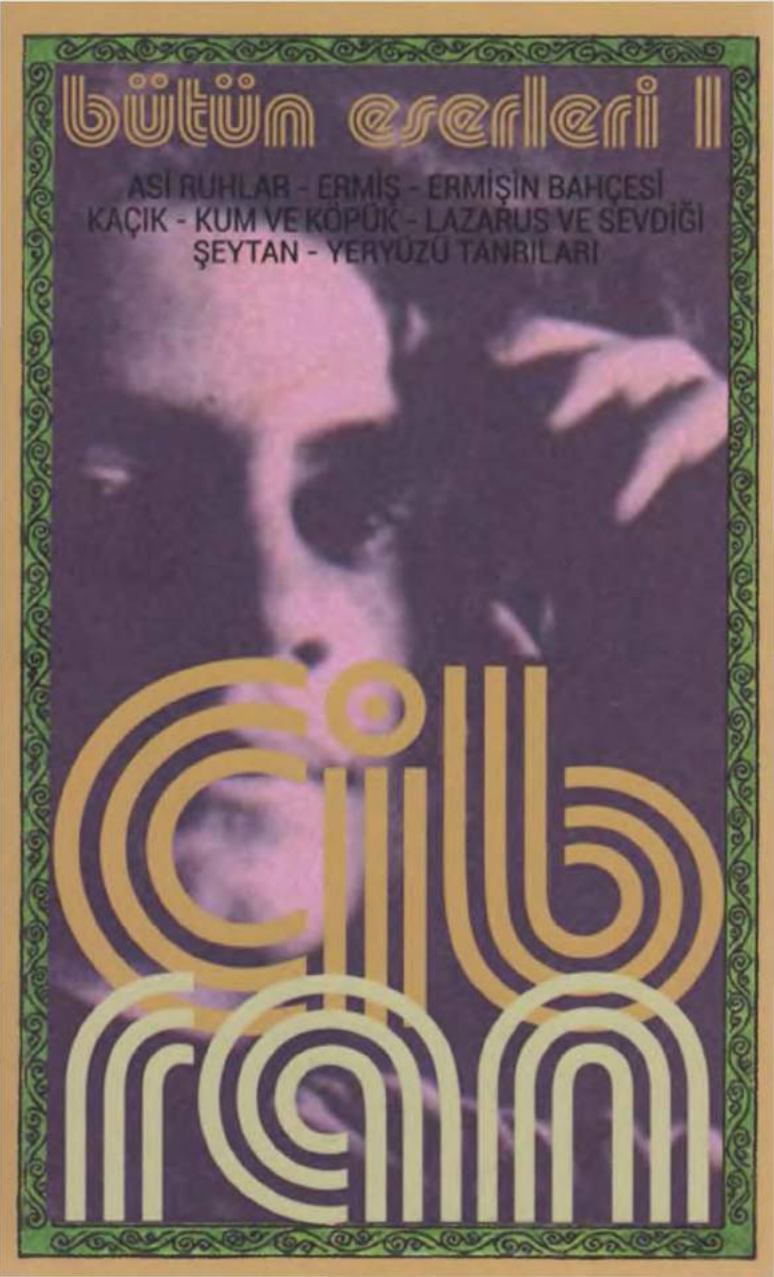
bütün eserleri II

ASİ RUHLAR - ERMİŞ - ERMİŞİN BAHÇESİ
KAÇIK - KUM VE KÖPÜK - LAZARUS VE SEVDİĞİ
ŞEYTAN - YERYÜZÜ TANRILARI



Cibran

HALİL CİBRAN BÜTÜN ESERLERİ 1
Halil Cibran
Edebiyat / Sufizm
304 sayfa
2. BASKI

KAFEKÜLTÜR Yayıncılık © 2013, Sufi

www. kafekitap.com
iletisim@kafekitap.com

KAFEKÜLTÜR Yayıncılık
İslambey Cd. 44/13 34050 Eyüp İstanbul
0212 615 22 99
Sertifika no: 25603

ISBN 978-605-143-083-6

Baskı: Ceylan Matbaacılık Maltepe Mah D. Paşa Cd. Güven iş Merkezi No:83/317-318-319 Zeytinburnu İSTANBUL Tel: 0212 613 10 79

Halil Cibran

BÜTÜN ESERLERİ

II

Asi Ruhlar
Ermiş
Ermişin Bahçesi
Kaçık
Kum ve Köpük
Lazarus ve Sevdiği
Şeytan
Yeryüzü Tanrıları

HALİL CİBRAN: Lübnan asıllı ABD'li ressam, şair ve filozof. Cibran, 1883 yılında Lübnan'da doğdu. Eserleri ve düşünceleri dünya üzerinde geniş yankı uyandırdı. Şiirleri yirmiden fazla dile çevrilmiş olan Cibran aynı zamanda başarılı bir ressamdı. Resimlerinin bazıları günümüzde dünyanın birçok şehrinde sergilenmektedir. Yaşamının yaklaşık son yirmi yılını ABD'de geçiren yazar, ölümüne kadar kaldığı bu ülkede eserlerini İngilizce yazmıştır. 1960 lı ve 70 li yıllarda Batı Avrupa ve ABD de gençlik arasında en çok okunan ve tartışılan yazarlardan biridir Halil Cibran. Bir Yakındoğulu şairin Batı dünyasında bu kadar etkili olmasının nedeni, işlediği temanın evrenselliği ve İngilizceyi çok iyi kullanmasında kaynaklanmaktadır. Yaşadığı günlerde düşüncelerinin, toplumun birçok kesimi tarafından benimsenmesi kitaplarının egemenlerce tehlikeli ve devrimci bulunmasına neden olmuştur. Gençliği zehirleyici görülerek Beyrut'ta Pazar yerinde yakılan ilk kitabı, Paris'te iken yazdığı "Asi Ruhlar"dır. Bu yüzden Marotin kilisesi tarafından aforoz edilmiştir. Kitapları Nazi Almanya'sında da yakılmıştır. Aile kökünün nereden geldiği tam olarak bilinmemektedir. Kendi araştırmaları, kökeninin Arap matematikçi El Harezmi'ye dayandığını belirtir. Bazı kayıtlar ailenin Beşeri köyüne 17. yy. da geldiklerini göstermektedir. Aile içinde anlatılanlara göre geçmiş Babil'deki Kaldelilere uzanmaktadır. Bir başka görüş de, Türkiye'nin Tunceli yöresinden göç ettiklerini ileri sürer. Yavuz Sultan Selim zamanında (1514) Konya, Karaman, Ankara, Kayseri bölgelerinde yaşayan Milan, Berazan, Karakeçi, Cibran, Hasenan, Sipkan, Hahderan, Celali aşiretleri; Viranşehir, Varto, Muş, Hınıs, Eleşkirt, Patnos, Ağrı, Erciş ve Van yörelerine yerleştirilmiştir. Adı geçen Cibran aşireti belki de Halil Cibran'ın aile kökeni olabilir. Cibran on iki yaşındayken ailesi Amerika'ya göç etti. İlk, orta ve liseyi Boston'da tamamladı. Daha sonra isteği üzerine Beyrut El Hikmet Medresesi'ne okumak üzere geldi. Burada tıp, uluslararası hukuk, dinler tarihi ve müzik eğitimi aldı. 1901 yılında çok iyi dereceyle medreseyi bitirdi. 1902-1908 yıllarında resim yaparak geçimini sağladı. 1908'de Paris'e giderek Güzel Sanatlar Akademisi'ne yazıldı. Üç yıl süre ile Auguste Rodin'den ders aldı. 1918'de ilk kitabı "Deli" yayınlandı. 1923 te de "Ermiş " bunu izledi. Bu kitabı, adını dünyaca tanınmasını sağladı. Bunları, "İnsanoğlu İsa" ve "Yeryüzü Tanrıları" izleyerek ününü perçinledi. Cibran 1910'da Boston'a döndü. Kısa bir zaman sonra New York'a yerleşti ve ölümüne kadar orada yaşadı. Paris'teyken ünlü Rodin, Debussy ve Edmond Rostand'ın portrelerini yaptı. Çok istemesine rağmen parasızlık nedeniyle Beyrut'a dönemedi. 1931 yılında 48 yaşında yalnız ve yoksulluk içinde öldü. Vasiyeti üzerine doğduğu yer olan Beyrut'un Beşeri köyüne gömüldü.

asi ruhlar

(Türkçesi: Esra Emek)

Bir kadını sevip karısı yapan, gövdesinin terini, kalbinin kanını ve canını onun ayaklarına boşaltan, uğraşlarının meyvesini ve çalışkanlığının gelirini onun ellerine koyan adam zavallıdır; çünkü usulca uyandığında, almak için çabaladığı kalbin, özgürce ve içtenlikle kendi gizlerinin ve en derin sevgisinin hoşnutluğu için başka bir adama verildiğini anlar. Gençliğin özensizliğinden ve huzursuzluğundan uyanan ve kendini, başından aşağıya parıldayan altınlar ve değerli hediyeler döken ve ona tüm onurları ve müsrif bir eğlencenin tüm zarafetini veren, ancak Tanrının bir adamın gözlerinden bir kadının kalbine akıttığı kutsal şarapla ruhunu hoşnut kılamayan bir adamın evinde bulan kadın da zavallıdır.

Raşid Bey Namaan'ı gençliğimden beri tanırdım. Beyrut şehrinde doğup büyümüş bir Lübnanlıydı. Soyunun geleneklerini ve şerefini korumuş zengin ve eski bir ailenin ferdi olan Raşid atalarının asilliği ile ilgili olaylardan bahsetmeyi severdi. Günlük yaşamında onların o zamanlar Ortadoğu'da hüküm süren inançlarını ve adetlerini sürdürürdü.

Raşid Bey Namaan eli açık ve iyi kalpli biriydi ama birçok Suriyeli gibi gerçekler yerine sadece yüzeysel olaylara bakardı. Hiçbir zaman yüreğinin buyruklarına kulak asmaz, kendini etrafta duyduğu seslere uymakla oyalardı. Gözlerini ve yüreğini hayatın sırlarına kör etmiş parıldayan nesnelerle kendini eğlendirirdi; ruhu, doğanın kanununu anlamaktan geçici şeylerden haz duymaya çevrilmişti. Sevgi ya da nefretlerini insanların yüzüne söylemek için acele eden, sonra da bu düşüncesizliklerinden artık geri dönmek için çok geç olduğunda pişmanlık duyan o adamlardan biriydi. Ve sonra başlarına bağışlanma ya da onay yerine utanç ve yergi gelirdi.

İşte bu özellikler, Raşid Bey Namaan'ı, Rose Hanie ile ruhları evliliği cennet yapan gerçek aşkın gölgesinde kucaklaşmadan çok önce, evlenmek için harekete geçirmişti.

Bir kaç yıllık ayrılıktan sonra Beyrut'a geri döndüm. Raşid Bey Namaan'ı ziyarete gittiğimde onu solgun ve zayıflamış buldum. Yüzünde acı bir düş kırıklığının kuruntusunu görebiliyordum; hüzün dolu gözleri kırılmış kalbini ve karasevdalı ruhunu anlatıyordu. Bu zavallı halinin nedenini merak etmiştim; ancak sormakta tereddüt etmedim ve "Sana ne oldu, Raşid? Çocukluğundan beri senin olan o ışıyan gülümsemen ve mutlu çehren nerede? Ölüm yakın bir arkadaşını mı aldı senden? Yoksa siyah geceler, beyaz günlerde biriktirdiğin altınları mı aldı senden? Arkadaşlık hatırına, açıkla bana kalbinin üzüntüsünün ve bedeninin güçsüzlüğünün sebebini, " dedim.

Ben güzel günlerin ıssız görüntülerini onun gözünde canlandırırken o bana kederli bir şekilde baktı. Dertli ve tutuk bir sesle yanıt verdi, "Birisi arkadaşını yitirdiğinde yanındaki diğer arkadaşlarda teselli bulur ve eğer altınlarını yitirirse bir süre düşünür, aklından talihsizliği çıkarır, özellikle kedini hâlâ sağlıklı ve hevesli hissediyorsa. Ama birisi gönül huzurunu yitirdiyse nerede huzur bulur ve onun yerine neyi koyabilir? Hangi akıl bununla başa çıkabilir?

Ölüm yakınına düştüğünde, acı çekersin. Ama zamanla Hayatın yumuşak parmaklarının pürüzsüz dokunuşlarını hissedersin ve neşelenirsin.

"Kader bir anda gelir, kaygı getirerek; sana korkunç gözlerle bakar, boğazına keskin parmaklarıyla sarılır, seni yere fırlatır ve üzerine demir kaplı ayaklarıyla tepinir; kahkaha atar ve yürür gider, ama sonra yaptıklarından pişmanlık duyar ve iyi talih yoluyla onu bağışlamanı ister. İpeksi ellerini uzatır ve seni yükseklere çıkarır, sana Umut Şarkısını söyler ve dertlerini unutmanı sağlar. Sana güven ve hırs duyman için yeni bir heyecan yaratır. Hayattaki nasibin çok sevdiğin güzel bir kuş ise, onu iç benliğinin tohumları ile sevinçle beslersin, ona yüreğinden kafes, ruhundan yuva yaparsın. Ama sen ona tutkuyla hayranlık beslerken ve ona sevginin gözüyle bakarken, ellerinden kaçıverir ve yükseklere uçar; sonra alçalır ve başka bir kafese girer, bir daha asla sana dönmez. Ne yapabilirsin? Sabır ve teselliyi nerede bulabilirsin? Umutlarını ve hayallerini nasıl

canlandırabilirsin yeniden? Hangi güç fırtınalı yüreğini sakinleştirebilir? "

Bunları boğulan bir sesle ve acı çeken bir ruh haliyle söyledikten sonra Raşid Bey kuzey ve güney rüzgârları arasında titreşen sazlar gibi ayakta dikildi. Ellerini bükülü parmakları ile bir şeyi yakalayıp yok edecekmiş gibi uzattı. Kırışık yüzü morarmıştı, birkaç dakika gözlerini dikip bakarken gözleri büyüdü, sanki yoktan var olan, onu almaya gelenbir iblis görmüş gibiydi; sonra gözlerini bana dikti ve görüntüsü birdenbire değişti, öfkesi keskin bir acı ve kedere dönüştü ve haykırarak dedi ki, "Bu benim fakirliğin öldürücü pençelerinden kurtardığım kadın; ben ona hazinemi açtım ve onu, güzel giysileri ve değerli mücevherleri ve cesur atların çektiği şahane arabalarından ötürü diğer kadınların kıskanmalarını sağladım; yüreğimin sevdiği kadın, ayaklarına sevgiyi boşalttığım kadın; ona gerçek bir arkadaş, içten bir dost ve sadık bir eş olduğum kadın; beni aldatan kadın, yoksulluğu ve utançla yoğrulmuş, rezaletle karıştırılmış kötü ekmeği paylaşacağı başka bir adam için beni terk eden kadın. Sevdiğim kadın; beslediğim güzel kuş, yüreğimi kafes, ruhumu yuva yaptığım kuş ellerimden kaçtı ve başka bir kafese girdi; benim şefkatim ve sevgimin cennetinde yaşayano saf melek şimdi bana günahını çekmek için alçalan ve benim de onun suçundan ötürü yeryüzünde acı çekmeme sebep olan korkunç bir iblis gibi görünüyor."

Kendini kendinden korumak ister gibi yüzünü elleriyle örttü ve bir süre sessizleşti. Sonra içini çekti ve dedi ki, "Sana söyleyeceklerimin hepsi bu, bana başka bir şey sorma. Benim sefaletimi haykırma, bırak sessiz bir talihsizlik olarak kalsın; belki sessizlikte büyüyecek ve beni öldürecek ki ben sonunda huzur içinde uyuyacağım."

Gözümde yaş ve yüreğimde acıma duygusu ile kalktım ve ona sessizce veda ettim; sözlerimin onun yaralı yüreğini teselli edecek gücü ve bilgimin onun hazin benliğini aydınlatacak feneri yoktu.

Birkaç gün sonra Madame Rose Hanie ile çiçeklerle ve ağaçlarla çevrili o fakir derme çatma evde ilk kez karşılaştım. Beni kalbini ezip çiğnedikten sonra Hayat'ın demir toynaklarının altına bıraktığı adam olan Raşid Bey Namaan'dan duymuştu. Onun güzel, parlak gözlerine bakıp içten sesini duyunca kendi kendime, "O alçak kadın bu olabilir mi? Bu temiz yüz çirkin bir ruhu ve sabıkalı bir kalbi gizleyebilir mi? O sadakatsiz kadın bu mu? Bu hakkında kötü konuştuğum ve güzel bir kuş kılığına girmiş bir yılan olarak hayal ettiğim o kadın mı? "dedim. Sonra tekrar kendi kendime fısıldadım, "Raşid Bey Namaan'ı acınacak hale getiren o güzel yüz bu mu? Güzelliği apaçık ortada olan bir yüzün birçok gizli derdin ve derin acıların sebebi olduğunu duymadık mı? Şairlere ilham veren o güzel ay, büyük bir kükremeyle denizlerin sessizliğini kızdıran aynı ay değil mi? "

Oturur oturmaz Madame Rose Hanie düşüncelerimi duyup okumuş olacak ki benim şüphelerimi daha fazla uzatmak istemedi. O güzel başını ellerine dayadı ve lir sesinden daha tatlı bir sesle, "Seninle hiç karşılaşmadım ama düşüncelerinin ve hayallerinin yankılarını insanların ağzından duydum ve onlar beni senin ezik kadınlara-kalbinin gizlerini keşfedip duygusal yakınlıklarını bildiğin kadınlara-merhametli olduğuna ve onları anladığına ikna ettiler. Bırak sana kalbimin tüm içini açayım da Madame Rose Hanie'nin asla sadakatsiz bir kadın olmadığını anlayabilesin.

"Kader beni o zaman kırk yaşında olan Raşid Bey Namaan ile tanıştırdığında ben ancak on sekizimdeydim. İnsanların dediğine bakılırsa bana âşık oldu, beni karısı yaptı, muhteşem evine yerleştirdi ve emrime giysiler ve değerli mücevherler sundu. Arkadaşlarını ve ailesinin yanında beni nadide biri gibi sergiledi; akranlarının bana şaşkınlık ve hayranlıkla baktığını görünce zaferle gülümserdi; kadınların benden övgü ve sevgiyle bahsettiklerini duyunca çenesini gururla

yukarıya kaldırırdı. Ama onların, 'Bu Raşid Bey Namaan'ın eşi mi yoksa evlat edindiği kızı mı' diye fısıldadıklarını hiç duymazdı. Bir başkasının, 'Doğru yaşta evlenseydi ilk çocuğu Madame Rose Hanie'den daha büyük olurdu' diye yorum yaptığını da duymazdı.

"Bütün bunlar hayatım gençliğin baygınlığından uyanmadan önce, Tanrı kalbimi aşk meşalesiyle tutuşturmadan önce, sevgimin tohumları büyümeden önce oldu. Evet, bütün bunlar, gerçek mutluluğun güzel giysiler ve muhteşem köşklerle geldiğine inandığım dönemde oldu. Çocukluk uykumdan uyanınca kalbimde kutsal ateşin alevlerinin yandığını, manevi bir açlığın ruhumu çiğnediğini ve ona acı verdiğini hissettim. Gözlerimi açtığımda kanatlarımı, aşkın geniş semasına tırmanmaya çalışarak, sağa sola hareket ederken buldum, ancakgerçek anlamını bilmeden önce beni bir adama mahkûm eden o yasanın kelepçelerinin rüzgârı ile titriyor ve düşüyordum. Bütün bunları hissettim ve öğrendim ki bir kadının mutluluğu bir adamın şan ve şerefinden geçmiyor ya da elinin açıklığından ve şefkatinden geçmiyor da her ikisinin kalplerini ve sevgilerini birleştiren aşktan geçiyor. Aşk onları hayatın yapısında tek bir vücut, Tanrı'nın dilinde tek bir sözcük yapıyor. Gerçek bana kendini gösterdiğinde ben kendimi Raşid Bey Namaan'ın köşkünde gecenin karanlık ve dost köşelerinde saklanarak yasalarca hapsedilmiş buldum, sanki onun ekmeğini çalan bir hırsız gibi. Biliyordum ki onunla geçirdiğim her saat alnıma yer ve gök yaratılmadan önce ateşin harfleriyle yazılmış kötü bir yalandı. Onun eli açıklığına ve içtenliğine karşılık ben ona sevgi ve şefkatimi veremedim. Onu sevmeye boşuna çabaladım, aşk kalplerimizi oluşturan bir güçtür ama kalplerimiz o gücü oluşturamaz. Tanrı'nın kalbimin derinliklerinde, beni, hayat boyu eşim olarak seçilmiş o adamın yakınına götürecek o ruhani bağlılığı yaratmasından önceki gecenin sessizliğinde dua edip durdum.

"Dualarım kabul olmadı çünkü Aşk ruhlarımıza Tanrı'nın isteğiyle iner, bireylerin yakarışı ya da isteğiyle değil. Böylece ben o adamın evinde arkadaşlarım beni acı dolu altın

zincirlerimin içinde kıskanırken, tarlalardaki kuşların özgürlüğüne imrenerek iki yıl kaldım. Tek çocuğundan kopartılmış bir kadın gibiydim; sevgisizce var olan, yas tutan bir yürek gibi; insanların koyduğu ağır yasaların masum kurbanı gibi. Ruhani açlık ve susuzluktan dolayı ölüme yaklaşmıştım.

"Karanlık bir günde göklerin ardına baktığımda hayat yolunda ümitsizce yürüyen bir adamın gözlerinden çıkan nazik bir ışık gördüm; gözlerimi bu ışığa kapatıp kendi kendime, 'ah ruhum, senin nasibin kabirlerin karanlığıdır, ışık için açgözlülük etme' dedim. Sonra gökyüzünden yaralı kalbimi saflığıyla kendine getiren güzel bir ezgi duydum, ama kulaklarımı kapatıp, 'ah ruhum senin nasibin uçurumun çığlığıdır, kutsal ezgiler için açgözlülük etme' dedim. Görmeyeyim diye gözlerimi kapattım, duymayayım diye kulaklarımı kapattım ama kapalı gözlerim o nazik ışığı görüyor, kulaklarım da o ilahi sesi duyuyordu. İlk kez korkmuştum ve kendimi Emir'in sarayının yakınında değerli bir taş bulmuş da korkudan alamamış, fakirlikten dolayı da bırakamıyormuş gibi hissettim. Bağırdım-canavarlarla çevrili bir ırmak gören ve sonra yere düşüp korkuyla bekleyip gözleyen susuz bir ruhun çığlığı.

Sonra sanki benimle yüz yüze gelmekten dolayı onu utandıran geçmişini hatırlar gibi gözlerini benden kaçırdı ama devam etti, "Gerçek hayatın tadını almadan sonsuzluğa geri dönmüş insanlar bir kadının acı çekişinin anlamını anlayamazlar. Özellikle bir kadın ruhunu Tanrı'nın arzusuyla sevdiği bir adama bedenini de onu dünyevi kanunların zorlamasıyla okşadığı bir başkasına adadığında. Bu kadının kanı ve gözyaşlarıyla yazılmış, erkeğin anlamadığı için alaycılıkla okuduğu bir trajedidir; ancak eğer anlarsa kahkahası kadının yüreğinde bir ateş gibi yanan küçümsemeye ve küfüre dönüşecektir. Bu, kadının Tanrı'nın evlilik kavramını algılamadan önce, kocam diye bildiği bir adama bağlanan ruhunun sahnesinde siyah geceler tarafından oynanan bir oyundur. Kadın, ruhunu saf ve gerçek aşk ile güzelliğinin tüm özelliklerinin taptığı adamın etrafında dolaşıp dururken

bulur. Bu, kadının içindeki zayıflığın varlığıyla ve erkeğin içindeki gücün başlangıcıyla ortaya çıkan şiddetli bir ıstıraptır. Bu, güçlünün zayıfın üzerindeki üstünlüğü ve kölelik günleri ortadan kalkana kadar sona ermeyecektir. Bu, insanlığın yozlaşmış kanunları ile kalbimizin kutsal sevgisi ve amacı arasında süregelen berbat bir savaştır. Ben dün böyle bir savaş alanında yatıyordum, ama gücümün kalıntılarını topladım, korkaklık zincirlerimi kırdım, kanatlarımın zayıflık bağlarını çözdüm ve aşkın ve özgürlüğün engin göğüne yükseldim.

"Bugün sevdiğim adamla tek vücudum; onunla ben dünyanın başlangıcından önce Tanrı'nın elinden bir meşale gibi ortaya çıktık. Güneşin altında benden mutluluğumu alabilecek bir güç yok çünkü o iki kucaklaşan ruhtan doğdu, anlayış onu yuttu, Aşk onu ışıklandırdı ve gökyüzü onu korudu. Bana, sözlerinin üzerimdeki etkilerini keşfetmek ve içimden sesinin yankısını duymak için gözleriyle kalbime nüfuz etmek ister gibi baktı; ben sessiz kaldım o devam etti. Sesi anıların acılığıyla ve içtenliğin tatlılığıyla ve özgürlüğüyle doluydu, dedi ki, "İnsanlar size, Rose Hanie kendisini gururlandıran ve onu evinin zarafeti yapan adamı arzularının peşinden giderek terk eden kâfir ve sadakatsiz bir kadındır diyecekler. Size onun, kirli elleriyle kutsal bir evliliğin halkasını mahveden ve yerine cehennemin dikenleriyle dokunmuş lekeli bir birlikteliği koyan, zina işleyen bir fahişe olduğunu söyleyecekler. Değer giysisini çıkarıp, günah ve utanç pelerinini giydiğini söyleyecekler. Daha da fazlasını söyleyecekler çünkü babalarının ruhları hâlâ onların bedenlerinde yaşıyor. ●nlar söyledikleri anlaşılmayan sesleri yankılandıran dağlardaki ıssız mağaralar gibidir. Ne Tanrı'nın kanunlarını anlarlar ne gerçek dinin asıl amacını ne de günahkâr ile masum arasındaki farkı ayırt edebilirler. ●nlar gizlerini anlamadan nesnelerin sadece yüzeylerine bakarlar. Kararlarını cahillikleriyle verirler, körlük içinde yargılarlar, böylece suçluyla masumu iyiyle kötüyü eşit kılarlar. İnsanları soruşturan ve yargılayan bu kişilere vah....

Tanrı'nın gözünde ben sadece Raşid Bey Namaan'ın evindeyken zina işlemiş ve sadakatsiz biriydim çünkü o, cennet onu Aşk ve Şefkat'in ruhani kanunu ile uyum içinde benim yapmadan önce, gelenek ve göreneklere göre beni aceleyle karısı yapmıştı. Ben Tanrı'nın ve kendi gözlerimde onun ekmeğini yiyip ona eli açıklığına karşın bedenimi sunduğumda bir günahkârdım. Şimdi saf ve temizim çünkü Aşk'ın kanunu beni özgürlüğüme kavuşturdu, şerefli ve sadakatli bir kadın yaptı. Bedenimi barınmak için ve günlerimi giysiler için satmayı bıraktım. Evet, insanlar beni en şerefli ve sadık biri olarak görürken ben zina işleyen bir suçluydum; bugün ruhum temiz ve asil, ama onların düşüncesine göre ben kirliyim çünkü onlar canı bedenin çıktısına göre yargılıyorlar ve ruhu maddenin biçimine göre ölçüyorlar."

Sonra pencereden dışarıya baktı ve sağ eliyle sanki muhteşem binalarının arasında bozulmanın hayaletini ve utancın gölgesini görmüş gibi şehri işaret etti. Acıyarak dedi ki, "Şu içlerinde ikiyüzlülüğün yaşadığı görkemli köşklere ve muhteşem saraylara bak; o binalarda ve onların güzel dekore edilmiş duvarları arasında Bozulmuşluğun yanında Hainlik oturuyor; altın varakla boyanmış tavanların altında Sahtelik ve Özenti yaşıyor. Şu mutluluğu, görkemi ve hâkimiyeti temsil eden evlere iyi bak; onlar dert ve ıstırap mağaralarından başka bir şey değiller. Onlar, içinde güçsüz kadının Hainliğinin, sürmeli gözlerinin ve kıpkırmızı dudaklarının arkasına saklandığı, alçıyla sıvanmış mezarlar; köşelerinde bencillik var ve erkeğin altın ve gümüş kurallarıyla hüküm süren hayvanlığı.

"Eğer o yüksek ve dayanıklı binalar nefretin, düzenbazlığın ve kokuşmuşluğun kokusunu saçsalar, o binalar çatlayıp yıkılır. Zavallı köylüler o binalara yaşlı gözlerle bakıyorlar, ama eşinin kalbindeki o saf ve yerini dolduran sevginin o binalarda oturanlarda olmadığını öğrendiği zaman gülümseyecek ve mutlu bir şekilde tarlasına gidecek."

Sonra elimi tutup beni pencerenin kenarına götürdü ve dedi ki, "Gel, sana yollarından gitmeyi reddettiğim o insanların

üstü açılmamış sırlarını göstereceğim. Şu devasa sütunlu saraya bak. Onun içinde altınları babasından miras kalmış zengin bir adam yaşıyor. Pis ve kokuşmuş bir hayat yaşadıktan sonra, babasının Sultan'ın ileri gelenlerinden biri olmasından başka hakkında hiçbir şey bilmediği bir kadınla evlendi. Balayından hemen sonra kadından nefret etti ve bedenlerini gümüş parçalarına satan kadınlarla birleşmeye devam etti. Karısı o sarayda sarhoşun bıraktığı boş bir şişe gibi yapayalnız kaldı. Önce ağlayıp, acı çekti; sonra fark etti ki gözyaşları onun yozlaşmış kocasından daha değerli. Şu anda mutlu saatlerini birlikte geçirdiği ve kalbine içten sevgi ve şefkatini boşalttığı bir genç adamın aşkı ve adanmışlığıyla geçiriyor zamanını.

"Şimdi de seni o güzel bahçelerle çevrili şu görkemli eve götüreyim. O, ülkeyi birçok nesiller boyu yönetmiş ama yaşam kaliteleri, varlık ve saygınlıkları çılgınca harcamaya ve uyuşukluğa dalmış olmalarından dolayı düşmüş asil bir aileden gelen bir adamın evi. Birkaç yıl önce bu adam çirkin fakat zengin bir kadınla evlendi. Onun servetini ele geçirdikten sonra kadını tamamen yok saydı ve hayatına kendini çekici ve genç bir kadına adayarak devam etti. Bugün karısı zamanını saçlarını kıvırarak, dudaklarını boyayarak ve vücuduna parfümler sürerek geçiriyor. En pahalı giysileri giyip, bir genç adamın ona gülümseyip, onu ziyarete geleceğini ümit ediyor ama boşuna, çünkü ona aynadaki çirkin görüntüsünden başka hiç kimse gülümsemiyor.

Şu mermer heykellerle çevrili büyük malikaneye bak; orası garip bir kişiliği olan güzel bir kadına ait. İlk kocası ölünce tüm parası ve mülkü kocasından miras kaldı; sonra zayıf akıllı ve çelimsiz bir adamı seçti, kötü dillerden kendisini korumak ve onu iğrençliklerine kalkan olarak kullanmak için onun karısı oldu. Şu anda hayranlarının arasında en tatlı ve en lezzetli çiçeklerden bal alan bir arı gibi.

Onun yanındaki o güzel ev bölgenin en büyük mimarı tarafından yapılmış; orası tüm vaktini altın biriktirmeye ve fakirlerin yüzlerini bilemeye adamış sağlam ve açgözlü bir adama ait. Bedenen ve ruhen doğaüstü bir güzelliğe sahip bir karısı

var ama o da diğerleri gibi erken evlilik kurbanı. Babası onu reşit olmadan önce bir adama vererek, boynuna yozlaşmış evliliğin ağır boyunduruğunu geçirerek suç işledi. O şimdi solgun ve zayıf ve mahkûm edilmiş şefkati için bir çıkar yol bulamıyor. Yavaş yavaş çöküyor ve onu tutsaklığın tel örgülerinden kurtaracak ve ona adını sürdürecek ve mirasına konacak bir çocuk veremeyen kısır kadınla evlendiği saate lanet eden ve altın biriktiren bir adamdan onu ayıracak ölüm için can atıyor.

Meyve bahçelerinin arasındaki şu evde mükemmel bir şair yaşıyor; anlamadığı için onun eserleriyle dalga geçen ve ve onun muhteşem yaşam biçimine ayak uyduramadığı için gidişatına gülen cahil bir kadınla evlendi. Çaresizlikten kutulma yolunu, zekâsını takdir eden ve kalbinde sevginin meşalesini yakarak ona ilham veren, güzelliği ve çekiciliğiyle ona en güzel ve ölümsüz sözleri söyleyen evli bir kadına olan aşkında buldu."

Birkaç dakika sessizlik hâkim oldu ve Madame Hanie ruhu sanki bu yerleri gezmekten yorgun düşmüş gibi pencerenin önündeki kanepeye oturdu. Ve sonra yavaşça devam etti, "Bunlar benim içinde yaşamayı reddettiğim evler; bunlar benim de ruhen gömüldüğüm mezarlar. Kendimi onlardan kurtardığım bu insanlar bedenin cezbedici bulduğu ama ruhun iğrendiği ve Aşk ve Sevgiden anlamayan insanlar. Tanrı ile aralarındaki tek arabulucu onların Tanrı'nın kanunlarına olan cahilliklerine karşı Tanrı'nın onlara gösterdiği acıma duygusu. Yargılayamam, çünkü ben de onlardan biriydim, ama tüm kalbimle onlara yakınlık duyuyorum. Onlardan nefret etmiyorum ama onların güçsüzlük ve sahtekarlığa teslim olmalarından nefret ediyorum. Bütün bunları sana onların arzularına karşın onlardan kaçtığım insanların gerçeğini göstermek için söyledim. Ben sana hakkımda kötü konuşan insanların hayatlarını açıklamaya çalışıyordum çünkü onların dostluğunu kaybettim ama sonunda kendiminkini kazandım. Onların karanlık zindanlarından çıktım ve gözlerimi içtenlik, dürüstlük ve adaletin hüküm sürdüğü ışığa doğru çevirdim. Beni kendi toplumlarından sürdüler ama ben

memnunum çünkü insanlık zorbalık ve baskıya isyan eden asil ruhtan başkasını sürgüne göndermez. Sürgünü esarete tercih etmeyen kişi özgürlük, gerçek ve yükümlülüğün hiçbir ölçütünde özgür değildir.

Dün ben içinde her çeşit lezzetli yemeğin olduğu bir tepsi gibiydim ve Rahid Bey Namaan o yemeklere ihtiyaç duymadığı zaman yanıma yaklaşmıyordu; ancak her ikimizin de ruhları alçakgönüllü ve asil iki hizmetkâr gibi bizden ayrı duruyorlardı. İnsanların talihsizlik dediği şeyle kendimi uzlaştırmaya çalıştım ancak ruhum tüm yaşantısını benimle birlikte karanlık çağların ayağa kaldırdığı KANUN denilen o korkunç saplantının önünde diz çökerek geçirmeyi reddetti. Aşkın beni çağırdığını duyana kadar zincirlerimi bırakmadım ve ruhumun işe koyulmaya hazırlandığını gördüm. Sonra zincirlerimi kırdım ve demir kafesinden özgürlüğüne uçan kuş misali mücevherleri, giysileri ve hizmetkârları arkamda bırakarak Raşid Bey Namaan'ın evinden yürüyüp çıktım. Sevgilimle yaşamaya geldim çünkü yaptığım şeyin dürüstçe olduğunu biliyordum. Cennet benim ağlayıp acı çekmemi istemiyor. Geceleri çok kere şafak söksün diye dua ettim ve şafak vakti geldiğinde gün bitsin diye dua ettim. Tanrı benim dertli bir yaşam sürmemi istemiyor çünkü kalbimin derinliklerine mutluluk arzusunu O yerleştirdi; Onun iftiharı kalbimin mutluluğunda huzur buluyor.

"Bu benim hikâyem ve bu benim yer ve göğün önündeki karşı çıkışım; insanlar beni duyma korkusuyla kulaklarını kapatırken ve ruhlarını titrek toplumlarının temelini ufalayacak isyana götürürken ben bunu tekrar tekrar söylüyorum.

"Bu mutluluğumun dağının zirvesine erişene dek oyduğum zorlu patika. Şimdi ölüm beni almaya gelirse kendimi Cennetin Yüce Tahtına korkmadan ve utanmadan sunmak için can atacağım. Yargı gününe hazırım ve yüreğim kar gibi beyaz. Yaptığım her şeyde Tanrı'nın isteklerine uydum ve cennetin meleklere özgü sesini dinlerken kalbimin çağrısının peşinden gittim. Bu benim Beyrut'un ' hayatın dudaklarındaki lanet ' ve 'toplumun bedenindeki hastalık' dediği dramım. Ama bir gün aşk kokuşmuş topraktan bile çiçekleri yeşertecek güneş

ışınları gibi onların kalplerini uyandıracak. Bir gün yolcular mezarımın başında durup bedenimi saran toprağı selamlayıp diyecekler ki, 'Burada Tanrı'nın saf aşk kanununu uygulamak için kokuşmuş insan kanunlarının esaretinden kendini kurtaran Rose Hanie yatıyor. O yüzünü güneşe döndü ki kafatasları ve dikenlerin arasındaki bedeninin gölgesini görmesin'."

Kapı açıldı ve içeriye bir adam girdi. Gözleri sihirli ışınlarla parlıyordu ve dudaklarında erdemli bir gülümseme belirdi. Madame HanieRose onu kolundan tutup bana tanıştırdı sonra ona benim adımı pohpohlayan sözcüklerle söyledi. Anladım ki o tüm dünyayı uğruna reddettiği ve tüm dünyevi kanun ve adetleri uğruna çiğnediği kişiydi.

Oturduğumuzda sessizlik hüküm sürüyordu. Her birimiz derin düşüncelere dalmıştık. Yan yana oturan çifte baktığımda sessizlik ve saygı dolu bir dakika geçmişti. Daha önce hiç görmediğim bir şey gördüm ve anında Madame Rose Hanie'nin hikâyesinin anlamını fark ettim. Onun hapseden kanun ve adetlere isyan edenlere isyanın sebebini belirlemeden önce acı çektiren topluma karşı gelişinin gizemini anladım. Önümde kutsal bir ruh gördüm, iki güzel ve birleşmiş insandan oluşmuş, ortalarında Aşk tanrısı onları kötü dillerden korumak için kanatlarını onların üzerine açmış duruyordu. İki gülen yüzden yayılan içtenlikle aydınlanmış ve erdemle çevrilmiş eksiksiz bir anlayış buldum. Hayatımda ilk kez bir adamla bir kadının arasında duran, dinin lanetlediği ve kanunların karşı geldiği mutluluğun siluetini gördüm. Kalktım ve onlara veda ettim ve Şefkatin Aşk ve Anlayışa bir sunak gibi yükseldiği o viraneyi terk ettim. Madame Hanie'nin bana gösterdiği binaların yanından yürüdüm. Bu konutların sonuna geldiğimde Raşid Bey Namaan'ı hatırladım ve onun dertli halini enine boyuna düşündüm ve kendi kendime dedim ki, "O mazlum; Madame Rosie'den şikâyet ederse cennet onu dinleyecek mi acaba? O kadın onu kalbinin özgürlüğünü izleyip terk ettiğinde yanlış mı yapmıştı? Ya da kendisi onun kalbini aşka boyun eğdirdiğinde suç mu işlemişti? İkisinden hangisi mazlum hangisi gaddardı? Kim suçlu kim masumdu? "

Birkaç dakikalık derin düşünmeden sonra kendimle konuşmaya geri döndüm. Çoğu kez aldatma kadını eşini terk etmesi ve varlığın peşinden gitmesi için baştan çıkartmıştır çünkü onun zenginlik ve güzel giysilere olan sevgisi gözlerini kör eder ve onu utanca götürür. Madame Rose Hanie zengin eşinin sarayını fakir bir adamın kulübesi için terk ettiğinde düzenbaz mıydı? Çoğu kez cehalet bir kadının şerefini öldürür ve tutkusunu hayata döndürür; bıkar ve eşini terk eder, tutkuları onu harekete geçirir ve onun için kendini alçalttığı adamın peşinden gider. Madame Rose Hanie topluma özgürlüğünü bildirdiğinde ve sevdiği genç adamın yanına gittiğinde fiziksel arzularının peşinden giden cahil bir kadın mıydı? Eşinin evindeyken kendini gizlice tatmin edebilirdi çünkü birçok adam onun güzelliğinin kölesi ve aşkının kurbanı olmak için istekliydi. Madame Hanie dertli bir kadındı. Sadece mutluluğu aradı, buldu ve onu sarmaladı. Bu toplumun saygı duymadığı en gerçek şey." Sonra havaya fısıldadım ve kendimi sorguladım."Bir kadının mutluluğunu bir adamın mutsuzluğuyla satın alması hoş görülebilir mi? " Ve ruhum ekledi, "Bir adamın, karısının sevgisine hiçbir zaman sahip olamayacağını farkettiğinde o kadını köle etmesi yasal mı? "
Yürümeye devam ettim ve şehrin sonuna geldiğimde Madame Rosie'nin sesi hâlâ kulaklarımda çınlıyordu. Güneş batıyordu ve kuşlar akşam dualarını söylemeye devam ederken sessizlik tarlalarda ve ovalarda hüküm sürüyordu. Orada enine boyuna düşündüm, içimi çektim ve dedim ki, "Özgürlük tahtının önünde ağaçlar şen rüzgârla seviniyor ve güneşin ışınları ve ayın ışığıyla eğleniyor. Bu kuşlar Özgürlüğün kulağına fısıldıyor ve onlar Özgürlüğün etrafında ırmakların müziğiyle kanat çırpıyorlar. Özgürlüğün göğünde bu çiçekler kokularını soluyor ve Özgürlüğün gözünün önünde gün ağardığında gülümsüyorlar.
"Dünyadaki her şey doğanın kanununa göre yaşıyor ve o kanundan özgürlüğün güzel görünüşü ve neşesi beliriyor; ama insanoğlu bu talihten mahrum, çünkü o Tanrının verdiği ruhuna kendi kısıtlı ve dünyevi kanununu biçti. Kendisi için katı kurallar koydu. İçinde sevgilerini ve arzularını tecrit

ettiği dar ve acılı bir hapishane inşa etti. İçine kalbini ve onun amacını gömdüğü derin bir mezar kazdı. Eğer bir birey ruhunun emirleriyle toplumdan çekildiğini bildirir ve kanunları ihlal ederse çevresindekiler onun sürgüne layık bir isyankâr olduğunu ya da sadece idama layık rezil bir yaratık olduğunu söyleyecekler. İnsanoğlu dünyanın sonuna kadar kendi kısıtlamasının kölesi mi olarak mı kalacak? Ya da zamanla özgürleşip, Ruhta Ruh için mi yaşayacak? İnsanoğlu yeryüzünde aşağıya ve arkasına bakmakta ısrar mı edecek? Ya da gözlerini güneşe çevirip bedeninin gölgesini kafatasları ve dikenler arasında görmeyi mi engelleyecek?"

MEZARLARIN ÇIĞLIĞI

1.

Emir mahkeme salonuna girdi, ortadaki sandalyeye oturdu, sağında ve solunda ülkenin ileri gelen adamları oturuyordu. Korumalar, kılıç ve mızraklarla donanmıştı ve davayı izlemeye gelen insanlar kalkıp gözleri ruhlarına dehşet, kalplerine korku veren bir güç yayan Emir'i resmi bir şekilde eğilerek selamladılar. Mahkeme salonu sessizleşince ve yargı zamanı yaklaşınca Emir elini kaldırdı ve bağırarak dedi ki, "suçluları tek tek getirin ve bana ne suç işlediklerini söyleyin." Hapishanenin kapısı esneyen yırtıcı bir hayvanın ağzı gibi açıldı. Zindanın ücra köşelerinde şakırdayan prangalarla birlikte mahkûmların inilti ve feryatlarının yankıları duyuluyordu. İzleyiciler bu cehennemin derinliklerinden belirecek Ölüm'ün avını görmeye kararlıydı. Birkaç dakika sonra iki asker kolları arkasında bağlı genç bir adam getirdi. Sert yüzü ruhunun asilliğini ve yüreğinin gücünü gösteriyordu. Mahkeme salonunun ortasında durdurdular onu ve askerler birkaç adım geriye çekildi. Emir ona gözlerini dikip baktı ve dedi ki, "Bu önümde gururla ve zafer kazanmış bir şekilde duran adam ne suç işledi? " Mahkemenin adamlarından biri yanıtladı, "O bir katil; çevre köylerden birinde önemli bir görevde olan Emir'in subaylarından birini katletti; tutuklandığında kanlı bıçak hâlâ elindeydi." Emir öfkeyle yanıtladı, "Adamı karanlık hücreye geri götürün ve onu ağır zincirlerle bağlayın, şafak vakti kafasını kendi kılıcıyla kesin, cesedini ormana atın ki hayvanlar yesin ve hava da onu hatırlatan kokuyu arkadaşlarının ve ailesinin burnuna götürsün." Genç adam hayatının baharında bir genç olduğundan insanlar ona üzgün gözlerle bakarken hapishaneye geri götürüldü.

Askerler hapishaneden doğal ve kırılgan bir güzelliği olan bir genç kadını getirerek geri geldi. Solgun görünüyordu ve

yüzünde zulmün ve düş kırıklığının izleri belirmişti. Gözleri yaşlarla ıslanmış ve başı acının yükü altında eğilmişti. Ona iyice baktıktan sonra Emir dedi ki, "Cesedin başında bir gölge önümde duran bu bir deri bir kemik kadın ne suç işledi? "Askerlerden biri yanıtladı, "O bir zina işledi; dün gece kocası onu bir başkasının kollarında buldu. Aşığı kaçtıktan sonra kocası onu kanuna teslim etti." Kadın başını ifadesiz bir şekilde kaldırırken Emir bir süre ona baktı ve dedi ki, "Onu karanlık odaya geri götürün ve onu dikenli yatağa uzatın ki hatasıyla kirlettiği yatağı hatırlasın; ona içsin diye mazıyla karıştırılmış sirke verin ki o tatlı öpücüklerin tadını hatırlayabilsin. Şafak vakti onun çıplak bedenini şehrin dışına sürükleyin ve taşlayın. Bırakın kurtlar onun bedeninin yumuşak etinin tadını çıkarsın ve solucanlar onun kemiklerini delsin." O karanlık hücresine geri dönerken insanlar ona acıma ve hayretle baktı. Emir'in yargısına şaşırdılar ve kadının kaderine üzüldüler. Askerler yeniden göründü, bu kez dizleri titreyen ve kuzey rüzgârında genç bir fidan gibi sallanan kederli bir adamı getirdiler. Güçsüz, hasta ve korkmuş görünüyordu, sefil ve zavallıydı. Emir ona nefretle baktı ve sordu, "Canlıların arasında bir ölü gibi duran bu iğrenç adam ne yaptı? "Gardiyanlardan biri yanıtladı, "O manastıra girip papazların onu tutukladıklarında giysilerinin altında buldukları kutsal vazoları çalan bir hırsız."

Emir ona kanadı kırık bir kuşa bakan aç bir kartal gibi baktı ve dedi ki, "Onu hapishaneye geri götürün ve zincirleyin, şafak vakti onu yüksek bir ağaca sürükleyin ve yerle gök arasında asın ki onun günahkâr elleri yok olsun ve bedeninin organları parçalara ayrılıp rüzgârla etrafa saçılsın."Hırsız hapishanenin derinliklerine doğru sendeleyerek giderken insanlar birbirlerine fısıldamaya başladılar ve dediler ki, "Böyle güçsüz ve kâfir biri ne cesaretle manastırın kutsal vazolarını çalabilir? "

Bu anda mahkeme oturuma son verdi ve izleyiciler dağılıp, salon mahkûmların iniltileri ve feryatları dışında boşalırken, Emir bilge adamları eşliğinde ve askerlerin korumasında

dışarıya doğru yürüdü. Bütün bunlar ben orada geçen hayaletlerin önünde ayna gibi dururken oldu. İnsanların insanlar için yaptıkları kanunları enine boyuna düşünüyordum, kendimi hayatın gizemleri ile ilgili derin düşüncelerle meşgul ederek insanların "yargı, " dedikleri şeyi düşünüp taşınıyordum. Evrenin anlamını anlamaya çalıştım. Kendimi bulutların ardında yok olan ufuk çizgisi gibi kaybolmuş bulunca şaşkınlıktan dilimi yuttum. Mekanı terk ederken kendi kendime dedim ki, "sebze topraktaki elementlerle beslenir, koyun sebzeyi yer, kurt koyunu avlar, aslan boğayı yutarken boğa kurdu öldürür; ancak Ölüm aslanı ister. Ölümü yenecek ve bu acımasızlığı sonsuz adalet yapacak bir güç var mı? Çirkin şeyleri güzel nesnelere dönüştürecek bir güç var mı? Hayatın tüm unsurlarını, deniz tüm nehirleri neşeyle içine çekerken elleriyle kavrayıp okşayacak bir güç var mı? Maktulü ve katili, zinaya uğrayanla zina yapanı, hırsızla soyulanı tutuklayacak ve onları yüksek mahkemeye ve Emir'in mahkemesinden daha yüce bir yere getirecek bir güç var mı? "

2.

Ertesi gün şehrin dar sokaklarından ve belirsiz mekânlarından dertlenmiş olarak sessizliğin ruhun istediğini gün yüzüne çıkardığı, tertemiz gökyüzünün umutsuzluk mikroplarını öldürdüğü tarlalara gitmek üzere şehri terk ettim. Vadiye vardığımda bir karga ve akbaba sürüsünün gökyüzünü ötüşleriyle, ıslıklarıyla ve kanatlarının hışırtılarıyla doldurarak alçaldığını gördüm. İlerleyince önümdeki bir ağaçta yükseklere asılmış bir adam cesedi, bir taş yığınının ortasında çıplak ve ölü bir kadın bedeni ve başı kesilmiş ve toprakla karışık kana bulanmış bir gencin leşini gördüm. Gözlerimi kalın, karanlık bir hüzün perdesiyle kör eden korkunç bir manzaraydı. Her tarafa baktım ve bu korkunç enkazların yanı başında duran Ölüm'ün hayaletinden başka hiçbir şey görmedim. Kargaların insanların kanunlarının kurbanları üzerinde dönerek ötmeleriyle karışık yok olmanın iniltilerinden başka hiçbir şey duyulmuyordu. Dün hayatın kucağında olan üç insan toplum kurallarını çiğnediler diye bugün Ölüm'ün kurbanları olarak düşmüşlerdi. Biri bir diğerini öldürdüğünde insanlar ona katil der ama Emir birini öldürdüğünde haklıdır. Biri manastırı soyduğunda ona hırsız derler ama Emir insanın hayatını çalarsa Emir şereflidir. Bir kadın eşini aldattığında ona zina işledi derler ama Emir onu sokaklarda çırılçıplak yürütür ve sonra da taşlarsa Emir asildir. Kan dökmek yasaktır ama kim bunu Emir için kanuni saymıştır? Birinin parasını çalmak suç ama hayatını çalmak asil bir davranıştır. Eşini aldatmak çirkin bir davranış olabilir ama yaşayan ruhların taşlanması güzel bir görüntüdür. Kötülüğe kötülükle karşılık verip buna da Kanun mu diyelim? Yozlaşmaya karşı daha büyük yozlaşmayla savaşalım ve buna Kural mı diyelim? Suçları daha büyük suçlarla yenip buna Adalet mi diyelim? Emir geçmişinde hiç mi düşmanını öldürmemiştir? Güçsüz halkından hiç mi para ve mal çal-

mamıştır? Zina işlememiş midir? Katili öldürdüğünde ve hırsızı ağaca astığında hiç mi yanılmamıştır? Hırsızı ağaca asanlar kim? Onlar cennetten inen melekler mi ya da yağmalayıp zorla gasp eden erkekler mi? Katilin kafasını kesenler kim? Onlar kutsal ermişler mi yoksa gittikleri her yerde kan döken askerler mi? O zina işleyen kadını kim taşladı? Onlar manastırlardan gelen erdemli keşişler miydi ya da boş Kanunların koruması altında keyifle vahşet işlemeyi seven insanlar mıydı? Kanun nedir? Onun toprağın derinliklerinden güneşle birlikte geldiğini kim görmüş? Hangi insan Tanrı'nın kalbini görmüş ve onun isteğini ya da amacını bulmuştur? Hangi yüzyılda melekler insanların arasında yürümüş ve onlara vaaz verirken şöyle demiştir, "Güçsüzün hayattan zevk almasını yasaklayın, suçluları kılıcın keskin tarafıyla öldürün ve günahkârların üzerine demir ayaklarınızla basın."

Aklım bu şekilde acı çekerken yakınlarda çimlerin üzerinde hışırdayan ayak sesleri duydum. Kulak verince ağaçların arkasından gelen genç bir kadın gördüm; oradaki üç leşe yaklaşmadan önce her yöne dikkatlice baktı. Göz attığında gencin kesik başını gördü. Korkuyla ağladı, eğildi ve titreyen kollarıyla onu sarmaladı; sonra gözyaşlarını dökerek ve gencin kanla kaplı kıvırcık saçlarına yumuşak parmaklarıyla dokunarak, paramparça kalbinin kalıntılarından gelen bir sesle ağlayarak ilerledi. Manzaraya daha fazla dayanamadı. Cesedi bir çukura taşıdı, başını omuzlarının arasına yerleştirdi, üzerini toprakla örttü ve mezarının üzerine genç adamın başını kesen kılıcı dikti.

O oradan ayrılırken ben ona doğru yürüdüm, beni görünce titredi, gözleri yaşlarla ağırlaşmıştı. İç çekerek dedi ki, "İstersen beni Emir'e söyle. Benim için ölmek ve hayatımı utancın sımsıkı tutuşundan kurtaran birinin peşinden gitmek onun cesedini yırtıcı hayvanlara yem olarak bırakmaktan daha iyidir."Ben yanıtladım, "Benden korkma, zavallı kız, ben bu genç adamın senden önce yasını tuttum. Ama söyle bana o seni nasıl hayatın utancından kurtardı? "Boğuk ve baygın bir sesle dedi ki, "Emir'in subay-

larından biri çiftliğimize vergi toplamak için gelmişti; beni görünce bana bir kurdun kuzuya baktığı gibi baktı. Babama zengin bir adamın bile ödeyemeyeceği kadar ağır bir vergi koydu. Beni babamın veremediği altına karşın fidye olarak Emir'e götürmek üzere tutukladı. Canımı bağışlaması için ona yalvardım ama kulak asmadı çünkü merhameti yoktu. Sonra bağırarak yardım istedim ve şimdi ölü olan bu genç adam geldi ve beni ölümden kurtardı. Subay onu öldürmeye yeltendi ama o evimizin duvarında asılı olan eski bir kılıcı alıp subayı bıçakladı. Bir suçlu gibi kaçmadı, ölmüş subayın yanında kanun gelip onu gözaltına alana kadar durdu."Her insanın kalbini hüzünle kanatacak bu sözleri söyledikten sonra dönüp gitti.

Bir kaç dakika sonra yüzünü pelerinle saklayarak gelen bir genç gördüm. Zina işleyen kadının cesedine yaklaşınca giysisini çıkarıp onun çıplak bedenine örttü. Sonra pelerinin altından bir kama çıkardı ve bir çukur kazdı, içine ölü kadını özenle ve şefkatle yerleştirdi, toprakla örttü ve üzerine gözyaşlarını boşalttı. İşini bitirince biraz çiçek topladı ve onları saygıyla mezarın üzerine yerleştirdi. Giderken onu durdurup dedim ki, "Bu zina işleyen kadına yakınlığın nedir? Buraya gelerek onun çıplak bedenini yırtıcı hayvanlardan korumak için hayatını tehlikeye atmana sebep nedir? "

Bana bakınca hüzünlü gözleri onun kederini söyledi ve dedi ki, "Ben onun aşkı uğruna taşlandığı talihsizim; ben onu sevdim o da beni çocukluğundan beri sevdi; birlikte büyüdük; hizmet edip saygı duyduğumuz Aşk kalplerimizin hâkimiydi. Aşk ikimizi birleştirdi ve ruhlarımızı okşadı. Bir gün şehirde yoktum ve geri döndüğümde babasının onu sevmediği biriyle zorla evlendirdiğini öğrendim. Hayatım sürekli bir boğuşmaya ve tüm günlerim uzun ve karanlık bir geceye dönüştü. Yüreğimle barış içinde yaşamaya çalıştım ama yüreğim bir türlü sakinleşmedi. Sonunda onu gizlice görmeye gittim, tek amacım onun o güzel gözlerine şöyle bir bakmak ve o berrak sesinin tınısını duymaktı. Evine gittiğimde onu yalnız başına talihsiz ben-

liğine hayıflanırken buldum. Yanına oturdum; sessizlik bizim önemli konuşmamız ve erdem de eşlikçimizdi. Kocası geldiğinde bir saatlik sessiz anlayış süresi geçmişti. Kendini tutması için onu uyardım ama o onu elleriyle sokağa sürükleyip bağırdı, 'Gelin, gelin de zina işleyen kadın ile sevgilisini görün' dedi. Tüm komşular dışarıya fırladı ve sonra da kanun gelip onu Emir'e götürdü, ama askerler bana dokunmadı. Bilgisiz hukuk ve anlamsız töreler kadını babasının hatası yüzünden cezalandırıp adamı affetti."

Böyle konuştuktan sonra adam şehre doğru döndü bense hırsızın o yüksek ağaçta asılı duran ve rüzgârın esip dalları her sallayışında hareket eden cesedine dalarak orada kaldım, onu ağaçtan indirip toprağın bağrına Onur Savunucu ve Aşk Şehidi'nin yanına uzatmasını bekledim. Bir saat sonra narin ve perişan bir kadın göründü, ağlayarak. Asılı adamın önünde durup, saygıyla dua etti. Sonra çabalayarak ağaca tırmandı ve dişleriyle kopana kadar keten ipi çiğnedi ve ceset yere büyük, ıslak bir bez gibi düştü; sonra ağaçtan indi, bir mezar kazdı ve hırsızı diğer iki kurbanın yanına gömdü. Üstünü toprakla örttükten sonra iki tahta parçası aldı ve onlarla bir haç yapıp mezarın başına dikti. Yüzünü şehre dönüp giderken ben onu durdurup sordum, "Gelip bu hırsızı gömmen için seni tahrik eden nedir? "Bana dertli dertli bakıp dedi ki, "O benim sadık kocam ve merhametli eşim; çocuklarımın babası-açlıktan ölmeye yüz tutmuş beş küçük çocuk; en büyüğü sekiz yaşında en küçük hâlâ memede. Kocam hırsız değildi, o bir manastırın topraklarında çalışan bir çiftçiydi, geçimini papazların ve rahiplerin verdiği azıcık yemekle sağlar ve akşamları eve dönerdi. Gençliğinden beri onların çiftçiliğini yapardı, güçsüz düşünce onu azat ettiler ve ona eve çekilmesini, büyür büyümez yerine çocuklarını göndermesini öğütlediler. Onlara İsa adına ve melekler adına kalmak için yalvardı ama onun yalvarmasına kulak asmadılar. Ne ona ne de çaresizce yemek için ağlayan, açlıktan ölen çocuklarına acımadılar. O da iş aramaya şehre gitti ama boşuna zenginler güçlü ve sağlıklı olmayanlara iş vermiyordu. Sonra

açlıktan ve aşağılanmaktan acı çekerek, tozlu sokaklarda oturdu ve elini gelen geçene uzatıp dilendi ve yenilgisinin hüzünlü ezgisini tekrarlayıp durdu ama insanlar tembellerin sadakayı hak etmediklerini söyleyerek ona yardım etmediler. Geceleri açlık çocuklarımızı acı acı kemiriyordu özellikle de kuru göğsümden umutsuzca beslenmeye çalışan en küçüğünü. Kocamın ifadesi değişti ve evden gecenin koruması altında çıktı. Manastırın deposuna girdi ve oradan bir kile buğday aldı. O ortaya çıktığında rahipler uykularından uyandılar ve onu acımasızca dövdükten sonra tutukladılar. Şafak vakti onu Emir'e getirdiler ve ona kocamın sunağın altın vazolarını çalmak için manastıra geldiğinden yakındılar. Hapse koydular ve ertesi gün onu astılar. O kendi emeğiyle yetiştirdiği buğdayla küçük ve aç çocuklarının midelerini doldurmaya çalışıyordu ama Emir onu öldürdü ve etini de kuşların ve yırtıcı hayvanların midelerini dolduracak yemek olarak kullandı."Bu tavırla konuştuktan sonra beni hüzünlü bir halde bırakıp gitti. Ben orada mezarların önünde bir methiyeyi ezberden okumaya çalışırken sözcüksüzlük çeken bir konuşmacı gibi durdum. Nutkum tutulmuştu ama akan gözyaşlarım sözcüklerin yerini almıştı ve ruhum adına konuşuyordu. Bir süre düşünmeye yeltendiğimde ruhum karşı koydu, çünkü ruh karanlık çöktüğünde yapraklarını kapatan bir çiçek gibidir, gecenin hayali görüntüsüne güzel kokularını solumazlar. Sanki baskının kurbanlarını saklayan toprak o ıssız yerde kulaklarımı acı çeken ruhların hüzünlü ezgisiyle dolduruyor gibi ve beni konuşmaya teşvik ediyor gibi hissettim. Sessizliğin yolunda gittim ama eğer insanlar sessizliğin onlara ne dediğini anlasalar vadilerin çiçekleri gibi Tanrı'ya yakın olurlardı. Benim iç çeken ruhumun alevleri ağaçlara dokunsaydı, yerlerinden hareket edip güçlü bir ordunun askerleri gibi yürüyüp dallarıyla Emir'e karşı dövüşürlerdi ve manastırı o rahiplerin ve papazların başlarına yıkarlardı. Orada seyrederek durdum ve merhametin o tatlı duygusunun ve hüznün acısının kalbimden o yeni kazılmış mezarlara aktığını hissettim-onurunu ve yaşamını zalim bir insa-

nın pençeleri ve dişleri arasında kurtardığı güçsüz bir bayanı savunmak için hayatını feda etmiş genç bir adamın mezarı; başı cesurluğuna ödül diye kesilen bir genç; kılıcı mezarının başına kurtardığı bu kişi tarafından aptallık ve bozulmuşlukla dolu imparatorluğun üzerinde parlayan güneşin yüzüne karşı kahramanlık sembolü olarak dikilmişti. Bedeni açgözlülük tarafından alınmadan, arzu tarafından gasp edilmeden ve zorbalık tarafından taşlanmadan önce kalbi aşk ile tutuşmuş genç bir kadının mezarı... İnancını ölüme kadar yitirmedi; aşığı mezarının üzerine Aşkın seçtiği ve gözleri dünyevi şeylerle kör edilmiş ve kulakları cehaletle sağır olmuş insanların arasında kutsadığı o ruhları utandıran saatler boyu konuşmaları için çiçekler koydu. Bir manastırın arazisinde ağır işle güçsüz düşen, küçük aç çocuklarını beslemek için ekmek isteyen ve reddedilen dertli bir adamın mezarı. Dilenmeye başvurdu ama kimse kulak asmadı. Ruhu onu yetiştirdiği ve topladığı ürünün bir kısmını geri almaya götürdüğünde tutuklanıp, ölümüne dövüldü. Zavallı dul karısı başucuna gecenin sessizliğini bir tanığı olarak gökyüzündeki yıldızların önünde İsa'nın içten öğretilerini insanların boyunlarını kestikleri ve güçsüzlerin bedenlerini parçaladıkları kılıçlara dönüştüren o papazları kanıtlamak için bir haç dikti.

Güneş ufukta insanların boyun eğmesinden nefret eder gibi ve dünyanın dertlerinden yorulmuş gibi kayboldu. O anda gece sessizliğin enerjisinden narin bir perde örmeye başladı ve onu Doğa'nın üzerine serdi. Elimi mezarlara üzerlerindeki sembollere işaret ederek uzattım, gözlerimi gökyüzüne kaldırıp bağırdım, "Ey Cesaret, bu şimdi toprakta gömülü olan senin kılıcın! Ey aşk, ateşle kavrulmuş bu çiçekler senin! Ey, Hazreti İsa bu gecenin belirsizliğine batmış olan haç senin! "

1.

Şeyh Abbas'a Kuzey Lübnan'da ıssız bir köyün insanları o köyün prensi olarak bakıyorlardı. Onun konağı fakir köylülerin kulübelerinin arasında hastalıklı cücelerin ortasında sağlıklı bir dev gibi duruyordu. Onlar yoksulluğun varlığını sürdürürken o lüks içinde yaşıyordu. Köylüler ona itaat ederler ve o onlarla konuşurken kendisine saygıyla eğilirlerdi. Sanki aklın gücü onu kendi resmi çevirmeni ve sözcüsü olarak görevlendirmişti. Onun öfkesi köylüleri titretir ve kuvvetli bir rüzgârda savrulan sonbahar yaprakları gibi sağa sola kaçışırlardı. Birine tokat atacağında o kişinin yüzünü kaçırması ya da kıpırdaması ya da o tokatı neden yediğini anlamaya çalışması o kişinin dalaleti olurdu. Birine gülümsese o kişi köylüler tarafından en şanslı kişi olarak onurlandırılırdı. İnsanların Şeyh Abbas'tan korkmaları ya da ona boyun eğmeleri güçsüzlüklerinden değildi; ancak fakirlikleri ve ona olan ihtiyaçları bu sürekli aşağılanma durumunu gerektiriyordu. Hatta oturdukları kulübelerle işledikleri topraklar bile Şeyh Abbas'ın atalarından miras kalan yerleriydi.

Toprağın sürülmesi, tohumların ekilmesi ve buğdayın toplanması Şeyh Abbas'ın gözetiminde yapılırdı ve o da bu uğraşa karşılık hasattan onları açlıktan düşen kurbanlar olmaktan kıl payı kurtaracak küçük bir miktar verirdi.

Birçoğunun hasattan önce ekmeğe ihtiyaçları olurdu ve gözyaşları içinde Şeyh'e gelip birkaç kuruş ya da bir ölçek buğday avans isterlerdi. Şeyh memnuniyetle istediklerini verirdi çünkü bilirdi ki buna karşılık onlar hasat zamanı borçlarını ödemek için iki kat daha fazla çalışacaklardı. Böylece bu insanlar tüm yaşamları boyu borçlu kaldılar, çocuklarını borç mirası bıraktılar ve öfkesinden korktukları ve arkadaşlığını ve iyi niyetini kazanmak için boşuna uğraştıkları efendilerine boyun eğdiler.

2.

Kış beraberinde yoğun kar ve şiddetli rüzgârlar getirdi; vadilerde ve tarlalarda cansız düzlüklerin üzerinde ölümün hayaleti gibi duran yapraksız ağaçlardan başka hiçbir şey kalmadı.
Şeyh'in fıçılarını tarlaların ürünleriyle, varillerini de bağların şarabıyla doldurduktan sonra köylüler yaşamlarının bir bölümünü ateşin yanında boş boş oturarak ve geçen yılların mutlu günlerini anarak ve yorgun günlerin ve uzun gecelerin öykülerini birbirlerine anlatarak geçirmek üzere kulübelerine çekildiler.
Eski yıl son nefesini gri gökyüzüne bıraktı. Yeni Yılın taçlanacağı ve Evren'in tahtına oturacağı akşam geldi. Yoğun kar yağışı başladı ve rüzgârın ıslığı yüksek dağlardan boşluğa doğru yarışa başladı ve vadiye yığın yığın kümelenen karları getirdi.
Ağaçlar şiddetli fırtınadan sallanıyordu, tarlalar ve tepecikler üzerine ölümün belirsiz çizgiler yazıp sildiği beyaz zeminle kaplanıyordu. Sis vadilerin yanlarına dağılmış köylerin arasındaki bölmeler gibiydi. O sefil kulübelerin pencerelerinden göz kırpan ışıklar Doğa'nın gazabının kalın örtüsü ardında yok oluyordu.
Korku fellahların kalplerine işlemişti ve hayvanlar ahırlarda yemliklerinin yanında duruyorlardı, köpekler köşelerde saklanıyordu. Uğuldayan rüzgârın sesi ve fırtınaların gök gürültüsü vadinin derinliklerinden duyulabiliyordu. Sanki Doğa eski yılın bitişinden dolayı öfkeliydi ve o sakin ruhlardan soğuk ve ayazın silahları ile kasten öç alıyordu.
O gece öfkeli gökyüzünün altında genç bir adam Deir Kizhaya'yı Şeyh Abbas'ın köyüyle birleştiren kıvrılan patikada yürümeye çalışıyordu. Gencin uzuvları soğuktan uyuşmuş, acı ve açlık gücünü ele geçirmişti. Üzerindeki siyah giysi sanki ölüm vakti gelmeden kefenlenmiş gibi düşen karlarla beyazlanmıştı. Rüzgârla mücadele ediyordu. Zorla ilerliyor ve her

çabası ona ancak birkaç adım attırıyordu. Yardım çağrısı yaptı ve sonra sessizce durdu, soğuk gecede titriyordu. Büyük umutsuzluk ve derin hüzün arasında solup giden az bir umudu vardı. Girdapları onu derinlere sürükleyen bir nehire düşmüş kanadı kırık bir kuş gibiydi. Genç adam kan dolaşımı durana kadar yürümeye devam etti ve düştü. Kötü bir ses çıkardı... Ölümün içi boş yüzüyle karşılaşmış bir ruhun sesi... insanın güçsüzleştirip, doğanın tuzağına düşmüş ölen bir gencin sesi... hiçliğin boşluğunda varo lmanın sevgisinin sesi.

3.

O köyün kuzeyinde, rüzgârların dağıttığı tarlaların ortasında Rachel adlı kadın ve o gün daha onsekizine girmemiş kızı Miriam'ın metruk evi duruyordu. Rachel altı yıl önce vahşice öldürülmüş olarak bulunan ama kanunun katilini bulamadığı Samaan Ramy'nin dul karısıydı.

Diğer dul Lübnanlı kadınlar gibi Rachel hayatını uzun ve ağır işlerle sürdürüyordu. Hasat mevsiminde, tarlalarda bırakılmış mısır başaklarını arar, Sonbaharda tarlalarda unutulmuş meyve artıklarını toplardı. Kışın yün eğer ve karşılığında birkaç kuruş ya da bir ölçek tahıl aldığı giysiler yapardı. Kızı Miriam annesiyle bu didinmenin yükünü paylaşan güzel bir kızdı.

O kötü gecede iki kadın sıcaklığını ayazın zayıflattığı ve odun parçalarının küllerin altına gömüldüğü şöminenin yanında oturuyorlardı. Yanlarında ışığı titreyen bir lamba sarı mat ışığını karanlığın kalbine bir duanın dertlilerin kalbinde gönderdiği umut hayali gibi gönderiyordu.

Gece yarısı olmuştu ve onlar dışarıda uğuldayan rüzgârı dinliyorlardı. Ara sıra Miriam kalkıp, küçük pencereyi açıyor ve belirsiz gökyüzüne bakıyordu ve sonra gelip öfkeli hava şartlarından korkmuş, endişeli bir şekilde sandalyesine oturuyordu. Miriam birden sanki baygın bir uykudan uyanmış gibi söze başladı. Endişeyle annesine bakıp dedi ki, "Duydun mu anne? Yardım isteyen bir ses duydun mu? "Annesi bir süre kulak

kabarttı ve dedi ki, "Rüzgârın sesinden başka bir şey duymuyorum kızım."Sonra Miriam haykırdı, "Gürleyen gökten daha derin ve uğuldayan rüzgârdan daha hüzünlü bir ses duydum."
Bu sözleri söyledikten sonra kalkıp kapıyı açtı ve bir süre dinledi. Sonra, "Yine duydum anne, " dedi. Rachel zayıf kapıya doğru hızla gitti ve bir saniye durakladı ve "Ben de duydum. Gidip bakalım, " dedi.
Uzun bir elbiseye sarındı, kapıyı açtı ve tedbirlice dışarıya yürüdü, Miriam rüzgârın uçurduğu saçlarıyla kapıda bekledi.
Karda kısa bir mesafe gittikten sonra Rachel durup bağırdı, "Kimsin... nerdesin?" Cevap yoktu, aynı sözcükleri yine yine tekrarladı ama gök gürültüsünün dışında bir şey duymadı. Sonra her tarafa bakarak cesurca ilerledi. Bir süre yürüdükten sonra karın üzerinde ayak izleri gördü. Korkarak izleri takip etti ve bir süre sonra beyaz bir elbisedeki yama gibi yerde yatan bir insan bedenigördü. Yaklaşıp başını dizlerine yaslayınca onun yavaşlayan kalp atışlarını ve zayıf yaşama şansını gösteren nabzını tuttu. Yüzünü kulübeye çevirerek seslendi, "Miriam, gel bana yardım et, onu buldum."Miriam dışarıya fırladı, annesinin ayak izlerinden gitti, soğuktan donuyor ve korkudan titriyordu. Oraya vardığında gencin hareketsiz yattığını görüp acı bir sesle bağırdı. Anne ellerini gencin koltuk altlarına yerleştirdi, Miriam'ı sakinleştirdi ve dedi ki, "Korkma, çünkü hâlâ yaşıyor; pelerininin alt ucundan tut da onu eve taşıyalım."
Şiddetli rüzgâr ve yoğun kar yağışı ile karşı karşıya kalan iki kadın genci taşıyarak kulübeye doğru gitmeye başladılar. Küçük barınağa varınca genci şöminenin yanına yatırdılar. Rachel onun soğuktan donmuş ellerini ovmaya başladı, Miriam elbisesinin ucuyla saçlarını kuruladı. Birkaç dakika sonra genç kıpırdamaya başladı. Göz kapakları titremeye başladı ve derin bir iç çekti- bu iç çekiş merhametli kadınların kalbine onun kurtuluşunun umudunu getirmişti. Onun ayakkabılarını ve siyah giysisini çıkardılar. Miriam annesine bakıp dedi ki, "Giysisine bak anne; bunu rahipler giyiyor."Ateşi kuru dallarla beslendikten sonra Rachel kızına şaşkınlıkla baktı ve dedi ki, "Rahipler manastırı böyle kötü bir gecede terk etmezler." Ve

Miriam sordu, "Ama yüzünde hiç kıl yok, rahiplerin sakalı olur" Anne ona merhametli gözlerle ve anaç bir sevgiyle baktı; sonra kızına dönüp dedi ki, "Rahip ya da suçlu olması fark etmez; ayaklarını iyi kurula kızım." Rachel dolabı açtı ve bir şarap kavanozu alıp birazını toprak bir kaba boşaltıı. Anne ona kalbini canlandırmak için şaraptan biraz verirken Miriam onun başını tuttu. Şarabı yudumlayınca ilk kez gözlerini açtı ve kurtarıcılarına hüzünlü ve minnet gözyaşlarıyla dolu gözlerle baktı- ölümün sivri pençeleri tarafından sımsıkı tutulduktan sonra yaşamın yumuşak dokunuşunu hisseden bir insanın bakışı- umudun kayboluşundan sonraki umut dolu bir bakış. Sonra başını eğdi ve dudakları titreyerek "Tanrı ikinizi de kutsasın" diye mırıldandı. Rachel elini omzuna koyup "Sakin ol kardeşim. Gücünü toplayana dek konuşup kendini yorma", dedi. Ve Miriam ekledi, "Başını bu yastığa koy kardeş, biz de seni ateşe yakın bir yere yerleştireceğiz." Rachel tası yine şarapla doldurdu ve ona verdi. Kızına bakıp dedi ki, "Bu giysiyi ateşin yanına as da kurusun."Annesinin emrini yerine getirdikten sonra döndü ve ona merhametle bakmaya devam etti, sanki onun kalbine ruhunun tüm sıcaklığını boşaltmak istiyordu. Rachel iki somun ekmekle kuru meyve reçeli getirdi; onun yanına oturup bir annenin küçük çocuğunu beslediği gibi onu küçük lokmalarla besledi. O anda kendini güçlü hissetti ve ateşin kırmızı alevleri üzgün yüzüne yansırken o şöminenin şiltesine oturdu. Gözleri parladı ve başını yavaşça sallayarak "Merhamet ve zalimlik insan yüreğinde berbat gecenin gökyüzündeki hava şartları gibi mücadele ediyor, ama merhamet zalimliği yenecek çünkü o kutsal ve gün ışıdığında bu gecenin dehşeti geçip gidecek, " dedi. Bir süre ortalığa sessizlik hakim olsu sonra fısıltıyla "Beni bir insan eli umutsuzluğa sürükledi ve bir insan eli kurtardı; insan ne zalim ve ne merhametli! , " dedi. Ve Rachel sordu, "Böyle bir gecede vahşi hayvanlar bile ilerlemeye girişmezken sen kardeşim nasıl oldu da bu berbat gecede manastırdan ayrıldın? "

Genç sanki gözyaşlarını kalbinin derinliklerine saklamak istermiş gibi gözlerini kapadı ve dedi ki, "Hayvanların ini var, gökyüzündeki kuşların yuvaları var ama insanoğlunun başını

koyacağı bir yeri yok." Rachel yanıtladı, "Bunlar İsa'nın kendisi için söyledikleri." Ve genç adam özetledi, "Bu yalancılık, ikiyüzlülük ve bozulma çağında Ruh ve Gerçeğin peşinden gitmek isteyen her insanın cevabıdır."

Birkaç dakikalık düşünme süresinden sonra Rachel, "Ama manastırda birçok rahat oda var, sandıklar altın ve her tür erzakla dolu. Sundurmalar besili buzağılar ve koyunlarla dolu; seni bu berbat gecede böyle bir barınağı terk etmeye zorlayan ne?" dedi. Genç derin bir iç çekti ve "Oradan ayrıldım çünkü ordan nefret ettim, " dedi. Rachel tekrar cevap verdi: "Manastırdaki bir rahip savaş alanında komutanının emirlerine ne olursa olsun boyun eğmesi gereken bir askere benzer. Duyduğuma göre bir insan eğer isteklerini, düşüncelerini ve arzularını ve aklına ait ne varsa ortadan kaldırmadığı sürece rahip olamazmış. Ancak iyi bir papaz rahibinden mantıksız şeyler yapmasını istemez. Deir Kizhaya'nın başpapazı hayatınızı fırtına ve kara teslim etmenizi nasıl istedi? " Genç, "Bir baş papazın fikrine göre bir insan kör ve cahil değilse, duyarsız ve aptal değilse rahip olamaz. Manastırı terk ettim çünkü ben görebilen, duyabilen ve hissedebilen mantıklı bir adamım", dedi.

Miriam ve Rachel ona yüzünde gizli bir sır görmüş gibi baktılar; biraz düşündükten sonra anne dedi ki, "Gören ve duyan bir adam gözleri kör kulakları sağır eden böyle bir gecede dışarı çıkar mı?" Genç sessizce yanıtladı, "Manastırdan kovuldum." "Kovuldum!" diye bağırdı Rachel ve Miriam da annesiyle bir ağızdan aynı sözü tekrar etti.

Söylediklerinden pişman olarak başını kaldırdı çünkü onların sevgi ve acıma duygusunun nefret ve saygısızlığa dönüşmesinden korkuyordu; ama onlara baktığında merhamet ışınlarının hâlâ gözlerinden yayıldığını ve bedenlerinin daha fazla şey öğrenmek için endişeyle titreştiğini görünce sesi boğuklaştı ve devam etti, "Evet kovuldum çünkü kendi mezarımı kendi ellerimle kazamazdım ve yüreğim yalan söylemekten ve çalmaktan yoruldu. Manastırdan kovuldum çünkü ruhum kendilerini cehalete teslim etmiş olan insanların bağışlarından hoşlanmayı reddetti. Gönderildim çünkü fakir fellahların paralarıyla yapılmış o rahat odalarda huzur bulamadım. Öksüzlerin

gözyaşlarıyla pişirilmiş ekmeği midemde tutamadım. Dudaklarım başlar tarafından altın ve yiyecek için basit ve sadık insanlara satılmış duaları söylemedi. Manastırdan kirli bir cüzzamlı gibi kovuldum çünkü rahiplere onları bugünkü durumlarına getiren kuralları tekrarlayıp duruyordum."

Rachel ve Miriam onun sözlerini düşünürken ve ona bakarken sessizlik sürdü ve onlar, "annen ve baban hayatta mı? " diye sordular. Genç yanıt verdi, "Annem ve babam ya da bir evim yok." Rachel derin bir iç çekti ve Miriam merhametli ve sevgi dolu gözyaşlarını saklamak için duvara döndü.

Solan bir çiçeğin şafak vakti yalvaran yapraklarına düşen birkaç damla çiy tanesiyle hayata dönmesi gibi gencin endişeli yüreği de iyilikseverlerin içtenliği ve sevgisiyle canlanmıştı. Onlara bir askerin düşmanın elinden kurtaran kurtarıcısına baktığı gibi baktı ve özetledi, "annemi ve babamı yedi yaşıma gelmeden kaybettim. Köyün papazı beni Deir Kizhaya'ya getirip beni almaktan mutlu olan rahiplerin eline bıraktı, beni otlaklara götürdüğüm inek ve koyunların başına verdiler. On beş yaşıma geldiğimde üzerime bu siyah giysiyi giydirip beni sunağa götürdüler, baş papaz bana hitaben dedi ki, 'Tanrı ve tüm azizlerin adına yemin et, erdemli, yoksul ve itaatkâr bir hayat yaşamaya yemin et' dedi. Sözlerin anlamını fark etmeden tekrar ettim, onun yoksulluk, erdem ve itaatten ne kastettiğini anlamadan.

"Adım Halil'di, ama o ondan itibaren bana Kardeş Mobarak diye hitap ettiler, ama bana hiç kardeş gibi davranmadılar. Onlar en lezzetli yemekleri yiyip, en güzel şarapları içtiler bense kuru sebze ve gözyaşıyla karışmış su ile yaşadım. Ben barakanın yanında soğuk ve karanlık bir odada bir taşın üzerinde uyurken onlar yumuşak yataklarda uyuyorlardı. Kendime sordum sık sık, 'Kalbim onların yedikleri ve içtiklerini canım çekerken ne zaman duracak? Amirlerimin önünde korkudan titremekten ne zaman vazgeçeceğim?' diye. Ama tüm umutlarım boşunaydı, durumumda değişiklik olmuyordu; hayvanlara bakmanın yanı sıra çukur kazmak için ağır taşları omzumda taşımak zorundaydım. Yaşamımı uğraşlarımın ödülü olan birkaç lokma ekmekle sürdürüyordum. Gidebileceğim başka

hiç bir yer bilmiyordum ve manastırdaki papazlar yaptıkları her şeyden nefret etmeme sebep oluyorlardı. Zihnimi ben tüm dünyanın üzüntü ve sefillik okyanusu olduğunu ve manastırın günahlardan kurtulmak için tek liman olduğunu düşünmeye başlayana dek zehirlemişlerdi. Ancak ben onların yemek altın kaynağını keşfettiğimde, bunları onlarla paylaşmadığım için mutluluk duydum."

Halil doğruldu ve etrafa sanki bu metruk kulübede çok güzel bir şey görmüş gibi merakla baktı. Rachel ve Miriam sessiz kaldı ve o devam etti, "Babamı alıp beni bir öksüz olarak manastıra sürgüne gönderen Tanrı hayatımı kör bir şekilde tehlikeli bir ormana doğru yürüyerek geçirmemi istemedi; ne de hayatımın geri kalan kısmında sefil bir köle olarak kalmamı. Tanrı gözlerimi ve kulaklarımı açtı ve bana parlak ışığı gösterip Doğru konuşurken Doğruyu duymamı sağladı."

Rachel sesli düşündü, "Tüm insanların üzerinde parlayan güneşten başka ışık var mı? İnsanlar Doğruyu anlamaya kadir mi? " Halil yanıtladı, "Gerçek ışık insanın içinden yayılandır, kalbin ve ruhun sırlarını açığa çıkarır, onu mutlu eder ve yaşamdan mutlu olmasını sağlar. Doğru yıldızlar gibidir; gecenin belirsizliğinin ardından görünmenin dışında görünmez. Doğru dünyadaki tüm güzel şeyler gibidir; cazibesini sahteliğin etkilerini ilk hissedenler dışında ifşa etmez. Doğru bize günlük yaşamımızda mutlu olmayı ve aynı mutluluğu insanlarla paylaşmayı öğreten derin bir iyiliktir."

Rachel tekrar konuştu: "İyiliklerine göre yaşayan çok kişi var ve başkalarına olan sevginin Tanrı'nın insanlara koyduğu kuralların gölgesi olduğuna inanan çok kişi var; ama yine de hayattan zevk almıyorlar ve ölene dek acı çekiyorlar."Halil yanıtladı, "İnsanı sefil yapan inançlar ve öğretiler boşunadır, onu üzüntüye ve umutsuzluğa götüren iyilik de sahtedir, çünkü insanın amacı bu dünyada mutlu olmaktır ve mutluluğa giden yolu göstermek ve nereye giderse gitsin gerçeği öğütlemektir. Cennetin krallığını bu dünyada görmeyen öbür dünyada hiç görmeyecektir. Bu dünyaya sürgünle gelmedik, kutsal ve sonsuz ruha tapmak ve içimizdeki hayatın güzelliğinden saklanmış sırrı aramak için Tanrının masum kulları olarak geldik.

Nazarene'nin öğretilerinden öğrendiğim doğru bu. Bu benim içimden gelen ve bana hayatımı tehdit eden manastırın karanlık köşelerini gösteren ışık. Bu bana açken, ağaçların gölgesinde yalnız başıma ve ağlayarak otururken güzel vadilerin ve tarlaların açık ettiği derin sır.

"Manastırın uygulaması gereken din bu; Tanrı'nın dilediği gibi, İsa'nın öğrettiği gibi. Bir gün ruhum Doğru'nun güzelliğinin zehriyle sarhoş olduğunda bahçede toplanan rahiplerin önünde cesurca durdum ve onların yanlış davranışlarını eleştirdim. Dedim ki, ' Günlerinizi neden burada geçirip, bedenlerinin teri ve yüreklerinin gözyaşları ile yapılmış ekmeklerini yediğiniz fakirlerin cömertliğinden zevk alıyorsunuz? Neden asalaklığın gölgesinde yaşıyorsunuz, bilgiye gereksinimi olan insanlardan neden kendinizi ayırıyorsunuz? Neden ülkeyi yardımınızdan mahrum ediyorsunuz? İsa sizi kurtların arasına kuzular olarak gönderdi; sizi kuzuların arasında kurt yapan nedir? Neden insanlıktan ve sizi yaratan Tanrı'dan kaçıyorsunuz? Hayatın kafilesinde yürüyen insanlardan daha iyiyseniz onlara gidip onların hayatlarını iyileştirmelisiniz; ama onların sizden daha iyi olduğunu düşünüyorsanız onlardan öğrenmeyi arzulamalısınız. Nasıl fakirlik içinde yaşamaya yenin edip sonra da dediğinizi unutup lüks içinde yaşıyorsunuz? Tanrı'ya boyun eğmeye yemin edip de nasıl dinin anlamına isyan ediyorsunuz? Kalpleriniz hırsla doluyken nasıl erdemi kuralınız olarak benimsiyorsunuz? Bedenlerinizi öldürürmüş gibi yapıyorsunuz ama ruhlarınızı öldürüyorsunuz. Dünyevi şeyleri hor görür gibi yapıyorsunuz ama yürekleriniz hırsla şişmiş. İnsanları kendinize dindar öğretmenler olarak inandırdınız; gerçeği konuşmak gerekirse kendilerini yeşil ve güzel otlaklara bakarak anlamaktan başka yöne çevirmiş büyükbaş hayvanlar gibisiniz. İhtiyacı olanlara manastırın geniş topraklarını ve onlardan aldığımız altın ve gümüşleri geri verelim. Uzak durmaktan kaçalım ve bizi güçlü yapan güçsüze hizmet edelim ve içinde yaşadığımız ülkeyi temizleyelim. Bu zavallı millete gülümsemeyi ve cennetin armağanı ve yaşam ve özgürlüğün şanı ile sevinmeyi öğretelim.

İnsanların gözyaşları sizin burada alıştığınız rahatlık ve huzurdan daha güzeldir ve Tanrı'yla birleşmiştir. Komşunun yüreğine dokunan sevgi manastırın görünmeyen köşelerindeki gizli erdemden daha yücedir. Güçsüz suçluya ya da fahişeye söylenen bir sevgi sözcüğü her gün tapınakta boş boş tekrar ettiğimiz uzun duadan daha asildir."

Halil bu anda derin bir nefes aldı. Gözlerini Rachel ve Miriam'a doğru çevirdi ve dedi ki, "Ben bütün bunları rahiplere söylüyordum ve onlar da, bir genç adamın onların önünde durup bu cesur sözcükleri söylemesine cesaret etmesine inanamazmış gibi bir şaşkınlık edasıyla dinliyorlardı. Sözlerimi bitirince rahiplerden biri yaklaştı ve bana kızarak, ' Sen bizim huzurumuzda nasıl bu tavırla konuşmaya cesaret edersin?' Bir diğeri gülerek geldi ve ekledi, ' Bütün bunları otlaklarda güttüğün ineklerden ve domuzlardan mı öğrendin?' Üçüncüsü ayağa kalkıp beni tehdit etti, 'Cezalandırılacaksın, kâfir!'Ve sonra bir cüzzamlıdan kaçar gibi kaçıştılar. Bazıları beni akşam vakti huzuruna çağıran baş papaza şikayet ettiler. Rahipler benim acı çekeceğim beklentilerinden mutluluk duydular ve benim cezalandırılmam ve kırk gün kırk gece hapse atılmam emredildiğinde yüzlerinde sevinç vardı. Beni o mezarın üzerinde ışığı görmeden yattığım o karanlık hücreye götürdüler. Gecenin bitip gündüzün başladığını anlayamıyordum, sadece altımdaki toprakta sürünen böcekleri hissediyordum. Onlar uzun aralıklarla benim bir lokma ekmeğimi ve sirkeyle karıştırılmış bir kap suyumu getirdiklerinde çıkan ayak seslerinden başka bir şey duymuyordum.

"Hapisten çıktığımda güçsüz ve çelimsizdim ve rahipler benim düşüncelerimi iyileştirdiklerini ve ruhumun arzusunu öldürdüklerini düşünüyorlardı. Açlık ve susuzluğun yüreğime Tanrı'nın yerleştirdiği iyiliği boğduğunu düşündüler. Kırk günlük yalnızlığımda bu rahiplerin ışığı görmeleri ve hayatın gerçek ezgisini duymaları için bir yol bulmak için çabaladım, ama tüm düşüncelerim boşa çıktı çünkü uzun yılların onların gözlerine ördüğü kalın perde kısa sürede yırtılamazdı ve cehaletin onların kulaklarını sıvadığı harç katılaşmıştı ve yumuşak parmaklarla sökülemezdi."

Bir süre sessizlik hüküm sürdü ve Miriam konuşmak için izin ister gibi annesine baktı. Dedi ki, "Onlarla tekrar konuşmuş olmalısın, seni manastırdan sürmek için bu kadar berbat bir geceyi seçtiklerine göre. Düşmanlarına bile nazik olmayı öğrenmeliler."

Halil tekrar konuştu, "Bu gece fırtına ve kötü hava şartları gökyüzünde hiddetlenirken ateşin başında çömelmiş masallar ve komik hikâyeler anlatırken rahiplerden uzaklaştım. Beni yalnız görünce benim aleyhime akıllarını işletmeye devam ettiler. İncil'i okuyordum ve İsa'nın bana o anda kızgın doğayı ve gökyüzünün savaşan şartlarını unutturan güzel sözlerini düşünüyordum. Bana yeni bir alaycı ruhla yaklaştılar. Kendimi pencereden dışarıya bakarak oyalayarak onları görmezlikten geldim, ama onlar çok sinirlendiler çünkü benim sessizliğim onların yüreklerindeki kahkahayı ve dillerindeki alayı söndürdü. Bir dedi ki, 'Ne okuyorsun, Büyük Reformcu?' Onun sorusuna cevap olarak kitabımı açtım ve şu bölümü sesli olarak okudum: 'Ve o ikiyüzlülerin çoğunu ve Sadukilerin vaftize geldiğini görünce onlara dedi ki, Ey zehirli nesil, sizi gazaptan çıkıp buraya gelmeniz için kim uyardı? Öyleyse tövbe için getirdiğiniz meyveleri çıkarın. Ve kendi kendinize, Bizim yaratıcımız İbrahim' demeyi düşünmeyin. Size diyeyim ki Tanrı bu taşların çocukları İbrahim'e yetiştirmesine kadir. Ve şimdi balta da ağaçların kökünde duruyor; bu yüzden iyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılacak.'

"Ben onlara Vaftizci Yahya'nın sözlerini okurken rahipler görünmez bir el ruhlarını boğuyormuş gibi sessizleştiler ama sahte cesaretlerini topladılar ve gülmeye devam ettiler. Biri dedi ki, "Biz bu sözleri defalarca okuduk ve bir inek çobanının onları bize tekrar etmesine ihtiyacımız yok."

"Ben itiraz ettim, 'Eğer bu sözleri okumuş ve anlamlarını anlamış olsaydınız, bu zavallı köylüler donmaz ya da açlıktan ölmezlerdi.' Ben bunu deyince, rahiplerden biri sanki papazlar hakkında kötü konuşmuşum gibi suratıma bir tokat attı; diğeri beni tekmeledi, üçüncüsü benden kitabı aldı ve dördüncüsü olay yerine sinirden titreyerek gelen başpapazı çağırdı. O bağırdı, 'Bu isyankârı tutuklayın ve bu kutsal yerden sürün, bıra-

kın fırtınanın öfkesi ona boyun eğmeyi öğretsin. Onu uzaklaştırın ve bırakın doğa ona Tann'nın dilediğini yapsın, sonra ellerinizden onun giysilerini kaplayan zehirli dalalet mikroplarını yıkayın. Eğer bağışlanmak için yalvararak geri dönerse kapıyı açmayın çünkü yılan kafese konulursa güvercin olmaz, dikenli çalı da bağlara ekildiğinde incir olmaz.'

"Emir gereğince ben kahkahalarla gülen rahipler tarafından dışarıya sürüklendim. Kapıyı arkamdan kilitlemeden önce birini,' dün sen ineklerle domuzların kralıyken bugün tahttan indirildin, Büyük Reformcu; şimdi git ve kurtların kralı ol ve onlara inlerinde nasıl yaşamaları gerektiğini öğret' derken duydum."

Halil derin bir iç çekti ve sonra yüzünü çevirip alevlerle yanan ateşe baktı. Tatlı, sevecen bir ses ve acılı bir tavırla dedi ki, "İşte böyle sürüldüm manastırdan ve beni rahipler böyle Ölümün ellerine gönderdiler. Gece boyu kör gibi boğuştum; kuvvetli rüzgâr üzerimi parçalıyordu ve yoğun kar ayaklarımı kapana kıstırıyordu ve beni düşene kadar aşağıya çekiyordu ve ben umutsuzca yardım diye bağırıyordum. Beni Ölümün dışında hiç kimsenin duymadığını hissediyordum ama tümüyle anlayış ve merhamet olan bir güç bağırışımı duydu. O güç ben hayatın kalan sırlarını öğrenmeden ölmemi istemedi. O güç sizi benim hayatımı kurtarmanız için derinliğin ve yokluğun içinden gönderdi."

Rachel ve Miriam ruhlarının onun ruhunu anladığını hissettiler ve onun duygularının ve anlayışının ortağı oldular. İsteğine karşı koyamayarak Rachel öne uzanıp gözlerinden yaşlar gelerek onun eline yavaşça dokundu ve dedi ki, "Doğru'nun savunucusu olarak seçilmiş bir kişi doğanın fırtınası ve kanıyla yok olmaz." Miriam ekledi, "Fırtına ve kar çiçekleri öldürebilir ama tohumları öldüremez çünkü kar onları öldürücü ayazdan korumak için sıcak tutar."

Bu yüreklendirici sözleri duyan Halil'in yüzü aydınlandı ve dedi ki, "Siz bana rahiplerin baktığı gibi isyankar ve kâfir gözüyle bakmıyorsanız, manastırda maruz kaldığım eziyet daha bilgisine erişilmemiş ezilmiş bir milletin sembolüdür ve ölümün eşiğine geldiğim bu gece tam adaletin öncesinde gelen bir

devrim gibidir. Duyarlı bir kadının yüreğinden insanlığın mutluluğu fışkırıyor ve onun asil ruhunun içtenliğinden insanlığın sevgisi geliyor."
Gözlerini kapatıp yastığa dayandı; iki kadın daha fazla konuşarak onu rahatsız etmediler çünkü fazla durmanın sebep olduğu yorgunluğun onun gözlerini büyüleyip ele geçirdiğini biliyorlardı. Halil sonunda annesinin kollarında güveni bulmuş kaybolan bir çocuk gibi uyudu.
Rachel ve kızı yataklarına gidip onu seyrederek orada oturdular, sanki onun acıyla bozulmuş yüzünde ruhlarını ve yüreklerini ona yaklaştıran bir çekicilik bulmuş gibiydiler. Anne fısıltıyla dedi ki, "Onun kapalı gözlerinde sessiz konuşan ve ruhun arzularını harekete geçiren garip bir güç var."
Miriam da, "Elleri Anne, Kilisede'ki İsa'nın elleri gibi" diye ekledi. Anne cevap verdi: "Yüzünde bir kadının yumuşaklığı ve aynı anda bir erkeğin gözüpekliği var."
Uykunun kanatları iki kadının ruhunu rüya âlemine taşıdı, ateş söndü kül oldu, gaz lambasının ışığı yavaş yavaş bitti ve kayboldu. Sert rüzgâr kükremeye devam etti ve muğlak gökyüzü kar kamanlarını yaydı ve şiddetli rüzgâr onları sağa sola dağıttı.

4.

Beş gün geçti ve gökyüzü hâlâ dağları ve ovaları acımasızca örten yoğun karla doluydu. Halil ovalara doğru olan yolculuğuna devam etmek için üç girişimde bulundu ama Rachel her seferinde, "Hayatını kötü hava şartlarına teslim etme, kardeş; burada kal çünkü iki kişiyi doyuran ekmek üç kişiyi de doyurur ve ateş sen gelmeden önce yandığı gibi sen gittikten sonra da yanmaya devam edecek. Biz fakiriz kardeşim ama diğer insanlar gibi hayatımızı güneşin ve insanlığın

önünde sürdürüyoruz ve Tanrı bize günlük yiyeceğimizi veriyor" diyerek onu durdurdu.

Ve Miriam ona içten bakışlarıyla yalvarıyor ve derin iç çekişleriyle rica ediyordu çünkü o kulübeye girdiğinden beri ruhunda yüreğine ışık ve hayat gönderen ve ruhunun kutsalın kutsalı yerinde yeni bir sevgi uyandıran o ilahi gücün varlığını hissetmişti. İlk kez kalbini şafağın çiy damlalarını emen ve sonsuz gökkubbeye kokusunu veren beyaz bir gül gibi yapan duyguyu deneyimlemişti.

Bir kadının ruhunda birden uyanan saklı sevgiden ve onun ruhunu, günlerini şairlerin rüyaları ve gecelerini kâhinler gibi geçirten müzikle dolduran sevgiden daha saf ve rahatlatıcı bir sevgi yoktur. Hayatın gizeminde, bir bakirenin ruhundaki sessizliği bir insana geçmişi unutturan daimi farkındalığa dönüştüren bağlılıktan daha güzel ve güçlü bir sır yoktur, çünkü o, geleceğin tatlı ve yoğun umudunu yürekte ateşli bir şekilde yakar.

Lübnan kadınını diğer milletlerin kadınlarından ayıran onun sadeliğidir. Yetiştiriliş tarzı eğitim yönünden gelişmesini kısıtlar ve geleceği için bir engel olarak durur. Ancak bu yüzden o kendini kalbinin sırrını araştırma eğiliminde bulur. Lübnanlı genç kadın toprağın kalbinden gelen bir kaynak gibidir ve kıvrılarak alçaklarda akar, ama denize açılan yolu bulamadığından üzerinde pırıldayan yıldızları ve parlak ayı yansıtan sakin bir göle döner. Halil Miriam'ın onun ruhuna durmadan dolanan sevgisinin titreşimlerini hissetti ve anladı ki onun yüreğini aydınlatan o ilahi fener Miriam'ın yüreğine de değmişti. İlk kez sevindi, kurumuş bir ırmağın yağmuru selamlayışı gibi, ama acele ettiği için kendini suçladı çünkü bu ruhsal anlaşma o köyden ayrıldığında bir bulut gibi geçip gidecekti. Sık sık kendine sorardı, "Yaşamlarımızda büyük bir rolü olan bu sır ne? Bizi engebeli yola sokup sonrada dağın tepesine varmadan gülümseyerek ve övünerek bizi durduran, sonra bizi birden ağlayarak ve acı çekerek vadinin derinliklerine atan bu Kanun ne? Bizi bir gün sevgili gibi sevip ikinci gün düşman gibi savaşan bu hayat ne? Ben dün zulme uğramamış mıydım? Ben yüreğimde cennetin

uyandırdığı Doğru uğruna açlık ve susuzluk çekmedim mi, acı ve alaya maruz kalmadım mı? Rahiplere Doğru'dan geçen mutluluğun insanın içindeki Tanrı'nın isteği ve amacı olduğunu söylemedim mi? O halde bu korku niye? Ve ben gözlerimi niye o genç kadının gözlerinden yayılan ışığa niye kapatıyorum? Ben sürüldüm ve o fakir, ama insan sadece ekmekle mi yaşar? Biz açlık ve bolluk arasında yazla kış arasındaki ağaçlar gibi değil miyiz? Ama Rachel kızının kalbiyle benim kalbimin sessizce anlaştığını, birbirine yaklaştığını ve Yüce Işığa yakınlaştığını bilse ne derdi? Hayatını kurtardığı genç adamın kızına gözünü dikip bakmayı arzuladığını keşfetse ne derdi? Köylüler ne derdi manastırda yetişmiş, köylerine zorunluluktan ve kovulma neticesi gelmiş genç bir adamın güzel bir kızın yakınında yaşamayı arzu ettiğini bilselerdi? Beni dinlerler miydi eğer onlara manastırı onların arasında yaşamak için terk eden adamın kafesin yaralayan duvarlarından özgürlüğün ışığına kaçan bir kuşa benzediğini söylesem? Benim hikâyemi duysa Şeyh Abbas ne derdi? Benim kovulma nedenini bilse köyün papazı ne yapardı? "

Halil şöminenin önünde oturup aşkını sembolü olan alevlere bakarak düşünürken kendi kendine konuşuyordu ve Miriam arada sırada ona kaçamak bakışlar atıyordu, hiçbir söz söylenmese de gözlerindeki hayalleri okuyor, düşüncelerinin sesini duyuyor ve sevgisinin dokunuşlarını hissediyordu.

Bir gece ağaçların ve kayaların beyazla örtülü olduğu vadiye bakan küçük pencerenin önünde dururken, Miriam da geldi ve gökyüzüne bakarak onun yanında durdu. Gözleri birbiriyle buluşunca Halil derin bir iç çekti ve sanki ruhu bir sözcüğü arayarak geniş gökyüzüne yelken açmış gibi gözlerini kapattı. Gerekli sözcüğü bulamadı çünkü sessizlik onların adına konuşuyordu. Miriam cesaretle, "Kar nehire karışınca ve yollar kuruyunca nereye gideceksin? " Gözleri açıldı, ufkun gerisine bakıp açıkladı, "Kaderimin ve doğruyu bulmak için misyonumun beni götürdüğü yolu izleyeceğim." Miriam üzüntülü bir şekilde içini çekti ve "Neden

burada kalıp bizim yanımızda yaşamıyorsun. Başka bir yere mi gitmek zorundasın? " diye teklif etti. Halil onun içenliğinden ve tatlı sözlerinden duygulanmıştı ama itiraz etti, "Buradaki köylüler kovulmuş bir rahibi komşuları olarak istemezler, soludukları havayı onun da solumasına izin vermezler çünkü onlar manastırın düşmanının Tanrı ve azizlerin lanetlediği bir kâfir olduğuna inanırlar." Miriam sessizleşti çünkü ona acı veren Doğru onun konuşmasını engelledi. Sonra Halil yanına dönüp açıkladı, "Miriam bu köylülere ileri gelenler özgür düşünen kişilerden nefret etmeyi öğrettiler; onlar akılları yükseklerde olanlardan uzak durmak üzere eğitildiler; Tanrı bir başkasını taklit eden cahil bir kişinin kendisine tapmasını istemez; ben burada kalıp bu insanlara istedikleri gibi ibadet etmelerini söylesem beni Tanrı'nın papaza verdiği yetkiye karşı gelen bir kâfir ilan ederler. Eğer onlara kalplerinin sesini dinleyip duymalarını söylesem ve içlerindeki ruhun isteğine göre hareket etmelerini söylesem benim Tanrının yerle gök arasına koyduğu rahiplerden kurtulmalarını isteyen kötü bir adam olduğumu söylerler." Halil doğrudan doğruya Miriam'ın gözlerine baktı ve gümüş tellerin sesini andıran bir sesle dedi ki, "Ama Miriam bu köyde benim ruhuma sahip olan ve onu hapseden büyülü bir güç var; acımı unutmamı sağlayan ilahi bir güç. Bu köyde Ölümle burun buruna geldim ve burada ruhum Tanrı'nın ruhunu okşadı. Bu köyde ölü çimde yetişen güzel bir çiçek var; güzelliği kalbimi çekiyor ve kokusu etrafını dolduruyor. Bu çiçeği bırakıp manastırdan kovulmama sebep olan fikirleri mi vaaz vereyim yoksa bu çiçeğin yanında kalıp, bir mezar kazıp düşüncelerimi ve doğruları dikenlerin yanına mı gömeyim? Ne yapayım, Miriam? " Bu sözleri duyunca Miriam neşeli bir sabah rüzgârın önündeki bir zambak gibi titredi. Kalbi gözlerinde parladı ve kekeledi, "İkimizde gizemli ve merhametli bir gücün elindeyiz. Bırak o dilediğini yapsın."

O anda iki kalp birleşti ve ondan sonra iki ruh hayatlarını aydınlatarak yanan bir fener gibiydi.

5.

Âlemin yaratılışında başlayarak bugüne kadar, kalıtsal zengin olan bazı kavimler rahiplerle işbirliği içinde kendilerini insanlara yönetici tayin etmişler. Bu toplumun kalbinde eski ve içi boş bir yaradır cehaletin kökünden yok edilmesi dışında yok olmaz.

Varlığını mirasla elde etmiş bir adam köşkünü zayıf fakirin parasıyla yapar. Rahip tapınağını kendini adamış ibadetçilerin kemikleri ve mezarları üzerine diker. Prens fellahın kollarını tutar, papaz ceplerini boşaltır; hükümdar tarlaların çocuklarına asık yüzle bakar, piskopos onları gülümseyerek teselli eder; kaplanın asık yüzüyle kurdun gülüşü arasında sürü yok olur; hükümdar kendisinin kanunların kralı olduğunu iddia eder, papaz Tanrı'nın temsilcisi ve bu ikisinin arasında bedenler yok olur ve ruhlar bir hiç olup solar.

Lübnan'da o güneşten zengin ve bilgiden fakir dağda, asille papaz ellerini toprağı süren ve ekini biçen çiftçiyi sömürmek için birleştirdiler ki kendilerini hükümdarın kılıcından ve papazın lanetinden korusunlar. Lübnan'daki zengin adam sarayının yanında gururla durdu ve kitlelere bağırdı, "Sultan beni size efendi olarak atadı." Ve papaz sunağın önünde durup dedi ki, "Tanrı beni ruhlarınızın hâkimi olarak görevlendirdi." Ama Lübnanlılar sessiz kaldı çünkü ölüler konuşamaz.

Şeyh Abbas kalbinde rahiplere karşı dostluk vardı çünkü onlar insanların bilgisini boğmakta ve işçilerin onlara boyun eğmesini sağlamakta birlik oluyorlardı..

O gece Halil ve Miriam aşkın tahtına çıkarken ve Rachel onlara sevginin gözleriyle bakarken Peder Elias baş papazın bir asiyi manastırdan kovduğu ve onun Samaan Ramy'nin dul karısı Rachel'in evine sığındığı hakkında Şeyh Abbas'ı bilgilendirdi. Papaz Şeyh'e verdiği küçük bilgiden mutlu olmamıştı ve "Manastırdan kovaladıkları o iblis bu köyde melek olamaz ve kesilip ateşe atılan o incir ağacı yanarken

meyve veremez. Eğer biz bu köyü o şeytanın lekesinden temizlemek istiyorsak rahiplerin yaptığı gibi onu buradan göndermeliyiz." diye yorum yaptı. Ve Şeyh yanıtladı, "Onun insanlarımız üzerinde kötü etkisi olacağından emin misiniz? Onu burada tutup bağlarımızda çalıştırsak daha iyi olmaz mı? Güçlü insanlara ihtiyacımız var."

Papazın yüzünü aynı fikirde olmadığını ifade etti. Parmaklarıyla sakallarını tararken kurnazca dedi ki, "Eğer çalışmaya uygun olsaydı, manastırdan kovulmazdı. Manastırda çalışan ve dün geceyi tesadüfen benim evimde geçiren bir öğrenci bu genç adamın baş papazın kurallarını rahipler arasında tehlike arz eden fikirleri vaaz vererek çiğnediğini söyledi ve ondan alıntı yaptı, "Tarlaları, bağları ve manastırdaki gümüşleri fakirlere geri verin ve onları her tarafa saçın; bilgiye gereksinimi olan insanlara yardım edin; böyle yaparak Gökteki Tanrınızı memnun edeceksiniz."

Bu sözleri duyan Şeyh Abbas ayağa fırladı ve kurbanına saldırmaya hazırlanan bir kaplan gibi kapıya yürüyüp hizmetkârlara seslendi ve onlara gelmeleri için emir verdi. Üç adam içeri grdi ve Şeyh emretti, "Samaan Ramy'nin dul karısı Rachel'in evinde rahip kıyafeti giyen genç bir adam var. Onu bağlayıp buraya getirin. Eğer o kadın onun tutuklanmasına itiraz ederse onu da örgülerinden tutup karda sürükleyerek buraya getirin, çünkü kötüye yardım eden de kötüdür."Adamlar boyun eğerek eğildiler ve papazla Şeyh Halil ve Rachel'a ne ceza vereceklerini tartışırlarken Rachel'in evine aceleyle gittiler.

6.

Gün bitmişti ve gece karla dolu gölgesini metruk kulübelerin üzerine yayarak gelmişti. Sonunda gökyüzünde yıldızlar görünmüştü, ölümün acısını çektikten sonra gelen sonsuzluktaki umut gibi. Kapılar pencereler kapatılmış ve lambalar yanmıştı. Fellahlar ateşin yanında oturmuş bedenlerini ısıtı-

yorlardı. Kapı vurulup üç adam içeri girdiğinde Rachel, Miriam ve Halil tahta masada akşam yemeklerini yiyorlardı. Rachel ve Miriam korkmuştu ama Halil sakindi çünkü bu üç adamı bekliyordu. Şeyh'in hizmetkârlarından biri Halil'e doğru yürüdü ve elini omzuna koyup, "Manastırdan sürülen sen misin? " diye sordu. Halil cevap verdi: "Evet benim, ne istiyorsun? "Adam yanıtladı, "Seni tutuklayıp Şeyh Abbas'ın evine götürme emrimiz var, eğer itiraz edersen seni kurbanlık koyun gibi karın üzerinde sürükleyerek götürürüz."
Rachel bağırırken rengi soldu, "Ne suç işledi, neden onu bağlayıp sürüklemek istiyorsunuz? " İki kadın ağlamaklı seslerle yalvararak dedi ki, "O üç kişini elinde bir kişi ve ona acı çektirmek sizin alçaklığınız." Adamlar sinirlendi ve bağırdı, "Bu köyde Şeyh'in emirlerine karşı gelebilen bir kadın var mı? " Ve bir ip çıkardı ve Halil'in ellerini bağlamaya başladı. Halil başını gurulu bir şekilde kaldırdı ve dudaklarında üzüntülü bir gülümseme belirdi ve dedi ki, "Size acıyorum beyler, siz körsünüz ve güçsüzü sizin kollarınızın kuvvetiyle ezen bir adamın elinde oyuncaksınız. Siz cehaletin kölesisiniz. Dün ben de sizin gibiydim ama yarın siz de benim gibi düşüncede özgür olabilirsiniz. Aramızda benim çağıran sesimi boğan ve benim gerçeğimi sizden saklayan derin bir uçurum var ve siz duyamıyor ve göremiyorsunuz. İşte buradayım, ellerimi bağlayın ve dilediğiniz gibi yapın." Üç adam onun konuşmasından duygulandılar ve onun sesi içlerinde yeni bir ruhu uyandırmış gibi görünüyordu. Ama akıllarında hâlâ Şeyh Abbas'ın sesi çınlıyordu onları görevlerini tamamlamak üzere uyarıyordu. Onun ellerini bağladılar ve ağır bir vicdanla sessizce dışarıya çıkardılar. Rachel ve Miriam onları Şeyh'in evine takip ettiler, tıpkı İsa'yı çarmıha gerildiği tepeye götüren Kudüs'ün kızları gibi.

7.

İçeriği ne olursa olsun haberler fellahlar arasında küçük köylerde hızla yayılıyordu, çünkü onların toplumun âleminden yokluğu onları kısıtlı çevrelerinin olaylarını tartışırlarken endişeye sevk ediyordu. Kışın tarlalar karın örtüsü altında uyurken ve insan hayatı ateşe sığınıp ısınırken, köylüler kendilerini meşgul etmek için olup biteni öğrenmeye meyilli oluyordu.

Halil'in tutuklanmasından bu yana çok geçmemişti ki haberler köylüler arasında bulaşıcı hastalık gibi yayılmıştı. Kulübelerini terk edip, ordu gibi her yandan Şeyh Abbas'ın evine doğru hızla ilerliyorlardı. Halil Şeyh'in evine ayak bastığında içerisi manastırdan kovulan kâfire bir bakış atmak için can atan adamlar, kadınlar ve çocuklarla doluydu. Onlar aynı zamanda Halil'e bu korkunç hastalığı yayması için yardım eden, köylerinin temiz gökyüzünde bu sapkınlığa yer veren Rachel ve Miriam'ı da görmek için heyecanlıydılar.

Şeyh Peder'in yanındaki yargıç sandalyesine oturdu, o sırada kalabalık cesurca önlerinde duran eli kolu bağlı gence bakıyordu. Rachel ve Miriam Halil'in arkasında duruyor, korkudan titriyorlardı. Ama Doğru'yu bulup onun peşinden giden kadının kalbine korku ne yapabilir? Kalabalığın öfkesi aşkla uyanmış bir kızın ruhuna ne yapabilir? Şeyh Abbas gemç adama baktı ve gürleyen bir sesle onu sorgulamaya başladı, "Adın ne? " "Adım Halil, "diye yanıtladı genç adam. Şeyh tekrar sordu, "Annen, baban ve akrabaların kim, nerede doğdun? " Halil ona nefretle bakan fellahlara döndü ve dedi ki, "Ezilen fakirler benim kavmim ve akrabalarım ve bu büyük ülke doğduğum yer."

Şeyh Abbas alaylı bie şekilde dedi ki, "Akrabalarım dediğin o insanlar senin cezalandırılmanı istiyor, doğum yerim dediğin bu ülke ise senin insanlarından biri olmana itiraz ediyor."Halil yanıtladı, "Cahil milletler iyi insanları tutuklayıp

onları her istediklerini yapmaya zorlarlar ve bir zorba ile yönetilen ülke insanları köleliğin boyunduruğundan kurtarmak isteyenlere zulmeder. Ama iyi bie oğul annesini hasta diye terk eder mi? Merhametli bir adam kardeşini zavallı diye inkar eder mi? Beni bugün tutuklayıp buraya getiren zavallı insanlar dün sana hayatlarını teslim eden aynı insanlar. Ve benim varlığımı onaylamayan bu geniş topraklar esneyip açgözlü zorbaları yutmayan aynı topraklar."

Şeyh sesli bir kahkaha attı, sanki genç adamın ruhunu çökertmek ve onu izleyenleri etkilemesini önlemek ister gibi. Halil'e döndü ve etkileyici bir şekilde dedi ki, "Sen çoban, sanıyor musun ki biz seni manastırdan kovan rahiplerden daha merhametliyiz? Sanıyor musun ki biz tehlikeli bir kışkırtıcıya acırız?" Halil yanıtladı, "Çoban olduğum doğru ama iyi ki de kasap değilim. Sürülerimi verimli ovalara götürdüm onları çorak topraklarda otlatmadım. Onları temiz kaynaklara götürdüm ve onları kirli bataklıklardan uzak tuttu. Akşam olduğunda onları sağ salim barınaklarına getirdim ve kurtlara yem olmaları için vadilerde bırakmadım. Ben hayvanlara böyle davrandım; siz de benim yolumu izleyip insanlara benim sürüme davrandığım gibi davransaydınız, bu zavallı insanlar metruk kulübelerde fakirliğin sancılarını çekmezlerdi, siz bu muhteşem köşklerde Neron gibi yaşarken."

Şeyh'in alnı ter damlalarıyla parladı ve sırıtması öfkeye dönüştü, Halil'in konuşmasına aldırmıyormuş gibi yapıp sakin olmaya çalıştı ve Halil'e parmağıyla işaret ederek uyardı, "Sen bir kâfirsin ve biz senin saçma konuşmalarını dinlemeyeceğiz; seni buraya yargılamak üzere çağırdık ve farketmelisin ki sen burada Hazret Emir Ameen Shehab'ı temsil etmekle yetkiliköyün efendisinin huzurundasın. Öğretilerine baş kaldırdığın Kutsal Kilise'nin temsilcisi Peder Elias'ın önündesin. Şimdi ya kendini savun ya da bu insanların önünde diz çök ki seni affedip manastırda olduğun gibi yeniden çoban yapalım." Halil tekrar konuştu, "Bir suçlu başka bir suçlu tarafından yargılanmaz, tıpkı bir Tanrı tanımazın günahkârların önünde kendini savunmayacağı

gibi." Ve Halil izleyenlere dönüp dedi ki, "Kardeşlerim, tarlalarınızın efendisi dediğiniz bu adam ve uzun zamandır kendinizi teslim ettiğiniz bu adam beni yargılamak üzere atalarınızın mezarlarının üzerine yaptığı bu binaya getirdi. Sizin inancınızdan dolayı kilisenizin papazı olan bu adam beni yargılamak, aşağılamak ve acılarımı arttırmak için geldi. Her yerden hepiniz buraya bir acele benim acı çekişimi ve merhamet dilenmemi izlemek için geldiniz. Evlerinizi eli kolu bağlı bu kardeşinizi ve oğlunuzu seyretmek için terk ettiniz. Ben manastırdan kovulan suçlu ve kâfirim. Fırtına beni sizin köyünüze getirdi. İsyanımı dinleyin, bana acımayın ama adil olun çünkü merhamet suçluya verilir, ama adalet bir masumun ihtiyacı olan şeydir.

"Şimdi sizi jüri olarak seçiyorum, çünkü insanların isteği Tanrı'nın isteğidir. Kalplerinizi uyandırın ve dikkatlice dinleyin, sonra beni vicdanınızın sesine göre dava edin. Size benim imansız olduğum söylendi ama ne suç ya da günah işlediğim söylenmedi. Beni hırsız gibi bağlanmış gördünüz, ama benim suçlarımı duymadınız çünkü bu mahkemede yanlışlar ortaya çıkarılmaz ama cezalar gümbür gümbür gelir. Benim suçum, sevgili arkadaşlarım, sizin zor durumunuzu anlamak çünkü ben boyunlarınızdaki demirin ağırlığını hissettim. Günahım kadınlarınıza derinden üzülmek; göğüslerinizden ölümün gölgesiyle karışmış sütü emen çocuklarınıza merhamet duymak. Ben sizlerden biriyim, atalarım bu vadilerde yaşadı ve sizin başlarınızı eğen aynı boyundurukların altında öldü. Ben acı çeken ruhların çağrısını dinleyen Tanrı'ya inanırım ve hepimizi cennetin gözü önünde kardeş yapan Kitap'a inanırım. Bizi eşit yapan öğretilere inanırım, Tanrının dikkatli ayaklarının sarp yolu olan bu dünyada bizi serbest bırakan öğretilerine inanırım.

"İneklerimi otlatırken ve dayandığınız bu üzücü şartları düşünürken zavallı evlerinizden gelen umutsuz çığlığı duydum-bastırılmış ruhların çığlığını-bedenlerinizde bu toprakların efendisine köle olarak kilitlenmiş kırık kalplerin çığlığı. Bakınca kendimi manastırda buldum ve sizi tarlalarda, sizi inine giden kurdu takip eden koyun sürüsü olarak gördüm

ve koyunlara yardım etmek için yolun ortasında durunca yardım için bağırdım ve kurt beni sivri dişleriyle kaptı.

"Hapise, açlığa ve susuzluğa maruz kaldım sadece bedene acı veren Doğru uğruna. Dayanmanın ötesinde bir acıya katlandım çünkü süzün üzüntülü iç çekişlerinizi manastırın her köşesinde çınlayan bağrışlara dönüştürdüm. Korkmadım, kalbim hiç yorulmadı çünkü süzün acılı ağlayışlarınız her gün bana yeni bir güç veriyordu ve kalbim sağlıklıydı. Şimdi kendinize sorabilirsiniz, 'Ne zaman yardım için ağladık, kim ağzını açmaya cesaret edebilirdi ki?'Şimdi size söylüyorum, ruhlarınız her gün ağlıyor ve her gece yardım dileniyor ama siz duyamıyorsunuz çünkü ölen biri kalbinin sesini duyamaz ama yatağının yanıbaşında dikilenler duyabilir. Katledilen bir kuş istemi dışında bilmeden ve acı içinde dans edebilir ama dansa şahitlik edenler sebebini bilirler. Günün hangi saatinde acıyla iç çekiyorsunuz? Varolmanın aşkı ağlayıp gözünüzden uykunun örtüsünü kaldırdığı ve sizi köleler gibi tarlalara gönderdiği sabah saatinde mi? Sizi yakan güneşten koruması için bir ağacın altında oturmak istediğiniz öğle saatinde mi? Ya da eve aç gelip yavan bir lokma ve bulanık bir su yerine güç veren yemeği istediğiniz akşam saatinde mi? Ya da gece yorgunluk sizi rahatsız yatağınıza atıp, uyku gözlerinizi kapar kapamaz açık gözlerle oturup Şeyh'in sesi kulaklarınızda çınladığı zaman mı?

"Yılın hangi mevsiminde kendinize yas tutarsınız? Doğanın güzel elbisesini giydiği ve sizin yırtık pırtık giysinizle onunla buluşmaya gittiğiniz Baharda mı? Ya da yazın buğdayı hasat edip mısırı toplayıp efendinizin raflarını ürünle doldurduğunuz ve hesap zamanı geldiğinde elinize saman ve burçaktan başka bir şey geçmediği zaman mı? Sonbaharda mı, meyveleri toplayıp üzümleri cendereye götürdüğünüz ve emeğinize karşılık bir kavanoz sirke ve bir ölçek meşe palamudu aldığınız zaman mı? Ya da kışın kardan evlerinize çekildiğiniz, ateşin önünde oturup titrediğiniz, kızgın gökyüzünün zayıf akıllarınızdan kaçmanızı istediği zaman mı?

"Bu fakirlerin hayatı; bu sürekli duyduğum çığlık. Bu benim ruhumu baskı yapanlara karşı isyan ettiren ve onların yöne-

timini aşağılamama sebep olan şey. Ben rahiplere size acımalarını söylediğimde benim Tanrı tanımaz biri olduğumu düşündüler ve kovulmak benim nasibim oldu. Bugün buraya bu sefil hayatı sizinle paylaşmaya geldim, gözyaşlarımı sizinkilerle karıştırmaya geldim. Şimdi burada en kötü düşmanınızın kıskacındayım. Farkında mısınız ki köle olarak çalıştığınız bu topraklar kanun kılıcın sivri kenarına yazıldığında babalarınızın elinden alınmıştı? Rahipler atalarınızı aldatıp bütün tarlalarını ve bağlarını dini kurallar bir papazların dudaklarında yazıldığında aldılar. Hangi adam ya da kadın papazların emrine karşı gelerek toprakların efendisinden etkilenmedi? Tanrı dedi ki, ' Ekmeğinizi alnınızın teriyle kazanın.'Ama Şeyh Abbas pişmiş ekmeğini sizin yaşamlarınızın yıllarında yiyor ve gözyaşlarınızın karıştığı şarabı içiyor. Tanrı bu adamı ana rahmindeyken geri kalan insanlardan ayırdı mı? Ya da sizin günahınız mı sizi onun malı yaptı? İsa demiş ki: 'Bedelsiz alan bedelsiz verir... Altın, gümüş ya da bakır sahibi olmayın.'O halde hangi öğretiler din adamalarına dualarını gümüş ve altına satmaya izin veriyor? Gecenin sessizliğinde dua ediyorsunuz, 'Bize günlük ekmeğimizi ver' Tanrı size ekmeğinizi aldığınız bu toprağı verdi ama rahiplere bu toprağı ve ekmeği almak için hangi yetkiyi verdi?

"Yahuda'yı lanetliyorsunuz Efendisini bir kaç gümüşe sattı diye ama Onu her gün satanları kutsuyorsunuz. Yahuda tövbe etti ve kendini hataları yüzünden astı ama bu papazlar gururla yürüyor, en güzel elbiselerinin içinde, göğüslerinde asılı olan parlak haçlarla görkemli bir şekilde. Çocuklarınıza İsa'yı sevmeyi öğretiyorsunuz aynı zamanda da onlara onun öğretilerine ve kurallarına karşı gelenlere boyun eğmeyi öğretiyorsunuz.

"İsa'nın havarileri içinizdeki Kutsal Ruhu canlandırmak için taşlanarak öldürüldüler ama papazlar ve rahipler içinizdeki o ruhu öldürüyorlar ki siz acınası bağışlarınızla yaşayasınız. Bu evrende baskı ve acı dolu böyle bir hayatı yaşamaya sizi ikna eden nedir? O babalarınızın kemikleri üzerinde dikilen

korkunç putun önünde eğilmek için sizi ne harekete geçiriyor? Soyunuz için ne hazine saklıyorsunuz?

"Ruhlarınız papazların elinde, bedenleriniz sizi yönetenlerin kapalı çenesinde. Hayatta neyi gösterip 'bu benim' diyebilirsiniz? Kardeşlerim korktuğunuz papazı tanıyor musunuz? İncil'i paranızı fidye olarak almak için kullanan bir vatan haini o..... haçı takıp damarlarınızı kesmek için kullanan bir ikiyüzlü..... kuzu kılığında bir kurt... Sunaklardan çok masalara saygı gösteren bir obur... altın açı bir yaratık....öksüzlerden ve dullardan çalan bir sahtekar. Kartal gagalı, kaplan pençeli, sırtlan dişli yılan kılıklı bir eşcinsel. Kitabı elinden alın, giysilerini yırtın, sakalını yolun ve ona ne isterseniz yapın; sonra eline bir Dinar verin, sizi gülümseyerek bağışlayacaktır.

"Yüzüne tokat atın, tükürün, boynuna basın; sonra onu sofranıza davet edin. Hemen unutup, kemerini çözüp, yiyeceklerinizle midesini dolduracaktır.

"Lanetleyin, alay edin, sonra ona bir kavanoz şarap ya da bir sepet meyve gönderin. Günahlarınızı bağışlayacaktır. Bir kadın gördüğünde ona dönüp 'git benden Babil'in kızı' diyecektir.'Sonra kendine fısıldar, 'Evlilik arzu etmekten daha iyidir.'Genç erkek ve kadınları aşkla yürürken görür, gözlerini göğe kaldırır ve der ki, 'gösterişin gösterişi, her şey gösteriş'. Ve yalnızken kendi kendine der ki, 'beni hayatın zevklerinden mahrum eden kanunlar ve gelenekler yasaklansın.'

'İnsanlara vaaz verir 'Yargılama yoksa sen yargılanırsın' diye. Ama onun davranışlarını hor gören herkesi kendi yargılar ve onları Ölüm bu hayattan ayırmadan Cehenneme yollar.

"Konuştuğunda başını göğe kaldırır ama aynı zamanda düşünceleri ceplerinizde yılanlar gibi sürünüyordur.

"Size sevgili çocuklarım diye hitap eder ama kalbi baba sevgisinden yoksundur, dudakları hiçbir zaman bir çocuğa gülümsemez ve kollarında hiç bir bebeği taşımaz.

"Size başını sallayarak der ki, 'Dünyevi şeylerden uzak duralım çünkü hayat bir bulut gibi geçiyor.'Ama ona dikkatlice

bakarsanız onun hayata sımsıkı tutunduğunu göreceksiniz, dün geçti diye yas tutuyor, bugünün hızını suçluyor ve yarını korkuyla bekliyor.

"Verecek çok parası olduğunda sizden bağış ister; istediğini verirseniz, sizi alenen kutsar, eğer vermezseniz sizi gizlice lanetler.

"Tapınakta ihtiyacı olanlara yardım etmenizi ister, evinin çevresinde ihtiyaç sahipleri ekmek için dilenir, ama o görmez ve duymaz.

"Dualarını satar, almayan kâfirdir, Cennetten aforoz edilmiştir.

"Sizin korktuğunuz yaratık bu işte. Sizin kanınızı emen rahip bu. Bu, sağ eliyle haç işareti yapan, sol eliyle boğazınıza yapışan papaz.

"Bu sizin hizmetkâr olarak görevlendirdiğiniz papaz ama o kendini sizin efendiniz olarak görevlendiriyor.

"Bu sizin ruhlarınızı doğumdan ölüme dek kucaklayan gölge.

"Bu adam bugün buraya benim ruhum hepimizi seveni bizi kardeşler diye çağıran ve bizim için çarmıhta ölen çağıran Hazreti İsa'nın düşmanlarına isyan etti diye yargılamaya geldi."

Halil köylülerin kalplerindeki anlayışı hissetti; sesi parladı ve söylemine devam etti, "Kardeşlerim, biliyorsunuz ki Şeyh Abbas Sultan'ın temsilcisi ve bu bölgenin valisi olan Emir Şehab tarafından bu köyün Efendisi olarak görevlendirildi, ama size soruyorum herhangi biriniz bu gücün Sultan'ı bu ülkenin tanrısı olarak görevlendirdiğini gördü mü? O Güç, kardeşlerim görülemez, onu konuşurken duyamazsınız ama onun varlığını kalbinizin derinliklerinde hissedersiniz. O sizin her gün ibadet edip, 'Gökteki yaratıcımız' diye dua ettiğiniz güçtür. Evet, gökteki yaratıcınız Kralları ve prensleri görevlendirendir çünkü O güçlüdür ve her şeyin üzerindedir. Siz sanıyor musunuz ki sizi seven, size peygamberleri aracılığıyla doğru yolu gösteren yaratıcınız size eziyeti hak görür? İnanıyor musunuz ki gökten yağmuru, toprağın kalbinde saklı tohumlardan buğdayı veren Tanrı, birisi

onun cömertliğinden yararlanacak diye sizin aç kalmanıza razı gelir? İnanıyor musunuz ki o size eşinizin sevgisini, çocuklarınızın merhametini ve komşularınızın insafını gösteren Ebedi Ruh sizi hayatınız boyu esir alacak bir zorbayı başınıza versin? İnanıyor musunuz ki hayatı güzel yapan o Ebedi Yasa size sizden o mutluluğu esirgeyecek ve sizi acılı Ölüm'ün karanlık zindanlarına götürecek bir adamı göndersin? İnanıyor musunuz ki doğanın size verdiği fiziksel gücünüz bedeninizin ötesinde zengin bir adama aittir?

"Bunlara inanamazsınız çünkü inanırsanız Tanrı'nın hepimizi eşit yapan adaletini ve dünyadaki tüm insanların üzerinde parlayan Doğru'nun ışığını inkâr etmiş olursunuz. Nedir sizin kendinize karşı savaşmanıza sebep, bedeninize karşı yüreğiniz ve Tanrı sizi özgür yaratmışken sizi esir alanlara yardım etmenize sebep nedir?

"Kendinize adil mi davranıyorsunuz, gözlerinizi Ulu Tanrı'ya çevirip onu yaratıcı olarak çağırdığınızda ve sonra da dönüp bir adamın önünde eğilip ona Efendi dediğinizde?

"Tanrı'nın çocukları olarak bir adamın kölesi olmaktan memnun musunuz? İsa sizi kardeş olarak adlandırmadı mı? Ama Şeyh Abbas sizi hizmetkâr olarak adlandırıyor. İsa sizi Doğruda ve Ruhta özgür bırakmadı mı? Ama Emir sizi utanç ve bozulmuşluğun kölesi yaptı. İsa sizi göğe yükseltmedi mi? O zaman neden cehenneme iniyorsunuz? O sizin kalplerinizi aydınlatmadı mı? O zaman ruhlarınız neden karanlıkta saklıyorsunuz? Tanrı kalplerinize bilgi ve güzellikte parıldayan ve günlerin ve gecelerin gizlerini arayan bir meşale koydu; o meşaleyi söndürüp küle gömmek bir günahtır. Tanrı ruhlarınızı Sevginin ve Özgürlüğün geniş semasında uçmanız için kanatlarla yarattı; bu kanatları kendi ellerinizle kesmeniz yazıktır ve ruhlarınıza böcekler gibi toprakta sürünmenin acısını çektirmek yazıktır."

Şeyh Abbas köylülerin dikkatini dehşet içinde izledi ve kesmeye yeltendi ama Halil aldığı ilhamla devam etti, "Tanrı sizin yüreklerinize Mutluluğun tohumlarını ekti; bu tohumları çıkarıp, rüzgâr savursun ve kuşlar toplasın diye kayalıklara isteyerek fırlatmak suçtur. Tanrı sizlere yetiştir-

meniz için, onlara gerçeği öğretmeniz ve kalplerini varoluşun en değerli şeyleri ile doldurmanız için çocuklar verdi. Sizin onlara Hayatın neşesini ve hediyelerini miras bırakmanızı ister; onlar şimdi neden doğduklara yere yabancılar ve Güneşin karşısında soğuk yaratıklar olarak duruyorlar? Oğlunu köle yapan bir baba ona ekmek istediğinde taş veren bir babadır. Gökyüzünde yavrularına uçmayı öğreten kuşları görmediniz mi? O halde siz niye çocuklarınıza köleliğin prangalarını sürüklemeyi öğretiyorsunuz? Vadilerin çiçeklerinin tohumlarını güneşle ısınmış toprak sakladığını görmediniz mi? Siz niye çocuklarınızı soğuk karanlığa mahkûm ediyorsunuz? "

Bir süre sessizlik devam etti ve Halil'in aklı acılarla dolmuş gibiydi. Ama alçak ve ilgi uyandıran bir sesle devam etti, "Bu akşam söylediğim sözler benim manastırdan kovulmama sebep olan sözler, Tarlalarınızın efendisi ve kilisenizin papazı beni kurban edip öldürse de huzur içinde mutlu ölürüm çünkü size iblislerin suç saydığı Doğru'yu gösterip görevimi tamamladım. Ben artık Ulu Tanrı'nın isteğini yerine getirdim."

Halil'in sesinde köylülerin ilgisini uyandıran sihirli bir ileti vardı. Kadınlar huzurun tatlılığında duygulanmış gözleri yaşlarla ıslanmıştı.

Şeyh Abbas ve Peder Elias sinirden titriyordu. Halil bitirdiğinde birkaç adım atıp Rachel ve Miriam'ın yanında durdu. Mahkeme salonunda sessizlik hüküm sürüyordu ve sanki Halil'in ruhu o büyük salonda sallanıyordu, birçok kişinin ruhunu rahatsızlık ve suçtan titreyerek oturan Şeyh Abbas ve peder Elias'tan korkmaktan saptırıyordu.

Şeyh birden ayağa kalktı, yüzü solgundu. Önünde dikilen adamlara bakarak, "Size ne oldu, köpekler? Kalpleriniz zehirlendi mi? Kanınızın akışı durup zayıf mı düştünüz ki bu suçlunun üzerine atlayıp onu kesmiyorsunuz? Size hangi kötü şeyi yaptı?" dedi. Adamları azarlamayı bitirince, kılıcını çıkardı ve prangalı gence doğru yürüdü.

Şeyh görünür şekilde titredi ve kılıç elinden düştü. Adamlardan birine, "Zayıf bir hizmetkâr Efendisine ve velinime-

tine karşı gelir mi "diye sordu. Adam cevap verdi: "Sadık bir hizmetkâr Efendisinin bir suçuna ortak olmaz; bu genç adam doğrudan başka bir şey söylemedi."Başka bir adam öne çıktı ve emin bir şekilde, "Bu adam suçsuz ve onurla saygıyı hak ediyor, " dedi. Ve bir kadın sesini yükselterek, "O Tanrı'ya ya da azizlere lanet etmedi; neden ona kâfir diyorsun?" dedi. Ve Rachel sordu, "Onun suçu ne? "Şeyh bağırdı, "Sen asisin, sen zavallı dul; altı yıl önce isyan eden kocanın kaderini unuttun mu? "

Bu sözleri duyan Rachel acı dolu bir öfkeyle titredi çünkü kocasının katilini bulmuştu. Gözyaşlarını boğup, kalabalığa baktı ve haykırdı, "Altı yıldır bulmaya çalıştığınız katil burada; onu şimdi suçunu itiraf ederken duyuyorsunuz. O suçunu saklayan bir katil. Bakın ve yüzünü okuyun; iyi inceleyin ve korkusunu gözleyin; kış ağacının üzerindeki son yaprak gibi titriyor. Tanrı size hep korktuğunuz Efendinizin bir katil suçlu olduğunu gösterdi. O benim bu kadınların arasında bir dul ve kızımın bu çocukların arasında bir öksüz olmasına sebep oldu." Rachel'in sözleri Şeyh'in kafasına bir gökgürültüsü gibi, adamların sesleri ve kadınların coşkusu bir meşale gibi düştü.

Papaz Şeyh'i yerine götürmek için yardımcı oldu. Sonra hizmetkârları çağırıp emir verdi, "Yalan yere Efendinizi kocasını öldürmekler suçlayan bu kadını tutuklayın; onu ve bu genç adamı hücreye sürükleyin ve her kim karşı gelirse o da suçlu olup Kutsal Kiliseden aforoz edilecektir." Hizmetkârlar onun emirlerine kulak asmadılar, hâlâ iplerle bağlı Halil'e bakarak hareketsiz durdular. Rachel sağında, Miriam solunda Özgürlüğün gökyüzüne uçmaya hazır bir çift kanat gibi durdular.

Sakalı öfkeyle sallanan Peder Elias, "Efendinizi suçlu bir kâfir ve utanmaz bir zinacı uğruna mı reddediyorsunuz? " Ve hizmetkârların en yaşlılarından bir yanıtladı, "Şeyh Abbas'a ekmek ve barınma karşılığı uzun süre hizmet ettik, ama asla onun kölesi olmadık."Böyle konuştuktan sonra hizmetkâr pelerinini ve başlığını çıkarıp Şeyh'in önüne attı ve ekledi, "Bu giysiye artık ihtiyacım yok ne de ruhumun bir

suçlunun daracık evinde acı çekmesini istiyorum." Ve tüm hizmetkârlar aynısını yaptı ve yüzleri Özgürlük ve Doğru'nun sembolü olan neşeyle parlayan kalabalığa karıştı. Peder Elias sonunda gördü kü otoritesi düşmüş, Halil'in köye geldiği güne lanet ederek orayı terk etti. Güçlü bir adam Halil'e doğru yürüdü ve ellerini çözdü, bir ceset gibi sandalyesine düşen Şeyh'e dönüp baktı ve cesurca ona hitaben, "Bu gece buraya suçlu olarak yargılamak için getirdiğin bu prangalı genç bizim çökmüş ruhlarımızı yükseltti ve kalplerimizi Doğru ve Bilgi ile aydınlattı. Ve peder Elias'ın yalan yere seni suçladığını söylediğin bu zavallı dul kadın bize altı yıl önce senin işlediğin suçu gösterdi. Biz bugün buraya masum bir gencin ve asil bir ruhun yargılanmasına şahitlik etmeye geldik. Şimdi gökyüzü bizim gözlerimizi açtı ve bize senin zulmünü gösterdi; seni terk edeceğiz ve görmezden geleceğiz ve gökyüzünün istediğini yapmasına izin vereceğiz, " dedi.

Salonda sesler yükseldi ve bir adamın, "Bu kötü ünü olan meskeni terk edip evlerimize gidelim, " dediği duyuldu. Bir başkası, "Bu adamı Rachel'in evine kadar izleyip onun bilge söylemlerini ve avutucu aklını dinleyelim, " dedi. Üçüncü biri, "Onun öğütlerini dinleyelim çünkü o bizim ihtiyaçlarımızı biliyor, " dedi. Dördüncüsü, "Eğer adalet arıyorsak gidip Emir'e şikâyet edelim ve ona Abbas'ın suçunu söyleyelim, " dedi. Ve birçoğu, "Emir'e dilekçe verip Halil'i efendimiz olarak görevlendirmesini isteyelim ve Piskopos'a Peder Elias'ın da bu suça ortak olduğunu söyleyelim, " dedi. Sesler Şeyh Abbas'ın kulağında sivri oklar gibi çıkıp inerken Halil elini kaldırıp köylüleri yatıştırdı ve dedi ki, "Kardeşlerim, acele etmeyin, dinleyin ve düşünün. Sizden benim size olan sevgim ve arkadaşlığım adına Emir'e gitmemenizi rica ediyorum çünkü adaleti bulamazsınız. Unutmayım ki vahşi bir hayvan kendi gibi olan birine saldırmaz, piskoposa da gitmeyin çünkü o da biliyor ki kendi içinde çatlak olan ev yıkılmalıdır. Emir'den benim bu köye Şeyh olmamı istemeyin çünkü sadık hizmetkâr kötü Efendiye yardımcı olmak istemez. Eğer sizin içtenliğinizi ve

sevginizi hak ediyorsam bırakın ben de aranızda yaşayıp Hayatın mutluluk ve üzüntülerini sizlerle paylaşayım. Bırakın ben de ellerimi sizinkiyle birleştirip sizinle tarlalarda çalışayım çünkü ben kendimi sizlerden biri yapmazsam vaazına göre yaşamayan bir ikiyüzlü olurum. Ve şimdi balta ağacın kökündeyken Şeyh Abbas'ı bu mahkeme salonunda ve güneşi masum ve suçlunun üzerinde parlayan Tanrının Ulu Mahkemesinde vicdanıyla başbaşa bırakalım."

Böyle konuştuktan sonra orayı terk etti ve onun içinde kalplerini çeken ilahi bir güç varmış gibi kalabalık onu takip etti. Şeyh korkunç sessizlikte yalnız kaldı, yıkılmış bir kule gibi, teslim olan bir komutanın yenilgisini sessizce yaşaması gibi. Kalabalık kilisenin bahçesine vardığında ve ay bulutların ardından henüz çıkarken Halil iyi bir çobanın sürüsüne baktığı gibi onlara sevgi dolu gözlerle baktı. Ezilmiş bir milleti temsil eden bu köylülere acımaktan duygulanmıştı ve Doğu'nun tüm milletlerinin o vadilerde yürüdüğünü ve boş ruhlarını ve ağır yüreklerini sürüklediğini gören bir ermiş gibi durdu.

İki elini gökyüzüne kaldırıp dedi ki, "Bu derinliklerin en dibinden sana sesleniyoruz ey Özgürlük. Bize kulak ver! Karın üzerinde senin önünde ibadet ediyoruz, ey Özgürlük! Bize acı! O büyük tahtının önünde duruyoruz, üzerimizde atalarımızın kan lekeli giysileri, başlarımızı mezarlarının tozuyla karışmış kalıntıları kaplamış, onların kalplerine saplanmış kılıçları taşıyarak, bedenlerini delmiş mızrakları kaldırarak, ayaklarını yavaşlatan zincirleri sürükleyerek, boğazlarını acıtan çığlıkları söyleyerek, hücrelerde yankılanan şarkıları tekrarlayıp yasını tutarak, babalarımızın kalplerinin derinliklerinden gelen duaları tekrarlayarak. Biz dinle ey Özgürlük ve bizi duy! Acı çeken ruhların ağlaması Nil'den Fırat'a geliyor, cehennemim çığlığıyla birleşerek ve doğunun sonundan Lübnan'ın dağlarına, eller sana uzanmış Ölümün huzurunda titriyor. Denizin kıyısından çölün sonuna kadar yaşlı gözler sana yalvararak bakıyor. Gel, ey Özgürlük bizi kurtar!

"Metruk kulübelerde fakirliğin ve zulmün gölgesinde dikilerek göğüslerine vuruyorlar, senin merhametin için yalvarıyorlar; izle bizi ey Özgürlük ve bize acı. Yollarda ve evlerde zavallı genç seni çağırıyor; kiliselerde ve camilerde unutulan Kitap sana dönüyor; mahkemelerde ve saraylarda ihmal edilmiş olan Kanun sana baş vuruyor. Bize acı ey Özgürlük ve bizi koru. Dar sokaklarımızda tüccar günlerini Batı'nın sömüren hırsızlarına hürmet etmek için satıyor ve hiçbiri öğüt vermiyor. Verimsiz tarlalarda fellah toprağı işliyor, kalbinin tohumlarını ekiyor, onları gözyaşlarıyla besliyor, ama dikenden başka bir şey yetiştirmiyor ve kimse ona doğru yolu göstermiyor. Kurak topraklarımızda Bedeviler yalınayak ve aç geziniyorlar ama kimse onlara acımıyor; konuş, ey Özgürlük ve bize öğret! Hasta koyunlarımız çimensiz ovalarda otluyorlar, buzağılarımız ağaçların köklerini çiğniyorlar, atlarımız kuru bitkilerle besleniyor. Gel, ey Özgürlük, bize yardım et. Başından beri karanlıkta yaşıyoruz ve mahkûmlar gibi bizi bir hapishaneden diğerine götürüyorlar, zaman zor durumumuzla alay ediyor. Şafak ne zaman gelecek? Ne zamana kadar asırların öfkesine dayanacağız? Birçok taşı sürüklüyoruz ve birçok boyunduruk takıldı boyunlarımıza. Ne zamana kadar bu insan öfkesine katlanacağız? Mısır köleliği, Babil sürgünü, Pers zorbalığı, Romalıların despotluğu ve Avrupa'nın açgözlülüğü. Nereye gidiyoruz ve bu zorlu yolların görkemli sonu ne zaman gelecek? Firavun'un pençesinden, Nabukadnezar'ın pençesine, İskender'in demir ellerine, Herodes'in kılıçlarına, Neron'un pençelerine, İblis'in keskin dişlerine... Kimin ellerine düşeceğiz biz ve Ölüm ne zamn gelip bizi alacak ki huzur içinde yatalım?

"Kollarımızın gücüyle tapınağın sütunlarını kaldırdık ve harcı sırtımızda taşıdık, şan ve şeref uğruna zaptedilmez piramitleri ve büyük duvarlar inşa etmek için. Ne zamana kadar bu muhteşem sarayları yapmaya ve metruk kulübelerde yaşamaya devam edeceğiz? Ne zamana kadar zenginlerin kovalarını erzakla dolduracağız güçsüz bir hayatı kuru lokmalarla sürdürürken? Ne zamana kadar efendilerimize

ipek ve yün dokumaya devam edeceğiz biz yırtık pırtık şeylere sarınırken?
"Onların ahlaksızlığıyla kendi aramızda bölündük ve tahtlarını koruyup, rahat etmek için onlar Dürzileri Araplara karşı savaşsınlar diye silahlandırdılar, Şii'leri Sünni'lere karşı karıştırdılar, Kürtleri Bedevileri katletmeleri için cesaretlendirdiler, Müslümanları Hıristiyanlarla kavgaya desteklediler. Ne zamana kadar kardeş kardeşi annesini göğsünde öldürmeye devam edecek? Ne zamana kadar Haç Tanrı'nın gözü önünde Hilalden ayrı duracak? Ey, Özgürlük, bizi duy ve bir kişinin adına konuş çünkü yangını çıkaran bir küçük kıvılcımdır. Ey Özgürlük kalpleri kanadının çırpışıyla uyandır, çünkü tek bir buluttan gelen şimşek vadilerin oyuklarını ve dağların tepelerini aydınlatıyor. Gücünle bu kara bulutları dağıt ve gökgürültüsü gibi yere indir ve atalarımızın kemik ve kafataslarının üzerinde kurulmuş tahtlara zarar ver."
"Bizi duy ey özgürlük ve bize acı, ey Atina'nın kızı bizi koru; Bizi kurtar; Ey, Roma'nın kız kardeşi; Bize öğüt ver, Musa'nın yoldaşı; Bize yardım et, Sevgili Muhammed; Bize öğret, İsa'nın gelini; kalplerimizi güçlendir ki yaşayabilelim ya da düşmanlarımızı güçlendir ki yok olalım ve sonsuza dek huzur içinde yaşayalım."
Halil duygularını gökyüzünün önünde dışa vururken, köylüler ona onun kalplerinin bir parçası olduğunu hissedene kadar derin saygıyla bakıyordu ve sevgileri onun sesinin ezgisiyle birlikte fışkırıyordu. Kısa bir sessizlikten sonra Halil kalabalığa baktı ve sessizce, "Gece bizi gün ışığını fark edelim diye Şeyh Abbas'ın evine getirdi; eziyet bizi soğuk Boşlukta tutukladı ki biz birbirimiz anlayıp Ebedi Ruhun kanatları altında civcivler gibi toplanalım. Şimdi yarın tekrar toplanana kadar evlerimize gidip uyuyalım."
Böyle konuştuktan sonra Rachel ve Miriam'ı fakir barınaklarına doğru izleyerek oradan uzaklaştı. Kalabalık dağıldı ve her biri evlerine gitti, bu unutulmaz gecede ne gördüklerini ve duyduklarını düşünerek. Yeni bir ruhun yanan meşalesinin iç benliklerini yıkadığını ve onlarını doğru yola götürdüğünühissettiler. Bir saat içinde tüm lambalar sön-

müştü ve uyku fellahların ruhlarını güçlü rüyalara taşırken Sessizlik tüm köyü içine çekmişti; ama karanlığınve suçlarının korkunç hayaletlerinin geçidini izlerkenŞeyh Abbas'ın gözüne uyku girmiyordu.

8.

İki ay geçmişti ve Halil hâlâ köylülerin kalplerine duygularını akıtıyor ve vaaz veriyordu, onlara gasp edilmiş haklarını hatırlatıyor ve yönetenlerle rahiplerin açgözlülüğünü ve zulmünü gösteriyordu. Onu dikkatle dinliyorlardı çünkü o bir zevk kaynağıydı; onun sözleri kalplerine kuru toprağa düşen yağmur gibi düşüyordu. Yalnız kaldıklarında günlük dualarını ederken Halil'in sözlerini tekrarlıyorlardı. Peder Elias onların dostluğunu yeniden kazanmak için dalkavukluğa devam ediyordu; köylüler onun Şeyh Abbas'ın suç ortağı olduğunu anladıklarından beri uysallaşmıştı. Ama fellahlar onu görmezden geliyorlardı.

Şeyh Abbas endişeli bir acı içindeydi ve kafeslenmiş kaplan gibi köşkünde dolaşıyordu. Hizmetkârlara emirler veriyor ama mermer salonlarda kendi sesinin yankısından başka bir ses duyulmuyordu. Adamlarına bağırdı ama yardımına köylüler gibi onun zulmünün sancısını çekmiş zavallı karısından başka hiç kimse gelmedi. Büyük Perhiz geldiğinde ve Gökyüzü Baharın geldiğini duyurduğunda Şeyh'in günleri Kış ile birlikte son buldu. Uzun bir ıstıraptan sonra öldü ve ruhu günahlarının halısının üzerinde o varlığı görünmez ama hissedilir büyük tahtın önünde çıplak durarak ve titreyerek taşındı. Fellahlar Şeyh Abbas'ın nasıl öldüğü ile ilgili çeşitli hikâyeler duydular; bazıları delirerek öldüğünü söylediler, diğerleri hayal kırıklığı ve umutsuzluğun onu kendi elleriyle ölüme götürdüğünü söylediler. Ama onun eşine taziye için giden bir kadın onun korkudan öldüğünü, çünkü Samaan Ramy'nin ruhunun onu kovaladığını ve her

geceyarısı onu altı yıl önce Rachel'in kocasının ölü bulunduğu yere götürdüğünü söyledi.

Nisan ayı köylülere Halil ve Miriam'ın aşkını ilan etti. Onlar Halil'in köyde kalacağına dair iyi haberlere sevindiler. Haberler kulübelerde oturan herkese ulaştığında hepsi birbirini Halil'in sevgili komşuları olacağından dolayı kutladılar.

Hasat zamanı geldiğinde fellahlar tarlaya gidip mısırı topladılar ve buğday demetlerini harman yerine taşıdılar. Şeyh Abbas ürünü almak ve kovalarına doldurmak için orada yoktu. Her fellah kendi ürününü hasat etti; köylülerin kulübeleri iyi şarap ve mısırla doldu; tekneleri iyi şarap ve yağ ile doldurulmuştu. Halil onların emeklerini ve mutluluklarını paylaştı; onlara ürünü toplamada, üzümleri mengeneden geçirmede ve meyveleri toplamada yardım etti. Kendini aşırı sevgisi ve hırsı dışında hiçbirinden ayrı tutmadı. O yıldan bugüne kadar o köydeki her fellah emek ve çalışmayla ektiği her ürünü neşeyle yetiştirmeye devam etti. Fellahların işlettiği topraklar ve ektikleri bağlar kendi malları oldu.

Bu olaydan bu yana yarım yüzyıl geçti ve Lübnanlılar uyandı.

Kutsal Lübnan Sediri'ne giden yolda o köy vadinin yanında bir gelin gibi durarak bir gezginin dikkatini cezbeder. Metruk kulübeler artık verimli tarlalarla ve çiçek açan meyve bahçeleriyle çevrilmiş rahat ve mutlu evlerdir. Orada oturanlardan herhangi birine Şeyh Abbas'ın hikâyesini sorsanız parmağıyla yıkık taşları ve harap olmuş duvarları işaret ederek "Burası Şeyh'in sarayı bu da onun hayat hikâyesi" diyerek size cevap verecektir. Ve eğer Halil'i soruşturursanız parmağını gökyüzüne kaldıracak ve "Asırlar geçse de silinmeyecek hayat hikâyesi Tanrı tarafından kalplerimizin sayfalarına parlak harflerle yazılmış sevgili Halil'imiz orada oturur "diyecektir.



(Türkçesi: Esra Emek)

GEMİNİN DÖNÜŞÜ

Kendi gününün üzerine şafak gibi doğan, seçilmiş, aziz insan El Mustafa, 12 yıl boyunca Orphalese şehrinde, gelip kendisini doğduğu adaya geri götürecek gemisini bekledi.
Ve 12 yılda hasat ayının yedinci gününde, şehrin duvarlarının dışında bir tepeye tırmandı ve denize doğru baktı;
Gemisinin sisle gelişini izledi.
Derken kalbinin kapıları sonuna kadar açıldı ve coşkusu denizin açıklarına kadar uzandı.
Gözlerini kapattı ve ruhunun dinginliği içinde dua etti.
Tepeden indiğinde, üzerine bir hüzün çöktü ve yürekten düşündü:
Buradan nasıl hüzünsüz ve huzurla gidebilirim?
Hayır, bu şehri ruhum yara almadan terk etmeliyim.
Bu şehrin duvarları içinde geçirdiğim uzun acılı günler ve uzun yalnız akşamlar var,
Ve kim acı ve yalnızlığından pişmanlık duymadan buradan gidebilir?
Bu sokaklara ruhumun birçok parçasını saçtım
Ve hasretimin o kadar çok çocuğu bu tepelerde çıplak dolaştı ki
Elem ve acı duymadan onlardan kopamam.
Üzerimden bugün soyduğum bir giysi değil,
Kendi ellerimle yırtıp attığım kabuğum.
Ardımda bıraktığım bir düşünce değil,
Açlık ve susuzlukla tatlandırılmış bir gönül.
Ancak daha fazla oyalanamam.
Her şeyi kendisine ayıran deniz beni de çağırıyor ve bu gemiye binmeliyim.
Çünkü kalmak, saatler gecede alev alev yansa da, donup kristalleşmek ve bir kalıba girmek olur.

Buradaki her şeyi seve seve yanıma alırdım, ama nasıl?
Bir ses, dili ve onu kanatlandıran dudakları taşıyamaz.
Gökleri kendi başına aramalı.
Ve kartal güneşe yalnız ve yuvasız uçmalı.
Tepenin yamacına indiğinde, tekrar denize doğru döndü ve gemisinin limana yaklaştığını ve baş tarafında kendi topraklarının insanları olan denizcileri gördü.
İçtenlikle onlara seslendi ve dedi ki:
Kadim annemin oğulları, med-cezirin atlıları
Rüyalarımda bilseniz ne kadar sıklıkla sefere çıktınız. Ve şimdi derin uykumun rüyası olan uyanışıma geldiniz.
Ben gitmeye hazırım ve coşkum yelkenlerini açmış, rüzgârı bekliyor.
Bu durgun havada bir nefes daha alacağım, bir kez daha sevgiyle bakacağım arkama,
Sonra aranızda yer alabilirim, gemicilerin arasında bir yolcu olarak.
Ve sen, uçsuz bucaksız deniz, uykusuz ana,
Tek başına nehir ve çayların özgürlüğü, huzuru.
Bu nehir bir kıvrım daha yapacak, bu boş ormanlık alanda bir kez daha uğuldayacak,
İste o zaman ben sana geleceğim, sonsuz okyanusta sonsuz bir damla olarak.
Ve yürüdükçe uzaktan tarlalarını ve bağlarını terk eden erkekleri ve kadınları, onların şehrin kapılarına doğru koşuşturduklarını gördü.
Onun adını seslendiklerini, birbirlerine tarladan tarlaya geminin gelişini haber verdiklerini duydu.
Ve kendi kendine dedi ki:
Ayrılış günü toplaşma günü olabilir mi?
Ve benim akşamımın aslında benim şafağım olduğu söylenebilir mi?
Ve sabanını tarlaya sürerken yarıda bırakan çiftçiye ya da üzüm sıkarken çarkı durdurana ben ne verebilirim?
Kalbim meyve dolu bir ağaca dönüşse ve toplayıp onlara sunabilsem?

Tutkularım bir pınar gibi aksa da onların taslarını doldurabilsem.
Kudretli bir kişininelleriyle bana dokunduğu bir arp mıyım ben ya da içimden nefesinin geçeceği bir flüt?
Ben sessizlik arayıcısıyım ve sessizlikte gururla bağışlayabileceğim ne hazine buldum?
Bugün benim hasat günümse eğer, hangi tarlalara hangi anımsanmayan mevsimlerde tohum ekmiş olabilirim?
Bu saat gerçekten benim fenerimi tutacağım saatse, içinde yanan benim ateşim olmayacak
Ben fenerimi bomboş ve karanlık olarak kaldıracağım,
Gece bekçisi onu gaz yağı ile dolduracak ve aynı zamanda da yakacak.
Bunları konuşarak söyledi ama söyleyemediği birçok şey içinde kaldı.
Çünkü en derin sırrını söyleyemezdi.
Ve şehre girdiğinde herkes onu karşılamaya geldi ve tek ses olmuş ağlıyorlardı.
Şehrin yaşlılarından biri öne çıktı ve dedi ki:
"Bizi bırakıp gitme henüz.
Bizim alacakaranlığımıza güneş oldun ve gençliğin hayallerimize hayal kattı.
Bizim aramızda ne yabancısın ne de misafir, sen bizim sevgili oğlumuzsun
Gözlerimizi senin yüzüne hasret bırakma."
Ve rahiplerle rahibeler dedi ki:
"Denizdeki dalgaların bizi ayırmasına izin verme ve bizim aramızda geçirdiğin yıllar anılarda kalmasın
Aramızda bir hayalet gibi yürüdün ve gölgen ışığıyla yüzlerimizi aydınlattı.
Seni çok sevdik, ama sevgimizi dillendiremedik, üzerini örtüyle örttük.
Ama şimdi sevgimizi sana haykırıyoruz ve gösteriyoruz.
Ve hep bilinmiştir ki sevginin derinliği ayrılık vakti belli olur."
Ve diğerleri de gelip ona yalvardı.

Ancak o yanıtlamadı. Yalnızca başını eğdi ve yakınındakiler göğsüne düşen gözyaşlarını gördüler.
Sonra hep beraber tapınağın önündeki meydana doğru yürüdüler.
Ve orada mabetten Almitra adında bir kâhin kadın çıktı.
Ve El Mustafa ona sonsuz bir şefkatle baktı çünkü bu şehre geldiğinde onu ilk bulan ve ona ilk inanan oydu.
Ve kadın onu selamlayarak dedi ki:
"Tanrının sevgili kulu, uzun zamandır o ufuktaki noktayı keşfetmek için uzakları gözleyip gemini bekliyorsun.
Şimdi gemin geldi ve gitmek zorundasın.
Anılarının toprağına ve arzularının barındığı yere özlemin büyük; sevgimiz seni bağlayamaz ya da ihtiyaçlarımız seni engelleyemez
Ancak gitmeden önce bizimle konuş ve gerçeğini bize söyle."
Ve biz de onu çocuklarımıza anlatacağız, onlar da kendi çocuklarına anlatacaklar böylece o hiç yok olmayacak.
Yalnızlığında bizim günlerimizi gözledin ve uyanıkken uykularımızın ağlayışlarını ve kahkahalarını dinledin.
Şimdi o halde bizi bize aç ve sana doğumla ölüm arasında gösterilen her şeyi anlat.
Ve o yanıtladı,
Orphalese halkı, tam şu anda ruhlarınızda gezinenden başka size ne anlatabilirim?

SEVGİ

Sonra Almitra dedi ki, "Bize Sevgi'den söz et."
Ve o başını kaldırıp oradaki insanlara baktı ve o anda etrafa bir sessizlik çöktü.
Ve o heybetli sesiyle dedi ki:
Sevginin yolları sarp ve zorlu olsa da
Sizi çağırdığında onun peşinden gidin,

Çarklarının arasından çıkacak bir kılıç size vurup sizi yaralayabilecek olsada,
Kanatları sizi sardığında kendinizi ona bırakın.
Sesi, tıpkı kuzey rüzgârının bahçeleri darmadağın ettiği gibi düşlerinizi paramparça etse de,
Sizinle konuştuğunda ona inanın.
Sizi taçlandıracak olan da, çarmıha gerecek olan da sevgidir.
Sizi büyütecek olan da, budayacak olan da odur.
Boyunuza kadar tırmanıp, güneşte sallanan en ince dallarınıza sarılırken,
Toprağa tutunmuş köklerinize kadar inip bu bağlarınızı da sarsabilir.
Püsküllerin mısırı sarıp örttüğü gibi o da sizi sarmalar.
Sizi soyup çıplak bırakmak için özünüzden ayırır sevgi.
Kabuklarınızı soyup sizi özgür bırakır.
Bembeyaz olana dek öğütür sizi.
Boyun eğdirinceye kadar yoğurur sizi;
Ve sonra Tanrının kutsal ziyafetinde kutsal bir ekmek olabilmeniz için kutsal ateşinin içine alır.
Tüm bunları yapar size sevgi, siz yeter ki yüreğinizin sırlarını öğrenin
Ve bu bilgiyle Yaşam'ın kalbinin bir parçası olun.
Ama eğer korkuya kapılıp yalnızca sevginin huzurunu ve zevkini isterseniz,
Önce çıplaklığınızı örtün ve sevginin zorlu yollarından
Ne doyasıya gülebileceğiniz ne de doyasıya ağlayabileceğiniz
Mevsimsiz bir dünyaya geçmeniz daha iyi olur.
Sevgi size kendinden başka bir şey vermez
Ve sizden de kendinden başka bir şey almaz
Sevgi sizi sahiplenmez ve siz de onu sahiplenemezsiniz;
Çünkü sevgi sevgiye yeter.
Sevince, "Tanrı yüreğimin içinde" demektense
"Ben Tanrının yüreğindeyim" demek daha doğrudur.
Sevgiyi yönlendirebileceğinizi düşünmeyin,
Eğer sizi buna değer bulursa sevgi size yön verir.
Sevginin kendinden mutlu olmaktan öte bir arzusu yoktur.

Ancak seviyorsanız ve arzularınız olacaksa şunları seçin derim;
Arzunuz sevginin içinde erimek ve geceye şarkı söyleyen bir nehir gibi akmak olsun.
Tutkunuz çok sevgi dolu olmanın getireceği acıları bilmek olsun.
Kendi sevgi anlayışınızla kendinizi vurmak olsun.
Yüreğinizi coşku ve istekle kanatmak olsun.
Şafak vakti kanatlanmış bir yürekle uyanmak,
Sevgi dolu bir başka güne şükran duymak olsun;
Öğle vakti dinlenceye çekilip sevginin coşkusuyla düşünmeye dalmak olsun
Evinize akşam saati minnet dolu bir yürekle dönmek olsun,
Ve yüreğinizdeki sevgili için dualar ederek uyumak olsun,
Dudaklarınızda onu yücelten bir şarkı olsun.

EVLİLİK

Ve Almitra yine söz aldı, "Peki ya evlilik?"
Ve o cevap verdi:
"Siz beraber doğdunuz ve hep öyle kalacaksınız.
Ölümün beyaz kanatları, günlerinizi dağıttığında da beraber olacaksınız.
Siz Tanrının sessiz belleğinde de beraber olacaksınız.
Ancak beraberliğinizde bırakın boşluklar olsun
Ve cennetin rüzgârları aranızda dans etsin.
Birbirinizi sevin ama sevgi bağı sizi engellemesin:
Bırakın o daha ziyade ruhlarınızın kıyılarında kıpırdayan bir deniz olsun.
Birbirinizin kaplarını doldurun ama aynı kaptan içmeyin
Ekmeğinizi paylaşın ama aynı somunu yemeyin.
Birlikte şarkı söyleyin, dans edin, mutlu olun ama birbirinizin yalnızlığına izin verin
Tıpkı bir lavtanın telleri gibi, ayrı ayrı ama aynı melodiyle titreşen.

Birbirinize kalbinizi verin ama diğerinin saklaması için değil.
Çünkü sadece Hayat'ın elidir kalbinize sahip olan.
Birlik olun ama çok yakın durmayın:
Çünkü bir tapınağın ayakları birbirinden ayrı durur
Ve meşe ağacıyla sedir ağacı birbirinin gölgesinde büyüyemez.

ÇOCUKLAR

Ve sonra yavrusunu bağrına bastırmış bir kadın söz aldı;
"Bize çocuklardan söz et, " dedi.
Ve o yanıtladı;
Sizin diye bildiğiniz o çocuklar aslında sizin değildirler
Kendi hasretini çeken Hayat'ın oğulları ve kızlarıdır onlar.
Sizden dolayı dünyaya gelmişlerdir ama sizden değildirler,
Sizinle olsalar da, size ait değildirler.
Onlara sevginizi verebilirsiniz ama düşüncelerinizi asla,
Çünkü onların kendi düşünceleri vardır.
Onların bedenlerini barındırabilirsiniz ama ruhlarını asla,
Çünkü onların ruhları sizin düşlerinizde bile giremeyeceğiniz
Yarının köşkünde yaşar.
Kendinizi onlara benzetmek için uğraş verebilirsiniz
Ama asla onları kendinize benzetmeye çalışmayın.
Yaşam ne geri gider, ne de dünde oyalanır.
Siz çocuklarınızı canlı oklar gibi fırlatan yaylarsınız.
Yayı geren güç hedefini sonsuzluğun yolu üzerinde belirlemiştir ve
sizi de kendi kudretiyle büker ki oklar hızla uzağa gidebilsin.
Onun eliyle bükülmek bırakın mutluluğunuz olsun;
Çünkü o güç fırlayan okları sevdiği kadar elinde duran yayı da sever.

VERMEK

Ve sonra varlıklı bir adam söz aldı: "Bize vermekten söz et."
Ve o cevap verdi:
Sahip olduklarınızdan verdiğinizde az vermiş olursunuz
Gerçekten vermek kendinizden vermektir.
Sahip olduklarınız gelecek kaygısıyla sakladığınız şeylerden başka ne olabilir?
Ve yarın, kutsal kente giden hacıları takip ederken kemiklerinizi bırakmayan kumlara gömen fazla tedbirli bir köpeğe yarın ne getirebilir?
İhtiyacım olursa kaygısı gerçek ihtiyaçtan başka nedir ki?
Kuyunuz doluyken susuzluktan korkmak kanmayan bir susuzluk değil midir?
Sahip olduklarının çoğunu verenler vardır- onlar gösteriş için verirler ve onların bu gizli arzuları verdiklerini değersiz kılar.
Ve çok az şeye sahip olup hepsini verenler vardır.
Onlar hayata ve hayatın ödülüne inananlardır ve kahveleri hiç şekersiz kalmaz.
Ve coşkuyla verenler vardır, onların ödülü de mutluluklarıdır.
Bazıları da acı ile verirler ve bu acı onların vaftizidir.
Ve bazıları ne vermenin acısını hissederler, ne vermekte mutluluk ararlar, ne de bir erdemdir bu düşünce onlar için;
Onlar öte vadideki mersin ağacının kokusunu ortalığa salışı gibi verirler.
Böyle kişilerin ellerinde Tanrı dile gelir ve gözlerinden dünyaya gülümser.
İstendiğinde vermek güzeldir, ama istenmeden, anlayıp da vermek daha güzeldir.
Eli açıklar için ihtiyacı olanı aramak vermenin mutluluğundan öte bir mutluluktur.
Vermekten çekineceğiniz bir şey olabilir mi?
Sahip olduğunuz her şey bir gün verilecektir;

Öyleyse şimdi verin, vermenin hazzını mirasçılarınız değil siz yaşayın.
Çoğunlukla şöyle dersiniz: " Sadece hak edene veririm."
Meyve bahçenizdeki ağaçlar ya da otlağınızdaki sürüler öyle demiyor ama.
Onlar veriyorlar ki canlı kalsınlar çünkü saklamak çürümektir onlar için.
Kesinlikle kendisine günler ve gecelerin verilmesini hak edenler, sizden gelecek şeyleri de hak ederler.
Hayat okyanusundan içmeyi hak edenler, sizin ırmağınızdan da su içmeyi hak ederler.
Hayırseverliken başka, almanın da gerektirdiği cesaret ve güvenden daha büyük bir hak var mıdır?
Ve siz kimsiniz ki onların göğüslerini yırtıp gururlarını ortaya çıkarmalarını bekliyor ve onların değerlerini örtüsüz ve gururlarını utanmasızca değerlendiriyorsunuz?
Bilin ki önce siz vermeye aracı olmayı ve veren olmayı hak edin.
Çünkü gerçekte veren hayattır ve kendisini verici zanneden sizler buna sadece tanıksınızdır.
Ve siz alanlar- sizler hepiniz birer alıcısınız- şükran borcu hissetmeyin yoksa hem kendinize hem de verene birer boyunduruk takmış olursunuz.
Verenlerin armağanları üzerinde kanat takmış gibi yükselin;
Çünkü borçlu gibi düşünmek, anası özgür yürekli dünya, babası evren olan o cömert kişiden şüphe etmektir.

YEME VE İÇME ÜZERİNE

Sonra yaşlı bir adam, bir han sahibi söz aldı, "Bize yemek ve içmekten bahset"
Ve o dedi ki:
Keşke toprağın kokusu ve yeryüzündeki bitkiler gibi ışıkla beslenebilseydiniz

Ancak siz yemek için öldürmek ve susuzluğunuzu gidermek için bebelerin anne sütünü çalmak zorundasınız, öyleyse gelin bunu bir tapınma eylemine çevirin,
Bırakın sofranız bir sunak olsun ve orada ormanların ve ovaların saf ve masumları birçok insanın içindeki daha saf ve masum olana kurban edilsin.
Bir hayvanı öldürdüğünüzde ona yürekten şöyle deyin:
"Seni öldüren o güç beni de öldürendir ve ben de tüketileceğim.
Seni benim ellerime teslim eden yasa, beni de daha güçlü bir ele teslim edecektir.
Senin ve benim kanım cennet ağacını yeşerten bitki özünden başka bir şey değildir."
Bir elmayı ısırdığınızda, ona gönlünüzde şöyle deyin:
"Senin tohumların benim vücudumda yaşayacak,
Yarınının tomurcukları benim yüreğimde çiçek açacak,
Senin kokun benim nefesim olacak,
Ve biz bütün mevsimlerde birlikte sevineceğiz."
Ve sonbaharda bağınızdaki üzümleri cendere için topladığınızda gönlünüzde şöyle deyin:
"Ben de bir bağım ve benim meyvelerim de cendere için toplanacak,
Ve taze şarap gibi ben de sonsuzluk fıçılarında saklanacağım."
Ve kışın şarap alırken her tası çin yüreğinizden bir şarkı geçsin,
Ve o şarkıda sonbaharın, bağın ve cenderenin anılması olsun.

ÇALIŞMAK ÜZERİNE

Ve bir rençber söz aldı, "Bize çalışmaktan bahset."
Ve o dedi ki:
"Siz yeryüzüne ve yeryüzünün ruhuna ayak uydurabilmek için çalışırsınız.
Çünkü aylak olmak, mevsimlere yabancı kalmak ve sonsuza doğru görkemi ve gururlu uysallığıyla ilerleyen hayatın akışının dışında kalmaktır.
Çalıştığınızda bir ney olursunuz, kalbinde saatlerin fısıltısının müziğe dönüştüğü bir ney.
Hanginiz sağır ve sessiz bir kamış olmak ister, herkes bir ağızdan şarkı söylerken?
Size hep işin bir lanet, çalışmanın bir talihsizlik olduğunu söylediler.
Ama ben diyorum ki çalıştığınız zaman yeryüzünün en uzaktaki hayalinin, daha o düş doğarken size düşen kısmını gerçekleştirmiş olursunuz,
Ve eğer çalışmaya devam ediyorsanız, hayatı seviyorsunuz demektir,
Ve işten dolayı hayatı sevmek, hayatın en derin sırrını yakından bilmek demektir.
Ve siz ıstırap içinde eğer doğduğunuz günü elem sayıyorsanız ve bedeninizi taşımayı alnınıza yazılmış bir kara yazı sayıyorsanız,
O yazıyı ancak alnınızın teri ile silebilirsiniz derim ben size.
Size aynı zamanda hayatın karanlık olduğunu da söylediler ve sizler bezginlik içinde bezginlerin dediğini tekrar ediyorsunuz,
Ve ben diyorum ki dürtü yoksa hayatın karanlığı gerçekten artar,
Ve tüm dürtüler kördür, bilgi olunca,
Ve tüm bilgi boşunadır, iş olmadığı zaman,
Ve iş boşunadır, aşk olmadığı zaman;
Ve siz aşk ile çalıştığınız zaman kendinizi kendinize, birbirinize ve Tanrıya bağlarsınız.

Ve aşk ile çalışmak nedir?
Kumaşı kalbinizden çektiğiniz ipliklerle dokumaktır, en sevdiğinize giydirecekmiş gibi,
Bir evi sevgiyle inşa etmektir, en sevdiğiniz içinde yaşayacakmış gibi.
Tohumu şefkatle ekmek, hasatı neşeyle toplamaktır, mahsulü en sevdiğiniz yiyecekmiş gibi.
Yaptığınız her şeye kendi ruhunuzdan bir soluk katmaktır,
Ve tüm kutlu ölülerin kalkmış sizi izlediğini bilmektir.
Sık sık sizin uykuda konuşur gibi şöyle dediğinizi duydum,
"Mermeri işleyen ve ruhunun şeklini taşta bulan, toprağı sürenden daha asildir.
Ve gökkuşağını tutup insanın sureti olarak kumaşa koyan, ayağımıza giydiğimiz sandaletleri yapandan daha değerlidir."
Ama ben uykumda değil, öğle güneşinde tam uyanıkken diyorum ki, rüzgâr dev meşe ağaçlarıyla cılız otlarla konuştuğundan daha tatlı dille konuşmaz;
Ve yücedir rüzgârın sesini kendi aşkıyla daha tatlı bir şarkıya dönüştüren.
İş aşkı görünür kılmaktır,
Ve eğer aşkla değil hoşnutsuzlukla çalışıyorsanız, işi bırakıp mabet kapısında oturup neşeyle çalışan kişilerin sadakalarını almanız yeğdir.
Çünkü kayıtsızlıkla pişirilen bir ekmek açlığınızın yarısını giderir.
Ve eğer üzümleri gönülsüzce ezerseniz, bu isteksizlik şarabınıza zehir akıtır.
Ve melekler gibi şarkı söyler ama şarkı söylemeyi sevmezseniz, insanların kulaklarını günün ve gecenin seslerine tıkamış olursunuz.

NEŞE VE KEDER ÜZERİNE

Ve bir kadın söz aldı, "Bize neşe ve kederden bahset"
Ve o yanıtladı:
Neşeniz kederinizin maskesiz halidir.
Kahkahalarınızın yükseldiği aynı kuyu sık sık gözyaşlarınızla dolar.
Başka nasıl olabilir ki?
O keder varlığınıza ne kadar kazınırsa, o kadar neşe dolarsınız.
Şarabınızı koyduğunuz kadeh bir zamanlar çömlekçinin fırınında pişenle aynı kadeh değil mi?
Ruhunuza dinginlik veren lavta bıçaklarla oyulan ağaçla aynı değil mi?
Neşeliyken yüreğinizin derinlerine bir bakın, göreceksiniz ki sizi neşelendiren şey, sizi daha önce kederlendirendir.
Kederliyken yüreğinizin derinlerine bir kez daha bakın
Göreceksiniz ki ağladığınız şey bir zamanlar sevincinizdi.
Bazılarınız neşe kederden önemlidir, diyor
Bazılarınız hayır keder neşeden önemlidir, diyor
Ben diyorum ki onlar birbirinden ayrılmaz.
Onlar birlikte gelir, biri masanızda sizinle yalnız otururken, diğeri yatağınızda uyuyordur.
Siz neşe ve kederinizin arasında bir terazi gibi sallanırsınız aslında.
Yalnızca içiniz boşken dengede ve sabit durursunuz,
Hazine avcısı altın ve gümüşünü tartmak için sizi kaldırdığında,
Ya neşeniz ya da kederiniz ağır basar.

EVLER ÜZERİNE

Sonra bir duvarcı öne çıktı ve dedi ki, "Bize evlerden söz et."
Ve o dedi ki:
Kentin duvarlarının içine ev yapmadan önce, hayallerinizle kırlara çardak yapın.
Sizin nasıl ki alacakaranlıkta evinize dönme isteğiniz varsa, içinizdeki hep uzak ve yalnız göçebe de bunu ister.
Eviniz sizin genişlemiş bedeninizdir.
Güneşte büyür, gecenin sessizliğinde uyur ve düşsüz değildir.
Eviniz de düşlemez mi ve düşlerken kenti bir küçük koru ve tepenin üzerine kaçarak terk etmez mi?
Evlerinizi avucuma toplayıp, tohum eker gibi ormanlara ve ovalara serpmek isterdim.
Vadiler sokaklarınız, yeşil patikalar yollarınız olsaydı, birbirinizi üzüm bağlarında arasaydınız ve üzerinize toprağın mis kokusu sinmiş olarak gelseydiniz.
Ama henüz o gün gelmedi.
Atalarınız korkularıyla sizleri iç içe, bir araya topladılar. Ve bu korku biraz daha sürecek. Bir süre daha kentin duvarları ocaklarınızı tarlalarınızdan ayıracak.
Ve söyleyin bana ey Orphalese halkı, bu evlerde neyiniz var? Sürgülü kapılarla koruduğunuz nedir?
Huzur mu var? Gücünüzü ortaya çıkaran o sessiz dürtü mü var bu evlerde?
Anılarınız mı var? Zihninizin doruklarına yayılan parıldayan kemerler mi var?
Yüreğinizi tahta ve taştan yapılmış şeylerden alıp kutsal dağlara götüren güzellik mi var?
Söyleyin bana, var mı bunlar evlerinizde?
Yoksa sadece rahatlık mı var ya da rahatlık tutkusu mu var, eve konuk gibi girip, sonra ev sahibi daha sonra da evin efendisi olan o sinsi şey mi var?

Evet, o elinde bir kanca ve kırbaçla daha büyük tutkularınızı bir kuklaya çeviren terbiyeci olur başınıza.
Elleri ipek gibi yumuşaktır ama yüreği demirdendir.
Sizi ninnileriyle uyutur, yatağınızın başında dikilip bedeninizi alaya almak için.
Duyularınızla dalga geçer ve kırılgan kaplar gibi devedikeninden pamuklara sarar onları.
Aslında rahatlık tutkunuz ruhunuzun ateşini öldürür, sonra da cenaze töreninde sırıtarak yürür.
Fakat siz evrenin çocukları, huzur içinde huzursuz olanlar, siz tuzağa düşürülmeyecek ve uysallaştırılmayacaksınız.
Eviniz gemi çıpası değil, gemi direği olacak.
Bir yarayı kaplayan parlak bir zar değil, gözü koruyan göz kapağı olacak.
Ne kapılardan geçebilmek için kanatlarınızı kapatın, ne tavana vurmasın diye başınızı eğin ne de duvarlar çatlayıp yıkılacak diye nefes almaktan korkun.
Ölülerin diriler için yaptığı mezarlarda yaşamayacaksınız.
Ne kadar gösterişli ve muhteşem olsa da eviniz ne sırlarınızı tutacak ne de arzularınızı barındıracak.
Çünkü içinizdeki sonsuzluk göklerin konağında yaşar, o konağın kapısı sabahın sisi, pencereleri gecenin şarkıları ve sessizliğidir.

GİYİM KUŞAM ÜZERİNE

Ve dokumacı sesi ki, "Bize giyim kuşamdan bahset".
Ve o yanıtladı:
Giysileriniz güzelliğinizin çoğunu örter ama çirkinliklerinizi kapatmaz.
Giysilerinizde mahremiyetin özgürlüğünü arasanız da onlarda bir koşum takımı ile zincir bulabilirsiniz.
Güneş ve rüzgârla giysilerinizden çok çıplak teninizle buluşabilirsiniz,
Çünkü yaşamın nefesi güneş ışığında, eli ise rüzgârdadır.

Bazılarınız der ki, "Giyilecek giysileri dokuyan kuzey rüzgârıdır"
Ama utançtı dokuma tezgâhı, kasların gevşemesiydi ipliği.
İşi bittiğinde ormanda güldü.
Unutmayın ki fesatlığa bir kalkandır alçakgönüllülük
Ve fesat ortadan kalktığı zaman alçakgönüllülük beynin kirlenmesi ve tutsaklaştırılması değil midir?
Ve unutmayın ki mutlu olur toprak çıplak ayaklarınızı hissetmekten ve rüzgâr özlem duyar saçlarınızla oynamaya.

ALIM VE SATIM ÜZERİNE

Ve bir tüccar dedi ki, "Bize alım ve satımdan söz et"
Ve o dedi ki:
Toprak size mahsulünü verir, avuçlarınızı doldurmayı biliyorsanız kabul etmeyebilirsiniz.
Bolluk ve bereketi sizin ona verdiklerinize karşılık sunduğu armağanlarda bulacak ve mutlu olacaksınız.
Ancak bu değişim sevgiyle ve adilce yapılmazsa, bazılarını açgözlülüğe, bazılarını da açlığa götürecektir.
Siz denizin, tarlaların ve bağların hayvanlar gibi çalışanları,
Pazar yerinde dokumacılarla, çanak çömlekçilerle ve baharat toplayıcılarıyla karşılaştığınızda,
O zaman toprağın efendi ruhunu aranıza çağırın ki, tartının kefelerini ve değere karşılık değer biçen tahminini kutsasın.
Eli sıkı, işinize karşılık laf satanları aranıza karıştırıp sıkıntı çekmeyin.
Onlara şöyle demelisiniz,
"Bizimle tarlalara gelin ya da kardeşlerimizle denize açılıp ağınızı atın,
Çünkü kara ve deniz bize olduğu kadar size de cömert olacaktır."
Ve eğer şarkıcıları, dansçıları ve ney çalanları görürseniz orada-onların armağanlarından da satın alın.

Çünkü onlar da mahsul ve tütsü toplarlar, getirdikleri hayallerden yapılmış olsa da ruhunuz için bir giysi ve besindir onlar.
Pazaryerinden ayrılmadan önce, kimsenin oradan boş ellerle gitmediğinden emin olun
Yoksa toprağın efendi ruhu en azınızın ihtiyaçları karşılanmadan rüzgârın üzerinde rahat ve huzur içinde uyumayacaktır.

SUÇ VE CEZA ÜZERİNE

Ve sonra şehrin hâkimlerinden biri öne çıktı ve dedi ki, "Bize suç ve cezadan söz et."
Ve o dedi ki:
Ruhunuz rüzgârda başıboş dolaşırken, siz, yalnız ve korumasız,
Başkalarına ve dolayısıyla kendinize karşı hata işlersiniz.
Ve işlediğiniz bu hata için, mübarek kişilerin kapısını çalıp orada bir süre önemsenmeden beklemeniz gerekir.
Tanrısal benliğiniz bir okyanus gibi;
Sonsuza dek bozulmadan kalır.
Ve tıpkı yüksek semalar gibi sadece kanatlı olanları yüceltir
Tanrısal benliğiniz hatta bir güneşe bile benzetilebilir;
O güneş ki ne köstebeğin yollarını bilir, ne de yılanın deliğini arar.
Tanrısal benliğiniz içinizde yalnız yaşamaz.
Varlığınızın büyük bir kısmı insanlaşmışsa da çoğu daha insan değil,
Uyur gezer, sisin içinde kendi uyanışını arayan şekilsiz bir cücedir.
Şimdi içinizdeki insandan söz edecek olursam,
Suçu ve o suçun cezasını bilen ne tanrısal benliğiniz, ne de sisler içindeki o cücedir, içinizdeki o insandır.
Çok kereler sizin hata işleyen biri için sizden biri değilmiş gibi konuştuğunuzu duydum,

Bir yabancıymış, dünyanıza izinsiz giren biriymiş gibi.
Ben diyorum ki içinizdeki kutsal ve doğru olan her birinizin içindeki en yüceden daha yüce olamaz.
Ve içinizdeki en kötü ve zayıf olan da yine içinizdeki en alçaktan daha aşağı inemez.
Ve nasıl ağaçtan habersiz tek bir yaprak bile gizlice sararmazsa,
Hata işleyen de içinizdeki gizli istekten habersiz hata işleyemez.
Bir geçit töreni gibi tanrısal benliğinize doğru birlikte ilerlersiniz.
Sizler bu geçitte hem yol hem yolcusunuz.
Aranızdan biri tökezleyip düşerse, arkadan gelenler için düşmüş demektir,
Ayağına takılan taş arkadakilere bir uyarıdır.
Evet, aynı şekilde önünde hızlı ve emin adımlarla gidenler için de düşmüş demektir; çünkü onlar ayaklarına takılan taşı kenara kaldırmamışlardır.
Bu söz yüreğinize ağır gelebilir ama şunu da söyleyeceğim;
Öldürülen kendi ölümünden sorumsuz değildir.
Ve soyulan soyguna uğramaktan dolayı suçsuz değildir.
Erdemli kişiler kötülerin icraatlarından dolayı masum sayılmaz
Zalimlerin yaptıkları kötülüklerden dolayı da ak elliler temiz değildir.
Evet, suçu işleyen kimse çoğu kez yaraladığının kurbanıdır.
Ve çoğu kez hüküm giyen suçsuz ve günahsızların yük taşıyıcısıdır.
Haklıyı haksızdan, iyiyi kötüden ayıramazsınız.
Nasıl ki siyah ve beyaz iplikler birlikte dokunuyorsa, onlar da güneşin yüzüne karşı yan yana dururlar.
Ve siyah iplik kopunca, dokumacı tüm kumaşa baktığı gibi tezgâhına da bakar.
Eğer içinizden biri sadakatsiz eşini yargıya getirirse,
O kadının eşinin kalbi de teraziye konsun ve ruhu ölçeklerle ölçülsün.
Suçluyu ayıplayan, suça neden olanın ruhuna baksın,

Eğer içinizden biri erdemlilik adına cezalandırmak için kötü ağaca balta vurmaya kalkarsa, önce köklerine bir baksın.
Ve o gerçekte iyi ve kötü ağacın, bereketli ile bereketsiz olanın köklerini toprağın huzurlu koynunda birbirine sarılmış olarak bulacaktır.
Ve siz adil olması gereken yargıçlar,
Görüntüde adil ama ruhunda hırsız olan birine ne hüküm verirdiniz?
Gövdesi ile katil, ruhu ile kurban olan biri için ne ceza düşünürdünüz?
Olayda hain ve saldırgan davranmış birini, aynı zamanda mağdur edilmiş ve öfkelendirilmiş birini nasıl sorguya çekersiniz?
Pişmanlığı hatalarından daha büyük olanları nasıl cezalandırırsınız?
Pişman olmak sizin seve seve hizmet ettiğiniz o kanunun yönettiği adaletin kendisi değil mi?
Ancak sizler pişmanlığı ne masumlara tattırabilirsiniz, ne de suçluların kalbinden çekip çıkarabilirsiniz.
Pişmanlık geceleri davetsiz bir şekilde gelir, insanlar uykularından uyanıp kendilerine baksınlar diye.
Ve siz adaleti anlayanlar, yaptıklarınıza aydınlıkta bakmazsanız onları nasıl anlarsınız?
Ayakta kalmış olanla düşmüş olanın, cüce benliğinin gecesi ile tanrısal benliğinin gündüzü arasındaki alacakaranlıkta bekleyenle aynı kişi olduğunu ve tapınağın köşe taşının temelindeki en alt taştan daha yüksek olmadığını ancak o zaman anlarsınız.

KANUNLAR ÜZERİNE

Ve bir avukat dedi ki, "Ya kanunlarımız, efendimiz"
Ve o dedi ki:
Siz kanunlar koymaktan mutlu olursunuz,
Ama onları çiğnemek daha çok hoşunuza gider.

Tıpkı okyanus kıyısında kumdan kaleleri azimle yapıp bir vuruşta kahkahalarla bozan çocuklar gibi.
Siz kumdan kalelerinizi yaparken, okyanus kıyıya daha çok kum yığar,
Ve siz onları bozunca da okyanus size sizinle birlikte güler.
Aslında okyanus daima masumlara güler.
Hayatın kendileri için bir okyanus değil de bir kaya,
Kul yapısı kanunların da kumdan kaleler değil de, dilediklerini bu kayaya kazıyacakları bir keski olanlara ne demeli?
Dansçılardan nefret eden topala ne denir ki?
Ormanda özgür dolaşan geyiği ve ceylanı başıboş ve serseri zanneden, başının vurulduğu boyunduruğu seven öküze ne demeli?
Kendi derisini değiştiremeyen ve diğerlerini çıplaklık ve utanmazlıkla suçlayan yaşlı yılana ne demeli?
Düğün şölenine erkenden gelip, tıka basa yiyen ve yorulunca giderken tüm ziyafetlerin düzeni bozduğunu ve şölen verenlerin de kanun çiğneyenler olduğunu söyleyene ne demeli?
Ben bu kişilere güneşin altında duruyorlar ama güneşe sırtlarını dönmüşler demekten başka ne diyebilirim ki?
Onlar sadece kendi gölgelerini görmektedirler ve gölgeleri de onların kanunlarıdır.
Ve güneş onlar için gölge dağıtan bir kaynak değil de nedir ki?
Ve bu kişiler için kanunları bilmek eğilip topraktaki gölgelerinin izini sürmekten başka nedir ki?
Ama siz yüzleri güneşe dönük yürüyenler, hangi gölge şekilleri sizleri yolunuzdan alıkoyabilir?
Siz rüzgârı arkasına alanlar, hangi rüzgârgülü sizin yönünüzü tayin edebilir?
Hangi kul yapısı kanun insanlığın zindan kapılarında boyunduruğunuzu söküp atmanıza engel olabilir ki?
Dans ederken ayaklarınız insanlığın demir zincirlerine takılmazsa hangi kanunlar sizi korkutur ki?
Giysilerinizi parçalayıp, insanlığın yoluna atmadıkça, kim sizi yargı önüne çıkarabilir ki?

Ey Orphalese halkı, davulun sesine kulaklarınızı tıkayabilirsiniz, lirin tellerini gevşetebilirsiniz, ama hanginiz tarla kuşunu ötmekten alıkoyabilir ki?

ÖZGÜRLÜK ÜZERİNE

Ve bir hatip dedi ki, "Bize özgürlükten bahset"
Ve o dedi ki:
Sizi şehrin kapısında ve ocak başında secde etmiş kendi özgürlüğünüze taparken gördüm,
Tıpkı bir kölenin kendisini bir zalimin karşısında hakir gördüğü ve onu hunharca katletse de övdüğü gibi.
Evet, tapınağın koruluğunda ve kalenin gölgesinde içinizdeki en özgür kişinin özgürlüğü bir boyunduruk ve kelepçe gibi taktığını gördüm.
Ve içim kan ağladı; çünkü sizler özgürlük arayışındaki arzunuz size gem vurduğunda ve özgürlükten bir amaç ve erişim olarak konuşmayı bıraktığınızda özgür olursunuz.
Aslında siz günleriniz kaygısız ve geceleriniz bir istek ve üzüntüden uzak olduğunda özgür olacaksınız.
Ve hatta bunlar hayatınızı kuşattığında ve siz çıplak ve özgür bunları aştığınızda.
Ve anlayışınızın şafağında öğle saatinize bağladığınız zincirleri kırmazsanız nasıl aşabilirsiniz günlerinizi ve gecelerinizi?
Gerçekte özgürlük dediğiniz şey bu zincirlerin en sağlamıdır, halkaları güneşte parlayıp gözlerinizi kamaştırsa da.
Ve bunlar kendi benliğinizden özgür kalasınız diye atacağınız parçalar değil de nedir?
Yürürlükten kaldıracağınız haksız bir kanunsa, o kanunu siz kendi ellerinizle alınlarınıza yazdınız.
Bu kanunları hukuk kitaplarınızı yakarak ya da denizin suyuyla yargıçlarınızın alınlarını yıkayarak yok edemezsiniz.
Eğer tahttan indireceğiniz bir zorbaysa, önce onun sizin içinizde kurduğu tahtı devirin.

Yoksa bir zorba nasıl özgür ve gururlu birine hükmedebilir, eğer özgürlüğünde zulüm ve kazandığı gururunda utanç yoksa?
Ve eğer kurtulmak istediğiniz bir kaygıysa, o kaygıyı kendinizin seçtiğini, başkasının size yüklemediğini unutmayın.
Ve eğer atmak istediğiniz bir korkuysa, o korkunun yatağı gönlünüzdedir, korkulanın ellerinde değil.
Arzu edilen ve korkulan, iğrenç ve güzel olan, peşinden gittiğiniz ve kaçtığınız ne varsa aslında sürekli yarı benimsenmiş olarak kendi benliğinizde dolaşır.
Işıklar ve gölgeler gibi bunlar içinizde birbirlerine sarılmış çiftler gibi dolaşır.
Ve gölge solgunlaşıp kaybolduğunda, ağır ağır gelen ışık başka bir ışığa gölge olur.
Ve aynı şekilde özgürlüğünüz prangalarından kurulduğunda daha büyük bir özgürlüğün prangası olur.

AKIL VE TUTKU ÜZERİNE

Ve rahibe tekrar sordu, "Bize akıl ve tutkudan bahset"
Ve o dedi ki:
Ruhunuz bir savaş alanıdır, aklınızın ve yargınızın tutku ve isteklerinize karşı savaştığı.
Ben ruhunuzun ilkeleri arasındaki fikir ayrılığını birliğe ve ezgiye dönüştüren bir uzlaştırıcı olabilir miyim?
Sizler kendiniz uzlaştırıcı olmazsanız ve ilkelerinizi sevmezseniz ben bunu nasıl yapabilirim?
Sizin aklınız ve tutkularınız deniz yolculuğuna çıkmış ruhunuzun yelkenleri ve dümenidir.
Yelkeniniz yırtılır dümeniniz bozulursa, bir yandan öbür yana sürüklenir ya da denizin ortasında öylece durup kalırsınız.
Çünkü akıl tek başına hükmettiğinde sarıp sarmalayan bir güçtür ve tutku yalnız başına kaldığında kendini yok etmek için yanan bir alevdir.

O halde bırakın ruhun uzaklınızı tutkularınızın göklerine çıkarsın; ki aklınız şarkı söyleyebilsin.
Ve bırakın ruhunuz tutkularınızı aklınızla yönlendirsin; ki tutkularınız her gün dirilerek yaşayıp, Anka kuşu gibi kendi küllerinin üzerine yükselsin.
Sizin yargı ve isteklerinize evinizdeki çok sevdiğiniz iki konukmuş gibi davranmanızı isterim.
Eminim ki bir konuğu diğerine yeğ tutmazsınız; çünkü birini daha çok önemseyen kişi her ikisinin de sevgi ve güvenini kaybeder.
Tepelerin arasında, beyaz kavak ağaçlarının serin gölgesine oturup, uzak tarlaların ve ovaların huzur ve dinginliğini paylaştığınızda, bırakın yüreğiniz sessizce "Tanrı akılda huzur bulur" desin.
Ve siz de Tanrı'nın dünyasında bir nefes, ormanında bir yaprak olduğunuz için, akılda huzur bulup, tutkuyla hareket geçmelisiniz.

ACI ÜZERİNE

Ve bir kadın konuştu, "Bize acıdan söz et"
Ve o dedi ki:
Acınız, anlayışınızı kuşatan kabuğun kırılışıdır.
Meyvenin çekirdeğinin güneşe çıkması için kabuğunun nasıl kırılması gerekliyse, siz de acıyı tatmalısınız.
Ve yüreğinizi yaşamınızın gündelik mucizelerinin merakı içinde tutabilirseniz, acınız sevincinizden daha az mükemmel görünmeyebilir.
Ve hatta tarlalarınızdan geçip giden mevsimleri kanıksadığınız gibi yüreğinizin mevsimlerini de kanıksarsınız.
Ve üzüntünüzün kışlarını da büyük bir dinginlikle izlersiniz.
Acılarınızı çoğunlukla kendiniz seçersiniz.
Acınız içinizdeki hekimin hasta benliğinizi tedavi ederken kullandığı acı iksirdir.

O halde hekime güvenin ve size sunduğu ilacı sessizce ve sakinlikle için.
Çünkü onun eli, size ağır ve sert gelse de, Görünmeyenin şefkatli elleriyle yönlenmiştir,
Ve sunduğu kadeh dudaklarınızı yaksa da, Çömlekçinin O'nun kendi gözyaşlarıyla ıslattığı kilden yapılmıştır.

KENDİNİ BİLİŞ

Ve bir adam dedi ki, "Bize kendini bilişten bahsedin"
Ve o dedi ki:
Yürekleriniz sessizce günlerinizin ve gecelerinizin sırlarını bilir.
Ama kulaklarınız yüreğinizdeki bilginin sesine susamıştır.
Düşüncelerinizi kelimelere dökebilirsiniz,
Parmaklarınızla düşlerinizin çıplak bedenlerine dokunabilirsiniz.
Ve böyle de olmalıdır.
Ruhunuzun gizli pınarı taşıp denize çağlayarak koşmalıdır;
Ve ruhunuzun sonsuz derinliğindeki hazineler gözlerinizin önüne serilmelidir.
Ancak bırakın bilinmez hazinenizi tartacak teraziler olmasın;
Ve bilginizin derinliğini çubukla ya da iskandil ipiyle ölçmeyin.
Çünkü benlik sınırsız ve ölçülemez bir deniz gibidir.
"Doğruyu buldum" demektense "bir doğru buldum" deyin.
"Ruha giden yolu buldum" değil de "Yolumda yürüyen ruhumla karşılaştım" deyin.
Çünkü ruh tüm yollarda yürür.
Ruh düz bir çizgide yürümez ya da kamış gibi upuzun büyümez.
Ruh, sayısız taç yaprakları olan bir nilüfer çiçeği gibi açılır.

EĞİTİM ÜZERİNE

Ve bir öğretmen dedi ki "Bize eğitimden söz et"
Ve o dedi ki:
Bildiğim kadarıyla hiç kimse size içinizdeki bilginin şafağında yarı uyur olandan fazlasını açıklayamaz.
Mabedin gölgesinde takipçileri arasında yürüyen bir öğretmen size sadece bilgeliğini değil inancını ve sevgisini de verir.
Eğer gerçekten bilgeyse sizi bilgeliğin evine davet etmektense kendi aklınızın eşiğine yönlendirir.
Bir astronot size uzay anlayışından söz edebilir, ama bu anlayışı size veremez.
Müzisyen boşlukta yankılanan tüm ritimleri size söyleyebilir, ama size ritmi yakalayan kulağı ya da onu yankılatan sesi veremez.
Ve sayılarda usta olan biri tartı ve ölçü alanlarını size anlatabilir, ama sizi oraya götüremez.
Çünkü bir insanın görüşü kanatlarını bir diğerine ödünç vermez.
Ve hatta her biriniz nasıl Tanrı'nın bilgisinde kendine ait bir yer kaplıyorsa, sizin de Tanrı'yı kavrayışınız ve dünyayı anlayışınız kendinize özgü olmalıdır.

ARKADAŞLIK ÜZERİNE

Ve bir genç sordu, "Bize arkadaşlıktan söz et"
Ve o dedi ki:
Arkadaşınız yanıt bulan gereksinimlerinizdir.
O sizin sevgiyle ektiğiniz ve şükranla biçtiğiniz tarlanızdır.
Ve o sizin sofranız ve ocağınızdır.
Çünkü siz ona açlıkla gelir ve onda huzuru ararsınız.
Arkadaşınız düşündüğünü söylediğinde "hayır" demekten korkmaz, "evet" demekten de geri durmazsınız.

Ve o sessiz kaldığında yüreğiniz onun yüreğini dinlemeyi bırakmaz.
Çünkü arkadaşlıkta tüm düşünceler, arzular ve beklentiler sessiz bir sevinç içinde doğar ve paylaşılırlar.
Arkadaşınızdan ayrılınca üzülmeyin;
Çünkü onda en çok sevdiğiniz şeyi onun yokluğunda daha iyi anlayabilirisiniz, nasıl ki dağ düzlükten baktığında dağcıya daha net görünürse.
Ve arkadaşlıkta ruhunuzu derinleştirmekten başka bir amaç gütmeyin.
Çünkü kendi gizemini açığa çıkarmaktan başka bir şey düşünmeyen sevgi sevgi değildir, rastgele atılmış bir ağdır; yalnızca çıkarı olmayanlar bu ağa takılır.
Ve kendinizi arkadaşınıza olduğunuz gibi gösterin.
Sizin gelgitlerinizi bilmesi gerektiği kadar fırtınalarınızı da bilmelidir.
Çünkü zaman öldürmek için arkadaş aramanızın anlamı nedir ki?
Onu birlikte zaman geçirmek için arayın.
Çünkü o boşluğunuzu doldurmak için değil, ihtiyaçlarınızı karşılamak içindir.
Ve arkadaşlığın tatlı sürecinde kahkahalar ve mutlulukları paylaşmak olsun.
Çünkü küçük şeylerin şebneminde yürek sabahını bulur ve tazelenir.

KONUŞMA ÜZERİNE

Sonra bir öğrenci dedi ki, "Bize konuşmadan söz et"
Ve o dedi ki:
Siz düşüncelerinizle barışa son verdiğinizde konuşursunuz;
Ve artık yüreğinizin ıssızlığında yaşamaya son verdiğinizde, dudaklarınızda yaşarsınız ve ses bir oyalama ve vakit geçirme aracı olur.
Konuşmalarınızın çoğunda düşünce yarı katledilir.

Düşünce boşlukta bir kuştur ve sözcükler kafesinde kanatlarını açar ama uçamaz.
Aranızda yalnızlık korkusuyla konuşkan birilerini arayanlar vardır.
Yalnızlığın sessizliği onların çıplak benliğini gözler önüne serer ve onlar kaçarlar.
Ve konuşanlar vardır, bilmeden ve düşünmeden kendilerinin bile anlamadığı bir gerçeği ortaya sererler.
Ve gerçeği içlerinde saklayanlar vardır, ama onlar gerçeği sözcüklere dökmezler.
Bu gibilerin sinelerinde ruh ritmik bir sessizlik içinde dinlenir.
Yol kenarında ya da pazar yerinde bir arkadaşınıza rastladığınızda, bırakın içinizdeki ruh dudaklarınızı oynatsın ve dilinize yön versin.
Sesinizin içindeki sesin onun kulağının içindeki kulağa seslenmesine izin verin.
Çünkü onun ruhu yüreğinizin sırrını saklayacaktır;
Kadeh boşalıp, rengi unutulsa da tadı damakta kalan bir şarap gibi.

ZAMAN ÜZERİNE

Ve bir gökbilimci sordu, "Ya zaman, efendimiz"
Ve o dedi ki:
Siz ölçüsüz ve ölçülemeyen zamanı ölçeceksiniz.
Gidişatınızı ayarlayacak hatta ruhunuzun yolunu saatlere ve mevsimlere göre yönlendireceksiniz.
Zamanın kenarına oturup akışını izlediğiniz bir nehre dönüştüreceksiniz.
İçinizdeki zamansız özünüz yaşamın zamansızlığının farkındadır.
Ve bilir ki dün bugünün anısı yarında bugünün düşüdür

Ve içinizdeki şarkı söyleyen ve düşünen özünüz hâlâ yıldızları uzaya saçan o ilk anın sınırları içinde yaşamaktadır.
Aranızdan kim içindeki sevgi gücünün sınırsız olduğunu hissetmez ki?
Ve yine kim hissetmez ki sınırsız olsa da o sevgi bir sevgi düşüncesinden diğerine, bir sevgi davranışından diğerine
Benliğinizin merkezinde sarmalanmış olarak hareketsiz durur?
Ve zaman da sevgi gibi değil midir, bölünemez ve mevkisiz.
Ancak siz düşüncenizde zamanı mevsimlere bölerek ölçmeyi isterseniz
Bırakın her mevsim diğerini çevrelesin,
Ve bırakın bugün geçmişi anılarla ve geleceği özlemle kucaklasın.

İYİLİK VE KÖTÜLÜK ÜZERİNE

Şehrin yaşlılarından biri konuştu, "Bize iyilik ve kötülükten bahset"
Ve o dedi ki:
İçinizdeki iyilikten söz edebilirim ama kötülükten söz edemem.
Çünkü kötülük kendi açlık ve susuzluğu yüzünden azap çeken iyilik değil midir?
Aslında iyilik açken karanlık mağaralarda bile yiyecek arar ve susadığında bulanık durgun sulardan bile içer.
Kendinizle bir olduğunuzda iyisinizdir.
Ancak kendinizle bir olmadığınızda kötü değilsiniz.
Çünkü parçalanmış bir aile hırsızların ini değildir, o sadece parçalanmış bir ailedir.
Ve dümensiz bir gemi tehlikelerle dolu adacıklar arasında başıboş dolaşabilir ama dibe batmaz.
Siz kendinizden bir şeyler vermeye çabaladığınızda iyisiniz.

Bununla birlikte kendiniz için bir şeyler elde etmeye çalıştığınızda kötü değilsiniz.
Çünkü bir kazanç için çabaladığınızda toprağa tutunan ve onun göğsünden beslenen bir kök gibisiniz.
Tabii ki meyve köke "Benim gibi olgun, dolgun ve her daim bereketli ol" diyemez.
Çünkü vermek meyve için bir gerekliliktir nasıl ki almak da kök için bir gereklilikse.
Siz konuşmalarınızda tamamen ayıkken iyisiniz.
Ancak diliniz anlamsız şeyler söylerken uyuyorsanız kötü değilsiniz.
Ve hatta diliniz sürçerek yaptığınız bir konuşma güçsüz bir dili güçlü kılabilir.
Cesur ve sağlam adımlarla amacınıza doğru ilerlediğinizde iyisiniz.
Ancak oraya aksayarak ilerlediğinizde kötü değilsiniz.
Ayağıaksayanlar bile geriye doğru gitmez.
Ancak güçlü ve hızlı olanlar bunu incelik zannedip aksakların önünde topallamayın.
Siz sayısız konuda iyisiniz ve iyi olmadığınızda kötü değilsiniz,
Sadece oyalanıyor ve tembellik ediyorsunuz.
Ne yazık ki geyikler kaplumbağalara çevikliği öğretemiyor.
İyiliğiniz üstün benliğinize duyduğunuz özlemde saklıdır ve o özlem hepinizin içinde vardır.
Ancak bazılarınızın içinde bu özlem çağlayarak denize akan bir sel gibidir, yamaçların gizemlerini ve ormanların ezgilerini de beraberinde götüren.
Ve diğerlerinde bu özlem kıyıya varmadan dönemeçlerle ve kavislerle yolunu kaybeden durgun bir ırmağa benzer.
Ama özlemi büyük olanın küçük olana "Neden yavaş ve aksaksın" diye sormasına izin vermeyin.
Çünkü gerçekten iyi olan birine çıplak birine "Giysin nerde" diye sorar ne de evsize "evine ne oldu " diye sorar.

DUA ÜZERİNE

Ve bir rahibe sordu, "Bize Duadan bahset"
Ve o dedi ki:
Siz sıkıntılı anlarınızda ya da ihtiyacınız olduğunda dua edersiniz; neşeniz bol olduğunda ve günleriniz bolluk bereket içinde olduğunda da dua edemez misiniz?
Çünkü dua kendi benliğinizi göklerin sonsuzluğuna doğru açmak değil midir?
Ve eğer içinizdeki sıkıntıyı boşluğa bırakmak sizi rahatlatıyorsa, yüreğinizin ferahlığını ortaya dökmek de sizi mutlu eder.
Ruhunuz sizi dua etmeye çağırdığında ağlamaktan başka bir şey yapamıyorsanız, ağlasanız da sizi tekrar güldürene kadar çağırmaya devam etmelidir.
Dua ettiğinizde göğe yükselip aynı anda dua edenlerle buluşursunuz ve etmeyenlerle karşılaşmazsınız.
Öyleyse o mabede olan ziyaretinizi bırakın gizli kalsın, bir coşku ve tatlı bir paylaşım olsun.
Yoksa o mabede dilemekten başka bir amaçla girerseniz, bir şey alamazsınız.
Ve o mabede kibrinizi kırmak için girerseniz, yüceltilmezsiniz.
Ve hatta o mabede başkalarının iyiliğini istemek için girseniz bile, sesinizi duyuramazsınız.
O mabede görünmeden girmek yeterli olacaktır.
Kelimelerle nasıl dua edeceğinizi size öğretemem.
Çünkü Tanrı sizin dudaklarınızla sözcükleri söylediğinde sizi dinler.
Ve ben size denizlerin, ormanların ve dağların dualarını öğretemem.
Ama denizlerin, dağların ve ormanların çocukları olan sizler o duaları içinizde bulabilirsiniz.
Ve gecenin sessizliğinde onları dinlediğinizde onların sessizce şöyle dediğini işitirsiniz:

"Ey bizim kanatlı varlığımız olan Tanrımız, bizim istediklerimiz senin isteğindir.
Bizim arzu ettiklerimiz senin arzundur. Senin olan gecelerimizi yine senin olan gündüzlere dönüştüren senin gücündür.
Senden bir şey isteyemeyiz, çünkü sen ihtiyaçlarımızı içimizde doğmadan önce bilirsin.
Bizim gereksinimimiz sensin; bize kendini daha da gösterirsen, bize her şeyi vermiş olursun.

HAZ ÜZERİNE

Sonra şehri yılda bir kez ziyaret eden münzevi öne çıktı ve dedi ki, "Bize Haz'dan bahset"
Ve o dedi ki:
Haz bir özgürlük şarkısıdır,
Ama özgürlüğün kendisi değildir.
Arzularınızın çiçeklenmesidir, ama meyvesi değildir.
Yüksekliğe seslenen derinliktir
Ama ne derin ne de yüksek olandır.
O kafesten kanatlanandır,
Ama boşlukla kuşatılan değildir.
Evet aslında haz bir özgürlük şarkısıdır.
Ve beno şarkıyı tüm kalbinizle söylemenizi yeğlerim, şarkıyı söylerken yüreğinizi kaybetmenizi değil.
Gençlerinizden bazıları hazzı her şeymiş gibi arar ve yargılanıp azarlanırlar.
Ben onları ne yargılar ne azarlarım.
Bırakırım arasınlar.
Çünkü onlar yalnızca hazzı bulmayacaklar;
Onun yedi kız kardeşi var, en küçüğü hazdan daha güzel.
Siz toprağı bitkinin kökleri için kazarken hazine bulan adamı duymadınız mı?
Yaşı geçkin olanlarınızın bir çoğu gençlikte yaşadıkları hazzı sarhoşken işlenmiş yanlışlar olarak pişmanlıkla hatırlar.

Ama pişmanlık zihnin bulanıklaşmasıdır, cezalandırılması değil.
Onlar yaşadıkları hazzı yazsonu hasatı misali şükranla hatırlamalıdır.
Ama pişmanlık onları rahatlatacaksa bırakın rahatlasınlar.
Aranızda ne hazzı arayacak kadar genç, ne hatırlayacak kadar olgun olmayanlar var.
Onlar hazzı ararken ve hatırlarken ruhun isteklerini ihmal etmek ya da ona karşı gelmek korkusuyla hazdan kaçınırlar.
Ancak bunları da hazlar yönlendirir.
Ve böylece onlar da hazineyi bulur, toprağı kökleri bulmak için titreyen ellerle kazsalar da.
Ama söyleyin bana onlar kim ki ruhu gücendirsinler?
Bülbül gecenin sessizliğini ya da ateşböceği yıldızları küstürebilir mi?
Ve sizin ateşiniz ya da dumanınız rüzgâra yük olur mu?
Sanıyor musunuz ki ruh bir değnekle karıştırabileceğiniz sakin bir su birikintisidir?
Çoğunlukla hazdan kaçınırken benliğinizin girintilerine arzuları saklarsınız.
Kim bilir belki bugün atlanılan yarını bekliyordur?
Bedeniniz bile kalıtımının ve haklı gereksinimlerinin farkındadır ve kandırılamaz.
Ve bedeniniz ruhunuzun çalgısıdır.
Ondan güzel ezgiler ya da anlamsız sesler çıkartmak sizin elinizdedir.
Şimdi yüreğinize sorun, "Hazda güzel olanı olmayandan nasıl ayırt edebiliriz" diye.
Tarlalarınıza ve bahçelerinize gidin,
Öğreneceksiniz ki arının hazzı çiçeğin balını toplamaktır,
Çiçeğin hazzı ise balını arıya sunmasıdır.
Çünkü arı için çiçek yaşamın kaynağıdır,
Çiçek için arı ise sevginin ulağıdır.
Hem arıya hem de çiçeğe vermek ve almanın hazzı bir gereksinim ve coşkudur.
Ey Orphalese halkı hazzı arılar ve çiçekler gibi yaşayın.

GÜZELLİK ÜZERİNE

Ve bir şair dedi ki, "Bize Güzellik'ten söz et"
Ve o dedi ki:
Güzelliği nerede arayacaksınız ve o eğer yolunuz, rehberiniz değilse onu nerede bulacaksınız?
Konuşmanızı onunla örmezseniz, ondan nasıl söz edeceksiniz?
Mağdur olanla kalbi incinmiş olan der ki: "Güzellik şefkatli ve yumuşak huyludur,
Kendi görkeminden yarı utanç duyan genç bir anne gibi dolaşır aramızda."
Ve tutkulular der ki: "Hayır, güzellik güç ve korkudur.
Güçlü bir kasırga gibi altımızdaki yeryüzünü ve üzerimizdeki gökyüzünü sarsar."
Yorgun ve bitkin olanlar der ki, "güzellik yumuşak bir fısıltıdır. O bizim ruhumuzda fısıldar.
O sesini bizim sessizliğimizde duyurur tıpkı gölgenin korkusuyla can çekişen soluk bir ışık gibi."
Ama huzursuz olanlar der ki, "biz güzelliğin dağlar arasında çığlığını duyduk.
Ve bu çığlıkla birlikte toynak sesleri, kanat çırpışları ve aslanların kükremesi geldi."
Geceleri şehrin bekçileri der ki, "Güzellik şafakla birlikte doğudan doğar."
Gündüz emekçileri ve gezginleri der ki, "biz güzelliği günbatımının penceresinden yeryüzüne eğilirken gördük"
Kışın karda mahsur kalanlar der ki, "O ilkbaharda tepelerden atlaya zıplaya gelecek"
Yaz sıcağında hasatçılar der ki, "biz onu sonbahar yapraklarıyla dans ederken gördük, saçlarında kardan izler vardı"
Güzellikle ilgili bütün bunları siz söylersiniz.
Ama söylediklerinizin aslında onunla değil karşılanmamış gereksinimlerinizle ilgilidir.
Güzellik bir gereksinim değil bir coşkudur.
Susamış bir ağız, açılıp uzatılan bir el değildir.

Daha ziyade alevlenmiş bir yürek ve büyülenmiş bir ruhtur.
Gördüğünüz bir imge ya da duyduğunuz bir şarkı değildir güzellik.
Gözleriniz kapalı olduğu halde gördüğünüz bir imge, kulaklarınız tıkalıyken duyduğunuz bir şarkıdır fakat.
Kırışık ağaç kabuğunun içindeki bitki özü değildir ya da pençeye ilişmiş bir kanat.
O aslında sonsuza dek çiçek açan bir bahçe ve durmaksızın uçan bir melek sürüsüdür.
Ey Orphalese halkı, güzellik yaşam kutsal yüzündeki peçenin kaldırıldığı yaşamdır.
Ama yaşam da peçe de sizsiniz.
Güzellik kendine aynada bakan sonsuzluktur.
Ama sonsuzluk da ayna da sizsiniz.

DİN ÜZERİNE

Ve yaşlı bir rahip dedi ki, Bize dinden bahset"
Ve o dedi ki:
Bugün başka bir şeyden söz ettim mi?
Din yapılan tüm işler ve sergilenen düşünceler değil midir?
Ve ne iş ne düşünce olup, eller taşı yontarken ve tezgâhta çalışırken bile ruhunuzda durmadan zıplayan hayret ve şaşkınlık değil midir?
Kim ayırabilir imanını işlerinden ya da inancını meşgalesinden?
Kim saatleri önüne serip "bu Tanrı için, bu benim için,
Bu ruhum için, bu bedenim için" diyebilir?
Tüm saatleriniz bir benlikten diğerine boşlukta çırpan kanatlardır.
Ahlakı üzerine en güzel giysisi olarak giyenler çıplak gezseler daha iyi.
Güneş ve rüzgâr tenlerinde delikler açamaz.
Gittiği yolu ahlak diye tanımlayan biri ötücü kuşunu kafese kapatmış olur.

Şarkıların en özgürü teller ve çubuklar arasından duyulmaz.
İbadetin açılacak ve aynı zamanda kapatılacak bir pencere olduğunu sananlar,
Henüz penceresi şafaktan şafağa açık duran ruhlarının evini ziyaret etmemiş olanlardır.
Günlük yaşantınız sizin mabediniz ve dininizdir.
İçine girdiğinizde neyiniz varsa yanınıza alın.
Sabanınızı, demir ocağınızı, tokmağınızı ve lavtanızı,
Gereksiniminiz ve zevkiniz için oluşturduğunuz her şeyi.
Çünkü hayallerinizde ne başarılarınızın üzerine çıkarsınız ne de başarısızlıklarınızın altına düşersiniz.
Ve tüm insanları yanınıza alın:
Çünkü kulluğunuzu sergilerken, ne onların umutlarından daha yükseğe çıkabilirsiniz ne de umutsuzluklarından daha aşağı düşebilirsiniz.
Tanrının bir muamma olmadığını bilseydiniz eğer.
Etrafınıza bakın O'nun çocuklarınızla oynadığını göreceksiniz.
Ve gökyüzüne bakın; O'nun şimşekte kollarını açmış bulutların üzerinde yürüdüğünü
Ve yağmurla indiğini göreceksiniz.
O'nu çiçeklerin içindegülerken ve sonra yükselip ağaçların arasında ellerini sallarken göreceksiniz.

ÖLÜM ÜZERİNE

Ve Almitra konuştu, "Şimdi size ölümü sormak istiyoruz"
Ve o dedi ki:
Siz ölümün sırrını öğrenmek istiyorsunuz.
Ama onu yaşamın derinliklerinde ararsanız nasıl bulacaksınız?
Baykuşun gözleri geceye mecburdur, gündüze kördür
Işığın gizemini çözemez.
Eğer gerçekten ölümün özünü bilmek istiyorsanız

Kalbinizi hayatın bedenine açın.
Çünkü yaşam ve ölüm, denizle ırmak gibi birdir.
Umutlarınızın ve isteklerinizin derininde ahiret bilginiz sessizce saklıdır;
Karın altındaki tohumlar gibi yüreğiniz de baharı hayal eder.
Hayallerinize güvenin, çünkü sonsuzluğun kapısı onlarda saklıdır.
Ölüm korkunuz, kral elini onu kutlamak için omzuna koyduğundaki kralın önünde duran çobanın titremesinden başka bir şey değildir.
Çoban o titremesinin altında aynı zamanda kralın nişanını takacağı için mutlu değil midir?
Aynı zamanda titrediğinin farkında değil midir?
Ölüm rüzgârda çıplak dikilmek ya da güneşte eriyip yok olmak değil de nedir?
Solunumun durması, nefesin huzursuz gelgitlerinden kurtulup, yükselebilmesi ve serbestçe Tanrıyı araması değil de nedir?
Sadece sessizlik nehrinin suyundan içtiğiniz zaman şarkı söyleyeceksiniz.
Ve dağın zirvesine vardığınız zaman yükseleceksiniz.
Ve toprak uzuvlarınızı istediği zaman gerçekten dans edeceksiniz.

ELVEDA

Ve gece oldu.
Ermiş Almitra dedi ki, "Bugün, bu yer ve senin konuşan ruhun kutlu olsun."
Ve o dedi ki, "Konuşan ben miydim? Dinleyen de ben değil miydim? "
Ve mabedin basamaklarından aşağıya indi, diğer insanlar da peşinden geldi. Gemisine vardı ve güvertede dikildi.
İnsanlara dönüp, yüksek sesle dedi ki:

Ey Orphalese halkı, rüzgâr sizden ayrılmamı buyuruyor.
Rüzgâr kadar acelem yok ancak gitmem gerekiyor.
Biz gezginler, daima daha tenha bir yol ararken bir günü bitirdiğimiz yerde diğer güne başlamayız; hiçbir gündoğumu bizi günbatımının bıraktığı yerde bulamaz.
Yeryüzü uyurken dahi biz seyahat ederiz. Biz dayanıklı bitkinin tohumlarıyız ve olgun ve dolgun olduğumuzda rüzgâr bizi alır ve savurur.
Aranızda kısa zaman geçirdim ve sizinle yaptığım konuşmalar daha da kısaydı.
Sesim kulaklarınızdan silinecek ve sevgim anılarınızda kaybolacak olursa tekrar geleceğim.
Ve daha zengin bir yürek ve ruhuma daha çok sözcükler fısıldayan dudaklarımla konuşacağım.
Evet, gelgit zamanı geri döneceğim.
Ölüm beni gizlese de, ulu sessizlik beni sarıp sarmalasa da ben yine anlayışınızı arayacağım.
Ve boşuna aramayacağım.
Eğer söylediklerim gerçekse bu gerçek daha berrak bir seste ve düşüncelerinize daha yakın sözcüklerde ortaya çıkacaktır.
Rüzgârla gidiyorum Orphalese halkı ama boşluğa düşmüyorum.
Ve eğer bugün sizin gereksinimlerinizin ve benim sevgimin karşılığı değilse, o zaman bırakın bir diğer gün için sözüm olsun. O halde bilin ki o ulu sessizlikten geri döneceğim.
Şafak vakti kaybolan sis, tarlalarınızda çiy taneleri bırakarak göğe yükselir, bulut olur ve yağmur olarak yere düşer.
Ve ben sisten farklı değildim.
Gecenin sessizliğinde sokaklarınızda yürüdüm, ruhum evlerinize girdi.
Kalp atışlarınız kalbimde, soluğunuz yüzümdeydi, hepinizi tanıyordum.
Sevinçlerinizi, acılarınızı öğrendim ve uykuda rüyalarınız benim rüyalarım oldu.
Çoğunlukla dağların arasındaki göl gibi aranızdaydım.

İçinizdeki zirvelere ve meyilli yamaçlarınıza ayna tuttum ve hatta düşüncelerinizden ve tutkularınızdan geçen sürülere de.
Sessizliğime çocuklarınızın kahkahaları akarsuların, gençlerinizin arzuları ırmakların sesi gibi geldi.
Ve derinliklerime ulaştıklarında busular ve ırmakların şarkıları susmadı.
Hatta kahkahalardan daha tatlı, arzulardan daha büyüktü o sesler.
İçinizdekiler sınırsızdı.
Engin insanın içinde siz sadece hücre ve adalesiniz.
Onun ezgilerindeki sesiniz sadece bir sessiz çarpıntı.
Siz o engin insanın içinde enginsiniz.
Ona hayranlıkla bakarken size baktım ve sizi sevdim.
Aşk bu engin kürenin içinde hangi mesafelere ulaşamaz?
Hangi görüşler, hangi beklentiler, hangi varsayımlar bu uçuşun ötesine yükselebilir?
Elma çiçekleriyle kaplı dev bir meşe ağacı gibidir içinizdeki engin insan.
Aklı sizi toprağa bağlar, kokusu göğe çıkarır ve onun dayanıklılığı sizi ölümsüz kılar.
Size dendi ki bir zincir gibi en zayıf halkanız kadar zayıfsınız.
Bu gerçeğin yarısıdır. Aynı zamanda en güçlü halka kadar güçlüsünüz.
Sizi yaptığınız en basit işle değerlendirmek, okyanusun gücünü köpüklerinin kırılganlığı ile ölçmek demektir.
Sizi başarısızlıklarınızla yargılamak, tutarsızlıklarından dolayı mevsimleri suçlamaktır.
Evet sizler okyanus gibisiniz.
Karaya oturmuş gemiler kıyılarınızda gelgiti beklese de siz yine de tıpkı bir okyanus gibi gelgiti hızlandıramazsınız.
Ve siz aynı zamanda mevsimlere benzersiniz,
Kışın, baharınızı yadsısanız da,
İçinizdeki bahar rehavet içinde size gülümser ve size kırılmaz.

Bunları birbirinize "Bizi övdü, içimizdeki iyiliği gördü" demeniz için söylediğimi düşünmeyin.
Ben sadece sizin düşüncelerinizi sözcüklere döküyorum.
Sözlü bilgi sözsüz bilginin gölgesinden başka nedir ki?
Sizin düşünceleriniz ve benim sözlerim,
Dünlerimizin; dünyanın kendini ve bizleri tanımadığı o eski günlerin ve dünyanın kargaşayla dövüldüğü gecelerin
Kayıtlarını tutan mühürlenmiş bir hafızanın dalgalarıdır.
Bilge insanlar size akıl vermeye geldiler. Ben sizden akıl almaya geldim.
Ve ben akıldan daha önemli olanı buldum.
Sizin içinizdeki gittikçe büyüyen ateşten bir ruh,
Siz onun büyümesini önemsemeden günlerinizin solduğuna hayıflanırken.
Bu, mezardan ürken bedenlerde yaşamın arayışı içinde olan yaşamdır.
Burada mezarlar yok.
Bu dağlar ve düzlükler bir beşik ve bir atlama taşıdır.
Atalarınızı koyduğunuz topraklardan geçerken, oraya iyi bakın,
Kendinizi çocuklarınızla elele dans ederken göreceksiniz.
Aslında siz fark etmeden mutlu olursunuz.
Size altın vaatlerde bulunmuş diğerleri size zenginlik, güç ve onur için geldiler.
Ben size bir vaatten daha azını verdim ve siz bana daha cömert davrandınız.
Siz bana hayata karşı olan aşırı isteğimi verdiniz.
Tabii ki bir insan için bundan daha büyük bir armağan yoktur; tüm amaçlarını kavrulan dudaklara ve hayatı bir pınara döndüren.
Ve onda benim onurum ve ödülüm durmaktadır,
Ne zaman bu pınara su içmeye gelsem, pınarın kendisinin de susamış olduğunu görürüm.
Ve ben onu içerken o da beni içer.
Bazılarınız beni armağan kabul etmek için gururlu ve çok sıkılgan buldunuz.

Gerçekte bağış almak için gururluyum ama armağan almak için değil.
Siz benim sofralarınızda oturmamı istediğinizde ben tepelerde üzüm yediğim halde,
Beni memnuniyetle evlerinizde barındırmak isterk en ben mabedin saçakları altında uyuduğum halde,
Günlerimi ve gecelerimi nasıl geçirdiğime sevgiyle kaygılanmanız değil miydi yiyeceğimin ağzımdaki tadını arttıran ve uykularımı rüyalarla kuşatan?
Sizi en çok şunun için kutluyorum:
Siz çok veriyorsunuz ama verdiğinizi asla bilmiyorsunuz.
Aslında kendini aynada seyreden iyilik taşa döner.
Ve kendini güzel isimlerle çağıran iyi işler bir lanete dönüşür.
Ve bazılarınız beni sizlere uzak biri olarak nitelendirdiniz, kendi yalnızlığımda inzivaya çekilmiş,
Ve dediniz ki: "O ormanın ağaçları ile dertleşiyor, bizlerle değil,
Tek başına tepelere tüneyip, aşağıdaki şehre bakıyor."
Tepelere tırmanıp, uzak yerlere yürüdüğüm doğru.
O kadar yüksekte ve uzakta olmasam sizi nasıl görebilirdim?
Uzakta olmayan biri nasıl yakında olur?
Aranızdan diğerleri bana seslendiler, sözlü olmasa da dediler ki,
"Ey yüksekleri seven yabancı, niçin kartalların yuva yaptığı zirvelerde oturuyorsunuz?
Neden ulaşılamazı arıyorsunuz?
Ağına hangi fırtınalar takılsın istiyorsunuz?
Gökyüzünde hangi puslu kuşları avlıyorsunuz?
Gelin içimizden biri olun.
İnin aşağı ve açlığınızı ekmeğimizle yatıştırın, susuzluğunuzu şarabımızla giderin."
Ruhlarının yalnızlığında söylediler bunları;
Ama yalnızlıkları daha derin olsaydı sizin sevinç ve acılarınızın sırrını aradığımı bilirlerdi.

Ve ben sadece sizin gökyüzünde yürüyen engin benliğinizin peşindeydim.
Ancak avcı aynı zamanda avlanandı: Çünkü oklarımın çoğu yaydan kendi sineme saplanmak için çıkmıştı.
Ve uçan aynı zamanda yerde sürünendi;
Kanatlarım güneşte açılmışken gölgeleri yerde bir kaplumbağa olmaktaydı.
Ve inanan ben aynı zamanda şüphe edendim.
Çoğunlukla parmağımı kendi yarama bastım ki sizin güveninizi daha çok kazanayım ve sizden daha çok anlayış görebileyim.
Ve bu inanç ve anlayışla ben diyorum ki
Siz ne bedenlerinize hapsedilmişsiniz, ne evlerinize ya da tarlalarınıza kapatılmışsınız.
O siz olan dağların üzerinde yaşar ve rüzgârla dolaşır.
O güneşe doğru ısınmak için sürünerek giden ya da karanlıkta güvenlik için çukurlar kazan bir şey değildir.
O özgür bir şeydir, toprağı kuşatan ve göklerde gezen bir ruh.
Eğer bunlar muğlak sözlerse, onları açıklığa kavuşturmaya kalkmayın.
Her şeyin başlangıcı muğlak ve belirsizdir, ama sonu değil,
Ve ben beni başlangıç olarak hatırlamanızı isterim.
Hayat ve tüm yaşayanlar sis içinde görülmeli kristal içinde değil.
Ve kim bilir belki de kristal bozulmuş bir sistir?
Bunu beni hatırlarken hatırlamanızı isterim:
İçinizde en şaşkın ve zayıf görünen, en güçlü ve en kararlıdır.
Soluğunuz değil midir kemik yapınızı güçlendirip, katılaştıran?
Şehrinizi ve içindekileri şekillendiren görmüş olduğunuzu unuttuğunuz bir rüya değil midir?
Soluğunuzun gelgitlerini görseydiniz başka her şeyi görmeyi bırakırdınız;
Ve rüyanın fısıltılarını duysaydınız, başka bir ses duymazdınız.

Ama görmüyorsunuz ve duymuyorsunuz ve bu da iyi bir şey.
Gözlerinize inen perdeyi onu dokuyan eller kaldıracak.
Kulağınızı dolduran pası onu oraya tıkayanlar çıkaracak.
Ve siz göreceksiniz.
Ve siz duyacaksınız.
Ancak körlüğü bildiğinize kederlenmeyecek, sağır olmaktan pişmanlık duymayacaksınız.
Çünkü o gün her şeyin gizli sonunu öğreneceksiniz,
Ve karanlığı aydınlığı kutladığınız gibi kutlayacaksınız.
Bunları söyledikten sonra etrafına baktı, kaptanı dümenin başında yelkenlere ve uzaklara bakarken gördü.
Ve dedi ki:
Gemimin kaptanı sabırlı, olağanüstü sabırlı.
Rüzgâr esiyor ve yelkenler huzursuzlanıyor.
Ve hatta dümen yön almak istiyor; ama kaptan sessizce susmamı bekliyor.
Ve engin denizin sesi duyan denizcilerim, onlar da beni sabırla dinlediler.
Ama artık beklemelerine gerek yok.
Ben hazırım.
Akan su denize kavuştu ve bir kez daha ulu anne yavrusunu bağrına basıyor.
Elveda, Orphalese halkı.
Bugünün sonu geldi.
Nilüferin kendini yarınına kapattığı gibi gün de bize kapattı kendini.
Bize burada verilenleri korumalıyız.
Ve bu yeterli olmazsa yeniden bir araya gelip ellerimizi bağışlayana uzatmaya mecburuz.
Unutmayın ki yeniden size geleceğim.
Kısa bir süre ve arzum yeniden başka bir beden için toz ve köpük toplayacak.
Kısa bir süre ve rüzgârda kısa bir dinleniş ve bir başka kadın beni doğuracak.
Size ve sizinle geçirdiğim gençliğime elveda.
Ben dündüm ve biz bir rüyada tanıştık.

Siz bana yalnızlığımda ezgiler söylediniz ve ben sizin arzularınızdan gökyüzüne bir kule yaptım.
Ama şimdi uykumuz kaçtı, rüyamız sona erdi ve artık şafak vakti değil.
Öğlen yaklaştı, mahmurluğumuz uyanıklığa dönüştü ve ayrılma vakti geldi.
Anılarımızın alacakaranlığında bir kez daha buluşmalıyız, tekrar konuşacağız ve siz bana daha derin ezgiler söyleyeceksiniz.
Ve ellerimiz başka bir rüyada buluşursa, gökyüzüne başka bir kule yapacağız.
Böyle derken denizcilere bir işaret yaptı ve onlar hemen çıpayı kaldırdı ve gemiyi demir alıp doğuya doğru hareket etti.
Ve halktan tek bir yürekten gelir gibi bir çığlık geldi ve akşam karanlığına yükseldi ve denize Sürun sesi gibi yayıldı.
Sadece Almitra sessizdi ve gemiyi sislerin içinde kaybolunca ya dek hayranlıkla seyretti.
Ve diğer insanlar dağıldığında o hâlâ mendirekte kalbinde onun deyişini anımsayarak duruyordu;
Kısa bir süre, rüzgârda bir dakikalık dinleniş ve başka bir kadın beni doğuracak.

ermişin bahçesi

(Türkçesi: Esra Emek)

Seçilmiş ve sevgili El Mustafa kendisi için özel günün öğle vakti, hatırlama ayı olan Teşrin'de, doğduğu adaya geri dönüyordu.
Ve gemisi limana yaklaşırken geminin baş tarafında durdu, denizcileri de etrafındaydı. Yüreğinde bir" eve dönen" vardı. Ve konuştu, sesinde deniz vardı, dedi ki: "İşte doğduğum ada. Burada bile yeryüzü bizi gökyüzüne çıkaran bir şarkı ve yeryüzüne indiren bir bilmece; yer ve gök arasında bu şarkımızı getirip götüren, bilmecemizi çözen tutkumuzdan başka nedir ki?
"Deniz bir kez daha bizi kıyılara veriyor. Bizler onun dalgalarından bir diğeriyiz. Bizi oraya sesini duyurmak için götürüyor, ama biz nasıl duyuracağız sesimizi kalbimizin kaya ve kumlar üzerindeki dengesini bozmadan?
"Denizin ve denizcilerin kanunu şudur ki: Özgür olmak istiyorsan sise dönüşmelisin. Nasıl ki sayısız nebula güneşe ve aya dönüşecekse, biçimsiz olan da sonsuza dek biçim arayacaktır ve biz- sertleşmiş kalıplar- birçok şeyi arayıp bu adaya geri döndüysek bir kez daha sis olup başlangıcı öğrenmeliyiz. Tutkusu ve özgürlüğü mahvolandan başka yaşayan ve yükseklere çıkan ne var orada?
"Sonsuza dek şarkılar söyleyip sesimizi duyurduğumuz kıyıların arayışında olacağız. Ama ya kimsenin duymadığı kırılan dalga? O, derin üzüntümüzü besleyen içimizdeki duyulmayandır. Hatta aynı zamanda ruhumuzu biçim vermek için oyup, kaderimizi şekillendiren de o duyulmayandır."
Sonra denizcilerden biri öne çıktı ve dedi ki: "Efendim, siz bize bu limana gelmemizde kaptanlık ettiniz ve bakın geldik. Ancak siz üzüntülerden ve kırılan kalplerden söz ediyorsunuz hala."
Ve o yanıtladı: "Özgürlükten ve daha büyük özgürlüğümüz olan sisten bahsetmedim mi size? Doğduğum adaya hac ziya-

retine geliyorum acı içinde, tıpkı katledilen birinin ruhunun katledenin önünde eğildiği gibi."
Ve diğer denizci konuştu: "Bakın, rıhtımda onlarca insan. Geleceğiniz günü hatta saati sessizlikleri içinde gaipten haber almışlar ve tarlalarından, bahçelerinden sevgi ihtiyacı içinde sizi beklemek için toplanmışlar."
El Mustafa uzağa, kalabalığa baktı, kalbi onların özleminin farkındaydı ve sessizleşti.
Ve insanlardan bir bağırış geldi, bu bir hatırlama ve yakarma çığlığıydı.
Ve o denizcilerine bakıp dedi ki: " Ve ben onlara ne getirdim? Ben uzaklarda bir avcıydım. Bana verdikleri altın okları hedef alarak ve güçle bitirdim. Ama avımı yere indiremedim. Okları takip edemedim. Belki şimdi güneşte, yere düşmeyen yaralı kartalların tüylerinin uçlarına takılmış yayılıyorlardır. Ve belki de ok başları ekmek ve şarap için onlara ihtiyacı olanların ellerine düşmüşlerdir.
Nereye uçtuklarını bilmiyorum ama bildiğim şu ki: onlar gökte kavis çizdiler.
"Böyle de olsa sevginin eli hâlâ üzerimde ve siz denizcilerim hâlâ benim görüşümde gidiyorsunuz ve ben dilsiz değilim. Mevsimlerin eli boğazıma yapıştığında haykırırım ve dudaklarım alevlerle yandığında sözlerimi ezgiyle söylerim.
O bunları söylediği için denizcilerin yüreği burkulmuştu. İçlerinden biri dedi ki: "Efendim, bize her şeyi öğretin, kanınız damarlarımızda aktığından ve soluğumuz rayihanız olduğundan biz anlarız."

Sonra onlara yanıt verdi ve sesinde rüzgâr vardı: "Beni doğduğum adaya öğretmen olmam için mi getirdiniz? Henüz bilgeliğin kafesine girmedim. Kendimden başka bir şeyden söz etmek için, ki bu da derini sonsuza dek çağıran derinliktir, çok genç ve körpeyim henüz.
"İlme sahip olmak isteyen bırakın onu düğün çiçeklerinde ya da bir tutam kırmızı kilde arasın. Ben hâlâ şarkı söyleyenim. Hala toprağı söylerim, iki uyku arasındaki günü dolaşan kay-

bolmuş rüyalarınızı söylerim. Ancak denizi hayranlıkla seyrederim."
Ve gemi limana girdi, rıhtıma ulaştı ve o böylece doğduğu adaya geldi, bir kez daha kendi insanlarının arasında durdu. Ve bu insanların kalbinden, onun eve dönüş yalnızlığını içinde hissetmesi için, büyük bir haykırış yükseldi.
Sonra susup onun sözlerini beklediler, ancak yanıt gelmedi, çünkü üzerinde anılarının üzüntüsü vardı ve yüreğinde dedi ki: "Şarkı söylerim mi dedim? Hayır, ağzımı açarım ki hayatın sesi çıksın ve rüzgâra zevk ve destek için ulaşsın."
Sonra Kerime, annesinin bahçesinde onunla oynayan kız çocuğu, konuştu ve dedi ki: "12 yıl yüzünüzü bizden sakladınız ve biz 12 yıldır sesinize aç ve susuz kaldık."
Ve o, kıza çoğalan bir sevecenlikle baktı, çünkü o kız annesini ölümün beyaz kanatları aldığında onun göz kapaklarını indiren kişiydi.
Ve onu yanıtladı: "12 yıl mı? 12 yıl mı dedin, Kerime? Özlemimi yıldızlı asa ile ölçmedim ne de onun derinliğini dile getirdim. Çünkü sevgi, vatan hasreti çektiğinde zaman ölçüsünü ve derinlik ölçüsünü yitirir.
"Çok uzun süren ayrılıkları taşıyan zamanlar vardır. Ancak ayrılmak aklın tükenmesinden başka bir şey değildir. Belki de biz hiç ayrılmadık."
Ve El Mustafa toplanan insanlara baktı ve hepsini gördü; genci, yaşlısı, güçlüsü, çelimsizi, rüzgâr ve güneşin dokunuşlarıyla pembeleşmiş olanları, solgun çehreleri ve yüzlerinde özlem ve sorgulamanın ışığı.
Ve biri konuştu ve dedi ki: "Efendim, hayat umutlarımız ve özlemlerimizle amansızca başa çıktı. Kalplerimiz tedirgin ve anlamıyoruz. Dua ediyorum ki siz bizi rahatlatın ve bize üzüntülerimizin anlamlarını açıklayın."
El Mustafa'nın yüreği anlayışla kımıldadı ve dedi ki: "Hayat yaşayan her şeyden daha yaşlıdır; güzellik daha güzel biri doğmadan kanatlanmıştır ve hatta gerçek söylenmeden önce gerçektir.
"Hayat sessizliklerimizde şarkı söyler, uyuklarken rüya görür. Hatta biz yenik ve kendimizi düşük hissettiğimizde hayat tahta

çıkmış ve yükselmiştir. Ve ağladığımızda, hayat güne gülümser ve biz zincirlerimizi sürüklerken o özgürdür.
"Çoğunlukla Hayat'a acımasız isimler veririz, ancak sadece kendimiz acılı ve karanlıkta olduğumuz zamandır bu. Ve biz onu boş ve faydasız addederiz, ama sadece ruhumuz viran yerlerde dolaşırken ve kalp kendini aşırı bilmekle sarhoşken.
"Hayat, derin, yüksek ve uzaktadır ve sadece sizin geniş görüşünüz onun yalnızca ayaklarına uzanabilse de o aslında yakındır ve sadece soluğunuzun soluğu onun kalbine erişebilse de, onun yüzünden gölgenizin gölgesi geçebilir ve en derinden gelen çığlığınızın yankısı onun göğsünde ilkbahar ve sonbahar olur.
"Ve Hayat örtülü ve saklıdır tıpkı sizin yüksek benliğinizin örtülü ve saklı olduğu gibi. Ancak Hayat konuştuğunda tüm rüzgârlar sözcük olur ve tekrar konuştuğunda dudaklarınızdaki gülümsemeler ve gözlerinizdeki yaşlar da sözcüklere dönüşür. O şarkı söylediğinde sağırlar bile duyar ve alıkonulur ve yürüyerek geldiğinde göremeyenler bile onu seyreder ve hayrete düşerler, sonra onu hayret ve şaşkınlık içinde takip ederler."
Ve konuşmayı kesti, büyük bir sessizlik insanları sardı ve o sessizlikte duyulmayan bir şarkı vardı ve onlar yalnızlıklarında ve acılarında rahatlatıldılar.
Ve hemen onları terk edip Bahçesine giden yolu izledi; burası anne ve babasının bahçesiydi, orada onlar ve onların ataları uyumuşlardı.
Ve onu izleyenler vardı, bu bir eve dönüştü ve o yalnızdı çünkü onun insanlarının âdeti olan hoşgeldin şölenini düzenleyecek hiçbir yakını kalmamıştı.
Ama gemisinin kaptanı onlara akıl verdi: "Bırakın kendi yoluna gitsin. Çünkü onun ekmeği yalnızlığın ekmeğidir ve çanağında yalnız içeceği hatırlamanın şarabı vardır."
Ve denizciler adımlarını durdurdu çünkü onlar da kaptanın dediğinin doğru olduğunu biliyorlardı. Ve rıhtımda toplanan herkes arzularının adımlarına gem vurdu.
Sadece Kerime bir süre onun peşinden gitti, onun yalnızlığına ve anılarına özlem duyarak. Ve konuşmadı, dönüp kendi evine

gitti, bahçede badem ağacının altında ağladı ancak neye ağladığını bilmiyordu.
Ve El Mustafa geldi, anne ve babasının Bahçe'sini buldu, bahçeye girdi ve kimse gelemesin diye ardından kapıyı kapattı.
Ve kırk gün kırk gece o evde ve bahçede yaşadı, kapıya bile kimse gelmedi çünkü kapı kapalıydı ve herkes onun yalnız kalmak istediğini biliyordu.
Ve kırk gün kırk gecenin sonunda El Mustafa gelebilsinler diye kapıyı açtı.
Ve Bahçe'de onunla olmak için dokuz kişi geldi; çocukken birlikte oyun oynadığı arkadaşları olan üç denizci. Ve bunlar onun havarileriydiler.
Ve bir sabah havarileri onun etrafına oturdular ve onun gözlerinde uzaklar ve hatıralar vardı. Ve Hafiz ismindeki havari dedi ki: " Efendim, bize Orphalese kentini ve o 12 yıl kaldığınız toprakları anlatın"
Ve El Mustafa sessizleşti, uzaklara tepelere doğru ve geniş göklere baktı ve sessizliğinde kavga vardı.
Sonra dedi ki: "Arkadaşlarım, yoldaşlarım, inançlarla dolu ama dini olmayan bir millete acıyın."
"Dokumadığı giysiyi giyen, hasatını yapmadığı ekmeği yiyen, kendi cenderesinden geçirmediği üzümün şarabını içen millete acıyın."
"Zorbayı kahraman diye kabul eden, şaşaalı fatihi cömert farz eden millete acıyın."
"Rüyasındaki bir tutkuyu aşağılayan, uyanırken ona teslim olan millete acıyın."
"Yalnızca bir cenaze töreninde yürürken sesini çıkartmayan, yalnızca boynu taşla kılıç arasında kaldığında övünmeyen bir millete acıyın."
"Devlet adamı tilki olan, felsefecisi hokkabaz olan ve sanatı ekleme ve taklitten oluşan millete acıyın."
"Yeni hükümdarını boru sesleriyle karşılayıp ve bir başka hükümdarı yine boru sesleriyle karşılamak için onu yuhalayarak gönderen millete acıyın"
"Bilgeleri yıllar içinde sağır ve dilsiz olmuş ve güçlü kişileri hâlâ beşikte olan bir millete acıyın"

"Parçalara bölünmüş ve her parçanın kendini millet sandığı bir millete acıyın"
Ve biri dedi ki: "Bize şu an kendi yüreğinizde kıpırdanan şeyden bahsedin."
Ve o konuşan kişiye dönüp baktı, sesi tıpkı şarkı söyleyen bir yıldızı andırıyordu ve dedi ki:
"Uyanıkken kurduğunuz düşlerde susmuş ve derin benliğinizi dinlerken, düşünceleriniz kar taneleri gibi düşer, çırpınır ve boşluklarınızın tüm seslerini beyaz bir sessizlik bozar."
"Ve bu düşler yüreğinizde gökyüzü ağacı gibi tomurcuklanıp çiçek açan bulutlar değil de nedir?
"Ve düşünceler yüreğinizin rüzgârlarının tepelere ve çayırlara uçurduğu çiçek yaprakları değil de nedir?
"Ve hatta siz içinizdeki biçimsiz biçimlenene kadar huzuru beklerken, Kutlu Parmaklar gri arzusunu kristal güneş, ay ve yıldızlara dönüştürene kadar bulutlar toplanacak ve sürüklenecektir.
Sonra yarı şüpheci Sarkis konuştu ve dedi ki: "Ama ilkbahar gelecek ve düşlerimizin ve düşüncelerimizin karları eriyip, yok olacak."
Ve o cevap verdi: "İlkbahar pinekleyen ağaçlıklar ve üzüm bağlarının arasında aziz sevgilisini aramaya geldiğinde karlar gerçekten de eriyecek ve su olup vadideki ırmağa kavuşmak için, mersin ağaçlarına ve defne ağaçlarına saki olmak için akacak.
"Aynı şekilde sizin İlkbaharınız geldiğinde de yüreğinizin karları eriyecek ve böylece sırlarınız su olup vadideki hayat ırmağına kavuşmak için akacak. Ve ırmak sırlarınızı sarmalayıp, onu büyük okyanusa taşıyacak.
"Bahar geldiğinde her şey eriyip şarkılara dönüşecek. Yıldızlar, büyük çayırlara yavaşça düşen koca kar taneleri bile eriyecek ve şarkı söyleyen akıntılara dönüşecek. O'nun yüzünün güneşi geniş ufuklara doğduğunda hangi donmuş ahenk akan bir melodiye dönüşmez ki? Aranızdan kim mersin ağacına ve defne ağacına saki olmak istemez ki?
"Daha dün kıpırdayan denizle kıpırdıyordunuz, kıyısız ve benliksizdiniz. Sonra rüzgâr, yaşam soluğunuz sizi yüzünde bir

ışık örtüsüyle dokudu; sonra eli sizi toplayıp şekil verdi ve dik başınızla siz yüksekleri aradınız. Ama deniz peşinizden geldi ve şarkısı hâlâ sizinle. Siz soyunuzu unutsanız da o sonsuza dek anneliğini sürdürecek ve sizi kendine çağıracak.
"Dağların ve çölün arasında dolaşırken onun serin yüreğinin derinliğini hep hatırlayacaksınız. Çoğunlukla neye özlem duyduğunuzu bilmeyeceksiniz ama onun geniş ve ritmik huzuruna özlem duyacaksınız.
"Başka nasıl olabilir ki? Ağaçlık ve çardaklarda yağmur tepelerde yapraklarda dans ettiğinde, bir sözleşme ve nimet olan kar düştüğünde; vadide sürülerinizi ırmağa götürdüğünüzde; çayırlarınızda dereler gümüş akıntılar gibi yeşil giysiyle buluştuğunda; bahçelerinizde erken çiy taneleri gökleri aksettirdiğinde; ovalarınızda akşam sisi yolunuzu yarı örttüğünde; bütün bunlarda deniz sizinledir, mirasınızın şahidi, sevginizin talibidir.
"Denize akan içinizdeki kar tanesidir."
Ve bir sabah Bahçede yürürlerken kapıda bir kadın belirdi ve bu El Mustafa'nın çocukluğunda kardeşi gibi sevdiği Kerime'ydi. Ve Kerime orada hiçbir şey demeden, kapıyı çalmadan durdu, sadece Bahçe'ye özlem ve hüzünle bakıyordu.
Ve El Mustafa, onun göz kapaklarındaki tutkuyu gördü, hızlı adımlarla duvara ve kapıya geldi, ona kapıyı açtı ve onu içeriye buyur etti.
Kerime dedi ki: "Neden kendini hepimizden geri çektin, bizi çehrenin ışığından mahrum yaşamak zorunda bıraktın? Bu kadar yıl seni sevdik ve sağ salim dönüşünü arzuyla bekledik. Ve şimdi insanlar senin için ağlıyor ve seninle konuşmak istiyor ve ben elçi olarak sana yalvarmaya geldim, kendini bu insanlara göster, bilgini onlarla paylaş, kırık kalplerimizi rahatlat ve budalalığımızı eğit diye."
El Mustafa cevap verdi: "Tüm insanları bilge kabul etmiyorsan bana bilge deme. Ben hâlâ dalında asılı duran taze bir meyveyim ve daha sadece dün bir çiçektim.
"Ve kimseye budala deme çünkü gerçekte biz ne akıllıyız, ne de budala. Biz hayat ağacında yeşil yapraklarız ve hayat aklın ötesinde ve tabii ki budalalığın da ötesinde.

"Hakikaten kendimi sizlerden soyutladım mı? Bilmiyor musun ki ruhun düşlerde kapladığı yer dışında mesafe yoktur? Ve ruh o mesafeyi kapladığında, o ruhta bir ritim haline gelir.
"Seninle, arkadaşlık etmediğin yakındaki komşunun arasındaki uzaklık, seninle yedi kara yedi deniz ötede yaşayan sevgilinin arasındaki uzaklıktan daha fazladır.
"Hatırlamada mesafeler yoktur; sadece farkında olmadan ne sesinin ne de gözlerinin daraltacağı bir uçurum vardır.
"Okyanusların kıyılarının ve yüksek dağların zirvelerinin arasında, toprağın çocuklarıyla bir olmadan önce gitmeniz gereken gizli bir yol vardır.
"Ve anlayışınızla bilginiz arasında da insanla yani kendinizle bir olmadan önce keşfetmeniz gereken gizli bir patika vardır.
"Veren sağ elinizle alan sol eliniz arasında büyük bir boşluk vardır. Ancak her ikisini de veren ve alan olarak farz ederseniz bu boşluk kapanır, çünkü boşluğun ancak alacak ya da verecek bir şeyiniz olmadığını bildiğiniz zaman üstesinden gelebilirsiniz.
"Gerçekte en büyük boşluk uyku halinizle uyanık olmanız arasındadır ve davranışınızla arzularınızın arasındadır.
"Ve gitmeniz gereken bir yol daha var Hayat'la bir olmadan önce gideceğiniz, ama yolculuktan yorulmuşsunuz o yüzden şimdi o yoldan söz etmeyeceğim."
Sonra kadınla birlikte ilerledi, o ve diğer dokuz kişi, pazar yerine bile gittiler ve El Mustafa insanlarla, arkadaşlarıyla ve komşularıyla konuştu, yüreklerinde ve göz kapaklarında sevinç vardı.
Ve dedi ki : "Uykunuzda büyüyorsunuz ve hayatınızı tam manasıyla düşlerinizde yaşıyorsunuz. Çünkü günlerinizin tümü gecenin sakinliğinde elde ettiklerinize şükran duymakla geçiyor.
"Çoğunlukla geceyi dinlenme zamanı olarak düşünüp konuşuyorsunuz ancak gerçekte gece arama ve bulma zamanıdır.
"Gün size bilgi gücünü verir parmaklarınıza alma hünerini öğretir; ancak gece sizi Hayat'ın hazine evine götürür.
"Güneş büyüyen her şeye ışığa olan özlemi öğretir. Ama gece onları yıldızlara çıkarır.

"Aslında ormandaki ağaçlara ve bahçedeki çiçeklere duvak dokuyan gecenin sessizliğidir ve sonra zengin bir ziyafet verip gerdeği hazırlayan ve o kutsal sessizlikte yarın Zamanın rahminde gebe kalır.

"Sizin için de böyledir, arayışta et ve memnuniyet bulursunuz. Ve şafak vakti uyanışınız hafızanızı silse de, düşlerinizin sofrası sonsuza dek kuruludur ve gerdek beklemektedir."

Bir an o ve diğerleri sessiz kaldı ama yine onun konuşmasını bekliyorlardı. Sonra tekrar konuştu ve dedi ki:

"Bedenlerde hareket etseniz de sizler birer ruhsunuz ve karanlıkta yanan gaz yağı gibi lambalarda saklı olduğunuz halde birer alevsiniz.

"Bedenleriniz dışında bir hiç olsaydınız, benim sizin önünüzde durup sizinle konuşmam ölülerin ölülere seslenişi gibi bir hiç olurdu. Ama öyle değil. İçinizde ölümsüz olan her şey gündüzleri ve geceleri özgürdür ve ne engellenebilir ne de barındırılabilir, çünkü bu En Yüce'nin isteğidir. Ne yakalanabilen ne de kafeslenebilen rüzgâr gibi siz O'nun soluğusunuz. Ve ben de O'nun soluğunun soluğuyum."

Ve aralarından hızla yürüyerek geçip tekrar Bahçe'sine girdi.

Ve yarı şüpheci Sarkis konuştu ve dedi ki: "Ya çirkinlik? Çirkinlikten hiç bahsetmediniz.

Ve El Mustafa yanıtladı, sözlerinde bir kamçı vardı ve dedi ki:

"Arkadaşım, kim kapının önünden geçip kapını çalmadan sana konuk sevmez diyebilir?

"Ve kim sana sağır ve düşüncesiz diyebilir eğer senin anlamadığın garip bir dilde konuşuyorsa?

"Sizin çirkinlik diye addettiğiniz ulaşmak için hiç çaba harcamadığınız, kalbine girmeyi hiç arzu etmediğiniz değil midir?

"Çirkinlik bir dirhem de olsa bir şeyse, gözlerimizdeki kantardan ya da kulaklarımızı dolduran balmumundan başka nedir ki?

"Hiçbir şeye çirkin demeyin, arkadaşım, kendi anılarının varlığında bir ruhun korkusu dışında."

Ve gündüz beyaz kavakların gölgesinde otururken biri dedi ki:

"Efendim ben zamandan korkuyorum. Üzerimizden geçiyor, gençliğimizi çalıyor ve bize karşılığında ne veriyor? "

Ve o cevap verdi: "Bir avuç torak alın elinize. İçinde bir tohum ya da belki de bir solucan buluyor musunuz? Eğer eliniz geniş ve yeterince tahammüllü ise tohum orman olabilir solucan da bir melek sürüsü. Ve unutmayın ki tohumları ormana dönüştüren ve solucanları meleklere dönüştüren yıllar Şimdi'ye aittir, tüm yıllar, Şimdiye aittir.

"Ve geçen yıllar değişen düşüncelerinizden başka nedir ki? İlkbahar sinenizde bir uyanıştır, yaz verimliliğinizin bilinmesidir. Sonbahar benliğinizdeki çocuğa ninni söyleyen eski çağ değil midir? Ve kış, size soranım diğer mevsimlerin düşleriyle uyunan büyük bir uykudan başka nedir?

Ve meraklı havari Mannus etrafına baktı ve çınar ağacına bağımlı çiçek açmış bitkiler gördü. Ve dedi ki: "Asalaklara bakın, Efendim. Onlara ne diyeceksiniz? Onlar güneşin kararlı çocuklarından yorgun göz kapakları ile ışığı çalan ve onların dallarında ve yapraklarında akan özsuyundan yararlananlardır.

Ve o yanıtladı: "Arkadaşım, hepimiz asalaklarız. Bizler çimenliğe hayat vermek için çalışanlar hayatı, çimenliğin ne olduğunu bilmeden, doğrudan çimenlikten alanlardan üstün değiliz.

"Bir anne çocuğuna şöyle diyebilir mi: "Seni ulu annen olan ormana geri veriyorum çünkü sen benim yüreğimi ve ellerimi yoruyorsun.

"Ya da bir şarkıcı kendi şarkısına kızıp şöyle diyebilir mi: "Şimdi yankıların mağarasına, geldiğin yere geri dön, çünkü sesin nefesimi tüketiyor.

"Ya da çoban bir günlük hayvanına : "Seni götürecek otlağım yok o yüzden kesilmelisin ve bu sebeple kurban edilmelisin" diyebilir mi?

"Hayır arkadaşım, bütün bunlar sorulmadan cevaplanmıştır ve düşleriniz gibi siz uyumadan önce gerçekleşmiştir.

"Yasaya göre birbirimizin sırtında yaşıyoruz. Bırakın böyle sevecenlikle yaşayalım. Yalnızlığımızda birbirimizi arıyoruz, yanıbaşına oturacak ocağımız olmadığında yollarda yürüyoruz.

"Arkadaşlarım, kardeşlerim, daha geniş yol hemcinslerinizdir.

"Bu ağacın üzerinde yaşayan bitkiler gecenin sessizliğinde topraktan sütü çeker ve toprak sakin düşlerinde güneşin göğsünü emer.

"Ve güneş, siz, ben ve varolan her şey gibi, kapısı açık ve sofrası hep kurulu olan Prensin davetinde eşdeğer bir onur ile oturur.
"Mannus, arkadaşım, var olan her şey var olan her şeyin sırtında yaşar ve olan her şey inanç içinde ve kıyısız bir şekilde o En Yüce'nin bereketi üzerinde yaşıyor.
Ve bir sabah şafak vakti gökyüzü daha solgunken, hep birlikte Bahçe'de yürüdüler ve Doğu'ya doğru bakıp, doğan güneşin varlığıyla sessizleştiler.
Ve bir süre sonra El Mustafa eliyle işaret etti ve dedi ki: "Bir çiy tanesinin üzerindeki güneş resmi güneşten daha az bir şey değildir. Hayatın ruhunuza yansıması da hayattan daha az bir şey değildir.
"Çiy tanesi ışığı yansıtır çünkü o da bir ışıktır, siz de hayatı yansıtırsınız çünkü siz de hayatsınız.
"Karanlık üzerinize çöktüğünde şöyle dersiniz: "Bu karanlık daha doğmamış şafaktır ve gecenin doğum sancısı, tam üzerimde olsa da şafak üzerime tepelere doğar gibi doğar.
"Zambakların akşam karanlığında damlasını oluşturan çiy sizin Tanrının yüreğinde ruhunuzu toplamanıza benzer.
"Bir çiy tanesi diyecektir ki: 'Ben bin yılda bir çiy tanesiyim.' Ve siz cevap verirsiniz: 'Tüm yılların ışığının senin o yuvarlağında parladığını biliyor musun?'
Ve bir gece büyük bir fırtına çıktı ve El Mustafa ile havarileri, dokuz havari, içeri girdi ve ateşin etrafında sessizce oturdu. Havarilerden biri dedi ki:"Ben yalnızım, Efendim. Ve saatlerin darbeleri göğsümde ağır bir şekilde duyuluyor."
Ve El Mustafa kalktı, aralarında durdu ve büyük bir rüzgâra seslenir gibi bir sesle dedi ki: "Yalnız! Ne olmuş yalnızsan? Yalnız geldiniz ve sise yalnız geçeceksiniz.
"O halde kadehinizdekini yalnız ve sessizce için. Sonbahar günleri başka dudaklara başka kadehler verdi ve onları acı ve tatlı şarapla doldurdu tıpkı sizin kadehlerinizi doldurduğu gibi. Kadehlerinizdekini, tadı sizin kanınız ve gözyaşlarınız olsa da yalnız başınıza için ve hayata size hediye ettiği susuzluk için teşekkür edin. Çünkü susuzluk olmasa yüreğiniz çıplak bir denizin kıyısı olur, gel git olmadan şarkısız.

"Kadehinizdekini yalnız başınıza ve neşeyle için.
"Başınızın üzerine kaldırın ve yalnız başına içenlerin şerefine için.
"Bir kez ben yanıma arkadaşlar aradım ve onlarla ziyafet sofralarında oturdum ve onlarla doyasıya içtim; ama onların şarabı benim başımın üzerine çıkmadı ne de sineme aktı. Sadece ayaklarıma indi. Aklım kurudu, kalbim kilitlenip, mühürlendi. Sadece ayaklarım onlarla onların sisi içindeydi.
"Ve bir daha arkadaş aramadım, ne de onların sofralarında onlarla içtim.
Ve bir gün, Yunanlı Phardus Bahçede yürürken ayağını bir taşa çarptı ve sinirlendi. Döndü, taşı eline aldı ve alçak sesle: "yoluma çıkan cansız şey! " deyip taşı uzağa fırlattı.
Seçilmiş ve sevgili El Mustafa dedi ki: "Niye 'cansız şey diyorsun? Bu bahçede bu kadar zaman kaldın ve burada cansız hiçbir şeyin olmadığını bilmiyor muydun?
"Her şey günün bilgisi ve gecenin görkemi dahilinde yaşar ve parlar. Sen ve taş birsiniz. Sadece kalp atışlarınız farklı. Senin kalbin biraz daha hızlı atıyor, değil mi arkadaşım? Evet, ama çok da sakin değil.
"Ritmi başka bir ritim olabilir, eğer ruhunun derinliklerini dinleyip, boşluğun yüksekliğini ölçsen sadece bir melodi duyarsın ve o melodide taş ve yıldız birlikte şarkı söyler, biri diğeriyle tam bir uyum içindedir.
"Eğer sözlerimi anlamıyorsan, bir sonraki şafağı bekle. Eğer bu taşa kendi körlüğün yüzünden çarptığın için lanet ettiysen, başın yıldıza gökte rastladı diye ona da mı lanet edeceksin?
Ama taşları ve yıldızları bir çocuğun vadi zambaklarını topladığı gibi toplayacağın gün gelecek ve o zaman anlayacaksın ki her şey canlıdır ve güzel kokar.
Haftanin ilk gününde mabedin çanları kulaklarda duyulduğunda biri dedi ki: "Efendim, burada Tanrı ile ilgili çok konuşma duyuyoruz, siz onunla ilgili ne diyeceksiniz, gerçekte kimdir Tanrı? "
Ve o onların önünde genç bir agaç gibi rüzgâr ya da fırtınadan korkmadan durup dedi ki: "Simdi düşünün sevgili arkadaşlarım bir kalp düşünün ki hepinizin kalplerini içinde barındıran,

bir sevgi düşünün hepinizin sevgisini sarmalayan, bir ruh düşünün tüm ruhlarınızı saran, bir ses düşünün hepinizin sesini kaplayan, tüm sessizliklerinizden daha sessiz ve zamansız.
"Tüm benliğinizle algılamaya çalışın, tüm güzelliklerden daha görkemli bir güzellik, deniz ve ormanın tüm şarkılarından daha büyük bir şarkı, bir majeste, elinde, içindeki yedi yıldızın çiy tanelerinin parıltısından başka bir şey olmayan asasıyla bir tahta oturmuş, ki onun için Orion sadece bir ayak taburesi olur.
"Şimdiye kadar hep yiyecek, barınak, giysi ve gereç aradınız; şimdi ne oklarınızın hedefi olan ne de sizi doğa şartlarından koruyacak taş bir mağara olan O' nu arayın.
"Sözcüklerim size taş ya da bilmece gibi geliyorsa, yine de arayın, kalpleriniz kırılmış olabilir ya da sorgulamanız sizi insanların Tanrı dediği o en Yüce'nin sevgisi ve aklına ulaştırabilir.
Ve hepsi sessizleşti, yürekleri karmakarışık olmuştu; El Mustafa sevecenlikle duygulandı, fakat onlara şefkatle baktı ve dedi ki: " daha ziyade tanrılardan, komşularınızdan, kardeşlerinizden ve evinizdeki, tarlalarınızdaki doğa olaylarından konuşalım.
"Bulutlara zevkle yükselir ve onu yükseklik addedersiniz; uçsuz bucaksız denizi geçer ve onun uzaklık olduğunu iddia edersiniz. Ama ben size derim ki toprağa bir tohum ekseniz, daha büyük bir yüksekliğe erişirsiniz ve sabahın güzelliğinde bir komşunuza selam verseniz daha büyük bir denizi geçersiniz.
"Sık sık Tanrının, sonsuzluğun, şarkısını söylersiniz ama gerçekte şarkıyı duymazsınız. Bu acaba ötücü kuşları, rüzgârda dallarını terk eden yaprakları dinlediğiniz için olabilir mi, ama unutmayın ki bunlar yalnız dalları terk ettiklerinde şarkı söylerler.
"Sizden rica ediyorum her şeyiniz olan Tanrıdan bu kadar özgürce bahsetmeyin, onun yerine birbirinizden konuşup birbirinizi anlamaya çalışın, komşu komşuya.
"Çünkü anne kuş gökyüzüne uçarsa, yavru kuşu kim besleyecek? Ya da hangi anemon çiçeği başka bir anemon çiçeğinden

gelen arı tarafından idareli kullanılmazsa tam anlamıyla açabilir?
"Sadece küçük benliklerinizde kaybolduğunuz zaman Tanrı dediğiniz gökyüzünü arıyorsunuz. Bu kendi ulu benliklerinize giden yolları bulmanız olabilir mi ya da daha az aylak olup yolları aşındırmanız olabilir mi!
"Denizcilerim ve arkadaşlarım anlayamadığımız Tanrıdan daha az söz etmek ve anlayabildiğimiz birbirimizden daha çok söz etmek akıllıca olur. Yine de bilmenizi isterim ki Bizler Tanrının soluğu ve kokusuyuz. Biz yaprakta, çiçekte ve çoğunlukla meyvedeki Tanrıyız.
Ve bir sabah havarilerden biri, çocukluğunda onunla oyun oynayan o üç taneden biri ona doğru gelip dedi ki: " Efendim, üstüm başım eskidi ve başka da yok. Beni bırakın pazara gideyim olur ya belki kendime üst baş tedarik ederim"
El Mustafa genç adama baktı ve dedi ki: " Bana giysini ver"
Adam onun dediği gibi yaptı ve öğlen vakti çıplak kaldı.
El Mustafa genç bir atın yolda koşarken çıkardığı ses gibi bir sesle dedi ki: "Sadece çıplaklar güneşte yaşar, beceriksizler rüzgârı sürer ve bin kez yolunu kaybetmiş yalnız kişinin eve dönüş yaşaması gerekir.

"Melekler akıllılardan bıktı. Daha dün bana bir melek dedi ki: " Biz cehennemi parlayanlar için yarattık. Parlayan bir yüzeyi ateşten başka ne silebilir ya da bir şeyi özüne kadar ne eritebilir? "
"Ve ben dedim ki: 'Ama siz cehennemi yaratırken onu yönetsin diye şeytanları yarattınız'. Melek cevap verdi: 'Hayır, cehennemi ateşe boyun eğmeyenler yönetiyor'.
"Akıllı melek! İnsanın ve yarı-insanın neler yaptığını biliyor. O, ermişlere zekiler tarafından ayartıldıklarında hizmet için gelmiş meleklerden biri. Ve şüphem yok ki ermişler güldüğünde güldü, ağladığında ağladı.
"Arkadaşlarım ve denizcilerim, sadece çıplaklar güneşte yaşar. Sadece dümensizler büyük denizde gider. Sadece geceyle karanlık olanlar, şafakla uyanır, sadece kökleri kar altında uyuyanlar bahara erişir.

"Sizlerde hatta kökler gibisiniz, kökler gibi basitsiniz, ancak siz topraktan akıl almışsınız. Ve siz sessizsiniz ancak doğmamış dallarınızda dört rüzgârın korosu var.
"Siz kırılgan ve şekilsizsiniz, ancak siz dev çınarların ve söğütlerin gökyüzüne doğru başlangıçlarısınız.
"Bir kez daha söylüyorum, sizler çimenle, hareket eden göklerin arasında birer kökten başka bir şey değilsiniz. Ve ben çoğunlukla sizi ışıkla dans etmek için yükselirken gördüm ama aynı zamanda utandığınızı da gördüm. Tüm kökler utangaçtır. Yüreklerini o kadar uzun süre gizlemişlerdir ki yürekleriyle ne yapacaklarını bilmezler.
"Ama Mayıs gelecek, Mayıs huzursuz bir bakiredir ve tepelere ve ovalara annelik yapar."
Ve mabette hizmet edenlerden biri yalvararak dedi ki: "Öğretin bize, Efendim ki bizim sözlerim sizinkiler gibi insanlara şarkı ve iltifat olsun."
Ve El Mustafa dedi ki: "Sözlerinizin ötesine yükseleceksiniz, ama yolunuz aynı kalacak, bir ritim ve bir koku; âşıklar için bir ritim ve tüm sevgililer için bir ritim ve hayatlarını bahçede yaşayanlar için bir koku.
"Ama siz sözlerinizin ötesine, yıldız tozlarının düştüğü bir zirveye yükseleceksiniz ve ellerinizi dolana kadar açacaksınız; sonra beyaz yuvada bir yavru kuş gibi yatıp uyuyacaksınız ve beyaz menekşelerin baharı düşlediği gibi yarınınızı düşleyeceksiniz.
"Evet ve sözlerinizden daha derine ineceksiniz, akarsuların kaybolmuş kaynak başlarını arayacaksınız ve hatta şimdi duymadığınız derinliklerin uzak seslerinin yankılandığı gizli bir mağara olacaksınız.
"Sözlerinizden daha derine gideceksiniz, evet tüm seslerden daha derine, toprağın kalbine ve orada aynı zamanda Samanyolu'nda da yürüyen O'nunla yalnız kalacaksınız."
Ve bir aradan sonra havarilerden biri sordu: "Efendim bize olmaktan bahsedin, olmak nedir? "
Ve El Mustafa ona uzun uzun baktı ve onu sevdi. Ve ayağa kalkıp onlardan uzaklaştı ve geri dönüp dedi ki. "Bu Bahçede annemle babam yatıyor, yaşayan eller tarafından gömülmüş ve

bu Bahçede geçen yılın tohumları gömülü duruyor, buraya rüzgârın kantları tarafından getirilmiş. Binlerce kez annem ve babam buraya gömülecek, binlerce kez rüzgâr tohumları gömecek ve binlerce yıl sonra siz, ben ve bu çiçekler şimdiki gibi bu Bahçede bir araya geleceğiz ve hayatı seviyor olacağız, boşluğu düşlüyor ve güneşe doğru yükseliyor olacağız.

"Ama bugün olmak, akıllı olmaktır, ancak aptala da yabancı olmamaktır; güçlü olmaktır ama zayıfı telafi etmek değildir; küçük çocuklarla bir baba gibi değil, onların oyunlarını öğrenen arkadaş gibi oynamaktır.

"Yaşlı erkek ve kadınlara dürüst ve basit olmak, onlarla yaşlı çınar ağaçlarının gölgesinde oturmak, hâlâ ömrünüzün Baharında olsanız da;

"Yedi nehir ötede olsa da bir şairi aramak ve onun varlığında huzur duymak, bir şey istemeden, bir şeyden kuşku duymadan ve dudaklarınızda bir soru olmadan;

"Babaları Bağışlayan Kralımız olan azizle günahkârın ikiz kardeş olduğunu bilmek, birinin diğerinden bir dakika önce doğduğunu bilmek, bu yüzden onu Taçlı Prens olarak saymak.

"Sizi uçurumun kenarına götürse de Güzelliği takip etmek; o kanatlı siz kanatsız olsanız da o uçurumun kenarının ötesine gitse de onu takip edin çünkü Güzelliğin olmadığı yerde hiçbir şey yoktur;

"Bahçesiz bir duvar olmaktır, bekçisiz bir bağ ve yoldan geçenlere sonsuza dek açık olan bir hazine evi olmaktır;

"Soyulmak, aldatılmak, kandırılmak, evet yanlış yönlendirilmek, tuzağa düşürülmek, alay konusu olmak ve yine de büyük benliğinizin yüksekliğinden aşağı bakıp gülümsemek, bahçenize yapraklarınızla dans etmeye ilkbaharın geleceğini bilmek ve üzümlerinizi olgunlaştıracak sonbaharın geleceğini bilmek; pencerelerinizden biri Doğu'ya açıksa, hiç boş olmayacağınızı bilmek; bütün o yanlış yapanların, hırsızların, hilebazların ihtiyaç sahibi kardeşleriniz olduğunu bilmek; bu şehrin üzerindeki Görünmez Şehrin kutlu yaşayanlarının gözünde olur ya sizin de bunların hepsi olduğunuzu bilmek.

"Ve şimdi elleriyle günlerimizin ve gecelerimizin rahatı için gerekenleri bulup, şekillendiren sizlere..

"Olmak gören parmaklarla dokumacı olmaktır, ışığı ve yeri önemseyen bir inşaatçı olmaktır; bir çiftçi olmak ve ektiğiniz her tohumla bir hazine sakladığınızı hissetmektir; bir balıkçı ve avcı olup balık ve avınız için üzüntü duymaktır, ancak insanlığın açlığı ve ihtiyacı için daha çok üzülmektir.

"Her şeyin üzerinde şunu derim: hepinizi ve tüm eşleri her insanın amacına hizmet için isterim çünkü ancak böyle kendi güzel amacınıza ulaşırsınız.

"Arkadaşlarım ve sevdiklerim, cesur olun ve ezilmeyin; engin olun, hapsolmayın ve benim ve sizin son saatinize kadar yüce benliğiniz olun."

Ve konuşmayı kesti, dokuz kişinin üzerine hüzün çöktü kalpleri ondan uzaklaştı çünkü sözlerini anlamamışlardı.

Ve üç denizci denize açılmak için istek duydu, mabette hizmet edenler tapınağın tesellisi için özlem duydu ve onun oyun arkadaşları pazara gitmek istedi. Hepsi onun sözlerine kulaklarını tıkamışlardı ki onların sesi onun üzerine yorgun ve evsiz kuşların sığınak arayışı gibi geri döndü.

Ve El Mustafa Bahçede onlardan uzaklaştı, ne bir şey söyledi ne de onlara baktı.

Ve onlar aralarında gitmeye duydukları arzu için akıl yürütüp özür dilemenin yolunu aradılar.

Ve döndüler, herkes kendi yerine gitti ki seçilmiş ve sevgili El Mustafa yalnız kaldı.

Gecenin karanlığı bastığında o adımlarını annesinin mezarına doğru attı ve mezarın üzerine doğru büyüyen sedir ağacının altına oturdu. Ve gökyüzüne büyük bir ışığın gölgesi düştü ve Bahçe toprağın göğsünde bir mücevher gibi parladı.

Ve El Mustafa ruhunun yalnızlığında haykırdı:

"Ruhum kendi oldun meyveleriyle ağır yüklü. Gelip onlardan alıp mutlu olacak kim var orada? Oruç tutmuş, kalbi içten ve cömert, orucunu gelip benim güneşe ilk mahsullerimle açacak ve benim kendi bereketimin yükünü hafifletecek kimse yok mu?

"Ruhum asırların şarabıyla taşıyor. Gelip içecek susamış biri yok mu?

"Bakın, biri vardı, kavşakta dikilen, ellerini öne doğru gelip geçenlere uzatmış ve elleri mücevherlerle dolu. Ve gelen geçene seslendi:'Bana merhamet gösterin ve benden alın. Tanrı adına, ellerimden alın ve beni teselli edin.'

"Ama gelen geçen ona baktı ve onun ellerinden hiçbir şey almadı.

"Hediyelerle dolu bir eli uzatıp bir şey alacak kimseyi bulamamaktansa, elini almak için uzatan bir dilenci olmayı tercih ederdi-evet soğuktan titreyen bir el ve göğsüne götürdüğünde boş bir el.

"Bakın bir de merhametli prens vardı, ipek çadırlarını dağlarla çöl arasına kuran ve hizmetkârlarına ateş yakmalarını söyleyen, yabancılara ve gezginlere işaret olsun diye; esirlerini yolu gözlemeye gönderen belki bir misafir alır getirirler diye. Ama çölün yolları ve patikaları yol vermezdi ve onlar kimseleri bulamadılar.

"O prens hiçbir yere ve zamana ait olmayan yiyecek ve barınak arayan bir adam olmayı yeğlerdi. Gereçleri dışında ve toprak kabı dışında hiçbir şeyi olmayan bir gezgin olmayı yeğlerdi. Çünkü o zaman gece olduğunda kendisi gibi kişilerle karşılaşırdı, hiçbir yer ve zamana ait olmayan şairlerle karşılaşırdı ve sefilliklerini, anılarını ve hayallerini paylaşırlardı.

"Ve bakın büyük kralın kızı uykusundan uyandı, ipek giysilerini giydi, incilerini ve yakutlarını taktı, saçına misk serpti, ellerini ambere batırdı. Sonra kulesinden aşağıya, gecenin şebneminin onun altın sandaletleriyle buluştuğu bahçesine indi.

"Gecenin sessizliğinde bir çiftçinin kızı, bir tarlada koyunlarını gözetleyen ve akşam vakti kıvrılan yolların tozları ayaklarında ve bağların kokuları elbiselerinin kıvrımlarında babasının evine dönüyordu.

Gece olduğunda ve gece meleği dünyanın üzerine indiğinde adımlarını gizlice nehir vadisine, sevgilisinin beklediği yere çevirirdi.

"Manastırda kalbi tütsüyle yanan bir rahibe mi olsaydı, kalbi rüzgâra yükselip ruhunu yoran, bir mum mu olsaydı, daha büyük ışığa doğru yükselen bir ışık için, tapınan, seven ve sevilen herkesle birlikte.

"Yaşlanmış bir kadın mı olsaydı, güneşte oturup, gençliğini paylaşanları hatırlayan."
Gece derine ilerledi, El Mustafa geceyle karardı ve ruhu bir bulut gibi hafifti. Ve yine haykırdı:
"Kendi olgun meyveleriyle ağır yüklü ruhum;
Kendi meyveleriyle ağır yüklü ruhum.
Kim gelip, yiyip mutlu olacak?
Ruhum kendi şarabıyla taşıyor.
Kim döküp, içecek ve çöl sıcağında serinleyecek?
"Çiçeksiz ve meyvesiz bir ağaç mı olsaydım,
Çünkü bolluk bereketin acısı çoraklığın acısından daha kötüdür.
Kimsenin ondan bir şey almadığı zenginin üzüntüsü
Kimsenin bir şey vermediği dilencinin üzüntüsünden daha büyüktür.
"Kurumuş, kavrulmuş bir kuyu mu olsaydım, insanların içime taş attığı.
Buna dayanması insanların yanından geçip içmediği akan suyun kaynağı olmaktan daha iyi ve kolay olurdu.
"Ayaklar altında çiğnenen saz mı olaydım,
Bu gümüş telli bir lir olmaktan daha mı iyi olurdu bu
Sahibinin parmaklarının olmadığı
Çocuklarının da sağır olduğu bir evde."
Yedi gün ve yedi gece geçmişti ve hiç kimse Bahçenin yakınına uğramamıştı. O acıları ve anılarıyla başbaşaydı; hatta onun sözlerini sevgi ve sabırla dinleyenler bile diğer günleri kovalamak üzere dönüp gitmişlerdi.
Yalnız Kerime geldi, sessizlik yüzünde bir perde gibiydi; elinde tabak ve bardak, onun yalnızlığı ve açlığı için içecek ve et vardı. Elindekileri onun önüne koydu ve yürüyüp gitti.
Ve El Mustafa kapının iç tarafındaki akkavakların yanına geldi ve yola bakarak oturdu. Ve bir süre sonra yolun üzerinde bir toz bulutunun kendisine doğru geldiğini farketti. Ve o bulutun içinden dokuz havari ve önlerinde onlara mihmandarlık eden Kerime çıktı.
Ve El Mustafa ilerledi, onları yolda karşıladı, onlar içeriye girdiler, hepsi sanki bir saat önce gitmiş gibi iyiydiler.

Onun sade sofrasında onunla birlikte yemek yediler, sonra Kerime sofraya ekmek be balık koydu ve şarabın sonunu onların bardaklarına doldurdu. Ve şarabı koyarken efendisine yalvardı: "Bırakın beni şehre gidip şarap alıyım ve içkilerinizi tazeleyeyim bu bitti çünkü"
Ve o Kerime'ye baktı, gözlerinde yolculuk ve uzak diyarlar vardı ve dedi ki: "Hayır, bu saatte bu yeterli"
Ve yediler, içtiler, mutlu oldular. Bitirdiklerinde, El Mustafa büyük, derin ve ayın altındaki med cezir gibi dolu bir sesle konuştu ve dedi ki: "Arkadaşlarım ve yoldaşlarım, bugün ayrılmalıyız. Uzun zamandır en dik dağları tırmandık ve fırtınalarla boğuştuk. Açlığı tattık, düğün sofralarında oturduk. Çoğunlukla çıplaktık ama kral giysileri de giydik. Gerçekten çok uzun yollar gittik ama şimdi ayrılıyoruz. Siz birlikte yolunuza gitmelisiniz, ben de tek başıma kendi yoluma.
"Denizler ve geniş topraklar bizi ayırsa da Kutsal Dağ'a olan yolculuğumuzda hâlâ arkadaş olacağız.
"Ancak kendi yollarımıza gitmeden önce size yüreğimin başaklarını vereceğim:
"Kendi yolunuza şarkı söyleyerek gidin, ama her şarkı kısa olsun çünkü dudaklarınızda erken sona eren şarkılar, yüreklerde yaşar.
"Güzel bir gerçeği az sözcükle ifade edin, ama kötü bir gerçeği asla telaffuz etmeyin. Güneşte saçları parlayan genç kıza sabahın kızı olduğunu söyleyin. Ama eğer bir görmeyen ile karşılaşırsanız ona geceyle aynı olduğunu söylemeyin.
"Flüt çalan birini sanki Nisan ayını dinler gibi dinleyin, ama eleştiren birini ya da hata arayan birini konuşurken duyarsanız, kemikleriniz kadar sağır olun ve hayalleriniz kadar uzak olun.
"Sevgili arkadaşlarım, yolunuza çizmeli adamlar çıkabilir; kanatlarınızı onlara verin. Ve boynuzlu adamlar; onlara defne çelenkleri verin. Ve pençeli adamlar; onlara tırnak olsun diye çiçek yaprakları verin. Ve sivri dilli adamlar; onlara baldan sözler verin.
"Evet, bunlarla ve daha fazlasıyla karşılaşabilirsiniz; koltuk değnekleri satan sakatlarla karşılaşabilirsiniz ve ayna satan

göremeyenlerle. Ve Tapınağın kapısında dilenen zengin adamlarla.
"Sakatlara çevikliğinizi, göremeyenlere görüşünüzü ve zengin dilencilere de kendinizden verin. Onlar en çok ihtiyacı olanlardır çünkü mal varlıkları olsa da elini sadaka için ancak gerçekten fakir olanlar uzatır.
Arkadaşlarım ve dostlarım, sizleri sevgimizle çölde birbirini kesen aslanların ve tavşanların, kurtlarla kuzuların yürüdüğü sayısız yolla görevlendiriyorum.
"Ve benden şunu hatırlayın: Size vermeyi değil almayı öğretiyorum; feragatı değil, başarmayı öğretiyorum; baş eğmeyi değil, dudaklarınızda bile gülümseme ile anlamayı öğretiyorum.
"Size sessizliği değil, yüksek sesli olmayan bir ezgiyi öğretiyorum.
"Size içinde tüm insanları barındıran üstün benliğinizi öğretiyorum."
Ve sofradan kalkıp doğruca Bahçe'ye gitti ve gün solarken sedir ağaçlarının gölgesinde yürüdü. Ve onlar onu biraz geriden izlediler çünkü yürekleri ağırlaşmıştı, dilleri ağızlarının tavanına yapışmıştı.
Sadece Kerime elindekileri bıraktıktan sonra ona doğru yaklaştı ve dedi ki: "Efendim, bırakın size yarın için ve yol için yiyecek hazırlayayım"
Ve o ona bundan başka dünyaları da görmüş gözlerle baktı ve dedi ki: "Sevgili kardeşim, yemek hazır, zamanın başlangıcından beri hazır. Yitecek ve içecek hazır, yarın için, dün için, bugün için.
"Gidiyorum ama eğer henüz söylenmemiş bir gerçekle gidersem, o gerçek beni arar ve bulur yeniden ve benim unsurlarımı sonsuzluğun sessizliklerine dağılmış olsa da, yine sizin önünüze gelip, kalbimde o sınırsız sessizliklerden yeni doğmuş bir sesle size yeniden konuşurum.
"Ve eğer bir güzellikten size söz etmediysem, tekrar hem de kendi ismim olan El Mustafa diye çağrılırım ve size bir işaret veririm ki siz eksik kalanları konuşmak için geldiğimi anlarsınız; çünkü Tanrı insanlıktan saklanmaktan acı duyar, insanlığın kalbinin ekseninde sözlerinin örtük olmasından acı çeker.

"Ölümün ötesinde yaşayıp, kulaklarınıza şarkı söyleyeceğim
Büyük deniz dalgaları beni denizin derinlerine geri getirdiğinde bile.
Sofranızda bedenim olmadan oturacağım
Ve sizinle görünmez bir ruh olarak tarlalarınıza geleceğim.
Ateşinizin kenarına görünmez bir misafir olarak geleceğim.
Ölüm sadece yüzümüzü kaplayan maskeleri değiştirir.
Oduncu yine oduncudur
Çiftçi, çiftçidir,
Rüzgâra şarkı söyleyen hareket eden gökkubbeye de söyleyecektir."
Ve havariler taş gibi hareketsizdi ve onun dediği yüzünden kalpleri mahzundu: "Gidiyorum".
Ama kimse onu durdurmaya çalışmadı ya da arkasından gitmedi.
Ve El Mustafa annesinin Bahçesinden çıktı, adımları çabuk ve sessizdi ve bir dakika içinde şiddetli rüzgârda savrulmuş bir yaprak gibi onlardan uzaklaştı ve onlar soluk bir ışığın göğe yükseldiğini gördüler.
Ve dokuz havari yoldan aşağıya yürüdüler. Ancak kadın yaklaşmakta olan gecenin içinde durdu ve gündüz ile alacakaranlığın birlikteliğini izledi ve yalnızlığını ve terk edilmişliğini onun sözleri ile avuttu: "Gidiyorum ama söylenmemiş bir gerçekle gidiyorum, o gerçek beni arayıp bulacak ve ben yeniden geleceğim."
Ve gece olmuştu.
O tepelere erişmişti. Adımları onu sisin içine götürmüştü, her şeyden gizli kayalıkların ve sedir ağaçlarının arasında duruyordu, konuştu ve dedi ki:
"Sis, kız kardeşim, küflenmemiş beyaz soluk,
Sana döndüm, beyaz ve sesiz bir soluk
Söylenmemiş bir söz.
"Sis, benim kanatlı kız kardeşim sis, şimdi beraberiz seninle,
Ve hayatın, senin üzerine çiy taneleri serpeceği
Bana bir kadının göğsündeki bebeği vereceği
İkinci gününe dek seninle beraber olacağız.
Ve hatırlayacağız.

"Sis, kız kardeşim, geri geldim, derinliklerini dinleyen bir kalp,
Senin kalbin gibi,
Senin arzun gibi zonklayan ve amaçsız bir arzu
Seninki gibi toplanmamış bir düşünce.
"Sis, kız kardeşim, annemin ilk çocuğu
Ellerimde hâlâ bana saçmamı söylediğin yeşil tohumlar,
Dudaklarım söylememi istediğin şarkıyla mühürlenmiş;
Sana meyve ya da yankı getirmedim.
Ellerim kör, dudaklarım kısır.
"Sis, kız kardeşim, dünyayı çok sevdim, o da beni çok sevdi,
Tüm gülümsemelerim onun dudaklarındaydı, onun tüm göz-yaşları da benim gözlerimdeydi.
Ama yine de bir sessizlik uçurumu vardı onun azaltamadığı.
Ve benim üstünden atlayamadığım.
"Sis, kız kardeşim, benim ölümsüz kız kardeşim,
Eski şarkıları çocuklarıma söyledim,
Ve dinlediler, yüzlerinde bir şaşkınlıkla,
Ama belki de yarın şarkıyı unutacaklar,
Ve rüzgâr bilmem şarkıyı kime götürecek.
Benim olmadığı halde yine de kalbime geldi
Ve bir süre dudaklarımda kaldı.
"Sis, kız kardeşim, bunlar gelip geçse de,
Huzurluyum.
Çoktan doğmuş olanlara şarkı söylemek yeterliydi
Şarkı benim olmasa da,
Kalbimin en derin arzusuydu.
"Sis, kız kardeşim, kız kardeşim Sis,
Şimdi seninle birim.
Artık bir benlik değilim.
Duvarlar yıkıldı,
Ve zincirler kırıldı;
Sana yükseliyorum, sis,
Ve birlikte hayatın ikinci gününe dek denizin üzerinde asılı duracağız
Şafak üzerine bir bahçede çiy taneleri düşürünce
Ve bana bir kadının göğsünde bir bebek verince."



(Türkçesi: Dilek Özkan)

NASIL KAÇIK OLDUM

Bana nasıl kaçık olduğumu soruyorsunuz. Şöylece oldu: Bir gün, Tanrıların doğumundan çok önceydi, derin bir uykudan uyandım ve tüm maskelerimin çalındığını fark ettim. – kendi yaptığım ve yedi hayatımda taktığım yedi maske – Maskesiz halimle kalabalık sokaklarda bağırıp durdum: "Hırsızlar, hırsızlar, lanet olası hırsızlar."

Erkeklerle kadınlar halime güldüler, bazıları korku içinde evlerine kaçtı.

Pazar yerine gelince evlerden birinin damında duran bir genç bağırdı: "Bu adam bir kaçık!" Onu görebilmek için başımı kaldırdım; güneş ilk defa çıplak yüzüme değdi. İlk defa güneş çıplak yüzüme değdi ve içim güneşin aşkıyla doldu, artık maskelerimi istemez oldum. Kendimden geçercesine ağladım, "Maskelerimi çalan hırsızlara şükürler, binlerce şükürler olsun."

Böylece kaçık oldum.

Deliliğimde hem özgürlük hem güvenceyi buldum; yalnızlığın özgürlüğünü ve anlaşılmama güvencesini, çünkü bizi anlayanlar içimizde bir parçayı köle ederler.

Yalnız güvencemle gururlanmasam daha iyi. Hapisteki bir mahkûm bile sadece başka bir mahkûma karşı güvencededir.

TANRI

Kadim zamanlarda, dudaklarım sözcüklerin ilk kıpırtılarıyla titrediğinde kutsal dağa çıktım ve Tanrı'ya yakardım, dedim ki, "Efendim, ben senin kölenim. Senin gizli iraden benim için yasadır, ilelebet sana itaatle yükümlüyüm."

Ama Tanrı cevap vermedi ve devasa bir fırtına gibi geçip gitti.

Ve bin yıl sonra kutsal dağa çıktım ve yeniden Tanrı'ya yakardım, dedim ki, "Yaradan, beni sen yarattın. Beni kilden yarattın ve neyim varsa hepsini sana borçluyum."

Ve Tanrı cevap vermedi ama bin hızlı kanat gibi geçip gitti.

Ve bin yıl sonra kutsal dağa çıktım ve yeniden Tanrı'ya yakardım, dedim ki, "Baba, ben senin oğlunum. Şefkat ve sevgiyle bana can verdin ve sevgiyle, tapınarak krallığına hak kazanacağım."

Ve Tanrı cevap vermedi ve uzak tepeleri gizleyen bir sis gibi geçip gitti.

Ve bin yıl sonra kutsal dağa çıktım ve yeniden Tanrı'ya yakardım, dedim ki, "Tanrım, amacım ve varlık kaynağım; Ben senin geçmişinim ve sen benim yarınımsın. Ben topraktaki kökünüm ve sen gökyüzündeki çiçeğimsin, güneşe bakarak ikimiz birlikte büyürüz."

O zaman Tanrı bana eğildi ve kulağıma tatlı sözler fısıldadı, denizin ona dökülen bir ırmağı sarması gibi, O da beni sardı.

Ben vadilerle ovalara inerken, Tanrı da oradaydı.

DOSTUM

Dostum, ben göründüğüm gibi değilim. Görüntüm giydiğim bir çuldan ibaret, beni senin sorularından, seni benim kayıtsızlığımdan koruyan, özenle örülmüş bir çul.

Bendeki "ben"in, dostum, meskeni sessizliğin evidir ve sonsuza kadar da orada kalmalıdır, farkedilmeden ve yaklaşılmadan.

Sözlerime inanmanı ya da yaptıklarıma güvenmeni sağlamaya çalışmam – çünkü sözlerim senin dile gelmiş düşüncelerinden ibarettir ve eylemlerim de senin umutlarının hayata geçirilişi.

Eğer "Rüzgâr doğuya esmekte, " dersen, ben "Doğrudur, doğuya esiyor, " derim; aklının rüzgârda değil de, denizde olduğunu bil istemem.

Sen benim engin düşüncelerimi anlayamazsın, ben de anlamanı sağlamaya çalışmam. Denizde tek başımayımdır.

Dostum, gün sana gündüzse, bana gecedir; yine de tepelerde dans eden öğle güneşinden ve vadide kendine yol açan mor gölgelerden bahsederim; çünkü sen karanlığımın şarkılarını veya yıldızlara doğru çırpan kanatlarımın sesini duyamazsın. Geceyle tek başımayımdır.

Sen Cennet'ine yükseldiğinde, ben Cehennem'ime inerim – yine de aşılmaz enginlerden bana "Dostum, yoldaşım, " diye seslendiğinde, seni "Dostum, yoldaşım, " diye yanıtlarım; Cehennem'imi görmeni istemem. Alevler gözlerini yakar ve duman burnunu sızlatır. Ve ben Cehennem'imi senin ziyaretini istemeyecek kadar (çok) severim. Cehennem'de tek başımayımdır.

Sen doğruyu, güzeli, adil olanı seversin ve ben senin hatırına onaylar, bunları seviyor görünürüm. Yalnız içimden senin sevgine gülerim. Yine de güldüğümü görmeni istemem. Gülerken tek başımayımdır.

Dostum, sen iyi ve temkinli ve akıllısın; hayır mükemmelsin; ben de seninle akıllı ve temkinli konuşurum. Ve hâlâ kaçığım. Ama gizlerim deliliğimi. Deliliğimle tek başımayım.

Dostum, sen dostum değilsin ama anlamanı nasıl sağlayabilirim? Yolum senin yolun değildir, yine de birlikte yürürüz, el ele.

KORKULUK

Bir seferinde bir korkuluğa dedim ki: "Bu uzak tarlada durmak seni yoruyor olmalı."
Ve o dedi ki: "Korkutmanın keyfine doyum olmaz ve hiç tükenmez ve ben de hiç sıkılmam."
Bir dakika düşündükten sonra dedim: "Doğrudur, çünkü ben de o keyfi tattım."
Dedi ki: "Sadece içi samanla doldurulmuş olanlar bunu tadabilir."
Sonra bana iltifat mı etmiş yoksa küçümsemiş midir, bilemeden ondan ayrıldım.
Bir yıl geçti, bu süre zarfında korkuluk filozofa dönüştü.
Yeniden ona uğradığımda, iki karganın şapkasının altında yuva yaptıklarını gördüm.

UYURGEZERLER

Doğduğum şehirde uyurgezer bir kadınla kızı yaşardı.
Bir gece, sessizlik dünyayı kapladığında, kadın ve kızı yürür ve hâlâ uyur halde, sis çökmüş bahçelerinde karşılaştılar.
Ve kadın konuştu, dedi ki: "Nihayet, nihayet, düşmanım! Gençliğimi sömüren sen; hayatını benim yıkıntımın üzerine kuran sen! Seni bir öldürebilsem!"
Ve kız konuştu, dedi ki: "Nefret dolu kadın, bencil ve yaşlı! Özgürlüğümle arama giren sen! Kendi sönmüş hayatını bana yaşatmaya çalışan sen! Bir ölsen! "
O anda bir horoz öttü ve iki kadın da uyandılar. Anne şefkatle, "Sen misin hayatım?" dedi. Ve kız da şefkatle cevap verdi: "Evet canım."

ZEKİ KÖPEK

Bir gün, zeki bir köpek, bir grup kediye rastlar.
Ve yaklaşıp onların kendi hallerinde, onu önemsemediklerini fark edince, köpek durur.
Sonra aralarından büyük, baba bir kedi çıkar, onlara bakar ve der ki: "Kardeşler, dua edin; dua eder ve yine ederseniz, hiç kuşkusuz ve sahiden gökten fare yağacaktır."
Ve köpek bunu duyunca içinden güldü ve onlara dönüp dedi ki, "Sizi kör ve şapşal kediler, yazılmamış mıdır, ben ve benden önceki babalarım bilmez miyiz, duayla, inançla ve minnetle fare değil, yalnız kemik yağar."

İKİ MÜNZEVİ

Issız bir dağın tepesinde iki münzevi yaşardı, Tanrı'ya dua eder ve birbirlerini severlerdi.
Bu iki münzevinin bir topraktan kâsesi vardı, tek varlıkları da buydu.
Bir gün yaşlıca olan münzevinin içine bir kötü ruh düştü, genç olana gitti ve dedi ki: "Uzun süredir bir arada yaşıyoruz. Artık ayrılmamızın vakti geldi. Haydi varlıklarımızı bölüşelim."
O zaman daha genç olanı üzüldü ve dedi ki, "Kardeşim, benden ayrılman gerektiği için ıstırapla doluyum. Ama eğer gitmen şartsa, öyle olsun." Ve toprak kâseyi getirdi, ona verip dedi ki, "Bunu bölemeyiz Kardeşim, senin olsun."
O zaman yaşlıca olanı dedi ki, "Ben bağış kabul etmem. Hakkımdan başkasını almam. Bölünmesi gerekir."
Ve genççe olanı dedi ki, "Kase kırılırsa, sana ya da bana ne faydası kalır? Eğer hoşuna gidecekse kura çekelim."
Ama yaşlıca münzevi yine dedi ki, "Adil olandan ve kendi hakkımdan fazlasını almam, adaleti ve hakkımı manasızca şansa bırakmayacağım. Kase bölünmeli."
O zaman genç münzevi daha fazla muhalefet edemedi ve dedi ki, "Eğer isteğin yine de buysa ve böylece alacaksan, öyleyse kâseyi kıralım."
Ama yaşlıca münzevinin yüzü birden karardı ve bağırmaya başladı, "Seni lanet olası korkak, savaşmayacaksın."

VERMEK VE ALMAK ÜZERİNE

Bir zamanlar dağlar kadar iğnesi olan bir adam yaşarmış.
Bir gün İsa'nın annesi ona gelmiş ve demiş ki: "Arkadaş, oğlumun giysisi yırtıldı, o tapınağa gitmeden önce yamamam lazım. Bana bir iğne vermez misin?"
Ve adam ona iğne vermedi, onun yerine tapınağa gitmeden önce oğluna iletmesi için almak ve vermek üzerine ezberden bir nutuk çekti.

YEDİ BEN

Gecenin ıssız saatinde, ben yarı uykudayken yedi benliğim hep beraber oturdular ve fısıldaşmaya başladılar:

İlk benlik: İşte bu kaçığın içinde bunca yıldır yaşadım, gündüzleri acısını deşip, geceleri üzüntüsüne üzüntü katmaktan başka iş yapmadım. Artık kaderime daha fazla katlanamıyorum ve isyan etmeliyim.

İkinci benlik: Senin halin benimkinden kat kat iyi kardeşim, çünkü bana kaçığın neşeli benliği düştü. Ben onun için güler, neşeli saatlerinde şarkı söylerim ve üç hızlı ayağımla onun aydınlık düşüncelerinde dans ederim. Bıktırıcı varlığına isyan edecek olan benim.

Üçüncü benlik: Peki bana ne demeli, aşk peşindeki benlik, vahşi tutkular ve masalsı arzularla yanmanın nişanesi? Bu kaçığa asıl isyan edecek olan benim, kara sevdalara düşmüş benlik.

Dördüncü benlik: Hepinizin arasında en perişan benim, çünkü bana iğrenç hınç ile yıkıcı nefretten başka şey verilmemiş. Bu fırtına gibi esen, cehennemin kara mağaralarında doğmuş olan, asıl benim bu kaçığa hizmete isyan edecek.

Beşinci benlik: Yok benim, düşünen benlik, hayalperest benlik, açlık ve susuzlukla kavrulan, bilinmeyen ve henüz yaratılmamış şeylerin peşinden durup dinlenmeden koşturmakla lanetlenmiş olan; isyan edecek olan benim, siz değil.

Altıncı benlik: Ya ben, acınası işçi, sabırlı eller ve yorgun gözlerle günleri resimlere çeviren, cisimsiz varlıklara yeni ve sonsuz biçimler veren – Asıl benim, kimsesiz olan, bu huzursuz kaçığa isyan edecek.

Yedinci benlik: Her birinizin önceden belirlenmiş bir kaderi yaşaması gerektiği için bu adama isyan etmesi ne garip. Ah! Keşke sizden biri olabilseydim, nasibi belli bir benlik! Oysa benim payıma düşen bir şey yok, ben bir şey yapmayan benliğim, siz hayatı yeniden yaratmakla meşgulken, aptalca, bomboş bir halde hiçliğin ve zamansızlığın ortasında oturan. Siz mi isyan etmelisiniz komşular, yoksa ben mi?

Yedinci benlik öyle deyince, diğer altısı ona acıklı gözlerle baktılar ama sonra hiç konuşmadılar ve gece ilerlerken birer birer yeni ve mutlu bir kabullenişle dolu, uykuya daldılar.
Ama yedinci benlik, her şeyin ötesindeki hiçliğe gözünü dikip seyrededurdu.

SAVAŞ

Günlerden bir gün sarayda bir ziyafet veriliyordu ve bir adam gelip kendini prensin ayaklarının dibine attı ve tüm konuklar ona baktı; gördüler ki adamın bir gözü çıkmış, göz oyuğundan kan akıyor. Ve prens adama sordu, "Sana ne oldu?" Ve adam cevap verdi: "Ah prens, ben meslekten hırsızım ve bu gece, ay olmadığı için sarrafın evini soymaya gittim ve tam cama tırmanmıştım ki, hata yapıp dokumacının evine girdim, karanlıkta dokuma tezgâhına çarptım ve gözüm çıktı. Ve şimdi Prens, dokumacıya karşı adalet talep ediyorum."

O zaman Prens dokumacıyı çağırttı, o da geldi ve ona gözlerinden birinin çıkarılması gerektiği bildirildi.

"Aman Prensim, " dedi dokumacı, "Karar adildir. Gözlerimden birini almanız doğrudur. Ama heyhat! Dokuduğum kumaşın her iki yanını da görebilmem için bana ikisi de lazım. Yalnız bir komşum var, kunduracıdır, onun da iki gözü var ve mesleğinde iki göz şart değil."

O zaman Prens kunduracıyı çağırttı. O da geldi. Kunduracının iki gözünden birini aldılar.

TİLKİ

Tilkinin biri güneş doğarken kendi gölgesine bakmış ve demiş ki: "Bugün öğle yemeğinde deve yiyeceğim." Ve tüm sabahı deve arayarak geçirmiş. Ama öğleyin gölgesini tekrar görmüş ve demiş ki: "Fare de olur."

BİLGE KRAL

Bir zamanlar, uzaklardaki Virani şehrinde hem kudretli hem bilge bir kral yaşarmış. Kudreti yüzünden ondan korkulur, bilgeliği yüzünden sevilirmiş.

Derken efendim, o şehrin tam kalbinde, suyu serin ve kristal kadar berrak bir kuyu bulunurmuş, kuyudan kral ve asiller dahil tüm şehrin sakinleri içermiş, çünkü başka kuyu yokmuş.

Bir gece hepsi uykudayken şehre bir cadı girmiş ve kuyuya garip bir sıvıdan yedi damla dökmüş ve demiş ki: "Şu saatten sonra bu sudan kim içerse aklını kaçırsın."

Ertesi sabah tüm şehir sakinleri, kral ve baş veziri hariç, kuyudan içmiş ve cadının kehanet ettiği gibi akıllarını kaçırmışlar.

Ve tüm gün, dar sokaklarla pazardaki herkes birbirleriyle fısıldaşmaktan başka şey yapmamış, "Kral delirdi. Kralımız ve veziri akıllarını kaçırdılar. Şu kesindir ki, kaçık bir kral tarafından yönetilemeyiz. Onu tahttan indirmeliyiz."

O akşam kral altın bir kupanın kuyudan doldurulmasını emretmiş. Ve ona getirilince sudan kana kana içmiş, içmesi için baş vezirine de vermiş.

O zaman uzak diyarlardaki Virani şehri neşeyle coşmuş, çünkü kral ve vezirinin akılları başlarına gelmiş.

HIRS

Üç adam bir meyhane masasında oturmuşlar. Biri dokumacı, diğeri marangoz, üçüncü ise kazıcıymış.
Dokumacı demiş, "Bugün kaliteli bir kefeni iki altına sattım. Patlayana kadar içelim."
"Ve ben" demiş marangoz, "En iyi tabutumu sattım. Şarabın yanında büyük bir rosto yiyeceğiz."
"Ben sadece bir mezar kazdım, " demiş kazıcı, "Ama patronum bana iki katı ödeme yaptı. Ballı çörek de alalım."
Ve o gece boyunca meyhane hep meşgulmüş, çünkü sık sık şarap, et ve çörek isteyip durmuşlar. Ve hepsi mutluymuşlar."
Meyhane sahibi ellerini ovuşturup karısına gülümsemiş; konuklar hesapsız para harcıyorlarmış.
Ayrıldıklarında ay yükselmişti, yol boyunca hep beraber şarkılar söyleyip bağıraşarak yürümüşler.
Sahip ile karısı meyhanenin kapısında durup arkalarından bakmışlar.
"Ah!" demiş kadın, "Şu beyefendiler! Ne eliaçık ve hoşlar! Keşke bize her gün böyle kısmet getirebilseler! O zaman oğlumuz meyhaneci olup çok çalışmak zorunda kalmaz. Onu okuturuz ve rahip olabilir."

YENİ ZEVK

Dün gece yeni bir zevk keşfettim ve ilk defa onu tadıyordum ki, bir melekle bir şeytan evime geliverdiler. Kapımda karşılaştılar ve yeni yaratılmış zevkim yüzünden kavgaya giriştiler, biri "Bu günahtır!, " diyordu, diğeri "Erdemdir!"

DİĞER DİL

Doğumumdan üç gün sonra, ipekli beşiğimde yatar ve şaşkınlık dolu bir korkuyla etrafımdaki yeni dünyayı izlerken, annem süt nineme sordu: "Çocuğum nasıl?"
Ve süt nine cevap verdi: "Çok iyi gidiyor hanımefendi, onu üç kere besledim, daha önce bu kadar küçük ama bu kadar tatlı bir bebek hiç görmedim."
Ve ben çok içerledim ve ağladım: "Anne doğru değil, şiltem sert, emdiğim sütün tadı dilime acı geliyor ve göğüslerin kokusu da burnumu yakıyor, çok perişan haldeyim."
Ama annem anlamadı, süt nine de; çünkü geldiğim dünyanın dilini konuşuyordum.
Ve hayatımın yirmi birinci gününde, vaftiz edilirken papaz anneme dedi ki, "Oğlunuz Hıristiyan olarak doğduğu için mutlu olmalısınız hanımefendi."
Şaşırdım kaldım ve papaza dedim ki, "Öyleyse Cennet'teki anneniz mutsuz olmalı, çünkü siz Hıristiyan olarak doğmadınız."
Fakat papaz dilimi anlamadı.
Ve yedi ay sonra bir falcı bana baktı ve anneme dedi ki, "Oğlun devlet adamı ve insanlara büyük bir lider olacak."
Ama ben yaygarayı bastım, "Bu yanlış bir kehanet; çünkü ben müzisyen olacağım, müzisyenden başka şey de olmamalıyım."
Ama o yaşta bile dilim anlaşılmıyordu –ve büyük şaşkınlık içindeydim. Ve bu arada annemin ve süt ninenin ve papazın öldüğü 33 sene sonra (Tanrı ruhlarını kutsasın), falcı hâlâ yaşıyordu. Ve dün tapınağın yakınındaki kapıda onunla buluştum; onunla konuşurken dedi ki, "Senin büyük bir müzisyen olacağını hep biliyordum. Sen bebekken bile bunu tahmin etmiş ve geleceğini öngörmüştüm."
Ve ona inandım – çünkü artık ben de diğer dünyanın dilini unutmuştum.

NAR

Bir zamanlar bir narın kalbinde yaşarken bir tanenin şöyle dediğini duydum, "Bir gün bir ağaç olacağım ve rüzgâr dallarımda şarkılar söyleyecek ve güneş yapraklarımda dansedecek ve tüm mevsimler boyunca güçlü ve güzel olacağım."

Sonra başka bir tane konuştu ve dedi ki, "Senin kadar gençken, benim de böyle hayallerim vardı; ama şimdi olayları ölçüp tartabiliyorum, umutlarımın boşa çıktığını görüyorum."

Ve üçüncü bir tane söz aldı, "Bizde böyle parlak bir geleceği yaratacak cevher görmüyorum."

Ve dördüncü dedi ki, "Parlak bir gelecek olmadan, hayatımız ne aşağılık bir şey olurdu!"

Beşinci dedi, "Neden ne olacağımızı tartışıyoruz ki, daha kim olduğumuzu bile bilmiyoruz."

Ama altıncı yanıtladı, "Her ne isek, öyle devam etmeliyiz."

Ve yedinci dedi ki, "Her şeyin nasıl olacağına dair kesin bir fikrim var ama kelimelere dökemiyorum."

Sonra sekizinci konuştu – ve bir dokuzuncu – ve onuncu – sonra birçoğu – sonra hepsi bir ağızdan ve artık seslerini birbirinden ayırdedememeye başladım.

Hemen o gün bir ayvanın kalbine yerleştim, orada taneler azdı ve neredeyse sessizdiler.

İKİ KAFES

Babamın bahçesinde iki kafes var. Birinde babamın kölelerinin Ninova Çölü'nde getirdikleri bir aslan var; diğerinde ise şakıyamayan bir serçe.
Her sabah gün ağarırken serçe aslana şöyle seslenir, "Sabah şerifleriniz hayırlı olsun mahkûm komşum."

ÜÇ KARINCA

Üç karınca güneşin altında uyuyan bir adamın burnunda karşılaşmışlar. Birbirlerini selamladıktan sonra her biri, kabilesinin geleneklerine göre sohbete başlamış.

İlk karınca demiş ki: "Bu tepeler ve ovalar gördüğüm en çorak yerler. Bütün gün ne cins olursa olsun bir tahıl aradım ama görünürde bir şey yok."

Demiş ikinci karınca: "Her açıklığı, her köşe buçağı aramama rağmen ben de bir şey bulamadım. İnanıyorum ki burası hiçbir şeyin yetişmediği, yumuşak ve hareketli topraktır."

Ardından üçüncü karınca başını kaldırmış ve demiş ki: "Dostlarım, şu anda Yüce Karınca'nın burnunda duruyoruz, ulu ve ebedi Karınca, bedeni öyle büyük ki göremeyiz, gölgesi öyle devasa ki takip edemeyiz, sesi öyle yüksek ki duyamayız ve o her yerdedir."

Üçüncü karıncanın söyledikleri üzerine diğer karıncalar birbirlerine baktılar ve güldüler.

O anda adam kımıldadı ve uykusunda elini kaldırıp burnunu kaşıdı ve üç karınca da ezildiler.

MEZAR KAZICI

Bir seferinde ölü benliklerimden birini gömüyordum ki bir mezar kazıcısı geldi ve bana dedi ki, "Buraya gömmeye gelen tüm herkesin arasında, bir tek seni seviyorum."
Dedim, "Beni ziyadesiyle memnun ettiniz, fakat beni neden seviyorsunuz?"
"Çünkü, " dedi, "Onlar ağlayarak geliyor ve ağlayarak gidiyorlar – sen ise sadece gülerek geliyorsun ve giderken de gülüyorsun."

TAPINAĞIN MERDİVENLERİNDE

Dün, tapınağın mermer merdivenlerinde iki erkeğin arasında oturan bir kadın gördüm. Yüzünün bir yanı soluk bir yanı kızarmıştı.

KUTSANMIŞ ŞEHİR

Gençliğimde bana herkesin kutsal metinlere göre yaşadığı bir şehirden bahsedilmişti.
Ve dedim ki, "O şehri ve kutsallığı aramaya gideceğim." Ve orası uzaktı. Ve yolculuk için büyük hazırlık yaptım. Ve kırk gün sonra şehri gördüm ve kırk birinci günde de şehre adım attım.
Ne göreyim! Tüm şehir sakinlerinin sadece bir gözü ve bir eli yok mu... Şaşkınlık içinde kendime dedim ki, "Böylesine kutsal bir şehrin insanları nasıl olur da sadece birer göz ve birer elli olurlar?"
Sonra baktım ki, onlar da şaşkınlık içinde benim iki elimi ve iki gözümü inceliyor. Onlar kendi aralarında konuşurken onlara şöyle sordum: "Burası gerçekten de her bir insanın kutsal metinlere göre yaşadığı Kutsanmış Şehir midir?" Ve onlar da "Evet, burası o şehirdir, " dediler.
"Ya öyleyse, " dedim, "Neler oldu ve sağ gözleriniz ile elleriniz nerede?"
Ve tüm insanlar ilerlediler. Ve dediler ki, "Gel ve kendin gör."
Ve beni şehrin ortasındaki tapınağa götürdüler. Tapınağın içinde bir yığın halinde eller ve gözler gördüm. Hepsi çürümüştü. Ve dedim ki, "Heyhat! Size bu zalimliği hangi fatih etti?"
Ve aralarında mırıldaştılar. Ve yaşlılardan biri öne çıktı ve dedi ki, "Bu işi kendimiz yaptık. Tanrı bizi içimizdeki kötülüğe fatih kıldı." Beni büyük bir sunağa götürdü, insanlar da takip ettiler. Ve bana sunak ile üzerine kazınmış olan yazıtı gösterdi ve okudum:
"Eğer sağ gözün sana kusur ederse, onu çıkar ve fırlatıp at; çünkü tüm bedeninin cehenneme atılmasındansa, bir parçanın yok olması yeğdir. Ve eğer sağ elin sana kusur ederse, onu kes ve fırlatıp at; çünkü tüm bedeninin cehenneme atılmasındansa, bir parçanın yok olması yeğdir."

O zaman anladım. Ve insanlara dönüp gözyaşları içinde sordum: "İçinizde iki eli veya iki gözü olan bir erkek veya bir kadın yok mudur?"

Ve bana şöyle yanıt verdiler: "Hayır, bir tek bile. Kutsal metni okuyup emirlerini anlamak için çok genç olduklarından, aralarından bir tanesi bile kurtulmamıştır."

Tapınaktan çıktığımızda, hemen Kutsanmış Şehir'i terk ettim; çünkü çok genç değildim ve metni okuyabiliyordum."

İYİ TANRI VE KÖTÜ TANRI

İyi Tanrı ve kötü Tanrı bir dağ tepesinde buluştular.
İyi Tanrı, "İyi günler sana kardeşim, " dedi.
Kötü Tanrı yanıt vermedi.
Ve iyi Tanrı dedi ki, "Anlaşılan bugün sol tarafından kalkmışsın."
"Öyle, " dedi kötü Tanrı, "Çünkü uzun zamandır beni seninle karıştırıyorlar, senin isminle çağırıyorlar ve senmişim gibi hareket ediyorlar, hiç hoşuma gitmiyor."
Ve iyi Tanrı demiş ki: "Ama beni de seninle karıştırıyorlar ve senin isminle çağırıyorlar."
Kötü Tanrı insanların aptallığına lanetler ederek uzaklaştı.

YENİLGİ

Yenilgi, yenilgim, yalnızlığım ve uzaklığım;
Sen bana bin zaferden daha yakınsın,
Ve kalbime tüm dünyevi şandan daha tatlı.

Yenilgi, yenilgim, kendimi tanımam ve meydan okumam,
Sayende hâlâ genç ve hızlı olduğumu bilirim
Ve henüz çürüyen defnelerle sarılmayacağımı.
Ve ben sende yalnızlığı buldum
Ve küçük görülmekle çekinilmenin keyfini.

Yenilgi, yenilgim, parlayan kalkanım ve kılıcım,
Gözlerinde okudum ki
Taç giymek kölelikle bir,
Ve anlaşılmak düşmek demek,
Ve ele geçmek kendi sonuna gelmek demek
Ve olgun bir meyva gibi dökülüp tüketilmek.

Yenilgi, yenilgim, yürekli yoldaşım,
Şarkılarımı, hıçırıklarımı ve sessizliğimi duymalısın,
Ve senden başka kimse bana çırpan kanatlardan bahsetmesin,
Ve denizlerin kabarmasından,
Ve geceleri yanan dağlardan,
Ve sadece sen, dik ve kayalık ruhuma tırman.

Yenilgi, yenilgim, ölümsüz cesaretim,
Sen ve ben fırtınayla beraber güleceğiz,
Ve içimizde tüm ölenler için mezarlar kazacağız,
Ve güneşin altında azimle durup,
Dehşetli olacağız.

"Ben senin gibiyim, ey gece, karanlık ve çıplak; Gündüz düşlerimin üzerinden geçen alevler içindeki yoldan yürüyorum ve ne zaman ayağım toprağa değse, devasa bir meşe ağacı büyüyüveriyor."
"Hayır, sen benim gibi değilsin ey kaçık, çünkü kumda ne kadar büyük bir ayak izi bıraktığını görmek için hâlâ arkana bakman gerekiyor."
"Senin gibiyim ey gece, sessiz ve derin; yalnızlığımın tam kalbinde bir Tanrıça lohusa yatağında yatar ve doğmakta olanın içinde Cennet ile Cehennem birbirine değer."
"Hayır, benim gibi değilsin ey kaçık, çünkü hâlâ acıyla titremektesin ve cehennemin şarkısı seni dehşete düşürür."
"Senin gibiyim Ey gece, vahşi ve korkunç; çünkü kulaklarım fethedilmiş halkların çığlıkları ve unutulan ülkelere çekilen ahlarla dolu.
"Hayır benim gibi değilsin, ey kaçık, çünkü hâlâ zararsız benliğini kendine yoldaş ediyorsun ve kendi canavar benliğinle arkadaş olamıyorsun."
"Senin gibiyim ey gece, zalim ve berbat; göğsüm denizde yanan gemilerle aydınlanır ve dudaklarım katledilen savaşçıların kanıyla ıslak."
"Hayır benim gibi değilsin, ey kaçık, çünkü hâlâ bir kardeş ruha özlemin var ve kendine söz geçiremiyorsun."
"Senin gibiyim Ey gece, neşeli ve mutlu, çünkü gölgemde yaşayan er kişi taze şarapla sarhoş ve dişi neşeyle günah işleyerek beni izler."
"Hayır benim gibi değilsin, ey kaçık, çünkü ruhun yedi kat duvakla sarılıdır ve yüreğini açamazsın."
"Senin gibiyim ey gece, sabırlı ve tutkulu; çünkü göğsümde bin ölü aşık, çürümüş öpücüklerin kefenlerinde yatmaktadır."
"Ya kaçık, bana benziyorsun öyle mi? Bana benziyor musun? Küheylana biner gibi bir fırtınaya binebilir ve şimşeği kılıç misali tutabilir misin? "

"Senin gibi ey gece, senin gibi yüce ve ulu; tahtım, düşmüş Tanrı yığınlarının üzerinde yükseliyor; günler, eteğimi öpmek için önümden geçerler ama asla yüzüme bakamazlar."
"Bana benziyor musun, en kara kalbimin çocuğu? Hiç dizginlenmemiş düşüncelerimi besliyor ve engin dilimi mi konuşuyorsun? "
"Evet biz ikiz kardeşleriz, ey gece; çünkü sen gökyüzünü açık edersin ve ben de ruhumu."

YÜZLER

Binbir çehreli yüz de gördüm ve sanki kalıptan çıkmış gibi bir çehresi olan yüz de.
Pırıltısının altındaki çirkinliğe bakabildiğim yüz de gördüm ve altındaki güzelliği görmek için pırıltısını kaldırmam gereken yüz de.
Hiç bir şeyin kırıştırmadığı yaşlı yüz de gördüm, her şeyin kazındığı yumuşacık yüz de.
Yüzleri tanırım, çünkü kendi gözlerimin dokuduğu örtünün ötesine bakabilir ve altlarında yatan gerçeği görürüm.

DAHA ENGİN DENİZ

Ruhumla ben yıkanmak için engin denize indik. Ve kıyıya ulaştığımızda, gizli ve kuytu bir yer aradık.
Fakat yolda gri bir kayanın üzerinde oturan bir adamın, bir çantadan tutam tutam tuz çıkarıp denize serptiğini gördük.
"Bu bir karamsar, " dedi ruhum, "Haydi buradan gidelim. Burada yıkanamayız."
Bir girintiye gelene kadar yürüdük. Orada, beyaz bir kayanın üzerinde duran bir adamın, elindeki kakmalı bir kutudan şeker çıkarıp denize serptiğini gördük.
"Bu da iyimser, " dedi ruhum, "Çıplak bedenlerimizi o da görmemeli."
Yürüyerek ilerledik. Ve sahilde bir adamın ölü balıkları alıp özenle suya geri koyduğunu gördük.
"Ve onun önünde de yıkanamayız, " dedi ruhum, "O merhametli hayırseverdir." Ve geçip gittik.
Sonra bir adamın kuma gölgesini çizdiği yere geldik. Büyük dalgalar gelip çizimi sildi. Ana adam tekrar tekrar çizmeye devam etti.
"O mistik kişi, " dedi ruhum, "Haydi onu yalnız bırakalım."
Ve yürümeye devam ettik, taa ki sakin bir köşecikte dalgaların köpüklerini alıp kaymaktaşından bir kâseye dolduran adamı görene kadar.
"O idealist kişidir, " dedi ruhum, "Çıplaklığımızı görmemesi gerektiği kesin."
Ve yine devam ettik. Aniden bir ağlama sesi duyduk, "Bu deniz. Bu derin deniz. Engin ve ulu deniz." Ve sesin geldiği yere ulaştığımızda, orada denize sırtını dönmüş bir adam gördük, kulağına doğru bir deniz kabuğu tutmuş, uğultusunu dinliyordu.
Ve ruhum dedi ki, "Geçelim. Bu adam realisttir, anlamadığı bütüne sırtını döner ve kendini bir parçayla oyalar."
Böylece devam ettik. Kayaların arasındaki kuru bir yerde kafası kuma gömülü bir adam gördük. Ve ruhuma dedim ki, "Burada yıkanabiliriz, nasılsa bizi göremez."

"Olmaz, " dedi ruhum, "Bu hepsinden daha ölümcüldür. Bağnaz kişi."
O zaman ruhumun çehresine ve sesine derin bir hüzün çöktü.
"Uzaklaşalım, " dedi, "Çünkü yıkanabileceğimiz gizli, kuytu bir yer yok. Bu rüzgâr altın saçlarımı savursun, beyaz göğsümü açsın veya ışık ürkek çıplaklığımı göstersin istemem."
O zaman daha engin bir deniz bulmak için o denizden ayrıldık.

ÇARMIHA GERİLİ

İnsanlara haykırdım, "Çarmıha gerileceğim!"
Ve dediler ki, "Neden kanının vebali üzerimize olsun? "
Ve cevap verdim, "Kaçıkları çarmıha germekten başka sizi ne mutlu eder ki?"
Ve hak verdiler ve ben çarmıha gerildim. Ve çarmıha gerilince ruhum huzura erdi.
Ve ben yeryüzü ile Cennet arasında asılı haldeyken, beni görmek için başlarını kaldırdılar.
Ve mutluluktan uçtular çünkü daha önce hiç başlarını kaldırmamışlardı.
Onlar başlarını yukarı kaldırıp bana bakadursun, içlerinden biri bağırdı: "Neyin kefaretini ödüyorsun?"
Bir diğeri bağırdı, "Ne sebeple kendini feda ettin?"
Ve bir üçüncü dedi ki, "Bu bedeli ödemekle efsane olmaya mı niyetlisin?"
Sonra bir dördüncü dedi, "Baksanıza nasıl da gülümsüyor! Böyle bir ıstırap affedilebilir mi?"
Ve ben hepsini yanıtladım, dedim ki:
"Sadece gülümsediğimi hatırlayın. Kefaret ödemiyorum – kendimi feda da etmiyorum – şan şöhret peşinde de değilim ve affedeceğim bir şey de yok. Susadım – ve sizden içmek için kendi kanımı istedim. Bir kaçığın susuzluğunu kendi kanından başka ne dindirebilir? Aptaldım –ve sizden aylarca sizin yaralarınızı istedim. Sizin günleriniz ve gecelerinizboyunca hapis kaldım – ve daha engin günlerle gecelere açılacak bir kapı gördüm.
Ve şimdi gidiyorum – nasıl önceden çarmıha gerilenler gittiyse. Çarmıha gerilmekten bıktığımızı sanmıyorum. Hep daha fazla ve daha fazla insan tarafından, daha büyük dünyalar ve cennetler arasında çarmıha gerilmeliyiz.

ASTRONOM

Tapınağın gölgesinde dostumla ben kör bir adamın tek başına oturduğunu gördük. Ve dostum dedi ki, "İşte ülkemizin en bilge adamı."
O zaman dostumdan uzaklaştım ve kör adama yaklaşıp onu selamladım. Sohbete başladık.
Bir süre sonra dedim ki, "Sorumu mazur görün ama ne zaman beri körsünüz?"
"Doğduğumdan beri" diye yanıtladı.
Dedim ki, "Peki hangi bilgelik yolunu izlersiniz?"
"Astronomum, " dedi.
Sonra elini göğsüne koyup şöyle dedi, "Tüm o güneşleri, ayları ve yıldızları gözlerim."

BÜYÜK HASRET

İşte burada ağabeyim dağ ve kız kardeşim deniz ile oturuyorum.

Biz üçümüz yalnızlığımız içinde bir bütünüz, bizi birbirimize bağlayan sevgi derin, güçlü ve gariptir. Öyle, kız kardeşimin derinliğinden daha derin, ağabeyimin gücünden daha kuvvetli ve benim deliliğimin garabetinden daha gariptir.

İlk gri şafağın bizi birbirimize görünür kılmasından beri sonsuz kere sonsuz zaman geçti ve çok dünyanın doğuşunu, tamamlanışını ve ölümünü görmemize rağmen, hâlâ hevesli ve genciz. Genç ve hevesliyiz, fakat hâlâ bir eşimiz, uğrayanımız yok, sürekli yarım sarılışlarla uyumamıza rağmen, huzurlu değiliz. Kontrol altındaki istekler ve yaşanmamış tutkularla nasıl huzur olsun... Kız kardeşimin yatağını ısıtmaya ateşten bir tanrı ne zaman gelir? Ağabeyimin ateşini hangi dişi sel söndürür? Ve kalbime hükmedecek kadın kimdir?

Gecenin sessizliğinde kız kardeşim ateş tanrının bilinmeyen ismini sayıklıyor ve ağabeyim uzaklardan sakin ve mesafeli tanrıçayı çağırıyor. Ama ben uykumda kimi çağırıyorum onu bilmiyorum.

OT DEDİ Kİ

Bir ot bir sonbahar yaprağına şöyle demiş: "Düşerken amma gürültü yapıyorsun! Tüm kış rüyalarımı bölüp duruyorsun!"

Yaprak öfkeyle şöyle dedi, "Aşağı tabaka, düşük seviye! İlhamsız, huysuz şey! Sen göğün üstlerinde yaşamıyorsun ve şarkıların sesini bilemezsin!"

Ardından sonbahar yaprağı toprağın üzerine uzanıp uyumuş. İlkbahar geldiğinde yeniden uyanmış –ve artık bir otmuş.

Ve sonbahar gelip de kış uykusu üzerine çöktüğünde ve tepesinden tüm yapraklar dökülürken kendi kendine söylenmiş, "Of şu sonbahar yaprakları! Ne de gürültü yapıyorlar! Tüm kış rüyalarımı böldüler."

GÖZ

Göz bir gün demiş ki: "Bu vadilerin ötesinde mavi sisle örtülü bir dağ görüyorum. Güzel değil mi?"
Kulak dinlemiş, bir süre dikkatle dinledikten sonra demiş ki: "Ama nerede bu dağ? Duymuyorum."
Sonra el konuşmuş, demiş ki: "Onu hissetmeye veya dokunmaya çalışıyorum ama nafile, bir dağ bulamıyorum."
Ve burun demiş ki: "Dağ filan yok, kokusunu alamıyorum."
Sonra göz başka yana döndüğünde hepsi birlikte gözün garip yanılsamasını konuşmaya başlamışlar. Demişler ki "Göze bir haller olmuş olmalı."

İKİ AKİL ADAM

Bir zamanlar Efkar adlı kadim şehirde birbirinin bilgisini çekemeyen ve küçümseyen iki akil adam yaşarmış. Çünkü içlerinden biri tanrıların varlığını inkar ederken, diğeri bir inananmış.

Bir gün ikisi pazarda karşılaşırlar ve müritlerinin ortasında tanrıların varlığı-yokluğu üzerine bir zıtlaşma ve tartışmaya girişirler. Saatlerce tartışmaktan hoşnut olarak ayrılırlar.

O akşam inançsız olan tapınağa gitmiş, sunağın önünde secdeye kapanarak tanrılardan yolsuz geçmişi için af dilemiş.

Ve aynı saatte diğer akil adam, hani şu tanrıları savunan, kutsal kitaplarını yakmış. Çünkü artık inançsızmış.

KEDERİM DOĞDUĞUNDA

Kederim doğduğunda ona itinayla baktım, onu sevgi ve şefkatle korudum.
Ve kederim her canlı gibi büyüdü; güçlendi, güzelleşti ve fevkalade sevinçlerle doldu.
Birbirimizi sevdik, kederim ve ben, etrafımızdaki dünyayı sevdik, çünkü kederin nazik bir kalbi vardı ve benimki kederle beraber yumuşuyordu.
Kederim ve ben sohbet ederken günlerimiz hızla akıyor, gecelerimiz rüyalarla renkleniyordu; çünkü keder güzel konuşurdu ve ben de kederleyken güzel konuşurdum.
Kederim ve ben şarkı söylediğimizde, komşularımız cama çıkar bizi dinlerlerdi; çünkü şarkılarımız denizler kadar derin, güftelerimiz garip anılarla dopdoluydu.
Kederim ve ben beraber yürürken, insanlar bize şefkatli gözlerle bakar ve tatlıdan da öte sözler fısıldarlardı. Ve bize hasetle bakanlar da vardı, çünkü keder soylu bir şeydir ve ben kederimle gurur duyardım.
Ama kederim göçüp gitti, tüm canlılar gibi ve ben ilham dolu derin düşüncelerle kalakaldım.
Ve şimdi konuştuğumda kelimeler kulağımı tırmalıyor.
Ve şarkı söylediğimde komşularım dinlemeye gelmiyor.
Ve sokaklarda yürürken kimse bana bakmıyor.
Sadece rüyalarımda bazı seslerin acımayla dolu şunları söylediğini duyuyorum: "Bakın burada kederi göçmüş bir adam yatıyor."

SEVİNCİM DOĞDUĞUNDA

Ve sevincim doğduğunda onu kollarıma aldım ve bir evin damına çıkıp bağırdım: "Gelin komşular, gelin ve görün, çünkü bugün neşe bana bahşedildi. Gelin ve bu güneşte gülümseyen mutluluk kaynağını görün."
Ama komşularımdan hiçbiri sevincime bakmaya gelmedi, şaşkınlığım büyüktü. Yedi ay boyunca her gün evin damından sevincimi haykırdım ama kimse beni umursamadı. Sevincim ile ben aranmaz, sorulmaz haldeydik.
Sonra sevincim solgun ve bitkin düştü, çünkü benimkinin haricinde onun sevgisini paylaşan bir kalp ve dudaklarını öpen başka dudak yoktu.
Sonra sevincim yalnızlıktan öldü.
Ölü sevincimi sadece ölü kederimi andığımda anıyorum. Fakat hafıza bir sonbahar yaprağı gibidir, rüzgârda mırıldanır ardından duyulmaz olur.

KUSURSUZ DÜNYA

Kayıp ruhların Tanrısı, sen diğer tanrılarına arasında kaybolan sen, duy beni:
Bizi izleyen narin kader, çılgın, gezgin ruhlar, duy beni:
En az kusursuz olan ben, kusursuz bir koşunun ortasındayım.
Ben, insan karmaşası, karmaşık parçalardan bir nebula, ilerliyorum kusursuz dünyalara -eksiksiz yasalarla saf düzenin insanlarına, onların düşünceleri düzenli, hayalleri planlı, vizyonları belirli ve tanımlıdır.
Erdemleri, Ey Tanrım, ölçülür, günahları tartılır ve hatta
loş alacakaranlıkta seyreden, günah ya da erdem sayılmayacak sayısız şey bile kaydedilir ve kataloglanır.
Burada gündüz ile geceler idari bölümlere ayrılır ve kusursuz kesinlikteki kurallarla yönetilir.
Yemek, içmek, uyumak, birinin çıplaklığını örtmesi ve zamanı geldiğinde yorulmak.
Çalışmak, oynamak, dans etmek ve saat çaldığında sessizce uzanmak.
Şöyle düşünmek, şu kadar hissetmek ve belirli bir yıldız uzak ufuktan geçtiğinde düşünmeyi, hissetmeyi bırakmak.
Gülümseyerek soymak komşuyu, elin zarif bir hareketiyle hediyeleri reddetmek, ihtiyatla övmek, dikkatle sövmek, bir ruhu tek kelimeyle ezmek, bir nefesle bir bedeni yakıp, günlük işler bitince elleri yıkayıp çıkmak.
Belirlenmiş düzenlere göre sevmek, kendini önceden belirlenmiş şekilde eğlendirmek, tanrılara münasip şekilde ibadet edip, şeytanları kurnazca kandırmak – ve sonra sanki anılar ölmüş gibi hepsini unutuvermek.
Bir nedenden ötürü hoşlanmak, etraflıca düşünmek, mutluluğu sevimlilik, acıyı asaletle karşılamak –ve sonra hesapları kapayıp yarına taptaze başlamak
Tüm bunlar, Ey Tanrım, öngörüyle başlar, azimle doğar, kesinlikle bakılır, kurallarla idare edilir, mantıkla yönlendirilir ve öngörülen yöntemle katledilip gömülür. Ve hatta in-

sanın ruhunda yattıkları sessiz mezarları bile işaretlenir ve numaralanır.
Bu kusursuz bir dünyadır, kesin bir mükemmelliğin, eşsiz harikaların dünyası, Tanrı'nın bahçesindeki en taze meyva, evrenin temel düşüncesi.
Fakat neden burada olmalıyım, Ey Tanrı, ben, giderilmemiş tutkuların yeşil çekirdeği, ne Doğu'ya ne Batı'ya esen deli fırtına, yanan bir gezegenin baş döndüren kokusu?
Neden buradayım, ey sen tanrılar içinde kaybolan kayıp ruhların tanrısı?

kum ve köpük

(Türkçesi: Candan Selman)

Durmadan yürüyorum bu sahillerde,
Kum ve köpük arasında,
Dev dalgalar silecek ayak izlerimi,
Ve rüzgâr götürecek uzağa köpüğü,
Ama deniz ve sahil burada kalacak
Sonsuza değin.

*

Bir keresinde avuçladım sisi.
Sonra açtım elimi bir de ne göreyim, sis dönüşmüş bir kurtçuğa.
Sonra tekrar kapayıp açtım elimi, bir de baktım avucumda bir kuş.
Ve sonra tekrar kapattım ve açtım elimi, bir adam duruyor avucumda, başını yukarı kaldırmış, yüzü kederli.
Ve tekrar kapadım elimi, bu sefer açtığımda hiçbir şey yoktu, dağılmış sisten başka.
Ama bu güne değin duymadığım güzellikte bir ezgi, ulaşıverdi kulağıma.

*

Daha dün kendimi hayatın göğünde ahenksizce dolanan titrek bir toz zerresi gibi hissediyordum.
Ama şimdi biliyorum bu gök benim ve ahenkli toz zerrelerinin içinde var olduğu bu hayat, benimle birlikte hareket etmekte.

*

Onlar kendi uyanışları içerisinde seslendiler bana; "Bu uçsuz bucaksız denizin, uçsuz bucaksız sahilinde, sen ve içinde yaşadığın bu dünya, bir toz zerresinden başka bir şey değilsiniz."

Ve ben de rüyalarımda seslendim onlara, "Bu uçsuz bucaksız deniz benim ve uçsuz bucaksız uzanan sahillerimdeki bildiğin tüm dünyalar, kum zerreciklerinden başka bir şey değil."

*

Sadece bir keresinde dilsiz kaldım. Biri bana; "Kimsin sen?" diye sorduğunda.

*

Tanrı ilk meleği düşündü.
Tanrı'nın ilk kelimesi ise insan oldu.

*

Deniz ve orman bize sözcükleri vermeden binlerce binlerce yıl evvel, etrafta kanat çırpan, boş boş gezinen yaratıklardık. Şimdi on binlerce yıllık geçmişimizi sadece düne ait seslerle nasıl tarif edebiliriz?

*

Sfenks sadece bir kere konuştu benimle ve bana şöyle dedi, "Bir kum tanesi çöldür ve çöl bir kum tanesidir ve şimdi hepimiz birden sessizliğe gömülelim tekrar."
Sfenks'i duydum ama ne demek istediğini anlayamadım.

*

Uzun bir süre Mısır'ın tozunda toprağa uzandım, sessizce ve mevsimlerden bihaber.
Sonra yaz uyandırdı beni ve kalkıp Nil'in kıyısına doğru yürüdüm,
Gündüzleri şarkı söyledim ve geceleri hayaller kurdum.
Ve şimdi güneş binlerce ayağıyla üzerimden geçiyor
Ve belki tekrar Mısır'ın tozlarının arasına yatarım diye bana sesleniyor.
Ama şu gizemli mucizeye bir bakın!
Beni toplayıp kendime getiren büyük güneş, beni dağıtamıyor şimdi.
Ayaktayım hâlâ ve Nil'in kıyısında gezinmeye hevesli ayaklarım hala.

*

Hatırlamak; buluşmanın bir çeşitidir aynı zamanda.

*

Unutmak; özgür olmanın bir başka biçimi.

*

Biz zamanı güneşin hareketlerine bakarak ölçüyoruz; saymakla bitmeyen hareketlerine bakarak.
Ve onlar zamanı ceplerindeki küçük makinelerle ölçüyorlar.
Şimdi söyleyin bana, nasıl buluşabiliriz onlarla aynı yerde ve aynı zamanda?

*

Samanyolu'ndan aşağıya doğru bakıyorsa biri, gök; dünya ile güneş arasında bir yer değildir.

*

İnsanlık; ezelden ebediyete doğru akan bir ışık nehridir.

*

Boşlukta dolanan ruhlar, kıskanmazlar mı insanın acılarını?

*

Kutsal Şehre giden yolda bir hacıya rastladım ve sordum ona, "Bu yol gerçekten Kutsal Şehre mi çıkıyor?"
"Beni takip et, bir gün ve bir gece sonra Kutsal Şehre varırsın, " dedi bana.
Ve böylece takıldım peşine onun.
Günler ve gecelerce yürüdük ama varamadık Kutsal Şehre.
Beni yanlış yola çekip götürmüş dediğine bakılırsa,
Ve bunun için kendine değil de bana öfkelendi nasıl olduysa.

*

Ah Tanrım, aslanın yemi olmayı nasip et, tavşanı yem etmeden önce bana!

*

Kimse gece patikasını geçmeden, şafağa erişemez.

*

Evim bana, "Beni terk etme, geçmişin burada yaşıyor, " diyor.
Ve yol bana, "Gel ve takip et beni çünkü ben senin geleceğinim, " diyor.
Ve ben de evim ve yola şöyle diyorum, "Ne bir geçmişim var, ne de bir geleceğim. Burada kalırsam eğer, kalışım için-

de bir gidiş olacak; Ve eğer gidersem, gidişim içinde bir kalış olacak. Sadece aşk ve ölüm değiştirebilir her şeyi."

*

Kuş tüyü yatakta uyuyan birinin rüyası daha güzel değilse eğer tozun toprağın içinde uyuyandan, nasıl inanamayabilirim adaletine bu hayatın?
Oldukça tuhaf, bazı hazlar için duyduğum heves, acımın da bir parçası.

*

Ruhumu yedi kere küçük gördüm ben:
İlki, yükseklere çıkabilecekken, alçakgönüllü olayım diye yerlerde süründürdüğünü gördüğüm zamandı.
İkincisi, yürüme engelli olanın yanında aksayarak yürümeye çalıştığını gördüğüm zamandı.
Üçüncüsü, zorla kolay arasında bir seçim yapışması istenildiğinde, kolay olanı seçtiğini gördüğüm zamandı.
Dördüncüsü, bir hata işlediğinde, başkalarının da hata işlediğini düşünüp kendini rahatlattığı zamandı.
Beşincisi, zayıflıktan kaçınırken, sabrını kuvvetli olan için harcadığı zamandı.
Altıncısı, yüzündeki çirkinliği küçümseyip, bunun kendi maskelerinden biri olduğunu unuttuğu zamandı.
Ve yedincisi, bir övgüdür tutturup, bunun bir erdem olduğunu düşündüğü zamandı.

*

Mutlak gerçeğin cahiliyim. Ama bu cehaletimden ötürü alçak gönüllüyümdür. Ve burada yatar benim onurum ve ödülüm.

*

İnsanın hayalgücü ile hedefledikleri arasında bir uçurum vardır. Ve uçurum bu ancak tutkuyla aşılabilir.

*

Cennet işte orada, kapının arkasında, yan odada; ama ben anahtarı kaybettim.
Ya da belki de sadece nereye koyduğumu unuttum.

*

Siz körsünüz ve ben de sağır ve dilsiz, öyleyse gelin el ele verip anlamaya çalışalım.

*

İnsanın değeri, ulaştığı noktada değil, nereye ulaşmayı arzuladığındadır.

*

Bazılarımız mürekkep ve bazılarımız da kâğıt gibiyiz.
Ve eğer bazılarımızın siyahlığı olmasa, bazılarımız dilsiz kalırdı;
Ve eper bazılarımızın beyazlığı olmasa, bazılarımız kör olurdu.

*

Siz bana kulak verin, ben de size ses vereyim.

*

Zihnimiz bir süngerdir; kalbimiz bir nehir.
Tuhaf değil mi çoğumuz çağlayıp, akmak yerine emmeyi tercih ederiz?

*

İçinizde adını koyamadığınız mutluluklar ya da elemler hissettiğiniz zaman, aslında büyüyen her şeyle birlikte siz de büyüyor ve daha büyük bir benliğe doğru yükseliyorsunuzdur.

*

Bir görü ile sarhoş olduğunda biri, bunu içtiği şarabın verdiği baygınlıktan olduğunu zanneder.

*

Siz şarabı sarhoş olmak için içersiniz, ben ise başka bir şarabın sarhoşluğundan uyanmak için içerim.

*

Kadehim boş ise, kendimi bırakırım onun boşluğuna; ama kadeğim yarı dolu ise, kızarım onun bu yarım haline.

*

Başkasın gerçekliği; size açıkladığı şeyde değil, açıklayamadığı şeyde gizlidir.
Bu yüzden eğer onu anlamak istiyorsanız, sözlerini dinlemektense, söylemediği ama yaptığı şeylere bakın.

*

Söylediklerimin yarısını anlamsız; ama onları söylüyorum belki diğer yarısı ulaşır diye size.

*

Mizah duygusu bir uyum, bir orantı duygusudur.

*

İnsanlar gevezeliğimden kaynaklı hatalarımı övdüğü ve sessiz erdemlerimi yerdiği zaman, yalnızlığım boy gösteriyor.

*

Hayat; kalbinden geçen şarkıyı söyletecek bir şarkıcı bulamadığında, aklından geçeni dillendirecek bir filozof çıkarır sizden.

*

Gerçeğin her zaman farkında olunmalı ama bazen söze dökülmeli.

*

Gerçekte içimizde olan sessizdir; sonradan elde edilen ise konuşkan.

*

Benim içimdeki hayatın sesi, senin içindeki hayatın kulağına ulaşamaz; ama yine de biz kendimizi yalnız hissetmeyelim diye, konuşalım.

*

İki kadın konuştuğunda anlaşılmaz sözleri; ama bir kadın konuşunca bütün bir hayatı döker ortaya.

*

Kurbağalar belki de daha çok gürültü çıkarır boğalardan, ama ne tarlada saban çekebilirler, ne de üzümleri ezen çarkı döndürebilirler. Kurbağaların derisinden ayakkabı da yapamazsınız.

*

Yalnızca dilsizler kıskanır geveze olanı.

*

Şayet kış; "Bahar kalbimdedir benim, " deseydi, kim inanırdı kışa?

*

Her tohum bir özlemdir.

*

Eğer gerçekten gözlerlerinizi açar bakarsanız, her şeyde kendi yüzünüzü görürsünüz.
Ve eğer kulaklarınızı açar dinlerseniz, her seste kendi sesinizi duyarsınız.

*

Gerçeği keşfetmek iki kişiliktir: biri dile getirir, diğeri onu anlar.

*

Sözcüklerin dalgası üzerimizden geçer her daim, ama böyle olduğu halde sözlerin derinliği sessizdir sonsuza dek.

*

Pek çok öğreti pencere camı gibidir. Camdan bakarak gerçeği görebiliriz ama gerçekle aramızdaki engel de yine odur.

*

Hadi öyleyse saklambaç oynayalim. Eğer kalbime saklanırsan seni bulmam zor olmaz. Ama kendi kabuğuna gizlenirsen, birinin seni aramasının hiçbir anlamı yoktur.
Bir kadın gülümsemesiyle de peçeleyebilir yüzünü.

*

Kalbi mutlulukla dolu birinin söylediği neşeli bir şarkıya kederli birinin eşlik etmesi ne soylu bir davranış olur.

*

Kim bir kadını anlar ya da dehayı kavrar veya sessizliğin gizemini çözerse o kişi adam olmuş, güzel bir rüyadan uyanmış, kahvaltı masasına oturmuş demektir.

*

Yürüyen herkesle birlikte ben de yürürüm. Önümden geçip gidenlere bakarak seyirci kalmak istemem.

*

Size hizmet eden kişiye altından daha fazlasını borçlusunuzdur. Ona ya kalbinizi verin ya da siz de ona hizmet edin.

*

Hayır, boşa yaşamadınız. Kemiklerinizle kuleler inşa ettiler!

*

Üstüngörmecilik, ayrımcılık yapmayalım. Şairin aklı ve akrebin kuyruğu aynı topraklar üzerinde yükseliyor.

*

Her ejderha, kendini katledecek bir Aziz George için dünyaya gelir.

*

Ağaçlar, toprağın göğe yazdığı şiirlerdir. Bizler onları yere devirir, kendi boşluğumuzu kaydetmek için kâğıda dönüştürürüz.

*

Yazmayı önemsiyorsanız (ve Tanrı bilir niye bunu yaptığınızı)sanat ve müzik bilgisine ihtiyacınız var demektir. - kelimelerin melodisine, sanattan öte bir sanatın duygusuna ve okurlarınızı sevmenin sihrine ihtiyacınız vardır.

*

Kalemlerini kalbinize batırırlar ve sizden aldıkları ilhamla düşünürler.

*

Şayet bir ağaç otobiyografisini yazsaydı bu bir kökün tarihinden başka bir şey olmazdı.

*

Eğer şiir yazabilme yetisi ile yazılmış bir şiirin verdiği zevki tatma arasında seçim yapmak durumunda kalsaydım, zevk almayı seçerdim. Şiir ötedir çünkü.

Ama sen ve tüm komşularım, benim her zaman kötü tercihler yaptığım konusunda hemfikirsiniz.

*

Şiir bir fikrin ifade ediş biçimi değildir. Kanayan bir yaradan ya da gülen bir dudaktan yükselen bir şarkıdır.

*

Sözcükler zamanın ötesindedir. Onları zamansızlığın bilgisiyle ortaya dökmeli ya da yazmalısınız.

*

Bir şair, sarayının külleri üzerinde oturan, tahtan indirilmiş bir kraldır. Ve küllerden bir görüntü tasarlamaya çalışır.

*

Şiir; sözlüğün eliyle, neşe, acı ve merak içinde yapılan bir anlaşmadır.

*

Kalbinin şarkısının kaynağını aramak bir şair için boşuna bir çabadır.

*

Bir keresinde bir şaire, "Sen ölene kadar bilemeyiz senin değerini," demiştim.
Ve oda bana cevap verdi: "Evet, ölüm her zaman gün yüzüne çıkarır. Eğer gerçekten değerimi bilseydiniz, dilimdekinin değil kalbimdekinin, elde ettiğimin değil, hayalini kurduğumun önemli olduğunu bilirdiniz."

*

Çölün ortasında bile bir güzelliği dillendirirseniz, mutlaka bir dinleyeniniz olacaktır.

*

Şiir; kalbi büyüleyen bir bilgeliktir.
Bilgelik; akılda dolanan bir şiirdir.
Eğer insanın kalbini büyülerken aynı zamanda akına bir şiiri de düşürebilseydik
O zaman onuTanrı'nın gölgesi olarak yaşatabilirdik.

*

İlham her zaman dillendirmek olacak, açıklamak değil.

*

Bizler uyuyabilelim diye çocuklarımıza sık sık ninniler söyleriz.

*

Sözcüklerimizin hepsi aklın şöleninden dökülen kırıntılardan başka bir şey değildir.

*

Düşünce her zaman şiirin önüne çıkıp, onu tökezleten bir taştır.

*

Büyük bir şarkıcı sessizliğimizi söyleyebilen şarkıcıdır.

*

Ağzınız yemekle doluyken nasıl şarkı söyleyebilirsiniz?
Avuçlarınız altınla doluyken dua etmek için ellerinizi nasıl hava kaldırabilirsiniz?

*

Bir bülbülün aşk şarkısını söylerken, kendi göğsünü bir dikenle deldiğini söylerler.
Bizler de aynısını yaparız. Başka türlü nasıl şarkı söylenir ki zaten?

*

Geç gelen bir bahar sabahında kızılgerdanın şarkısıdır deha.

*

Kanatları geniş ruhlar bile fiziksel ihtiyaçlardan kaçamazlar.

*

Deli bir adam ne senden, ne de benden daha az müzisyen değildir; sadece onun enstrumanının akordu sizinkinden biraz farklıdır.

*

Bir annenin kalbindeki sessiz şarkı, çocuğunun dudaklarında sese kavuşur.
*

Hiçbir özlem, tatminsiz kalmaz.

*

Hiçbir zaman öteki yarımla anlaşamadım tam olarak. Madde gerçeği girdi hep aramıza.

*

Oteki yarın hep acıdı sana. Ama bu acıyla büyüyecek o da, sorun yok bu durumda.

*

Ruhları uykuda ve bedenleri akortsuz olanların zihinlerinde sakladıklarından başka bir çatışmaları yoktur ruhları ve bedenleri arasında.

*

Hayatın kalbine ulaştığınız zaman, güzelliğe kapalı daki olsa gözleriniz her şeydeki güzelliği fark edeceksiniz.

*

Bizler sadece güzelliği keşfetmek için yaşarız. Geri kalan bir bekleme biçimidir sadece.

*

Toprağa ekerseniz tohumu, o da verir çiçeğini size. Hayalinizi hayal edin gökyüzünde, o da verecektir sevdiğinizi size.

*

Doğduğun gün şeytan öldü.
Şimdi melekle karşılaşmak için cehenneme geçmene gerek yok.

*

Pek çok kadın erkeğin kalbini ödünç alır ama çok azı ona gerçekten sahip olabilir.

*

Eğer sahipseniz, ona sahip çıkmanıza gerek yoktur.

*

Bir adamın eli bir kadına eline dokunduğunda, ikisi birden dokunmuş olurlar sonsuzluğun ruhuna.

*

Aşk iki sevgili arasındaki perdedir.

*

Her erkek iki kadını sever; biri hayallerinde yarattığıdır, diğeri ise henüz doğmamıştır.

*

Kadınların küçük hatalarını affetmeyen erkekler, onların büyük erdemlerinin de tadını çıkaramazlar.

*

Kendini her gün yenilemeyen bir aşk, alışkanlığa ve köleliğe dönüşür.

*

Sevgililer birbirlerinden çok aralarındaki duyguya sarılırlar.

*

Aşk ve şüphe hiçbir zaman söz düzleminde durmaz.

*

Aşk; ışığın kâğıdına, ışığın eliyle yazılmış ışığın sözüdür.

*

Dostluk hiçbir zaman bir çıkar ilişkisi değil, her zaman tatlı bir sorumluluktur.

*

Arkadaşınızı koşullar ne olursa olsun anlamıyorsanız, onu hiçbir konuda aslında anlamıyorsunuz demektir.

*

En göz alıcı elbiseni bir başka insan dikmiştir;
En lezzetli yemeği, bir başkasının sofrasında yemişindir;
En rahat yatak, bir başkasının evinde uzandığındır.
Kendini başkalarından nasıl ayrı tutabilirsin şimdi söyle bana?

*

Senin aklınla benim kalbim asla uzlaşamayacak ta ki senin aklın sayılarla yaşamayı bırakana, benim kalbim sisten kurtulana kadar.

*

Birbirimizi asla anlamayacağız ta ki kullandığımız dili yedi sözcüğe indirene dek.

*

Kalbimin mührü nasıl açılabilir, kırılmadan?

*

Sadece büyük bir acı ya da büyük bir mutluluk sendeki gerçek olanı açığa çıkarabilir.
Eğer gerçek olanı açığa çıkarmak istiyorsanız, ya güneşin altında çıplak dans edeceksiniz ya da çarmıhınızı sırtlayacaksınız.

*

Doğa bizi hoşnut etmek için sözümüzü dinleseydi, hiçbir nehir denize ulaşamaz, hiçbir kış bahara varamazdı. Doğa azla yetinme adına bize kulak verseydi kaçımız soluyabilirdik bu havayı?

*

Güneşe arkanızı dönerseniz, görüp göreceğiniz tek şey gölgeniz olur.

*

Gündüz güneşin altında özgürsünüz, gece yıldızların altında;
Ve güneş, ay ya da yıldızlar yokken de özgürsünüz,
Tüm bunlar varken gözlerinizi kapadığınız anda bile özgürsünüz.
Ama âşıksanız ve birini seviyorsanız tutsaksınız demektir.
Ve yine tutsaksınız eğer o kişi âşıksa size ve seviyorsa sizi.

*

Biz tapınağın önündeki dilencileriz ve ve kral içeri girip çıkarken, alırız her birimiz kendi payımızı.

Ama biz birbirimizi kıskanırız, bu da kralı küçümsemenin bir başka yoludur.

*

Yiyeceğinizi israf edemezsiniz. Ekmeğiniz yarısı bir başkasına aittir ve beklenmeyen konuklar için birazı saklanmalıdır.

*

Eğer konuklar olmasaydı bütün evler mezarlara dönerdi.

*

Kibar ve nazik bir kurt, kendi halinde bir koyuna, "Evime buyurmaz mıydınız?" diye sormuş. Ve koyun cevap vermiş: "Evinize buyurup, sizi şereflendirmek isterdik şayet eviniz karnınızda olmasaydı."

*

Misafirlerimi evin girişinde dururur ve "Yo, eve girerken değil, çıkarken silin ayaklarınızı." derim.

*

Cömertlik senden daha çok ihtiyacım olan şeyi bana vermen değil ama benden daha çok ihtiyaç duyduğun şeyi bana vermendir.

*

Gerçekten yardımsever olduğunuz için veriyor olabilirsiniz ama verirken kafanızı diğer tarafa çevirin böylece alanın utancını görmezsiniz.

*

En zengin adamla en fakir arasındaki fark, bir günlük açlık ve bir saatlik susuzluktan başka bir şey değildir.

*

Dünlerimize olan borçlarımızı kapatmak için sık sık yarınımızdan ödünç alırız.

*

Melekler ve şeytanlar beni de ziyaret ederler ama ben onları başımdan savarım.
Eğer gelen bir melekse ona eski bir duayı okurum hemen sıkılır gider;
Eğer gelen bir şeytansa ona eski bir günahı işlerim, benden hemen geçer.

*

Her şeye rağmen burası kötü bir hapishane değil; sadece hücremle yandaki mahkûmun hücresi arasındaki duvarlardan hoşlanmıyorum;
Yine de emin olun bu sitem ne gardiyana, ne de hapishaneyi inşa eden mimara.

*

Balık istediğinizde size yılan verenlerin belki de size yılandan başka verecek bir şeyleri yoktur ellerinde. O yüzden bu da bir çeşit cömertlik sayılabilir o halde.

*

Düzenbazlık kazanır bazen ama o da her zaman intihar eder.

*

Hiç kan dökmemiş katilleri, hiç çalmamış hırsızları ve hiç yalan söylememiş yalancıları affettiğiniz zaman, gerçekten affedici olursunuz.

*

İyi ve kötüyü birbirinden ayıran noktaya parmak basabilen kişi, Tanrı'nın giysisine de dokunabilen kişidir.

*

Eğer kalbiniz bir yanardağ ise, elinizdeki tomurcukların çiçek açacağını nasıl umut edebilirsiniz?

*

Tuhaf bir kendine bağlılık biçimi bu! Haksızlığa uğradığım ya da aldatıldığım zamanlar oluyor. Öyle zamanlarda haksızlığa uğradığımı ya da aldatıldığımı fark etmediğimi düşünenler olduğunu görünce buna gülebiliyorum.

*

Bir başkasının izinden gittiği halde, izinden gidilen kişi rolü oynayan biri hakkında ne söyleyebilirim?

*

Çamurlu ellerini elbisenle temizleyen kişi, bırak alsın o elbiseyi. Belki tekrar ihtiyacı olabilir ona, kuşkusuz, senin olmayacak artık nasıl olsa.

*

Sarrafların iyi bahçıvan olamamaları ne acı.

*

Edinilmiş erdemlerinizle doğal hatalarınızın üstünü lütfen örtmeyin. Bana benzeyen hatalarımın olması güzeldir.

*

Bir başkası yanımda kendini rahat hissetsin diye sık sık bunu yapıyor, işlemediğim suçları üstleniyorum.

*

Hayatın maskeleri bile derin bir gizemi maskeliyor.

*

Bir başkasını ancak kendi bilgi ölçünüzle yargılayabilirsiniz. Şimdi söyleyin bana, aranızda kim suçlu, kim suçsuz?

*

Samimi olan kişi, sizin suçlarınız karşısında kendini yarı yarıya suçlu hissedendir.

*

İnsan eliyle yapılmış yasaları sadece deliler ve dahiler bozabilir ki onlar da Tanrı'nın kalbine en yakın olanlardır.

*

Sadece kovalandığınızda en yüksek hızınıza ulaşırsınız.

*

Hiç düşmanım yok, ah Tanrım eğer bir düşmanım olacaksa
Gücü benimkine eşit olsun,
Bu sayede yalnız gerçek olan zafere ulaşsın.

*

Düşmanınızla çok yakın arkadaş olacaksınız her ikinizde öldüğünüzde.

*

İnsan kendini savunmak için de intihar etmiş olabilir.

*

Bir zamanlar çok sevdiği ve çok sevildiği için çarmıha gerilen bir adam vardı.
Belki tuhaf gelecek ama dün onu üç kere gördüm.
İlkince bir fahişeyi hapse atmamasını söylüyordu bir polise; ikincisinde serserinin biriyle şarap içiyordu; Ve üçüncüsünde kilisede yumruk yumruğa kavga ediyordu bir görevliyle.

*

Eğer iyi ve kötü denilen şey doğru olsaydı, hayatım uzun bir suçtan başka bir şey olmazdı.

*

Merhamet yarı yarıya adaletten başka bir şey değildir.

*

Bana haksızlık yapan tek kişi, kardeşine haksızlık yaptığım kişiydi.

*

Hapishaneye götürülen birini görünce içinizden şöyle deyin, "Belki de kurtuluyordur daha dar bir hapishaneden."
Ve sarhoş bir adam görünce içinizden şöyle deyin, "Belki de kurtulmak istiyordur daha çirkin bir şeyden."

*

Çoğu zaman meşru müdafadan nefret ettim. Ama şayet daha güçlü olsaydım da böyle bir silahı kullanmayı tercih etmezdim.

*

Ne kadar aptaldır gözlerindeki nefreti, dudaklarındaki gülümsemeyle örtmeye çalışan kişi.

*

Sadece benden aşağıda olanlar beni kıskanabilir ya da benden nefret edebilir.
Şimdiye kadar ne kıskanıldım ne de nefret edildim; kimseden üstün değilim.
Sadece benim üstümde olanlar beni övebilir ya da küçümseyebilir.
Şimdiye kadar ne övüldüm ne de küçümsendim; Kimseden aşağıda değilim.

*

Bana, "Seni anlamıyorum, " diyorsunuz, bu değerimin üzerinde beni övdüğünüz ve hak etmediğim kadar beni yerdiğiniz anlamına gelir.
Hayat bana altın verdiği zaman ben size gümüş verirsem ve kendimi bir de cömert bulursam, acaba ne kadar küçülmüş olurum?

*

Hayatın merkezine ulaştığınız zaman kendinizi ne bir günahkârdan yukarda, ne de bir peygamberden aşağıda göreceksiniz.

*

Yavaş yürüyene, yavaş düşünenden daha çok acımanız ne zavallıca bir durum. Ve gözü kapalı olana, kalbi kapalı olandan daha çok acımanız da.

*

Yürüme engelli birinin düşmanına koltuk değneği ile vurması pek de akıllıca olmaz.

*

Kalbinizden aldığını cebinden çıkararak veren kişi ne kadar kördür.

*

Hayat bir geçit törenidir. Ağırkanlı biri bu yürüyüşü çok hızlı bulup, diğerlerinde ayrılabilir;
Ve tezcanlı biri bu yürüyüşü çok yavaş bulup, o da diğerlerinde ayrılabilir.

*

Eğer bazı işlediğimiz suçlar bizden önceki kuşakları takip etmemizden kaynaklanıyorsa, bazılarımız da bizden sonraki kuşakları etkileyecek işledikleri suçlarla.

*

Gerçekte iyi olan kişi, adı kötüye çıktığı halde iyi kalabilendir.

*

Hepimiz tutsağız ama bazılarımızın hücresinde pencereler var, bazılarımızın yok.

*

Ne tuhaftır ki yanlışlarımızı doğrularımızdan daha hararetle savunuruz.

*

Şayet günahlarımızı itiraf etseydik birbirimize, hepimiz epey gülerdik yaratıcılıktan yoksun, benzer hallerimize.
Erdemlerimizi de açsak böyle, yine çok gülerdik aynı sebeple.

*

Birey insanın koyduğu yasaların üstündedir, ta ki yine insan elinden çıkmış geleneklere dair bir suç işleyene dek.

*

Devlet sen ve benim aramdaki bir anlaşmadır. Sen ve ben genellikle zıt düşeriz birbirimize.

*

Suç ihtiyacın bir diğer adıdır ya da bir hastalığın diğer yanı.

*

Bir başkasının hatasının farkında olmaktan daha büyük bir hata var mıdır?

*

Eğer biri size gülüyorsa ona acıyabilirsiniz; ama siz birine gülüyorsanız kendinizi hiçbir zaman affetmeyebilirsiniz.
Eğer biri sizi incitirse, o incinmeyi unutabilirsiniz; ama siz birini incitirseniz bunu her zaman hatırlarsınız.
Gerçek şu ki, o "biri" başka bir bedende varolan sizin hassas benliğinizdir.

*

Bir tek tüy bile vermediğiniz halde sizin kanatlarınızla uçan adamlar varken, nasıl umarsız kalabilirsiniz?

*

Bir keresinde bir adam oturdu soframa ekmeğimi benimle yedi, şarabımı benimle içti sonra bana gülüp geçti.
Yine geldi bir gün ekmek ve şarap için, savuşturdum onu başımdan
Bu sefer de melekler güldü bana.

*

Nefret ölü bir şeydir. Hanginiz onun mezarı olmak ister?

*

Cinayete kurban gidenin onurlu olması, katil olmayı beceremediğindendir.

*

İnsanlığın şeref tribünü onun sessiz kalbidir, geveze aklı değil.

*

Günlerimi altın karşılığında satmadığım için beni deli yerine koyuyorlar.
Ve ben de günlerimin bir fiyatı olduğunu düşündükleri için onları deli yerine koyuyorum.

*

Onlar altın, gümüş, fildişi gibi zenginlerini önümüze seriyorlar ve biz de kalbimizdekileri ve ruhlarımızdakileri açıp gösteriyoruz;
Ve yine de kendilerini ev sahibi, bizi ise misafir sanıyorlar.

*

Hayalleri ve arzuları olmayan büyük bir adam olmaktansa, gerçekleştirmek istediği hayalleri ve arzuları olan alelâde bir insan olmayı tercih ederim.

*

İnsanlar arasında en acınası durumda olanlar, hayallerini gümüş ve altına çevirenlerdir.

*

Hepimiz kalbimizdeki arzunun tepesine doğru tırmanıyoruz. Sizinle birlikte tırmananlardan biri çalarsa eğer çantanızı ve cüzdanınızı, kızmayın, acıyın ona, ağırlaşacak yükü bu durumda.
Tırmanmak ağır gelecek bedenine, sırtındaki yüküyle uzadıkça uzayacak yol böylece.

Siz hafif hafif çıkarken yukarı, o oflayıp poflayacak. Durun ve ona yardım edin, bu hızınıza hız katacak.

*

Bir insanın onun hakkında bildiklerinizle yargılayamazsınız onu. Bir düşünün ne kimbilir ne az şey biliyorsunuz onun hakkında?

*

Bir fatihin fethedilenlere verdiği vaazı dinlemeyi hiç istemezdim.

*

Gerçekten özgür olan kişi, bir kölenin zinciri kadar ağırlığı sabırla taşıyan kişidir.

*

Bin yıl kadar önce bir komşum bana, "Hayattan nefret ediyorum. Acı çekmekten başka bir şey değil." demişti.
Ve dün mezalıktan geçerken gördüm, hayat onun mezarı üzerinde dans ediyordu.

*

Doğadaki karmaşa, düzene duyulan özlemden kaynaklı düzensizlikten başka nedir ki?

*

Yalnızlık sessiz bir fırtınadır, tüm ölü dallarımızı koparır.
Ama canlı köklerimizi, canlı toprağın capcanlı kalbinin derinliklerine doğru gönderir.

*

Bir keresinde bir dereye denizden bahsettim. Dere benim abartmayı seven bir hayalperest olduğumu düşündü.
Ve bir keresinde denize dereden bahsettim. Ve deniz benim her şeyi küçük gören bir iftiracı olduğumu düşündü.

*

Karıncanın çalışmasını, çekirgenin şarkı söylemesinin üstünde gören bir görüş, ne kadar da dardır.

*

Bu dünyadaki en değerli erdem belki başka bir dünyada işe yaramaz.

*

Derin ve yüksek olan, düz bir çizgi halinde derine ve yükseğe doğru gider; sadece engin olan daireler çizerek hareket eder.

*

Şayet ağırlık ve uzunluk ölçüleri konusunda algımız farklı olsaydı güneşi önünde saygıyla durduğumuz gibi ateş böceğinin önünde de dururduk.

*

Hayal gücünden yoksun bir biliminsanı kör bıçaklı, terazisi bozuk bir kasaptır.
Ama hepimiz vejetaryan olmadığımız sürece elimizden ne gelir ki?.

*

Sen şarkı söylediğinde, aç olan kişi karnıyla dinler seni.

*

Ölüm, yeni doğan bir bebekten çok yaşlıya yakın değildir; hayat da öyle.

*

Eğer içten olacaksanız, içten olun; yoksa sessiz kalın çünkü yan evde komşunuz ölmekte.

*

İnsanlar arasında yapılan cenaze töreni, melekler arasındaki düğün şenliğidir belki de.

*

Unutulmuş bir gerçeklik ölüp gider ve cenazesinde kullanılsın, mezar taşları inşa edilsin diye ardından binlerce gerçek ve doğru bırakır.

*

Aslında bizler kendi kendimize konuşuruz. Ama bazen başkaları da bizi duysun diye sesimizi yükseltiriz.

*

Biri çıkıp da basitçe anlatana kadar kimse neyin ne olduğunu anlayamaz. Bu apaçık ortadadır.

*

Eğer Samanyolu benimle birlikte olmasaydı onu nasıl görür ve bilebilirdim ki?

*

Hekimler kadar hekim olamazsam benim bir astronom olduğuma inanmayacaklar.

*

Belki de bir deniz kabuğuna göre denizin tanımı; incidir.
Belki de bir kömür parçasına göre zamanın tanımı; elmastır.

*

Şöhret, ışığın önünde duran tutkunun gölgesidir.

*

Kök şöhreti küçümseyen bir çiçektir.

*

Güzelliğin ötesinde ne din vardır, ne de bilim.

*

Tanıdığım her büyük adamın kafasında işleyen küçük bir düzen vardır; işte bu düzen sayesinde delilikten ya da intihardan kendilerini korurlar.

*

Gerçekten büyük olan bir adam, kimseye hükmetmez ve kimsenin hükmü altında yaşamaz.

*

Suçluları ve ermişleri öldürdüğü için insanı basit bir yaratık olarak görmem.

*

Hoşgörü kibir hastalığının kara sevdasıdır.

*

Kurtçuk geri dönecektir; ama fillerin bile ona baş eğecek olması tuhaf değil mi?

*

Anlaşmazlık belki de iki zihin arasındaki en kısa yoldur.

*

Bir yanım alev, diğer yanım kuru çalı ve bir yanım diğerini küle çevirip, yok ediyor.

*

Hepimiz kutsal dağın zirvesini arıyoruz; ama geçmişi bir harita değil de bir rehber olarak gördüğümüz sürece yolumuz hiç kısalmayacak bu gidişle.

*

Bilgelik; ağlamayacak kadar gururlu, gülemeyecek kadar ciddi ve başkasını göremeyecek kadar kendiyle meşgul olursa, bilgelik olmaktan çıkar.

*

İçimi senin bildiklerinle doldursaydım, yer kalır mıydı senin hakkımda bilmediklerine?

*

Gevezeden suskunluğu, hoşgörüsüzden hoşgörüyü, nazik olandan nezaketsizliği öğrendim. Ama tuhaftır ki bu öğretmenlerime karşı şükran duymuyorum.

*

Darkafalı insan bir taştır, sağır bir hatiptir.

*

Kıskanç kişinin sessizliği çok gürültülüdür.

*

Bildiklerinizin sonuna ulaştığınızda, hislerinizin başlangıcında olacaksınız.

*

Aşırılık, ölçüsünü kaybetmiş bir gerçekliktir.

*

Eğer sadece ışığın yansıttıklarını görüyor ve sadece sesin yaydıklarını duyuyorsanız, o zaman görmüyor ve duymuyorsunuzdur.

*

Doğru, cinsiyeti olmayan bir gerçekliktir.

*

Aynı anda hem gülümseyen, hem de kötü niyetli biri olamazsınız.

*

Krallığı olmayan bir kral ve dilenmeyi bilmeyen bir fakir kalbime yakındır.

*

Utangaç bir yenilgi, küstah bir başarıdan daha asildir.

*

Yeryüzünde nereyi kazarsan kaz bir hazine bulursun, yeter ki bunu bir köylünün inancıyla yap.

*

"Kesin beni öldürecekler, " dedi yirmi atlı adam ve yirmi av köpeğinin peşinden koşup yakaladıkları bir tilki."Ama ne kadar zavallı ve aptallar. Yirmi eşeğin üzerine binen yirmi tilki olsaydık ve yirmi kurt da bize eşlik etseydi yine uğraşmazdık öldürmeye bir insanı."

*

Biz insanlar tarafından koyulan yasalara teslim olan yanımız aklımızdır, ruhumuz değil.

*

Bir gezginim ben ve bir denizci ve her gün kendi içimde bir ülke keşfederim.

*

"Kesinlikle bu anlamsız bir savaş değildi. Benim oğlum bu savaşta öldü." Diyen bir kadın neyi protesto ediyor olabilir.

*

Hayata, "Ölümün sesini duymak istiyorum, " dedim.
Ve Hayat sesini her zamankinden daha fazla yükselterek bana, "Şimdi onu duyuyorsun, " dedi.

*

Hayatın tüm sırlarını çözdüğünüz zaman, sıra ölüme gelir çünkü o da başka bir sırrıdır hayatın.

*

Doğum ve ölüm iki soylu ifadesidir cesaretin.

*

Dostum, sen ve ben bu hayata yabancı olarak kalacağız,
Birbirimize ve kendimize yabancı,
Ta ki sen konuşuncaya, ben de dinleyinceye kadar.
Ta ki senin sesini kendi sesim olarak algılayıncaya kadar;
Ve senin karşında dururken
Kendimi ayna karşısında duruyor sanıncaya kadar.

*

Bana, "Kendini bilirsen, herkesi de bilirsin, " diyorlar.
Ve ben de, "Eğer onları bulursam, kendimi de bulacağım, " diyorum.

*

İnsan iki çeşittir; biri karanlıkta uyanıktır, diğeri ise aydınlıkta uyuyordur.

*

Bir münzevi dünyanın parçalarından kendini soyutlayan kişidir ve belki de kesintiye uğramadan dünyanın tamamen tadını çıkarır kişi de odur.

*

Bilginle ozan arasında yemyeşil bir çayır uzanır; bilgin o çayır aşarsa bilge olur, ozan aşarsa, ermiş olur.

*

Dün akşam pazar yerinde içinde kafa dolu bir sepet taşıyan bir yandan da "Akıl! Çok ucuz, akıl!" diye bağıran bir filozoflar gördüm.
Zavallı filozoflar! Kalplerini doyurmak için kafalarını satmak zorundalar.

*

Bir filozof, sokakları süpüren bir adama, "Sana acıyorum. İşin hem zor hem de pis, " demiş.
Ve sokakları süpüren adam da ona, "Teşekkür ederim efendim, " demiş."Fakat söyler misiniz, sizin işiniz ne?"
Ve filozof şöyle cevap vermiş: "Ben insan zihni üzerine çalışıyorum. Onun davranışlarını ve arzularını gözlemliyorum."
Böylece sokakları süpüren, gülümseyerek süpürme işine devam etmiş, "Ben de sana acıyorum."

*

Gerçeği dinlemesini bilen, gerçeği ifade edenden geride değildir.

*

Hiçbir insan gerekli olan ve lüks olan arasına bir çizgi çekemez. Sadece melekler bunu yapabilir çünkü melekler akıllı ve düşünceliler.
Belki de melekler gökte gezinen iyi düşüncelerimizdir.

*

Tahtını dervişin kalbinde kuran kişi gerçek bir prenstir.

*

Cömertlik elinde olandan fazlasını vermek ve gurur, ihtiyacın olandan azını almaktır.

*

Gerçekte hiç kimseye bir borcunuz yoktur. Ama elinizdeki her şeyi insanlara borçlusunuzdur.

*

Geçmişte bizimle birlikte yaşamış herkes, şu an da bizimle birlikteler. Kuşkusuz hiçbirimiz kaba bir evsahibi olmak istemeyiz.

*

En fazlasını isteyen, en uzunu yaşar.

*

Bana, "Eldeki bir kuş daldaki on kuştan iyidir, " diyorlar.

Ama ben, "Bir kuş ve daldaki bir tanecik tüy bile eldeki on kuştan iyidir, " diyorum.
Sizin o tüyde hayatın kanatlarını arıyorsunuz, ho, o tüy hayatın kendisi zaten.

*

Burada sadece iki tane unsur var, güzellik ve gerçek; güzellik sevenin aşıkların kalbinde ve gerçek toprağın filizlenen kollarında.

*

Güzelliğin büyük olanı beni hapseder ama yine de güzellik beni özgür bırakır, kurtarır kendinden.

*

Güzellik onu arzulayanın gözünde, onu görenden daha çok parıldar.

*

Bana aklından geçenleri anlatan kişiye hayranlık duyarım; bana hayallerini açan kişiye saygı duyarım. Peki neden utanır ve kendimi mahcup hissederim bana hizmet eden kişinin önünde.

*

Bir zamanlar prenseslere hizmet ettiği için övünürdü kendiyle.
Şimdi yoksullara hizmet ettiği için övünüyor insanlar onunla.

*

Melekler uyanık insanların, hayalperestlerin alınterleri sayesinde ekmek bulabildiklerinin farkındalar.

*

Zekâ çoğu zaman bir maskedir. Eğer onu çıkarsanız, altında ya tedirgin olmuş bir dahi ya da yetenekli bir hokkabaz bulursunuz.

*

Bağlılık duygusunu anlamak benim için kafasızca olanı ve kafası çalışmayanı anlamaya benziyor. Bence ikisi de bu dünyada oldukça mevcut.

*

Sadece kalplerinde sırları olanlar, kalbimizdeki sırları hissedebilirler.

*

Acılarınızı değil de sadece sevinçlerinizi sizinle paylaşanlar cennetin yedi kapısından birinin anahtarını kaybetmiş olacaklar.

*

Evet, bir Nirvana var; koyununuzu yeşil bir çayırda otlatırken, çocuğunuzu uykuya yatırırken ve yazarken son dizesini şiirinizin hissedebileceğiniz bir Nirvana.

*

Sevinçlerimizi ve hüzünlerimizi onları yaşamadan çok önce seçeriz.

*

Keder, iki bahçe arasındaki duvardan başka bir şey değildir.

*

Sevinçleriniz ya da kederleriniz büyüdüğünde, dünya küçülür.

*

Arzu hayatın yarısıdır, kayıtsızlık ölümün yarısı.

*

Bugüne dair kederlerin acısı, dünün neşeli hatıraları olacaktır.

*

Bana, "Bu dünyanın hazlarıyla öteki dünyanın huzuru arasında bir seçim yapmalısın, " diyorlar.
Ben de onlara, "Hem bu dünyanın zevklerini, hem de öteki dünyanın huzurunu seçtim ben, " diyorum."Çünkü Yüce Şair'in tek bir şiir yazdığına kalben inanıyorum. Sözleri kusursuz, ritmi mükemmel bir şiir."

*

İnanç düşünerek kervanların ulaşamayacağı kalpteki bir vahadır.

*

İstekleriniz doruğuna vardığınız zaman sadecece arzulamayı arzu edeceksiniz. Açlığın tadını çıkarmak için aç kalacak, ne denli susuz kaldığınızı hatırlamak için susuz kalacaksınız.

*

Sırlarınızı rüzgâra salarsanız, onları ağaçlara fısıldıyorlar diye dönüp rüzgârı suçlayamazsınız.

*

Baharın çiçekleri, meleklerin kahvaltı sofralarını süsleyen kış rüyalarıdır.

*

Bir kokarca bir sümbültebere, "bak ben nasıl hızlı koşabiliyorum, sen daha ne yürebiliyorsun, ne de sürünebiliyorsun, " demiş.
Sümbültebere de kokarcaya, "Ah büyük soylu koşucu, lütfen hızla koş kaybol!" demiş.

*

Kaplumbağalar yollar hakkında daha çok şey anlatabilirler yaban tavşanlarından.

*

Tuhaftır ki en sert kabuklara sahip olanlar, belkemiği olmayan yaratıklardır.

*

En geveze olan, kafası en az çalışandır ve bir hatiple, açık arttırmacı arasında çok az fark vardır.

*

Ne babandan kalan şöhrete, ne de amcandan kalan servete ihtiyacın yok, bunun değerini bil.
Ama tüm bunları ötesinde, şöhretine ve servetine ihtiyaç duyan kimsen olmadığı için mutlu ol.

*

Bir jonglör topunu elinden kaçırdığı zaman sadece benim dikkatimi çekebilir.

*

Beni kıskanan biri bilmeden beni övüyor demektir.

*

Uzun süredir annenizin uykusundaki rüyaydınız ve sonra sizi doğurmak için uyandı.

*

Soyunuzun tohumu annenizin tutkularındadır.

*

Babam ve annem bir çocuk istemişler ve bana sahip olmuşlar.
Ve ben bir anne ve baba istedim ve geceyle denize sahip oldum.

*

Çocuklarımızın bazıları bizim haklı gerekçelerimiz, bazıları ise pişmanlığımızdır.

*

Gece çöktüğünde ve karanlıkta kaldığında, bırak kendini ve karanlık seninle olsun.
Ve gün doğduğunda, sen hâlâ karanlıktaysan ayağa kalk ve gün ışığına "Ben hâlâ karanlığım, " de.
Gece ve gündüze rol yapmak aptallıktır.
Her ikisi de gülerler yüzünüze.

*

Sisle örtülü bir dağ bir yükseklik, bir tepe değildir; yağmurla ıslanmış bir meşe ağacı, ağlayan bir söğüt değildir.

*

Bak işte burada bir paradoks var; dip ve zirve, ortada yan yana olandan daha çok yakındır birbirine.

*

Sen yokken temiz boş bir aynanın önüne geçtiğimde, bana bakıyor ve kendi görüyorsun bende.
Sonra bana, "Seni seviyorum, " diyorsun.
Ama işin aslı bende kendini seviyorsun.

*

Komşunuzu sevmek hoşunuza gitmeye başladığı zaman, bu bir erdem olmaktan çıkar.

*

Çiçek açmayı bırakan aşk, ölüyor demektir.

*

Hem gençliğe hem de gençliğin bilgisine aynı anda sahip olamazsınız;

Çünkü gençlik kendini bilmek adına yaşamakla meşgul ve bilgi hayatın kendisini aramakla.

*

Pencerenin kenarında oturmuş, dışarıdan geçenleri seyrediyor olabilirsiniz. Ve seyrederken sokağın bir yanından bir rahibenin, diğer yanından bir fahişenin geçtiğini görebilirsiniz.
Ve masumca kendi kendinize, "Biri ne kadar namuslu, diğeri ne kadar onursuz, " diyebilirsiniz.
Fakat şimdi gözlerinizi kapayın ve dinleyin, boşlukta bir sesin kulağınıza fısıldadığını duyacaksınız, "Biri beni dualarında arar, diğeri acılarında. Her iki de saklar beni gönlünün köşkünde."

*

Her yüzyılda bir Nasıralı İsa ile Hıristiyanların İsa'sı Lübnan tepelerinin oradaki bir bahçede buluşur, uzun uzun konuşurlarmış. Her seferin Nasıralı İsa ayrılırken diğerine "Dostum, korkarım hiçbir zaman ama hiçbir zaman aynı fikirde olamayacağız seninle." Dermiş.

*

Tanrı bolluk içinde olanın gözünü doyursun!

*

Büyük insanın iki kalbi olur; biri kanar durur diğeri katlanır buna.

*

Biri seni ya da bir başkasını incitmeyen bir yalan söylediği zaman, içinden şu geçmiyor mu? Düşleri için doğ-

rularını inşa ettiği bu ev çok küçük o yüzden daha geniş alanlara yol alıyor.

*

Her kapalı kapının ardında yedi mühürle mühürlenmiş bir sır vardır.

*

Beklemek zamanı çiftelemektir.

*

Evinizin Doğu duvarında yeni bir pencere açmanın ne sıkıntısı olabilir ki?

*

Birlikte güldüğünüz kişiyi unutabilirsiniz ama birlikte ağladığınız kişiyi asla unutmazsınız.

*

Tuz denen şeyde kutsal olan tuhaf bir şey var. O bizim denizdeki gözyaşlarımız.

*

Tanrımız büyük susuzluğunu bizi içerek gideriyor. Çiğ tanelerini ve gözyaşlarını.

*

Dev benliğiniz bir parçasından başka bir şey değilsiniz. Ekmek arayan bir ağız ve susuz bir ağza bardak uzatan kör bir el.

*

Soyunuzun, ülkenizin ve kendinizin bir karış üstüne çıkabilirseniz, tanrısal bir boyuta ulaşırsınız.

*

Eğer senin yerinde olsaydım sular çekildi diye denizi suçlamazdım.
Bu sağlam bir gemi ve kaptanımız da yetenekli; bozuk olan senin miden.

*

Bir bulutun üzerine oturup aşağıya baksan, ne ülkeler arasındaki sınırları, ne de çiftlikler arasındaki sınır taşlarını görürsün.
Ne yazık ki bir bulutun üzerinde oturamıyorsun.

*

Yedi yüzyıl önce, yedi beyaz güvercin derin bir vadiden havalanıp beyaz karlarla kaplı bir dağın tepesine doğru uçtu. Bu uçuşu izleyen yedi adamdan biri şöyle dedi, "Yedinci güvercinin kanadında siyah bir leke gördüm."
Bugün o vadideki insanlar beyaz karlarla kaplı dağa uçan yedi siyah güvercinden söz ediyorlar hala.

*

Bütün acılarımı topladım ve bahçeye gömdüm, sonbaharda.
Ve nisan döndüğünde ve bahar bir düğüne dönüştürmek için toprağı çıkageldiğinde, bahçem hiçbir yerde olmayan güzel çiçeklerle bezenir.

Ve komşular görmeye geldiğinde onları hepsi şöyle dedi bana, "Tekrar sonbahar geldiğinde, ekim zamanı, bize de tohumlarından verir misin bu çiçeklerin? Belki bizim bahçemizde de açarlar böyle."

*

Boş elimi uzattığımda insanlara yine boş dönerse elim ne hazin olur; ama dolu elimi uzatıp karşılığını alamazsam asıl umutsuzluk bu olur.

*

Sonsuzluğu istiyorum ben çünkü orada yazılmamış şiirlerim ve boyanmamış resimlerin karşılayacak beni.

*

Sanat doğadan sonsuzluğa doğru atılmış bir adımdır.

*

Sanat eseri görüntüye oyulmuş bir sistir.

*

Dikenli taçlar yapanlar eller bile iş yapmayan ellerden iyidir.

*

En kutsal gözyaşlarımız akmak için göz aramaz.

*

Her insan bütün kralların ve yaşamış bütün kölelerin soyundan gelir.

*

Eğer İsa'nın büyük büyük büyükbabası içinde neyin saklı olduğunu bilseydi, kendi kendinden korkmaz mıydı?

*

Yahuda'nın annesinin ona duyduğu sevgi, Meryem Ana'nın İsa'ya olan sevgisinden daha mı azdı?

*

Kutsal Kitaba yazılmamış İsa Kardeş'in üç mucizesi var: Birincisi o da senin ve benim gibi bir insandı, ikincisi onun da bir mizah duygusu vardı ve üçüncüsü yenilmiş olsa da yenen olduğunun farkındaydı.

*

Çarmıha Gerilen, kalbimin üzerinde çarmıha gerildin sen; Ve ellerini delen çiviler, kalbimin duvarlarını da delip geçtiler.
Ve yarın bu Golgota'dan bir yabancı geçtiğinde iki kişilik kanın aktığını bilemeyecek.
Bir kişinin kanı olduğunu sanacak.

*

Kutsanmış Dağ'ı duymuş olabilirsiniz.
Dünyanın en yüksek dağıdır.
O dağın zirvesine ulaştığınızda tek bir şeyi dilersiniz, aşağıya inmeyi ve vadideki insanlarla birlikte olmayı.
İşte bu yüzden oraya Kutsanmış Dağ denir.

*

Hapsettiğimde söylemek istediğim her düşünceyi, özgürlüğe kavuşturmam gerek yaptığım her eylemi.

lazarus ve sevdiği

(Türkçesi: Dilek Özkan)

KARAKTERLER

Lazarus

Mary, kız kardeşi

Martha, kız kardeşi

Lazarus'un annesi

Philip, bir havari

Bir divane

SAHNE

Lazarus, annesi ve kız kardeşlerinin Beytanya'daki evlerinin dışındaki bahçe.

Pazartesi akşam saatleri, Nasıralı İsa'nın kabirden dirilişinden bir gün sonra.

Perde açılırken: Mary sağda durmaktadır, yukarıya tepelere doğru bakmaktadır. Martha solda, evin kapısının yanında, dokuma tezgâhının başında oturmaktadır. Divane evin arka sol köşesinde duvara karşı oturmaktadır.

MARY: (Martha'ya dönerek) Çalışmıyorsun. Son zamanlarda pek çalışmadın.

MARTHA: Benim çalışmamı düşünmüyorsun. Boş oturmam sana Efendimizin söylediklerini düşündürüyor. Ah, Sevgili Efendimiz!

DİVANE: Hiç bir dokumacının ve kumaşları kuşanacak kimsenin olmadığı zaman gelmelidir. Hepimiz güneşin altında çıplak durmalıyız.

(Uzun bir sessizlik olur. Kadınlar, divanenin konuşmasını duymamışa benzerler. Onu hiç duymazlar.)

MARY: Geç oluyor.

MARTHA: Evet, evet, biliyorum. Geç oluyor.

(Anne evin kapısından geçerek içeri girer.)

ANNE: Henüz dönmedi mi?

MARTHA: Hayır anne, o henüz dönmedi.

(Üç kadın tepelere doğru bakarlar.)

DİVANE: O bizzat kendi olarak asla dönmeyecek. Tek görebileceğiniz, bir vücutta can çekişen nefes olacak.

MARY: Bana diğer dünyadan henüz dönmemiş gibi geliyor.

ANNE: Efendimizin ölümü onu derinden sarstı, şu son günlerde bir lokma yemek yemeği zor yedi, o gece uyamadığını biliyorum. Kesin Dostumuzun ölümü yüzünden.

MARTHA: Hayır anne. Başka bir şey var; anlamadığım bir şey.

MARY: Doğru doğru. Başka bir şey var. Ben de farkındayım. Bunca zaman biliyordum ama yine de açıklayamıyorum. Gözleri daha derin bakıyor. Bana sanki benim ötemde başkasını görüyormuş gibi bakıyor. Şefkat dolu ama sanki şefkati burada olmayan biri için. Ve o sessiz, ölümün mührü hâlâ dudaklarındaymış kadar sessiz.

(Üç kadın sessizliğe bürünürler.)

DİVANE: Herkes birbirine, sanki karşısındaki şeffafmış gibi, bir başkasını görmek için bakar.

ANNE: (Sessizliği bölerek) Dönse artık. Son zamanlarda o tepelerde tek başına fazla uzun saatler geçirdi. Burada bizimle olmalı.

MARY: Anne, o uzun zamandır bizimle değil.

MARTHA: Neden, o daima bizimleydi, şu son üç gün hariç!

MARY: Üç gün mü? Üç gün! Evet Martha, haklısın. Sadece üç gün olmuş.

ANNE: Keşke oğlum tepelerden dönse.

MARTHA: Yakında gelecektir anne. Endişelenmemelisin.

MARY: (garip bir sesle) Bazen tepelerden hiç dönmeyeceğini hissediyorum.

ANNE: Mezardan döndüyse, kesinlikle tepelerden de dönecektir. Ve ah kızlarım, O'nun, (oğlumun) hayatını bize geri verenin daha dün katledildiğini düşününce...

MARY: Ne büyük muamma, ne ıstırap.

ANNE: Kalbimde oğluma yeniden yer açan O'na ne zalimlik ettiklerini düşündükçe.

(Sessizlik)

MARTHA: Fakat Lazarus tepelerde böyle uzun kalmamalı.

MARY: Rüyadaki birinin zeytin koruluğunda yolunu kaybetmesi kolaydır. Lazarus'un oturup dinlenmeyi ve hayal kurmayı sevdiği bir yer biliyorum. Ah anne, ufak bir çayın yanında. Eğer yeri bilmiyorsan, bulmana imkân yok. Bir defasında beni oraya götürmüştü, iki taşın üzerine oturmuştuk, çocuklar gibi. İlkbahardı ve etrafımızda minik çiçekler büyüyordu. Kışın o yerden sık sık bahsederiz. Ve ne zaman oradan bahsetsek, gözlerinde garip bir ışık belirir.

DİVANE: Evet, o garip ışık, diğer ışığın düşürdüğü o gölge.

MARY: Ve anne, biliyorsun Lazarus hep bizimle olmasına rağmen, aslında hep bizden uzaktı.

ANNE: Anlamadığım çok şey söylüyorsun. (Duraklar) Oğlumun tepelerden dönmesini isterdim. Geri gelmesini isterdim! (Duraklar) Şimdi gitmeliyim. Mercimeklerin dibi tutmasın.

(Anne kapıdan çıkar)

MARTHA: Söylediklerinin hepsini anlayabilmeyi isterdim Mary. Sen konuşurken, sanki başkası konuşuyormuş gibi geliyor.

MARY: (Sesi biraz garip) Biliyorum kardeşim, biliyorum. Ne zaman konuşsak, aslında konuşan başkasıdır.

(Uzunca bir sessizlik. Mary düşüncelere dalmıştır, Martha onu merakla izlemektedir. Lazarus tepelerden döner, arka sol yandan girer. Evin yanındaki badem ağaçlarının altındaki otların üzerine kendini atar.)

MARY: (Ona doğru koşarak) Ah Lazarus, yorgunluktan perişan olmuşsun. Bu kadar uzağa yürümemeliydin.

LAZARUS: (Dalgın dalgın konuşur) Yürümek, yürümek ve bir yere varamamak; aramak ve bir şey bulamamak. Yine de tepelerde olmak daha iyi.

DİVANE: Orası sonuçta diğer tepelere bir adım daha yakın.

MARTHA: (Kısa bir sessizlikten sonra) Ama iyi durumda değilsin, bizden bütün gün ayrı kalıyorsun ve çok endişeleniyoruz. Geri dönerek, Lazarus, bizleri mutlu ettin. Ama bizi burada yalnız bırakarak mutluluğumuzu endişeye çeviriyorsun.

LAZARUS: (Yüzünü tepelere dönerek) Bugün sizden uzun süre mi ayrı kaldım? Tepelerde bir ana, ayrılık demeniz ne garip. Tepelerde gerçekten bir andan uzun mu kaldım?

MARTHA: Bütün gün yoktun.

LAZARUS: Düşünsene, düşünsene! Tepelerde bütün bir gün! Buna kim inanır?

(Bir an sessizlik. Anne evin kapısından girer.)

ANNE: Ah oğlum, dönmene sevindim. Saat geç oldu tepeleri sis sarıyor. Senin için korktum oğlum.

DİVANE: Hepsi sisten korkuyor. Oysa onların başlangıcı sis ve onların sonu sistir.

LAZARUS: Evet, tepelerden size geri döndüm. Ne acı, hepsi ne acı.

ANNE: Mesele nedir Lazarus? Acı olan nedir?

LAZARUS: Hiçbir şey anne. Hiçbir şey.

ANNE: Garip konuşuyorsun. Seni anlamıyorum Lazarus. Eve geldiğinden beri pek az şey söyledin. Fakat söylediklerin bana garip geliyor.

MARTHA: Evet, garip.

(Bir an dururlar.)

ANNE: Sis buraya doğru yaklaşıyor. Haydi eve girelim. Gelin evlatlarım.

(Anne Lazarus'u hasret ve şefkatle öptükten sonra eve girer.)

MARTHA: Hava soğuyor. Dokuma tezgâhımı ve kumaşları içeri almalıyım.

MARY: (Badem ağaçlarının altında, otların üzerinde Lazarus'un yanında oturmaktadır, Martha'yla konuşur) Nisan akşamları sahiden dokuma tezgâhın ve kumaşlar için iyi değil. Tezgâhı içeri almada sana yardım etmemi ister misin?

MARTHA: Hayır, hayır. Kendim yapabilirim. Hep kendim yaptım.

(Martha tezgâhı eve taşır, sonra geri dönüp kumaşları da alır. Bir rüzgâr eser, badem ağacını sallar, Mary ve Lazarus'un üstüne bir öbek tomurcuk düşer.)

LAZARUS: Bahar bile bizi teselli etmeye çalışırdı ve ağaçlar bile bize ağlardı. Düşüşümüzü ve ıstırabımızı bilselerdi, dünyada ne varsa, dünyada ne varsa bize acır ve bizim için ağlardı.

MARY: Ama bahar bizimle, acının peçesiyle örtülmüş olsa bile, bahar aynı bahar. Acıdan bahsetmeyi keselim artık. Onun yerine baharımızı ve üzüntümüzü metanetle kabullenelim. Sana hayatını veren, yine de kendi hayatını teslim eden O'na tatlı bir sessizlikle hayran olalım. Acıdan bahsetmeyelim Lazarus.

LAZARUS: Kalbimin binlerce, binlerce yıllık arzusundan, binlerce, binlerce yıllık hasretinden koparılmam ne acı, Binlerce, binlerce bahardan bu kışa dönmem ne acı.

MARY: Ne demek istiyorsun ağabey? Neden binlerce binlerce bahardan bahsediyorsun? Bizden sadece üç gün uzak kaldın. Üç kısa gün. Ama üzüntümüz üç günden kat kat uzundu.

LAZARUS: Üç gün? Üç yüzyıl, üç sonsuzluk! Tüm zamanlar! Zamanın başlangıcından bile önce ruhumun sevdiğiyle geçirdiğim tüm zamanlar.

DİVANE: Eve, üç gün, üç yüzyıl, üç sonsuzluk. Hep ölçüp tartmaları ne garip. Daima bir güneş saati ve terazi oluyor.

MARY: (şaşkınlık içinde) Zamanın başlangıcından önce ruhunun sevdiği mi? Lazarus, neden böyle şeyler söylüyorsun? Bunlar başka bir bahçede gördüğün hayallerden başka bir şey değil. Şimdi bu bahçedeyiz, Kudüs'ten bir taş atımı mesafede. Buradayız. Ve sen de biliyorsun ki kardeşim, Efendimiz seni hayat ve sevgiyi hayal etmen için bizlere bağışladı; coşku dolu bir havari, O'nun ihtişamının canlı bir tanığı olman için.

LAZARUS: Burada bir hayal yok ve uyanma da. Bu bahçedeki sen ve ben sadece bir yanılsamadan, gerçeğin bir gölgesinden ibaretiz. Uyanma benim sevdiğim ve gerçeklikle bulunduğum yerde.

MARY: (Ayağa kalkar) Sevdiğin mi?

LAZARUS: (O da ayağa kalkar) Sevdiğim.

DİVANE: Evet, evet. Sevdiği, ilahi bakire, her erkeğin sevdiği.

MARY: Ama sevdiğin nerede? Sevdiğin kimdir?

LAZARUS: Burada aradığım ve bulamadığım ruh ikizim. Sonra hızlı ayaklarıyla ölüm geldi ve benim varlığımı onun varlığına kattı ve onunla Tanrı'nın kalbinin tam içinde yaşadım. Ben ona yaklaştım, o da bana ve biz bir olduk. Güneşin altında parıldayan bir küreydik; yıldızların arasında bir şarkıydık. Tüm bunlar Mary, tüm bunlar derinlerden bir ses, bir dünyanın sesi beni çağırana kadar sürdü; ayrılmaz olan paramparça oldu. Ve sevdiğimle göklerde geçirdiğim binlerce binlerce yıl bile, beni o geri çağıran sesin gücünden koruyamadı.

MARY: (gökyüzüne bakarak) Sessiz saatlerimizin kutlu melekleri, bunu anlamamı sağlayın! Ölümün keşfettiği bu yeni toprakların yabancısı kalmayayım. Söyle kardeşim, devam et. Kalbimin seni takip edebileceğine inanıyorum.

DİVANE: Edebilirsen takip et küçük kadın. Kaplumbağa geyiği takip etmeli mi?

LAZARUS: Ben bir ırmaktım ve sevdiğimin yaşadığı denizi arıyordum ve denize ulaştığımda tekrar kayaların arasından akayım diye beni tepelere götürdüler. Sevdiğimin kalbine hasretken, sessizlikle hapis bir şarkıydım. Ardından cenne-

tin rüzgârları beni serbest bıraktı ve beni yeniden bir sesin yakaladığı o yeşil ormana götürdü, yine sessizliğe büründüm. Kara toprakta bir kök oldum, çiçeğe dönüştüm, sonra sevdiğime kavuşmak için göklere yükselen bir esans oldum. Bir el tarafından yakalanıp götürüldüm, yeniden bir kök oldum, kara toprakta bir kök.

DİVANE: Fırtına dallarda kopar, eğer bir köksen fırtınalardan etkilenmezsin. Ve denize ulaştıktan sonra bile, akan bir ırmak olmak iyidir. Tabii yukarıda aksan daha iyi.

MARY: (kendi kendine) Garip, garipten de garip! (Lazarus'a) Ama kardeşim, akan bir ırmak olmak iyidir, henüz söylenmemiş bir şarkı olmak iyi değildir ve kara toprakta bir kök olmak iyi. Efendi tüm bunları bilirdi, hayat ile ölüm arasında bir örtü olmadığını anlayalım diye seni bize O çağırdı. Sevgiyle söylenen bir sözün, ölüm denen o yanılsamanın dağıttığı parçaları nasıl biraraya getirdiğini görmüyor musun? İnan ve inançlı ol, çünkü sadece daha derindeki bilgimiz olan inançta huzur bulabilirsin.

LAZARUS: Huzur! Kalleş huzur, ölümcül huzur! Duyularımızı kandıran ve bizi geçen zamana köle eden huzur! Ben huzur bulmayayım. Tutku bulayım! Serin gökte sevdiğimle yanayım. Sınırsız gökte yoldaşımla, diğer yanımla olayım. Ah Mary, Mary, bir zamanlar benim kardeşimdin, en yakın dostumuz bizi anlamazken bile, biz birbirimizi anlardık. Şimdi beni dinle, beni tüm kalbinle inle.

MARY: Dinliyorum Lazarus.

DİVANE: Tüm dünya dinlesin. Gök şimdi yerle konuşacak ama yer, senin benim kadar sağır.

LAZARUS: Gökteydik, sevdiğim ve ben, hepimiz göğe dönüşmüştük. Işıktaydık ve ışık olmuştuk. Hatta suların üzerinden uçan kadim ruhlar gibi dolaşıyorduk; her gün ilk

günümüz gibiydi. Beyaz sessizliğin kalbinde yaşayan aşkın kendi olmuştuk. Sonra fırtına gibi bir ses, havayı delen sayısız ok gibi bir ses şöyle bağırdı: "Lazarus, beri gel!" ve göklerin evinden inip, kabrin içinde bir kabre, mühürlenmiş bir mağaradaki bu bedene döndüm.

DİVANE: Kervanbaşı, develerin nerede ve adamların nerede? Onları aç toprak mı yuttu? Onları kumla samyeli mi kapladı? Hayır! Nasıralı İsa elini kaldırdı, Nasıralı İsa bir kelam etti; peki söyle bana, develerin nerede ve adamların nerede ve hazinelerin nerede? İz tutmaz kumda, iz tutmaz kumda. Ama ay daima yeniden doğacaktır.

MARY: Bu sanki bir dağ doruğunu hayal etmek gibi. Biliyorum kardeşim, hiç görmemiş olmama rağmen ziyaret ettiğin dünyayı biliyorum. Yine de tüm söylediklerin kulağa garip geliyor. Vadinin ötesindeki birinin anlattığı bir masal gibi, zar zor duyabiliyorum.

LAZARUS: Vadide her şey o kadar farklı ki. Orada ağırlık yok ve ölçü de yok. Sevdiğinle berabersin.

(Sessizlik)

LAZARUS: Ah sevdiğim! Gökteki sevgili esansım! Benim için açılan kanatlar! Söyle bana, kalbimin sukunetinde söyle, beni arıyor musun, benden ayrılmak sana acı verdi mi? Ben de bir esans ve gökte açılan kanatlar mıydım? Ve şimdi söyle bana sevdiğim, çifte zulüm oldu mu, başka bir dünyada O'nun bir kardeşi var mıydı seni yaşamdan ölüme çağıran ve bunu mucize kabul eden bir annen, kız kardeşlerin ve arkadaşların var mıydı? Kutsanmışlıkla gerçekleştirilen bir çifte zalimlik oldu mu?

MARY: Hayır, hayır kardeşim. Sadece bir dünyanın bir İsa'sı vardır. Başka her şey bir hayaldir, senin sevdiğin bile.

LAZARUS: (Büyük bir tutkuyla) Hayır, hayır! Eğer bir hayal değilse, O bir hiçtir. Eğer Kudüs'ün ötesinde ne olduğunu bilmiyor idiyse, O bir hiçtir. Eğer benim gökteki sevdiğimi bilmiyor idiyse, o Efendi değildir. Dostum İsa, bir seferinde bir masanın ucundan bana bir kadeh şarap uzattın ve "Bunun benim hatırıma iç, " dedin. Ve bir parçacık ekmeği yağa batırıp dedin ki, "Bunu ye, bu ekmek benim payım." Ah dostum, elini omzuma koydun ve bana "oğlum, " dedin. Annem ve kardeşlerim içlerinden "Lazarus'umuzu seviyor, " dediler. Ve seni sevdim. Sonra sen gökyüzüne daha çok kule inşa etmeye gittin ve ben sevdiğime gittim. Söyle bana, söyle, neden beni geri getirdin? Ta içinden benim sevdiğimle olduğumu bilmiyor muydun? Lübnan'ın zirvelerinin üzerinden yürürken onunla tanışmadın mı? Geri dönüp kabrin başında, senin önünde durduğumda gözlerimde onun aksini kesin görmüşsündür. Güneşin altında senin hiç sevdiğin olmadı mı? Senden daha güçlü biri seni ondan ayırdı mı hiç? Peki ayrılıktan sonra ne derdin? Sana şimdi ne demeliyim?

DİVANE: Bana da dönmemi emretti ama itaat etmedim, şimdi bana divane diyorlar.

MARY: Lazarus, peki benim gökte bir sevdiğim var mı? Hasretim bu dünyanın ötesinde bir varlık yarattı mı? Onunla olmak için ölmem mi gerekir? Ah kardeşim söyle bana, benim de bir yoldaşım var mı? Eğer böyleyse, yaşayıp ölmek ve yaşayıp yine ölmek ne güzeldir; eğer bir sevdiğim beni bekliyorsa, o beni tamamlayacaksa, ben de onu.

DİVANE: Her kadının gökte bir sevdiği vardır. Her kadının kalbi, gökte bir varlık yaratır.

MARY: (Kendine kendine söyler gibi tekrarlıyor) Gökte bir sevdiğim var mı?

LAZARUS: Bilmiyorum. Ama eğer bir yerde bir şekilde bir sevdiğin olsaydı, bir başka sen, onunla buluşman gerekirdi, seni ondan ayıracak kimsenin olmayacağı kesin.

DİVANE: (O adam)burada olabilir ve onu çağırabilir. Ama diğer çoğu gibi kız duymayacaktır.

LAZARUS: (Sahnenin ortasına gelerek) Beklemek, bir mevsimi daha atlatmak için her mevsimi beklemek ve sonra bir başkasını atlatmak için o mevsimi de beklemek; kendi sonun gelmeden önce her şeyin sonlanmasını izlemek, sonun senin başlangıcındır. Tüm sesleri dinleyip hepsinin sessizliğe karıştığını bilmek; tüm seslerin, uykunda bile ağlayan kalbinin sesi hariç.

DİVANE: Tanrı'nın çocukları, insanoğlunun çocuklarıyla evlendi. Sonra boşandılar. Şimdi insanoğlunun çocukları Tanrı'nın çocuklarının hasretini çekiyor. İnsanın çocukları, Tanrı'nın çocukları, hepsine acıyorum.

(Sessizlik)

MARTHA: (Kapıda belirir) Neden eve girmiyorsun Lazarus? Annemiz akşam yemeğini hazırladı. (biraz sabırsızlıkla) Sen ve Mary ne zaman bir araya gelseniz konuşup duruyorsunuz ve kimse ne dediğinizi anlamıyor.

(Martha birkaç saniye durur, sonra eve girer.)

LAZARUS: (Martha'yı duymamış gibi kendi kendine konuşuyor) Ah, tükendim. Bittim, açım ve susuzum. Bana biraz ekmek ve şarap verir misiniz?

MARY: (Yanına gidip kolunu ona sarıyor) Vereceğim, vereceğim kardeşim. Ama şimdi eve gir. Annemiz akşam öğününü hazırladı.

DİVANE: Pişiremeyecekleri ekmeği ve şişeleyemeyecekleri şarabı istiyor.

LAZARUS: Açım ve susuzum mu dedim? Sizin ekmeğinize aç, şarabınıza susamış değilim. Size söylüyorum, sevdiğimin elini kapısının koluna koymadığı bir eve girmemem gerekir. O benim yanımda olmadıkça bir şölen masasına oturamam.

(Anne evin kapısından çıkagelir.)

ANNE: Now, Lazarus neden sisin içinde duruyorsun? Ve Mary, sen neden eve girmiyorsun? Mumları yaktım, yemek de masada, ama siz hâlâ dışarıda saçmalayıp karanlıkta kelimeleri geveliyorsunuz.

LAZARUS: Kendi annem beni mezara sokacak. Beni yedirip içirecek, beni örtülü suratların arasında oturmaya zorlayacak, çürümüş ellerden ölümsüzlük almaya ve toprak çanaklardan hayat bulmaya teşvik edecek.

DİVANE: Güneşin her şeyi kucakladığı güneye uçan beyaz kuş, seni havada kıstıran nedir ve kim seni geri getirdi? Dostun getirdi, Nasıralı İsa. Seninle uçamayacak olan kanatsıza acıdığı için seni geri getirdi. Ah beyaz kuş, burası soğuk, üşüyorsun ve Kuzey rüzgârı kanatlarında gülüşüyor.

LAZARUS: Bir evde olacaksınız ve bir dam altında. Bir kapısı ve penceresi olan dört duvarın içinde olacaksınız. Burada olacaksınız ve kararmış görüşünüz. Sizin aklınız burada, benim ruhum uzakta.

Sizin tüm benliğin dünyada, benim benliğim gökte. Siz sürünüp evlerinize girersiniz, ben dağ zirvelerinin ötesine uçarım. Hepiniz istisnasız birer kölesiniz, kendinizden başka bir şeye tapınmazsınız. Uyur ama rüya görmezsiniz; uyanır ama tepelerin arasından yürümezsiniz. Ve dün sizlerden, hayatlardan bıkıp sizin ölüm dediğiniz diğer dünyayı arama-

ya gittim; eğer ölmüş olsaydım hasret çekmeyecektim. Şimdi şu anda burada duruyor ve sizin hayat dediğinize isyan ediyorum.

MARTHA: (Lazarus konuşurken evden çıkmıştı) Ama Efendi üzüntümüzü ve acımızı gördü de seni bize geri çağırdı, sen ise hâlâ isyan ediyorsun. Hangi kumaş onu dokuyana isyan eder! Hangi ev kendini inşa edene başkaldırır!

MARY: O, kalbimizdeki biliyordu ve bize nezaketle davrandı, sonra annemi gördü ve annemin gözlerinde ölü, gömülmüş bir oğulu, sonra keder O'nu da sardı ve bir an için durdu ve sustu. (Ara) Ardından senin mezarına kadar O'nun peşinden gittik.

LAZARUS: Evet, annemin kederi yüzünden ve senin kederin. Beni geri getiren acımaydı, kendine acıma. Kendime acıma ne bencil bir duygu ve ne köklü. İsyan ettiğimi söylüyorum. Bizzat sonsuzluk, baharı kışa döndürmemeli diyorum. Tepeleri hasret içinde aştım ve kederiniz beni geri, bu vadiye getirdi. Size hayat boyu eşlik edecek bir oğul ve ağabey istediniz. Komşularınız bir mucize istedi. Siz ve komşularınız, babalarınız ve onların babaları gibi, hayattaki en basit şeylere inanabilmek için bir mucize istediniz. Ne zalimsiniz, kalpleriniz ne sert ve gözlerinizin gecesi ne karanlık...Siz peygamberleri cennetlerinden kendi eğlenceniz için indirir, sonra da peygamberleri öldürürsünüz.

MARTHA: (sitem ediyor) Kederimize kendine acıma diyorsun. Peki senin sızlanman kendine acımadan başka nedir? Artık sakinleş ve Efendi'nin sana verdiği hayatı kabul et.

LAZARUS: O bana hayat vermedi, bana bu hayatı verdi. Kendi sevdiğimle olan hayatımı benden alıp size verdi, gözlerinizi ve kulaklarınızı açan bir mucize olsun diye. Kendini

bile nasıl feda ettiyse, beni de feda etti. (Göğe doğru dönerek) Baba, onları affet. Ne yaptıklarını bilmiyorlar.

MARY: (şaşırarak) Haçta asılı haldeyken bu sözleri söyleyen O'ydu.

LAZARUS: Tabii, bu sözleri benim için, Kendi için, anlayan ama anlaşılamayan tüm herkes için söyledi. Gözyaşlarınızla O'na hayatım için yalvarırken söylemedi mi bu sözleri? Mühürlü kapının önünde durup, sonsuzluğun beni sizlere bahşetmesinden ısrarcı olan, sizin arzunuzdu, O'nun iradesi değil. Beni geri getiren, bir oğul ve bir ağabeye duyulan o kadim hasretti.

ANNE: (Ona yaklaşır ve kolunu omzuna sarar) Lazarus, sen itaakar bir oğuldun ve sevgi dolu bir oğul. Sana neler oldu? Bizimle ol ve dertlerini unut.

LAZARUS: (Elini kaldırarak) Annem, ağabeylerim ve kız kardeşlerim, benim sözlerimi duyanlardır.

MARY: Bunlar da O'nun sözleri.

LAZARUS: Doğru ve bu sözleri benim için, hem de Kendi için söyledi ve annesi toprak, babası gök olanlar ve insanlara, ırk, ülkelere ve ırklara bağlı olmayanlar için söyledi.

DİVANE: Gemimin kaptanı, rüzgâr yelkenlerinizi doldurdu ve denize açıldınız; kutlu adaları arıyorsunuz. Sizi amacınızdan hangi başka rüzgâr çevirdi ve neden bu sahillere döndünüz? Rüzgâra Kendi nefesini katan Nasıralı İsa'ydı, boşken yelkenleri doldurdu, doluyken boşalttı.

LAZARUS: (Birdenbire hepsini unutur, başını kaldırır ve kollarını açar) Ah sevdiğim! Gözlerinde şafak vardı, o şafakta ise gece karanlığının sessiz gizemi ve gündüz vaktinin sessiz umutları, tamamlanmıştım, bir bütün olmuştum. Ah

sevdiğim, bu yaşam, bu örtü şimdi aramızda. Tekrar yaşayabilmek için, bu ölümü yaşayıp tekrar ölmeli miyim? Yeşil doğa sarıya dönüp tekrar ve tekrar çıplak kalana kadar ihtiyaçlar giderilmemeli mi? (Durur) Ah O'na lanet edemem. Ama neden, o kadar adam içinde ben dönmeliydim? Tüm o çobanlar içinde neden ben yeşil otlaklardan geriye, çöle getirildim?

DİVANE: Lanet okuyacaklardan biri olsaydın, bu kadar genç ölmezdin.

LAZARUS: Nasıralı İsa, söyle bana, bana neden bunu yaptın? Senin yüceliğine yükselmek için mütevazı, sade, kederli bir taşa uzanmam adil mi? Ölülerden herhangi biri senin yüceltmene hizmet edebilirdi. Neden bu aşığı sevdiğinden ayırdın? Senin terk edeceğini içten içe bildiğin bir dünyaya beni neden çağırdın? (Sonra yüksek sesle ağlamaya başlar) Neden – neden – neden beni sonsuzluğun yaşayan kalbinden bu yaşayan ölüme çağırdın? Ah Nasıralı İsa – Sana lanet edemem! Sana lanet edemem. Seni kutsarım ancak. (Sessizlik. Lazarus yorgunluktan bitap düşmüştür. Başı göğsüne kadar düşer. Bir an katlanılmaz bir sessizliğin ardından tekrar başını kaldırır ve çarpılmış yüzü, derin ve iç parçalayıcı hıçkırıklara bürünür.) Nasıralı İsa! Dostum! İkimiz de çarmıha gerilmişiz. Affet beni! Affet beni. Sana rahmetler olsun, şimdi ve daima.

(O anda tepelerden doğru bir havari koşturarak gelir.)

MARY: Philip!

PHILIP: Dirildi! Efendi ölüyken dirildi ve şimdi Galile'ye gitti.

DİVANE: O dirildi ama yeniden binlerce kere çarmıha gerilecek.

MARY: Philip, dostum, neler diyorsun?

MARTHA: (Havariye doğru koşar ve kollarından tutar) Seni tekrar gördüğüm için ne kadar sevindim bilsen. Fakat dirilen kim? Kimden bahsediyorsun?

ANNE: (Ona doğru yürüyerek) İçeri gir oğlum. Bu gece bizimle yemek yemelisin.

PHILIP: (Onların sözlerine tepki vermeyerek) Diyorum ki, Efendi ölüyken dirildi ve Galile'ye gitti.

(Derin bir sessizlik çöker)

LAZARUS: Şimdi hepiniz beni dinleyin. Eğer O ölümden dirildiyse, O'nu yeniden çarmıha gereceklerdir ama O'nu yalnız çarmıha germemeliler. O'na eşlik etmeliyim, beni de çarmıha germeleri gerek.

(Coşkunlukla döner ve tepelere doğru yürür.)

LAZARUS: Annem ve kardeşlerim, bana hayatı vereni takip etmeliyim, O bana ölümü verene dek. Evet, ben de çarmıha gerileceğim ve benim çarmıha gerilişim onu çarmıhtan indirecek. (Sessizlik)

LAZARUS: Artık O'nun ruhunu ararım ve huzura ererim. Beni demir zincirlerle bağlasalar, bağlanmış olmam. Binbir anne, binlerce binlerce kardeş kıyafetimden tutsa da, ben tutulmam. Doğu rüzgârının estiği yere, Doğu rüzgârıyla giderim. Ve gün batımında, tüm günlerimizin huzurlu geçeceği sevdiğimi ararım. Geceleyin tüm sabahların uyuduğu saatte sevdiğimi ararım. Ve tüm insanlar içinde bir tek ben, iki kere yaşamaya, iki ölüme mahkûm, bir tek ben iki sonsuzluk biliyor olurum.

(Lazarus annesinin yüzüne bakar, sonra kız kardeşlerinin yüzüne, Philip'in yüzüne, sonra tekrar annesinin yüzüne. Sonra uyurgezer gibi döner ve tepelere doğru koşar. Kaybolur. Herkes şaşırmış ve sarsılmıştır.)

ANNE: Oğlum, oğlum, bana dön.

MARY: Ağabey, nereye gidiyorsun? Ah gel ağabey, bize geri dön.

MARTHA: (Sanki kendiyle konuşuyor) Öyle karanlık ki, yolunu kaybedeceğinden eminim.

ANNE: (Neredeyse çığlık atıyor) Lazarus, oğlum!

(Sessizlik)

PHILIP: Hepimizin gideceği yere gitti. Ve dönmeyecektir.

ANNE: (Sahnenin en arkasına, Lazarus'un gözden kaybolduğu noktaya doğru gider) Lazarus, Lazarus, oğlum! Bana dön! (Çığlık atar.)

(Sessizlik çöker. Lazarus'un koşturan adımları uzakta kaybolur.)

DİVANE: Artık gitti, erişebileceğimizin ötesinde. Ve artık kederiniz kendine başkasını aramalı. (Duruyor) Zavallı, zavallı Lazarus, şehitlerin ilki ve hepsinin en yücesi.



(Türkçesi: Nurcan Onaran)

İnsanlar, Peder Samaan'ı spiritüel ve dini konularda liderleri gibi görüyorlardı. Çünkü kendisi bir uzmandı. Bağışlanabilir ve ölümcül günahlar konusunda derin bilgileri olan, Cennet Cehennem ve Araf'ın sırlarına vakıf biriydi.

Peder Samaan'ın görevi köyden köye dolaşarak dualar edip insanları günahın ruhani hastalığından iyileştirmek ve Şeytanın gazabından korumaktı. Muhterem Peder, Şeytan ile sürekli savaş halindeydi. Beyler, bu bilge adama saygı duyardı. Dualarından ve bilgilerinden faydalanmak için altın ve gümüş verirler ve her hasatta da en iyi meyvelerden kendisine sunarlardı.

Bir sonbahar gecesi Peder Samaan vadiler ve tepeler aşarak ıssız bir köye doğru giderken, yolun kenarındaki hendekten acı bir çığlık duydu. Durdu ve sesin geldiği yöne baktı ve yerde yatan çıplak bir adam gördü. Başındaki ve göğsündeki derin yaralardan kanlar akıyordu. Acı bir şekilde inleyip yardım istiyordu, "Beni kurtarın. Bana yardım edin. Bana acıyın, ölüyorum." Peder Samaan tereddütle acı çeken adama bakıyordu."Bu adam bir hırsız olmalı. Yoldaki geçenleri soymaya çalışırken düşmüş olmalı. Birisi onu yaralamış ve eğer elimde ölürse, onu öldürmeye çalışmakla suçlanabilirim."

Durumu değerlendirdikten sonra tam yoluna yeniden başladığında, ölmek üzere olan adam ona seslendi, "Beni sakın bırakma! Ölüyorum!" sonra Peder yine düşündü. Yardım etmeyi red ettiği için yüzü solmuştu. Dudakları titredi, ama yine kendi kendine konuştu."Ormanın içinde dolaşan delilerden biri olmalı. Yaralarının görüntüsü bile kalbime korku sardırdı. Ne yapmalıyım? Ruhani bir doktor fiziksel yaraları iyi edemez ki." Peder Samaan tam bir kaç adım daha uzaklaşmıştı ki neredeyse ölü halindeki adam öyle bir acıyla bağırdı ki, çevredeki kayalar bile eridi."Yanıma yaklaş! Gel, çünkü biz uzun zamandır arkadaşız. Sen Peder Samaan'sın,

iyi bir çobansın. Ben de ne hırsızım ne de deli. Yanıma yaklaş ve bu ıssız yerde ölmeme izin verme. Gel, sana kim olduğumu söyleyeyim."

Peder Samaan adama yaklaştı, eğildi ve adama baktı. Ama yüzünde çok garip zıtlıklar gördü. Zekâ ile aptallık, çirkinlik ile güzellik, kötülük ve yumuşaklık. Hemen bir adım geri attı ve bağırdı, "Kimsin sen?"

Çok yavaş bir sesle ölmek üzere adam, "Benden korkma Peder, çünkü biz uzun zamandır iyi arkadaşız. Yardım et de ayağa kalkayım ve beni en yakın suya götür ki yaralarımı yanındaki ketenlerle temizle, " dedi. Peder yine sordu, "Kim olduğunu söyle, çünkü ben seni tanımıyorum, gördüğümü de hatırlamıyorum."

Adam, acı veren bir sesle cevap verdi: "Beni tanıyorsun! Beni binlerce kez gördün ve benimle her gün konuşuyorsun. Ben senin için kendi yaşamından bile daha değerliyim."

Peder azarlar bir sesle, "Seni yalancı düzenbaz! Ölmek üzere olan bir adam yalan söylemez. Senin şeytani yüzünü ben hayatımda görmedim. Bana kim olduğunu söyle, yoksa seni kaçtığın hayatına geri çeker işkence ederim, " dedi. Yaralı adam yavaşça hareket edip kızgın adamın gözlerinin içine baktı ve dudaklarındaki gizemli bir gülümseme ile sessiz, derin ve düzgün bir sesle, "Ben Şeytanım, " dedi.

Bu korkunç kelimeyi duyan Peder Samaan öyle bir çığlık attı ki, vadinin en ücra köşelerinde bile duyuldu. Sonra ölmek üzere olan adama baktı. Ve köy kilisesinin duvarında asılı duran dini resimdeki Şeytan görüntüsü ile adamın üzerindeki yaraların benzerliğini fark etti. Titredi ve "Tanrı senin cehenneme benzer görüntünü bana göstermiş ve senden daha fazla nefret etmemi sağlamıştı! Hastalıklı koyun çoban tarafından yok edilmeli. Yoksa diğer koyunlara da hastalık bulaşır!" diye bağırdı.

Şeytan cevap verdi: "Hırslanma Peder ve bu kalan zamanı boş konuşmalar ile geçirme. Gel de hayat bedenimden çıkmadan önce bu yaraları kapat."

"Her gün Tanrı'ya yakarmak için açılan bu eller, cehennemin zehrini akıtan yaralara dokunmaz. Sen, insanlığın düş-

manı ve erdemi yok etmeyi kendisine amaç edinmiş biri olarak, insanlığın dilinden dökülen lanet ile ölmelisin."
Şeytan, can havli ile kendisini tek dirseği üzerinde kaldırarak cevap verdi."Sen ne dediğini bilmiyorsun ve kendin için işlediğin suçun farkında değilsin. İzin ver de hikâyemi anlatayım. Bugün bu ıssız vadide yürüyordum. Buraya vardığımda, bir grup melek bana saldırmak için indiler ve bana çok sert vurdular. Bir tanesi her iki yanı da keskin bir kılıç taşıyordu. O olmasaydı ben onlarla başa çıkardım, ama o parlak kılıç karşısında gücüm yetmedi." Şeytan bir an konuşmayı kesti ve yan tarafındaki derin yaraya titreyen elini bastırdı. Ve sonra devam etti, "Silahlı melek, sanırım o Mikail'di, uzman bir gladyatördü. Kendimi yere atmayıp ölmüş taklidi yapmasaydım, beni kötü ölüme o yollardı." Zafer dolu sesi ve cennete bakarmış gibi nurlu gözleriyle Peder, "Kutsal Mikail insanlığı bu tehlikeli düşmandan kurtarmış."
Şeytan itiraz etti."Benim insanlığı küçümsemem, senin kendine olan nefretinden daha büyük değil. Mikail'i kutsuyorsun ama o senin yardımına hiç gelmedi. Yenilgimden dolayı bana beddua ediyorsun, ama ben hâlâ senin huzur ve mutluluğunun kaynağıyım. Hep de öyle oldum. Beni kutsamıyor ve nezaketini sunmuyorsun, ama benim varlığımın gölgesi ile zenginleşip yaşıyorsun. Benim varlığımı mesleğin için bir silah ve bir bahane olarak sunup adımı kahramanlıkların için bir delil olarak kullanıyorsun. Benim geçmişim şu anıma ve geleceğime ihtiyaç duymanı sağlamadı mı? İstediğin zenginliğe ulaşabildin mi? Krallığımı bir tehdit olarak kullanarak takipçilerinden daha fazla altın ve gümüş almanın mümkün olmadığını mı düşünüyorsun?"
"Eğer ben ölürsem, senin de açlıktan öleceğinin farkında değil misin? Eğer bugün ölmeme izin verirsen, yarın ne yapacaksın? Eğer adım yok olursa, ne iş yapacaksın? Yıllardır buradaki köylerde dolaşarak insanları benim elime düşmemeleri için uyarıyorsun. Senin tavsiyelerini dinarları ve tarlalarından aldıkları ürünler ile satın aldılar. Kötü düşmanlarının artık yaşamadığını öğrenirlerse, yarın senden ne satın

alacaklar? İnsanlar günah işlemeyecekleri için senin mesleğin de benimle birlikte ölür. Bir rahip olarak Şeytan'ın varlığının kendi düşmanı olan Kilise'yi yarattığının farkında değil misin? Bu eski çatışma, inananların cebinden altın ve gümüşü alıp sonsuza dek rahip ve misyonerlerin cebinde biriktiren gizli bir eldir. Kendi saygınlığına, kilisene, evine ve yaşam tarzına zarar vereceğini bile bile burada ölmeme nasıl izin verirsin?

Şeytan bir süre sessiz kaldı ve alçakgönüllülüğü artık kendine güvenen bir bağımsızlığa dönmüştü. Devam etti."Peder, sen gururlu ama cahil birisin. Ben sana inancın tarihçesini göstereceğim ve sen de ikimizin varlığını birbirine ve varlığımı senin bilinçaltına bağlayan gerçekleri orada bulacaksın."

"Zamanın başlangıcının ilk saatinde insanoğlu güneşe baktı ve kollarını açarak ilk defa, 'Gökyüzünün ardında çok ulu, sevgi dolu ve iyiliksever bir Tanrı var, ' dedi. İnsanoğlu büyük ışık küresine arkasını döndü ve toprak üzerindeki gölgesini gördü ve 'Yeryüzünün derinliklerinde kötülüğü seven bir karanlık iblis var' dedi. İnsan mağarasına doğru yürürken kendi kendine, 'Ben iki karşıt gücün ortasındayım. Birisine sığınırken, diğerine karşı mücadele etmeliyim.'Onu yarattığı için şükran duyduğu güç ile onu korkuttuğu için lanet yağdırdığı gücün arasında kalmış insanoğlu için yüzyıllar geçti. Ama ne kutsamanın ne de lanetin tam anlamını algılayamadı. İkisinin arasındaydı; aynı bir ağacın baharda çiçek açması ve kışın da donması gibi.

"Bir insancıl anlayış olan medeniyetin ortaya çıkmasını gören insanoğlunun aklına aile kavramı geldi. Sonra kabileler oluştu. Buralarda kabiliyetlere göre iş bölümleri oluştu. Bir grup toprağı işlerken, diğeri kulübeler inşa etti, diğerleri elbise dokudu ya da yiyecek avladı. Bunların akabinde kehanet dünya üzerine geldi ve hiçbir temel dürtü ya da gerekliliği olmayan bir meslek oluştu."

Şeytan bir süre konuşmasını kesti. Sonra güldü ve kahkahası boş vadide yankılandı. Ama bu gülüşü ona yaralarını hatırlattı ve elini yanına koyup acıyla bastırdı. Sonra kendini

düzeltti ve devam etti, "Kehanet ortaya çıktı ve yeryüzünde garip bir moda şeklinde büyüdü.

"İlk kabilede La Wiss adında bir adam vardı. Gerçek adını bilmiyorum. Akıllı bir yaratıktı, ama çok tembeldi ve ne toprak ekiminde, ne kulübe yapımında, ne ineklerin bakımında ne de bedenen çalışma gerektiren hiçbir işte çalışmayı reddediyordu. P dönemlerde yiyecek elde etmek için zorlu uğraşlar içine girmek gerektirdiği için, La Wiss çoğu geceler boş mide ile uyuyordu.

"Bir yaz gecesi tüm kabile şeflerinin kulübesinin çevresinde toplanmış günün yorumunu yaparken uyku saatlerini bekliyorlardı. Adamın biri aniden ayakları üzerine zıpladı, Ay'ı işaret etti ve "Gece Tanrısına bakın! Yüzü karanlık ve güzelliği yok olmuş! Gökyüzüne asılı kara bir taşa dönüşmüş!' diye bağırdı. Kalabalık Ay'a bakıp sanki karanlık onların kalplerini sökmüş gibi korkuyla bağırmaya başladılar. Gece Tanrısı yavaşça kara bir topa dönüşüp yeryüzüne gölge yapıyor, gözlerinin önünde tepeler ve vadiler karanlığa gömülüyordu.

"O anda daha önce tutulma gören ve bunun basit sebebini anlayan La Wiss, bir adım öne çıkarak bunu bir fırsata çevirdi. Kalabalığın ortasında durdu, ellerini gökyüzüne kaldırdı ve kuvvetli bir sesle onlara, 'Eğilin ve dua edin. Işık saçan Gece Tanrısı, kötü Karanlık Tanrısı ile savaşıyor. Eğer Kötü Tanrı onu yenerse, hepimiz yok oluruz. Ama eğer Geve Tanrısı zaferi elde ederse, bizler de yaşarız. Şimdi dua edin. Yüzünüzü toprakla örtün. Gözlerinizi kapatın. Başlarınızı gökyüzüne çevirmeyin. Çünkü iki Tanrının savaşına şahitlik edenler, görme yetilerini ve akıllarını kaybedecekler ve ömürleri boyunca kör ve beyinsiz olarak yaşayacaklar! Başınızı eğin ve tüm kalbinizle Gece Tanrısı'nın bizim ölümcül düşmanımızı yenmesi için dua edin!' dedi.

"Ama La Wiss kabiledekilerin hiç duymadıkları kriptik ve kendi uydurması kelimelerle konuşmaya devam etti. Bu süslü törenin ardından Ay eski formuna girince La Wiss sesini daha da yükselterek, etkili sesiyle, 'Şimdi kalkın ve düşmanına karşı zafer kazanmış Gece Tanrısı'na bakın.

Yolculuğuna yıldızlar arasında devam ediyor. Şu bilinsin ki dualarınızla karanlıklar şeytanını yenmesine yardımcı oldunuz. Şu anda çok memnun ve hiç olmadığı kadar parlak, ' dedi.

"Kalabalık ayağa kalktı ve tüm ışığı ile parlayan Ay'a baktı. Korkularının yerini sakinlik aldı ve karmaşaları neşeye dönüştü. Dans etmeye, şarkı söylemeye ve ellerindeki sopalar ile demirlere vurmaya başladılar. Bu neşeleri vadilerde çınlıyordu.

"O gece kabile reisi La Wiss'i çağırdı ve onunla konuştu. 'Daha önce hiç bir insanın yapmadığı bir şey yaptın. Aramızdan hiç kimsenin anlamadığı gizli sır bilgini ortaya döktün. Halkımın da isteği üzerine kabilenin benden sonra gelen en nüfuzlu kişisi olmalısın. Ben en kuvvetli kişiyim ve sen de en bilge ve bilgili kişisin. Sen halkım ile tanrıların arasındasın ve onların isteklerini ve taleplerini iletip, onların sevgi ve kutsamalarını nasıl kazanacağımızı bize öğretmelisin.'

"La Wiss muzip şekilde onaylayarak, 'İnsan Tanrısı'nın rüyalarımda bana ilettiği her şeyi uyandığımda size ileteceğim ve sadece onun dediklerini aktaracağımdan emin olabilirsiniz, ' dedi. Şef inanmıştı ve La Wiss'e iki at, yedi buzağı, yetmiş koyun ve yetmiş kuzu verdi. Ona şöyle dedi, 'Kabilenin erkekleri sana sağlam bir kulübe yapacak. Her hasad zamanı sonunda sana hasadın bir kısmını vereceğiz ki sen de onurlu ve saygıdeğer biri olarak yaşamını sürdür.'

"La Wiss ayağa kalktı ve tam gidecekken şef onu durdurdu. 'İnsan Tanrısı dediğin ne ya da kim? Şanlı Gece Tanrısı ile kim güreş etmeye cesaret eder? Daha önce onu hiç duymamıştık, ' dedi. La Wiss alnını ovaladı ve cevap verdi. 'Ulu Şefim, eski zamanlarda, henüz insan yaratılmamışken, yıldızların boşluğunun ardında tüm tanrılar barış içinde yaşıyorlardı. Tanrıların Tanrısı onların babasıydı ve onların bilmediklerini bilirdi ve yapamadıklarını yapardı. Ebedi kanunların arkasındaki tüm sırları bilir ve kendine saklardı. Onikinci çağın yedinci evresinde, büyük tanrıdan nefret eden Bahtaar başkaldırıp babasının karşısına çıkmıştı. 'Tüm

yaratılanların üzerindeki büyük gücü neden kendine saklıyorsun, sırları ve kanunları neden bizden uzak tutuyorsun? Bizler sana inanan ve ebedi varlığını büyük bilgiyi paylaşan çocukların değil miyiz?' diye sordu.

"Tanrıların Tanrısı çok kızmıştı ve 'Ben başlangıç ve son olduğum için en büyük gücü ve büyük otoriteyi ve de sırları kendime saklamalıyım, ' dedi.

"Ve Bahtaar ona şöyle cevap verdi: 'Eğer bu güç bilgilerini benimle paylaşmazsan, ben, çocuklarım ve çocuklarımın çocukları sana karşı ayaklanacağız!' diye cevap verdi. O an Tanrıların Tanrısı cennetin derinliklerindeki tahtından kalktı ve kılıcını çekti, güneşi kendine kalkan olarak aldı ve sonsuzluğun her köşesini sallayan sesiyle bağırdı. 'Karanlığın ve acının var olduğu kasvetli dünyaya in kötü isyancı! Güneş küllerinde sönene ve yıldızlar da un ufak olana kadar orada sürgünde kalacaksın!' O anda Bahtaar üst dünyadan tüm kötü ruhların bulunduğu alt dünyaya indi. Ondan sonra da babasını ve kardeşlerini seven her ruhu tuzağa düşüreceğine hayatın sırları üzerine yemin etti.'

"Şef onu dinlerken alnı buruştu ve yüzü solgunlaştı. Merakla sordu. 'O zaman Kötü Tanrı'nın adı Bahtaar mı?' La Wiss cevap verdi: 'Adı üst dünyada iken Bahtaar'dı. Ama alt dünyaya geldiğinde sırasıyla şu isimleri aldı: Baalzaboul, Satanail, Balial, Zamiel, Ahriman, Mara, Abdon, İblis ve sonunda da en meşhur olan Şeytan.'

"Şef, rüzgârla birlikte birbirine çarpan kuru dalların çıkardığı ses gibi bir tonla Şeytan kelimesini defalarca tekrarladıktan sonra sordu, 'Neden Şeytan tanrılardan nefret ettiği kadar insanlardan da nefret ediyor ki?'

"La Wiss hemen cevap verdi: 'İnsanlardan kardeşlerinin soyundan oldukları için nefret ediyor.' Şef bağırdı, 'O zaman Şeytan insanoğlunun yeğeni!' Karmaşık ve rahatsız olmuş bir sesle, 'Evet Şefim, ama onların günlerini acı, gecelerini ise korkunç rüyalarla dolduran bir düşmandır o. Kulübelerine fırtınaları yönlendiren, ekinlerine kıtlık getiren ve hem onlara hem de hayvanlarına hastalık yayan O'dur. Kötü ve güçlü bir tanrıdır; iblistir ve biz üzgün olduğu-

muzda sevinir ve sevinçli olduğumuzda da üzülür. Benim fikrime göre bu iblisten kurtulmak için onu derinlemesine incelemeli, karakterini öğrenmeliyiz. Böylece onun tuzaklarına da düşmeyiz' dedi.

"Şef başını kalın asasına doğru eğdi ve 'Ben artık evlerimize fırtınaları getiren, ekinlerimizi çürüten ve hayvanlarımızı hasta eden garip gücün sırlarını biliyorum. Halkım şu an öğrendiğim her şeyi öğrenmeli ve La Wiss de halkıma en büyük düşmanlarını ve ondan korunma yollarını anlatmak için yetkilidir, ' dedi.

"Ve La Wiss kabile reisinin yanından ayrılıp zekâsıyla gurur duyup bunu şarap içerek kutladığı kulübesine gitti. İlk defa La Wiss dışındaki halk ve Şef geceyi korkunç hayaletler, ürkütücü gölgeler ve rahatsız edici kâbuslarla geçirdi."

Şaytan konuşmasına biraz ara verirken Peder Samaan da şaşkın biçimde ona bakıyordu. Peder'in dudaklarında ölümün gülümsemesi belirdi. Sonra Şeytan devam etti." Bu dünyaya kehanetin gelme sebebi benim varlığımdır. Benim zulmümü meslek haline çeviren ilk kişi La Wiss'dir. La Wiss'in ölümünden sonra bu görev çocukları ve torunları ile sürdü. Sonunda mükemmel bir ilahi meslek halini aldı. Bilgi sahibi olan ve ruhları asil, kalpleri temiz kişiler tarafından yürütüldü.

"Babil'de benimle ilahileri ile savaşan bir din adamının önünde halk yedi kere eğildi. Nineveh'de benim sırlarımı bildiğini iddia eden adama Tanrı ile insan arasındaki altın hat gözüyle bakılıyordu. Tibet'te benimle dövüşen insana güneşin ve ayın oğlu dediler. Babil, Efes ve Antakya'da rakiplerime çocuklarının canlarını kurban ettiler. Kudüs ve Roma'da benden nefret ettiklerini ve benimle dövüştüklerini iddia eden kişilerin eline hayatlarını verdiler.

"Güneşin altındaki her şehirde ismim dinler tarihi, sanat ve felsefe konularının eğitimlerinde merkez oldu. Eğer ben olmasaydım ne kiliseler yapılır ne de kaleler ya da saraylar dikilirdi. Ben, insanoğluna karar verdirten cesaretim. Ben, orijinal fikirlerin kaynağıyım. İnsanın ellerini kıpırdatan el, benim. Ölümsüz Şeytan, benim. İnsanların hayatta kalmak

uğruna savaştıkları Şeytan, benim. Benimle savaşmayı keserlerse, mükemmel efsanelerindeki cezai şartlar gibi beyinlerini, kalplerini ve ruhlarını miskinlik kaplar.

"Ben erkeklerin beyinlerini, kadınların da kalplerini fetheden sessiz ama çok güçlü bir fırtınayım. Benim korkumla beni def etmek için dua edecekleri yerlere gıderler ya da benim çevremdekilerin de etkisiyle kötü yerlere giderek beni memnun ederler. Beni yatağından uzak tutmak için gece dua eden keşiş, aynı beni odasına davet eden bir orospu gibidir. Ben ölümsüz ve sonsuza dek yaşayacak olan Şeytan'ım.

"Korku duygusu ile kiliseleri ve manastırları yaptıran benim. Haz duygusunu yenmek için şaraphaneleri ve kötü evleri yaptıran da benim. Eğer benim yaşamım sona ederse, dünyadan korku ve eğlence de yok olur. Onlar yok olunca da insan kalbindeki istek ve umutlar da yok olur. Yaşam, telleri kopmuş bir arp gibi boş ve soğuk olur. Ben ölümsüz Şeytan'ım.

"Ben yalan, iftira, ihanet, aldatma ve alayın ilham perisiyim. Eğer bunlar bu dünyadan alınırsa, insan toplumu sadece dikenlerin sarılı olduğu bir çöle döner. Ben ölümsüz Şeytan'ım.

"Ben, günahın hem annesi hem de babasıyım. Eğer günah yok olursa, günah savaşçıları da onunla birlikte yok olur. Tabii ki aileleri ve ellerindeki her şey ile birlikte.

"Ben, tüm kötülüklerin kalbiyim. Benim kalbimin durmasıyla birlikte insan hareketinin de durmasını ister misin? Sebebi yok ettikten sonraki sonuçları kabullenebilecek misin? Sebep benim! Bu ıssız vehşi ortamda ölmeme izin verecek misin? Aramızdaki bağı kesmek istiyor musun? Bana cevap ver Peder!"

Ve Şeytan kollarını açtı ve başını öne doğru eğdi. Zorlukla derin bir nefes aldı, yüzü Nil Nehri kıyısında yüzyıllarca boş arazide yatan Mısırlı heykeller gibi gri renk oldu. Sonra parlayan gözlerini Peder Samaan'a dikti ve titrek sesiyle, "Yorgunum ve zayıfım. Senin zaten bildiğin konuları anlatarak tüm enerjimi boşuna harcadım. Artık nasıl istersen öyle

yap. Evine götürüp yaralarını iyileştirebilirsin ya da beni burada ölüme terk edebilirsin."

Peder Samaan titredi ve ellerini sinirli bir şekilde ovuşturdu. Sesinde özür havası ile, "Artık bir saat önce bilmediğim şeyleri biliyorum. Bilgisizliğim için beni affet. Senin bu dünyada varlığın günaha girmeyi yaratıyor. Ve bu da Tanrı'nın insan ruhlarının değerini ölçme birimi. Yüze Tanrı'nın ruhları ölçtüğü bir terazi. Eğer ölürsen, günah da ölecek. Günah ölünce de ölüm insanı uyaran ve yükselten ideal gücü yok edecek.

"Sen yaşamalısın. Eğer ölürsen ve insanlar bunu öğrenirse, cehennem korkusu yok olur ve ibadet etmeyi bırakırlar. Bu da günaha yol açar. Yaşamalısın. Çünkü senin hayatın insanlığı kötülükten ve günahtan kurtarıyor.

"Bana gelince, sana karşı olan nefretimi insan sevgimin karşısında kurban ediyorum."

Şeytan yeri titreten bir kahkaha attı."Sen ne kadar zeki bir adamsın Peder! Ve Teolojik gerçekler konusundaki bilgin de şaheser! Bilginin gücü doğrultusunda benim varlığım *için bir sebep* buldun. Ben bunu hiç düşünememiştim. Ama artık birbirimize olan ihtiyacımızı fark ettim. Bana yaklaş kardeşim. Karanlık çöküyor ve bedenimdeki kanın yarısı bu vadi topraklarını suladı. Eğer yardım etmezsen bu kırık bedenimi ölüm az sonra ele geçirecek, " dedi. Peder Samaan kıyafetinin kollarını sıvadı, Şeytan'ı sırtından kaldırdı ve evine doğru yola çıktı.

Sessizliğin sardığı ve karanlığın bir peçe gibi süslenmiş olduğu vadilerin ortasında Peder Samaan sırtındaki ağır yük ile sırtı kambur olmuş şekilde köyüne doğru yürüdü. Siyah kıyafeti ve uzun sakalı sırtından akan kana bulanmıştı. Ama gayret ediyordu ve Şeytan'ın yaşaması için ettiği dualar ile dudakları hareket ediyordu.

Lübnan Dağı'nın eteklerindeki kayalığın kıyısından kıvrılan dereciğin kenarında, çevresinde kuru otları kemiren çelimsiz koyun sürüsüyle bir çoban oturmuştu. Uzaktaki alacakaranlığa baktı. Sanki geleceği gözlerinin önünde belirmişti. Çiçekleri süsleyen çiğ damlaları gibi gözyaşları gözbebeklerinde birikti. Hissettiği acıyla dudakları açılmış, iç çeken kalbini meşgul ediyordu.

Günbatımıyla tepecikler ve tepeleri gölgeler sardığında, bu sefer genç kızın gözlerinin önünde Geçmiş vardı. Beyaz saçları göğsünü ve omzunu kar gibi kaplamış ve sağ elinde de keskin bir orak bulunan yaşlı bir adam vardı. Kükreyen denizin ses tonuyla, "Barış seni bulsun Suriye, " dedi.

Korkuyla titreyen genç gonca, "Benden ne istiyorsun Tarih?" diye sordu. Sonra da koyunları işaret etti."Bir zamanlar bu vadiyi dolduran sağlıklı sürüden kalan bu. Senin açgözlülüğünden bana kalan bu. Aç gözünü doyurmak için mi geldin yine?

"Bir zamanlar çok verimli olan bu vadileri ayaklarınla çiğneyip çoraklaştırdın. İneklerim bir zamanlar çiçek yer bolca süt verirlerdi. Şimdi devedikenlerini kemirdikleri için sıska ve kuraklar.

"Ah Tarih, Tanrı Korkusu artık bana eziyet etmiyor. Bu görüntün yaşamdan beni soğuttu ve orağının acımasızlığı, Ölümü sevmemi sağladı.

"Beni yalnız bırak da en sevdiğim içki olan sederimi yudumlayayım. Git, Tarih. Yaşamın bir düğün gibi kutlandığı Batı'ya git. Ben de burada benim için hazırladığın yasın ağıdını yakayım."

Orağını kıyafetinin altına saklayan Tarih, çocuğunu seven bir baba sevecenliği ile kıza baktı, ve "Ah Suriye, senden aldıklarım benim kendi hediyelerimdi. Şunu bil ki kardeş ulusların sana ait olan zaferin bir kısmını elde ettiler. Sana verdiklerimi onlara da vermeliyim. Senin durumun Mısır, İran ve Yunanistan gibi. Onların da sürüleri cılız ve verim-

siz. Oh Suriye, senin bozulma dediğin kaçınılmaz uyku sırasında güç toplayacaksın. Bir çiçek ölmeden yenisi açmaz ve aşk da ayrılık olmadan büyümez, " dedi.
Yaşlı adam genç kıza yaklaştı, elini uzattı ve "Elimi sık Ermişlerin Kızı, " dedi. Kız adamın elini sıktı ve gözyaşlarının ardından ona baktı."Güle güle git Tarih, " dedi. Yaşlı adam da, "Görüşmek üzere, görüşmek üzere Suriye, " diye cevap verdi.
Yaşlı adam şimşek hızı ile kayboldu. Genç çoban koyunlarını toparlayıp ve yola koyulurken kendi kendine mırıldanıyordu, "Başka bir görüşme olacak mı?"

YENİ HUDUTLAR

Günümüzün Ortadoğu'sunda iki rekabetçi düşünce var: Eski ve yeni. Eski fikirler zayıf ve bitkin oldukları için yok olacaklardır. Ortadoğu'da uyuklamaya meydan okuyan bir uyanış var. Bu Uyanış başarılı olacak çünkü lideri güneş, ordusu ise şafak.
Ortadoğu'nun geniş mezarlıklardan oluşan tarlalarında, türbe sakinlerini ayağa kalkmaya ve yeni hudutlara doğru yürümeye davet eden Bahar gençliği bulunmakta. İlkbahar ilahilerini okumaya başladığında, kış ölüleri ayaklanacak, kefenlerini yırtacak ve ileriye doğru yürüyecekler.
Ortadoğu'nun ufkunda yeni bir uyanış var; bu büyüyor ve genişliyor. Hassas ve akıllı ruhlara ulaşıp onları yutuyor. Asil kalplerin sempatisini kazanıyor.
Bugünkü Ortadoğu'nun iki efendisi var. Biri karar veren, emir veren ve itaat edilen. Ama bu ölüm döşeğinde. Diğeri kanunlara uyuyor ve sessiz. Sessizce adalet bekliyor. Kendi gücünü bilen, varlığından emin ve kaderine inanan güçlü bir dev.
Bugün Ortadoğu'da iki erkek var: Biri geçmişten, diğeri gelecekten. Sen hangisisin? Yakınlaş ve sana bir bakayım. Işığa mı yöneldiğini yoksa karanlığı mı tercih ettiğini, görünüşüne ve davranışlarına bakarak tayin edeyim.

Gel ve bana kim ya da ne olduğunu söyle.
Devletin senin için ne yapabileceğini sorgulayan bir politikacı mısın, yoksa ülken için ne yapabileceğini sorgulayan hevesli biri mi? Eğer ilkiysen, o zaman bir parazitsin. İkinciysen, çölde bir vahasın. Halkın yaşayabilmek için ihtiyacı olan malları, tekel ve fahiş bir kar ile satan bir tüccar mısın? Yoksa dokumacı ile çiftçi arasındaki alışverişi kolaylaştıran gayretli, çalışkan ve içten biri misin? Alıcı ve satıcı arasında mantıklı bir kar amacıyla çalışan bir aracı mısın? Eğer ilkiysen, sarayda da yaşasan, hapiste de yatsan bir suçlusun. Eğer ikincisiysen, kınansan da teşekkür de edilsen iyi bir adamsın.
İnsanların cehaletinden olma bir pelerin giyen, onların kalbinin basitliğinden olma bir taç takan ve gelirini onun üzerinden kazanmana rağmen şeytandan nefret eder gibi görünen bir din lideri misin? Yoksa bireyin din anlayışında ilerici bir toplumun temelini gören ve toplumun ruhunun derinliklerini araştırıp orada dünyayı yöneten Sonsuz Varlığa çıkan merdiveni görebilen dindar biri misin? Eğer birincisiysen, gündüz oruç tutup gece sabahlara kadar namaz kılsan bile sen kâfir ve Allah inancı olmayan birisin. Eğer ikincisiysen sen, her ne kadar insanlık artık bu kokuyu alamıyorsa da, gerçeklik bahçesinde bir menekşesin ya da bu koku çiçek kokularının saklandığı bir yerde toplanıyordur belki de.
Sen sadece çürüyen leşlere inen bir akbaba gibi insanların acıları ile yaşayan ve fikirlerini esir pazarında satan bir gazeteci misin? Ya da hayattan tecrübeler edinip öğrendiklerini insanlarla şehir meydanlarında paylaşan bir öğretmen misin? Eğer birincisiysen, o zaman iltihaplı bir ülsersin. Eğer ikincisiysen, merhem ve ilaçsın.
Sen, seni atayan insanların önünde eğilen ve yöneteceği kişiler önünde kendini karalayan, elini sadece ceplerine sokmak için kaldıran ve sadece hırsından dolayı bir adım atan bir yönetici misin? Yoksa sadece halkın iyi yaşaması için hizmet eden sadık bir hizmetkâr mısın? Eğer birincisiy-

sen, ulusların harmanlarında yer alan dara gibisin. Ve eğer ikincisiysen, hasadın en iyisisin.

Sen, karısını birçok şeyden men eden, kadının hapishanesinin anahtarını ayakkabısının içinde tutan, kadın önünde boş tabakla dururken en sevdiğin yemeği kazanla midene indiren bir koca mısın? Yoksa el ele tutuşmaktan başka bir davranışta bulunmayan, onun fikirlerine ve düşüncelerine saygı gösteren, onunla mutluluğu ve başarıyı paylaşan bir koca mısın? Eğer birincisiysen, uzun süre önce kaybolmuş ve hâlâ mağaralarda yaşayan ve hayvan derilerini elbise diye giyen bir kabilenin üyesisin. Ve eğer ikincisiysen, şafak vakti adaletin ve erdemin ışığına doğru hareket edecek bir ulusun liderisin.

Sen, kendini beğenmiş, yararsız fikirlerin ve kıyafetlerin kalıntılarının onlarca yıl kirlettiği tozlu geçmişin vadilerinde başını dik tutan bir araştırmacı yazar mısın? Yoksa, halk için neyin daha iyi ve faydalı olduğunu araştıran ve hayatını iyi olanın inşası ve kötü olanın yıkımı ile geçiren aydın bir düşünür müsün? Eğer birincisiysen, sen zayıf ve aptalsın. Ve eğer ikincisiysen, aç için ekmek susamış olan için ise susun.

Sen, emirlerin kapılarında tambur çalan, düğünlerde çiçek atan, törenlerde ağzında sıcak su ile şişmiş sünger var gibi konuşan ve mezarlığa ulaşıldığında süngeri diliyle ve dudakları ile itmek zorunda kalan bir şair misin? Yoksa, hayattaki güzelliklere doğru kalplerimizi çeken melodileri çalma kabiliyetini Allah'ın bahşettiği bir hediye misin? Eğer birincisiysen, ruhlarımızda niyetinin tam tersini uyandıran bir hokkabazsın. Ve eğer ikincisiysen, kalplerimizdeki aşk ve beyinlerimizdeki tezahürsün.

Ortadoğu'da iki grup var: Biri, sırtları kambur, bastonları kambur yaşlılar grubu. Yokuş aşağı olmasına rağmen yollarında nefes nefeseler. Diğeri ise gençler grubu. Sanki kanatları varmış gibi koşuyorlar, sanki gırtlaklarında müzik telleri varmış gibi sevinçliler, sanki dağda onları çeken bir manyetik alan varmış ve kalpleri büyülenmiş gibi tüm engelleri aşıyorlar.

Bunlardan hangisi sensin ve hangi gruba dahilsin?

Kendine bir sor ve gecenin dinginliğinde meditasyon yap. Dünün esiri mi yoksa yarının özgürü mü olduğunu keşfet.
Sana söyleyeyim: Dünün çocukları, kendileri için yarattıkları devrin cenazesinde yürüyorlar. Pek yakında kopabilecek bir ipi çekiyorlar ve bu da onları unutulmuş bir uçuruma doğru itiyor. Temelleri zayıf olan evlerde oturuyorlar. Patlamak üzere olan fırtına çıktığında evleri başlarına yıkılacak ve onların tabutu olacak. Bunların tüm düşünceleri, söylemleri, kavgaları, kompozisyonları, kitapları ve çalışmaları onları çeken zincirlerden başka bir şey değiller. Çünkü bu yükü kaldıramayacak kadar zayıflar.
Ama yarının çocuklarını hayat çağırıyor. Sağlam adımlarla, başları dik olarak takip edenler yeni hudutların şafakları. Hiçbir sis onların gözlerini kapatamayacak ve seslerinden zincirlerin çıngırdaması duyulmayacak. Sayıları az ama bugday tanesi ile bir çuval saman nasıl da farklıdır. Kimse onları tanımıyor. Ama onlar birbirini tanıyor. Onlar, birbirini gören ve duyan doruklar gibiler, duyamayan ve göremeyen mağaralar gibi değil. Allah'ın kendi elleriyle tarlaya ektiği tohumlar gibiler. Güneşe doğru yapraklarını çevirecekler. Sonra ulu birer ağaç olup köklerini dünyanın kalbine, dalalrını gökyüzüne salacaklar.

SİZE İNANIYORUM

(Lübnan Kökenli Amerikalılara ithaf edilmiştir.)

Size inanıyorum ve kaderinize de inanıyorum.
Sizin, bu yeni medeniyete katkılarınız olacağına inanıyorum.
Amerika'da bulunmaktan dolayı şükranlarınızın bir belirtisi olarak, atalarınızdan miras kalan eski bir rüyayı, bir şarkıyı ya da bir kehaneti gururla hediye edeceğinize inanıyorum.
Bu ülkenin kurucularına, "İşte buradayım, gencim, kökleri Lübnan tepelerinden koparılmış genç bir ağacım. Ama burada da derin kökler saldım ve verimli olacağım, " diyebileceğinize inanıyorum.

Ve mübarek insan Abraham Lincoln'e, "Siz konuşurken dudaklarınıza Nasıralı İsa dokunuyor ve yazı yazarken de elinizi yönlendiriyor. Ve ben de dediklerinizi ve yazdıklarınızı sürdüreceğim," diyebileceğinize inanıyorum.
Emerson, Whitman ve James'e, "Damarlarımda şairlerin ve eski bilge atalarımın kanı akıyor. Yanınıza gelip bir şeyler almak istiyorum, ama boş elle gelemem," diyeceğinize inanıyorum.
Babalarınız bu topraklara zengin olmak için geldi, ama ben burada doğan sizlerin zekânızla ve iş gücünüzle zengin olacağınıza inanıyorum.
İçinizde iyi vatandaş olma özelliğiniz olduğuna inanıyorum. Peki iyi vatandaş nasıl olunur?

*

Kendi haklarını öne sürmeden önce başkalarının da hakları olduğunu kabul etmek, ama hep kendinin de farkında olmaktır.

*

Hem dilde hem de eylemde özgür olmaktır, ama aynı zamanda da kendi özgürlüğünün başkalarının özgürlüğüne bağlı olduğunu da bilmektir.

*

Kendi çabalarında güzeli ve yararlıyı yaratmaktır ve diğerlerinin sevgi ve inançla yarattıklarını takdir etmektir.

*

Çalışarak, sadece emek ile üretmektir ve sen bu boyuttan göçtüğünde çocuklarının devlete muhtaç kalmaması için ürettiğinden daha azını harcamaktır.

*

New York, Washington, Şikago ve San Fransisco'daki gökdelenlerin önüne geçip tüm kalbinizle, "Ben Şam ve Babil'i, Su Şehri'ni, Sidon ve Antakya'yı kuran halkın torunuyum. Şu anda da tüm kalbimle burasını kurmak için sizinleyim, " demektir.
Amerikalı olmaktan gurur duymalısınız, ama aynı zamanda anne ve babalarınızın Tanrı'nın merhametli elleri ile koruduğu ve habercilerini yetiştirdiği topraklardan gelmesi ile de gurur duymalısınız.
Suriye asıllı genç Amerikalılar, SİZE İNANIYORUM.

SENİN LÜBNAN'IN BAŞKA BENİMKİ BAŞKA

Senin bir Lübnan'ın var ve bu bir çıkmaz yol gibi. Benim bir Lübnan'ım var ve bu bir güzellik.
Senin Lübnan'ın batıdan ve doğudan gelenlerin bir arenası gibi. Benim Lübnan'ımda ise çobanlar koyunlarını sabahın ilk ışıkları ile yeşilliklere doğru güderken kuş sürüleri kanat çırpar ve çiftçiler tarlalarından ve üzüm bağlarından dönerken de giderler.
Senin Lübnan'ın ve içindekiler başka, benim Lübnan'ım ve içindeki halk başka.
Seninkilerin ruhları Batı hastanelerinde doğmuş. Dümensiz ya da hiddetli bir denizde giden gemiler gibiler. Kendi aralarında kuvvetliler ve düzgün konuşuyorlar, ama Avrupalılar arasında zayıf ve sessizler. Cesurlar, kurtarıcılar ve de devrimciler. Ama sadece kendi bölgelerinde böyleler. Ama Avrupalılar tarafından hep geriye itilen korkaklar.
Eski ve acımasız düşmanlarından kurtulduklarında kurbağalar gibi sesler çıkarıp böbürlenirler, ama gerçek şu ki o acımasız düşman onların ruhlarında saklanır. Bir zamanların paslı zincirlerinin yerini parlak olanlar alınca, kendilerini özgür zanneden esirlerdir onlar. Bunlar, senin Lübnan'ının çocukları. On-

ların arasında Lübnan'daki yüksek kayalıkların kuvvetini, sularının saflığını ya da havasının temizliğini temsil edecek birileri var mı? Onların arasından kim, "Öldüğüm zaman ülkemi, doğduğum zamankinden daha iyi durumda bırakacağım, " demeye tenezzül edebilir? Kim, "Hayatım Lübnan'ın damarlarında akan bir damla kandı, gözlerinden akan gözyaşıydı ya da dudaklarındaki bir gülümsemeydi, " demeye cesaret edebilir?
Bunlar senin Lübnan'ının çocukları. Senin fikrine göre onlar harika. Ama benim fikrime göre silikler.
Sana benim Lübnan'ımın çocuklarını anlatayım.
Onlar, verimsiz bir tarlayı bahçeye ve koruluğa çeviren çiftçilerdir.
Onlar, senin sofranda et ve kıyafetinde yün olsun diye sürülerini vadilerde otlatan çobanlardır.
Onlar, üzümleri ezip kaynatarak şarap yapan üreticilerdir.
Onlar, çocuklarına bakan babalar ve yünü eğirerek iplik haline getiren annelerdir.
Onlar, buğdayları toplayan kocalar ve onları demet haline getiren eşleridir.
Onlar inşaatçı, çömlekçi, dokumacı ve tekerlek yapımcısıdır.
Onlar, ruhlarını yeni şekillere yerleştirebilen şairlerdir.
Onlar, yüreklerindeki cesaret ve kollarındaki kuvvetten başka hiç bir şeyleri olmadan göç eden, ama ellerinde servetleri ve başlarının üzerlerinde zafer çelenkleri ile dönenlerdir.
Onlar, nereye giderlerse gitsinler başarılı, nereye yerleşirlerse yerleşsinler sevilen ve saygı görenlerdir.
Onlar, barakalarda doğan, ama bilgi saraylarında ölenlerdir.
Lübnan'ın çocukları bunlardır. Onlar, rüzgârın söndüremeyeceği lamba ve yıllar boyu tertemiz kalacak tuz gibidirler.
Onlar sürekli olarak mükemmelliğe, güzelliğe ve de gerçeğe doğru ilerleyenlerdir.
Yüz yıl sonra senin Lübnan'ından geriye ne kalacak? Söyle bana! Böbürlenmeyi, yalan söylemeyi ve aptallığı kabul ediyor musun? Yılların bu düzenbazlıkları, dalavereleri ve riyakârlığı hafızasından silebileceğini mi sanıyorsun? Sence atmosfer ölülerin gölgelerini ve mezarlığın pis kokusunu ceplerinde saklar mı?

Yaşamın bir elbise için yamalı kumaşı kabul edeceğine inanıyor musun? Doğrusu şu ki, Lübnan tepelerindeki bir zeytin ağacı, senin eylemlerinden ve işlerinden daha uzun yaşar; Lübnan'ın kuytu köşelerinde öküzlerin çektiği ahşap pulluk ise senin hayallerinden ve isteklerinden daha asildir.
Hâlâ vicdanınız varken beni dinleyin. Lübnan vadilerinde ot toplayan genç kızların şarkıları, sizin aranızdaki en geveze kişinin bile anlattıklarından daha uzun etki gösterir. Sizler hiç bir şey elde etmiyorsunuz. Birşeyler kazanmadığınızı bilseydiniz, sizler için üzülürdüm. Ama farkında değilsiniz.
Sizin Lübnan'ınız başka, benimki başka.

SENİN FİKRİN VE BENİMKİ

Senin fikrin, dalları sürekliliğin gücü ile gelenek toprağının içinde uzayan köklenmiş bir ağaç. Benim fikrimse, uzayda dolanan bir bulut. Damla olup, denize ulaşıncaya kadar şarkılar söyleyen bir çaya dönüşür. Sonra buhar olup tekrar gökyüzüne ulaşır.
Senin fikrin, ne fırtınanın ne de şimşeğin yıkamayacağı bir kale. Benim fikrim ise her yöne savrulan ve savrulmaktan da mutluluk duyan narin bir yaprak.
Senin fikrin, ne seni değiştirebilecek ne de senin onu değiştirebileceğin antik bir dogma. Benim fikrim ise yeni. Beni deneyimliyor. Ben de sabah akşam onu deneyimliyorum.
Senin fikrin başka, benimki başka.
Senin fikrin, kuvvetlinin zayıfla karşılaştığı eşit olmayan yarışmalara inanmana ve basit kişileri zekice kandırmana izin veriyor. Benim fikrim ise tüm dünyayı çapalama, ürünleri orağımla hasad etme, evimi taş ve harç ile yapma ve giysilerimi yün ve pamuk iplikler ile dokuma isteği uyandırıyor.
Senin fikrin seni zenginlik ve şöhret ile evlenmen için zorluyor. Benimkisi ise kendime güvenmemi emrediyor.
Senin fikrin şan ve gösterişi destekler. Benimkisi bana öğütler verir ve kötü şöhreti bir tarafa bırakıp ona, sonsuzluk

kumsalındaki bir kum tanesi kadar ilgi göstermemi rica eder.
Senin fikrin kalbine kibir ve üstünlüğü kabine işler. Benimkisi, barış sevgisini ve özgürlük isteğini kalbimde büyütür.
Senin fikrin, mücevherler ile süslenmiş tahta mobilyalı ve ipek yatak örtülü yatak odaları olan saraylar hayal ettirir. Benimkisi çok yumuşak bir sesle kulağıma fısıldar, "Kafanı yaslayacak bir yerin olmasa bile bedenini ve ruhunu temiz tut."
Senin fikrin senin unvanlara ve ofislere can atmanı sağlar. Benimkisi beni mütevazı hizmetler doğru yönlendirir.
Senin fikrin başka, benimki başka.
Senin fikrin sosyal bir bilim, bir din ve politika sözlüğü. Benimkisi ise basit bir aksiyon.
Senin fikrin güzel kadından, çirkinden, iffetliden, orospudan, akıllıdan ve aptaldan bahseder. Benimki ise her kadında bir anne, bir kız kardeş ya da herhangi bir erkeğin kız evladını görür.
Senin fikrinin konuları hırsızlar, suçlular ve katillerdir. Benimkisi ise hırsızların tekelin yaratıkları olduğunu, suçluların zorbaların yavruları olduğunu ve katillerin de katledilenlerin akrabaları olduğunu açıklar.
Senin fikrin kanunları, mahkemeleri, hâkimleri ve cezaları açıklar. Benimkisi ise, insanlar kanun yaptıklarında ya ona uyar ya da ihlal ederler diye bir açıklama getirir. Temel bir kanun varsa, hepimiz bir olup önünde olmalıyız. Ona vasat diyenin kendisi vasattır. Günahkâr hor görmeleri ile övünen kişi, tüm insanlığı hor görmüş olur.
Senin fikrin Yahudiliği, Brahmanizmi, Budizmi, Hıristiyanlığı ve İslamı savunur. Benim fikrime göre, Yüce Yaradan'ın sevgi dolu ellerinin parmakları kadar dalları olan tek bir evrensel din vardır.
Senin fikrine göre zengin, fakir ve dilenciler var. Benimkine göre zenginlik yok hayat var; hepimiz dilencileriz ve kendi kendine hayat kurtaran bir hayırsever de yoktur.
Senin fikrin başka, benimki başka.

Senin fikrine göre ülkelerin büyüklüğü politikalarına, partilerine, konferanslarına, dostlarına ve anlaşmalarına bağlıdır. Ama benim fikrime göre ulusların büyüklüğü işlerine bağlıdır. Tarlalardaki işlerine, bağlardaki işlerine, dokuma tezgâhlarındaki işlerine, tabakhanelerdeki yaptıklarına, maden ocaklarında çıkardıklarına, ormanlardan elde ettiklerine, ofislerdeki ve basın sektöründeki çalışmalarına bağlıdır.

Senin fikrine göre ulusların şanı kahramanları ile ölçülür. Ramses'e, İskender'e, Sezar'a, Hannibal'a ve Napoléon'a övgüler yaptırılır. Ama benim fikrim gerçek kahramanların şunlar olduğunu söyler: Konfüçyus, Lao-Tse, Platon, Ebu Taleb, El Gazali, Mevlâna, Kopernik ve Pasteur.

Senin fikrin gücün sadece ordularda, toplarda, savaş gemilerinde, denizaltılarında, uçaklarda ve zehirli gazlarda var olduğuna inanıyor. Ama benimki gücün sebeplerde, çözümlerde ve gerçekte olduğuna inanıyor. Zalim ne kadar dayanırsa dayansın, sonunda kaybeden o olacaktır.

Senin fikrin işgüzarla idealisti, parça ile bütünü, mistik ile maddeciyi birbirinden ayırır. Benim fikrimse hayatı bir bütün olarak alır. Onun değerleri, ölçüleri ve tabloları seninkiler ile karşılaştırılamaz. Senin idealist olarak değerlendirdiğin biri, pratik biri olabilir.

Senin fikrin başka, benimki başka.

Senin fikrin kalıntılarla, müzelerle, mumyalarla ve taşlaşmış objelerle ilgilenir. Ama benimkisi sürekli kendini yenileyen pus ve bulutlarda dolaşır.

Senin fikrin kafatasları ile tahtalaşmış. Onlarla gurur duyduğuna göre, aynı zamanda tapıyor da olabilirsin. Benim fikrim belirsiz ve uzak vadilerde dolaşır.

Senin fikrin sen dans ederken bağırıyor. Benimki ise senin müziğinin ve dansının ölümüne acımayı tercih ediyor.

Senin fikrin dedikodunun ve sahte mutlulukların düşüncesinde ibaret. Benim fikrim ise, kendi ülkesinde kaybolmuş, kendi ulusunun içerisinde uzaylı gibi dolaşan ve kendi arkadaş ve dostları arasında yalnızlık hisseden kişinin düşüncesi.

Senin fikrin başka, benimki başka.

ÖLÜLER BENİM HALKIM

(Halil Cibran bu hikâyeyi 1914-1918 yılları arasındaki Birinci Dünya Savaşı sırasında Lübnan dahil birçok ülkede kıtlık varken yazdı. Bunu yazarken Amerika Birleşik Devletleri'nde Boston'da yaşıyordu.)

Ölüler benim halkım, gidenler benim halkım. Ama ben sessizce onların yasını tutarak hâlâ yaşıyorum. Ölüler benim dostum ve onların ölümleri ile hayatım cehennemden de kötü. Ülkemin küçük tepeleri gözyaşlarıma ve kanıma işlemiş. Halkım ve sevdiklerim gitti. Ve ben burada sanki halkım ve sevgili dostlarım hayattaymış ve onun keyfini çıkarıyorlarmış gibi ve ülkemin tepeleri güneş ışığı ile kutsanmış ve yutulmuş gibi yaşıyorum.

Halkım açlıktan öldü ve açlıktan ölmeyenler de bir kılıca kurban gittiler. Ve ben bu uzak ülkede yumuşacık yataklarında uyuyan ve sabah yüzlerinde gülümseme ile uyanan mutlu insanların yanındayım.

Halkım acı ve utanç dolu ölümler yaşadılar ve ben burada bolluk ve barış içindeyim. Bu, kalbimin geçirdiği en derin trajedi. Halkım kafeslere mahkûm edilmiş kanadı kırık kuşlar gibi ve bu dramı kimse yaşamak istemez.

Ben aç olsaydım ve aç ailemle yaşasaydım ve halkım gibi işkence görseydim, bu kara günlerin ağırlığı kâbuslarımda daha hafif olurdu. Ve gözlerimin önündeki, kanayan kalbimdeki ve yaralı ruhumdaki gece karanlığı bu kadar koyu olmazdı. Halkı ile acıyı ve ıstırabı paylaşan kişi, bu kurban edilmenin rahatlığını hissedecektir. Masum halkı ile masum olarak öldüğünde bile kendini barış içinde hissedecektir.

Ama ben aç ve işkence çeken, şehitliğe doğru sırayla yürüyen halkımla yaşamıyorum. Ben, okyanuslar ötesinde rahatlığın gölgesinde ve barışın ışığında yaşıyorum. Stresten ve günah dolu arenadan uzaktayım ve kendi gözyaşlarımdan bile zerre kadar gurur duymuyorum.

Sürgündeki biri aç halkı için ne yapabilir? Yok olan bir şairin ağıtları onlara ne ifade eder?

Ülkemin topraklarında yetişmiş bir mısır koçanı olsaydım, aç çocuklar beni koparır ve ruhunu ölümün ellerinden tanelerimi yiyerek kurtarırdı. Ülkemin topraklarında yetişmiş olgun bir meyve olsaydım, aç kadınlar beni toplar ve hayata tutunurdu. Ülkemin mavi gökyüzünde uçan bir kuş olsaydım, aç kardeşim beni avlar ve bedenine ait mezarın gölgesinde bedenimden ruhumu çıkarırdı. Ama maalesef! Ben ne Suriye ovalarında büyüyen bir mısırım, ne de Lübnan vadilerindeki olgun bir meyve. Bu benim felaketim ve ruhumu ve gecenin hayaletlerini bile aşağılayan sessiz bir afet. Bu, dilimi ve kolumu kanadımı sıkıca bağlayan ve gücümü, isteklerimi ve hareketlerimi gasp eden acı dolu bir trajedi. Bu, Tanrı ve insan daha yaratılmamışken alnıma yazılmış bir lanet.

Bazen bana, 'Ülkenin felaketi dünyanın felaketi yanında sıfır; halkının döktüğü gözyaşı ve kan dünyada her gün ve her gece dökülen ve nehir gibi akan kanların yanında hiçbir şey değil, ' diyorlar.

Evet, ama benim halkımın ölümü sessiz bir suçlama; görünmez sürüngenlerin beyinleri ile işlenmiş bir suç. Sahnesiz bir trajedi. Eğer halkım despotlara, baskıcılara saldırıp da isyancı olarak ölseydi, o zaman şunu derdim, "özgürlük için ölmek zayıf şekilde boyun eğerek yaşamaktan iyidir. Çünkü gerçeğin kılıcı ile ölümü karşılayanlar Gerçeğin Ölümsüzlüğü ile ebedileşecekler. Çünkü Yaşam Ölümden daha zayıf, ama Ölüm de Gerçek'ten zayıftır.

Eğer ulusum dünya savaşına katılmış ve savaş meydanında ölmüş olsaydı, o zaman azgın fırtınanın onu yeşil yaprakları ile birlikte yıktığını ve fırtınanın gölgesi altındaki kuvvetli ölümün güçsüz silahlar ile yavaşça yok olmaktan daha onurlu bir şey olduğunu söylerdim. Ancak kapanan çenelerden kaçış yoktu. Halkım düştü ve ağlayan meleklerle birlikte ağladı.

Eğer bir deprem ülkemi alaşağı etmiş ve toprak insanlarımı içinde yutmuş olsaydı, "Kutsal gücün takdiri ile gizemli kanun yerine geldi. Biz zayıf ölümlülerin bu sırları araştırmak için çabalamamız tam bir delilik olur, " derdim.

Ama halkım isyancı olarak ölmedi, savaş alanında öldürülmedi ya da deprem ülkemi ve insanları yutmadı. Ölüm onların tek kurtarıcısı, açlık da tek ganimetleri oldu.
Halkım geçitte öldü. Kolları doğu ile batı arasında gerilirken gözleri de gökyüzünün karanlığına takılmış olarak öldüler. İnsanlık çığlıklarına kulaklarını tıkamışken, onlar sessizce öldüler. Düşman ile dost olamadıkları için öldüler. Komşularını sevdikleri için öldüler. Tüm insanlığa güven kavramını yerleştirdikleri için öldüler. Zalimleri ezmedikleri için öldüler. Ezen ayaklar değil ezilen çiçekler oldukları Barışçıl oldukları için öldüler. Süt ve bal verimliliği olan topraklarda açlıktan öldüler. Cehennem zebanilerinin yükselip topraklarda yetişen ürünleri yok etmesi ve son hasadı da kendilerinin yemesi yüzünden öldüler. Engereklerin ve onların oğullarının evrene zehir dağıtması ve Kutsal Sedir, gül ve yasemin çiçeklerinin bu kokuyu içine çekmeleri yüzünden öldüler.
Benim halkım ve senin halkın – Suriyeli kardeşlerim – öldüler. Ölmek üzere olanlar için ne yapılabilir? Ağıtlarımız açlıklarını gideremez ve gözyaşlarımız da susuzluklarına yetmez. Onları açlığın demir pençelerinden kurtarmak için ne yapabiliriz? Kardeşim, hayatını kaybetmek üzere olan herhangi bir insan için hayatının bir parçasını vermeyi istemen, geceni huzurlu gündüzünü de nurlar içinde yapan bir erdemdir. Unutma Kardeşim, önüne açılmış avucun içine koyacağın kuruş, senin zengin kalbini Tanrı'nın sevgi dolu kalbine bağlayan tek altın köprüdür.

yeryüzü tanrıları

(Türkçesi: Candan Selman)

Çöktüğünde tüm çağların on ikinci gecesi,
Ve yuttuğunda tepeleri gecenin yükselen sessizliği,
Dağların arasından belirdi
Üç yeryüzü tanrısı, hayatın Büyük Titanları.

Irmaklar ayaklarının altından aktı;
Göğüslerini yalayıp geçti sis,
Ve başları dünyanın üzerinde gururla dalgalandı.

Derken başladılar konuşmaya,
Uzaktan duyulan gök gürültüsünü andırıyordu sesleri.
Dalga dalga yayıldı vadiye sözleri.

Birinci Tanrı

Rüzgâr doğuya doğru esiyor
Ben yüzümü güneye çeviriyorum
Çünkü burnumu dolduruyor rüzgâr
Ölülerin kokusuyla.

İkinci Tanrı

Bu yanık et kokusu, tatlı ve cömert.
İçime çekeceğim.

Birinci Tanrı

Bu baygın alevleriyle etrafı kavuran ölümlü olmanın kokusu.
Asılı kalıyor ağır ağır havada
Tıpkı pis bir çukurdan yayılan nefes gibi
Midemi bulandırıyor.
Yüzümü tertemiz kuzeye çevireceğim.

İkinci Tanrı

Bu kuluçkada geçen kızgın bir hayatın rayihası
Şimdi ve sonsuza dek içime çekeceğim.
Tanrılar kurbanlarıyla yaşar
Susuzlukları kanla diner,
Kalpleri genç ruhlarla doyar,
Kasları ölümlülerden soludukları
Ölümsüz nefeslerler güçlenir;
Tahtları nesillerin külleriyle inşa edilir.

Birinci Tanrı

Yoruldu artık ruhum tüm bu olanlardan
Ne bir dünya yaratmak için kımıldatmayacağım elimi
Ne de yıkmak için birini.

Eğer ölebilseydim yaşamak istemezdim,
Tüm zamanların ağırlığı var çünkü üzerimde,
Bölüyor uykumu denizlerin dinmek bilmeyen figanları.
İlk amacı unutabilseydim keşke
Ve yitik bir güneş gibi yok olabilseydim;
Tanrısallığımdan sıyrılıp, amacımdan uzaklaşabilseydim,
Ve ölümsüzlüğümü etrafa üfleyebilseydim keşke
Ve sırra karışsaydım böylece;
Zamanın ve geçmişin hafızasından silinip
Ulaşsaydım boşluğuna hiçbir yerin!

Üçüncü Tanrı

Dinleyin beni kardeşlerim, benim kadim kardeşlerim.
Bakın orada, vadide bir genç
Kalbini açıyor bir şarkıyla geceye
Elinde tuttuğu lir *teli* altın ve ağacı abanoz,
Sesi gümüş ve altın.

İkinci Tanrı

Bundan sonra kendini beğenmiş, kibirli olmak istemiyorum.
En zor yolu seçmekten başka şansım yok.
Mevsimleri takip etmekten ve yılların görkemine saygı duymaktan;
Tohumları ekmekten ve topraktan çıkışını izlemekten;
Saklandıkları yerden çiçeklere seslenmekten
Ve kendi hayatlarıyla kucaklaşacak gücü vermekten başka şansım yok.

Ve sonra toplamaktan onları fırtına kahkahasıyla gürlediği zaman ormanda;
Gizli karanlıkta ayağa kaldırmak için insanı,
Yine de kökleriyle tutunmasını sağlayarak yeryüzüne;
Ona yaşamın susuzluğunu verip, şarap verenini öldürerek,
Ona acıyla büyüyen, arzuyla çoğalan ve hasretle artan,
Ve ilk kucaklaşmayla kaybolan aşkı armağan etmek,
Yükselen günlerin hayaliyle kuşatmak gecelerini
Ve mutlu gecelerin düşleriyle doldurmak gündüzlerini
Ve sonunda hapsetmek bu birbirine benzeyen ve değişmeyen
Günleri ve geceleri.
Dağdaki kartal misali hayallerini gerçekleştirmek
Denizlerdeki fırtınalara benzer düşüncelerini güçlendirmek
Yine de ona karar verirken temkinli olmasını, ölçüp tartmasını söylemek;

Ona huzurumuzda şarkı söyleme mutluluğunu bahşetmek
Ve bizden yardım umacak kederi vermek
Sonra da onu yere yıkmak,
Toprak yiyecek için açlıktan inlerken;
Yarınımızı önceden tatsın diye
Onun ruhunu göğe çıkarmak,
Ve balçık içinde süründürmek bedenini
Unutmasın diye dününü.

Annesinden yükselen doğum çığlıklarıyla başlayıp,
Çocuklarının ağıtlarıyla son bulan
İnsana ancak böyle hükmedebiliriz,
Zamanın sonuna dek.

Birinci Tanrı

Kalbim susuz kaldı.
Yine de bu zavallı ırkın uyuşuk kanını içmek istemem,

Kadehim kirlenir ve sirkeleşmiş bu içki bozar ağzımın tadını.

Ben de senin gibi toprağı yoğurdum ve ondan nefes alıp veren canlar yaptım.
Onlar parmaklarımın arasından bataklıklara ve tepelere döküldüler

Ben de senin gibi hayatın başlangıcındaki karanlık derinlikleri ateşe verdim
Ve onun mağaralardan, yüksek kayalıklara doğru tırmanışını izledim.

Ben de senin gibi bahara gelmesini söyledim ve güzelliğini aldım ondan
Bir yem olarak koydum gençliğin önüne yeşersin ve çoğalsın diye.

Ben de senin gibi koşturdum insanı tapınaktan tapınağa
Ve görünmeyene karşı duyduğu sessiz korkuyu
Biz ulaşılmayan ve bilinmeyen Tanrılara karşı duyacağı
Tedirgin bir inanca dönüştürdüm.

Ben de senin gibi onun başının üzerinde sert fırtınalar estirdim
Böylece öğrensin diye önümüzde eğilmeyi,
Ve salladım ayaklarının altındaki toprağı bize
yalvarıncaya dek;

Ve senin gibi ben de, ölüme giderken o yakarsın diye bize
Peşine düşürdüm okyanusu, sığındığı adada,
Tüm bunları ve daha da fazlasını yaptım.
Ve yaptıklarımın hepsi boş ve manasız.
Manası yok uyanmanın manası yok uyumanın,
Ve avunmanın boş ve manasız düşlerle.

Üçüncü Tanr

Kardeşlerim, benim aziz kardeşlerim,
Aşağıda yaban mersinlerinin olduğu yerde
Bir kız dans ediyor aya karşı,
Saçlarında binlerce yıldız tanesi
Ayaklarında binlerce kanat.

İkinci Tanrı

Biz insanı; asma fidemizi ektik toprağa
Şafağın o erguvan rengi ilk sisli ışığında.
İnce dalların büyümesini izledik
Ve mevsimsiz yılların her gününde
O masum yaprakları kolladık, bekledik.
Kalkan olduk tomurcuğa
Öfkeli doğaya ve kötü ruhlara karşı, koruduk o çiçeği.
Ve şimdi asmalarımızın üzüm verdiği bu mevsimde
Hasadı toplayıp şarabı küpüne doldurmayacaksınız
öyle mi?
Sizin elinizden daha güçlü kimin eli var ki toplayacak bu üzümü?
Ve sizin susuzluğunuzu giderecek daha soylusu var mı bu şaraptan?
İnsan, Tanrıların besinidir
Ne zaman ki onun amaçsız nefesi emilir
Tanrıların arı dudakları tarafından
İşte o zaman başlar insanın yüceliği.

İnsan olarak sayılan ne varsa hepsi eğer kalırsa sadece insan,
yoktur hiçbir değeri;
Çocukluğun masumiyeti, gençliğin tatlı hevesi,
Yetişkinliğin amansız tutkusu ve yaşlılığın bilgeliği;
Kralların ihtişamı ve savaşçıların zaferi,
Ozanların şöhreti ve hayalperestlerle azizlerin saygınlığı;
İşte bunların hepsi ve daha da nicesi, Tanrıların ekmeği.
Eğer Tanrılar atmasaydı onları ağızlarına

O ekmekten hiçbir şey kalmazdı kaybolur giderdi onursuzca bu dünyada.
Ve nasıl bir şarkıya dönüşüyorsa bülbül yutunca sessiz bir tahılı
İnsan da ilahi bir tat olacak ekmek niyetine Tanrılar
yutunca onu.

Birinci Tanrı

Evet, insan etidir Tanrıların!
Ve insana ait ne varsa her şey konan Tanrıların ebedi sofrasına!
Bir çocuğu karnında taşımanın ve onu doğurmanın acısı,
Çıplak geceyi delen masum bir bebeğin acı feryadı
Göğsündeki hayatı emdirirken yavrusuna
Bir annenin ıstırapla bölünen uykusu;
Göğsündeki ateşiyle yanan gencin alevli soluğu,

Ve harcanmamış tutkunun derin iç çekişleri,
Çıplak toprağı süren insanoğlunun alın teri,
Ve ölüm onu çağırdığında hayata karşı yine hayatla
direnen
rengi solmuş yaşlı adamın vicdan azabı.

İşte tüm bunların ötesinde insan bu!
Açlıkla terbiye edilen ve Tanrılar doysun diye yem olan bir yaratık.
Ölümsüz ölümün tozlu ayakları altında acıyla sürünen bir asma dalı.
Gecenin korkunç gölgelerinde patlayan bir çiçek;
Yaslı günlerin, şiddet ile utanç günlerinin üzümü.
Ve sonunda siz yiyip içmem için çağırıyorsunuz beni.
Kefene sarılmış bu yüzler arasında oturmamı istiyorsunuz sofraya
Ve taş gibi soğuk bu dudaklardan içmemi söylüyorsunuz hayatı
Ve kurumuş ellerden almamı istiyorsunuz sonsuzluğu.

Üçüncü Tanrı

Kardeşlerim, benim haşmetli kardeşlerim,
Üç kat daha derin söylüyor genç olan şarkısını
Ve şarkısı üç kat daha uzağa ulaşıyor.
Sesi ormanı sallıyor
Ve göğü deliyor,
Ve uyandırıyor uykusundan toprağı.

İkinci Tanrı

Arı vızıldar kabaca kulağınızın dibinde,
Ve bulaştırır dudağınıza balını.
Rahat ettirme arzusundayım ben ise sizi
Ama bunu nasıl yapabilirim?
Çünkü Tanrılar ne zaman Tanrılara seslense
Sadece cehennem duyuyor seslerini.
Bu ölümsüzler arasındaki sonu başı belirsiz uçurumda
Rüzgâr esmiyor bu diyarda.
Yine de rahat ettirmek isterim sizi,
Aralamak isterim bulutlu göğünüzü;
Her ne kadar güçte ve akılda eşit olsam da sizinle
Yine de nasihat etmek isterim ikinize.
Kargaşa dindikten sonra yeryüzünde biz;
Başlangıcın çocukları farkına vardık birbirimizin gün ışığında,
Havadaki ve denizdeki hareketleri hızlandıran kısık,
Titrek seslerden oluşan kelimeler döküldü
dudaklarımızdan.
Böylece tutuşup el ele yürüdük gri yeni dünyaya doğru,
Ve böylece ayak seslerimizin çıkardığı yankıdan zaman doğdu,
Adım attıkça ayaklarını bizim ayak izimize yerleştiren,
Düşüncelerimizi ve arzularımızı gölgeye düşüren
Ve sadece bizim gözlerimizle görebilen zaman.

Ve böylece hayat geldi dünyaya ve kâinatın kanatlı ezgisi ruh, eklendi hayata.

Ve biz yönettik hayatı ve ruhunu, hiçbirimiz bilmiyorduk ölçmeyi yılları
Ya da tartmayı ağırlığını yıllar boyu görünen bulutsu düşleri.
Ta ki yedinci çağın ortasında denizi güneşle evlendirene dek.
Ve yatak odalarındaki gerdek gecesinin coşkusundan insanı yarattık,
Öyle bir yarattık ki, zayıf da olsa, soyundaki işaretleri üzerinde taşıyor.
Gözleri yıldızlarda yeryüzünü gezen
İnsanın ayakları vasıtasıyla buluyoruz köşe bucak dünyanın tüm patikalarını.
Bu insan vasıtasıyla yine karanlık suların kıyısında yetişen
Alelade bir kamıştan kaval yapıp, onun göğsünden
üflüyor,
Sesimizi ulaştırıyoruz uzak diyarlara.
Güneşten uzaktaki kuzeyden, kumları güneşten kavrulan güneyin
Günlerin doğduğu Lotus diyarlarından
Günlerin öldüğü tehlikeli adalara.
Insan bizim amacımız için fazla ödlek
Bir yanda da elindeki lir ve kılıçla fazla cüretkâr,
Onun habercisiyiz biz
Ve onun beyan ettiği hükümdarlarıyız.
Ve onun aşkla arşınladığı yollar ırmaklara dönüşüp,
Bizim arzu denizimize ulaşıyor.
Ve yukarılarda biz Tanrılar, insanların uykularında görüyoruz kendi düşlerimizi.
Onu alacakaranlık vadilerinde geçirdiği günlerinden ayırmaya zorluyor
Ve tepelere ulaşsın istiyoruz bolluğu.
Ellerimiz dünyayı silip süpüren fırtınaları yönetiyor,
Ve kısır barıştan, doğurgan savaşa çağırıyoruz insanı

Ulaşsın diye zafere.
Gözlerimizde insanın ruhunu aleve dönüştüren bir bakış var,
Yüceltilmiş yalnızlığa ve başkaldırmış peygamberliğe yönlendiriyoruz insanı
Ulaşsın diye çarmıha.
İnsan köle olmak için doğar,
Köleliktir onun onuru da ödülü de.
Kendimizi gerçekleştirebilmek için biz Tanrılar
Sözcümüzü arıyoruz insanda ve onun hayatında.
Kimin kalbinde yankılanacak seslerimiz
İnsan kalbi bunalırsa toza, duymaz sağırlaşırsa?
Kim görecek ışıltımızı eğer insanın gözü kör olursa geceyle?
Ve kendi suretimiz, ilk aşkımızın çocuğu, insansız ne yaparsınız, söylerin Tanrılar?

Üçüncü Tanrı

Kardeşlerim, benim aziz kardeşlerim,
Dansçı kızın ayakları şarkılarla sarhoş oldu.
Havada titreklik hakim
Ve elleri güvercin gibi kanatlanmış uçuyor kızın.

Birinci Tanrı

Tarlakuşu sesleniyor tarlakuşuna
Ama yukarıda gezinen bir kartal
Gecikmiyor bu şarkıyı duymakta.

Bana kendini sevmeyi öğretebilirsiniz, size tapınan insanın köleliğiyle,
Ve hoşnut olmayı kulluğundan insanın.
Ama sınırsızdır zaten ölçülemez benim kendime olan sevgim.
Ben dünyevi ölümlülüğün üzerine çıkıp,
Tahtımı göklerde kuracağım.

Kollarım gökleri kuşatacak, gökkubbeyi kucaklayacak.
Samanyolu'nu alıp yay,
Kuyruklu yıldızları ok yapacağım
Fethedeceğim sonsuzluğu, sonsuzlukla.
Ama sizin yapmaya gücünüz yetse bile yapmazdınız bunları
Çünkü insan için insan ne ise,
Tanrı için de Tanrı odur.
Hayır, sizler yorgun kalbime
Sis içinde kaybolmuş hatıraların döngüsünü
taşıyorsunuz,
Ruhum kendini ararken dağlarda
Ve gözlerim kendi görüntüsünü izlerken uykulu sularda;
Geçmiş öldü benim için tam da doğum esnasında
Ve sessizlik sadece ziyaret etti onun rahmini
Ve rüzgârın savurduğu kum sokuldu göğsüne.

Ah dün, ölü dün,
Zincire bağlı Tanrısallığımın anası
Hangi üstün Tanrı kanatlarından yakaladı da
Besleyip büyüttü seni kafesinde?
Hangi dev güneş ısıttı bağrını,
Beni doğurman için.

Kutsamıyorum seni ama lanetlemiyorum da;
Çünkü tıpkı benim insanoğlunun sırtına yüklenmem gibi
Sen de hayatla yüklendin bana.
Ama ben daha az zalimdim senden.
Ölümsüz biri olarak ben, insanı geçip giden bir gölge
yaptım;
Ve sen ölüp giderken, beni ölümsüz kıldın.

Dün, ölü dün,
Yargının önüne çıkarabilmem için seni
Uzak bir yarınla geri dönecek misin?
Ve hayatın ikinci şafağında yerle bütünleşmiş hatıranı
Yerden silebilmek için uyanıp, kalkacak mısın?

Toprak kendi acı meyvesiyle sarsılınca,
Ve tüm denizler kanla kirlenince,
Toprağın sonsuz doğurganlığında keder üstüne keder bitkin düşünce,
Bütün o eski ve ölü geçmişin içinden, yükselirsin belki o gün gelince.

Üçüncü Tanrı

Kardeşlerim, benim yüce kardeşlerim,
Şarkıyı duydu kız.
Ve şimdi şarkıcıyı arıyor gözleri.
Şaşkın bir mutlulukla bir alageyik gibi
Kayaların ve suların üzerinden hoplayıp zıplıyor
Bir o yana bir bu yana dönüyor.
Ah, ölümlü isteklerin neşesi,
Yarım yamalak isteklerin gözü,
Vaat edilmiş zevklerin hayaliyle
Titriyor dudaklarındaki gülümseme!
Hangi çiçek düştü cennetten,
Hangi alev yükseldi ki cehennemden?
Kalbin sessizliği ürküp kaçıverdi
Bu nefes kesen sevinç ve korku yüzünden.
Hangi düşü düşümüzde görüyoruz
Biz Tanrılar yukarıdan?
Hangi düşünceyi savurduk ki rüzgâra?
Uyandı uyuklayan bu vadi
Ve ayaklandırarak geceyi.

İkinci Tanrı

Kutsal dokuma tezgâhı verildi
Ve kumaşı işleme sanatı bahşedildi size.
Dokuma tezgâhı da sanatı da sizin olacak sonsuza değin.
Koyu renk iplik de açık renk de sizin.
Ve eflatun ve altın rengi olan da.
Yine de çok görürsünüz yapmayı kendinize bir elbise.

Elleriniz bu hayat dolu havadan ve ateşten
İnsan ruhunu dokuyup, çıkarttı.
Şimdi hünerli parmaklarınızla koparıp ipliği
Ödünç verebilirsiniz başıboş sonsuzluğa.

Birinci Tanrı

Hayır, küflenmemiş bir sonsuzluğa vermek isterim ben
ellerimi,
Ve ayak basılmamış topraklara sürmek isterim
ayaklarımı.
Hangi neşe var kalbin şarkılarında,
Kimin ezgisini yakalar hatırlamak isteyen kulak,
Dudaklar fısıldamadan önce onu rüzgâra.

Kalbim, yine kalbinin hissetmediğini arzular,
Hafızamın henüz kendine katmadığı, bilinmeyene
Vermek isterim kendi ruhumu.
Beni ele geçirilmiş şan ve şerefle baştan çıkarmayın,
Kandırmak istemiyorum kendimi ne sizin düşlerinizle, ne de kendi düşümle.
Çünkü ben kim isem, bu dünyada ne isem,
Kalacak ruhum burada benimle.
Ah ruhum,
Yüzündür sessizlik,
Ve uyur gözlerinde karanlık gölgeleri gecelerin.
Fakat ne kadar ürkütücüsün sen sessizlik,
Sen ürkütücü sessizlik.

Üçüncü Tanrı

Kardeşlerim, benim ağır başlı kardeşlerim,
Kız, şarkıcı adamı buldu.
Ve kendinden geçmiş yüzünü seyrediyor şimdi.
Panter gibi süzülüyor basarak ayaklarının ucuna.
Asmaların ve eğreltiotlarının arasında.
Ve şimdi şarkıyı söyleyen adam da ateşli ezgiler arasında

Dikkatlice bakıyor ona.

Kardeşlerim, benim pervasız kardeşlerim,
Tutkulu başka bir Tanrı var mı sizce
Bu kızıl beyaz ağı dokuyan?
Hangi küstah yıldız yoldan çıktı?
Kimin sırları sabahın elinden kurtarabilir geceyi?
Ve kimin elleri var dünyamızın üzerinde?

Birinci Tanrı

Ah ruhum, benim ruhum,
Sen; beni kuşatan ateş çemberi,
Nasıl kılavuzluk edeyim senin yoluna,
Ve nasıl yön vereyim senin arzularına?
Ah benim arkadaşsız, eşsiz ruhum,
Bu açlıkla sen yemi olacaksın kendinin,
Ve kendi gözyaşlarınla dindireceksin susuzluğunu;
Çünkü gece toplamıyor senin kadehinde şebnemlerin çiylerini,
Ve gün getirmiyor sana meyvelerini.

Ah ruhum, benim ruhum,
Sen; arzularla yüklü karaya oturmuş gemi,
Nereden esecek yelkenlerini dolduracak rüzgâr?
Ve hangi yüksek dalgalar dümenine yol verecek?
Çapan atılmış derinlere ve kanatların dağılmış,
Ama üzerindeki gök sessiz
Ve sakin deniz alay ediyor senin durgunluğunla.

Ve bir ümit var mı senin için de, benim için de?
Dünyadaki hangi değişim, hangi yeni amaç göklerdeki
Seni umursayacak?

Ebedi bakirenin karnında taşıyor mu
Senin Kurtarıcının tohumunu?
Öyle bir Kurtarıcı ki senin hayal ettiğinden daha güçlü,

Ve elleriyle kurtarıyor tutsaklığından seni.

İkinci Tanrı

Bitmeyen acını
Ve yanan kalbinin feryadını tut içinde,
Ebediyetin kulağı sağır,
Ve göğün başı umarsız çünkü.
Ötesindeyiz ve En Tepesindeyiz her şeyin,
Ve bizimle uçsuz bucaksız ebediyet arasında
Biçimsiz tutkumuz ve güdülerimizden başka bir şey yok.

Bilinmeyene seslenirsiniz
Ve gizli saklı bilinmeyen bir sis bulutu içinde
Gelir ve ruhunuza yerleşir.
Evet, kendi ruhunuzda kendi Kurtarıcınız uykuda,
Ve o uykusunda, sizin uyanıkken göremediklerinizi görmekte.
Ve işte varlığımızın sırrı buradan gelmekte.
Rüyanın toprağına yeni tohumlar ekme hevesiyle
Hasadı toplamadan harman yerini terk mi edeceksin?
Kendi sürünüz sizi ararken
Ve kendi kanatlarınız altındaki gölgede toplanmak isterken
Siz niçin kendi toz bulutunuzu, sürülmemiş ve ıssız tarlalara saçıyorsunuz?

Vazgeçmeyin ve aşağıya, dünyaya bakın.
Ve görün aşkınızın sütten kesilmemiş çocuklarını.
Yeryüzü hem eviniz, hem de tahtınızdır;
Ve insanoğlunun uzak umutlarının bile üzerinde
Sizin elleriniz kavrıyor yukarıdan onun kaderini.
Mutluluğu ve acı aşıp, size ulaşmak için titreyen
İnsanoğlunu terk edemezsiniz.
Sizden medet uman o bakışlara, yüzünüzü
dönemezsiniz.

Birinci Tanrı

Şafak gecenin kalbini, kendi kalbinde mi taşır?
Ya da deniz sularında ölen canlıları umursar mı?
Benim ruhum da şafak gibi yükseliyor içimde
Çıplak ve hafif.
Kalbim yere yıkılmak üzere olan bir adamın buz kesmiş enkazı gibi çarpıyor.
Çalkantılı bir deniz gibi.
Tutunacağım bana tutunanlara.
Ama bana ulaşmak için uzananların da üzerinde yükseleceğim.

Üçüncü Tanrı

Kardeşlerim, benim sevgili kardeşlerim,
İki yıldız, birbirine bağlı iki ruh gökyüzünde çarpışırcasına karşılaştılar.
Sessizlik içerisinde birbirlerine bakakaldılar.
Erkek olan şarkı söylemiyor artık,
Boğazı düğümlendi yanık yanık söylediği şarkıdan;
Ellerinde ve kollarında mutlu dansın izleri hâlâ duruyor
Dişi olan uyanık duruyor.

Kardeşlerim, benim tuhaf kardeşlerim,
Gece epey ilerledi
Ve ay daha da parlak oldu,
Ve çayırla deniz arasında
Coşkulu bir ses çağıyor sizi ve beni.

İkinci Tanrı

Var olmak, yükselmek ve tutuşmak yakıcı güneş altında,
Yaşamak ve yaşanan geceleri seyretmek,
Tıpkı Orion'un bizi seyretmesi gibi!
Karşılamak dört taraftan esen rüzgârları taç giymiş yüce bir başla,

Ve şifa vermek insanoğlunun yaralarına, inip kalkmayan nefesimizle!
Çadır bezini yapan dokumacı oturuyor mutsuz tezgâhının başında,
Ve çömlekçi çeviriyor çarkını yarı uykuda;
Ama biz, uyku nedir bilmez, her şeyi bilen yeryüzü Tanrıları,
İşimizi tahmine ya da şansa bırakmayız.
Ne dur durak biliriz, ne de ilham bekleriz.
Kararsız sorgulamaların ötesindeyiz.
Rahat olun bu yüzden sürsün gitsin düşlerimiz.
Birer ırmak olup, okyanusa akalım.
Kayalarla yara almamış sahillere;
Ve okyanusun kalbine ulaşıp, ona karışınca,
Ne aramızda tartışmamıza gerek kalacak ne de yarını düşünmemize.

Birinci Tanrı

Ah bu sonu gelmez kutsallığın acısı,
Günü alacakaranlığa, geceyi şafağa döndürme nöbetleri;
Hatırlama ve unutma arasında sürüp giden gel gitler,
Durmadan ekilen kaderler ve biçilen ümitler;
Tozu kaldırıp sürekli, sise karıştırmak,
Sadece toza toprağa özlem duymak ve bu özlemle toza gömülmek,
Ve daha büyük bir özlemle sisi aramak yine.
Ve ölçmek bu zamansız zamanı.
Ruhum; akıntıları birbirine karıştıran denize mi sarılmalı,
Yoksa rüzgârları kasırgaya dönüştüren göğe mi?

Gözü kör bir insan olsaydım,
Sabırla karşılardım tüm bunları.
Ya da insanoğlunun ve Tanrıların içindeki boşlukları dolduran
Tanrıların Tanrısı olsaydım,
O vakit tamamlanmış olurdu.

Fakat ne siz ne de ben, be insanız,
Ne de yücelerin yücesi bir Tanrı.
Biz bir ufuktan diğerine alacakaranlıkta
Doğan ve batan yeryüzü Tanrılarıyız.

Bizler tutulmuş bir dünyayı ellerine tutan
Sesleri trompeti andıran
Nefesi ve ezgisi ötelerden gelen Tanrılarız.
Ve ben başkaldırıyorum.
Bu boşluktan kurtulmak için harcayacağım kendimi.
Sizin görüş alanınızdan çıkmak için çözeceğim kendimi.
Yanımızda oturan ve gözleri oradaki vadilere bakınan,
Dudakları oynayan ama ağzından tek bir söz çıkmayan
Bu sessiz gençlik hatırasının ötesine geçeceğim benim genç kardeşlerim,

Üçüncü Tanrı

Konuşuyorum ben, benim ilgisiz kardeşlerim,
Dinlemeseniz de konuşuyorum,
Ama siz sadece kendi sözlerinizi duyuyorsunuz.
Hem kendi üstünlüğünüzü görün, hem de benimkini.
Ama siz arkanızı dönüyor, gözünüzü kapıyorsunuz,
Ve tahtınıza uyukluyorsunuz.
Ey siz dünyanın altına ve üstüne hükmedenler,
Ey kendine âşık Tanrılar, kimin dünü, sizin yarınınızı kıskanıyor?

Ey yorgun Tanrılar, kim sözleriyle sizi sinirlendiriyor?
Ve kim kamçılıyor, kasırgalarla yerküremizi!

Sizin kavganız Kadim bir Lir'den dökülen tınıdan başka bir şey değil.
Onun dokunurken unuttuğu tellerden düşen.
O Tanrı ki;
Avcı Takımyıldızını Arp yapar ve Süreyya Takımyıldızı zil gibi çalar.

Şu an bile siz homurdanıp dururken,
Onun arpı tınlıyor, zilleri çalıyor,
Yalvarırım dinleyin, bir şarkı söylüyor.

Birbirine sarılmış kadın ve adam
Nasıl da alev alev yanıyor,
Kendinden geçmiş gibi onu dinlerken.
Erguvan rengi toprağın göğsünü emen kökler,
Göğün göğsüne doğru alevden çiçekler açıyor.
Ve biziz, yerin erguvan göğsü,
Ve biziz, göğe çıkan alev.
Ruhumuz, sizin ve benim ruhum, hayatın ruhu,
Alevlenen bir boğazdan geçip gecede duruyor
Ve kızın bedeni sarıyor dalgaları alevlerin.
Sizin Tanrısal asanız değiştiremez bu kaderi,
Hırslarınızla yormayın kendinizi.
Bakire ile adam arasındaki bu tutku
Bir solukta yakar geçer her şeyi.

İkinci Tanrı

Nedir bu erkekle kadın arasındaki aşk?
Doğu rüzgârlarına bakın, nasıl da dans ediyor ayakları altında kadının,
Ve batı rüzgârları nasıl da yükseltiyor sesini erkeğin şarkısıyla.
Dans eden bir bedene şarkı söyleyen bir ruhun teslim oluşuyla.
Nasıl taçlanıyor görün kutsal amacımız bizim!

Birinci Tanrı

Gözümü aşağılara çevirip yeryüzünün şımarıklığına bakmayacağım,
Sizin adına aşk dediğiniz o çocukların çektiği acıyla da ilgilenmeyeceğim.
Ve aşk nedir ki; sesi boğuk bir davuldan başka,

Sizi tatlı bir kararsızlığa sokar, uzun bir yürüyüşe çıkarır.
Yeni bir acıya sürükler.
Bakmayacağım aşağılara ben.
Görülecek ne var ki orada?
Kurtarılmayı bekleyen, ormanda kapana kısılmış
Kendinden geçmekte olan bir kadın ve adamdan,
Yarına doğmamış bize yakın bir yaratıktan başka.

Üçüncü Tanrı

Ah, bilginin verdiği keder,
Dünyanın üzerine örttüğümüz;
Merak etmenin ve sorgulamanın kara duvağı.
Ve meydan okumak insanoğlunun hoşgörüsüne!
Biz Tanrılar taşın altına mumdan bir biçim yerleştiririz
Ve onun kil olduğunu söyleriz,
Ve kile kendi sonunu bulmasını emrederiz.
Biz avuçlarımızda beyaz bir alev tutarız,
Ve onun bizden geri dönen bir parça olduğunu,
Ciğerlerimizden sökülen bir parçamız olduğunu
Kalbimizle dile getiririz.
Ve şimdi ellerimiz ve dudaklarımız daha da güzel koktuğunu söyleyebiliriz.
Yeryüzü Tanrıları, kardeşlerim benim,
Dağların zirvesinde olsak da
İnsanoğlu arzuladığı için kaderin altın saatlerini
Hala bağlıyız bu toprağa.
Bilgeliğimiz onun gözündeki güzelliği kör eder mi?
Ölçüp biçtiklerimiz onun çalkantılı tutkularını dindirir mi?
Ya da bizim tutkularımıza derman olabilir mi?

Muhakeme orduların ne yapabilir?
Nereye kurabilir karargâhını aşk?
Aşka yenik düşenler,
Bedenleri üzerinden aşkın savaş arabasını sürenler,
Denizden dağa
Ve tekrar dönüp dağdan denize dökülenler,

Yarı utangaç bir biçimde şimdi ayakta dikilirler.
Bir çiçekten diğerine konar kutsal parfümü içlerine çekerler,
Ruhtan ruha gezinir, hayatın ruhunu ararlar,
Ve gözlerini aralar
Size ve bana dua ederler.
Kutsal bir çardağın üzerine çöken gecedir aşk,
Gökyüzü çayıra, yıldızlar ateşböceğine dönüşür aşkla.
Bu doğru, bizler ötenin ta kendisiyiz,
Ve en tepede olanlarız.
Ama aşk bizim sorgulamamızın da ötesinde,
Ve aşk süzülür üzerinde şarkılarımızın.

İkinci Tanrı

Kendinize uzak bir yerküre aradınız,
Ve bu gezegeni belki de gücünüzü ekeceğiniz yer olarak düşündünüz.
Evrenin bir merkezi yok
Kişinin kendiyle evlenebildiği,
Ve güzellik avuçlarımızdan taşıp dolduruyor utandırmak için dudaklarımızı.
En uzak yer, en yakın yerdir aynı zamanda
Ve vardır her şey, güzelliğin olduğu yerde.

Ah, benim yüce düşlü kardeşim,
Zamanın loş kıyısından bize dön!
Olmayan ülkeden ve olmayan zamandan ayaklarını çek,
Ve bizimkilere kenetlediğin ellerinle,
Taş üstüne taşla, inşa ettiğimiz bu yerde,
Güven içinde bizimle kal.
Bu karanlık düşüncelerden vazgeç,
Dost ol bizimle ve sahibi ol bu genç, yeşil ve sıcak gezegenin.

Birinci Tanrı

Ebedi sunak! İster misin Tanrılardan biri olsun

Bu gece kurban?
Eğer istiyorsan geldim ben, sunmaya kendimi
Tutkumu ve acımı.
Oo bizim kadim heveslerimizden yontulmuş dansçı da burada,
Ve şarkıcı benim şarkılarımı haykırıyor rüzgâra.
Ve bu dans ve şarkıyla
Bir Tanrı katlediliyor içimde, şu an burada.
Benim Tanrı yüreğim, benim insan kaburgalarım,
Sesleniyor göklerde gezinen Tanrı yüreğime.
Beni bezdiren insan yanım, çağırıyor beni Tanrısallığa.
En başından beri peşinde olduğumuz güzellik
Çağırıyor beni ilahi olana.
Dikkate alıyorum, ölçüp biçiyorum bu çağrıyı,
Ve şimdi teslim oluyorum ona.
Güzellik ki bir patikadır kurban edilme yolunda,
Tınlatın tellerinizi,
Giriyorum o yola
O yol uzanıyor, başka bir şafağa.

Üçüncü Tanrı

Aşk galip gelir.
Beyazı ve yeşili aşkın kıyısında bir gölün,
Ve yüce gururu aşkın bir kulesinde ya da balkonunda ömrün;
Bir bahçede olsun ya da ıssız bir çölde,
Efendimizdir aşk ve sahibidir herkesin.
Çürük bir etin peşine düşmüş, şehvet düşkünü değildir aşk,
Un ufak olmaz tutkularda
Arzu ve nefis güreşirken,
Ruhun boynuna dolandığı zaman et,
İsyan da etmez aşk.
O sadece kutsal koruya götüren kadim kaderin ayak izlerini bırakır ardında,
Sonsuza dek gizlice şarkı söylesin ve dans etsin diye.
Zincirlerini koparmış bir gençliktir aşk,

Baştan çıkmış bir erkek,
Ve alev alev yanan bir kadın
Ve bizim göğümüzden daha derin ve ışıl ışıl parıldayan bir göktür aşk.
Aşk ruhun derinliğinden gelen bir kahkahadır.
Kendi uyanışınız için sizi zorlayan vahşi bir saldırıdır aşk.

Yeryüzünde yeni bir şafaktır,
Henüz sizin gözlerinize de, benim gözlerime de ulaşmamış,
Ama kendi büyük yüreğini çoktan kuşatmış.

Kardeşlerim, benim kardeşlerim,
Şafağın kalbinden çıkan gelin yaklaşıyor,
Günbatımının yüreğinden çıkan güveyin yanına.
İşte bir düğün var vadide.
Hafızalara kazımak için upuzun bir gün.

İkinci Tanrı

İşte böyle ilk sabahtan bu yana
Düzlükler dağa tepeye dönüştü,
Ve son çalkantılı saate dek sürecek böyle.
Köklerimiz dans eden dalları türetti vadide,
Ve bizler tepelere kadar ulaşan ezgilerin ve kokuların çiçekleriyiz.
Ölümsüz ve ölümlü iki nehiriz yan yana denize uzanan.
Boşluk yok bu iki çağrı arasında
Sadece farklı olan kulaklar.
Zaman kulak verdiklerimizi daha da belirgin hale getiriyor,
Ve arzularla dolduruyor onu.
Sadece ölümlünün şüphesi susturuyor sesi.
Biz ise şüphenin üstüne, çok üstüne çıktık.
İnsanoğlu genç kalbimizin çocuğudur.
İnsanoğlu yavaşça yükselen bir Tanrı'dır;
Ve onun neşesi ve acısı arasında yatar uykularımız,
Ve o aralıktan beslenir rüyalarımız.

Birinci Tanrı

Şarkıcı yükseltsin sesini ve dansçı hızlandırsın adımlarını
Ve gölüm mutlulukla dolsun,
Ruhum huzur bulsun bu gece.
Belki de uyku tutar beni de böylece
Daha ışıklı bir dünyada,
Aklımı doldurur parıltılı ve yıldızlı her şeyle.

Üçüncü Tanrı

Şimdi doğrulup, kalkacağım ayağa
Sıyrılacağım zamandan ve mekândan,
Ve dans edeceğim ayak basılmamış tarlalar üzerinde
Ve dansçının ayakları, hareket ettirecek benimkileri;
Ve şarkı söyleyeceğim, sesim ulaşacak göğün oralara,
Ve yankılanacak insanın sesi, benimkinin yanında.

Biz Yeryüzü Tanrıları geçeceğiz alacakaranlığa;
Belki de başka bir dünyada uyanmak için şafağa.
Ama aşk kalacak
Ve hiç silinmeyecek, onun parmak izi.

Yanıyor kutsal demircinin ocağı,
Kıvılcımları yükseliyor ve her kıvılcım bir güneş.
Gölgelik bir yer aramak ve Tanrısal topraklarımızda uyumak,
Daha akıllıca olacak ve daha iyi gelecek bize,
Öyleyse bırakalım aşk, insan ve kırılganlığı hükmetsin gelecek güne.

BÜTÜN ESERLERİ 1



Asi Ruhlar
Ermiş
Ermişin Bahçesi
Kaçık
Kum ve Köpük
Lazarus ve Sevdiği
Şeytan
Yeryüzü Tanrıları

Elvis Presley ölmeden önce onu okuyordu.

Herkes onu "Doğu'nun Nietzsche"si olarak adlandırdı.

Rodin, onun "20. yüzyılın William Blake'i" olduğunu ilan etti.

Kitapları gençliği zehirlendiği gerekçesiyle memleketinde kilise tarafından aforoz edildi.

60 ve 70'li yılların savaş karşıtı ve çiçek gençliğinin olduğu kadar duvar yazılarının da idolüydü.

Yaşayan en büyük şair Adonis, ki o da Lübnanlıdır; Cibran'ın "edebiyat güneşinin yörüngesinin dışında kendi evrensel anlamıyla yalnız gezen bir göktaşı" olduğunu söyler.

Başyapıtlarından bir kabul edilen "Ermiş" (The Prophet) bugün bütün dünya tarafından 20. yüzyılın en kült birkaç kitabından birisi olarak kabul edilmektedir. Kırktan fazla dile çevirilmiş olan "Ermiş" ilk yayınlandığı 1923 yılından bu yana yüzlerce milyon kopya satmıştır. Bu eser hakkında sayısız tez ve makale yayınlanmıştır. Türkçede ilk kez bir arada ve yeni çevirileri ile yayımlanan HALİL CİBRAN'ın BÜTÜN ESERLERİ'ni gururla sunuyoruz.



kafekitap.com

ISBN 978-605-143-083-6

KAFEKÜLTÜR / Sufi

bütün eserleri 2

BİR DAMLA YAŞ VE BİR GÜLÜMSEYİŞ - GEZGİN
HABERCİ - İNSANOĞLU İSA - MUSİKİ
SUS KALBİM - VADİLER PERİSİ



HALİL CİBRAN BÜTÜN ESERLERİ 2
Halil Cibran
Edebiyat / Sufizm
304 sayfa
1. BASKI

KAFEKÜLTÜR Yayıncılık © 2014, Sufi

www. kafekitap.com
iletisim@kafekitap.com

KAFEKÜLTÜR Yayıncılık
İslambey Cd. 44/13 34050 Eyüp İstanbul
0212 615 22 99
Sertifika no: 25603

ISBN 978-605-143-083-6

Baskı: Ceylan Matbaacılık Maltepe Mah D. Paşa Cd. Güven iş Merkezi No:83/317-318-319 Zeytinburnu İSTANBUL Tel: 0212 613 10 79

Halil Cibran
BÜTÜN ESERLERİ
2

Bir Damla Yaş ve Bir Gülümseyiş
Gezgin
Haberci
İnsanoğlu İsa
Musiki
Sus Kalbim
Vadiler Perisi

HALİL CİBRAN: Lübnan asıllı ABD'li ressam, şair ve filozof. Cibran, 1883 yılında Lübnan'da doğdu. Eserleri ve düşünceleri dünya üzerinde geniş yankı uyandırdı. Şiirleri yirmiden fazla dile çevrilmiş olan Cibran aynı zamanda başarılı bir ressamdı. Resimlerinin bazıları günümüzde dünyanın birçok şehrinde sergilenmektedir. Yaşamının yaklaşık son yirmi yılını ABD'de geçiren yazar, ölümüne kadar kaldığı bu ülkede eserlerini İngilizce yazmıştır. 1960 lı ve 70 li yıllarda Batı Avrupa ve ABD de gençlik arasında en çok okunan ve tartışılan yazarlardan biridir Halil Cibran. Bir Yakındoğulu şairin Batı dünyasında bu kadar etkili olmasının nedeni, işlediği temanın evrenselliği ve İngilizceyi çok iyi kullanmasında kaynaklanmaktadır. Yaşadığı günlerde düşüncelerinin, toplumun birçok kesimi tarafından benimsenmesi kitaplarının egemenlerce tehlikeli ve devrimci bulunmasına neden olmuştur. Gençliği zehirleyici görülerek Beyrut'ta Pazar yerinde yakılan ilk kitabı, Paris'te iken yazdığı "Asi Ruhlar"dır. Bu yüzden Marotin kilisesi tarafından aforoz edilmiştir. Kitapları Nazi Almanya'sında da yakılmıştır. Aile kökünün nereden geldiği tam olarak bilinmemektedir. Kendi araştırmaları, kökeninin Arap matematikçi El Harezmi'ye dayandığını belirtir. Bazı kayıtlar ailenin Beşeri köyüne 17. yy. da geldiklerini göstermektedir. Aile içinde anlatılanlara göre geçmiş Babil'deki Kaldelilere uzanmaktadır. Bir başka görüş de, Türkiye'nin Tunceli yöresinden göç ettiklerini ileri sürer. Yavuz Sultan Selim zamanında (1514) Konya, Karaman, Ankara, Kayseri bölgelerinde yaşayan Milan, Berazan, Karakeçi, Cibran, Hasenan, Sipkan, Hahderan, Celali aşiretleri; Viranşehir, Varto, Muş, Hınıs, Eleşkirt, Patnos, Ağrı, Erciş ve Van yörelerine yerleştirilmiştir. Adı geçen Cibran aşireti belki de Halil Cibran'ın aile kökeni olabilir. Cibran on iki yaşındayken ailesi Amerika'ya göç etti. İlk, orta ve liseyi Boston'da tamamladı. Daha sonra isteği üzerine Beyrut El Hikmet Medresesi'ne okumak üzere geldi. Burada tıp, uluslararası hukuk, dinler tarihi ve müzik eğitimi aldı. 1901 yılında çok iyi dereceyle medreseyi bitirdi. 1902-1908 yıllarında resim yaparak geçimini sağladı. 1908'de Paris'e giderek Güzel Sanatlar Akademisi'ne yazıldı. Üç yıl süre ile Auguste Rodin'den ders aldı. 1918'de ilk kitabı "Deli" yayınlandı. 1923'te de "Ermiş " bunu izledi. Bu kitabı, adını dünyaca tanınmasını sağladı. Bunları, "İnsanoğlu İsa" ve "Yeryüzü Tanrıları" izleyerek ününü perçinledi. Cibran 1910'da Boston'a döndü. Kısa bir zaman sonra New York'a yerleşti ve ölümüne kadar orada yaşadı. Paris'teyken ünlü Rodin, Debussy ve Edmond Rostand'ın portrelerini yaptı. Çok istemesine rağmen parasızlık nedeniyle Beyrut'a dönemedi. 1931 yılında 48 yaşında yalnız ve yoksulluk içinde öldü. Vasiyeti üzerine doğduğu yer olan Beyrut'un Beşeri köyüne gömüldü.

bir damla yaş
ve
bir gülümseyiş

(Türkçesi: Selma May)

YARADILIŞ

Tanrı kendi özünden bir ruh ayırdı ve onu güzelliğe çevirdi. Üzerine yağdırdığı tüm zarafet ve iyiliğin nimetleriyle yıkadı, ona bir mutluluk fincanı vererek şöyle dedi: "Geçmiş ve geleceği, unutmak istemediğin sürece bundan içme, çünkü AN olmayınca mutluluk boştur", ardından bir de üzüntü fincanı vererek ekledi: "Bu fincandan iç ve yaşamın kısacık sevinç anları olduğunu anlayacaksın, çünkü hüzün hiçle doludur."
Tanrı dünyevi hazın onu ilk nefeste terk edeceği bir aşk bahşetti ve ilk dalkavukluk bilincini yok edecek bir şirinlikle onu ihsan eyledi. Ona doğru yolu göstermek için kalbinin derinliklerine gökten bilgelik yerleştirerek, görünmeyeni gören gözle her şeyi sevgi ve iyilikle yarattı. Gökkuşağının kanatları altındaki cennet meleklerinin dokuduğu giysilerle onu giydirdi. Hayat ve ışık şafağı olan karmaşanın gölgesinde onu gizledi, ardından pişmanlık fırınındaki ateşle tutuşturarak cehalet çölündeki yakıcı rüzgârla bencilliğin kıyısındaki keskin kum ve ömrün ayakları altındaki ham toprakla birleştirerek insanoğlunu yarattı. Ona kör bir güç verdi, öfkeyle onu çılgınlığa sürükleyen ve ancak arzu ve hazla sönecek ölümün gölgesi olan hayatı verdi. Ve Tanrı hem güldü hem de ağladı. Yarattığı insana karşı sevgi ve acıma hissederek, onu kendi rehberliğinde koruması altına aldı.

İKİ KÖRPE BEBEK

Bir prens halkı haberdar etmek için çevresine topladığı büyük kalabalığa sarayının balkonunda durarak şöyle seslendi: "Benim soylu ailemin adını taşıyacak ve sizinde onunla iftihar edeceğiniz yeni bir prensin doğumu üzerine size ve bu şanlı ülkenin tümüne tebriklerimi sunmak istiyorum. O

büyük ve asil ata soyunun yeni taşıyıcısıdır ve bu âlemin parlak geleceği ona bağlıdır. Sevinin, şarkı söyleyin!"
Kalabalığın sevinç ve şükran dolu sesleri, heyecanlı şarkılarıyla gökyüzüne yayılarak, vücutlarını istismar ve ruhlarını öldürerek boyunlarına baskı boyunduruğunu takacak, güçsüzlere acımasızca hükmedecek yeni zalimi kutladılar.
Bu kader için, yeni Emir'in şerefine insanlar şarkı söyledi ve kendilerinden geçene kadar içerek kutladılar. Bununla eş zamanlı olarak hayata ve krallık ülkesinde başka bir çocuk daha dünyaya geldi. Kalabalık gür sesle, potansiyel bir despotu övgü şarkılarıyla yüceltirken, melekler insanın hatalarını telafi etmek için onlara hizmet ettiği bir anda, hasta yatağında bir kadın düşünmeye çalışıyor. O terkedilmiş eski bir kulübede, dağınık kundağa sarılmış bebeğiyle sert yatağında yatarken açlıktan ölmek üzeredir. Kadın insanlık tarafından ihmal edilmiş, yoksul ve sefil genç bir kadın; kocası Prens'in güçleri tarafından kurulan ölüm tuzağına düşmüş, Tanrı o gece ona çalışıp hayatta kalmasını engelleyen küçük bir yoldaş gönderdiği yalnız bir kadın o.
Kalabalık dağılıp, etrafa sessizlik hâkim olunca, sefil kadın bebeğini kucağına aldı, yüzüne bakarken gözyaşlarıyla onu vaftiz edecekmiş gibi ağlıyordu. Açlıktan güçsüz düşmüş sesiyle çocuğa sordu: "Neden ruhlar âlemini bırakıp benimle dünyevi hayatın acılarını paylaşmak için geldin? Neden melekleri, geniş semaları terk edip acı, zulüm ve merhametsizlik dolu bu sefil insan âlemine geldin?"
Gözyaşlarımın haricinde sana verecek bir şeyim yok; süt yerine gözyaşıyla mı beslenmek istedin? Sana giydirecek ipek giysilerim yok. Titreyen çıplak kollarım seni sıcak tutabilir mi? Merada otlayan küçük hayvanlar güvenle döndüler kulübelerine; arpa taneleri toplayan küçük kuşlar bile ağaç dallarının arasında sakin uyuyabilecek yeri varken, ya senin yavrum, sevgi dolu ama yoksul annenden başka bir şeyin var mı?
Ardından kadın, solmuş göğsüne bebeği aldı ve eskisi gibi iki bedeni tek bedene sığdırmak istercesine onu kollarının arasına alıp sıktı. Acıyan gözlerini yavaş yavaş [illegible]ürüne

çevirerek bağırdı: Tanrım benim talihsiz yoldaşıma merhamet eyle!
O an gökyüzünde suratında bulutlar süzülen ay yoksul eve nüfuz eden ışınlarıyla iki cesedin üstünü aydınlattı.

SERVET EVİ

Bunalan kalbim uğurlamayla yıkadı ve beni terk edip servet evine göçtü. Ruhun kutsadığı mübarek şehre ulaştığında, şaşırdı, çünkü her zaman orada olduğunu sandığı şeyi bulamadı. Şehir güç, para ve otoriteden yoksun kalmıştı. Ve kalbim konuşarak Aşk'ın kızına sordu: "Ey Aşk, Memnuniyet'i nerede bulabilirim? Onun sana katılmak için buraya geldiğini duydum."
Aşkın kızı yanıt verdi: "O çoktan açgözlülük ve yolsuzluğun baştacı olduğu yere, şehre gitti, bırak gitsin, ona ihtiyacımız yok."
Servet Memnuniyet'i arzulamaz, çünkü o dünyevi bir umut, nesnelerin bağrında birleşen istek iken, gerçek Memnuniyet ise yürekte hissedilendir.
Ebedi ruh asla Memnuniyet değildir, bu yüzden her zaman yüceltilmek istiyor. Kalbim Zarafet'in yaşamına baktı ve şöyle konuştu: Ey Bilge: Kadınlık gizemini aydınlattığın gibi beni de aydınlat.
Bilge yanıt verdi: Ey insan kalbi, kadınlık özün yansımasıdır ve sen neysen o da aynısıdır. Yaşadığın her yerde o da yaşamaktadır. Cahiller tarafından yorumlanmamışsa din gibidir, bulutlarla örtülü olmazsa, bir ay gibi, zehirli maddelerle kirletilmemişse bir esinti gibidir. Ve kalbim Bilge'ye, Aşk ve Zarafet'in kızına yaklaşarak şöyle dedi: Insanlarla paylaşabilmem için beni bilgelikle ihsan eyle.
Kız cevap verdi: Bilgeliğin yerine servet dile, çünkü servet dışarıdan değil, kutsallar kutsalı hayatın özünden ibaret. Kendini insanlarla paylaş.

BİR ŞAİRİN ÖLÜMÜ HAYATIDIR

Gecenin karanlık kanatları saf beyaz karla doğanın üzerini kapladığı şehri sarmışken, bahçeleri soldurmaya niyetlenmişken kuzey rüzgârı, insanlar sıcak yuva uğruna sokakları terk etti.

Banliyösünde üzeri kar yüklü eski bir kulübe düşme eşiğinde. Bu kulübenin karanlık girintisinde kötü bir yatakta ölen bir gençlik yatarken, rüzgârda alevi titreyen gaz lambasının loş ışığına bakıyor. O hayatının baharında olan bir adam, kendini hayatın pençesinden kurtaracak huzurlu saatlerin yolunun hızlı yaklaşmaktan geçtiğini öngördü. Minnettarlık içinde ölümün ziyaretini beklerken, solgun yüzünde umut ışığı belirmiş, dudaklarında hüzünlü bir gülümseme ve gözleri bağışlama içinde bakıyor. O yaşayan zenginliğin kentinde açlıktan ölmekte olan şair. O güzel ve anlamlı sözleriyle insanların kalbini canlandırmak için dünyevi hayata yerleştirildi. Asil bir ruh olarak Manâ Tanrıçası tarafından insan ruhunu yumuşatmak ve yatıştırmak için gönderildi. Ama nafile! Garip işgalcilerinden bir gülümseme bile alamadan memnuniyetle soğuk toprağa uğurlandı.

Son nefesini verirken kalbi duygularını üzerine yazdığı tek arkadaşı parşömenler dışında kandilin alevini korumak için yatağının başucunda hiç kimse yoktu. Solan gücünün son kalıntılarını kurtarmak için ellerini göğe kaldırdı; tavanı delip bulut perdelerinin arkasında gizlenmiş yıldızları görmek istercesine umutsuzca gözlerini çevirdi ve şöyle dedi: "Gel ey güzel Ölüm, ruhum senin özleminde. Yanıma yaklaş ve hayatın demirlerinden kurtar, çünkü sürüklemekten yoruldum. Ey tatlı ölüm gel ve onlara meleklerin dilini yorumladığım için bana bir yabancı gibi davranan komşularımdan beni teslim al. Ey huzur veren Ölüm, acele et, onlar gibi zayıflık kanamadığım için afın karanlık köşesine beni terk eden kalabalıktan beni al götür. Ey nazik Ölüm, Gel ve beni beyaz kanatlarının altında kucakla, çünkü arkadaşlarım beni istemiyor artık. Kabul et beni ey sevgi ve merhamet

dolu Ölüm; anne öpücüğü tatmayan, kardeş yanağı dokunmayan, bir annenin öpücüğünü tatmayan dudaklarıma dudaklarınla dokun. Gel ey sevgili Ölüm, gel ve al beni."
Bu isteğin ardından ölen şairin yatağı başında elinde bir zambak çelengi tutan doğaüstü ve ilahi güzelliğe sahip bir melek belirdi. Melek onu kucaklayarak sadece ruhun gözüyle gördüğünden hariç başka bir şey görmemesi için onun gözlerini kapadı. Dudaklarına sonsuz gülümseme getiren derin, uzun ve şefkat dolu bir öpücük kondurdu. Bunun ardından şairin acıyla kazıdığı parşömen ve kâğıtların dışında geriye bir şey kalmadan kulübe boşaldı.
Yüzlerce yıl sonra şehir halkı cehalet hastalıklarından uyanıp bilgi şafağını görünce şehrin en güzel bahçesinde bir anıt inşa ederek, onları yazılarıyla özgürleştiren şairin onuruna her yıl bayram kutlamaya başladılar.
Ah, insan cehaleti ne acımasız!

SUÇLU

Açlıktan zayıf düşmüş bedeni güçlü genç bir adam, caddenin kaldırımında oturmuş, açlık ve aşağılanmaktan mustarip gelen gidene ellerini açmış yalvarırken, hayatın yenilgisinin üzücü şarkısını tekrarlıyor sefalet içinde. Gece geldiğinde dili ve dudakları kavrulmuşken hâlâ elleri de midesi gibi bomboştu.
Kendini toparladığında şehir dışına çıkıp bir ağacın altına oturdu ve acı acı ağlamaya başladı. Açlık onu içten içe yiyip bitirirken şaşkın gözlerini gökyüzüne kaldırarak şöyle söyledi: "Ey Tanrım, zengin adamdan iş istedim, fakir göründüğüm için beni geri çevirdi; okulun kapısını çaldım, ama bu yasak bir teselliydi, çünkü ellerim boştu; bana ekmek verecek herhangi bir iş aradım, ama nafile. Çaresizlik içinde sadaka istedim, müminler beni görüp 'O güçlü ve tembel biri dilenmemesi gerekir,' dediler. Ya Rab, senin iradenle

annem beni doğurdu ve şimdi toprak Bitiş'ten önce beni sana geri sunuyor."
Bunun ardından ifadesi değişti. Adam doğruldu; artık gözleri kararlılık içinde parlıyordu. Ağacın dalından kalın ve ağır bir sopa yaparak, sopayı şehre doğru doğrultup bağırdı: Sesimin tüm gücüyle ekmek istedim, ama reddedildim. Bunu kaslarımın gücüyle elde etmeyeceğim! Merhamet ve sevgi adına ekmek istedim, ama insanlık buna kulak vermedi. Şimdi kötülük namına alacağım!
Geçen yıllar gençliği soyguncu, katil ve ruhu yok etti; ona karşı çıkan tüm umutları yıktı; topladığı muhteşem servetle kendini güç sahibi olanların arasına kattı. Arkadaşları tarafından takdir edildi, hırsızlar tarafından imrenildi, toplum tarafından korkuldu. Zenginliği ve sahte konumu Emir'in onu üzücü süreci akılsız valiler tarafından takipte olan şehre vekil olarak atanmasına yaradı. Hırsızlık bundan böyle yasal hale geldi; baskı otorite tarafından desteklendi; güçsüz insanları ezmek olağan oldu; kalabalıklar övgüyle karşıladı. Böylece insanlık bencilliği ilk dokunuşuyla mütevazı birini suçluya ve barış oğullarından katiller yarattı; böylece insanlığın erken bencilliği büyümeye ve insanlığı bin kat daha fazla vurmaya başladı.!

SERVET ŞARKISI

Ademoğluyla ikimiz sevgiliyiz
O beni özler ben de onu arzularım.
Ama ne yazık ki!
Aramızda sefalet çağıran bir rakip var
O zalim ve zahmetli biri
Boş yem sahibi
Onun adı Madde
Gittiğimiz her yere o da geliyor
Bir nöbetçi gibi izleyerek

Sevgilime huzursuzluk veriyor
Ormanda sevgilimi istedim
Ağaçların altında, göllerin kenarında
Onu bulamıyorum
Çünkü Madde onu gürültülü şehirde ruhlandırdı
Ve metal zenginliğin sarsılan tahtına yerleştirdi.
Bilgi sesi ve Bilgelik şarkısıyla onu çağırdım
Duymuyor, çünkü Madde onu hırsın yaşandığı
Bencillik zindanı için ikna etti.
Memnuniyet meydanında onu aradım
Ancak yalnız kaldım
Rakibim onu obur ve bencillik mağarasında tutsak ederek,
Acı veren altın zincirlerle kilitledi.
Şafak vakti, doğanın gülümsediği zaman
Onu çağırdım, ama duymuyor beni
Çünkü uyuşturulmuş gözleri derin uykuda
Akşam üstü, sessizlik hâkimken
Ve takip edenler uyurken aklını çelmeye çalıştım
Ama o yanıt vermiyor
Çünkü yarının ne getireceği kokusu düşüncelerini gölgelemiş.
Beni sevmek için can atıyor;
Kendi eylemlerinde beni arıyor
Ama Tanrı'nın eyleminin dışında beni bulamayacak.
Başkalarının kemikleri üzerine inşa ettiği zaferinde beni arıyor;
Altın ve gümüş yığınlarının arasında bana fısıldıyor;
Tanrı'nın sevgi seli eşiğinde inşa ettiği sadelik evinde ancak beni bulabilir.
Kasasından önce beni öpmek istiyor, fakat saf esinti hazinesi dışında bana dokunamaz asla.
Kendisiyle müthiş zenginliğini paylaşmamı istiyor, ama
Tanrı'nın servetini yüzüstü bırakıp, güzellik pelerinimi üstünden atamam.
O hilebazlık elçisini, bense kalbinin elçisini arıyorum.
Kalbini kendi dar hücresinde cürütüyor; bense onun kalbini bütün sevgimle zenginleştirmek istiyorum.

Sevgilim, düşmanım olan Madde için feryat edip ağlamayı öğrenmiş. Ona ruhunun gözlerinden sevgi ve merhamet gözyaşları nasıl dökülür öğretmek isterdim.
Her şey, memnuniyet bu gözyaşlarıyla mutlak iç geçirir.
Âdemoğlu benim sevgilim: Ona ait olmaktır arzum.

YAĞMUR ŞARKISI

Tanrıların cennetten gönderdiği noktalı gümüş ipliğim ben.
Sonra doğa alıp toprak ve vadilerini benimle süslüyor.
Ben bahçelerini süslemek için Şafağın kızı tarafından İştar'ın tacından koparılan güzel inciyim.
Ağladığım zaman tepeler gülümsüyor;
Tevazuyla davrandığım zaman çiçekler seviniyor;
eğildiğim zaman her şey mutlu oluyor.
Toprakla bulut sevgilidir, ben ise ararlında merhamet elçisiyim.
Birinin susuzluğunu giderirken, diğerinin hastalığını tedavi ediyorum.
Yıldırımın sesi gelişimi müjdeler
Gökkuşağı gidişimin habercisi
Dünyevi hayat gibiyim
Hani deli elementlerin ayakucunda başlayan
Ve ölümün açık kanatları altında son bulan.
Duyulan denizden var oluyor ve rüzgârla uçuyorum.
Bana muhtaç bir alan gördüğümde alçalıyor
Ve milyonlarca farklı küçük şekillerle çiçek ve ağaçları kucaklıyorum.
Yumuşak parmaklarımla camlara dokunuyor ve duyurum
Hoş geldin şarkısı. Herkes duyabilir, ama hassas olan anlayabilir ancak.
Havanın sıcaklığı beni doğurur, ama ben de onu öldürmekle karşılık veriyorum.
Tıpkı kadının erkeğin üstesinden gelmek için, elinden gücünü aldığı gibi.

Ben denizin nefesi, toprağın kahkahası, cennetin gözyaşlarıyım.
Bu yüzden sevgiyle selamlıyorum her şeyi.
Sevgi nefesinin derin denizine, ruhun kahkaha dolu renkli âlemine, anıların sonsuz cennetindeki gözyaşlarına.

ŞAİR

O, Tanrıçalar tarafından Tanrı vahyini müjdelemek için gönderilmiş bir melektir.
Karanlığın fethedemediği, rüzgârın bastıramadığı parlak bir lambadır.
Aşk Tanrısı İştar'ın petrolüyle dolu, müzik tanrısı Apollon'la yanar.
Sadelik ve iyilik cübbesi giydirilmiş yalnız bir karakterdir.
İlhamlarını çizmek için doğanın kucağına oturur ve gecenin sessizliğinde yükselen ruhları bekler.
O, sevgi çayırlığına kalbi tohumlarını eken bir çiftçi, insanlığın beslenmek için biçtiği bir hasat.
O, bu dünya ile öteki arasındaki bağlantıdır.
Susayan ruhların içebileceği ter temiz bir çeşmedir.
Güzellik nehrinden sulanan bir ağaç, acıkan kalplere meyvesini taşıyan.
O, bir bülbüldür, üzgün ruhları melodisiyle yatıştıran.
O, ufukta beliren beyaz bir bulut, gökyüzünü doldurana kadar artarak büyüyen.
Ardından akarak yaşam alanına düşerken, ışığı kabul etmesi için hayat yapraklarını aralar.
Bu şairdir ki insanlar bu hayatta onu görmezden gelir ve sadece dünyevi hayata veda edip cennetteki çardağına geri döndüğünde ancak kabul eder.
Bu şairdir ki insanlıktan bir gülümseme dışında başka bir şey talep etmeyen...

Bu şairdir ki ruhu yükselirken güzel sözlerle semaları dolduran...
Ancak insan onun ışığından kendini mahrum koyarak inkâr ediyor.
İnsan daha ne kadar daha uykuda kalabilir ki?
Ne zamana kadar avantajı olduğu için büyüklüğünü kabul edenleri yüceltmeye devam edebilir ki?
Ruhlarının güzelliğini, barış ve sevginin simgesini, daha ne kadar göz ardı edebilir ki?
Daha ne kadar ölüleri yüceltip, hayatlarını sefalet içinde geçiren, cahilin yolunu aydınlatmak için ona ışık tutan, yanan mum gibi kendilerini tüketen hayatta olanları görmezden gelebilir ki?
Şair, sen bu hayatın hayatısın ve çağlardan beri şiddete rağmen zafere ulaşmayı başardın.
Şair, bir gün sen kalplerin hükümdarı olacaksın, bu yüzden hükümdarlığın sonsuzdur.
Şair, dikenli tacına dikkatle bak, çelenkte gizlenmiş defne tomurcuklarını göreceksin.

KAHKAHA VE GÖZYAŞI

Güneş bahçeden ışınlarını çektiğinde ve ay kirişli ışığını çiçeklerin üzerine yaydığında, ben ağaçların altına oturmuş, mavi bir halı üzerinde gümüş noktalar gibi parlayan dağınık yıldızlara, dallara bakarak atmosfer fenomenini incelerken uzaklardan çevik adımlarla vadiden gelen coşkun şarkıyı dinliyorum.
Kuşlar dalların arasına sığındığı ve çiçekler yapraklarını kapadığı zaman inen muazzam sessizliğe rağmen, otlar arasından yükselen ayak sesi hışırtısını duyuyorum.
Pür dikkat kesilince çardağıma yaklaşan bir çift gördüm. Görünmeden onları izleyebileceğim bir ağacın altına oturmuşlar. İyice sağına soluna bakındıktan sonra genç adamın şöyle söylediğini duydum: Yanıma otur sevgilim, kalbime kulak ver. Gülümse, çünkü senin mutluluğun [illegible]nizin

simgesi, neşelen, çünkü ışıldayan günler de bizimle seviniyor.
Ruhum kalbindeki şüpheden beni uyarıyor, çünkü aşkta şüphe günahtır.
Yakında bu geniş toprakların sahibi olacaksın, bu güzel ayla aydınlanacaksın; sarayımın sahibi olacak ve tüm hizmetkâr ve uşaklar emrine itaat edecekler.
Gülümse sevgilim, tıpkı babamın kasasındaki gülümseyen altınlar gibi. Kalbim senden sırrını gizlemeyi reddediyor. On iki aylık konfor ve seyahat bizi bekliyor.
Bir yıl boyunca Isviçre'nin gölleri üzerinde babamın altınlarını harcayacak ve İtalya ve Mısır anıtlarını görecek, Lübnan'ın kutsal sedirleri altında dinleneceğiz; mücevher ve giysilerine gıpta edecek prenseslerle buluşacaksın. Bütün bunları senin için yapacağım; yaptıklarım seni memnun etmeye yetecek mi?
Kısa bir an onların yürüyerek, çiçeklerin üstüne zenginin yoksulun kalbine bastığı gibi bastığını gördüm.
Onlar uzaklaşıp gözden kaybolunca, aşkla para arasında bir karşılaştırma ve kalpteki konumlarını analiz etmeye başladım.
PARA! Samimiyetsiz sevgi, sahte ışık ve servetin kaynağı, zehirli su çeşmesi; yaşlanmanın çaresizliği!
Ben hâlâ tefekkürün uçsuz bucaksız çölünde gezinirken, kimsesiz, hayalete benzeyen bir çift, genç bir adam ve yakınlardaki tarım barakalarını, bu serin ve yalnız yer için ardında bırakan genç bir kadın beni geçerek çimlere oturdular. Birkaç dakika süren derin sessizliğin ardından havadan etkilenen dudaklardan iç geçirerek dökülen şu sözleri duydum:
Gözyaşı dökme sevgilim; gözlerimizi açan, kalplerimizi kölelikten kurtaran Aşk bize sabrın nimetini verdi.
Gecikmemizle teselli ol, biz yeminle Aşkın türbesine girmişiz, çünkü aşkımız sıkıntılarla büyüyecek ve biz sevgi adına yoksulluğun engelini, sefaletin keskinliğini ve ayrılığın yalnızlık acısını çekiyoruz.

Zafere ulaşıp, yaşam yolculuğunu tamamlamak adına her şeye yardımcı olacak gücü avuçlarının içine verene kadar bu zorluklara saldıracağım.
Aşk, Tanrı'nın kendisi, iç çekişlerimizi, tapınağında tütsü gibi yanan gözyaşlarımızı dikkate alacak ve bizi metanetle ödüllendirecektir.
Hoşça kal Sevgili, bana cesaret veren ay kaybolmadan gitmeliyim. Aşkın tüketen alevi, çaresiz özlemin acısı, sabrın tatlı çözümüyle birleşmiş saf bir ses, hoşça kal sevgili, dedi.
Ayrıldılar, beraberliklerinin ağıtı, ağlayan kalbimin ağıtında boğuldu. Doğanın durgunluğuna baktım, derin yansımasında geniş ve sonsuz bir gerçeği keşfettim.
Ne gücün talep edip etkinlik kazandığı, ne de servetin satın alabildiği bir şey. Zamanın gözyaşları, hüznün bile etkileyemediği bir gerçek; İsviçre'nin mavi gölleri ve İtalyan'ın güzel yapıtlarında bile keşfedilemeyen bir şey. Bu sabırla güç toplayan, engellere rağmen büyüyen, kışın ısıtan, ilkbaharda çiçek açan, yaz esintisi ve son baharda meyve veren bir şey.
Ben Aşkı buldum!

VİZYON

Orada, alanın tam ortasında, billur nehrin yanı başında çubuk ve menteşeleri bir ustanın elinden inşa edilmiş bir kuş kafesi gördüm. Bir köşesinde ölü bir kuş diğer köşesinde biri su diğeri yem için olan içi boş havzalar vardı.
Önlerinde saygı duruşunda durdum, cansız kuş ve su esintisi saygıyı hak etmiş, ihtimam ve tefekküre değer bir şeymiş gibi.
Vizyon ve düşünceye dalmışken, zavallı yaratığın akan suyun yanı başında susuzluktan, hayatın beşiği olan verimli toprağın ortasında demir kasa içine kilitli kalan altın yığınla-

rı arasında ölmekte olan zengin bir adam gibi öldüğünü anladım.
Gözlerimin önünde kafesin aniden bir insan iskeletine ve üzgün bir kadının dudaklarına benzeyen ölü kuşun kanayan derin yarasının da bir insanın kalbine dönüştüğünü gördüm. Yaradan yükselen bir ses şöyle söyledi: Ben insan kalbiyim, maddeye mahkûm olan, dünyevi yasalar kurbanıyım. Tanrı'nın güzel topraklarında hayat nehri kıyısında insan tarafından yapılan yasalar kafesine hapsedildim.
Güzel yaradılışın merkezinde ihmalden öldüm, çünkü Tanrı'nın lütuf özgürlüğünden zevk almaktan mahrum edildim.
Aşk ve arzularımı uyandıran tüm güzellikler insan algısına göre bir rezalet; güzellik olan her şey boş onun nezdinde.
Dünyevi otoritenin zincirleriyle bağlanmış, yanlış hükümler zindanında hapsedilmiş, dili bağlanmış ve göz pınarları gözyaşından yoksun, ölüp unutulan insan kalbiyim. Bütün bu sözleri duydum ve kelimeler yaralı kalpten akarak ince kanla birleştiğini gördüm.
Daha çok şey söylendi, ama ağlayan gözler ve iç çekişlerim daha fazla görme ve işitmeme mani oldu.

İKİ DİLEK

Gecenin sessizliğinde ölüm Tanrı'dan yeryüzüne doğru iniyor. Şehrin üstünü süpürüyor ve gözleriyle konutları deliyor. Ruhların rüyanın kanatlarında yüzdüğünü ve insanların uykuya teslim olduğunu söylüyor. Ay ufuktan aşağı inince, şehir karanlık olunca, ölüm, hiçbir şeye dokunmamaya özen göstererek, aya ulaşana kadar evlerin arasında yürüyor. Kapalı caddeleri engelsiz aşarak, zengin adamın yatağının yanına vardı. Ölüm onun alnına dokununca uykuda olan gözleri büyük korkuyla açıldı. Adam hayaleti görünce korku ve pişmanlıkla karışık bir sesle "Defol ey kötü rüya, benden uzaklaş seni korkunç hayalet. Sen de kimsin? Bu saraya nasıl girdin? Ne istiyorsun? Burayı derhal terk et, çünkü bu evin efendisiyim, köle ve korumalarımı çağırıp seni öldürmelerini emrederim," dedi.

Bunun ardından Ölüm usulca, ama yakıcı gök gürültüsüyle konuştu: "Ben Ölümüm. Ayağa kalk ve önümde eğil!"
Adam karşılık verdi: "Ne istiyorsun? Henüz işlerimi bitirmemişken buraya neden geldin? Bendeki gücü görmüyor musun? Güçsüz olana git, onu götür"
Senin kanlı pençelerini ve içi boş yüzünü görmekten nefret ediyor ve gözlerim senin korkunç damarlı rüzgâr ve kadavra bedenine bakmaktan hasta oluyor."
Korkunç gerçeği anladığı sürenin ardından "Ey merhametli Ölüm, hayır, hayır! Söylenenlere aldırma, çünkü korku bile kalbin yasakladığını açıklar," diye sözlerine ekledi. Bir kilo altınlarımdan ya da bir avuç kölelerimin ruhundan al, ama beni bırak. Hayat gerektiren yerleşimle hesaplarım var benim. İnsanlardan çok altın alacağım var, limanlara daha ulaşmamış gemilerim var; senden talebim, hayatımı bağışla. Ölüm, doğaüstü güzellikler haremler sahibiyim. Seçtiğin, benden sana hediye. Ölüm, kula ver, yalnız bir çocuğum var ve onu her şeyden çok seviyorum, çünkü bu hayatta tek sevincim o. Sana yüce bir kurban sunuyorum, onu al, ama beni bağışla."
Ölüm "Sen zengin değil, acınacak bir zavallısın," diye mırıldandı. Ölüm sonra, bu dünyevi kölenin elinden tutarak onun gerçeklerini kaldırdı ve düzeltmek için bu ağır görevi meleklere verdi. Ardından Ölüm bulabildiği en sefilie ulaşana kadar yoksulların konutları arasında yavaş yavaş yürüdü. İçeri girdi ve yatağının üzerinde muntazam yatan gence yaklaştı. Gencin gözlerine dokundu, Ölüm'ü yanı başında gören delikanlı ayağa fırladı ve sevgi ve umut dolu bir sesle "buradayım güzel ölümüm benim. Ruhumu kabul et, çünkü hayallerimin umudusun dedi. Onların zaferi ol! Kucakla beni ey sevgili ölüm, terk etme. Tanrı'nın elçisi sensin; beni ona teslim et. Hakikatin sağ eli ve iyiliğin kalbisin; beni ihmal etme. Gelmen için defalarca yalvardım, ama gelmedin; seni aradım, ama benden kaçındın; çağırmak için seslendim, duymadın. Şimdi duyuyorsun, ruhumu sar sevgili Ölüm.
Ölüm titreyen dudakların üstüne şefkatli elini koyarak, tüm gerçekleri kaldırdı ve onu kuşatarak güvenle davranılması

için kanatlarının altına aldı. Gökyüzüne dönerken, Ölüm ardına baktı ve onun uyarılarını fısıldadı:
'Sadece yeryüzünde ebediyeti arayanlar, ebediyete geri dönecektir'.

DÜN VE BUGÜN

Altın stokçusu saray parkında yürürken sorunları da onunla birlikte yürüyordu. Muhteşem mermer heykellerle çevrili güzel bir göle varana kadar endişeleri de bir akbabanın gövde üzerinde gezinmesi gibi gezip durdu başında.
Ağzından bir sevgilinin hayallerinin özgürce aktığı gibi su akan bir heykelin yanına oturdu ve ağır düşünceler içinde genç bir kızın yanağındaki ben gibi bir tepecik üstünde duran sarayını düşündü.
Hayal ettikleri gözlerini açtı ve dökülen gözyaşları arasında hayatının dram sayfalarını okurken insanın nasıl doğanın zayıf eklemleri olduğunu anladı.
Tanrılar tarafından kalıplar içine dokunmuş eski hayatının görüntülerine delici üzüntüyle, acıyı artık kontrol edemeyene kadar baktı. Yüksek sesle "Ben dün yeşil vadide koyunlarımı otlatır, varoluşumun zevkine varır ve flütümü çalarken başımı dik tutuyordum," dedi. "Bugün ise açgözlülüğün mahkûmu oldum. Altın altına, sonra huzursuzluğa ve en son ezici sefalete yol açtı. Dün yeryüzünde özgürce oradan oraya yükselerek şakıyan bülbül gibiydim. Bugün kararsız zenginlik, toplum, şehir ve satın alınmış arkadaşlıklarla insanların gönlünü hoş tutan garip ve dar yasalarını benimseyen bir köle gibiyim. Ben hür ve hayatın lütuflarından sevk almak için doğdum, ama kendimi sırtı altının ağır yükü altında bükülen bir hayvan gibi buldum. Nerede geniş ovalar, şarkı söyleyen dereler, saf esinti, doğanın yakınlığı? Benim Tanrım nerede?"
"Her şeyi kaybettim. Beni üzen yalnızlık, alaya alan altınlar, arkamdan beni lanetleyen köleler ve mutluluk için inşa edi-

len hacminde kalbimi yitirdiğim bir mezar olan sarayımın dışında hiçbir şey kalmadı."
"Dün bedevi kız ile ova ve tepeleri gezerken, fazilet arkadaşımız, Aşk zevkimiz ve ay koruyucumuz idi. Bugün ise yüzeysel güzelliklerini altın ve elmas için satan kadınlar arasındayım."
"Dün çobanla hayatın her sevincini kaygısız paylaşarak, yiyip içip şarkı söyleyerek kalbin müziğine dans ederken, bugün kurtlar arasında korkmuş bir kuzu gibi insanlar arasında buldum kendimi."
Yollarda yürürken onlar hor gören nefret dolu kıskanç gözlerle beni işaret ediyor ve hırsız gibi parktan çıkarken her yerimde çatık yüzleri görüyorum. Dün mutluluk içinde zengindim, bugün ise altınlar içinde sefilim. Dün memnun itaatkârlarına merhametle bakan bir kral gibi mutlu bir çobandım, bugün bir zamanlar bildiğim hayatımdan beni mahrum eden servetimin önünde duran bir köle olmuşum."
"Affet beni, Yargıcım!"
"Ben zenginliklerin hayatımı parçalara ayırıp katı ve aptallık zindanına yönlendireceğini bilemedim. Zafer olduğunu sandığım şey, sonsuz bir cehennemden başka bir şey değilmiş. Bitkinlik içinde kendini toparladı ve 'İnsanların zenginlik dediği bu muydu?' diye içini çekerek söylenirken yavaş yavaş saraya doğru yürüdü. Hizmet ve ibadet ettiğim Tanrı bu mu? Yeryüzünde aradığım bu muydu? Neden bunu bir parça mutlulukla değiştiremiyorum?
Kim bana bir avuç mücevher için bir anlık sevgi verebilir?
Kim bana başkalarının kalbini görmem için bir göz verip kasalarımın tümünü almak ister?
Sarayın kapılarına ulaştığında döndü ve Yeremya'nın Kudüs'e baktığı gibi şehre doğru baktı.
Dertli ağıtla kollarını kaldırarak bağırdı: "Ey karanlıkta yaşayan, hızla sefalete koşan, sahte vaaz verip aptalca konuşan iğrenç şehrin insanları, daha ne kadar cahil kalmaya devam edeceksiniz?
Ne zamana kadar hayatın bahçesini terk edip onun pisliği içinde uyumaya devam edeceksiniz?

Doğanın güzel ipek giysileri sizler için yaratılmışken, darlığın eski giysilerini giymek neden?
Bilgelik feneri sönmek üzere; şimdi ona yağ verme zamanı. Hakiki servet evi tahrip oluyor, onu inşa ve koruma zamanı. Cehalet hırsızları barış hazinesini çaldılar, şimdi onu geri alma zamanı."
O anda fakir bir adam önünde durdu ve sadaka için ellerini açtı. Dilenciye bakarken, dudakları açıldı, gözleri merhametle parladı ve yüzüne iyilik yayıldı. Göl kenarında bıraktığı dün'ü onu selamlamaya gelmişti sanki.
Sevgiyle yoksulu kucakladı ve tatlı samimiyetli bir sesle "Yarın gel, yanında seninle sefalet çeken dostlarını da getir, bütün ihtiyaçlarınız karşılanacak diyerek yoksulun ellerini altınla doldurdu.
Hayatta her şey iyidir; altın bile, çünkü altın insana bir ders öğretir derken sarayından içeri girdi.
Para telli bir çalgı gibidir, nasıl kullanacağını bilmeyenler sadece uyumsuz müziği duyar. Para aşk gibidir, onu tutanı yavaş ve acıyla öldürür, başkalarıyla paylaşanı ise canlandırır."

SUÇLULUK DUYGUSU TERK ET BENİ

Ruhunu sevdiğinle birleştiren akın hatırına suçluluk, beni bırak.
Anne sevgisini ruha katan ve evladına sevgiyle kalpten bağlayan uğruna, git ve beni ağlayan kalbimle yalnız bırak.
Rüyalar okyanusunda yelken açmama izin ver. Yarının gelmesini bekle, çünkü yarın bana dilediğini yapmakta özgürdür. Döşemelerin ruhla utanç mezarına yürüyen, sert ve soğuk toprakları gösteren gölgeden başka bir şey değildir. İçimde küçük bir kalp var ve ben onu kendi hapsinden çıkarıp, derinden incelemek ve sırrını çözmek için avuçlarımda taşımak isterim. Onu aşk ve güzellikle yaratan Tan-

rı'nın ona verdiği kutsal kanı kendi kader dergâhında kurban etmekten korkup kaçmadıkça, oklarını ona saplama.
Güneş yükselmeye, bülbül şakımaya ve mersin nefesinin kokusunu yaymaya başlıyor.
Ben ise yanlışların kapitone uykusundan özgürleşmek istiyorum.
Suçluluk, bundan alıkoyma beni.
Ormanın aslanları ya da vadinin yılanlarından bana bahsedip beni sindirme, çünkü ruhum toprak korkusu hiç tanımaz ve şer gelmeden önce şerrin hiçbir uyarısını kabul etmez.
Suçluluk, bana nasihat verme, çünkü felaketler kalbimi açtı, gözyaşları gözlerimi yıkadı ve hatalar bana kalplerin dilini öğretti.
Sürgünden bahsetme, çünkü vicdan benim yargıcım ve masum isem beni haklı bulup koruyacak, suçluysam hayattan mahrum edecektir.
Aşkın alayı harekettir; güzellik onun bayrağını salıyor; gençlik *sevinç trompetini çalıyor.*
Suçluluk pişmanlığımı rahat bırak. Bırak yürüyeyim, çünkü yol gül ve nane ile dolu, hava ise temizlik kokuyor.
Zenginlik ve büyüklük hikâyelerine aldanma, çünkü ruhum Tanrı'nın yüce lütfüyle zengin. İnsan, yasa ve hükümdarlıktan bahsetme, çünkü tüm dünya benim doğum yerim ve tüm insanlar benim kardeşlerimdir.
Uzak dur benden, çünkü sen hayatı söndüren, tövbe ve boş sözleri getirensin.

ÖLÜMÜN GÜZELLİĞİ

1

Çağrı

Uyumama izin verin, çünkü ruhum sevgiyle arınıyor.
Dinlenmeme izin verin, çünkü ruhum gece ve gündüzlerden nasibini aldı. Mumları tutuşturun, yatağımın etrafında tütsü yakın ve bedenimin üstünü gül ve yasemin yapraklarıyla örtün. Sığla ile saçlarımı mumyalayın, ayaklarıma parfüm serperek, ardından ölümün alnıma yazdıklarını okuyun. Uykunun kollarında dinlenmeme izin verin, çünkü açık olan gözlerim yorgun. Titreyen gümüş lirin ruhumu yatıştırmasına izin verin. Arp ve udun dalgaları solan kalbimin etrafını bir perde gibi örsün. Gözlerimde umut şafağını izlercesine geçmişin şarkısını söyleyin, çünkü bu şarkının anlamı kalbimin yumuşak bir yatakta dinlenmesi demektir. Gözyaşlarınızı silin dostlarım ve şafağı selamlayan çiçek yaprakları gibi kafalarınızı kaldırın. Sonsuzluk ve yatağımın arasında bir ışık sütunu gibi duran Ölüm gelinine bakın; nefesinizi tutun ve benimle onun gıdıklayan beyaz kanat çırpınışlarına kulak verin.
Yakınıma gel, bana veda et; gülümseyen dudaklarınla gözlerime dokun. Bırak çocuklar pembe yumuşak parmaklarıyla ellerimi kavrasın. Bırak yıllar damalı ellerini ellerimin üzerine koyup bana dua etsinler.
Bırak genç kızlar yanıma gelsin, gözlerimde Tanrı'yı görsün ve nefesimle yarışan iradesinin yankısını duysunlar.

2

Yükseliş

Ben bir dağın tepesini geçtim ve ruhum gökkubbe de bütünleyici özgürlüğe yükseliyor. Ben uzaklarda çok Azaklardayım yoldaşlarım ve bulutlar gözlerimden tepeleri gizliyor.

Vadiler sessizlik okyanusuyla taşıyor ve afın elleri yol ve evleri içine çekiyor; ova ve alanlar mum ışığı gibi sarı ve alacakaranlık gibi kırmızı görünen beyaz bir hayaletin arkasına kayboluyor. Dalgaların şarkısı ve akarsuyun ilahileri dağılıyor, ardından kalabalığın sesleri sessizliğe dönüşüyor. Ve ben ruhun arzusuyla uyumlu sonsuzluğun müziğinden başka bir şey duyamıyorum. Bembeyazlık sarıyor, rahat ve huzur içindeyim.

3

Arta kalanlar

Beni bu beyaz keten örtüden çıkar ve bana yasemin ile zambak yaprakları giydir.
Fildişi tabuttan vücudumu al ve portakal çiçekli yastığın üstüne yatır. Ağıt değil, gençlik ve neşeli şarkılar söyle; Üzerime gözyaşı değil hasat ve şarap şarkısı söyle. Istırapın acısını değil, yüzüme parmaklarınla aşk ve neşenin sembolünü çiz. İlahi ve ağıtla havanın huzurunu rahatsız değil, kalbinin benimle ebedi yaşamın şarkısını söylemesine izin ver; Siyah giyerek bana yas ver, renkli giyerek benimle kutla; kalpten içerlenerek ver gidişimi, kapat gözlerini ve sonsuza kadar seninle olduğumu göreceksin. Yaprak kümeleri üzerine koyarak dost omuzlarına al ve terkedilmiş ormana yürü yavaş yavaş. Uykum kemik ve kafatası sesleriyle bölünsün istemiyorsan, beni kalabalık olan yerde gömme. Beni taşı selvi ormanına ve menekşe ve gelinciklerin değil diğer gölgelerin altına mezarımı kaz. Mezarımı derin kaz ki sel kemiklerimi açık vadilere taşımasın. Lütfumu geniş tut ki alacakaranlıktaki gölgeler gelip yanıma otursun. Dünyevi tüm giysilerimi al benden ve Toprak Ana'nın derinliklerine, annemin göğsünün üzerine özenle yerleştir. Üzerimi yumuşak toprakla ört ve her avuç yasemin, zambak ve mersin tohumlarıyla karışık olsun ve üzerimde bedenimin elementinin yukarısında büyüyüp gelişmeye başladığında kalp nefesimin kokusunu yayılacak her yere. Ve hatta güneşe bile

kalbimin sırrını açıkla. Esintiye yelken aç ve çık konforlu yaya yolculuğuna.
Gidin şimdi arkadaşlar gidin sessiz adımlarla, ıssız vadide yürüyen sessizlik gibi. Beni Tanrı'ya bırakın, badem ve elma çiçeklerinin Nisan esintisinde titreyerek dağıldığı gibi siz de yavaş yavaş dağılın. Kulübenizin sevincine döndüğünüzde Ölüm'ün benden ve sizden alamadığı tek şeyi orada bulacaksınız. Yeri bırakın, çünkü burada gördükleriniz dünyevi dünyadaki anlamdan çok uzakta. Beni bırakıp gidin.

BİR ŞAİRİN SESİ

1

Sadakanın gücü kalbimin derinliklerine ekiliyor ve ben biçip toparladığım buğday demetlerini aç olanlara dağıtıyorum.
Ruhum üzüm şarabına hayat veriyor ve ben demetleri sıkıp suyunu susuz olanlara veriyorum.
Cennet fenerimi yağla dolduruyor ve ben karanlıkta yabancı yolcuya yol göstersin diye cama koyuyorum onu.
Bütün bunları yapıyorum, çünkü içlerinde yaşıyorum ve eğer kader ellerimi bağlayıp yaptıklarıma engel olursa, o zaman ölüm benim tek arzum olacaktır. Ben bir şairim, eğer bir şey veremesem almayı da reddederim. İnsanlık fırtına gibidir, ama ben Tanrı'ya bir nefes giderken fırtınanın geçmesi gerektiğini bildiğim için sessizce içerlenirim. İnsanoğlu dünyevi şeylere sarılırken, ben ateşiyle kalbimdeki zalimlikten beni arındıran aşk meşalesini kucaklama arayışındayım hep. Maddesel şeyler insana acı vermeden öldürür; aşk onu canlandıran acılarla uyandırır. İnsanlar farklı klan ve kabilelere bölünmüş ve ayrı ülke ve şehirlere aitler.
Ben ise tüm toplumlara yabancı ve hiçbir yerleşime ait değilim. Evren benim ülkem ve insanlık da benim kabilem. İnsanlar zayıftır ve kendi aralarında bölünmeleri üzücü. Dünya dardır ve onu krallık, imparatorluk ve illere ayırmak

zekice bir şey değildir. Ruhun tapınağını yıkmak için bir oluyor ve dünyevi bedenin organlarını yaratmak için el ele veriyor. Ben ise kendi öz derinliğimin umut sesini tek başıma dinleyerek 'Aşk insan kalbini acıyla canlandırdığı gibi, cehalet'te ona bilginin yolunu öğretir' diyorum. Acı ve cehalet büyük sevinç ve bilgiye yol açıyor, çünkü Yüce Varlık güneşin altında boş bir şey yaratmıyor.

2

Güzel ülkem için özlem çekiyorum ve insanlarını seviyorum sefilliklerinden ötürü. Eğer halkım yağma ile uyarılıp 'vatanseverlik' dedikleri şeyle motive olarak başkaldırır ve komşularımın ülkelerini işgal edip cinayet işlemeye kalkarsa, o zaman işlenen herhangi vahşetten dolayı, ben halkım ve ülkemden nefret ederim. Doğduğum yere övgü şarkıları söylüyor ve çocuklarımın evini özlüyorum; eğer insanlar bu evde muhtaç yolcuyu barındırıp beslemeyi reddediyorsa, o zaman övgü şarkımı öfkeye ve özlemimi de unutkanlığa dönüştürürüm.

İç sesim şöyle söylemeyi seçerdi: 'Evin teselliye ihtiyacı yıkımdan başka'.

Doğduğum köyümü ülkemi sevdiğim sevginin bir kısmıyla seviyorum ve ülkemi ise yerküreyi sevdiğim sevginin bir kısmıyla seviyorum, her taraf benim ülkem, çünkü İnsanlığın cenneti ve Tanrı ruhunun tezahürü dünya, bütün varlığımla onu seviyorum.

İnsanlık yeryüzündeki yüce varlığın ruhu olduğu için ve bu insanlık yıkık harabelerin arasında çıplaklığını yırtık pırtık bezlerle gizliyor, içi boş yanaklarından akan gözyaşlarıyla, zavallı bir sesle çocuklarını çağırıyor. Fakat çocuklar klanlarının marşını söylemek ve kılıçlarını bilemekle meşguller; Annelerin feryatlarını duyamıyorlar. İnsanlık halkına hitap ediyor, ama onlara kulak vermiyor.

Biri dinlemek istese ve bir annenin gözyaşını silerek teselli etse, diğeri 'o zayıftır duygularının esiri olmuş' der.

İnsanlık yeryüzünde Yüce varlığın ruhudur ve bu yüce varlık sevgi ve iyi niyeti emrediyor. Fakat insanlar bu öğretilerle alay ediyor. Nasıralı İsa dinledi ve çarmığa gerildi. Sokrates bu sesi duydu ve takip etti, o da bedenin kurbanı oldu. Nasıralı ve Sokrates takipçileri İlahinin takipçileridir ve insanlar onları öldüremediği için alaya alarak 'Alay konusu olmak öldürülmekten daha acıdır' dediler.
Kudüs Nasıralıyı öldüremediği gibi Atina da Sokrates'i öldüremedi. Onlar hâlâ yaşıyor ve sonsuza dek yaşmaya devam edecekler. Alay İlahi takipçiler karşısında zafer kazanamaz. Onlar yaşıyor ve sonsuza kadar da büyüyecekler.

3

Siz kardeşlerimsiniz ve hepimiz kutsal ruhun oğullarıyız; eşit ve aynı topraktan yaratılmışız.
Buradasın arkadaşım, hayat yolunda beraberiz ve gizli gerçeğin anlamını anlamak benim yardımcımdır.
Sen bir insansın, bu da yeterlidir, seni bir kardeş gibi seviyorum.
Hakkımda dilediğin gibi konuşabilirsin, çünkü yarınlar seni uzağa götürecek, konuşmalarını yargıda delil olarak kullanacak ve sen de adalet bulacaksın.
Sahip olduğum her şeyden mahrum edebilirsin beni, çünkü açgözlülüğüm zenginliğe erişmeme teşvik etti ve eğer seni tatmin edecekse, biriktirdiklerimi almaya da hakkın var.
Bana istediğin her şeyi yapabilirsin, ama gerçeğime asla dokunman mümkün olmayacaktır.
Kanımı dökebilir, bedenimi yakabilirsin, ama ruhuma zarar vermek ya da onu öldürmeyi başarmayacaksın.
Ellerimi zincirlerle, ayaklarımı prangalarla bağlayabilir, beni karanlık zindanlara atabilirsin, ama düşüncelerimi esir alamazsın, çünkü onlar geniş gökyüzündeki esinti gibi özgürdürler.
Sen benim kardeşimsin ve seni seviyorum. Senin kilisede ibadet edişini, tapınakta diz çöküşünü ve camide dua edişini

seviyorum. Sen ve ben, her ikimiz de aynı dinin çocuklarıyız. Dinin farklı yolları, herkese uzanan yüce varlığın sevgi dolu ellerinin parmaklarıdır, ruh bütünlüğünü sağlayan ve heyecanla hepimizi kucaklayan.
Senin gerçeğini bilginliğinden doğduğu için seviyorum; o gerçek ki cehaletim den ötürü göremiyorum. İlahi bir şey gibi saygı duyuyorum, çünkü ruhun tapusudur o.
Gelecek dünyada senin gerçeğin benim gerçekle buluşacak, çiçek kokusu gibi birbirine karışacak ve bir bütün olarak ebedi gerçekle sonsuz sevgi ve güzellik içinde yaşayacak.
Seni ezici güç karşısında zayıf kaldığın için ve açgözlü zenginler karşısında fakir kaldığın için seviyorum. Bu yüzden gözyaşı dökerek seni teselli ediyor ve gözyaşlarımın ardında zalimleri bağışlayan adaletin kollarının seni kucakladığını görüyorum.
Sen benim kardeşimsin ve seni seviyorum.

4

Sen benim kardeşimsin, neden benimle kavga ediyorsun? Neden ülkemi işgal ediyor, zafer ve otorite arzulayanların uğruna bana baş eğdirmeye çalışıyorsun?
Neden eş ve çocuklarını bırakıp, zaferi kan ve yüce onuru annenin gözyaşlarıyla satın alanlar uğruna ölümü takip edip uzak ülkelere gidiyorsun?
Kardeşini öldürmek bir adam için onur mudur?
Eğer onur bu ise, bu bir ibadet hareketi olsun ve kardeşi Habil'i öldüren Kabil için bir tapınak dik buraya.
Kendini korumak Doğa'nın birinci yasası mı?
Öyleyse, neden açgözlülüğü diretiyor diye onu amacına ulaştırma uğruna kendini kurban ederek kardeşine zarar veriyorsun?
'Var olma aşkı başkalarını haklarından mahrum etmeye mecbur ediyor bizi,' diyen liderlere dikkat et kardeşim.
Ben sana 'başkalarının hakkını koruyup kollamak insanın en asil ve güzel eylemidir,' demekten başka bir şey yapmıyo-

rum; eğer varolmam başkalarını öldürmemi gerektiriyorsa, o zaman ölüm bana daha onurlu ve onurumu korumak için beni öldürecek birini bulamazsam, ebediyet daha gelmeden onun uğruna kendi canımı kendi ellerimle almakta tereddüt etmeyeceğim.

Bencillik, kör üstünlüğün nedenidir kardeşim ve üstünlük klan sistemi, klan sistemi anlaşmazlık ve boyun eğdirmeye yol açmaktadır.

Ruh cehaletin karanlığı içinde bilgi ve adaletin gücüne inanır; O Babil'i imha eden, Kudüs'ü temelinden sarsan, Roma'yı yıkıntılar içinde bırakan güçlere, cehalet ve zulümü savunmak için kılıç tedarik edenlerin yetkisini reddediyor. İşte bu, insanların suçluları yüceltmesini, yazarların onların ismine saygı duymasını, tarihçilerin onlardan övgüyle bahsetmesini sağlamıştır.

İtaat ettiğim tek güç koruma bilgisi ve adaletin doğal kanunları içinde sessizce kalmaktır.

Otorite katili öldürdüğü, soyguncuyu hapsettiği, komşu bir ülkeye gidip insanları katlettiği zaman neyi gösterir?

Katillerin cinayet işleyen birini cezalandırdığı, hırsızların hırsızlık yapan birini tutukladığı zaman adalet kendi adı altındaki otorite hakkında ne düşünüyor?

Sen benim kardeşimsin ve seni seviyorum, çünkü bütün yoğunluk ve onuruyla Aşk adalettir. Eğer adalet kabile ve toplum gözetmeksizin kayıtsız şartsız seni sevmemi desteklemezse, bir aldatıcı olarak ben bencilliğin çirkinliğini saf sevginin dış giysileri ardına gizlerim.

Son

Ruhum yaşamın sıkıntı ve sefaletinde, beni teselli eden dostumdur. O her kim ki ruhu dost olarak kabul etmezse, o insanlığın düşmanıdır. Kendi içinde insani rehberi bulamadıkça da, umutsuzca yok olacaktır.

Yaşam dış çevreden değil, insanın içinden yükselir. İçimden bir söz söylemek geldi ve şimdi söyledim, eğer değerse.

AŞKIN HAYATI

Bahar

Gel sevgilim, gel tepelerin arasında yürüyelim
Karlar suya dönüştü
Hayat uykudan uyandı, tepe ve vadileri dolaşıyor.
Gel baharın ayak izlerini takip edelim uzak yerlere
Serin yeşil ovaların üstünde yükselen tepelere ilham çizelim.
Bahar şafağı onu kış giysilerinden sıyırmış
Şeftali ve narenciye ağaçları üzerine yerleştirmiş,
Tıpkı Kedre'nin gece törenlerine katılan gelinler gibi.
Asmalar bahar dalları birbirini kucaklayan sevgili gibiler
Dereler sevinç şarkısı söylerken kayalar arasında dans ediyor;
Çiçekler tomurcuk açmış, tıpkı denizin zengin kalbinde kabaran köpükler gibi.
Gel sevgilim gel zambakta biriken kışın son gözyaşlarından içelim.
Kuşların nota selinde yıkanırken ruhumuzu yatıştıralım.
Gel esintinin sarhoşluğunda neşeyle dolaşalım.
Etrafında menekşelerin gizlendiği kayaya oturalım;
Karşılıklı öpücüklerin tadına onları ikna edelim.

Yaz

Gel sevgilim ovalara inelim.
Hasat zamanı yaklaştı.
Güneşin gözleri ekinleri olgunlaştırıyor.
Gel toprağın meyvelerine eğilelim ruhun ekini neşeyle beslediği gibi
Sevgi tohumlarını kalbimizin derinliklerine ekelim.
Gel sepetlerimizi, hayatın kalbin mekanını bolluğun sonsuz lütuflarıyla doldurduğu gibi doğanın ürünleriyle dolduralım.
Gel, çiçekler yatağımız, gökyüzü yorganımız, yumuşak otlar ise kafamızı dinlendirdiğimiz yastığımız olsun.

Gel günün zahmetinden sonra dinlenirken, derenin kışkırtıcı sesine kulak verelim.

Sonbahar

Gel şarap hasadı için bağdaki üzümleri toplayalım ve
Ruhun çağların bilgeliğini ebedi aygıtta tuttuğu gibi şarabı eski vazolarda tutalım.
Gel kulübemize dönelim, rüzgârın düşürdüğü sarı yapraklar, yaz için ağıt fısıldayan solgun çiçekleri kefen gibi sarıyor.
Gel benim ebedi sevgilim, eve gel.
Kuşlar soğuk kırların acı yalnızlığını terk edip umreye gittiler.
Geri dönelim, yorgun dere şarkısını söylemiyor artık.
Köpüren baharın ağlayan gür gözyaşları kurudu;
Sebatkâr eski tepeler renkli giysilerini kaldırdı.
Gel sevgilim, gel Doğanın haklı yorgunluğu, veda coşkusunu sessiz memnuniyet melodisiyle söylüyor.

Kış

Gel yaklaş yanıma ey hayatımın arkadaşı.
Bana yakın gel ve kış dokunuşunun aramıza girmesine izin verme.
Gel kalbimin ocağına otur, çünkü yangın kışın tek meyvesidir.
Bana kalbinin zaferini anlat, çünkü kapımızın ardında bağıran elementlerden daha yücedir bu.
Kapıları kapat kapıları mühürle,
Çünkü cennetin öfkeli teveccühü zihnimi karatıyor ve kar yüklü kırlarımızın yüzüne bakmak ruhumu ağlatıyor.
Feneri yağla doyur, sönmesine izin vermeden yanı başına koy, koy ki yaşlı gözlerle
Benimle geçirdiğin hayat yüzüne ne yazmış okuyabileyim.
Sonbahar şarabını getir.
Gel baharın kaygısız şarkısını, yazın dikkat çekiciliğini ve sonbaharın hasat ödülünü anarak içerken şarkı söyleyelim.
Yanıma yaklaş ey ruhumun sevgilisi;
Ateş soğuyor ve küllerin altına kaçıyor.

Sar beni, çünkü yalnızlık ürkütüyor;
Fenerimiz sönüyor ve kendi sıktığımız şarap gözlerimizi kapatıyor.
Sonbahar şarabını getir.
Gel baharı anmanın kaygısız şarkısını, yazın güzel anlarını ve sonbaharın hasat ödülünü içip şarkı söyleyelim.
Gözlerimiz kapanmadan, birbirimize bakalım.
Kollarınla bul, sarıl bana ki uyku ruhumuzu kucaklayarak birleştirsin.
Öp beni sevgilim, kış dudaklarındaki hareket dışında her şeyi çaldı.
Sonsuza dek yanımda olacaksın.
Uyku okyanusu ne kadar geniş ve derinmiş;
Ya şafak, o ne zaman son buldu?

DALGANIN ŞARKISI

Güçlü kıyı benim Aşkım, bende onun sevgilisiyim.
Nihayet birleşmişken, şimdi ay beni ondan geri çekiyor.
Ona aceleyle giderken, sayısız küçük vedalarla isteksizce geri döndüm.
Mavi ufuklar ardında hızlı çaldığım gümüşsü köpüğü, onun altın kumlarına dökerken, eriyen parlaklık göz kamaştırıyor.
Ben kalbini batırırken susuzluğunu gideriyor;
O ise sesimi yumuşatıp öfkemi dindiriyor.
Şafakta kulağına sevgi yasasını fısıldarken, o da özlemle beni kucaklar.
Akşamüzeri umut şarkıları söylerken,
Heyecan ve korku içinde yüzüne yumuşak öpücükler yazarken,
O sessiz metanet ve düşünce içinde.
Onun geniş koynunda olmak huzursuzluğumu yatıştırıyor.
Gelgitle ona varınca birbirimizi okşuyor, geri gidince ayaklarına kapanıp dua ediyorum.
Çok defa derinliklerden yükselip yıldızları seyreden deniz kızları etrafında dans ettim.

Çok defa küçüklüklerinden şikâyetlerini duyduğum aşıkların iç çekişlerini dinledim;
Çok defa boğulan ruhları kaldırıp, şefkatle sevgilimin kıyılarına taşıdım.
O onlara güç verirken, benden de gücümü aldı.
Çok defa derinliklerden taşları çalarak sevgilimin kıyılarına sürdüm.
O sessizlik içinde sunuları aldı.
Ben sağa sola yayılırken o her daim beni selamladı.
Gecenin ağırlığında tüm varlıklar uyku hayaletini ararken,
Ben oturur kâh şarkı söylüyor kâh iç çekiyorum.
Ben hiç uyumuyorum; ne yazık ki uykusuzluk beni zayıf düşürdü.
Ama ben... Aşığım ve aşk hakikati güçlüdür.
Yoruldum belki, ama asla ölmeyeceğim.

BARIŞ

Ağaçların dallarını büküp, ekinlere yaslandıktan sonra, fırtına sakinleşti. Yıldızlar yıldırımın kırık ışık kalıntıları gibi ortaya çıktığında, doğanın bu savaşı hiç başlamış gibi her yere sessizlik hâkim oldu. Tam bu saatte kadının odasına bir genç adam girerek hıçkıra, hıçkıra yatağının yanına diz çöktü. Kadının kalbi acıyla alevlense de, sonunda dudaklarını açabildi ve şöyle söyledi: Ya Rab, güvenle onu eve, bana getir.
Gözyaşlarım tükendi, ey sevgi ve merhamet dolu Rabbim, sana daha fazlasını sunamıyorum. Benim sabır pınarım kurudu ve felaketler kalbimi ele geçirmek arayışında.
Ya Rab; O güçlü tarafından yönetilen zayıf biri, acımasız bu ölümden onu geri getir.
Ya Rab, Kendi oğlun, düşmanının düşmanı olan sevdiğimi koru.
Zorla yolunu tuttuğu ölüm kapısından onu sakın; ya bana onu göster ya da al beni ona götür. Genç adam sessizce

içeri girdiğinde kafası kaçan hayatla dolu bandajla sarımlıydı.
Onu gözyaşı ve kahkahayla selamlarken yaklaştı, ardından kadının ellerini tutarak yanan dudaklarına götürdü. Geçmişin üzüntüsü, kavuşma sevinci ve kadının tepki belirsizliği içinde şöyle dedi: Benden korkma, çünkü yalvarmalarının ürünüyüm, sevin, çünkü barış beni sana güvenle taşıdı ve insaniyet açgözlülüğün bizden aldıklarını geri verdi. Böyle üzgün durma, gülümse sevgilim.
Şaşırma, çünkü aşkın ölümü giderecek, düşmanı fethedecek cazibesi var. Ben senin birinim. Beni ölüm evinden çıkarak, senin güzellik evini ziyaret eden bir hayalet olarak düşünme.
Sakın korkma, şimdi hakiki gerçek ben'im. Savaşa karşı Aşkın zaferini insanlara anlatmak için kılıç ve ateşten kurtarıldım. Ben mutluluk ve barış oyununda dile getirilen kelimeyim dedi, ardından genç adam sustu ve gözyaşları kalbin dilini konuştu; Sevinç melekleri bu kulübenin üstünde dolaşırken, iki kalp ellerinden alınan birliği geri kazandı.
Şafak vakti ikisi kırların tam ortasında durdu ve fırtına tarafından yaralanan doğanın güzelliğini düşündüler. Derin ve huzurlu sessizlikten sonra, asker sevgilisine 'Karanlığa bak, güneşi doğuruyor' dedi.

HAYAT BAHÇESİ

Güzellik ve Aşk peşinde adanmış bir saat, korkak zayıfın güçlüye kazandırdığı zafer karşısında tam bir yüz yıla değer. İnsanın gerçek hakikati bu saatten doğar; bu hakikat bu yüzyılda rahatsız edici rüyaların huzursuz kollarında uyur. Bu saat içinde ancak ruh kendi doğal kanununu görür ve bu yüzyıl için kendini insan kanunları ardına hapsederek baskı demirleriyle kilitler.
O saatti ki Süleyman'ın şarkısına ilham veren; O yüzyıldı kör güç olarak Baalbek tapınağını yok eden.

O saatti ki dağın başında vaazı doğuran; O yüzyıldı Palmira kalesi ve Babil kulesini harap eden.
O saatti ki Muhammed'in Hicri olan; O yüzyıldı Allah'ı, Golgat'ı ve Sina'yı unutan.
Yas ve ağlamaya ayrılan bir saat, zayıfların çalıntı eşitliğinde ağlayan, açgözlülük ve gasp dolu bir yüzyıldan daha asildir.
İşte bu saatte, üzüntü ateşinde arınır kalp ve sevgi meşalesiyle aydınlanır.
Bu yüzyıldadır ki gerçek Hakikate duyulan arzu toprağın bağrına gömülür.
O saat köktür, kök salması gereken.
O meditasyon saati, dua vakti, yeni ve iyi bir dönemin saatidir.
Bu yüzyılda kendine yatırım yapmak adına, tamamı dünyevi maddeden alınan Nero'nun hayatını harcayan.
Hayat Budur!
Ömür sahnesinde tasvir edilen;
Yüzyıllarca toprağa kaydedilen;
Gariplik içinde yıllarca yaşayan; günler için ilahi olarak söylenen;
Yüce, ama bir saat, ama bu saat ebediyet tarafından hazine değerinde bir mücevherdir.

ÖLÜLER ŞEHRİ

Dün iğrenç kalabalıklardan kendimi geri çekerek, doğanın alımlı giysilerini üstüne giydirdiği tepelere ulaşana kadar yürüdüm. İşte o zaman nefes alabildim.
Dönüp ardıma bakarken, şehrin muhteşem cami ve malikânelerinin üstünü dükkânlardan çıkan duman kaplamıştı. İnsanlığın misyonu üzerine analizde bulundum, ama yaşamlarının büyük bölümünü mücadele ve sıkıntı içinde geçirdiklerini tespit ettim. Ardından Âdem oğullarının yaptıklarını düşünmemek için Rabbin zafer tahtı olan sahayı göz merkezime aldım. Alanın tenha bir köşesinde kavak ağaçla-

rıyla çevrili gömme bir zemin buldum. Orada, ölüler şehri ve yaşam kenti arasında meditasyona başladım.
Birinci de ebedi sessizliği, ikinci de sonsuz üzüntüyü düşündüm.
Yaşam kentinde umut ve umutsuzluğu, sevgi ve nefreti, sevinç ve hüznü, zenginlik ve yoksulluğu, inanç ve aldatmayı buldum.
Ölüler şehrinde toprağı toprağa gömülü gece sessizliğinde doğanın bitkiyi, hayvana, hayvanı insana dönüştürdüğünü gördüm. Zihnımde bu şekilde dolaşırken, müzik kesitleri eşliğinde saygıyla yavaş yavaş hareket eden bir alay gibi gökyüzünü dolduran hüzünlü bir melodi gördüm.
Bu ayrıcalıklı bir cenaze töreniydi. Ölüyü ardında yakınarak ağlayan yaşayanlar takip ediyordu.
Kortej defin yerine ulaştığında rahipler dua ederek tütsü yaktılar, müzisyenler enstrümanlarını çalarken, gidenin ardında yas tutuldu.
Ardından liderler bir, bir öne çıkarak, özenle seçilmiş kelimelerle kasideler okudular.
En sonunda ise topluluk ustalıkla tasarlanmış taş ve demirlerin etrafını saran pahalı çelenk, geniş ve güzel tonozlar arasından ayrılarak dağıldılar.
Veda teklifçileri şehre dönerken ben kaldım, onları uzaktan izlerken yumuşak bir sesle kendi kendimle konuşurken güneş ufukta alçalmaya ve doğa uykuya geçmek için tüm hazırlıklarını yapmaya başlamıştı.
Sonra ahşap bir tabutun altında emek veren iki adam ve arkalarında kollarında körpe bir bebek taşıyan perişan görünümlü bir kadının yürüdüğünü gördüm.
En arkada ise, yürek yakan gözlerle, önce kadına sonra tabuta bakan bir köpek onları takip ediyordu.
Bu fakir bir cenaze töreniydi. Ölümün bu konuğu soğuk topluma ardında sefil karısını, onun acılarını paylaşacak körpe bir bebek ve dostunun gidişinden haberdar sadık bir köpek bırakmıştı.
Mezar yerine ulaştıklarında tabutu bakımlı çalı ve mermer taşlardan bir hendek uzaklığında bir yere bırakarak, Tanrı'ya

birkaç basit kelime söyledikten sonra geri çekildiler. Küçük grup ağaçların arkasında kaybolurken, köpek ardına son bir kez dönerek dostunun mezarına baktı.
Ben yaşam kentine bakarken, kendi kendime 'O yer ki birkaç kişiye aittir' dedim, ardından Ölüler şehrinin döşemelerine baktım ve dedim ki 'bu yer de birkaç kişi ye aittir. Ya Rab, bütün insanların cenneti nerede?
Bunu söyler söylemez, güneşin uzun ve güzel altın sarısı ışınlarına karışmış bulutlara doğru bakarken, içimden bir sesin 'Orada' dediğini duydum.

DUL VE OĞLU

Gece kuzey Lübnan'ın üzerine inerken kar Kadeesha Vadisi'yle çevrili köyleri kaplamış, alan ve ovalara öfkeli doğa eylemlerini üzerine çizdiği büyük safalı parşömen görünümü vermişti.
Sessizlik geceyi yutarken erkekler sokaklardan evlerine döndüler. Bu köylerin yakınında yalnız bir evde ocak başında oturmuş yün eğiren bir kadın ve yanında ocağa bir de annesine bakan tek çocuğu oturuyor.
Gök korkunç bir kükremeyle evi salladı ve küçük çocuk korku içinde sarsıldı. Annesinin sevgi arayışında doğadan korunmak istercesine kollarını açarak boynuna sarıldı. Anne onu bağrına basarak öptü; sonra dizine oturtarak ona şöyle dedi: 'Korkma oğlum, Doğa gücünün büyüklüğünü insanın zayıflığıyla karşılaştırma'. Doğada düşen kar, ağır bulutlar ve esen rüzgârın ötesinde Yüce bir varlık var ve o dünyanın ihtiyaçlarını bilir, çünkü o yarattı ve zavallılara merhamet gözüyle bakar.
Cesur ol oğlum! Doğa baharda gülümsüyor, yaz da kahkaha atıyor, sonbaharda esniyor, ama şimdi ağlıyor; gözyaşlarıyla toprak altına gizlenmiş hayatı suluyor.
Uyu sevgili çocuğum; Baban ebediyette bizi izliyor. Kar ve gök gürültüsü şu anda bizi ona yakınlaştırıyor. Uyu benim

sevdiğim, bizi üşüten bu beyaz battaniye, tohumları sıcak tutuyor ve Nisan geldiğinde bu savaş gibi şeyler güzel çiçekler üretecek. Böylece çocuğum; insan net ayrılığı, acı sabrı ve umutsuz sıkıntıyı yaşamadan önce sevgiyi biçemez.
Uyu benim küçücük oğlum; gecenin korkunç karanlığı ve dondurucu soğuğundan korkmayan tatlı rüyalar senin ruhunu bulacak.
Küçük çocuk uyku yüklü gözlerle annesine baktı ve dedi ki 'gözlerim ağır, ama dualarımı okumadan uyuyamıyorum ben anne'.
Kadın onun melek yüzüne buğulu bulanık gözlerle bakarak şöyle söyledi: 'Benimle beraber söylediklerimi tekrarla oğlum. Rabbim yoksullara merhamet et, onları kışın soğuğundan koru; kendi merhametli ellerinle ince giysili bedenlerini ısıt; sefil evlerde uyuyan, açlık ve sefalet içinde acı çeken yetimleri koru. Ya Rab duy sesimi, çaresiz, çocuğu için korkudan titreyen dul kadının çağrısını duy. Ey Rabbim tüm insanların kalbini aç, aç ki güçsüzün çektiği sefaleti görsünler.
Sefillik içinde kapıları çalanlara merhamet eyle, yolda kalan yolculara sıcak bir mekan göster. Küçük kuşları, tarla ve ağaçları fırtınanın öfkesinden koru ey Rabbim, çünkü Sen merhamet ve sevgi dolusun.
Uyku çocuğun ruhunu ele geçirirken, annesi onu yatağa yerleştirerek, titreyen dudaklarıyla gözlerini öptü. Sonra geri döndü ve çocuğa giysi yapmak için yün iplik yapmaya devam etti.

RUHUN ŞARKISI

Ruhumun derinliğinde sözsüz bir şarkı var, kalbimin tohumunda yaşayan
Parşömene mürekkebi akıtmayı reddediyor; şeffaf pelerin üzerindeki duyguları yutarken akıyor, ama değil dudaklarıma.

Nasıl buna içerlenebilirim? Dünyevi etere karışması ürkütmüyor;
Kime bu şarkıyı söylesem? Katı kulaklardan ürküyor, ruhumun evinde yankılanıyor.
Kalp gözüyle bakınca, gölgede onun gölgesini görüyor; parmak uçlarıma dokunduğunda titreşimlerini hissediyorum.
Göl yıldızların parlaklığını yansıttığı gibi, ellerimin nezaketi onun varlığına dikkat etmeli; solgun gülün sırrını anlatan parlak çiğ damlası gibi, gözyaşlarım onu ele veriyor.
Bu tefekkürle oluşan;
Sessizlik tarafından yayınlanan;
Yaygaradan uzak kaçan;
Gerçek hakikate sarılmış;
Rüyalarda tekrarlanan;
Sevgide anlaşılan;
Uyanışta gizlenen;
Ruhta söylenen bir şarkıdır.
Bu aşkın şarkısıdır.
Hangi Esev ve Kabil bunu söyleyebilir ki?
Yaseminden daha hoş kokan;
Hangi ses onu esir alabilir ki?
Bakire bir kızın sırrı gibi kalpte gizlidir;
Hangi dize onu sarsabilir ki?
Kim cesaret edebilir denizin kükremesini bülbül şarkısıyla birleştirmeye?
Kim cesaret edebilir körpe bebeğin nefesini fırtına çığlığıyla karşılaştırmaya?
Kim cesaret edebilir kalp için tasarlanmış kelimeleri yüksek sesle söylemeye?
Hangi insan cesaret edebilir, sesiyle Tanrı'nın şarkısını söylemeye?

ÇİÇEĞİN ŞARKISI

Ben söylenen hoş bir nağmeyim, Doğanın sesinde tekrarlanan;
Ben yeşil halıya mavi çadırdan düşen bir yıldızım;
Kıştan gebe elementlerin kızıyım ben.
O kim ki baharı doğurdu;
Yazın kucağına yerleştirdi; Sonbaharda uyuttu.
Şafakta esintiyle birleşiyorum, ışığın gelişini duyurmak için;
Akşamüzeri kuşlara katılıyorum, ışığa veda etmek için.
Ovalar güzel renklerimle süsleniyor; hava nefesim kokuyor.
Uykuyu kucakladığımda gecenin gözleri beni izler;
Uyandığımda gündüzün tek gözü olan güneşe bakıyorum.
Çiği şarap yerine içiyor, kuşların sesine kulak veriyor ve çimlerin sallanan ritminde dans ediyorum.
Ben sevgilinin hediyesi;
Düğünün çelengi;
Bir anlık mutluluğun arısı;
Yaşayanların ölüye son hediyesi;
Hem sevinç, hem de hüznün bir parçasıyım.
Yukarı sadece ışığı görmek için bakarım.
Asla gölgemi görmek için aşağı bakmıyorum.
Bu da insanlığın öğrenmesi gereken bilgeliktir.

AŞKIN ŞARKISI

Ben sevgilinin gözleri, ruhların şarabı, kalplerin gıdasıyım.
Ben bir gülüm.
Kalbim şafak vakti açar, bakire kızlar beni bağrına basar.
Ben hakiki servet evi, hazın özü, barış ve huzurun başlangıcıyım.
Ben onun güzel dudaklarındaki nazik gülümsemeyim.
Gençlik bana kavuşunca tüm zahmetlerini unutur;
Bütün hayatı tatlı rüya gerçeğine dönüşür.

Ben şairin sevinci, sanatkarın, vahisi, müzisyenin ilhamıyım.
Ben merhametli annenin hayran kaldığı bir çocuğun kalbinde kutsal bir türbeyim.
Kalbin çağrısında gelir; talepten uzak duran dolgunluğum.
Kalbin arzusunu takıp eder; sesin boş söyleminden uzak dururum.
Ben Adem'e Havva yoluyla göründüm ve sürgün onun kaderi oldu.
Süleyman'a göründüm, benden bilgelik kazandı.
Helena'ya gülümsedim, o Tarvada'yı yok etti.
Kleopatra'ya taç oldum ve barış Nil vadisine hâkim oldu.
Ben çağlar gibiyim; bugün inşa eder, yarın yok ediyorum.
Ben önce yaradan sonra yok eden Tanrı gibiyim.
Ben menekşe sesinden daha tatlı; öfkeli fırtınadan daha şiddetliyim.
Hediye tek başına beni ikna etmez;
Parçalamak ürkütmez;
Yoksulluk kovalamaz;
Kıskançlık varlığımı kanıtlamaz;
Delilik yakınlığımın delili değil.
Ey arayışta olanlar! Hakiki gerçek ben'im.
Beni arama, bulma ve koruma arayışındaki gerçekliğin davranışlarını belirler.

İNSANLIĞIN ŞARKISI

Ben başlangıcın en başından beri buradayım ve hâlâ burada duruyorum.
Dünya var oldukça da burada olacağım, çünkü bedbaht varlığımın sonu yoktur.
Uçsuz bucaksız gökyüzünü dolaştım, ideal bir dünya da gezdim, semalarda yüzdüm, yine de burada ölçümün mahkûmu oldu.
Konfüçyus'un öğretilerine kulak verdim;
Brahma'nın bilgeliğini dinledim;
Buda'nın yanına bilgi ağacının altına oturdum; yine de burada cehalet ve sapkınlık içinde mevcudum.

Yehova Musa'ya ulaştığında Sina'daydım;
Ürdün'de Nasıralının mucizelerini gördüm; Muhammed'in ziyaretinde Medine'deydim; yine de burada şaşkınlık mahkûmu oldum.
Babil'in gücüne tanık oldum;
Mısır'ın zaferinden ders aldım;
Roma'nın savaşan büyüklüğünü gördüm;
Yine de evvelki öğretilerim bu başarıların zayıflık ve üzüntü olduğunu gösterdi.
Ayn Dur büyücüleriyle sohbet ettim;
Asur rahipleriyle tartıştım;
Filistin peygamberlerinden derinliği topladım;
Ancak yine de gerçek hakikat arayışı içindeyim.
Sessiz Hindistan'dan bilgelik biriktirdim;
Arabistan'ın antikalarını sondaladım;
Duyabilir her şeyi duydum;
Ancak yine de kalbim hem kör hem de sağır kaldı.
Despot yöneticilerin elinden acı çektim;
Dengesi bozuk işgalcilerden kölelik acısı gördüm;
Zulüm dayatmasında açlık çektim;
Ancak hâlâ iç çatışmalarla her gün büyük mücadele veriyorum.
Aklım dolu, fakat kalbim boş;
Benim yaşlı, fakat kalbim hâlâ körpe bebek;
Belki gençlikte kalbim olgunlaşacak, ama ben yaşlanıp Tanrıma ulaşmak için dua ediyorum.
Kalbim ancak o zaman dolacak.
Başlangıcın en başından beri buradayım ve hâlâ burada duruyorum.
Dün var oldukça da burada olacağım, çünkü bedbaht varlığımın sonu yoktur.

GÜZELLİK TAHTI HUZURUNDA

Ağır bir günde, toplumun korkunç yüzünden ve şehrin baş döndürücü acı yaygarasından kaçarak yorgun adımlarımı geniş sokaklara yönelttim. Güneş ışığının toprağa ulaşmasını engelleyen ağaç dallarının olduğu yere, yalnız bir noktaya ulaşana kadar, rehberlik eden dere ve kuş sesi müziğini takip ettim. Oraya varınca durdum ve bu, ruhumu şenlendirdi, susamış ruhum yaşam serabını gördü hayat şirinliği yerine.

Derin düşüncelere dalmışken, ruhumun göklere yelken açtığı bir saate, çıplak bedenini bir asma yaprağıyla bir parça kapatmış, altın saçların üstüne bir gelincik taç takmış bir bakire genç kız aniden bana göründü.

Şaşkınlığımı fark edince 'Korkma, ben Orman perisiyim' diyerek beni selamladı.

Senin güzelliğin gibi bir güzellik nasıl böyle bir yerde yaşamaya karar verir? Lütfen anlat bana; Sen kimsin ve nereden geldin, diye sordum ona.

Yeşil çimenlere zarafetle oturduktan sonra yanıt verdi: 'Ben doğanın sembolüyüm!

Ben atalarının taptığı, onuruna Baalbek ve Jbeil'de türbe ve tapınaklar inşa ettiği ebedi bakireyim.

Cesaretle söyledim; bu tapınak ve türbeler boşa gitti, yüce atalarımın kemikleri toprağa dönüştü; Onların Tanrıçalarını anan Tarih kitabında kaydedilen birkaç zavallı ve unutulmuş sayfa dışında hiçbir şey kalmadı geriye.

Peri yanıt verdi: Bazı Tanrıçalar kendilerine tapanlarla yaşar onlarla ölürler, bazıları da sonsuza dek yaşarlar.

Ben gözlerini dinlendirdiğin zaman gördüğün güzellik dünyasında yaşarım ve bu güzellik Doğa'nın ta kendisidir. Bu tepeler arasındaki çobanın sevinci, köylülerin toprak mutluluğu, dağ ve ovalarda hayranlık dolu olan kabile zevklerinin başladığı yerdir.

Bu güzellik Bilge'yi tahta ve gerçeğe yükseltir.

Bundan sonra ben ona "Güzellik felaket bir güçtür," dedim.
Peri "İnsanoğlu her şeyden korkuyor, kendisinden bile," diye karşılık verdi.
"Siz ruhun huzur kaynağı olan cennetten; huzur ve dinlenme cennetti olan Doğa'dan korkuyorsunuz. İyiliğin Rabbinden korktuğunuz için, o sevgi ve merhamet dolu iken onu öfkeyle suçluyorsunuz," dedi.
Tatlı rüyalarla karışık derin bir sessizliğin ardından ona seslendim.
İnsanların yorumlayarak tanımladığı ve herkesin kendi anlayışına göre algıladığı güzellikten bahset bana.
Yanıt verdi: Güzellik ruhun cezbettiğidir, o almaktan çok vermeyi sever!
Güzellikle buluştuğunda, içindeki derinlikte uzanan ellerin onu kalbinin merkezine taşımak istediğini hissedersin.
O sevinç ve hüznü birleştiren ihtişamdır; gördüğün görünmez gerçek, anladığın belirsizlik, duyduğun sessizliktir. O kutsallar kutsalı, senin özünde başlayan ve dünyevi algının dışına taşandır.
Bunun ardından orman perisi bana yaklaşarak hoş kokulu ellerini gözlerimin üstüne koydu. Yavaş yavaş geri çekildiğinde ise vadide kendimi yalnız buldum. Gürültüsü artık beni etkilemeyen şehre geri dönerken perinin söylediklerini yineledim.
"Güzellik ruhu cezbedendir, o almaktan çok vermeyi sever!"

SEVGİLİNİN ÇAĞRISI

Sevgilim neredesin?
Körpe bebeklerin annelerini memesine baktığı gibi çiçekleri sulayan küçük cennette misin?
Ya da Senin onuruna içine erdemin türbesi inşa edilen, kalbim ve ruhumu kurban ettiğin odanda mısın?

Belki de ilahi bilgelik doluyken kitaplar arasında insan bilgisi arayışındasın?
Ah ruhumun dostu nerdesin?
Tapınakta dua da mısın? Yoksa Doğa'daki alana hayallerinin cennetti mi diyorsun?
Yoksulların kulübesinde şirinliğinle kalbi kırıkları teselli ederken, onların ellerini lütfünle mi dolduruyorsun?
Her yerde Tanrı'nın ruhu sensin. Çağlardan daha güçlüsün.
Ruhunun selamı bizi sardığı ve sevgi melekleri ruhun övgü şarkısını söylerken üzerimizde yüzdüğü buluştuğumuz o günü hatırlıyor musun?
İnsanlıktan korunmak için, kaburgalar kalbin sırrını darbeden korurken, dalların gölgesindeki oturmalarımızı hatırladın mı?
İç içe gizlenmek istercesine birbirimize başımızı yaslarken el ele yürüdüğümüz yol ve ormanları hatırlıyor musun?
Seni uğurlarken, dudaklarıma kondurduğun deniz öpücüğünü hatırladın mı?
Bu öpücük dilin anlatamadığı cennet sırrını, dudaklarımla birleştirmeyi bana öğretti.
Bu öpücük hayatın başlangıcıdır, tıpkı Yüce Yaradan'ın toprağı insana dönüştürdüğü nefes gibi.
Bu nefes manevi dünyaya yolumu açtı, ruhumun zaferini müjdeledi; tekrar buluşuncaya dek burada olmaya devam edecek.
Yanaklarından yaşlar süzülürken, beni tekrar, tekrar öperek "Dünyevi beden dünyevi amalar için ayrılıyor ve yalnız kalmaya zorlanıyor," dediğini hatırlıyor musun?
Ölüm gelip birleşen ruhları Tanrı'ya götürene dek, ruh aşkla birlikte güvenle yaşayacaktır.
Git Sevgilim, Aşk seni kendine aracı seçti, kendinden üstün tuttu, çünkü onun takipçisine hayatın tadından sunulan bir fincan güzelliktir o.
Kendi boş kollarıma gelince; aşkın beni teselli eden damattır; ebedi düğünümü hatırla!
Şimdi neredesin benim diğer özüm?
Gecenin sessizliğinde uyanık mısın?

Serin esintinin kalbimin tüm atışlarını ve sevgisini sana ifade etmesine izin ver.
Hatıranda yüzümü mü okşuyorsun?
Bu hatıra artık benim değil, çünkü üzüntü, mutlu teveccühüme geçmişin gölgesini düşürdü.
Güzelliğini yansıtan gözlerimi hüzün kapladı, öpücüklerle tatlandırdığın dudaklarım kurudu.
Neredesin Sevgilim?
Okyanuslar ötesinde ağlayışlarımı duyuyor musun?
Sabrımın büyüklüğünü biliyor musun?
Havada bu ölen gençliğin nefesini sana taşıyacak güçte olan ruhlar var mı?
Şikâyetlerimi sana ulaştıracak melekler arasında gizli bir iletişim var mı?
Neredesin benim güzel yıldızım?
Hayatın karanlığı beni bağrına koydu, üzüntü beni esir aldı.
Gülümsemeyle havaya yelken aç; o bana ulaşıp canlandıracak.
Havaya nefesinin kokusunu yay; bu beni yaşatacak.
Neredesin Sevgilim?
Ah Aşk ne büyük ve ben ne kadar küçüğüm.

SARAY VE KULÜBE

I

Gece olup büyük evde ışıklar parlamaya başladığında, hizmetçiler misafirin gelişini beklemek için büyük kapının önünde durdu; kadife üstünde altın düğmeleri vardı.
Sarayın bahçesini muhteşem arabalar doldurduğunda, muhteşem giysileriyle mücevherlerle süslenmiş soylular içeri girdiler.
Yüksek mertebeliler neşeli müzik eşliğinde dans ederken, enstrümanlardan yükselen keyifli melodiler havayı doldurdu.

Gece yarısı en güzel ve en lezzetli yemeklerle donatılan güzel bir masa, nadir bulunan çiçeklerle süslenmişti. Şenlikçiler inkâr ederek bol, bol içmeye devam ettiler ta ki şarabın etkisi sahnede rol aymama başladı.
Zehirlenme ve oburlukla geçirdikleri uzun bir geceden sonra, yorgun bedenlerini aceleyle yatağın derinliğinde doğal olmayan bir uykudan sonra şafak vakti kalabalık dağıldı.

2

Akşam üzeri bir adam, üzerinde ağır iş yaptığını gösteren elbisesiyle, küçük evinin kapısında durarak kapıyı çaldı.
Kapı açılır açılmaz içeri girdi, neşeyle işgalcileri selamladı, ardından ocak başında oynayan çocuklarının arasına oturdu.
Kısa bir sürede eşi yemeği hazırladı ve tahta masada oturup yemeklerini yediler. Yemekten sonra gaz lambasının etrafında toplanarak günün olaylarını paylaştılar. Erken çöken gecenin ardından herkes dudaklarında övgü ve şükran dualarıyla sessizlik içinde uyku kralına teslim oldular.

gezgin

(Türkçesi: Bahar Varol)

GEZGİN

Ona yol kavşağında rastladım; sadece bir pelerini ve asası olan bir adamdı, yüzü ise acıların tülüyle örtülüydü. Birbirimizi selamladık ve ben ona dedim ki: "Evime gel ve benim misafirim ol."
Ve geldi.
Karım ve çocuklarım bizi kapı girişinde karşıladılar. Yaşlı adam onlara gülümsedi, onlar da onun gelişinden memnun oldular.
Ve hep birlikte sofraya oturduk. Bu adamın gelmesinden memnunduk zira onda bir sükûnet ve gizem vardı.
Ve yemekten sonra beraberce ateşin etrafında oturduk ve ona gezilerini sordum.
Bize, o gece ve sonraki gece bir sürü hikâye anlattı, fakat şimdi aktaracaklarım, kendisi çok sevecen biri olmasına karşın, kendi yolunun çetrefilliğinden ve sabrından doğmuştur.
Ve üç gün sonra ayrıldığında, evden bir misafir gitmiş gibi değil de, aileden biri bahçeye çıkmış ve hâlâ dönmemiş gibi hissettik.

GİYSİLER

Bir gün, Güzellik ve Çirkinlik bir deniz kıyısında karşılaştılar. Ve birbirlerine dediler ki: "Hadi denize girelim."
Sonra, kıyafetlerini çıkardılar ve suda yüzmeye başladılar. Bir müddet sonra Çirkinlik kıyıya çıktı ve Güzelliğin kıyafetlerini giyip ortadan kayboldu.
Ve sonra, Güzellik de denizden çıktı ve giysilerini bulamadı. Çıplak görünmekten utandığı için Çirkinliğin giysilerini giydi. Ve Güzellik yoluna devam etti.

Ve o gün bugündür kadınlarla erkekler onları birbirine karıştırır.
Ancak, kimileri vardır ki Güzelliğin yüzünü önceden görmüştür ve onu giysileri olmaksızın da tanır. Ve kimileri vardır ki Çirkinliğin yüzünü önceden görmüştür ve hiçbir bez parçası onu gözlerden gizleyemez.

KARTAL İLE TARLAKUŞU

Bir tarlakuşu ile bir kartal yüksek bir tepenin üstünde karşılaştılar. Tarlakuşu, "İyi günler efendim," dedi. Kartal ise onu hor görürcesine baktı ve kısık bir sesle karşılık verdi: "İyi günler."
Ve Tarlakuşu şöyle dedi: "Umarım her şey yolunda gidiyordur efendim."
"Öyle," dedi Kartal, "her şey yolunda. Fakat sen bilmez misin ki biz kuşların kralıyız ve biz konuşmadan sizin konuşmaya hakkınız yoktur?"
"Hepimizin aynı aileden olduğunu düşünüyorum," diye cevap verdi tarlakuşu.
Kartal ona küçümser gözlerle baktı ve şöyle dedi: "Bizim aynı aileden olduğumuzu kim söyledi sana?"
Bunun üzerine Tarlakuşu cevap verdi: "Size şunu hatırlatmak isterim ki, ben de sizin kadar yükseklerde uçabiliyorum ve şakıyarak yeryüzündeki diğer canlılara mutluluk verebiliyorum. Siz ne zevk ne de mutluluk veriyorsunuz."
Kartal sinirlendi ve şöyle dedi: "Zevk ve mutlulukmuş! Seni haddini bilmez yaratık! Seni gagamın bir darbesiyle yok edebilirim. Sen benim ancak bir ayağım büyüklüğündesin."
Bunun üzerine tarlakuşu uçtu, kartalın sırtına kondu ve tüylerini gagasıyla yolmaya başladı. Kartal sinirlenmişti. Bu ufak kuşu üstünden atma umuduyla hızlıca yükseklere uçtu fakat başarılı olamadı. En sonunda yine sırtında ufak yara-

tıkla beraber, her zamankinden daha öfkeli bir halde kaderine lanet okuyarak yüksek tepenin üstünde kondu.
Tam o anda küçük bir kaplumbağa çıkageldi ve gördüğü manzara karşısında öyle bir gülmeye başladı ki nerdeyse kabuğunun üstünde ters dönecekti.
Ve kartal kaplumbağaya küçümser bakışlarla şöyle dedi: "Seni toprağın üstünde ağır ağır sürünen yaratık! Neye gülersin?"
Ve kaplumbağa cevap verdi: "Görüyorum ki bir ata dönmüşsün ve üstünde seni süren küçük bir kuş var ve o senden daha iyi."
Kartal şöyle cevap verdi: "Sen kendi işine bak. Bu kardeşim tarlakuşu ve benim aramdaki bir aile meselesi."

AŞK ŞARKISI

Bir şair, zamanın birinde bir aşk şarkısı yazdı. Şarkı çok güzeldi. Bundan birçok kopya hazırladı ve kadın-erkek tüm eşe dosta, akrabalarına ve hatta sadece bir kez görüştüğü ve dağların öte tarafında yaşamakta olan genç bir kadına dahi gönderdi.
Birkaç gün sonra genç kadının gönderdiği bir elçi şaire bir mektup getirdi. Mektubunda kadın şöyle diyordu, "Emin olabilirsin ki, bana yazdığın bu aşk şarkısı beni derinden etkiledi. Biran önce gel, anne ve babamla tanış ve evlilik hazırlıklarına başlayalım."
Şair mektuba cevaben şöyle yazdı, "Dostum, bu yalnızca, herhangi bir erkeğin herhangi bir kadına söyleyeceği bir aşk şarkısıdır ve bir şairin kalbinden dökülmüştür."
Ve genç kadından tekrar bir mektup geldi: "İkiyüzlü yalancı seni! Bugünden itibaren mezara gireceğim güne dek, tüm şairlerden senin yüzünden nefret edeceğim."

GÖZYAŞLARI VE KAHKAHA

Nil Nehri'nin kıyısında bir akşamüstü bir sırtlan ile bir timsah karşılaştılar. Durup birbirlerine selam verdiler.
Sırtlan şöyle dedi: "Günleriniz nasıl geçiyor efendim?"
"Hiç iyi geçmiyor. Bazen acı ve keder duyduğum zaman ağlıyorum fakat sonra diğer yaratıklar sürekli 'Bunlar timsah gözyaşları' diyorlar. İşte bu beni öyle üzüyor ki anlatamam," diye cevap verdi timsah.

Bunun üzerine sırtlan şöyle söyledi: "Kendi üzüntünden ve kederinden bahsediyorsun da, bir de beni düşün. Dünyanın bütün güzelliklerine, muhteşemliğine ve mucizelerine bakıyorum ve salt bir keyifle gülüyorum. Sonra bir bakıyorum ki orman halkı, 'Bu, sırtlan gülüşünden bir şey değil' diyor."

PANAYIRDA

Panayıra, köylerin birinden güzel mi güzel bir kız geldi. Yüzünde zambak ve gül açmıştı. Saçlarında gün batımı, dudaklarında ise gülümseyen bir şafak vardı.
Genç delikanlılar bu güzel yabancıyı görür görmez onun etrafında pervane oldular. Içlerinden biri onunla dansa kaldırmak istiyor, bir diğeri şerefine pasta kesiyordu. Ve hepsi yanağından bir öpücük alabilmek için yanıp tutuşuyorlardı. En nihayetinde bu bir panayır değil miydi?
Fakat genç kız şaşırmış ve ürkmüştü. Genç delikanlılar hakkında hiç de iyi şeyler düşünmüyordu. Onları tersledi ve hatta içlerinden ikisini tokatladı. Ve onlardan kaçtı.
O gece eve dönerken yolda kalbinden şunlar geçiyordu, "Onlardan tiksindim. Bu ne münasebetsizce ve terbiyesizce bir davranış. Sabır bırakmadılar."

Sonraki bir yıl boyunca güzel kız panayırı ve genç adamları aklından çıkaramadı. Panayır günü geldiğinde yine yüzünde leylak ve güllerle, saçında gün batımı ve dudaklarında gülümseyen şafak ile oradaydı.
Fakat bu sefer, onu gören genç delikanlılar ona arkalarını döndüler. Bütün bir gün tek başına ve ilgisiz bir şekilde oturdu.
O akşam eve dönerken içten içe ağlıyordu. "Onlardan tiksindim. Bu ne münasebetsizce ve terbiyesizce bir davranış. Sabır bırakmadılar."

İKİ PRENSES

Şavakis şehrinde bir prens yaşardı. Prens, kadın-erkek, çoluk çocuk herkes tarafından çok sevilirdi. Hayvanlar bile onu çok severdi ve onu selamlamak için yanına yaklaşırlardı.
Fakat herkes, karısı olan prensesin onu sevmediğini, hatta ondan nefret ettiğini söylerdi.
Günlerden bir gün komşu şehirlerden birinin prensesi Şavakis prensesini ziyarete geldi. Birlikte oturup sohbet ettiler ve söz en nihayetinde kocalarına geldi.
Şavakis prensesi tutkuyla şöyle dedi: "Sizin, bunca yıldır evli olmanıza rağmen kocanız prensle olan mutluluğunuza gıpta ediyorum. Ben kocamdan nefret ediyorum. O yalnızca bana ait değil ve ben gerçekten dünyanın en mutsuz kadınıyım."
Ziyarete gelen prenses ona baktı ve şöyle karşılık verdi: "Sevgili dostum, gerçek şu ki sen kocanı seviyorsun. Evet, ona karşı hâlâ bitmeyen bir tutkun var ve işte bu bir kadının doğasıdır; tıpkı bir bahçenin bahara hazırlanması gibi. Fakat yazık ki, ben ve kocam birbirimize sessiz ve sakin bir şekilde tahammül ediyoruz ve siz buna mutluluk diyorsunuz."

ŞİMŞEK

Bir Hıristiyan piskopos fırtınalı bir gün katedralindeyken, Hıristiyan olmayan bir kadın geldi ve piskoposun karşısına dikilip şöyle dedi: "Ben Hıristiyan değilim. Benim için cehennem ateşinden kurtulmanın bir yolu var mıdır?"
Piskopos kadına baktı ve şöyle cevap verdi: "Hayır, yalnızca kutsal su ve kutsal ruhla vaftiz edilmiş olanlar içindir kurtuluş."
Ve piskopos daha konuşmasını tamamlamadan katedralin üstüne gökyüzünden bir yıldırım düştü ve içerisi alev aldı. Kasabadan insanlar koşup yetiştiler ve kadını kurtardılar fakat piskopos yanarak küle dönüştü.

MÜNZEVİ VE HAYVANLAR

Bir zamanlar yeşil tepelerin arasında bir münzevi yaşardı. Ruhu saf, kalbi tertemizdi. Ve yeryüzünün tüm hayvanları, gökyüzünün tüm kuşları çift halinde onun yanına gelir ve onunla konuşurlardı. Onu keyifle dinler, onun dizinin dibine oturur ve gece karanlığı basmadan ve münzevi onları kutsayarak rüzgâra ve ormana emanet edene kadar da yanından ayrılmazlardı.
Bir akşam, münzevi sevgiden bahsederken, bir leopar kafasını kaldırdı ve münzeviye şöyle dedi: "Bize sevmekten bahsediyorsunuz. Söyleyin bize efendim, sizin eşiniz nerede?"
Ve münzevi şöyle cevap verdi: "Benim eşim yok."
Ardından bu şaşkınlıkla birlikte, uçan ve uçmayan tüm hayvanların arasında bir uğultu koptu ve aralarında şöyle söylenmeye başladılar, "Kendisi bu konuda bir şey bilmezken

nasıl olur da bize sevmekten ve eşleşmekten bahseder?" Küçümser bir tavırla ve sessizce münzevinin yanından ayrıldılar.
O gece münzevi yatağına yüzükoyun yattı ve yumruğunu göğsüne vurarak acı acı ağladı.

ERMİŞ VE ÇOCUK

Günlerden bir gün Şaria isminde bir ermiş bahçede bir çocuk gördü. Çocuk ona doğru koştu ve şöyle dedi: "Gününüz aydın olsun efendim."
Ermiş, "Gününüz aydın olsun efendim," dedi ve ardından ekledi, "Görüyorum ki yalnızsın."
Bunun üzerine çocuk keyif içinde ve gülerek şöyle dedi: "Dadımı atlatmak biraz zaman aldı. Şuradaki çitlerin arkasında olduğumu sanıyor fakat görüyorsun ya işte buradayım." Ardından ermişin yüzüne dikkatle bakarak tekrar konuştu, "Siz de yalnızsınız. Dadınız nerde?"
Ermiş cevap verdi: "Ah, bu başka bir konu. Açıkçası onu her zaman atlatamıyorum. Fakat şimdi bu bahçeye geldiğimden çitlerin ardında beni arıyor."
Çocuk ellerini çırparak, "Yani siz de benim gibisiniz. Kaybolmak çok güzel değil mi?" dedi ve ardından ekledi, "Siz kimsiniz?"
Ve adam cevap verdi: "Bana ermiş Şaria derler. Peki, sen kimsin?"
"Ben yalnızca benim," dedi çocuk, "ve dadım şuan beni arıyor ve nerede olduğumu bilmiyor."
Ermiş gözlerini gökyüzüne dikerek şöyle dedi: "Ben de bir süreliğine dadımdan kaçtım ama beni bulacaktır."
"Ben de benimkinin beni bulacağını biliyorum," diye cevap verdi çocuk.

O anda çocuğun ismini bağırarak söyleyen bir kadın sesi duyuldu. "Gördün mü?" dedi çocuk, "Sana beni bulacağını söylemiştim."
Aynı anda başka bir ses daha duyuldu, "Nerdesin Şaria?"
Ermiş, "Gördün mü çocuğum, beni de buldular" dedi.
Şaria yüzünü çevirerek seslendi, "İşte buradayım."

İNCİ

Bir istiridye, komşusu olan bir başka istiridyeye şöyle dedi: "İçimde çok büyük bir acı var. Çok ağır ve yuvarlak bir şey. Çok huzursuzum."
Diğer istiridye, mağrur ve memnun bir edayla cevap verdi: "Göklere ve okyanuslara şükürler olsun ki benim içim de hiçbir acı yok. İçimde ve dışımda tam ve bütünüm."
O esnada oradan geçmekte olan bir yengeç, istiridyeleri duydu. İçinde ve dışında tam ve bütün olan istiridyeye şöyle dedi: "Evet sen tam ve bütünsün fakat komşunun çektiği ıstırap son derece güzel bir incidir."

BEDEN VE RUH

Bir adam ve bir kadın bahara açılan bir pencerenin kenarında oturuyorlardı. Birbirlerine yakın oturmaktaydılar. Ve kadın şöyle dedi: "Seni seviyorum. Sen yakışıklısın, zenginsin ve her zaman bakımlısın."
Ve adam cevap verdi: "Seni seviyorum. Sen güzel bir düşüncesin, uzanıp alamayacak kadar uzak bir şeysin ve düşlerimdeki bir şarkısın."
Fakat kadın kızgınlıkla döndü ve şöyle dedi: "Lütfen beni şimdi yalnız bırakın efendim. Ben bir düşünce değilim ve düşlerinize gelip giden bir şey değilim. Ben bir kadınım. Beni bir eş olarak ve doğmamış çocuklarınızın annesi olarak arzu etmenizi isterdim."

Ve ayrıldılar.
Adamın kalbinden şunlar geçti, "İşte bir düş daha sis olup dağılıyor."
Kadın ise şunları düşündü, "Beni sise ve düşe dönüştüren bu adama ne demeli?"

KRAL

Sadık imparatorluğunun halkı, kralın sarayını sarıp ona karşı ayaklanma çıkarmışlardı. Kral, bir elinde kraliyet asası bir elinde tacı ile sarayın merdivenlerinden indi. Görünüşündeki görkem, kalabalığı susturdu ve kral halkın karşısında durarak şöyle dedi: "Bundan böyle benim tebaam olmayan arkadaşlarım, şimdi burada tacımı ve kraliyet asamı size teslim ediyorum. Ben de sizden biriyim. Ben yalnızca bir insanım ve bir insan olarak yazgımızın daha iyi olması için sizinle beraber mücadele vereceğim.
Bir krala ihtiyaç yok. Haydi, tarlalara ve üzüm bağlarına gidelim ve elbirliğiyle çalışalım. Fakat bana hangi tarlaya ya da bağa gitmem gerektiğini siz söylemelisiniz. Şimdi artık hepiniz kralsınız."
Ve halk şaşkınlığa uğramıştı, sessizlik çökmüştü üstlerine zira huzursuzluklarının kaynağı olarak gördükleri kral şimdi asasını ve tacını onlara bırakmış ve onlardan biri olmuştu.
Sonra hepsi dağıldı ve kral içlerinden bir adamla beraber tarlaya gitti.
Fakat Sadık krallığının durumu başlarında bir kral olmadan daha iyiye gitmedi; huzursuzluk havası hâlâ ülkenin üzerindeydi. Halk, pazar yerlerinde onları yönetecek bir kral olması gerektiğini haykırıyordu. Genç, yaşlı herkes tek yürek olmuş "Kralımızı isteriz" diye bağırıyorlardı.
Kralı aradılar ve onu tarlada uğraşıp didinirken buldular. Kralı tahtına oturttular ve asasını ve tacını ona teslim ettiler. Ve halk şöyle dedi: "Şimdi bizi gücünle ve adaletinle yönet."

Kral cevap verdi: "Sizi gerçekten de güçle yöneteceğim ve cennetin ve yeryüzünün kralları yardımcım olsun ki sizi aynı zamanda adaletle yönetebileyim."
O anda huzuruna adamlar ve kadınlar çıktı. Onlara kötü davranan ve onların köleden başka bir şey olmadığını söyleyen bir baron olduğundan bahsettiler.
Kral hemen bu baronu huzuruna getirtti ve şöyle dedi: "Bir kimsenin hayatı, Yaradan'ın gözünde bir diğerininkine denktir. Ve sen, yakınlarının ve senin bağlarında çalışanların hayatlarının değerini nasıl tartacağını bilemediğin için cezalısın ve bu krallığı sonsuza dek terk etmelisin."
Ertesi gün kralın huzuruna başka biri geldi ve ona tepelerin ardında yaşayan bir kontesin yaptığı zulümden ve çalışanları nasıl sefalete sürüklediğinden şikâyet etti. Kontes hemen saraya getirtildi ve kral onu da hemen ülkeden sürdü ve şöyle dedi: "Bizim topraklarımızı sürenler, bağlarımıza bakanlar, onların hazırladıkları ekmekleri yiyen ve şarap cenderesinden çıkardıkları şarapları içen bizlerden daha asildir. Ve sen bunu bilmediğin için bu ülkeyi terk edeceksin ve bu diyardan uzak olacaksın."
Sonra kadınlar ve erkekler gelerek piskoposun onlara katedrale taş taşıttığını ve taş oyduttuğunu ve piskoposun sandığının altın ve gümüşle dolu olduğu halde karşılığında hiçbir şey vermeyerek aç kalmalarına göz yumduğundan yakındılar.
Kral piskoposu çağırttı ve huzuruna çıkarıldığında şunları söyledi, "göğsünde taşıdığın o haçın anlamı hayata hayat katmaktır. Fakat sen hayattan hayat alıyorsun ve karşılığında da hiçbir şey vermiyorsun. Bu yüzden bu diyarı terk edeceksin ve bir daha da geri dönmeyeceksin."
Böylece tam bir ay boyunca her gün kadınlar ve erkekler kralın huzuruna gelerek omuzlarına yüklenen bu yüklerden yakındılar. Ve bir ay boyunca her gün zalimin biri ülkeden sürüldü.
Ve Sadık ülkesinin insanları şaşkınlık içindeydi; kalplerinde mutluluk vardı.

Günlerden bir gün genç yaşlı herkes kralın sarayını sardı ve ona seslendiler. Kral bir elinde tacı bir elinde kraliyet asasıyla merdivenlerden indi.

Ve halka seslendi, "Şimdi benden istediğiniz nedir? Benim tutmamı istediğinizi şimdi size teslim ediyorum."

Halk galeyana geldi, "Hayır, hayır, sen adil bir kralsın. Ülkemizi zalimlerden kurtardın ve onları dize getirdin. Bu yüzden biz de sana şükranlarımızı sunmak için buradayız. Tacın tüm görkemiyle; asan tüm zaferiyle senin olsun."

Kral cevap verdi: "Ben değil, ben değil. Kral olan sizsiniz. Beni zayıf ve kötü bir yönetici ilan ettiğinizde siz kendiniz zayıf ve kötü yöneticilerdiniz. Fakat şimdi bu ülke kalkındıysa sizin iradenizle oldu. Ben sizin zihninizdeki düşünceden başka bir şey değilim ve sizin eylemlerinizin dışında var olamam. Yönetici diye bir kimse yoktur. Yalnızca yönetilen, kendini yönetmek için vardır."

Ve kral elinde tacı ve asasıyla sarayına girdi. Gençler ve yaşlılar mutlu mesut bir şekilde dağıldılar.

Ve o günden sonra her biri kendini bir elinde tacı bir elinde asası olan bir kral gibi görmeye başladı.

KUMLARIN ÜSTÜNE

Bir adam başka bir adama şöyle dedi: "Uzun zaman önce sular yükseldiğinde sopamın ucuyla kumlara bir yazı yazmıştım; hâlâ daha insanlar durup yazdığım şeyi okurlar ve silinmemesine özen gösterirler."

Diğer adam karşılık verdi: "Ben de kumlara bir yazı yazmıştım fakat sular alçalmıştı ve engin denizin dalgaları yazımı silip götürdü. Fakat söyler misin bana sen ne yazmıştın?"

Birinci adam cevap verdi: "Şunu yazmıştım: 'Ben O neyse oyum.' Peki, sen ne yazmıştın?"

Diğer adam cevap verdi: "Şunu yazdım: 'Ben engin okyanustan başka bir şey değilim.'"

ÜÇ HEDİYE

Bir zamanlar Beşarra şehrinde halkının çok sevdiği ve saygı duyduğu zarif bir prens yaşardı.
Fakat çok fakir bir adam bu prense karşı öfke doluydu ve onu sürekli sivri diliyle eleştirmekteydi. Prens bunun farkındaydı ve buna sabır gösteriyordu.
En sonunda bir gün bu adam prensin aklına düştü ve bir kış gecesi prensin adamları yaşı adamın kapısını çaldılar ve ona bir çuval un, bir torba sabun ve bir çuval şeker verdiler. Kralın hizmetkârı adama şöyle dedi: "Prensimiz bunları sizin hatırınıza göndermiş bulunuyor."
Adam çok memnun oldu zira bu hediyeler göndermesinin prensin ona duyduğu saygıdan ileri geldiğini düşündü. Bunun üzerine adam piskoposa giderek prensin yaptıklarını anlattı ve şöyle dedi: "Görmüyor musunuz prens nasıl da benim iyiliğimi istiyor?"
Fakat piskopos şöyle dedi: "Ne kadar da bilge bir prens. Ve sen ne yanlış anlamışsın. O sembollerle konuşuyor. Un senin boş miden için, sabun senin kirli tenin için ve şeker ise acı dilini tatlandırmak içindir."
O günden sonra adam kendinden çok utandı. Prense karşı olan öfkesi hiç olmadığı kadar arttı. Hatta prensin asıl söylemek istediklerini ona açıklayan piskopostan bile nefret etti.
Fakat suskunluğunu hep korudu.

HARP VE SULH

Üç köpek bir yandan güneşlenirken bir yandan da sohbet ediyorlardı. Birinci köpek hayallere dalarak şöyle dedi: "Köpekler âleminin şu günlerinde yaşıyor olmak gerçekten muhteşem. Bir düşünsenize kolaylıkla denizler altında, yeryüzünde ve hatta gökyüzünde seyahat edebiliyoruz. Ayrıca,

köpeklerin konforu için ve hatta gözlerimiz, kulaklarımız ve burunlarımız için yapılmış olan icatları bir düşünün."
İkinci köpek söze girdi ve şöyle dedi: "Sanata ne kadar da düşkünüz. Ay ışığında atalarımızın yaptığından daha ritmik bir şekilde havlıyoruz. Ve suda kendi yansımamıza baktığımızda özelliklerimizin eskiye göre daha keskin olduğunu görebiliyoruz."
Ve üçüncü köpek konuştu, "Fakat beni en çok ilgilendiren ve aklımı alan şey ise köpeklik âlemleri arasındaki huzur dolu anlayış."
Tam o anda bir de baktılar ki, köpek avcısı geliyor.
Köpeklerin üçü de yerlerinden fırladığı gibi sokaktan aşağı koşmaya başladılar. Koşarlarken üçüncü köpek şöyle dedi: "Canınızı seviyorsanız tanrı aşkına koşun. Uygarlık peşimizde."

RAKKASE

Bir gün, Birkaşa Prensinin sarayına bir rakkase çalgıcılarıyla beraber geldi. Prensin huzurunda ut, flüt ve kanun eşliğinde dans etti.
Alevlerin raksını oynadı, kılıçların ve mızrakların raksını; yıldızların ve uzayın raksını icra etti ve ardından rüzgârdaki çiçeklerin raksını.
Sonra prensin tahtının önünde durdu ve eğildi. Prens yakınına gelmesini emretti ve şöyle dedi:
"Güzel kadın; zarafetin ve hazzın kızı, bu sanatın nereden geliyor? Ve nasıl oluyor da bu ritimleri oluşturan her bir unsura hükmedebiliyorsun?"
Rakkase prensin önünde tekrar eğildi ve cevap verdi: "Yüce majesteleri, bu sorularınızın cevabını bilmiyorum. Yalnızca şunu biliyorum ki, filozofun ruhu aklında bulunur; şairin ruhu kalbinde yaşar; şarkıcının ruhu boğazından yükselir fakat rakkasenin ruhu tüm bedeninde yaşar."

İKİ KORUYUCU MELEK

Bir akşam iki melek şehrin kapısında karşılaştılar ve birbirlerini selamlayıp sohbete koyuldular.
Meleklerden biri şöyle dedi: "Bu günlerde neler yapıyorsun? Ne görev verildi sana?"
Diğer melek cevapladı, "vadinin aşağı kısmında yaşayan günahkâr mı günahkâr bir adama koruyucu meleklik yapma görevi verildi bana. Emin olabilirsin ki çok önemli bir görev ve bunun için çok çalışıyorum."
Meleklerin ilki dedi ki: "Bu kolay bir görev. Çok günahkâr tanıdım ve birçoğuna birçok kez koruyuculuk yaptım. Fakat bana şuan ötedeki bir kulübede yaşayan iyi bir azizin koruyuculuğunu yapma görevi verildi. Seni temin ederim ki, çok zor; çok titizlik gerektiren bir iş."
Diğer melek karşılık verdi: "Bu sadece bir varsayım. Bir azizin koruyuculuğunu yapmak bir günahkârın koruyuculuğunu yapmaktan nasıl zor olabilir ki?"
Diğer melek cevapladı, "Bu ne münasebet, bana nasıl iddiacı dersin! Ben yalnızca doğruları söylüyorum. Asıl ben senin iddiacı olduğunu düşünüyorum!"
İki melek önce kelimelerle ağız dalaşına girdiler sonra da kanatlarıyla kavgaya tutuştular.
Onlar kavga ederlerken bir baş melek geldi. Yanlarında durdu ve onlara seslendi, "Neden kavga ediyorsunuz? Ne için tüm bu kavga?" Bilmez misiniz ki, meleklerin şehir kapısında kavga etmeleri hiç yakışık almaz? Söyleyin bana nedir alıp veremediğiniz?"
Sonra iki melek de aynı anda konuşmaya başladı, her ikisi de kendisine verilen görevin daha zor olduğunu ve bu yüzden de takdir edilmeyi daha çok hak ettiğini söylüyordu.
Baş melek kafa salladı ve derin düşüncelere daldı.
Ve sonra şöyle devam etti: "Arkadaşlarım, size hanginizin ödüle ve şerefe daha layık olduğunuzu söyleyemem. Fakat mademki bana bahşedilmiş bir güç var, barışın ve en iyi

koruyuculuğun adına size birbirinizin görevini veriyorum zira ikiniz de birbirinizin görevini daha kolay olduğunu iddia ediyorsunuz. Şimdi gidin ve yaptığınız işi keyifle icra edin."

Melekler böylece emirlerini aldılar ve sonra kendi yollarına gittiler. Fakat her ikisi de dönüp dönüp baş melek'e daha büyük bir öfkeyle bakmaya başladılar. Ve her ikisi de kalbinden şunları geçiriyordu, "Ah bu baş melekler ah! Her gün hayatımızı biz melekler için biraz daha da zorlaştırıyorlar!"

Fakat baş melek orada durmaya devam etti ve bir kez daha derin düşüncelere daldı. Kalbinden şunlar geçiyordu: "Gerçekten de dikkatli olmalıyız ve koruyucu meleklerimize göz kulak olmalıyız."

HEYKEL

Bir zamanlar tepelerin arasında yaşayan ve eski bir ustanın elinden çıkmış bir heykele sahip olan bir adam yaşardı. Heykel kapının önünde baş aşağı bir şekilde durur, adam da bunu hiç umursamazdı.

Günlerden bir gün, adamın evinin önünden şehirli bilge bir adam geçerken bu heykeli gördü ve sahibine onu satıp satmayacağını sordu.

Heykelin sahibi güldü ve şöyle dedi: "Bu kirli ve tozlu heykeli kim alır ki?"

Şehirli adam cevap verdi: "Bu heykel için sana bu gümüş akçeyi vereceğim."

Diğer adam hem şaşırdı hem de keyiflendi.

Heykel, bir filin sırtında şehre taşındı. Aylar sonra tepelerin ardında yaşayan adam şehre indiğinde sokakta yürürken kalabalık bir grup insanın bir mağazanın önünde toplanmış olduğunu gördü. Adamın biri yüksek sesle şöyle söylüyordu: "Gelin ve dünyanın en güzel, en muhteşem heykelini görün. Sadece iki gümüş akçe karşılığında, ustasının elinden çıkan bu harika parçayı görebilirsiniz."

Bunun üzerine tepelerin ardında yaşayan adam iki gümüş akçe verdi ve kendisi sadece bir gümüş akçeye satmış olduğu heykeli görmek için mağazaya girdi.

DEĞİŞTOKUŞ

Bir kavşakta yoksul bir Ozan ile zengin bir Aptal karşılaştılar ve sohbete koyuldular. Konuştuklarından içlerindeki huzursuzluk anlaşılıyordu yalnızca.
Oradan geçmekte olan Yolların meleği ellerini iki adamın omzuna koydu. Ve tam o anda bir mucize gerçekleşti: İki adamın tüm varlıkları değiş tokuş olmuştu.
Ve ayrıldılar. Fakat tuhaf olan şu ki, Ozan elini cebine attığında kupkuru bir kumdan başka bir şey bulamadı. Aptal olan ise gözlerini kapadı ve kalbinde kıpırdamakta olan bir buluttan başka bir şey duyumsayamadı.

SEVGİ VE NEFRET

Bir kadın bir adama, "Seni seviyorum," dedi. Adam da kadına, "Senin sevgine layık olmak yüreğimdedir," dedi.
"Peki, sen beni sevmiyor musun?" diye sordu kadın.
Adam öylece baktı ve hiçbir şey söylemedi.
"Senden nefret ediyorum," diye bağırdı kadın.
Bunun üzerine adam şöyle karşılık verdi: "Bu durumda senin nefretine layık olmak da kalbimdedir."

RÜYALAR

Adamın biri bir rüya gördü ve uyandığında ne anlama geldiğini öğrenmek için bir müneccime gitti.
Müneccim ona şöyle söyledi: "Bana uyanıkken gördüğün rüyaları anlat ben de sana onların ne anlama geldiğini söyle-

yeyim. Fakat uyurken gördüğün rüyalar ne benim bilgeliğime ne de senin hayal gücüne aittir."

DELİ

Deliler evinin bahçesinde solgun yüzlü, güzel mi güzel ve şaşkınlık içinde duran bir genç adama rastladım. Bankta onun yanına oturdum ve şöyle sordum, "Neden buradasın?"
Bana şaşkınlıkla baktı ve karşılık verdi: "Çok yersiz bir soru, fakat cevap vereyim. Babam beni kendinin bir kopyası yapmak istiyordu, aynı şekilde amcam da. Annem bende, örnek alacağım en muhteşem kişi olan denizci kocasının görüntüsünü görmek istiyordu. Abim ise onun gibi iyi bir atlet olmam gerektiğini düşünüyordu.
"Felsefe doktoru, müzik üstadı ve mantıkçı olan hocalarım da ayrıca beni, kendilerinin aynadaki birer yansıması olarak görmek niyetindeydiler.
"Bu yüzden buraya geldim. Burayı daha akılcı buluyorum. En azından burada kendim olabiliyorum."
Birden bana döndü ve şöyle sordu, "Fakat söyler misiniz, siz de buraya eğitimden ve iyi öğütler yüzünden mi gelmek durumunda kaldınız?"
"Hayır, ben ziyaretçiyim," diye cevap verdim.
Buna karşılık şöyle dedi: "Ah, anlıyorum. Siz duvarın ardındaki deliler evinde yaşayanlardansınız."

KURBAĞALAR

Bir yaz günü bir kurbağa eşine şöyle dedi: "Kıyıdaki evlerde yaşayıp bizim gece söylediğimiz şarkılardan rahatsız olan insanlardan korkuyorum."

Eşi cevap verdi: "Peki ya onlar gündüzleri konuşarak bizim sessizliğimizi bölmüş olmuyorlar mı?"
"Unutmayalım ki, geceleri biraz fazla şarkı söylüyor olabiliriz," diye cevap verdi kurbağa.
"Unutmayalım ki, onlar da gün içinde çok fazla konuşup gürültü yapıyorlar," diye karşılık verdi eşi.
Bunun üzerine kurbağa şöyle dedi: "Gün boyu gürültü patırtı yapan boğa kurbağasına ne demeli?"
Eşi karşılık verdi: "Peki ya Tanrı'nın yasakladığı sesiyle komşuların kafasını şişiren koca kurbağalara ne demeli?"
Kurbağa, "Peki bu kıyılara gelip de havayı, gürültü ve gereksiz seslerle kirleten politikacılara, rahiplere ve bilim adamlarına ne demeli?"
"Peki, o halde biz bu insanoğlundan daha iyi olalım. Geceleri sessiz olalım. Her ne kadar ay şarkılarımızı, yıldızlar tekerlemelerimizi söylememizi istese de biz onları kalbimizde saklayalım. En azından birkaç geceliğine sessiz kalalım," dedi kurbağa.
Eşi, "Pekâlâ, sana katılıyorum. Bakalım iyi kalplilik neler getirecek?" dive karşılık verdi.
O gece kurbağalar sessiz kaldı; ikinci gece ve üçüncü gece de.
Ve ilginçtir ki, gölün kıyısındaki evde yaşayan kadın kahvaltıya indiğinde kocasına seslenerek, "Bu üç gecedir uyuyamadım. Kulaklarımda kurbağaların sesiyle uyumaya alışmışım. Onlara bir şey olmuş olmalı. Üç gecedir sesleri çıkmıyor ve uykusuzluktan çıldırmak üzereyim" dedi.
Bunu duyan kurbağa eşine göz kırparak şöyle dedi: "Biz de kendi sessizliğimizden dolayı çıldıracaktık öyle değil mi?"
Eşi cevap verdi: "Evet, gecenin sessizliğinin ağırlığı üstümüzdeydi. Şimdi anlıyorum ki, kulaklarındaki boşluğu sesle doldurması gerekenlerin konforu için şarkılarımızı kesmemizin bir anlamı yok."
Ve o gece ayın, ritim ve tekerleme için olan çağrısı boşa çıkmadı.

YASALAR VE YASA KOYUCULUK

Çağlar önce bilge bir kral yaşardı. Tebaası için yasalar koymak istiyordu. Bin farklı kabileden bin farklı bilge getirtip ülkesi için yasa çıkarmasını emretti.
Ve istediği oldu.
Fakat ne zaman ki bin tane yasa parşömen kâğıtlarına yazıldı ve kralın huzurunda okundu, kral ruhunda bir acı hissetti zira ülkesinde bin farklı suç işlendiğinden haberi yoktu.
Sonra kâtibini çağırdı ve yüzünde bir gülümsemeyle yasaları kendisi yazdırdı. Kralın sadece yedi yasası vardı.
Ve çağırılan bin bilge adamı ellerinde yazdıkları yasalarla beraber öfkeyle kabilelerine döndüler. Her bir kabile kendi bilgesinin yasasını uyguladı.
Bu nedenledir ki, günümüzde dahi bin yasa vardır.
Bu büyük bir ülkedir fakat bin tane hapishanesi vardır ki yasaları çiğneyen kadın erkekle doludur.
Bu gerçekten büyük bir ülkedir fakat halkı bin tane kanun koyucunun ve yalnızca bir bilge kralın soyundan gelir.

DÜN BUGÜN YARIN

Arkadaşıma dedim ki, "Şu adanun omzuna yaslanmış olan kadını görüyor musun? Daha dün benim omzuma yaslanıyordu."
Arkadaşım şöyle karşılık verdi: "Yarın da benim omzuma yaslanacak."
"Baksana onun yanına oturmuş. Daha dün benim yanımda oturuyordu," dedim.
Arkadaşım ise şöyle dedi: "Yarın da benim yanımda oturuyor olacak."
"Bak, onun kadehinden içiyor şarabı. Dün ise benimkinden içiyordu," dedim.

"Yarın benim kadehimden içecek," dedi arkadaşım.
Sonra, "Baksana nasıl da aşkla ve teslim olmuş gözlerle bakıyor ona. Dün ise bana bakıyordu," dedim.
"Yarın bana bakıyor olacak," dedi arkadaşım.
"Nasıl da aşk şarkıları fısıldıyor kulağına duyuyor musun? O fısıldadığı şarkılar daha dün benim kulağımdaydı," dedim.
Ve arkadaşım şöyle dedi: "Yarın benim kulağıma fısıldıyor olacak."
"Baksana, nasıl da sarılıyor ona. Daha dün bana sarılıyordu," dedim.
"Yarın bana sarılıyor olacak," dedi arkadaşım.
Sonra ben, "Ne tuhaf bir kadın," diye karşılık verdim.
Fakat arkadaşım şöyle dedi: "O hayat gibi; her adamın hayalinde; ölüm gibi her adama hükmediyor; sonsuzluk gibi her adımı sarıp sarmalıyor."

FİLOZOF VE AYAKKABI TAMİRCİSİ

Bir gün ayakkabı tamircisinin dükkânına yıpranmış ayakkabılarıyla bir filozof geldi. "Ayakkabılarımı tamir eder misiniz lütfen," dedi filozof.
Ayakkabı tamircisi cevap verdi: "Şu anda başka birinin ayakkabılarını tamir ediyorum ve sizinkine başlayana kadar tamir edilecek daha birkaç ayakkabı var. Fakat siz ayakkabılarınızı burada bırakın ve bugünlük bu ayakkabıları giyin. Yarın kendinizinkileri gelip alırsınız."
Filozof öfkeli bir halde, "Ben kendiminkinden başka ayakkabı giymem," diye karşılık verdi.
Ayakkabı tamircisi ise, "Siz ayaklarınızı başkasının ayakkabısında görmek istemezken kendinizi gerçekten bir filozof mu sanıyorsunuz? Bu caddenin üzerinde başka bir tamirci daha var, ayakkabınızı orada tamir ettirin. O filozofları benden daha iyi anlıyor."

KÖPRÜ USTALARI

Asi nehrinin denize kavuştuğu Antakya şehrinde, şehrin bir yakasını diğerine bağlayacak bir köprü inşa edilmişti.
Köprü tamamlandığında, sütunların birine Yunan ve Arami dillerinde şu yazılmıştı: "Bu köprü Kral II. Antiochus tarafından yaptırılmıştır."
Ve tüm halk güzel Asi nehrinin üstüne kurulu güzel köprüden gelip geçtiler.
Bir akşam, kimilerinin yarı deli saydığı bir genç, o kelimelerin yazılı olduğu sütunun yanına gidip kelimelerin üstünü kömürle kapadı ve şunları yazdı, "Bu köprünün taşları tepelerden katırlarla indirildi. Köprünün üzerinden gelip geçtiğinizde Antakya'nın katırlarının ve köprü ustalarının sırtında yürümüş oluyorsunuz."
İnsanlar bu gencin yazdığı yazıyı okuduklarında, kimisi gülüp geçti, kimisi ise şaşırıp kaldı. Kimisi de, "tabi ya, bunu kimin yazdığını biliyoruz. Biraz deli değil midir o?" deyiverdi.
Fakat katırlardan biri diğer katıra şöyle dedi: "O taşları taşıdığımız günleri hatırlamıyor musun? Şimdi de diyorlar ki, köprü Kral Antiochus tarafından inşa edildi."

ZAAD TARLASI

Zaad yolu üzerinde gezginin biri civar köylerde yaşayan bir adama rastladı. Gezgin parmağıyla işaret ederek, engin tarlaları gösterdi ve sordu: "Burası Kral Ahlam'ın düşmanlarını yendiği savaş alanı değil mi?"
Adam cevap verdi: "Burası hiçbir zaman bir savaş alanı olmadı. Bu tarlalarda bir zamanlar büyük Zaad şehri vardı fakat yandı ve kül oldu. Yine de şimdi gayet güzel bir tarla öyle değil mi?"

Gezgin ve adam ayrıldılar.
Yarım mil kadar gitmemişti ki gezgin başka bir adama rastladı. Parmağıyla tarlaları işaret ederek sordu, "Burası bir zamanlar büyük Zaad şehrinin bulunduğu yer değil mi?"
Adam cevap verdi: "Burada şimdiye kadar hiçbir şehir kurulmamıştır. Fakat bir zamanla burada bir manastır vardı ve Güneydeki ülkenin halkı tarafından yakıp yıkıldı.
Bır süre sonra Zaad yolunda gezgin bir adamla daha karşılaştı. Tekrar büyük tarlaları işaret ederek sordu, "Bu tarlalarda bir zamanlar büyük bir manastır vardı değil mi?"
Adam cevap verdi: "Burada hiçbir zaman bir manastır olmadı. Fakat bizim babalarımız ve dedelerimiz buraya bir zamanlar büyük bir göktaşı düştüğünü söylerlerdi."
Ardından gezgin yoluna yüreğinde sorularla devam etti. Sonra çok yaşlı bir adamla karşılaştı ve onu selamlayarak sordu, "Efendim, ben bu yol üzerinde üç tane adamla karşılaştım ve her birine bu tarlalar hakkında sorular sordum. Hepsi de birbirinin söylediğini yalanladı ve her biri başka bir hikâye anlattı."
Yaşlı adam başını kaldırıp cevap verdi: "Arkadaşım, o adamların hepsi sana olan neyse onu anlattı; fakat pek azımız başka bilgilere yeni bilgiler ekleyip asıl gerçek olanı ortaya koyabiliriz."

ALTIN KEMER

Günlerden bir gün yolda karşılaşan iki adam Sütunlar Şehri Salamis'e doğru birlikte yürüyorlardı. Akşamüzeri geniş bir nehrin kenarına geldiler fakat geçebilecekleri bir köprü yoktu. Mecburen yüzmeleri gerekiyordu veya bilmedikleri yollardan geçmeye çalışacaklardı.
Ve birbirlerine şöyle dediler, Hadi yüzelim. Sonuç olarak nehir çok da büyük değil." Ve kendilerini suya atıp yüzmeye başladılar.

Adamlardan, nehirleri ve nehirlerin akışını iyi bileni, bir anda hızla akan suyun içinde kontrolünü kaybedip sürüklenmeye başlarken hiç yüzme bilmeyen diğer adam yüzerek karşı kıyıya geçiverdi. Sonra arkadaşının akıntıda çırpındığını gören adam kendini tekrar suya atarak onu da güvenli bir şekilde kıyıya çıkardı.
Akıntıyla sürüklenen adam, "Ama bana yüzme bilmediğini söylemiştin. Nasıl oldu da nehri böyle güvenle geçebildin?" diye sordu.
Diğer adam cevap verdi: "Arkadaşım, belimi saran bu kemeri görüyor musun? Bunun içi, karım ve çocuklarım için bir sene boyunca çalışarak kazandığım altın akçelerle dolu. Bu altın dolu kemerin ağırlığıdır nehrin karşı tarafına, karım ve çocuklarımın yanına geçebilmemi sağlayan. Ayrıca ben yüzerken omuzlarımda onları da taşıyordum."
Ve iki adam Salamis'e doğru yola devam etti.

KIRMIZI TOPRAK

Ağaç, adama şöyle dedi: "Köklerim kırmızı toprağın ta derinlerindedir ve sana meyvelerimden veririm."
Adam ise şöyle karşılık verdi: "Birbirimize ne kadar da benziyoruz. Benim de köklerim kırmızı toprağın ta derinlerindedir. Ve kırmızı toprak bana meyve sunasın diye sana güç verirken bana da onu şükranla kabul etmeyi öğretiyor."

DOLUNAY

Dolunay tüm görkemiyle kasabanın üstüne doğdu ve kasabanın tüm köpekleri onun altında ulumaya başladılar.
İçlerinde yalnızca bir köpek ulumuyordu ve ciddi bir ses tonuyla diğerlerine şöyle dedi: "Ulumanızla ne sükûneti uykusundan uyandırın ne de gökteki ayı yeryüzüne indirin."

Ardından bütün köpekler ulumayı kesti ve müthiş bir sessizliğe büründü. Yalnızca konuşan köpek tüm gece boyunca sessizlik içinde ulumayı sürdürdü.

MÜNZEVİ ERMİŞ

Bir zamanlar münzevi bir ermiş yaşardı. Ayda üç kere büyük şehre inip pazar yerlerini dolaşarak insanlara verme ve paylaşma hakkında vaazlar verirdi. Çok iyi bir konuşmacıydı ve ünü tüm şehre yayılmıştı.

Bir akşam, üç adam ermişin inziva yerine geldi, ermiş de onları selamladı. Adamlar şöyle söyledi: "Bize gelip verme ve paylaşma hakkında vaazlar veriyorsunuz; çok malı olanların az malı olanlara vermeleri gerektiğini öğütlüyorsunuz; bu ünün size oldukça zenginlik kattığından şüphemiz yok. Şimdi bu zenginliklerinizden bize de verin zira ihtiyaç içindeyiz."

Münzevi şöyle cevap verdi: "Arkadaşlarım, bu yatak ve döşekten ve bir sürahi sudan başka bir şeyim yok. Eğer arzu ediyorsanız onları alın. Ne gümüşüm ne de altınım var."

Bunun üzerine adamlar münzeviye bozuk bir suratla baktılar ve ardından kafalarını geri çevirdiler. Sonuncu adam kapıda bir süreliğine durdu ve şöyle dedi: "Seni yalancı! Seni üçkâğıtçı! Kendin yapmadığın şeyleri vaaz edip öğretiyorsun."

ESKİ ESKİ ŞARAP

Bir zamanlar sadece mahzeni ve içindeki şaraplarıyla övünen zengin bir adam yaşardı. Ve eski bir bağ bozumundan, yalnızca kendi özel günleri için sakladığı bir testi şarabı vardı.

Bir gün şehrin başkanı adamı ziyarete geldi. Adam düşündü ve kendi kendine, "O testi sıradan bir başkan için açılmamalı," dedi.
Sonra diyakoz piskoposu ziyaretine geldi. Adam yine kendi kendine söylendi: "Hayır, bu testiyi açmayacağım. Şarabın değerini bilemeyecek ve rayihası onun burun deliklerine ulaşamayacak."
Bir gün ülkenin prensi geldi yemeğe. Fakat adam yine düşündü ve "bu sıradan bir prense çıkarılmayacak kadar çok asil bir şarap," dedi içinden.
Hatta yeğeninin evleneceği gün yine kendi kendine şunları söyledi, "Hayır hayır, o testi bu misafirler için çıkarılmamalı."
Ve yıllar geçti, yaşlı bir adam olarak öldü ve her tohum gibi o da gömüldü.
Gömüldüğü gün yıllanmış testi diğer şarap testileriyle beraber gün yüzüne çıkarıldı ve adamın komşusu olan köylüler arasında paylaşıldı. Ve hiç kimse onun ne kadar yıllanmış olduğunu bilemedi. Onlar için kadehe dökülen şey sadece şaraptı.

İKİ ŞİİR

Yüzyıllar önce, Atina yolunda iki ozan karşılaştılar. Birbirlerini gördüklerine sevinmişlerdi.
Ozanlardan biri diğerine şöyle dedi: "Son zamanlarda ne besteledin? Lirinle uyumu iyi mi?"
Diğer ozan gururla cevap verdi: "Daha yeni en iyi şiirlerimden birini bitirdim. Belki de Grekçe'de şimdiye dek yazılmış olan en muhteşem şiir oldu. Yüce Zeus'a bir Yakarış."
Ardından pelerininin içinden bir parşömen çıkararak şöyle dedi: "İşte bak burada. Onu sana okuyacağım. Gel şu beyaz selvinin gölgesine oturalım."
Ve ozan şiirini okudu. Uzun bir şiirdi.
Diğer ozan nazikçe, "Harika bir şiir. Çağlar boyu yaşayacak ve yaşadıkça da seni onurlandıracak," dedi.

Birinci ozan sakin bir şekilde sordu, "Peki ya sen son zamanlarda ne yazmaktaydın?"
Diğer ozan cevap verdi: "Çok az şey yazdım. Bahçede oynayan bir çocuğu anlatan sadece sekiz dizelik bir şiir." Ve dizeleri okudu.
Birinci ozan, "fena değil, fena değil," diye karşılık verdi.
Ve ayrıldılar.
Ve şimdi, aradan iki bin yıl geçti ve sekiz dizelik şiir hâlâ dilden dile dolaşır, çok sevilir ve sayılır.
Diğer şiir gerçekten de çağlar boyu kütüphanelerde ya da akademisyenlerin hücrelerinde yer bulsa da hiç sevilmemiştir ve hiç okunmamıştır.

LADY RUTH

Üç adam bir gün, yeşil bir tepenin üstünde bulunan beyaz bir eve uzaktan baktılar. Içlerinden biri şöyle dedi: "Bu Lady Ruth'un evi. O yaşlı bir cadıdır."
İkinci adam, "Yanılıyorsun. Lady Ruth, kendini düşlerine adamış olarak yaşayan güzel bir kadındır," diye karşılık verdi.
Üçüncü adam ise, "İkiniz de yanılıyorsunuz. Lady Ruth, bu koskoca toprakların sahibidir ve kölelerinin kanını emer," dedi.
Ve Lady Ruth'u tartışarak yola koyuldular. Bir kavşağa geldiklerinde yaşlı bir adamla karşılaştılar. İçlerinden biri yaşlı adama sordu, "Bize şu tepenin başındaki beyaz evde yaşayan Lady Ruth hakkında bildiklerinizi anlatabilir misiniz?"
Yaşlı adam kafasını kaldırdı, gülümsedi ve şöyle cevap verdi: "Ben doksan yaşımdayım ve Lady Ruth'u çocukluğumdan bilirim. O seksen yıl önce öldü ve şimdi evi bomboş. Bazen evin içinde baykuşlar öter, insanlar da o evin perili olduğunu söylerler."

FARE VE KEDİ

Bir akşam bir ozan bir köylüyle karşılaştı. Ozan mesafeliydi, köylü ise utangaç. Yine de sohbete koyuldular. Köylü şöyle dedi: "Son zamanlarda duyduğum bir hikâyeyi anlatayım sana. Farenin biri bir gün kapana koyulan peyniri afiyetle yerken kısılıp kalmış ve yanına bir kedi gelmiş. Fare önce korkudan biraz titremiş fakat sonra kapanın içinde güvende olduğunu düşünmüş.
Ardından kedi şöyle demiş: "Son yemeğini yiyorsun dostum."
"'Evet," diye cevap vermiş fare, "bir canım var ve dolayısıyla da bir kere öleceğim. Peki ya sana ne demeli? Senin dokuz canın olduğunu söylüyorlar. Bu da senin dokuz kere öleceğin anlamına geliyor öyle değil mi?"
Ve köylü, ozana bakarak şöyle devam etti: "Bu sence de tuhaf bir hikâye değil mi?"
Ozan cevap vermedi ve yoluna devam ederken yüreğinden şunlar geçiyordu: "Kesinlikle dokuz canımız var, dokuz canımız var kesinlikle. Dokuz kere öleceğiz, öleceğiz dokuz kere. Belki de yalnızca bir canımız olup kapana kısılmak daha iyidir tıpkı son yemeği bir parça peynir olan köylü gibi. Fakat yine de çöldeki ve ormandaki aslanlarla akraba değil miyiz?"

LANET

Bir zamanlar yaşlı bir denizci bana şöyle demişti, "Otuz yıl önce denizcinin biri kızımla beraber kaçtı. Ve ben onları lanetledim zira hayatta kızımdan başka hiç kimseyi sevmiyordum.
"Çok geçmeden bu denizci gemisiyle okyanusun dibine gömüldü ve tabi benim sevgili kızım da onunla birlikte gitti. O yüzden ben bir genç adamın ve bir genç kadının katiliyim. Onların sonunu getiren benim lanetimdi. Fakat şimdi bir ayağım çukurda ve Tanrı'nın affını diliyorum."

Yaşlı adamın söylediği bunlardı, fakat sözlerinde bir kibir de vardı. Lanetinin gücünden gurur duyuyor gibi görünüyordu.

NARLAR

Bir zamanlar bahçesinde bir sürü nar ağacı dikili olan bir adam vardı. Her sonbahar geldiğinde evinin önüne gümüş tepsi içinde nar koyar ve tepsilerin üzerine de kendi eliyle yazdığı işaretleri koyardı: "Lütfen bir tane alın, ücretsizdir." Fakat insanlar gelip geçiyor ve hiçbiri meyve almıyordu.
Adam bunun üzerine düşündü ve bir sonbahar evinin önüne koyduğu gümüş tepsinin üzerine hiç nar koymadı. Onun yerine iri harflerle yazılmış bir levha yerleştirdi: "Bu topraklarda yetişen en iyi nar işte buradadır. Fakat diğer narlardan daha fazla gümüş akçeye satıyoruz."
Ve böylece komşuların hepsi koşa koşa nar satın almaya geldiler.

TANRI VE TANRILAR

Kilafis şehrinde, bir sofist, tapınağın basamaklarında duruyor ve çoktanrıcılıkla ilgili vaaz veriyordu. Insanlar ise içlerinden şunu geçiriyorlardı: "Biz bunların hepsini biliyoruz. Onlar bizimle yaşayıp biz nereye gidersek oraya gelmiyorlar mı?"
Çok geçmeden Pazar yerine başka bir adam daha geldi ve insanlara seslendi, "Tanrı diye bir şey yoktur." Onu dinleyenlerin birçoğu, verdiği haberden ötürü mutluluk duymuşlardı zira Tanrılardan çok korkuyorlardı.
Derken başka bir gün, çok zarif bir adam geldi ve şöyle seslendi, "Yalnızca tek bir Tanrı vardır." İnsanlar bunu duyunca korkuya kapıldılar zira tek bir Tanrı'nın yargısı, birçok Tanrı'nın yargısından daha korkutucu geliyordu insanlara.

Aynı mevsim, başka bir adam daha geldi ve halka seslendi, "Üç tane Tanrı vardır ve tekmişçesine yaşarlar rüzgârların üstünde; ayrıca onların merhamet dolu bir anneleri vardır ki hem eşleri hem de kız kardeşleridir."

Bunun üzerine insanlar rahatladılar zira içlerinden şöyle geçiriyorlardı, "Üçü bir olan Tanrı bizim yanlışlarımızdan dolayı anlaşmazlığa düşecek ve hatta merhametli anneleri ise biz zavallılara avukatlık yapacaktır."

Hala bugün Kilafis şehrinde, var olan ve var olmayan Tanrı, çok Tanrıcılık, üçü birleşik olan Tanrı ve Tanrıların merhametli annesi konusunda tartışmalar yaşanır durur.

SAĞIR KADIN

Bir zamanlar sağır bir karısı olan zengin bir adam yaşardı.

Bir sabah, kahvaltı yaparlarken kadın adama şöyle dedi: "Dün Pazar yerine gittim ve Şam'dan getirilen ipek kıyafetler, Hindistan'dan getirilen örtüler, İran'dan getirilen kolyeler ve Yemen'den getirilen bilezikler gördüm. Öyle görünüyordu ki, kervanlar yalnızca bunları taşımışlar şehrimize. Bir de bana bak, paçavra giyiyorum hem de zengin bir adamın karısı olarak. Ben de o güzel şeylerden almalıyım."

Kahve içmekle meşgul olan kocası, "Canım, aşağı caddeye inip canının istediğini almaman için hiçbir neden yok."

Sağır kadın karşılık verdi: "'Hayır!' Hep 'hayır' diyorsun. 'Hayır, hayır!' Arkadaşlarımızın ve ailemizin içine bu paçavralarla çıkıp seni ve servetini utandırmamı mı istiyorsun?"

Kocası tekrar cevap verdi: "Ben 'hayır' demedim. İstediğin gibi gidip şehre gelen en güzel kıyafetleri ve mücevherleri satın alabilirsin."

Fakat kadın, kocasının söylediklerini dudaklarından yanlış okudu ve şöyle cevap verdi: "Sen zengin adamların içinde en sefil olanısın. Benim yaşıtım olan kadınlar şehrin bahçelerinde gösterişli kıyafetler içinde dolaşırken sen beni güzellik ve sevgiye dair olan her şeyden mahrum bırakıyorsun."

Ve kadın ağlamaya başladı. Gözyaşları göğsüne dökülürken tekrar bağırdı, "Ne zaman bir kıyafet ya da mücevher istesem bana her zaman 'hayır, hayır' diyorsun."
Bunun üzerine kocası yerinden kalktı ve cebinden kesesini çıkararak bir avuç dolusu altın koydu önüne. Ve nazik bir sesle, "Şimdi gidip ne istersen alabilirsin hayatım."
O günden sonra sağır kadın istediği bir şey olduğunda kocasının karşısına dikilip ağlamaya başlıyor, kocası da sakin bir şekilde kucağına bir avuç dolusu altın bırakıyordu.
Sonra kadın bir gün sürekli seyahat yapma alışkanlığı olan bir genç adama âşık oldu. Genç adam ne zaman yolculuğa çıksa kadın da oturup ağlardı.
Kocası ise ne zaman onu ağlarken görse içinden şöyle geçirirdi, "Herhalde şehre yeni bir kervan geldi ve sokağımıza ipek kıyafetlerle nadir bulunan mücevherler getirdi."
Ve kocası kadının önüne bir avuç dolusu altın bıraktı.

ARAYIŞ

Bin yıl önce iki filozof Lübnan'ın yamaçlarından birinde karşılaştı. Filozoflardan biri diğerine, "Nereye gidiyorsun?" diye sordu.
Filozof cevap verdi: "Bu tepelerin arasında olduğunu bildiğim gençlik pınarını arıyorum. Pınarın güneşe baktığını söyleyen bazı yazılar buldum. Peki ya sen? Sen ne arıyorsun?"
Birinci filozof cevap verdi: "Ben ölümün gizeminin peşindeyim."
Ardından her iki filozof da bir diğerinin kendi ilminden yoksun olduğuna kanaat getirerek laf dalaşına giriştiler ve birbirlerini ruhsal körlükle suçladılar.
Şimdi bu iki filozof kavga gürültü rüzgârda bağrışırken, kendi köyünde aptal sayılan bir adam yanlarından geçerken filozofların kavga ettiklerini gördü ve bir müddet durarak onları dinledi.

Sonra onlara yaklaştı ve şöyle söyledi: "Efendiler, belli ki siz ikiniz de aynı felsefe ekolüne bağlısınız ve aynı şeyi söylüyorsunuz. Yalnızca farklı sözcükleri kullanıyorsunuz. Biriniz gençlik pınarını ararken diğeriniz ölümün gizemini arıyor. Aslında ikisi de aynı şeyler ve her ikinizin içinde de var."
Adam arkasını dönüp giderken şöyle söyledi: "Hoşça kalın bilgeler." Ve hoşgörülü bir gülümsemeyle oradan ayrıldı.
İki filozof bir müddet sessizlik içinde birbirine baktı ve onlar da gülmeye başladılar. İçlerinde biri şöyle dedi: "Hadi o zaman gidip birlikte arayalım mı?"

ASA

Kral karısına şöyle dedi: "Madam, sen gerçek bir kraliçe değilsin. Karım olamayacak kadar kaba ve nezaketten yoksunsun."
Karısı cevap verdi: "Efendim, siz kendinize kral diyorsunuz fakat siz de zavallı bir soytarıdan başka bir şey değilsiniz."
Bu sözler kralı çok öfkelendirdi. Altın asasını aldığı gibi kraliçenin alnına indirdi.
O anda içeri başmabeyinci girdi ve şöyle söyledi: "Aman majesteleri! O asa bu ülkenin en iyi sanatçısı tarafından yapıldı. Allah korusun! Bir gün siz ve kraliçe unutulacaksınız fakat bu asa korunacak ve nesillerden nesillere güzelliğin bir simgesi olarak aktarılacaktır. Hatta bununla kraliçenin kafasını kanattığınız için efendim, artık daha da çok değerli olacak ve anılacak."

YOL

Bir zamanlar tepelerin ardında oğluyla yaşayan bir kadın vardı. Bu çocuk onun ilk ve tek çocuğuydu.
Ve bir gün doktor başındayken çocuk yüksek ateşten öldü.

Annesi acıdan deliye dönmüştü ve doktora haykırarak şöyle söyledi: "Söyleyin bana, söyleyin bana, çabasını durduran, türküsünü susturan neydi?"
Doktor cevap verdi: "Ateş".
Anne karşılık verdi: "Ateş nedir?"
"Bunu açıklayamam," dedi doktor ve devam etti, "Bu şey, vücuda giren ve insan gözüyle görülemeyecek kadar sonsuz küçük bir şeydir."
Doktor oradan ayrıldı. Kadın kendi kendine tekrar etmeye başladı "Sonsuz küçük bir şey, gözlerimizle göremeyiz."
O akşam rahip taziyeye geldi. Kadın ağlayarak haykırdı, "Neden ben oğlumu kaybettim, benim biricik oğlumu, benim ilk doğan yavrumu neden kaybettim?"
Rahip cevap verdi: "Sevgili çocuğum, bu Tanrı'nın takdiridir."
"Tanrı nedir ve nerededir? Onu bulup karşısına geçip bağrımı delmek ve kalbimdeki kanları ayaklarının dibine dökmek isterdim. Söyle bana O'nu nerde bulabilirim?" dedi kadın.
Rahip şöyle cevap verdi: "Tanrı sonsuz büyüktür. İnsan gözü onu göremez."
Kadın haykırdı, "Sonsuz küçük olan bir şey oğlumu sonsuz büyük olan bir şeyin iradesine karşı aldı götürdü. Peki, o zaman biz neyiz? Biz neyiz?"
Tam o anda kadının annesi elinde çocuğun kefeniyle odaya girdi. Kızının ve rahibin konuşmalarını duymuştu. Kefeni elinden yere bıraktı ve kızının elini kendi ellerinin arasına akarak şöyle dedi: "Sevgili kızım, hem sonsuz küçük hem de sonsuz büyük olan bizleriz ve bizler aynı zamanda bu ikisi arasında birer köprüyüz."

BALİNA VE KELEBEK

Bir akşam bir kadın ve bir adam kendilerini bir at arabasında yan yana buldular. Daha önceden de karşılaşmışlardı.

Adam bir ozandı ve kadının yanında otururken onu bazen kendi ürettiği bazen de kendinin olmayan hikâyelerle eğlendirirdi.
Fakat o konuşurken kadın uyuyakaldı. Birden bire araba sendeledi ve kadın uykusundan uyanırken şöyle söyledi: "Yunus peygamber ve balinânın öyküsünü yorumlayış tarzınıza hayran kaldım."
Ozan cevap verdi: "Fakat Madam, ben size, kelebek ve beyaz güle ve onların birbirlerine nasıl davrandıklarına dair kendi yazdığım hikâyemi anlatmıştım!"

GÖLGE

Bir haziran günü, ot, karaağaç gölgesine şöyle dedi: "Sürekli bir sağa bir sola sallanıp duruyorsun ve huzurumu kaçırıyorsun."
Gölge cevap verdi: "Hayır ben değil, ben değil. Gökyüzüne doğru bak. Bir batıya bir doğuya doğru hareket edip duran, güneşle yeryüzü arasında bir ağaç var."
Ve ot başını kaldırıp yukarı baktı ve ilk defa ağacı gördü. İçinden şunları geçirdi, "Şuna bak, benden daha iri bir ot varmış."
Ve ot sessizliğe büründü.

BULAŞICI HUZUR

Tomurcuklanmış olan bir dal, bir diğerine şöyle dedi: "Bu ne kadar sıkıcı ve durgun bir gün."
"Gerçekten de sıkıcı ve durgun," dedi diğer dal.
Tam o esnada, bir serçe dallardan birine kondu, ardından diğer serçe de yakınına kondu.
Serçelerden biri cıvıldayarak şöyle dedi: "Eşim beni terk etti."
Diğer serçe haykırarak, "Benim eşim de gitti ve bir daha asla geri dönmeyecek ama bana ne?" dedi.

İki kuş başladılar ötmeye ve karşılıklı atışmaya. En sonunda gökyüzünde gereksiz bir gürültüyle kavga etmeye başladılar. Bir anda iki serçe daha indi gökten. Huzursuz olan iki serçenin yanına sessizce oturdular. Huzur ve sükûnet vardı.
Daha sonra çifter çifter uçup gittiler.
Birinci dal komşu dala şöyle dedi: "büyük bir ses kavgasıydı bu."
Diğer dal cevap verdi: "Nasıl istersen öyle adlandır ama şuan her ikisi de huzurlu ve rahat. Eğer yükseklerdeki hava barışı sağlayabiliyorsa, aşağıda yaşayanlarda sağlayabilir. Rüzgârla beraber biraz daha yakınıma gelmek istemez misin?"
"Ah, elbette. Barış aşkına, bahar sona ermeden."

YETMİŞ

Genç ozan prensese, "Sizi seviyorum," dedi. Ve prenses ise şöyle karşılık verdi: "Ben de seni seviyorum çocuğum."
"Fakat ben sizin çocuğunuz değilim. Ben bir erkeğim ve sizi seviyorum."
Ve prenses şöyle dedi: "Ben, kız ve erkek çocuklarının validesiyim, onlar da kız ve erkek çocuklarının validesi ve babası. Ayrıca benim oğullarımdan biri senden daha büyük. "
Fakat genç ozan şöyle dedi: "Ama ben sizi seviyorum."
"Çok geçmeden prenses öldü. Fakat onun son nefesi yeryüzünün en büyük nefesine karışırken içinden şunları geçiriyordu, "Benim sevgili biricik oğlum, genç ozanım, belki bir gün yine karşılaşırız ve ben yetmiş yaşımda olmam."

TANRI'YI BULMAK

İki adam vadide yürürken içlerinden biri parmağıyla dağları işaret etti ve "Inziva yerini görüyor musun? Orada, dünyadan elini eteğini çekmiş bir adam yaşıyor. Yalnızca Tanrı'yı arıyor ve bu dünyaya dair bir arzusu yok," dedi.

Diğer adam şöyle cevap verdi: "O adam inziva yerini, inzivanın yalnızlığını terk edip bu dünyaya dönüp, bizim keyif ve acılarımızı paylaşmadan, rakkaselerle düğünlerde raks etmeden, ölülerimizin başında bizimle beraber ağlamadan Tanrı'yı bulayacaktır."
Diğer adam ikna olmuştu fakat yine de şöyle söyledi: "Söylediklerinin hepsine katılıyorum, yine de münzevinin iyi bir adam olduğuna inanıyorum. Ayrıca belki de iyi bir insan, yokluğuyla bir sürü adamın iyiymiş gibi görünen varlığından daha çok fayda sağlayabilir ne dersin?"

NEHİR

Büyük nehrin geçtiği Kadişa vadisinde, iki küçük dere karşılaştılar ve sohbete koyuldular.
Derelerden biri diğerine şöyle dedi: "Buraya nasıl geldin dostum ve yolun nasıldı?"
Diğeri cevap verdi: "Yolum güçlüklerle doluydu. Değirmenin taşı kırıldı ve beni bitkilerine doğru yönlendiren çiftçi öldü. Ben de güneşin altında pis pasaklıların tembelliği arasından süzülmek için çabaladım durdum. Peki, senin yolun nasıldı kardeşim?"
Diğer dere cevap verdi: "Benimkisi farklı bir yoldu. Tepelerden aktım ve güzel kokulu çiçeklerin ve utangaç söğütlerin arasına ulaştım. Kadınlar ve erkekler suyumu gümüş bardaklarla içtiler; küçük çocuklar pembemsi ayaklarını benim kıyılarımdan sarkıttılar; etrafımda kahkahalar ve güzel şarkılar vardı. Senin yolunun keyifli olmaması ne kadar da üzücü."
Tam o esnada nehir yüksek bir sesle konuştu, "Gelin, gelin, denize gidiyoruz. Hadi gelin, gelin, daha fazla konuşmayın. Beni takip edin. Denize gidiyoruz. Gelin, gelin, benimleyken iyi ya da kötü tüm gördüklerinizi unutacaksınız. Gelin, gelin. Deniz olan annemizin kalbine ulaştığımızda hepimiz geçtiğimiz tüm yolları unutacağız."

İKİ AVCI

Bir Mayıs günü, Neşe ve Acı bir nehir kenarında karşılaştı. Birbirlerini selamladılar ve sakin suyun kenarına oturup sohbete koyuldular.

Neşe, dünyadaki güzellikten, tepelerin arasında bulunan ormanlardaki yaşamın muhteşemliğinden ve gün batımının ve akşamın türküsünden bahsetti.

Acı ise, neşenin söylediklerine katıldı zira Acı, andaki mucizeyi ve oradaki güzelliği bilirdi. Tepelerin ardındaki topraklardan bahsederken Acı çok göz alıcıydı.

Neşe ve acı uzun saatler boyu konuştular ve bildikleri her şey üzerinde hem fikir oldular.

O esnada nehrin diğer kıyısından iki tane avcı geçiyordu. Avcılar geçerken karşı kıyıya bakarak, "bu iki kişi kim acaba?" diye sordu içlerinden biri. Diğeri cevap verdi: "İki mi dedin? Ben sadece bir kişi görüyorum."

Birinci avcı, "Fakat iki kişi var," dedi.

Diğer avcı, "Ben yalnızca bir kişi görüyorum ve nehirdeki yansıma da ayrıca bir kişinin," dedi.

"Hayır, iki tane var," dedi birinci avcı "ve nehirde ise iki kişinin yansıması var."

Fakat ikinci adam tekrar karşı çıktı, "Ben yalnızca bir tane görüyorum."

Diğeri tekrar cevap verdi: "Ama ben çok net iki kişi görüyorum."

Ve bugün hâlâ avcılardan biri, iki kişi gördüğünü söyler, diğeri ise şunu iddia eder, "Arkadaşım bir nevi kör."

BİR BAŞKA GEZGİN

Bir zamanlar bir başka gezgin tanımıştım. O da biraz deliydi ve benimle konuştu:

"Ben bir gezginim. Bazı zamanlarda sanki cücelerin arasında dolaşıyormuşum gibi hissediyorum. Ve benim kafam

onlarınkinden yetmiş kat daha havada olduğu için de daha özgür ve büyük düşünceler yaratıyorum.

"Aslında insanların arasında ya da üstünde dolaşmıyorum. Onların tek görebildiği topraklarındaki ayak izim.

"Çoğu zaman da ayak izlerimin büyüklüğü ve şekli hakkında konuştuklarını duyuyorum. Mesela bazıları 'Bu iz, geçmişte bu topraklarda yürümüş bir mamutun ayak izi' diyor. Sonra bir diğerleri ise, "Hayır, buralar uzak yıldızlardan düşen göktaşının iz bıraktığı yerler," diyor.

"Fakat sen dostum, sen çok iyi biliyorsun ki bunlar yalnızca bir gezginin ayak izleri."

haberci

(Türkçesi: Candan Selman)

HABERCİ

Kendinizin habercisi sizsiniz. Ve diktiğiniz kuleler, kendi dev benliğinizin temelinden başka bir şey değil. Ve o benliğiniz de oluşturacak bir başka temeli.

Ve ben de kendimin habercisiyim çünkü gün doğarken önümde gerilerek uzayan gölge, öğle saatlerinde küçülerek ayaklarımın altında toplanıp yok olacak.

Her zaman kendimizin habercisi olduk ve her zaman da olacağız. Bugüne değin topladıklarımız ve bundan sonra toplayacaklarımız, tohum olacak henüz sürülmemiş tarlalara.

Siz sisin içinde dolanan bir arzuydunuz, ben de oralarda dolanan bir arzuydum. Böylece aradık birbirimizi ve tutkularımızdan doğdu rüyalarımız. Ve rüyaların zamanı bitimsiz ve rüyaların mekânı ölçümsüzdü.

Ve Hayat'ın titreyen dudaklarında sessiz bir sözcük olduğunuz zaman, ben de oradaydım, başka bir sessiz sözcük olarak. Sonra hayat dile getirdi bizi ve biz de dünün anıları ve yarının özlemleriyle yılları devirerek geldik buraya. Çünkü dün fethedilmiş bir ölüm ve yarın peşine düştüğümüz bir doğumdu.

Ve şimdi Tanrı'nın ellerindeyiz. Sen bir güneşsin O'nun sağ elinde ve ben bir dünyayım O'nun sol elinde. Yine de benden fazla parlak değilsin, üzerimde parıldarken.

Ve biz, güneş ve dünya yine de daha büyük bir güneşin ve daha büyük bir dünyanın başlangıcından başka bir şey değiliz. Ve her zaman bir başlangıç olarak kalacağız.

Kendinizin habercisi sizsiniz ve bahçe kapımın önünde geçen bir yabancısınız.

Ve ben de kendi kendimin habercisiyim, oturuyorum kımıldamadan ağaçlarımın gölgesinde.

TANRI'NIN DELİSİ

Bir zamanlar çölden büyük Şaria şehrine hayalperest bir adam geldi. Üzerinde sadece elbisesi ve elinde bir tek asası vardı.

Etrafa hayranlık ve şaşkınlıkla bakarak sokaklar boyunca yol aldı. Tapınaklara, kulelere ve konaklara baktı. Şaria şehrinin emsalsiz güzelliği karşısında dondu kaldı. Yanından geçenlerle konuştu, onlara şehir hakkında sorular sordu. Ama kimse onun ne dediğini anlamadı. Ne onlar onun dilini biliyordu, ne de o, onlarınkini.

Öğlen vakti bir hanın önünde durdu. Sarı mermerden yapılmış hana insanlar ellerini kollarını sallaya sallaya gidip çıkıyordu.

"Burası bir tapınak olmalı," diye düşündü adam ve içeri girdi. Gördükleri karşısında epey şaşırmıştı. Büyük bir salonda kadınlar ve erkeklerden oluşan kalabalık bir grup masalara oturmuşlardı. Herkes yiyip, içiyor, müzisyenleri dinliyordu.

"Yo," dedi hayalperest. "Bu bir tapınma değil. Prensin büyük bir olay neticesinde kutlama yapmak adına halkına düzenlediği bir şölen olmalı."

Tam o sırada prensin kölesi gibi duran bir adam yaklaştı yanına ve buyur etti onu bir masaya. Etler, şaraplar ve birbirinden leziz tatlılar ikram etti ona.

Karnı doyup, kendine gelince hayalperest gitmek için kalktı ayağa. Kapıya geldiğinde görkemli kıyafetiyle iri bir adam durdurdu onu orada.

"Bu prensin ta kendisi olmalı," diye geçirdi içinden adam. Saygıyla eğilip önünde, teşekkür etti ona.

İri adam şehrinde konuşulan dille şöyle dedi ona:

"Yemeğin parasını ödemediniz efendim." Ne dediğini anlamadı hayalperest ve tekrar tüm kalbiyle teşekkür etti ona. İri adam bir kere daha yineledi sözlerini ve baştan aşağı süzdü hayalperesti. Eski püskü kıyafetleri olan bu adamın

bir yabancı olduğu ve yediği yemeğin parasını ödeyemeyeceği her halinden belliydi. Böylece iri adam çırptı ellerini ve şehrin dört muhafızı yanlarına geldi. Ve dinlediler iri adamın sözlerini. Her iki tanesi geçti hayalperestin iki yanına aldılar onu aralarına. Hayalperest onların süslü kıyafetlerine ve kendinden emin hallerine keyifle baktı. "Bu adamlar," dedi; "şehrin saygın insanları olmalı."

Mahkeme salonuna kadar birlikte yürüdüler sonra içeri girdiler.

Hayalperest yüksekçe bir tahta oturmuş, ihtişamlı kaftanı ve gür sakalıyla karşısında duran soylu adama baktı. Kral olmalı diye düşündü. Huzuruna çıkarılmış olmaktan dolayı kıvanç duydu.

Muhafızlar suçlunun durumu açıkladılar soylu yargıca. Ve yargıç iki avukat tayin etti; birini davalıya, birini davacıya. Avukatlar ayağa kalktılar hemen. Sırasıyla yaptılar savunmalarını. Ve hayalperest kendisine hoş geldin demek adına yapıldığını sandı tüm konuşmaların. Ve tüm bu yapılanlardan dolayı kalbi kral ve prens için şükranla doldu.

Bu arada hayalperestin suçu tayin oldu. Üzerinde suçunun yazılı olduğu bir levha boynuna asılacak ve çıplak at üzerinde şehir boyunca dolaştırılacaktı. Sokaklar boyunca davul zurna ona eşlik edecek ve cezası hemen uygulanacaktı.

Böylece davul zurna eşliğinde, çıplak at üzerinde gezindirilmeye başladı hayalperest şehir boyunca. Sesi duyan şehrin sakinleri koşmaya başladılar yanına. Görünce onu kahkahalarla güldüler. Ve çocuklar sokaktan sokağa peşine düştüler. Hayalperest bu duruma mest oldu, gözleri mutluluktan doldu. Çünkü ona göre boynundaki tabeladaki yazıyla kral onu kutsuyordu ve tüm bu şölen onun şerefine yapılıyordu.

Tam bu sırada kalabalığın arasında kendisi gibi çölden gelen bir adam ilişti gözüne. Hayalperest adama doğru bağırdı neşeyle;

"Arkadaşım! Hey arkadaş neredeyiz biz? Kalbi güzel hangi şehirdeyiz? Konuklarına sarayda şölen düzenleyen, prensleri kapıya kadar ona eşlik eden, kralları huzurunda konuğunu buyur eden, göğsüne madalya takıp, onu şereflendiren mi-

safirperver ve cömert, cennetten bir parça hangi şehirdeyiz?"
Çölden gelen cevap vermedi ona. Sadece gülümseyip, başını öne eğdi. Ve kafile böylece önünden geçip gitti.
Ve hayalperest başını yukarı kaldırdı, coşkuyla dolmuş gözleri güneşin altında parıldadı.

AŞK

Şöyle derler: Çakal da köstebek de
Aslanla aynı dereden su içermiş.
Ve şöyle derler, kartal ve akbaba
Aynı leşi gagalar.
Barış içerisinde, birbirlerine sataşmadan
Ölü bedenin başında.

O asil eliyle
Arzularımı dizginleyen,
Artan açlığımı ve susuzluğumu
Asalete ve onura dönüştüren
Ey aşk,
Beni baştan çıkarak o zayıflığın
İçimde var olan sürekli o gücü yenmesine,
Ekmek yiyip, şarap içmesine izin verme.

Bırak açlık çekeyim onun yerine,
Bırak kavrulsun kalbim susuzluktan,
Senin doldurmadığın kadehe
Ya da kutsamadığın kâseye
Uzanacaksa elim
Bırak ölüp, gideyim.

KEŞİŞ KRAL

Dağların arasındaki ormanda genç bir adamın yapayalnız yaşadığını söylediler bana. Bu adam bir zamanlar İki Nehrin ötesindeki büyük ülkenin kralıymış. Ve bu adamın kendi isteğiyle tahtını ve muhteşem krallığını bırakıp, bu vahşi yere gelip, yerleştiğini söylediler.

Ve ben de, "Bu adamı bulup, kalbindeki sırrı öğrenmeliyim," dedim "Krallığından feragat ettiğine göre, daha büyük bir krallığı olmalı kalbinin derininde."

Hemen o gün ormana, adamın yaşadığı yere gittim. Kraliyet asasını taşır gibi elinde bir kaval, onu ak bir selvi ağacının altında oturur buldum. Bir kralı selamlar gibi selamladım onu. Ve dönüp kibarca, "Bu huzur ormanında ne yapıyorsun?" diye sordu bana. "Kendini mi arıyorsun gölgelerin yeşilinde yoksa alacakaranlığından mı dönüyorsun eve?"

"Sizi arıyordum," diye cevap verdim. "Krallığınızı bırakıp sizi bu ormana getiren şeyi öğrenmek istedim."

"Hikâyem çok kısa ve net. Bir baloncuğun patlaması kadar ani olup bitti." Dedi. "Sarayımın penceresinden bir gün dışarı bakıyordum. Saray nazırı ve uzak diyarlardan bir elçi bahçemde geziniyorlardı. Penceremin altına geldiklerinde saray nazırı, "Ben de kral gibiyim," dedi kendi kendine. "Benim de canım sert şarapları çeker, şans oyunlarına karşı ben de istek duyarım. Ve tıpkı kralımız gibi benim de fırtınalı hallerim olur." Ve ağaçların arasına yürüyerek gözden kayboldu saray nazırıyla elçi. Ama birkaç dakika sonra geri döndüler ve bu sefer saray nazırı benim hakkımda konuştu ve şöyle dedi. "Efendimiz, kralımız da aynı benim gibi. İyi bir nişancı ve benim gibi müziği seviyor ve günde üç kere banyo yapıyor."

Keşiş kral anlatmaya devam etti, "O günün akşamında üstümdeki elbiselerle saraydan ayrıldım. Çünkü benim zaaflarımı ve davranışlarımı kendileri için bir erdem olarak gören bir halka daha fazla hükmedemezdim."

"Bu başınızdan geçen gerçekten tuhaf bir hikâye." Dedim.
"Yoo, hayır dostum," dedi. "Sessizliğimin kapısını çaldınız ve boş laflar duydunuz. Mevsimlerin durmaksızın şarkı söyleyip dans ettiği bir orman için kim terk etmez ki krallığını? Pek çoğu yalnızlık ve tek başınalığın tatlı yoldaşlığı için bile bıraktı krallığını. Öyle çok kartal var ki, yeryüzünün gizemini bilen köstebeklerle yaşamak için inen göklerden yere. Düşlerini kaybetmiş gibi gözükse de uzaktan, düş ülkesinin krallığını terk edenler bile var. Ruhlarını yalınlık saran ve krallıklarından vazgeçenler, üstü örtülmemiş ve gizlenmemiş güzelliğin gerçekliğini ellerinde tutmaktan dolayı utanç duymayacaklardır. Ve bundan gurur duymasalar, kendilerini büyük görmeseler de hüznün krallığını terk edenler tüm bu vazgeçişlerin en büyüğünü yaşayanlardır."
Böylece kavalına dayanarak ayağa kalktı. "Şimdi büyük şehre git ve kapıda oturup içeri giren ve içerden çıkanı seyret. Ve böylece kral olarak doğduğu halde, kraliyeti olmayanı; etiyle kemiğiyle ruhuna hükmedildiği halde ne olup bittiğinin farkında olmayanı, gerçekte hükmediyormuş gibi gözükenin aslında kendi kölesinin kölesi olduğunu gör. Kapıdan giren çıkana iyi bak."
Bunları söyledikten sonra bana gülümsedi, dudaklarında o an binlerce şafak söktü. Sonra arkasını dönüp, ormanın derinliklerine doğru yürüdü.
Ve ben de şehre döndüm. Tam da bana söylediği gibi gidip kapının önünde oturarak içeri girip çıkana baktım. Ve o günden sonra gölgesi üzerimden geçen pek çok kral gördüm. Ve üzerinden benim gölgemin geçtiği çok az tebaa.

ASLANIN KIZI

Dört köle tahtında uyuyan yaşlı kraliçeyi yelpazeliyordu. Kraliçe horulduyordu. Ve kraliçenin dizlerinde mırıldanarak tembel tembel köleleri seyreden bir de kedi vardı.

Birinci köle konuştu ve şöyle dedi: "Uykusunda ne çirkin oluyor bu yaşlı kadın. Ağzı bir karış açık ve şeytan onu sarsıyormuşçasına nefes alıp veriyor."

Bunun üzerine "Köleler" mırıldandı kedi, "Kraliçe sizin uyanık halinizin yarısı kadar bile çirkin değil."

Ve ikinci köle konuştu, "Yüzündeki çizgiler uyuyunca silinir diye düşünüyor insan oysa ki derinleşiyor. Rüyasında kötü bir şey görüyor olmalı."

Ve kedi mırıldandı, "Siz de uyumayı ve rüyanızda özgür olduğunuzu görmeyi istemez miydiniz?"

Ve üçüncü köle konuştu, "Belki de şu anda katlettiği onca insanın önünden geçtiğini görüyordur."

Ve kedi mırıldadı, "Ah evet, dedelerinizin ve torunlarınızın geçit törenini görüyordur rüyasında."

Ve dördüncü köle şöyle dedi: "Onun hakkında böyle konuşmak iyi güzel de, azaltmıyor yelpazelemenin verdiği yorgunluğunu."

Ve kedi mırıldandı, "Sonsuza dek böyle yelpazeleyeceksiniz, bu dünyada ve hatta cennette bile."

O anda yaşlı kraliçe başını salladı uykusunda ve tacı düşüverdi yere.

Ve kölelerden biri, "Bu işaret kötüye alamet." Dedi.

Ve kedi mırıldandı, "Biri için kötüye alamet, bir başkası için iyiye alamettir."

Ve ikinci köle şöyle dedi: "Ya uyanır, tacının düştüğünü görürse! Bizi kesin öldürür."

Ve kedi mırıldandı, "Doğdunuz günden beri sizi zaten öldürüyor ve siz bunun farkında bile değilsiniz."

Ve üçüncü köle konuştu, "Evet bizi öldürür ve tanrılara kurban ettiğini öne sürer."

Ve kedi mırıldandı, "Sadece zayıf olanlar tanrılara kurban edilir."
Ve dördüncü köle diğerlerini susturdu. Sessizce tacı yerden alıp, onu uyandırmadan kraliçenin başının üzerine koydu.
Ve kedi mırıldandı, "Sadece bir köle kaldırabilir düştüğü yerden bir tacı."
Bir süre sonra yaşlı kraliçe uyandı. Etrafına bakındı ve esnedi. Sonra "Sanırım rüya gördüm," dedi. "Yaşlı bir meşe ağacının altında dört tırtılın bir akrep tarafından avlandığını gördüm. Bu rüyadan hiç hoşlanmadım."
Kapadı gözlerini böylece ve tekrar daldı uykuya. Ve horlamaya başladı yeniden. Ve dört köle yelpazelemeye devam etti onu.
Ve kedi mırıldandı, "Yelpazeleyin, yelpazeleyin aptallar. Sizi yakacak ateşi körüklemeye devam edin, yelpazeleyin."

ZORBA

Denizin kenarındaki mağaraları koruyan ejderha, şunları haykırıyordu dünyaya:
"Benim eşim dalgalara binip gelecek. Şimşekler çakan ulumasıyla dünyayı korku donatacak ve burun deliklerinden çıkan ateşler göğü tutuşturacak. Ay tutulduğu gece düğünümüz olacak ve güneşin tutulduğu gün, kafamı kılıcıyla kesecek bir Aziz George getireceğim dünyaya."

ERMİŞ

Gençliğimde bir kere, sessizliği tepelerin ötesine kadar ulaşan bir ermişi ziyaret etmiştim. Biz tam doğanın erdemi üzerine konuşurken, bir haydut yamacı tırmanıp yanımıza kadar geldi. Diz çöküp ermişin önünde ona seslendi, "Ah

ermiş, huzur bulmak istiyorum! Günahlarımın ağırlığı altında eziliyorum."
Ve cevap verdi ermiş, "Benim günahlarım da öyle. Sırtımda ağır haylice."
Ve haydut konuştu, "Ama ben hem hırsız hem de bir vurguncuyum."
Ve ermiş cevap verdi: "Ben de öyleyim. Hem hırsız, hem de vurguncuyum."
Ve haydut şöyle dedi: "Ama ben katilim, onca insanın üzerimde kanı, kulağımda feryadı."
Ve ermiş cevapladı, "Ben de katilim, kulağımda feryatlar, üzerimde insanlara ait kanlar."
Ve haydut şöyle dedi: "Bir sürü suç var işlediğim."
Ve ermiş cevap verdi: "Benim de sayısını bilmediğim kadar çok suçum var."
Bunun üzerinde haydut kalktı ayağa, ermişe uzun uzun baktı. Bakışında bir tuhaflık vardı. Biri orada bırakıp, tepeden aşağı doğru indi.
Döndüm ermişe ve şöyle dedim, "İşlemediğiniz günahlarla neden kendinizi suçladınız? Fark etmediniz mi, giden adam inanmadı size, güvenir mi bir daha sözünüze?"
Ermiş cevap verdi: "Bana bir daha inanmaz doğru. Ama içi rahat olarak buradan ayrıldı."
Tam o sırada haydutun uzaktan söylediği şarkısı duyuldu. Şarkısının yankısıyla vaki mutlulukla doldu.

ZENGİNLİK

Yolculuklarımdan birinde, bir adada, insan başlı, demir pençeli, toprağı yiyen ve sürekli denizin suyunu içen bir canavar gördüm. Uzun süre onu izledim. Sonra ona yaklaştım ve şöyle dedim, "Hiç yetmez mi bunlar sana; karnın doymaz, susuzluğun dinmez mi?"
Canavar bana, "Evet, doyuyorum tabi, onca şey yiyip içiyorum." Diye cevap verdi. "Ama varın yiyecek bir toprak, içecek bir deniz bulamamaktan korkuyorum. Bulmuşken yiyip, içiyorum." Dedi.

BÜYÜK BENLİK

Yaşanmış bir olaydır bu. Babil kralı Nufsibaal taç giyme töreninden sonra üç münzevi büyücünün dağlarda kendisi için hazırladığı dinlenme odasına çekildi. Başından tacını ve üstünden kral kıyafetini çıkardı. Odanın ortasına geçip, kendi hakkında düşünmeye başladı. Babil'e hükmedecek, bütün güç artık onda olacaktı.

Birden arkasını döndü ve annesinin ona verdiği gümüş aynadan çıplak bir adamın çıktığını gördü.

Kral dehşet içerisinde ona doğru haykırdı, "Ne istiyorsun?"

Çıplak adam cevap verdi: "Hiçbir şey, sadece öğrenmek istiyorum: Niçin kral yaptılar seni?"

Kral cevap verdi: "Bu topraklardaki en soylu adam benim çünkü."

Çıplak adam konuşmaya devam etti, "Eğer yeterince soylu olsaydınız, kral olmayı kabul etmezdiniz."

Kral da konuşmayı sürdürdü, "Kral yaptılar beni çünkü ülkenin en güçlü adamı benim."

Ve çıplak adam konuştu, "Eğer yeterince güçlü olsaydınız, kral olmayı kabul etmezdiniz."

Kral bu sefer de, "Kral yaptılar beni çünkü en bilge adam benim." Dedi.

Ve çıplak adam, "Yeterince bilge olsaydınız kral olmayı kabul etmezdiniz." Dedi.

Böylece kral attı kendini yere ve başladı hüngür hüngür ağlamaya.

Çıplak adam tepesinden baktı kralın. Yerden altı tacı ve şefkatle yerleştirdi yere kapanmış kralın başına.

Sevgiyle baktı krala çıplak adam ve girdi aynanın içine.

Doğruldu kral böylece ve geçti aynanın karşısına, kendisine baktı. Ve orada gördü taçlandırılmış benliğini.

SAVAŞ VE KÜÇÜK ULUSLAR

Bir keresinde, koyunla kuzunun otladığı bir çayırın tepesinde, bir kartal çemberler çiziyor, kuzuya yukarıdan göz dikiyordu. Kartal avını yakalamak için tam inişe geçtiğinde, başka bir kartal beliriverdi ileride. Koyunla kuzunun tepesinde gezindi aç midesiyle. Böylece iki rakip başladılar kavga etmeye, göğü inleterek bağırtı ve gürültüyle.
Koyun yukarı baktı ve gördükleri karşısında çok şaşırdı. Kuzuya dönüp şöyle dedi:
"Bu iki soylu kuşun birbirine saldırması ne kadar tuhaf çocuğum. Koca gök yetmiyor mu ikisine? Dua et benim küçüğüm, dua et de Tanrı barışı versin kanatlı kardeşlerimize."
Ve kuzu tüm kalbiyle dua etti.

ELEŞTİRİCİLER

Bir gece vakti atıyla seyahat eden bir adam deniz kıyısında bir hana vardı. Denize doğru yol alan tüm atlılar gibi insana ve geceye güvenerek atından inip, kapıya en yakın ağaca atını bağladı ve handan içeri girdi.
Gece yarısı herkes uykudayken hırsızın biri gelip yolcunun atını çaldı.
Sabah uyandığında atının çalındığını fark etti adam. Kalbi çalınmış gibi atının ardından içi yandı.
O sırada diğer yolcular etrafına gelip, başladılar konuşmaya.
Birinci adam şöyle dedi: "Ne büyük aptallık, atını dışarı bağlamış olman."
Ve ikinci adam şöyle dedi: "Atı köstek vuramadan bırakmak daha büyük bir aptallık bence!"
Ve üçüncü adam şöyle dedi: "Bence en büyük aptallık deniz kıyısında at ile yolculuk yapmak."

Ve dördüncüsü şöyle dedi: "Sadece ağırkanlı ve tembel insanlar at sahibi olurlar."
Yolcu söylenenler karşısında şaşkına döndü ve sonunda bağırdı, "Arkadaşlarım, atım çalındı diye, hatalarımı ve ihmallerimi sıralayarak birbirinizle yarışa girdiniz. Atımı çalan hırsızı suçlamak gelmedi hiçbirinizin aklına, ne tuhaf."

ŞAİRLER

Dört şair bir masada bir testi şarabın etrafında oturmuştu.
Şairlerden biri şöyle dedi: "Bana öyle geliyor ki şarabın rayihasından olsa gerek, üçüncü gözümle görüyorum etrafı. Büyüleyici bir ormanda bir kuş sürüsü süzülüyor şimdi havada."
İkinci şair başını kaldırıp konuştu, "Ben de kalbimin kulağıyla duyuyorum o kuşları şarkı söylüyorlar orada. Ve bu ezgi, beyaz güllerin arıları hapsetmesi gibi taç yapraklarında, kuşatıyor kalbimi şu anda."
Üçüncü şair gözlerini kapattı, kollarını göğe doğru açtı ve konuşmaya başladı, "Ellerimle dokunuyorum onlara. Kanatlarını hissediyorum, tıpkı uyuyan bir perinin nefesi gibi geziniyor parmaklarımda."
Dördüncü şair ayağa kalktı bunun üzerine. Havaya kaldırdı testiyi ve şöyle dedi: "Ne acı dostlarım! Görme, işitme ve dokunma duyum da yeterince iyi değil. Ne bu şarabın kokusunu, ne kuşların şarkısını, ne de çırpınan kanatları hissedebiliyorum. Sadece şarabın kendi var tadını alabildiğim. İşte şimdi bu yüzden bunu içmek zorundayım. Belki böylece duyuların keskinleşir ve sizin gibi çıkarım ben de göklere."
Ve böylece dudaklarına götürdü testiyi, içti son damlasına kadar şarabın hepsini.
Diğer üç şair ağızları bir karış açık, baktılar ona şaşkınlık içinde. Hem susuzluk, hem de hiç şiirsel olmayan bir öfke belirdi yüzlerinde.

RÜZGÂR GÜLÜ

Rüzgâr gülü, rüzgâra, "Ne kadar sıkıcı ve tekdüzesin böyle!" dedi. "Yüzüme değil de başka bir yöne savuramaz mısın şu rüzgârı? Bozuyorsun Tanrı vergisi dengemi."
Rüzgâr cevap vermedi. Sadece gülüp geçti buna.

ARADUS'UN KRALI

Bir keresinde Aradus şehrinin yaşlıları çıktılar kralın huzuruna. Şarabı ve sarhoşluk veren tüm maddeleri yasaklaması için yalvardılar ona.
Kral onlara arkasını dönüp gitti, bir yandan da epey güldü.
Yaslılar oldukça mutsuz uzaklaştılar oradan.
Sarayın kapısına vardıklarında başmabeyinciyle karşılaştılar.
Başmabeyinci üzgün adamlara baktı ve dertlerini anladı.
"Ah zavallı dostlarım!" dedi. "Kralı sarhoşken yakalasaydınız, istediğinizi verirdi size."

YÜREĞİMİN TA İÇİNDEN

Yüreğimin ta içinden bir kuş havalandı, göğe doğru uçtu.
Yükseğe ve daha yükseğe uçtukça, büyüdü büyüdü, kocaman oldu.
Önce kırlangıç kadardı, sonra tarla kuşu, sonra da bir kartal.
Sonra bir bahar bulutu kadar oldu ve en sonunda da kapladı yıldızlı tüm göğü.
Yüreğimin ta içinden bir kuş havalandı, göre doğru uçtu.
Ve uçtukça büyüdü. Ama kalbimi terk etmedi.
Ah benim inancım, yabani bilgim, nasıl uçabilirim o kadar yükseğe ve görebilirim orada göğe çizilmiş insanın dev benliğini?

İçimdeki sisi nasıl çevirebilirim denize ve nasıl hareket edebilirim seninle birlikte sonsuz göklerde?
Bir tapınakta tutuklu olan biri nasıl görebilir kubbenin altından olduğunu?
Bir meyvenin kalbi nasıl büyüyüp sarabilir meyvenin kendisini?
Ah benim inancım, bu gümüş koyu gümüş rengi parmaklıkların arkasında zincire vurulmuşum. Seninle birlikte uçamıyorum.
Yine de yüreğimden havalanıyorsun göğe ve yüreğim seni tutacak orada ve sızlanmayacak buna.

HANEDANLAR

Kraliçe Ishana doğum sancıları çekiyordu. Kral ve kralın soylu adamları büyük Kanatlı Boğalar salonunda nefeslerini tutmuş, heyecan içinde bekliyorlardı.
Akşamüzeri bir anda bir haberci belirdi kralın önünde eğildi ve şöyle dedi: "Değerli kralımıza memnun olacakları bir haber getirdim. Kraliyet adına ve kralımızın köleleri adına müjdeli bir haber. Bethroun Kralı, ezeli düşmanınız zalim Mihrab öldü."
Kral ve kralın adamları bu haberi duyunca ayağa kalktılar ve sevinç çığlıkları attılar. Şayet güçlü Mihrab daha uzun yaşasaydı, şüphesiz Ishana'yı işgal edecek ve herkesi esir edecekti.
Tam o sırada saray hekimi arkasında kraliyet ebeleriyle birlikte Kanatlı Boğalar salonuna girdiler. Hekim kralın önünde eğildi ve şöyle dedi: "Yüce kralımın adı sonsuza dek yaşayacak ve sayısız kuşaklar boyunca Ishana halkına hükmedecek. Çünkü bir saat önce veliahtınız, prensimiz dünyaya geldi."
Bu haber karşısında kralın ruhu sevinçten sarhoşa döndü, aynı anda hem düşmanı ölmüş, hem de kraliyet zincirine yeni bir halka eklenmişti.

Ishana şehrinde yaşayan, işinin ehli bir kâhin vardı. Kâhin gençti ve cesur bir ruha sahipti. O akşam kral, hakini huzuruna çağırttı. Ve çıkınca huzuruna kâhin, ona kral şöyle dedi: "Şimdi göster kâhinliğini ve söyle bana, bugün dünyaya gelen oğlumun geleceği nasıl olacak acaba?"
Ve kâhin hiç tereddüt etmeden konuştu ve şöyle dedi: "Sözüme kulak ver ey kral anlatayım sana bugün doğan oğlunun geleceğini. Düşmanının ruhu, dün gece ölen Kral Mihrab'ın ruhu, rüzgârın üzerinde bir gün bekledi. Aradı kendine içine gireceği yeni bir bedeni. Bu yeni beden de bu saatlerde doğan oğlundan başkası değil."
Kral öfkeden deliye döndü o anda. Çekti kılıcını, uçurdu kâhinin kafasını.
O günden sonra Ishana'nın bilge adamları şunu söyler oldular kulaktan kulağa, "Bilinmez, eskiler de bunu dile getirmez ama Ishana'ya bir düşman mı hükmediyor acaba?"

BİLGİ VE YARIM BİLGİ

Dört kurbağa nehirdeki bir kütüğün üzerinde oturmuşlardı. Aniden kütük bir akıntıya kapıldı ve nehirde sürüklenmeye başladı. Kurbağalar şaşırmış ve mutlu olmuşlardı çünkü daha önce kütükle böyle hiç nehirde gezinmemişlerdi.
Kurbağalardan biri konuşmaya başladı, "Bu gerçekten harika bir kütük. Canlıymış gibi hareket ediyor. Eşi benzeri olmayan bir kütük."
İkinci kurbağa söze girdi, "Hayır arkadaşım, bu kütük de diğer kütükler gibi, kendi başına hareket falan etmiyor. Denize doğru yürürken bu nehir, bizi de kütükle birlikte taşıyor."
Ve üçüncü kurbağa konuştu. Şöyle dedi: "Ne kütük ne de nehir hareket ediyor. Hareket eden bizim düşüncelerimiz. Düşünce olmadan hiçbir şey hareket edemez."

Ve böylece üç kurbağa gerçekten neyin hareket ettiği üzerine tartışmaya başladılar. Tartışma büyüdü ve kızıştı ama ortak bir sonuca varamadılar.
Sonunda tartışmanın başından beri sükunetini koruyarak, onları dikkatlice dinleyen dördüncü kurbağaya döndüler ve onun fikrini sordular.
Dördünce kurbağa konuştu, "Her biriniz haklısınız, hiçbiriniz yanılmıyorsunuz. Hem kütük, hem su hem de düşünceleriniz hareket halinde."
Üç kurbağa da bu düşünce karşısında oldukça sinirlendi. Çünkü hiçbiri bu fikrin tamamen doğru olduğunu, diğer ikisinin yanılmış olduğunu kabul etmek istemiyordu.
Ve o zaman tuhaf bir şey oldu. Üç kurbağa birlik olup, dördüncü kurbağayı kütükten itip, nehre attılar.

"KAR BEYAZI BİR KÂĞIT PARÇASI SÖYLEDİ BUNLARI"

Kar beyazı bir kâğıt parçası söyledi bunları, "Tertemiz yaratıldım ben ve hep böyle kalacağım. Karanlığın bana dokunmasından ya da üzerime pisliğin bulaşmasındansa, yanıp tutuşmayı, beyaz bir küle dönmeyi tercih ederim."
Mürekkep şişesi işitti kâğıdın sözlerini ve kara kalbiyle güldü ona ama yanına yanaşmaya cesaret edemedi. Renkli kalemler de duydu onun sözlerini ama onlar da gelmediler yanına.
Ve böylece kar beyazı kâğıt parçası sonsuza dek saf ve temiz kaldı. Temiz, saf ve boş bir kâğıt.

BİLGİN VE OZAN

Yılan, tarla kuşuna şöyle dedi: "Sen yükseklerde uçuyorsun ama yerin altındaki derinlikleri bilmiyorsun. Mükemmel bir sükunet içerisinde, hayatın özü asıl orada."
Tarla kuşu cevap verdi: "Evet, çok şey biliyorsun sen, her şeyi herkesten daha çok biliyorsun. Ama ne yazık ki uçamıyorsun işte."
Onu hiç duymamış gibi yılan devam etti konuşmaya, "Ne derinliklerdeki gizemleri görebiliyorsun, ne de saklı krallıklardaki hazinelere girebiliyorsun. Daha dün yakutlarla dolu bir mağaradaydım mesela ben. Olgun bir narın kalbindeymişim gibiydi. Ve yumuşak bir ışık etrafı gül rengine boyadı. Benim dışımda gören var mıdır acaba bu harikaları?"
Ve tarla kuşu bunun üzerine şöyle dedi: "Hayır, senden başka kendi kıvrımlarındaki kristal hatıralara dalıp uyuyan biri olduğunu sanmıyorum. Ah ama ne yazık ki, uçamıyorsun, şarkı da söyleyemiyorsun."
Ve yılan şöyle dedi: "Mesela kökleri yerin ta derinliklerine kadar ulaşan bir bitki biliyorum. Bu bitkinin köklerinden yiyen biri Ashtarte gibi havalara çıkar, hafifler."
Ve tarla kuşu konuştu, "Hiç kimse ama senden başka hiç kimse keşfedemez yerin altındaki bu gizli sihri. Ah ama işte uçamıyorsun, uçamıyorsun."
Ve yılan devam etti konuşmaya, "Bir dağın altında bildiğim pembe akan bir nehir var. Onun suyundan içen, Tanrılar gibi ölümsüz oluyor. Ama tabi ne kuşlar, ne başka yaratıklar keşfedebilir o pembe ırmağı."
Ve tarla kuşu cevap verdi: "Demek ki eğer istersen o sudan içip Tanrılar gibi ölümsüz olabilirsin sen de. Ama işte şarkı söylevemiyorsun. Uçamıyorsun bir de."
Yılan devam etti sözlerine, "Toprağın altında gömülü bir tapınak biliyorum. Ayda bir ziyaret ederim orayı. Bu tapınak unutulmuş dev soyundan gelen insanlar tarafından inşa edilmiş. Ve duvarlarına zamanın ve mekânın tüm sırları

kazınmış. O yazıları okuyan biri bilebilir geçmişin tüm bilinmeyenlerini."
Ve tarla kuşu şöyle dedi: "Doğrusu senin bu kıvrılabilen esnek vücuduna, zamanın ve mekanın tüm bilgilerine sahip olabilme gücüne hayranlıkla bakıyorum. Ama işte uçamıyorsun ne yazık ki, bir de şarkı söyleyemiyorsun."
Bunun üzerine artık yılan dayanamadı, söylene söylene yuvasına yöneldi, "Seni boş kafalı ötücü kuş!"
Ve tarla kuşu şarkı söyleyerek havalandı, "Ne yazık ki şarkı da söyleyemiyorsun. Yazık, çok yazık, uçamıyorsun da."

DEĞERLER

Bir zamanlar bir adam tarlasında, toprağında altında çok güzel mermer bir heykel buldu. Heykeli alıp güzellikleri seven ve değerini bilen bir koleksiyoncu götürdü. Ona heykeli satın alıp alamayacağını sordu. Koleksiyoncu heykeli yüksek bir fiyata satın aldı. Adam dükkândan ayrıldı.
Evine doğru giderken adam cebindeki parayı düşündü ve kendi kendine konuştu, "Ne çok para, epey işime yarayacak! Bir insan bu eski oyulmuş taşa, binlerce yıldır toprağın altında yatan bir kalıntıya nasıl bu kadar çok para verebilir?"
Koleksiyoncu da bu arada heykele bakıyor, düşünüyor ve kendi kendine konuşuyordu, "Ne güzellik ama! Ne değerli! İnsan ruhunun rüyalardan biri! Binlerce yıllık tatlı uykusundan yeni uyanmış ama güzelliğinden bir şey kaybetmemiş. Bir insan para için, o hayallerden yoksun, ölü şey için böyle bir güzelliği nasıl elinden çıkarabilir?"

BAŞKA DENİZLER

Bir balık diğer bir balığa, "Bizim denizimizin üzerinde bir başka deniz daha var." demiş "İçinde başka yaratıkların yüzdüğü, tıpkı bizim burada yaşadığımız gibi, onların da yaşadığı bir yer var."

Diğer balık, "Tamamen hayal ürünü!" demiş. "Hayal ürünü çünkü hepimiz biliyoruz bizim denizimizi bir kulaç aşsa biri o an oracıkta can verir. Hangi kanıta dayanarak denizimin üzerinde başka bir yaşam olduğunu ileri sürüyorsun ki?"

PİŞMANLIK

Aysız bir gecede adamın biri komşusun tarlasına girdi. Bulduğu en büyük karpuzu çalıp, evine götürdü.
Karpuzu kesti ve henüz olgunlaşmamış olduğunu gördü.
O zaman tuhaf bir şey oldu!
Adamın vicdanı kabardı ve pişmanlıkla kıvranmaya başladı.
Keşke o kavunu çalmasaydı.

ÖLEN ADAM VE AKBABA

Bekle, biraz daha bekle benim sabırsız dostum.
Çok yakında teslim edeceğim sana bu harap olmuş şeyi,
Heyecan içinde gerek yok kıvranmana
Nasılsa vereceğim sabrını zorlayan şeyi sana.
Senin bu haklı açlığın yok bende
Bekle biraz daha bekle.
Ama bu nefesten yaratılmış zinciri
Koparmak hiç de kolay değil.
Ve ölmek isteği
Tüm güçlü şeylerden daha güçlü olsa da
Yaşama isteği karşısında
En zayıf şeylerden daha zayıf kalıyor.
Affet beni dostum; oyalandım fazla.
Hatıralar bırakmıyor yakamı;
Uzak günlerin geçidi,
Bir hayal gibi harcanan gençliğin görüntüleri,
Gözlerimi kapamamı, uykuya geçmemi engelleyen bir yüz,
Kulaklarımda çınlayan bir ses,
Ve ellerime dokunan bir el.
Affet beni, çok beklettim seni.

Ama sona eriyor şimdi, yavaş yavaş sönüyor her şey:
Yüz, ses, el ve onları bir araya getiren bir sis.
Düğüm çözülüyor.
Bağ kopuyor.
Bu yenmeyen, içilmeyen hayat, geri çekiliyor işte.
Yaklaş yanıma benim aç dostum;
Sofran neredeyse hazır.
Bedeli de yeterince az,
Seriliyor önüne sevgiyle.
Gel ve gagalayıp didikle burayı,
Şu sol tarafımı.
Artık kanatlarını çırpamayan
Bu küçük kuşu gel de kopar al kafesinden.

Seninle birlikte yükseleceğim göğe.
Gel dostum, ev sahibi benim bu gece,
Ve sevgili misafirimsin sen de.

YALNIZLIĞIMIN ÖTESİNDE

Yalnızlığımın ötesinde bir başka yalnızlık var ve kim ayak basarsa kimsesizliğime karşılaşır bir kalabalık Pazar yeriyle ve sessizliğim seslerin karmaşasıdır o yerde.

Yalnızlığın ötesinde olanın peşine düşmek için çok gencim ben ve çok huzursuz. Öte vadiden gelen sesler, çınlıyor kulaklarımda ve gölgeler kesiyor yolumu, gidemiyorum.

Bu tepelerin ötesinde sihirli bir koru var ve orada yaşayan kişi için benim huzurum bir kasırgadan ve büyülü bir yanılsamadan öte bir şey değil.

Çok gencim daha kutsal koruyu arayıp bulmak için, çok isyankârım. Ağzıma yapışmış kanın tadı, ellerimden düşmüyor atalarımdan kalan ok ve yay, gidemiyorum.

Bu derinlere gömülü benliğimin altında özgür benliğim yatıyor ve onun için rüyalarımda alacakaranlıkta savaşıyorum ve arzularım kemikler gibi birbirine çarpıyor.

Çok gencim özgür bir benliğe sahip olabilmek için ve çok hırçın.
Ve gömülü benliğimi yok etmedikçe ya da tüm insanlar özgür kalmadıkça, özgür benliğimle nasıl ben, ben olabilirim?
Yeni tüylenmiş yavru kuşlarım onlar için gagamla hazırladığım yuvadan kanatlanıp uçmasını öğrenmedikçe, içimdeki kartal nasıl güneşe doğru havalanabilir ki?

SON NÖBET

Gecenin bir yarısı, şafağın ilk soluğu rüzgâra binip geldiğinde, kendini henüz duyulmamış sesin yankısı olarak isimlendiren haberci, yatak odasından ayrıldı, evin terasına çıktı. Uzun uzun aşağıdaki uyuyan şehre baktı. Sonra başını kaldırıp baktı. Sanki tüm uyuyanların uykusuz ruhları etrafına toplanmıştı. Haberci onlarla konuşmaya başladı:
"Arkadaşlarım ve komşularım ve her gün kapımdan geçenler; uykularınızda konuşacağım sizinle, uyanma saatlerinize ve kulaklarınızı sağır eden seslere aldırmadan, düşlerinizin vadisinde yürüyeceğim zorlanmadan, çırılçıplak.
Ne kadar çok uzun zamandan beri seviyorum ben sizi.
Her birinizi ayrı ayrı biriniz hepinizmiş gibi seviyorum sizi.
Ve kalbimin baharında şarkı söyledim bahçelerinizde ve kalbimin yazında nöbet tuttum harman yerinizde.
Evet, sevdim hepinizi, dev olanınızı da, cüce olanınızı da, cüzamlı ya da kutsanmış olanınızı da, karanlıkta yolunu zor bulanınızı da, günlerini dağ bayır dans ederek geçireninizi de.
Sen güçlü olan, seni de sevdim, her ne kadar atının demir toynaklarının izleri hâlâ tenimde olsa da ve sen zayıf olan, seni de sevdim, her ne kadar inancımı yıkmış, sabrımı tüketmiş olsan da.
Sen zengin olan, seni de sevdim, sunduğun bal ağzımda acı bir tat bıraksa da ve fakir olan seni de sevdim, her ne kadar boş elle gelmenin utancını yaşatsan da bana.

Sen ödünç bir kaval ve kör parmaklarınla keyfine düşkün ozan, seni de sevdim. Çömlek tarlalarından çürümüş kefenler toplayan ey âlim, seni de sevdim.
Dünün sessizliği içerisinde yarına dair kaderimi sorgulayan ey rahip, seni de sevdim. Ve kendi arzularından meydana gelmiş Tanrılarına tapınan insanlar, sizleri de sevdim.
Sen, kadehin dopdolu olduğu halde, insanı susatan kadın, seni de sevdim, anlayarak. Ve uykusuz gecelerin kadını, seni de sevdim acıyarak.
'Hayatın söyleyecek çok şeyi var' diyen konuşkan kişi, seni de sevdim ve 'benim duymaya can attığım kelimeleri o sessizlikle söylemiyor mu' diye kendi kendime fısıldadığım ey sessiz kişi, seni de sevdim.
Ve seni de yargıç ve eleştirmen, seni de sevdim; 'Ahenkle akıyor kanı,' demiştin beni çarmıhta gördüğün zaman. 'Beyaz tenine dökülen kanın oluşturduğu şekli görmeniz gerek, çok güzel!' demiştin.
Evet, hepinizi sevdim. Genç yaşlı hepinizi. Sallanan sazları da, meşe ağaçlarını da.
Ama ne yazık ki beni sizden uzaklaştıran da bu taşkın kalbim oldu. Sizler kadehlerden içmeyi seviyordunuz, taşan bir ırmaktan değil. Sizler aşkın baygın sayıklamalarını duyuyordunuz, aşk haykırdığı zaman kulaklarınıza pamuk tıkadınız.
Hepinizi sevdiğim için, 'Kalbi çok hassas,' dediniz arkamdan. 'Ve yürüğü yolda bıraktığı izler oldukça silik. Yoksul birinin aşkı bu,' dediniz. 'Kralın düzenlediği bir şölene katılsa kırıntıları toplar,' dediniz. 'Güçsüz birinin aşkı bu çünkü güçlü, yalnızca güçlüyü sever.' Dediniz.
Sizi çok fazla sevdiğim için bana, 'Sevdiği kişinin güzelliğini ya da çirkinliğini fark edemeyen, kör birinin aşkı bu,' dediniz. 'Sirkeyi şarap sanıp içen, tat alma duyusu olmayan birinin aşkı bu," dediniz. 'Görgüsüz ve kendini beğenmiş birinin aşkı bu,' dediniz. 'Anamız mı, babamız mı, bacımız mı, kardeşimiz mi, kim ki bu yabancı?' dediniz.
Bunu ve daha fazlasını söylediniz. Pazar yerinde çoğu zaman parmaklarınızla beni işaret ederek alaycı bir tavırla, 'Bakın, yaşsız, mevsimsiz geçiyor, bu adam gündüz çocuk-

larla oynuyor, gece yaşlılarla oturup, bilgi ve hikmetten söz ediyor.' Dediniz.
Ve ben de kendi kendime şöyle dedim, 'Onları daha çok seveceğim. Eskisinden daha çok. Sevgimi, sözde öfkemin, yufka yüreğimi, sözde acımasızlığımın altına gizleyeceğim. Demirden bir maske takınacağım ve ancak zırhlanıp, silahlarımı kuşanınca çıkacağım karşılarına.'
Böylece kocaman ağır ellerimle dokundum yaralarınıza ve geceleri fırtına gibi estim kulaklarınızda.
Evin damın çıkıp bağırdım, 'İkiyüzlüler, riyakârlar, düzenbazlar, içi boş tenekeler! Lanet okuyorum aranızdaki dar görüşlü kör yarasalara ve ruhsuz köstebeklere benzeyen yerin üstündekilere.'
Çatal dilli olanınızı güzel sözlerle anlattıysam, ölümden yorulmayan ölüyü de sade ve süssüz, taş dudaklı bir sessizlikle dile getirdim.
Dünya bilgisi peşinde koşanı, kutsal ruhu zedeleyenler olarak görüp, ayıpladım. Ve ruhtan başka bir şey istemeyenleri de sadece sudaki kendi suretlerini yakalayan gölge avcıları olarak damgaladım.
Bunun içindir ki, kalbim içten içe kanarken, dudaklarım nazikçe fısıldadı isimlerinizi.
Kendi kendine konuşarak, ruhunu kamçılayan bir aşktı bu. Toz toprak içinde debelenen, can çekişen bir gururdu bu. Evin damından hiddetlenen, sevginiz için çekilen bir açlıktı bu. Sevgim sessizce diz çökmüş, bağışlamanız için dua ederken.
Ama şu mucizeye bir bakın!
Benim kendimi gizlemem, sizin gözlerinizi açtı. Ve benim sözde öfkem kalplerinizdekileri uyandırdı.
Ve şimdi siz seviyorsunuz beni.
Seviyorsunuz size sallanan kılıcı ve göğüs kafesinizi delen oku. Çünkü kendi kanınızı içtiğiniz zaman sarhoş olabiliyor, yaralanmış olmanın rahatlığını hissediyorsunuz.
Tıpkı alevlerde yok oluşunu arayan pervaneler gibi, siz de her gün bahçemde toplanıyorsunuz. Başlarınız havada, gözlerinizde büyülenmiş, beni günlerinizin dokusundan

atmak istiyorsunuz. Ve fısıldayarak birbirinize benim için, 'Tanrı'nın ışığıyla görünüyor. Eski peygamberler gibi konuşuyor. Ruhlarımızın örtüsünü kaldırıyor, kalplerimizin kilidini açıyor ve tıpkı bir tilkinin yolunu bilmesi gibi bir kartalın, o da bizim yolumuzu biliyor.' Diyorsunuz.

Evet, doğru yollarınızı biliyorum. Ama sadece bir kartalın yavrularının yolunu bilmesi gibi. Ve sırlarımı açığa çıkarın istiyorum. Yine de ihtiyacım olan yakınlığınızı uzaklık gibi gösteriyorum. Ve sevginiz azalacak diye korkarak, sevgimin bent kapaklarını kapalı tutuyorum."

Haberci bunları söyledikten sonra elleriyle yüzünü kapadı ve içli içli ağladı. Tüm çıplaklığıyla aşağılanan sevginin, maskelenmiş zaferlerde aranan sevgiden daha büyük olduğunu tüm kalbiyle biliyordu. Bu yüzden çok utandı.

Ama birden başını yukarı kaldırdı ve uykudan uyanmış gibi gerinerek konuştu. "Gece sona eriyor. Ve biz gecenin çocukları şafak doğmadan ölmeliyiz. Küllerimizden daha güçlü bir sevgi yükselecek çünkü. Güneşe doğru gülümseyecek ve o sevgi ölümsüz olacak."

İnsanoğlu

İsa

(Türkçesi: Selma May)

ZEBEDİ OĞLU YAKUP

Yılın bir günü, bahar günlerinde bir gün İsa Mesih Kudüs'te pazar yerinde durdu ve kalabalığa göklerin krallığından bahsetti. Ve kâtipler ile Ferisileri, uzun zamandır bu krallığı arzulayanların yoluna tuzak kurmak ve çukurlar kazmakla suçladı ve onları kınadı.

Şimdi Kâtip ve Ferisileri savunan bir gurup insan vardı kalabalığın içinde ve onlar İsa Mesih'i ve bizi ele geçirmeye çalıştılar, ancak O, onlardan kaçındı ve kenara çekildi ve kentin kuzey kapısına doğru yürümeye başladı. Ve o bize şöyle dedi: "Benim saatim henüz gelmedi. Size daha söylemem gereken çok şey var ve dünya'ya kendimi teslim etmeden evvel, henüz yerine getirmem gereken çok daha işlerim var." Sonra şöyle dedi ve sesinde sevinç ile kahkaha vardı: "Gelin Kuzey ülkesine gidelim ve baharla buluşalım. Benimle birlikte tepelere gelin, çünkü kış geçti ve Lübnan'ın karları çaylarla şarkı söylemek için vadilere indiler. "Bağ ve bahçeler uykuyu sürdü ve yeşil incir ve taze üzümleriyle güneşi selamlamak için uyandılar."

Ve O önde yürüdü, ardından biz de onu izledik, hem o gün hem de sonraki gün. Ve üçüncü gün öğleden sonra Hermon Dağı zirvesine ulaştık ve O orada aşağıda ovalardaki şehirlere bakarak durdu. Ve yüzü erimiş altın gibi parlıyordu ve O kollarını uzatarak bize şöyle dedi: "Yeşil giysileri içinde olan Dünyaya bakın ve akarsuların onun giysilerinin kenarlarını gümüşle nasıl sardıklarına bakın.' "Gerçekte dünya adil ve onun üstünde olan her şeyde adildir'. "An-

cak orada bütün bu seyrettiklerinizin ötesinde bir krallık vardır ve işte ben orada hükmedeceğim'. Ve eğer bu sizin tercihiniz ve sizin arzunuz ise, siz de benimle birlikte orada hüküm süreceksiniz. Yüzüm ve sizin yüzleriniz maskelenmeyecek; ellerimiz ne kılıç ne de asa tutmayacak ve hizmetkarlarımız, bizi barış içinde sevecek ve bize korkuları olmayacaktır.

İsa işte böyle konuştu ve böylece ben yeryüzünün bütün krallıklarına karşı kör edildim ve duvar ile kuleden şehirlere karşı da ve kalbimin içinden geldi Efendiyi kendi krallığında takip etmek. Sonra Yahuda İskaryot ileri çıktı. Ve o İsa'ya kadar yürüdü ve konuşarak şöyle dedi: Bak Dünya'nın krallıkları geniş ve bak göreceksin Davut ile Süleyman'ın şehirleri Romalıları yenecek. Eğer Yahudilerin kralı sen olacaksan, biz kılıç ve kalkanlarımızla senin yanında duracak ve kâfirlerin üstesinden birlikte geleceğiz.

Ancak İsa bunu duyduktan sonra Yahuda'ya doğru döndü ve yüzü öfke doluydu. Ve O gök gürültüsü gibi korkunç bir sesle gürleyerek şöyle dedi: Geride dur sen, Şeytan. Sen bu yıllara, bir karınca tepesini bir günlüğüne yönetmek için mi geldiğimi düşünüyorsun? "Benim tahtım senin gördüğünün ötesinde bir taht. Kanatları yeryüzünü kuşatmış biri terkedilmiş ve unutulmuş bir yuvaya sığınmayı mı aramalı? Hayatta olanlar kefen taşıyıcıları tarafından mı onurlandırılıp yüceltilmeli? Benim krallığım bu dünyadan değil ve tahtım da senin atalarının kafatasları üzerinde inşa edilmedi. Eğer ruhunun krallığını kurtarmayı zerre kadar aramıyorsan, o zaman beni burada bırak ve kendi ölülerinin mağarasına, eski zaman taçlı kafalarının mezarlıklarında muhakeme tuttuğu ve hâlâ atalarının kemikleri üzerine onurlar yağdırdıkları yere dönmen senin için daha iyi olacaktır. Alnım Pleiadesler arayışındayken, sen ne cüretle beni cüruf bir taç ya da kendi krallığından bir tahtla özendirebilirsin. Unutulmuş bir ırkın rüyasını gördüğü bir rüyadan olmasa, ne sabrımın üzerine doğmasıyla senin güneşini, ne de gölgemi senin yoluna düşürmesiyle aynı sayardım. Bir annenin arzusu için olmasa, kundaklayan bezlerimden sıyrılır evrene geri

kaçardım. Ve hepinizin üzüntüsü olmasa, ağlamak için burada kalmazdım. Sen kimsin ve ne sin Yahuda İskaryot? Ve neden beni özendirmeye çalışıyorsun? Yoksa gerçekten beni bir terazide tartmış ve nefretinizde konuşlanmış ve korkundan başka gidecek alanı olmayan düşmana karşı şekilsiz savaş arabalarını yönlendirmek için pigmeler lejyonuna öncülük etmemeye mi sadece layık buldun? Ayaklarımın altında sürünen solucanların sayısı çok ancak onlarla savaşmayacağım. Ben bu istihza ve tahkimli duvarlar ve kuleleri arasında gezinmediğim için beni korkak ilan eden sürüngenlere acımaktan yoruldum. Yazık ki sonsuza dek acımak zorunda kalacağım. Keşke adımlarımı daha büyük insanların yaşadığı daha yüce bir dünyaya yöneltebilsem. Ancak nasıl yöneltebilirim ki? Kâhin ve imparatorunuz benim kanımı arzularlar. Buradan çekip gitmeden arzuları yerine geldiğinden memnun kalacaklar. Yasanın yönünü değiştirmeyeceğim. Ve çılgınca yönetmeye çalışmayacağım. "Bırak cehalet kendi dölünden bezene kadar kendi kendini üretsin; kör körü kendi çukuruna sürsün ve toprak kendi acı meyvesiyle boğulana dek ölüleri ölüler gömsünler. Benim krallığım topraktan değil; aranızda ikiniz ya da üçünüzün sevgi ve hayatın güzelliğine hayranlık içinde beni anımsayarak sevgiyle buluştuğu yerdedir. Sonra birdenbire o Yahuda döndü ve şöyle dedi: Arkama geç adam, senin krallığın asla benim krallığım olmayacaktır. Ve şimdi artık alacakaranlık olmuştu ve o bize döndü ve dedi ki: "Hadi geri dönelim. Gece üzerimizde. Işık hâlâ bizimleyken gelin ışıkta yürüyelim. "

Sonra O tepelerden aşağı indi ve bizde ardından O'nu izledik. Ve Judas onu çok uzaktan izledi. Ve biz ovaya indiğimizde artık gece olmuştu. Ve Diofanes oğlu Thomas ona şöyle dedi: "Efendim, karanlık oldu ve artık yolumuzu göremiyoruz. Eğer izniniz dahilinde ise et ve barınak bulmak için ötedeki köyün ışıklarına doğru bizi yönlendir."

Ve İsa Thomas'ı yanıtladı ve şöyle dedi: "Siz açlık içindeyken sizi büyük yüksekliğe götürdüm ve daha büyük açlık içinde ovaya indirdim ancak bu gece sizinle kalamam ben.

Yalnız kalmak istiyorum." Sonra Simon Petrus ileri adım attı ve şöyle dedi: "Efendim, karanlıkta yalnız gitmekle bize acı verme. Bu yol kenarında bile sizinle kalabilmemize izin verin. Gece ve gecenin gölgeleri bizi fazla oyalayamaz ve eğer sadece bizimle kalırsanız sabah yakında bizi bulacaktır. Ve İsa yanıt verdi: "Bu gece tilkilerin kalacak inleri ve havada uçan kuşların konuşlanacakları yuvaları olacak ancak insanoğlunun yeryüzünde başını koyacak bir yeri olmayacak. Ve ben gerçekten de şimdi artık yalnız kalmak istiyorum. Eğer beni arzularsanız, beni tekrar sizi bulduğum gölün kenarında bulabilirsiniz. Sonra ondan hüzün dolu yüreklerle ayrıldık ancak onu bırakarak ayrılmak bizim irademiz değildi. Çok kez durup ardımıza baktık ve onun heybetli görünümünün Batı yönüne yalnızlık içinde ilerlediğini gördük.
Onu Yalnızlığında dönüp seyretmeyen tek adam Yahuda İskaryot'tu. Ve o günden itibaren Yahuda suratsız ve mesafeli oldu. Ve gözlerinin yuvalarında artık hiç tehlike yoktu.

HANNA MERYEM'İN ANNESİ

İsa kızımın oğlu, burada Nasıra'da Ocak ayında doğdu. Ve İsa doğduğu gece evimizi Doğu'dan adamlar ziyarete geldiler. Onlar Mısır'a giden Medealıların kervanıyla Esdraelon'a gelen Perslilerdi... Ve çünkü onlar Handa kalacak boş yer bulamadıkları için bizim eve sığındılar. Ve ben onları hoş karşıladım ve dedim ki: "Kızım bu gece bir oğul doğurdu. Bir evsahibine yaraşır şekilde sizi ağırlayamazsam kuşkusuz beni affedersiniz. " Sonra onlara barınacak bir yer verdiğim için bana teşekkür ettiler. Ve dinlendikten sonra bana şöyle dediler: "Biz yeni doğanı görmek istiyoruz." Şimdi Meryem'in oğlu seyre değer güzellikteydi ve o kendisi de çok alımlıydı. Perslıler Meryem ve onun bebeğini gördükleri zaman,

çantalarından altın ve gümüş, mür ve buhurun aldılar ve çocuğun ayaklarının önüne hepsini koydular.
Sonra dizlerinin üstüne çöktüler ve bizim anlamadığımız garip bir dilde dua ettiler.
Ben onlar için hazırlamış olduğum yatak odasına onları yönlendirdiğim zaman sanki gördükleri karşısında huşu içinde kalmışlar gibi yürüyorlardı. Sabah vakti geldiğinde bizi terk ederek Mısır yoluna koyuldular. Ancak ayrılacakları vakit benimle konuştular ve şöyle dediler: "Çocuk daha bir günlük bile değil, ancak yine de biz onun gözlerinde kendi Tanrımızın ışığını ve dudaklarında da Tanrımızın gülümsemesini gördük. Biz sana onu korumanı öneriyoruz, koru ki o da hepinizi koruyabilsin." Ve böyle söyledikten sonra, develerini yüklediler ve biz onları bir daha hiç görmedik. Şimdi Meryem ilk doğanıyla pek neşeli görünmüyor, merak ve heyecan açısından. O ilk önce bebeğinin yüzüne bakıyor ve sonra pencereye doğru yüzünü çeviriyor ve sanki vizyonlar görüyormuş gibi mesafeli bakışlarla göğe bakıyor. Ve onun kalbi ile benim kalbim arasında vadiler var. Ve çocuk hem bedeni hem de ruhu ile büyüyor ve diğer çocuklardan farklıdır.
O mesafeli ve terbiye edilmesi zor biri ancak ona elimi bile kaldıramıyorum. Ama O Nasıra'da herkes tarafından sevilen biri ve ben yüreğimde bunun neden olduğunu biliyorum. Çoğu zaman yiyeceklerimizi götürüyor ve yoldan geçenlere veriyor. Ve O daha kendisi ağzına sürmeden benim verdiğim lezzetli eti diğer çocuklara veriyor.
O meyve almak için bahçemin ağaçları tırmanıyor, ancak asla kendisi yemek için değil. Ve O diğer çocuklarla yaşıyor ve bazen de kendisi daha hızlı koştuğu için diğerleri ondan evvel bitiş çizgisine ulaşsınlar diye kendi varışını geciktirirdi. Ve onu yatağa götürdüğüm zaman bana şöyle söylerdi: "Annem ve diğerlerine söyle sadece benim bedenim uyuyacak. Zihnim, onların zihni sabahlarıma gelene dek onlarla olacak."
Ve o çocukken diğer birçok harika sözler daha söylerdi, ancak hatırlamak için ben çok yaşlıyım. Şimdi onlar bana

O'nu bir daha göremeyeceksin diyorlar. Ancak dediklerine ben nasıl inanacağım? Ben hâlâ onun kahkahasını ve evimin içinde koşuşturmalarının sesini duyuyorum. Ve ben her ne zaman kızımın yanağından öpecek olsam O'nun kokusu kalbime geri dönüyor ve sanki vücudu kollarımı dolduruyor. Ancak kızımın bana ilk doğanından bahsetmemesi garip kaçmıyor değil mi? Bazen benim O'na olan özlemim Meryem'inkinden daha büyükmüş gibi geliyor. Benim yüreğim eriyip akıntıya karışırken o günün karşısında bir bronz heykelmiş gibi sağlam duruyor. Belki de o benim bilemediğim bir şeyi biliyor. Keşke bildiğini bana da anlatabilse.

ASAF NAMI DİĞER SURLU HATİP

O'nun konuşması hakkında ne diyebilirim ki? Belki kişiliğinin sözlerine kattığı güçten ve onu dinleyenleri etkilemesi hakkında bir şey... Çünkü çok etkileyiciydi ve günün parlaklığı O'nun teveccühü üzerindeydi...

Erkek ve kadınlar O'nun sözlerini dinlemekten çok O'nun yüzünü seyrediyorlardı.

Ancak zaman zaman O bir Ruhun kuvvetiyle konuşuyordu ve o ruhun O'nu dinleyenler üzerinde etkisi vardı. Gençliğimde ben Roma, Atina ve İskenderiye de hatipleri dinlemiştim. Genç Nasıralı onların hepsinden farklıydı. Onlar kulaklara hitap etmek için sözlerini bir araya getiriyorlar ancak O'na kulak verince, insanın kalbi kendisini terk ediyor ve henüz ziyaret etmediği yerlere götürüyor. O bir hikâye ya da bir benzetme anlatmak istiyor ve O'nun bu hikâye ve bezemeleri Suriye'de hiç duyulmamışa benziyor. Zaman yılları ve nesilleri çekip çevirdiği gibi O da bunları mevsimlerin içinden çekip çeviriyor sanki. O bir hikâyeye şöyle başlamayı seçerdi: "Çiftçi tohumlarını ekmek için tarlaya doğru ilerledi." Veya: "Birinde birçok üzüm bağları olan varlıklı bir adam vardı." ya da "Akşam vakti bir çoban koyunlarını saydı ve bir koyununun kayıp olduğu gördü."

Ve bu tür sözler onun dinleyicilerini kendi basit özüne ve eski günlerinin içine taşırdı.

Kalpte hepimiz çiftçiyiz ve hepimiz üzüm bağlarını seviyoruz. Ve belleğimiz merasında bir çoban, bir sürü ve kayıp bir koyun var.
Ve orada saban, üzüm cenderesi ve harman yeri var.
O bizim eski öz kaynağımızı ve örülmüş olduğumuz kalıcı ipliği biliyordu. Yunan ve Romalı hatipler dinleyicilerine hayatı zihinde göründüğü haliyle anlatırdı. Nasıra'lı kalpte koğnuşlanmış bir özlemden bahsederdi. Onlar yaşamı gözleri aracılığıyla görürdü sadece siz ile benden biraz daha net. O ise Tanrı'nın ışığında yaşamı görürdü. Ben çoğu zaman onun bir dağın ovayla konuştuğu gibi kalabalıklara konuştuğunu düşünüyorum.
Ve konuşmalarında Atina ya da Roma hatiplerinin komutası dışında farklı bir güç vardı.

MECDELLİ MERYEM

Ben O"nu ilk kez gördüğümde Haziran ayıydı. Hizmetçilerimle yoldan ile geçerken o buğday tarlasının içinde yürüyordu ve yalnızdı. Adımlarının ritmi diğer erkeklerden farlıydı ve vücut hareketleri daha önce hiç görmediğim bir şeydi. İnsanoğlu yeryüzünü bu şekilde bu hızlandırmazdı. Ve şimdi bile O hızlı mı yoksa yavaş mı yürüyordu bilemiyorum. Hizmetçilerim parmaklarıyla O'nu işaret ettiler ve kendi aralarında utangaç fısıltılarla konuştular. Ve ben bir an duraksadım ve O'nu selamlamak için elimi kaldırdım. Ama O yüzünü dönmedi ve bana bakmadı. Ve ben O'ndan nefret ettim. Ben geri kendi içime süpürüldüm ve sanki bir kar fırtınası içinde kalmış gibi üşüdüm. Ve ben titremeye başladım. O gece rüyamda O'nu gördüm ve daha sonra onlar bana, uykumda çığlık attığımı ve yatağım üzerinde huzursuz olduğumu anlattılar. Penceremden O'nu tekrar gördüğüm Ağustos ayı idi. O bahçemin karşısındaki selvi ağaçlarının gölgesinde oturuyordu ve O sanki Antakya ve diğer Kuzey şehirlerinde taştan oyulmuş heykeller gibi ses-

siz duruyordu. Mısırlı kölem bana geldi ve dedi ki: "Bu adam yine burada. O bahçenizin karşısında oturuyor. Ve ben O'nu seyrettim ve ruhum içimde titredi, çünkü çok güzeldi. Bedeni tekti ve her parçası diğer parçalara aşık gibi görünüyordu. Sonra üzerime Şamdan giysilerimi giydirdim ve evimden çıktım ve O'na doğru yürüdüm. Benim yalnızlığım mı yoksa O'nun kokusu muydu beni O'na çeken? Gözlerimde alımlılığı arzulayan bir açlık mı vardı yoksa O'nun güzelliği miydi gözlerimin ışığını arayan? Şimdi bile bilmiyorum. Ben kokulu giysilerim ve Roma askerinin bana verdiği sandalet, altın sandalet, hatta bu sandaletlerle ona yürüdüm. Ve O'na ulaştığım zaman "İyi sabahlar size' dedim. Ve O, "İyi sabahlar sana, Meryem" dedi. Ve O bana baktı ve O'nun gece-gözleri hiç kimsenin görmediği gibi beni gördü. Ve birdenbire sanki çıplak gibiydim ve ben utangaç oldum. Yine de O, sadece "Sana da iyi sabahlar," demişti.

Ve sonra ben O'na "Sen benim evime gelmeyecek misin?" dedim. Ve O, "Ben zaten senin evinde değil miyim?" dedi. Ben o zaman bunun anlamını bilmiyordum, ama şimdi biliyorum. Ve ben "Benimle şarap içip ve ekmek yemeyecek misin?" dedim. Ve O, "Evet, Meryem, ama şimdi değil," dedi. Şimdi değil, şimdi değil, dedi. Ve bu iki kelimesinde denizin ve rüzgâr ile ağaçların sesi vardı. Ve onları bana söylediği vakit yaşam ölüm ile konuştu.

Çünkü şunu söyleyeyim ki dostum ben ölmüştüm. Ruhunu boşlamış bir kadındım. Şu an gördüğünüz benlikten uzakta yaşıyordum. Bütün erkeklere aittim ve hiçbirinin değildim. Bana fahişe, yedi şeytan musallatlı kadın diyorlardı. Ben hem lanetli hem de gıpta edilendim; ancak O, şafak gözlerini gözlerime diktiği zaman gecemin yıldızları sönüyor ve Meryem oluyordum. Bildiği yeryüzünden yitip gitmiş, kendini yeni bir yerlerde bulan bir kadın, sadece Meryem oluyordum.

Ve şimdi O'na yine "benimle ekmek ve şarap paylaşmak için evime gelin," dedim. Ve O, "Neden bana size konuk olmamı teklif ediyorsunuz?" dedi. Ve ben "evime gelmeniz

için yalvarıyorum," dedim. Ve içimde ekili olan ve içimdeki tüm gökyüzü olan her şey O'na hitap etti. Sonra O bana baktı ve gözlerinin öğle vakti üzerime oldu ve şöyle dedi: "Birçok sevenleriniz var ve yine de sizi yalnızca ben seviyorum. Diğer insanlar kendilerini ancak sizin yakınlığınızda seviyorlar.

Ben sizi kendi özünüzde seviyorum. Diğer insanlar sizde ancak kendi ömürlerinden önce kaybolup gidecek bir güzelliği görüyorlar. Ama ben sizde yitip gitmeyecek bir güzellik görüyorum ve günlerinizin sonbaharında bu güzellik aynada kendi kendine bakmaktan korkmayacak ve kendi kendisinden rahatsız olmayacak. Yalnızca ben sizde görünmez olanı seviyorum." Sonra alçak bir sesle şöyle dedi: "Şimdi uzaklaşın, gidin, eğer bu selvi ağaçları sizin ise ve benim onların gölgesinde oturmamı istemiyorsanız, ben kalkar yoluma giderim." Ve ben haykırarak O'na şöyle dedim: "Efendim, evime gelin. Sizin için yakacak tütsüm ve ayaklarınız için gümüş havzam var. Siz bir yabancısınız, ancak yine de değilsiniz. Size yalvarıyorum, evime gelin." Sonra O ayağa kalktı ve mevsimlerin tarlalara bakacağı gibi bana bakarak gülümsedi. Ve tekrar şöyle dedi: "Tüm insanlar sizi kendileri için seviyor. Ben kendiniz için sizi seviyorum." Ve sonra yürüyerek gitti, ancak hiçbir insanoğlu O'nun yürüdüğü gibi yürümüyordu. O bahçemde doğan ve Doğuya taşınan bir nefes miydi? Yoksa tüm şeyleri kendi temellerinden sarsacak bir fırtına mıydı? O'nun gözlerinin günbatımı içimdeki ejderhayı öldürdüğü ve ben bir kadın, Meryem, Mecdel'li Meryem olduğumum günden başka gün bilmiyorum.

YUNANLI ECZACI FİLEMON

Nasıralı kendi halkının usta hekimiydi. Hiçbir insan vücudumuzun ve elementlerin özelliklerini hakkında bu kadar çok şey bilmiyordu. Yunanlı ve Mısırlıların tanımadığı hastalıklara tutulanları iyi ederdi. Ölüleri bile diriltiği söylenirdi. Ve doğru olsun ya da olmasın bu onun gücünün bir

bildirgesiydi, çünkü büyük şeyler yazanlara sadece büyüklerin en büyüğü atfedilirdi. Onlar Isa'nın Hindistan'ı ve iki ırmak arasındaki ülkeyi ziyaret ettiği ve orada rahiplerin, etimizin tüm gizlerinin bilgisini O'na orada öğrettiklerini söylüyorlar.

Ancak bu bilgiler rahipler aracılığıyla değil Tanrılar tarafından O'na doğrudan da verilmiş olabilir. Ebediyen bütün insanoğullarına bir bilinmeyen olarak kalmış olan bir insana sadece bir an içinde açıklanmış olabilir. Ve Apollon karanlığın kalbinin üzerine elini koyabilir ve onu bilge yapabilir. Sur ve Teblilere açık birçok kapı vardı ve bu adamada bazı mühürlü kapılar açılmıştı. O vücut olan ruhun tapınağına giriş yaptı ve O sinirlerimize karşı komplo kuran kötü ruhları ve ayrıca orada iplerini ören iyi ruhları da görüyordu. Galiba O hastaları muhalefet ve dingin gücü ile iyileştiriyordu, ancak bizim filizlerimize yabancı olan bir biçimde. O yüksek ateşi kar gibi dokunuşlarla şaşırtır ve düşürürdü. O gergin bacakları ve kendi sakinliğiyle şaşırtıyor ta ki uzuvlar rahatlayıp kendini ona teslim edene kadar. O ağacın kabuğu altındaki bozuk şerbeti biliyordu, ancak nasıl parmaklarıyla buna ulaşabildiğini hiç bilmiyorum. O pasın altında güçlü çeliği bilirdi ancak o nasıl kılıcı kurtarıp parlattığını hiç kimse bilmiyor. Bazen bana öyle geliyordu ki o güneşin altında yaşayan her şeyin acılı mırıldanmalarını duyuyor ve onları yukarı kaldırıyor ve onları destekliyor, değil sadece kendi bilgisiyle aynı zamanda yükselip bir bütün olmaları için kendilerinde var olan kudretlerini onlara açıklardı. Yine de bir hekim olarak kendisi ile ilgili pek endişeli değildi. O daha ziyade din ve bu ülkenin siyaseti ile meşgul olurdu. Ve bunun için pişmanım çünkü her şeyden önce ihtiyacımız olan vücudun sağlam olmasıdır. Ancak bu Suriyeliler bir hastalığa kapıldıklarında tıbbi dermen yerine argümanlar ararlardı. Ve ne yazık ki onların hekimlerinin en büyük hekimi pazar yerinde konuşmalar üretmekten başka bir şeyi seçmedi.

SİMUN NAMI DİĞER PETRUS

Rabbim ve Efendim İsa'yı ilk kez Celile gölü kıyısında gördüm, kardeşim Andreas'da benimleydi ve biz sulara ağ atıyorduk. Ve dalgalar hırçın ve yüksekti ve biz sadece birkaç balık tutmuştuk. Ve kalplerimiz hüzünle doluydu. Birden İsa sanki o anda orada belirmiş gibi yakınımızda durdu, çünkü yaklaştığını görmemiştik. Bizi isimlerimizle çağırdı ve dedi ki: "Eğer beni takip ederseniz ben sizi balık kaynayan bir girişe götüreceğim."

Ben O'nun yüzüne baktığımda ağ elimden düştü, çünkü içimde bir ateş tutuşmuştu ve O'nu tanıdım. Ve kardeşim Andreas konuştu ve dedi ki: "Biz bu kıyılar üzerindeki tüm girişleri biliyoruz ve böyle rüzgârlı bir günde balık bizim ağların ötesinde bir derinlik aradıklarını da biliyoruz." Ve İsa "daha büyük bir denizin kıyılarına doğru beni takip edin. Sizi insan avcısı yapacağım. Ve ağınız bir daha asla boş kalmayacaktır," yanıtını verdi. Ve biz kayığımızı ve ağımızı terk ederek O'nu izledik. Ben kendim O'nun kişiliğinin yanında yürüyen, görünmez bir güç, tarafından itildim. Ben nefes nefese ve merak dolu, O'na yakın yürüdüm ve kardeşim Andreas'da şaşkın ve hayretler içinde arkamızdaydı. Ve biz kumda yürürken ben cesaretimi toplayıp O'na şöyle söyledim: "Efendim, ben ve kardeşim sizin ayak izlerinizi takip edeceğiz ve siz nereye giderseniz biz de oraya gideceğiz. Ancak eğer bu gece bizim eve gelmek sizi memnun edecekse biz ziyaretinizle iftihar edeceğiz. Evimiz geniş değil, tavanımız yüksek değil ve oturacağınız sadece tutumlu sofra olacaktır. Yine de kulübemizin uyumuna katlanabilirseniz eğer o bize bir saray olacaktır. Ve keşke bizimle ekmek koparsanız, o zaman biz sizin huzurunuzda karadaki prenslerin gıpta ettikleri oluruz. Ve O, "Evet, ben bu gece sizin konuğunuz olacağım," dedi. Ve ben kalbimin içinde sevindim. Ve biz evimize ulaşana kadar O'nun arkasından sessizce yürüdük. Ve biz kapı eşiğinde durduğumuzda İsa

şöyle söyledi: "Barış bu evin ve onun içinde yaşayanların üzerinde olsun." Sonra O içeri girdi ve biz de O'nu izledik. Eşim ve eşimin annesi ve benim kızım O'nun önünde durdular ve O'na ibadet ettiler, sonra da önünde diz çöktüler ve O'nun kol ağzından öptüler.

Onlar, seçilmiş ve çok sevilen bu zatın, bizim misafirimiz olmak için geldiğine şaşırdılar; Çünkü Ürdün Nehri yakınında Vaftizci Yahya'nın O'nu insanlara takdim ettiğinde onlar O'nu zaten önceden görmüşlerdi. Ve eşim ve eşimin annesi hemen akşam yemeğini hazırlamaya başladılar. Kardeşim Andreas utangaç bir adamdı, ama onun İsa'ya olan inancı benim inançtan daha derindi. Ve sonra ancak on iki yaşında olan kızım, O'nun yanında durdu ve sanki o Bizi bırakıp geceye tekrar dönmek istiyormuş korkusuyla O'nun giysilerinden tuttu. O çobanını bulmuş kayıp bir koyun misali O'na sarıldı. Sonra sofraya oturduk ve O, ekmek kopardı, şarap döktü, bize döndü ve şöyle dedi: "Arkadaşlarım, Babamızın bize lütfederek verdiği gibi, sizde bu yiyecekleri lütfederek benimle paylaşınız." Bu sözleri O bir lokmaya dahi dokunmadan evvel söyledi, çünkü O misafirin ev sahibini şereflendirmek için yaptığı eski bir gelenek usulünü sürdürmek istiyordu. O'nunla birlikte masa etrafında otururken kendimi sanki Büyük kralın şölen sofrasında oturuyormuşuz gibi hissettik. Genç ve cahil olan Kızım Petronelah, O'nun yüzüne baktı ve ellerinin hareketlerini izledi. Ve ben onun gözlerinde gözyaşlarından bir perde gördüm. O sofrayı terk ettiğinde ardından O'nu izledik ve asma çardakta O'nun etrafına oturduk. Ve O, bize konuştu ve biz O'nu dinledik ve kalplerimiz kuşlar gibi içimizde çırpındı. O insanoğlunun ikinci doğumundan konuştu; göklerin kapılarının açılması ve yere inen ve tüm insanlara barış ve iyi tezahür getiren meleklerden ve tüm insanoğullarının özlemlerini Yüce Rabbin tahtına taşıyan meleklerden bahsetti. Sonra gözlerimin içine baktı ve kalbimin derinliklerini seyretti. Ve O, seni ve kardeşini seçtim ve benimle gelmeniz icap ediyor. Siz emek verdiniz ve ağır yükler altında kaldınız," dedi. Şimdi ben size rahatlık vereceğim. "Benim

boyunduruğumu alın ve benden öğrenin çünkü benim kalbim barış ve ruhunuz zenginliği ve eve dönüşü bulacaktır. O böylece konuşurken ben ve kardeşim önünde durduk ve ben O'na şöyle dedim: Efendim biz sizi dünyanın öbür ucuna dek takip edeceğiz. Bizim yükümüz dağ kadar ağır bile olsa Sizinle birlikte bunu mutluluk içinde taşıyacağız. Ve yol kenarında düşecek olsak cennete yoluna giderken düşmüş olduğumuzu bilecek ve bundan memnun kalacağız." Ve kardeşim Andreas konuştu ve dedi ki: "Efendim, biz ellerinizi ve tezgâhınız arasındaki ipler olacağız. Dilerseniz bizi giysi kumaşı olarak dokuyunuz çünkü biz Yücenin Yücesi olanın giysilerinde olmak isteriz." Ve eşim yüzünü kaldırdı ve yanakları üzerinde gözyaşları vardı ve o sevinç ile konuşarak şöyle dedi: "Rabbin adına gelen Sana ne mutlu. Seni içinde taşıyan rahme ve sana süt veren memeye ne mutlu." Ve sadece on iki yaşında olan kızım ayaklarının yanına oturdu ve O'na yakın sokuldu. Ve kapı eşiğinde oturan eşimin annesi bir kelime dahi etmedi. O sadece sessizce ağladı ve onun şalı gözyaşları ile ıslandı. O zaman işte İsa ona yürüdü ve yüzünü kendi yüzüne kaldırdı ve ona dedi ki: " Siz tüm bunların annesisiniz. Siz sevinçten ağlıyorsunuz ve ben gözyaşlarınızı belleğimde saklayacağım. " Ve şimdi yaşlı ay ufukta yükseldi. Ve İsa, bir an için ona baktı ve sonra o bize döndü ve "Geç oldu," dedi. "Yataklarınıza gidin, Tanrı yaslanacağınız yeri ziyaret etti. Ben şafağa kadar burada bu çardakta olacağım. Ben bugün ağımı attım ve onunla iki adam yakaladım. Ben memnunum ve şimdi size iyi geceler diliyorum."

Sonra eşimin annesi, "Ama biz evin içinde yatak koyduk, ben içeri girip dinlenmeniz için dua ediyorum," dedi. Ve O ona cevap vererek şöyle dedi: "Ben gerçekten de dinleneceğim, ama bir çatı altında değil. Üzüm gölgesi ve yıldızlar altında yatmama bu gece için katlanın. O yatak yorgan ve yastığı acele dışarı getirdi kurdu. Ve O ona gülümsedi ve dedi ki: "Bakın, ben iki kez yapılan bir yatak üzerine yatacağım." Sonra O'nu bıraktık ve evin içine girdik ve en son içeri giren kişi kızım oldu. Ben kapıyı kapatana dek gözleri

O'nun üzerinde idi. Böylece ben ilk kez Rabbim ve Üstad'ımı bildim. Uzun yıllar önce olmasına rağmen, hâlâ bugünmüş gibi geliyor.

KAYAFA BAŞ RAHİP

O adam İsa ve O'nun ölümü hakkında konuşurken göz önünde bulundurmamız gereken şu iki yalın gerçeği düşünmemiz gerekmektedir: Tevrat'ın bizim tarafımızdan güvende tutulması ve bu krallığın da Romalılar tarafından korunmasının gerekliliğidir. Şimdi o adam bize ve Roma'ya meydan okuyan adam oldu. O basit insanların aklını zehirledi, onları sanki sihirle bize ve Sezar'a karşı ayaklandırdı. Benim kendi kölelerim, hem erkek hem de kadınları, pazar yerinde onun konuşmalarını dinledikten sonra, suratsız ve asi olmaya başladılar. Bazıları evimi terk etti ve geldikleri çöle geri kaçtılar. Tevrat'ın bizim Vakfımız ve güç kule olduğunu unutmayın. Bizde onun elini dizginlemek için bu güç varken hiçbir insanoğlu bizi baltalayamayacak ve surları Davut'un koyduğu antik taşlar üzerinde durduğu sürece hiçbir insanoğlu Kudüs'ü alaşağı edemeyecektir. Eğer İbrahim'in tohumu gerçekten burada yaşayacak ve gelişecekse, o zaman bu toprak temiz kalmalıdır.

Ve o adam, İsa, bir bozguncu ve bir yıkıcı idi. Biz onu kararlı ve temiz bir vicdanla öldürdük. Ve Musa'nın yasalarını aşağılayan ve kutsal mirasımızı kirletmeye çalışan herkesi de öldüreceğiz. Biz ve Pontius Pilatus bu adamdaki tehlikeyi biliyorduk ve aynı zamanda O'nu bir sona getirmenin akıllıca olduğunu da. Ben O'nun takipçilerinin de aynı sona ve kelimelerin yankısının da aynı sessizliğe getirilmesini temin edeceğim. Eğer Yudea yaşayacak ise ona karşı gelecek bütün insanlar aşağı tozun içine çekilmelidir. Ve Yudea ölmeden evvel Samuel peygamberin yaptığı gibi ben de ağarmış saçlı kafamı küllerle örtecek ve üzerimdeki Harun'un bu giysisini yırtacak ve sonsuza dek çullar içinde gezeceğim.

YOANNA, HİRODES'İN KAHYASININ KARISI

(Çocuklar üzerine)

İsa evli değildi, ama kadınların dostuydu ve bilinmek istedikleri hoş bir dostluk çerçevesinden bilirdi onları. Ve O çocukları onların kendilerini şefkat ve anlayışla sevilmelerini istedikleri gibi severdi. O'nun gözlerinin ışığında onlar bir baba ve bir erkek kardeş ve bir oğul idiler. O dizlerinin üzerine koyduğu çocuğa "Kudretin ve özgürlüğün bundandır ve ruhun krallığı da bunun aynısındandır" derdi. İsa'nın, Musa'nın yasalarını dikkate almadığını ve Kudüs'te ve kırlardaki fahişelere aşırı bağışlayıcı davrandığını söylüyorlardı. Ben kendim o zaman bir fahişe olarak suçlamıştım çünkü ben benim kocam olmayan bir adamı, bir Sadukiyi sevmiştim. Ve ben sevgilimle beraber olduğum bir gün Sadukiler evimi bastılar ve onlar beni yakalayarak ele geçirdiler ve sevgilim uzaklaşarak gitti ve beni terk etti. Sonra beni İsanın eğitim verdiği yere Pazar yerine götürdüler. Amaçları beni O'nun önüne çıkartıp O'nu deneyerek tuzağa düşürmekti. Ama İsa beni yargılamadı ve beni utandıranları utandırdı. Ve onları azarladı ve bana kendi yoluma gitmemi söyledi. Ve bundan sonra hayatın tüm tatsız meyveleri ağzıma tatlı geldi ve kokusuz çiçekleri benim burun deliklerine koku üfledi. Ben namı kusurlu olmayan bir kadın oldum, özgürdüm ve başım artık öne eğik değildi.

RAFZA, KANALI GELİN

Bu O halk tarafından bilinmeden önce oldu. O'nun bizim kapıda durması ben annemin bahçesinde, gül çalılarıyla uğraştığım bir zaman da oldu. Ve O, "Ben susadım. Bana kuyunuzdan biraz su verebilir misin?" dedi. Ve ben koştum ve gümüş fincanı getirdim, su ile doldurdum ve içine Yasemin şişesinden birkaç damla döktüm.

Ve O, kana kana içti ve memnun kaldı. Sonra gözlerimin içine baktı ve dedi ki: "Benim bereketim üzerinizde olacaktır." O böyle söylediğinde, ben sanki hızla esen bir rüzgârın vücudumdan geçtiğini hissettim. Ben artık utangaç değildim Ve şöyle dedim "Efendim, ben Celileden Kanalı bir adamla nisanlandım. Ve önümüzdeki haftanın dördüncü gününde evleneceğim. Lutüf edip düğünüme gelerek evliliğimi varlığınızla şereflendirmek istemez misiniz?" Ve O, "Ben, geleceğim çocuğum" diye yanıtladı. Dikkat edin "Çocuğum," dedi, vine de kendisi sadece bir delikanlıydı ve ben neredeyse yirmi olmuştum. Sonra O yoldan aşağı doğru vürüdü. Ve annem beni çağırana kadar ben bizim bahçenin kapısında durdum. Önümüzdeki haftanın dördüncü gününde ben damadın evine götürüldüm ve evliliğe verildim. Ve İsa geldi ve O'nunla birlikte Annesi ve kardeşi Yakup'ta geldi. Ve kızlık yoldaşlarım Kral Süleyman'ın düğün şarkılarını seslendirirken onlar misafirlerimizle birlikte düğün masasının etrafında oturdular. Ve İsa yemeğimizden yedi, şarabımızdan içti, bana ve diğerlerine gülümsedi. Ve O çadırına sevdiğini getiren âşık, bir efendinin kızını seven genç bağcının sevdiğini annesinin evine götürdüğü ve bir dilenci kızla karşılaşan, onu kendi âlemine götürüp atalarının taşlarıyla taçlandıran prensin şarkıları gibi tüm şarkıları dinledi. Ve vine de sanki benim henüz duyamadığım şarkıları dahi dinliyormuş gibi görünüyordu. Gün batımında damadın babası İsanın annesine geldi ve fısıldayarak şöyle dedi: "Bizim artık misafirlere sunacak şarabımız kalmadı. Ve gün henüz bitmedi." Ve İsa fısıltıyı duydu ve dedi ki "kadeh taşıyıcısı

daha hâlâ şarabın var olduğunu bilir." Ve bu gerçekten de öyleydi. Ve misafirler kaldığı sürece herkes için içilir iyi şarap vardı. Mevcut zamanda İsa bizimle konuşmaya başladı. O yeryüzü ve cennet harikaları, gece yeryüzüne inince çiçek açan gökyüzü çiçekleri ve gündüz yıldızları gizlediğinde yeryüzünde çiçek açan çiçekler hakkında konuştu. O bize öykü ve meseller söyledi ve sesi bizleri büyüledi ve biz sanki bir öngörüde bulunuyormuşçasına O'na baktık, kadeh ve tabakları unuttuk. Ve O'nu dinlerken ben uzak ve bilinmeyen bir âlemdeydim sanki. Bir süre sonra konuklardan biri damadın babasına "Siz düğünün sonu kadar iyi şaraptan sundunuz. Başka ev sahipleri bunu yapmazlar" dedi. Ve bütün herkes düğünün sonunda başında olandan daha iyi şarabın olması İsanın yarattığı bir mucize olduğuna inanıyorlardı. Ben de Isanın şarabı döktüğüne inanıyordum ama hayret içinde değildim çünkü mucizeyi ben zaten O'nun sesinde dinlemiştim. Ve sonradan gerçekten de, hatta ilk çocuğum doğana kadar da, O'nun sesi hep kalbime yakın kalmıştır. Ve hatta şimdi bile bizim köy ve yakın civardaki köylerde bu güne kadar, bizim konuğun sözleri hâlâ hatırlanır. Ve onlar "Nasıralı Isa'nın ruhu en iyi ve en eski şaraptır" derler.

ŞAM'DAKİ İRANLI BİR FİLOZOF

Ben ne bu adamın kaderinden bahsedebilir,m ne de O'nun müritlerine ne yapılması gerektiğini söyleyebilirim. Bir elmanın kalbinde gizli bir tohum görünmez bir meyve bahçesidir. Yine de bu tohum bir kayanın üzerine düşerse, bu boşa çıkacaktır. Ancak bunu söyleyebilirim: İsrail'in eski Tanrısı sert ve acımasızdır. İsrail; nazik ve bağışlayıcı olan, onlara acıyan, kendi hatalarını tartmak ve yanlışlarını ölçmek yerine güneş ışınlarıyla inen ve sınırlarının yolu üzerinde yürüyen başka bir Tanrı'ya sahip olmalıdır. İsrail kalbi kıskanç bir kalp olmayan ve belleği eksiklerini kısa sürede

unutan ve üçüncü hatta dördüncü nesillerden bile intikamını almaya kalkışmayan bir Tanrı ortaya çıkarmalıdır. Burada Suriye'deki insan da başka topraklardaki insan gibidir. O da kendi anlayışının aynasına bakar ve kendi Tanrısını orada bulur. O kendi Tanrısını kendine benzerliğine benzer şekilde şekillendirir ve kendi imajını yansıtana tapar. Gerçekte insan, bu yükselsin ve arzularının tüm toplamını gerçekleştirsin diye kendi derin özlemlerine dua eder. İnsanın ruhunun ötesinde başka derinlik yoktur ve ruh kendi özünü çağıran derinliktir çünkü konuşmak için başka bir ses ve duymak için başka bir kulak yoktur. Hatta biz İran'da olanlar da sunak üzerine yaktığımız ateşle vücudumuzun dans etmesini ve güneşin yuvarlak çemberinde yüzlerimizi görmek istiyoruz. Şimdi O'nun Baba diye hitap ettiği İsa'nın Tanrısı, İsa'nın kavmine bir yabancı kalmaz ve onların arzularını yerine getirmek ister. Mısır Tanrıları taştan yüklerini üzerlerinden atmış ve özgür olmak için hâlâ bilmek özgür olanlar arasına katılmak için Nubya çölüne kaçtılar. Yunan ve Roma Tanrıları kendi gün batımları içinde kayboluyor. Onların içinde doğdukları sihirli korulukları Atinalılar ve İskenderiyelilerin eksenleri tarafından aşağı indirilmiştir. Bu topraklarda yüksek olan yerler bile Beyrut avukatları ve Antakya'nın genç münzevileri tarafından alçağa düşürülmüştür. Yaşlı kadınlar ve yorgun erkekler sadece atalarının tapınaklarını arıyor, yolun sonunda bitkin olanlar sadece onun başlangıcını arıyor. Ama bu adam İsa, bu Nasıralı, her hangi bir insanın ruhuna benzememek için fazla uçsuz bucaksız, cezalandırmak için fazla bilge ve yarattıklarının günahlarını anımsak içinse fazla sevecen bir Tanrı'dan bahsetti bize. Ve Nasıralının bu Tanrısı yeryüzü çocuklarının eşiğinden geçecek, kalplerinde oturacak, duvarları içinde bir nimet ve yolları üzerinde bir ışık olacaktır. Ancak benim Tanrım Zerdüşt Tanrısıdır, gökyüzünde bir güneş, yeryüzünde bir ateş ve insanın bağrında bir ışık olan bir Tanrı'dır. Ve ben bundan memnunum. Benim başka bir Tanrı'ya ihtiyacım yok.

DAVUD TAKİPÇİLERİNDEN BİRİ

Ben O artık aramızda olmadığı zamana kadar O'nun söylevleri veya O'nun mesellerinin anlamını bilmiyordum. Hayır, O'nun sözleri gözlerimin önünde yaşayan formlar almayana ve ete kemiğe bürünerek kendi günlerimin ordusunda yürümeye başlayana kadar anlayamadım. Size şunu söyleyeyim; bir gece evimde kitaba kaydetmek için O'nun sözlerini ve işlerini anımsamaya çalıştığım bir sırada içeri üç hırsız girdi. Ve ben onların malımı almak için beni soymaya geldiklerini bilmeme rağmen kılıcımla onları karşılamayı ya da "Burada ne yapıyorsunuz?" demek yerine yaptıklarıma odaklanmıştım. Ama efendiye ilişkin anılarımı yazmaya devam ettim. Ve hırsızlar gittikten sonra "cübbenizi alana diğer cübbelerinizi de verin" dediğini anımsadım. Ve anladım. Ben oturmuş O'nun sözlerini kaydederken, hatta sahip olduğum her şeyi taşıyıp götürseler bile, hiçbir insanoğlu beni durduramazdı. Tıpkı malımı korumam gerektiği gibi benliğimi de korumam gerekiyordu, çünkü büyük hazinenin onda yattığını biliyordum.

LUKA

(İkiyüzlüler üzerine)

İsa ikiyüzlülerden nefret eder ve onları aşağılardı. Ve O'nun gazabı onları kırbaçlayan bir fırtına gibiydi. Onun sesi kulaklarında gök gürültüsü oldu ve O onları sindirdi. O'na olan korkuları yüzünden O'nu öldürmeye çalıştılar. Ve karanlık yeryüzünde köstebekler gibi O'nun ayak izlerini baltalamak için çalıştılar. Ama O, onların tuzaklarına düşmedi. Onlara gülüp geçti çünkü O ruhun ne alay edilebilir ne de görünmez çukurlara düşürülebilir olmadığını biliyordu. O elinde bir ayna tuttu ve ondaki miskin ve topallık ve zirve yolunda yol kenarında sendeleyerek düşenleri gördü. Ve o

hepsine de acıdı. O hatta onları kendi boyuna yükseltip, onların yükünü taşımayı bile istedi. Hayır, O kendi gücüne zayıflıklarını yaslamalarını teklif ederdi. O tamamen yalancıyı, hırsızı ya da katili mahkûm etmedi, ama tamamen yüzü maskeli ve eli eldivenli olan ikiyüzlüleri kınadı. Çoğu zaman ben kalpleri çöplükten gelen herkesi kutsal arazilerinde barındıran ancak yine de ikiyüzlülere kalbi kapalı ve mühürlü olanları düşündüm. O'nunla Nar bahçesinde dinlendiğimiz bir günde ben O'na "Efendim Siz ikiyüzlüler dışında tüm günahkâr; zayıf ve sakat olanı af ve teselli ediyorsunuz" dedim. Ve O "Siz günahkâra zayıf ve sakat demekle sözlerinizi iyi seçtiniz" dedi. Ben beden zayıflıklarını ve ruhlarındaki sakatlıklarını bağışlıyorum çünkü bu hatalar onların üzerine ataları tarafından ya da komşularının aç gölülüğü tarafından koyuldu. Ama ikiyüzlülere tahammül edemiyorum çünkü kendi dürüstlük verimliliği üzerine boyunduruğu kendisi koymuştur. Sizin günahkâr diye tanımladığınız zayıflar, yuvasından düsen tüyü bitmemiş yavrular gibidirler. İkiyüzlü olan bir kayanın üzerinde duanın ölümünü bekleyen yırtıcı akbabadır. Zayıflar çölde kaybolan insanlardır. Ama ikiyüzlü kaybolmamıştır. O henüz yolunu biliyor yine de kum ile rüzgâr arasında gülüyordur. "Bu sebepten onu kabul etmiyorum." Efendimiz böyle konuşmasına rağmen ben anlayamadım. Ama şimdi anlıyorum. Sonra ülkenin ikiyüzlüleri O'nu ellerine geçirip yargıladılar ve böyle yapmakla kendilerini haklı çıkardılar. Onlar O'na karşı tanık ve delil olarak Musa'nın Sanhedrin yasasını gösterdiler. Onun ölümü, her gün doğumunda yasayı çiğneyenler ve her gün batımında yasayı yeniden çiğneyenlerin elinden oldu.

MATTA DAĞDAKİ VAAZ

Bir hasat günü İsa bizi ve diğer arkadaşlarını tepere çağırdı. Yeryüzü kokulu idi ve düğününü kutlayan bir kralın kızı gibi tüm mücevherlerini takmıştı. Ve damat'ta gökyüzü olmuştu. Biz yükseklikleree ulaştığımız da İsa defne koruluğunda durdu ve şöyle dedi "Burada dinlenin, zihninizi susturun ve kalbinizi açın, çünkü Size söylemem gereken çok şey var." Sonra biz çimlerin üstüne yaslandık ve her tarafımızda yaz çiçekleri vardı İsa bizim aramızda oturdu. Ve İsa dedi ki:

"Ne mutlu ruhu içinde huzura.

Ne mutlu mallarına tutsak olmayanlara, çünkü onlar özgür olacaktır.

Ne mutlu acılarını hatırlayanlara çünkü onların acıları içinde onları sevinçleri bekleyecektir.

Ne mutlu hakikat ve güzelliğe acıkanlara çünkü açlıkları onlara ekmek ve susuzlukları onlara soğuk suyu getirecektir.

Ne mutlu, nazik olanlara çünkü onlar kendi öz nezaketleri tarafından teselli görecektir.

Ne mutlu, kalbi temiz olanlara çünkü onlar Tanrı ile bir olacaktır.

Ne mutlu merhametli olanlara çünkü kendi paylarına düşen merhamet olacaktır.

Ne mutlu barışı yaratanlara çünkü onların ruhları savaşın üstünde yaşayacak ve onlar çömlekçinin tarlasını bir bahçeye dönüştürecekler.

Ne mutlu av olanlara çünkü onların hızlı koşan ayakları ve uçacak kanatları olacaktır.

Sevinin ve neşelenin cünkü cennetin krallığını kendi içinizde buldunuz. Eskinin şarkıcıları bu krallığın şarkısı seslendirirken yargılandılar. Sizde yargılanacaksınız ve onun içinde orada sizin onur ve ödülünüz yatıyor.

Siz yeryüzünün tuzusunuz; tuz lezzetini kaybederse insan kalbinin tuzlanması mı gerekir?

Siz dünyanın ışığısınız. Bu ışığı bir kilenin altına bırakmayın. Tam aksi bırakın Tanrı'nın şehrini arayanlara zirveden parlasın.
Benim din bilginleri ve Ferisilerin yasalarını yok etmek için geldiğimi düşünmeyin; çünkü aranızdaki günlerim sayılı ve sözlerim kısıtlı ve benim başka bir yasayı yerine getirmek ve yeni bir antlaşma ortaya çıkarmak için sadece saatlerim var.
Size öldürmemeniz söylendi, ancak ben size nedensiz yere öfkelenmemenizi söylüyorum."
"Size Tanrı'nın burun delikleri yağ kokularıyla beslenmesi ve sizin günahlarınızı affedebilmesi için buzağınızı, kuzu ve güvercininizi tapınağa getirmeyi ve sunağın üzerinde onları öldürmeyi eskiler yüklediler. Ama ben size en baştan beri O'nun olanı siz O'na verebilir misiniz ve tahtı sessiz derinliğin üstünde ve kolları evreni kuşatan Tanrı'ya siz tatmini verebilir misiniz?" derim. Aksine, "Tapınağı aramadan evvel ilk önce kardeşinizi arayın ve onunla barışın ve komşularınıza sevecen biri olun. Çünkü bunların ruhlarındadır ki Tanrı yıkılmayacak bir tapınağı inşa etmiştir ve onların yüreklerinde hiç bir zaman yok olmayacak bir sunağı yükseltmiştir."
"Size dişe diş, göze göz olduğu söylendi. Ancak ben size kötülüğe karşı direnmeyin, çünkü direnç kötülüğün gıdasıdır ve onu güçlü kılar" derim. "Ve sadece zayıf olanlar kendi intikamlarını alır. Ruhun güçlüsü affeder ve yaralının affetmesinde onur şerefi vardır.
Gıda için sadece meyve dolu verimli ağaç sarsılır ya da taşlanır.
Yarına dikkat etmekten ziyade bugüne bakın, çünkü bugünün yeterliliğidir onun mucizesi.
Yeryüzü ve Göklerdeki Babamız, Adınız kutsaldır Adınız.
Tıpkı uzayda olduğu gibi bizimle birlikte yapılacaksınız.
Bir güne yetecek kadar ekmeğinizden bize verin.
Şefkatinizle bizi bağışlayın ve birbirimizi affetmemiz için bizi büyütün.
Bize kendinize doğru rehberlik edin ve karanlıkta aşağı doğru bize elinizi uzatın.

Çünkü krallık sizin ve gücümüz ve tamamlanışımızda siz varsınız."

Ve şimdi akşam olmuştu ve İsa tepelerden aşağı doğru yürüdü ve hepimiz de ardından O'nu izledik. Ve ben O'nu izlerken dualarını yineliyor, söylediği tüm her şeyi anımsıyordum; çünkü ben o gün pul gibi dökülen sözlerin sırça gibi kurulup sıkıca büyümesi ve başımızın üstünde dalgalanan kanatların demir toynaklar gibi yeryüzünde çarpacağını biliyordum.

ZEBEDİOĞLU YUHANNA

Siz bazılarımızın İsa'ya Mesih, bazılarımızın Kelam, yine bazılarınızın da İnsanoğlu dediğinden bahsettiniz. Ben size bana verilen bu ışıkta bu isimleri açığa kavuşturmayı deneyeceğim. Mesih, o eski günlerde olan, İnsanoğlunun ruhunda yaşayan Tanrı alevidir. O bizi ziyaret eden hayatın alevidir ve huzuruna vücudumuz gibi bir vücut alır. O Rabbin iradesidir. O sesimizle bize konuşan ve işittiğimiz de, anlayalım diye kulaklarımızda yaşayan ilk Kelamdır. Ve Rabb'in Kelamı, Tanrımızın ete kemiğe durduğu, size bana benzeyen bir insanoğludur. Çünkü biz ne bedensiz rüzgârın şarkısını işitebiliyor ne de siste yürüyen yüce benliğimizi görebiliyorduk. Mesih birçok kez dünyaya geldi birçok topraklarda yürüdü. O her zaman bir yabancı ve bir kaçık olarak görülmüştür. Yine de O'nun sesi boşluğa asla inmedi ve insan zihnini tutmak için özen göstermediğini insanoğlunun hafızası tutmaktadır. Buydu Mesih, en içten ve en yüce olan, insanoğluyla sonsuzluğa yürüyen. Hindistan'ın yol kavşaklarında O'nu duymadınız mı peki ya Magi Ülkesi ve Mısırın kumları üzerinde? Ve burada sizin Kuzey Ülkenizde ozanlarınızın eski Prometheus şarkısı olan, yangını getiren, O insanoğlunun gerçekleşen arzusu olan, kafeslenmiş umutları özgürleştiren ve insan ile canavarın ruhlarını hızlandırmak için bir ses ve Lir getiren Orpheustu. Ve Mitra, kral olanı ve insanoğlunun eski uykusundan uyanan ve rü-

yalarımızın yatağında duran Persliler Peygamberi Zerdüşt'ü bilmiyor musunuz? Bin yılda bir görünmez Tapınakta buluştuğumuzda kendimizi güzel bir çobana dönüştürdük. Sonra somutlaşan biri ileri çıktı ve O'nun gelişiyle sessizliğimiz şarkıya dönüştü. Oysa ne kulaklarımız her zaman bunu duymaya ne de gözlerimiz görmeye açıktı. İsa, Nasıralı doğdu ve kendimiz gibi yetiştirildi; annesi ile babası bizim ana babamız gibiydi ve O bir insanoğluydu. Ama Mesih, Kelam, başlangıçta olan kişi, hayatlarımızı zengin dolu dolu yaşamamızı arzulayan O Ruh, Isa'ya geldi ve O'nunla birlikte oldu. Ve bu Ruh Rabbin usta eli ve Isa'da arp oldu. Ruh ilahi idi ve Isa'da bunların içinde dönen oldu. Ve İsa, Nasıralı adam, bizimle birlikte güneşte yürüyen ve bize arkadaşları diyen şahıs ev sahibi ve Mesih'in sözcüsü oldu. O günlerde Celile, onun vadi ve tepeleri O'nun sesinden başka bir ses işitmiyordu. Ve o zamanlar ben bir delikanlıydım, O'nun yolunda yürüyen ve ayak izlerini takip eden biriydi. Ben O'nun ayak izlerini takip ettim ve Celileli İsa'nın dudaklarından Mesih'in sözlerini duymak için, O'nun yolunda yürüdüm. Şimdi bazılarımızın O'na neden insanoğlu dediğimizi biliyorsunuz. Kendisi bu işimle çağrılmayı arzulardı, çünkü o insanoğlunun açlık ve susuzluğunu bilir ve insanoğlunun kendi yüce benliğini aradığını görebilirdi. İnsanın oğlu, Rahman Mesih, hepimizle birlikte olmayı arzulardı. O İsa, kardeşlerini Meshedilen O birine, hatta başlangıçtan beri Tanrı'yla olan Kelam'a yönlendirmeyi isteyen Nasıralıydı. Celileli İsa, insandan üstün insan hepimizi şair yapan Şair kalbimin içinde yaşar, uyanıp yükselmemiz ve çıplak hakikatle kayıtsız şartsız buluşabilmemiz için kapımızı çalan O Ruh kalbimin içinde yaşardı.

APENRAUM'DA GENÇ BİR RAHİP

O bir sihirbaz, bir sapkın, bir büyücü idi. Basit insanları tılsım ve efsunla yoldan çıkartan bir adamdı. Ve peygamberimizin kelamı ve atalarımızın kutsallığı ile oynadı. Evet,

hatta ölüleri bile kendisine tanık ve sessiz mezarları kendi öncüsü ve yetkilisi olmaya davet etti. O Kudüs ve kırsal bölgedeki kadınları sineği arayan bir örümceğin kurnazlığıyla aradı ve böylece onlar O'nun ağına düştüler. Çünkü kadınlar zayıf ve boş kafalılardı ve onlar harcanmamış tutkularını nazik ve yumuşak sözlerle teselli eden adamı izlemek istemişlerdi. O'nun sakat ve kötü ruhu tarafından ele geçirilen bu kadınlardan olmasa, adı insanoğlunun hafızasından silinmiş olurdu. Ve O'nu takip eden insanlar kimlerdi? Onlar boyunduruk altındaki, çiğnenmiş olan kalabalıklardı. Cehalet ve korkuları içinde onlar haklı Efendilerine karşı asla isyan etmezlerdi. Ancak kendi krallık serabında onlara yüksek mertebeler için söz verdiğinde kilin çömlekçiye yenik düştüğü gibi onlara dahi O'na yenik düştüler. O'nun düşlerindeki kölenin her zaman bir efendi ve cılızın da bir aslan olabileceğini bilmiyor musunuz? Celileli bir sihirbaz ve bir düzenbaz; kirli ağızlarından selam ve şükür duyabilmek için tüm günahkârların günahlarını affeden, belki O'nun sesine kulak verir ve O'nun emrine itaat ederler diye tüm umutsuz ve sefillerin solmuş kalpleri besleyen bir adamdı. O Sabbat'ı kanunsuzların desteğini kazanmak istedikleri için bozanlar ile beraber bozdu. Sanhedrinin dikkatini çekmek için yüce başrahiplerimiz hakkında kötü konuştu ve böylece muhalefet yoluyla şöhretini artırmayı yeğledi. Ben bu adamdan nefret ettiğimi sık sık söyledim. Evet, ben ondan ülkemizi yöneten Romalılardan da daha çok nefret ediyorum. Hatta gelişi bile Nasıradan, peygamberimiz tarafından lanetlenen, hiçbir iyiliğin çıkamayacağı Yahudi olmayanların çöplüğü bir şehirden.

NASIRA CİVARINDA ZENGİN BİR LEVİ

(İyi marangoz)

O iyi bir marangozdu. O'nun elinden çıkan kapıların kilidini hırsızlar asla açamazdı. Yaptığı pencereleri daima Doğu ve Batı rüzgârına açılmaya hazırdı. Ve o sedir ağacından sandılar yapardı, cilalı ve kalıcı ve pulluk ve tırmıkları güçlü ve ele kullanımını verimli kılardı. Ve Sinagoglarımız için rahleler ovmuştur. Onları altın duttan oyardı ve kutsal kitapların durduğu yerdeki her iki desteklerin üzerine açık kanatlar ve desteklerin altına da boğa, güvecin ve kocaman gözlü ceylanların kafalarını çizerdi. Bütün bunları Keldanı ve Rumların tarzında çizerdi! Ancak ne Keldani ne de Rumların sahip olduğu bir yetenek vardı becerileri arasında.Şimdi benim bu evim otuz yıl önce birçok el tarafından inşa edildi. Ben Celiledeki tüm kentlerinde usta ve marangozlar aradım. Bunların her birinin inşa etmek için yetenek beceri sanatları vardı ve ben yaptıkları tğm her şeyden memnun kalmıştım. Ama şimdi gelin ve Nasıralı İsa tarafından inşa edilen iki kapı ve bir pencereye bir bakın. Onlar sağlamlığıyla evimdeki her şeyle alay ediyorlar. Bu iki kapının diğer tüm kapılardan daha farklı olduğunu göremiyor musunuz? Ve Doğu doğru açılan pencere diğer pencerelerden farklı değil mi? O'nun yaptıklarından hariç bütün kapı ve pencerelerim yıllara yenik düşüyor. Sadece onlar unsurlara karşı güçlü duruyor. Ve o çapraz kirislere bakın, onları nasıl yerleştirdiğine bakın ve çiviler, bir tarafı nasıl tahrip etmeden çakılmış ve öbür tarafta nasıl sabitleştirilmişler. Ve asıl garip gelen iki kişinin ücretine layık olan emekcinin sadece bir kişi ücreti alması ve aynı emekçinin şimdi Israil'de bir peygamber sayılır olmasıdır.

Elinde testere olan o delikanlının bir peygamber olduğunu bilseydim ona alışmak yerine konuşması için yalvarır ve

daha sonra sözleri için daha fazla öderdim. Ve şimdi hâlâ evim ve tarlalarımda çalışan pek çok insan vardır. Elleri sadece malzemeleri üzerinde olan adamı elinin üstüne Tanrı elini koyduğu adamdan ben nasıl ayırabilirim?
Evet, Tanrı'nın elini nasıl tanıyabilirim?

GÜNEY LÜBNAN'DA BİR ÇOBAN

(Bir mesel)

O ve diğer üç adam orada uzaktaki yoldan yürüdüklerinde Yaz sonuydu. Akşam olmuştu ve O duraksadı ve orada otlağın sonunda durdu. Ben kavalımı çalıyordum ve sürüm etrafımda otlanıyordu. O durduğunda ben ayağa kalktım ve O'na doğru yürüyerek karşına dikildim. Ve o "İlyasın mezarı nerede? Buralarda yakında bir yerde değil mi?" diye sordu. Ve ben O'nu yanıtlayarak şöyle dedim "Efendim, Orada, büyük taş yığınları altındadır. Hatta bugün bile yoldan her gelip geçen bir taş alıp o yığının üstüne koyuyor." Ve O bana teşekkür etti ve uzaklaştı, arkadaşları da ardından O'nu izlediler. Ve üç gün sonra kendisi de bir çoban olan Ganaliel bana geçen adamın Yudeada bir peygamber olduğunu söyledi ama ben ona inanmadım. Yine de ben bir ay boyunca bu adamı düşündüm. Bahar geldiğinde İsa bir kez daha otlaktan geçti ama bu kez yalnızdı. O gün ben kavalımı çalmıyordum çünkü bir koyunumu kaybetmiştim, yastaydım ve kalbim içimde hüzünlüydüm. Yanına gittim ve önünde kıpırdamadan önünde durdum çünkü avuntuya ihtiyacım vardı. O bana baktı ve dedi ki; "kavalını bugün çalmıyorsun ve gözlerindeki bu hüzün, neden?" Ve ben yanıt verdim "koyunlarımın arasından koyunumun biri kayıp. Onu her yerde aradım ama hiçbir yerde bulamadım. Ve ne yapacağımı bilemiyorum." Ve O bir an için sessiz kaldı, sonra bana gülümsedi ve dedi ki "Burada biraz bekle sen,

ben koyunu bulup getireceğim." O, uzaklaştı ve tepelerin arasında kayboldu. Bir saat sonra geldi ve koyunum da arkasında O'na yakındı. Ve önüme gelip durduğu zaman koyunda benim yaptığım gibi O'nun yüzüne bakıyordu. Sonra ben koyunu sevinçle kucakladım. Ve O elini omzuma koydu ve şöyle dedi "Bugünden itibaren bu koyunu süründeki diğer koyunların hepsinden daha çok seveceksin çünkü o kayboldu ve şimdi bulundu." Ve ben tekrar sevinçle koyunu kucakladım ve o bana yakın geldi ve ben sessiz kaldım. Ben İsa'yı teşekkür kafamı kaldırdığım da o çoktan uzaklara gitmişti ve benim O'nu izleyecek cesaretim yoktu.

VAFTİZCİ YAHYA

(Vaftiz şakirtlerinden biriyle konuşurken)

İsa'nın sesi muharebe alanlarından yükselirken ben bu kötü delikte sessiz değilim. O özgürken ben ne tutsak tutulabilirim ne de hapsedilebilirim. Onlar bana engerek, O'nun aslanlarının yanına kıvrılmış diyorlar, ama ben "engerekler O'nun gücünü uyandıracaklar ve O onları topuklarıyla ezecektir" diye yanıt veriyorum. Ben sadece O'nun şimşeğinin gök gürültüsüyüm. İlk ben konuşmuş olsam da Kelam ve amaç O'ydu. Onlar beni habersiz yakaladı. Belki onlar O'nun üzerine de el koyacaklar. Yine de Kelamını tamamen telaffuz etmeden önce değil. Ve O'nun, onları aşması gerekir. Arabası onların üzerinden geçecek, atlarının yelesi onları ezecek ve O muzaffer olacaktır. Onlar nuzrak ve kılıçlarla ilerleyecek ama O ruhun gücüyle onları karşılayacaktır. O'nun kanı toprağa akacaktır ama bu yaraları ve verdiği acıları kendileri duyacak ve kendi günahlarından temizlene kadar gözyaşlarıyla vaftiz olacaklardır. Lejyonları demir tekelerle O'nun şehirlerine hücum edecekler ancak yolları üzerinde Ürdün Nehrinde boğulacaklar. Ve O'nun duvar ve

kuleleri yükseldikçe yükselecek ve O'nun savaşçılarının kalkanları güneşte daha fazla parlayacaktır. Onlar benim O'nunla aynı lig de olduğumu, maksadımızın halkı ayaklandırma ve Yudea krallığına karşı isyan etmeye teşvik etmek olduğunu söylüyorlar. Ben yanıt veriyorum ve keşke sözler yerine alevlerim olsaydı. Eğer bu eşitsizlik çukuruna krallık deniliyorsa koy yıkılsın ve yeryüzünden silinsin. Sodom ve Gomore'nin yoluna gitsin. Ve bu ırk Tanrı tarafından unutulsun ve ülke küllere dönüşsün. Evet, bu cezaevi duvarların ardında ben gerçekten Nasıralı İsa'nın bir müttefikiyim ve ordularımı O güdecek, hem atlı hem piyade. Ve ben kendim, bir kaptan olsam da, O'nun sandalet dizelerini gevşetmeye layık değilim. O'na git ve sözlerimi tekrarla ve sonra benim adıma teselli ve korunma için O'na yalvar. Burada uzun kalmayacağım. Geceleri ben yarı uyku ve uyanıklığımda O'nun bedeni üzerinde yavaş ayakların ölçülmüş adımlarla yürüdüğünü hissediyorum. Ve kulak verdiğimde mezarımın üstüne düsen yağmuru duyuyorum. İsa'ya git ve O'na ruhu gölgeyle dolu olan sonra tekrar boşalan ve mezarcılar yanı başında durmus ve kılıçdar ödenekleri için avuçlarını açmışken Kedron'lu Yahya'nın O'nun için dua ettiğini söyle.

ARİMATYALI YUSUF

(İsa'nın Başlıca Amaçları üzerine)

Siz İsa'nın başlıca amacını bilemezsiniz ve ben bunu size mecburen söylemeliyim. Ama hiçbiri parmakları ile ne mübarek şarabın hayatına dokunabilir ne de onun dallarını besleyen özsuyu görebilir. Ben üzümünden yememe ve masarasından yeni bağbozumundan tatmış olmama rağmen yine de sizlere her şeyi açıklayamıyorum. Ben sadece O'nunla ilgili bildiklerimi aktarabilirim. Bizim efendimiz ve sevdiğimiz, yalnız üç peygamber mevsiminde yaşadı. Onlar şarkısının baharı, coşkusunun yazı ve arzularının güzüydü.

Ve her mevsim bin yıllıktı. Şarkısının baharı Celile'de geçti. Orada O severlerini etrafına topladı ve mavi gölün kıyısındaydı O ilk kez Babadan ve serbestlik ve özgürlüğümüzden bahsettiği yerdeydi. Celile gölünde biz kendimizi kaybettik Babaya giden yolumuzu bulmak için ve oh bu denli küçük bir kayıp o denli büyük bir kazanca dönüştü. Kulaklarımızda melek şarkıları ve bize kalbin arzu bahçesi için kurak toprakları terk etmemizi söyledi. O Beyaz lilyumların vadi toz geçen kervanların habersiz olan beyaz lilyumların olduğu Lübnan yamaçlarından, tarla ve yeşil otlaklardan bahsetti. O güneşte gülümseyen ve tütsüsünü geçen esintiye veren yaban güllerinden konuştu. Ve O, "lilyum sadece bir gün yaşar ama yine de o bir gün sonsuz özgürlük içinde harcanan bir gündür" derdi. Ve biz dere kenarında oturduğumuz bir akşam şöyle dedi. "Dereye bakın ve onun müziğine kulak verin" O sonsuza dek denizi arayacak ve sonsuz arayış içinde olmasına rağmen yine de öğleden öğleye gizeminin şarkısını söylüyor. Derenin denizi aradığı gibi sizlerin babayı aramanızı dilerdim. Sonra coşkusunun yazı geldi ve O'nun haziran aşkı üzerimizdeydi. O diğerleri; komşu, yol arkadaşı, yabancı ve çocukluk arkadaşları dışında başka bir şeyden konuşmadı. O Doğudan Mısıra yolculuk yapan seyyahtan, akşam vakti öküzüyle eve dönen çiftçiden, şans eseri kapımıza alacakaranlık yüzünden kapımıza yönelen konuktan bahsetti. Ve O "komşunuz sizin görünmez benliğinizin görünür hale gelmesidir. Onun yüzü durgun sularınıza yansıyacak ve eğer içine bakacak olursanız orada kendi simanızı göreceksiniz" derdi. Geceyi dinleyecek olsanız onun sesini duyacak ve sözleri kalp atışlarınız olacaktır. Kendinize davrandığınız gibi ona davranın. "Bu benim yasam ve bunu size ve çocuklarınıza söyleyeceğim ve ta ki zaman durana ve nesiller artık olmayana kadar onlarda kendi çocuklarına söyleyecekler. Ve başka bir gün O, kendiniz de yalnız olamayacaksınız" dedi. Siz başka insanların içlerinde olacaksınız ve onlar bundan habersiz olsa da tüm günlerinizde sizinle olacaklardır. Onlar bir suç işlemeyecek ve sizin eliniz de onların elinde olmayacaktır. Onlar düş-

meden siz de düşmeyecek ve yükselirken siz de onlarla birlikte yükselmeden yükselemeyeceklerdir. Onların mabet yolu sizin yolunuzdur ve onlar verimsiz toprağı ararsa onlarla birlikte sizde arayın. Siz ve komşunuz tarlaya ekilen iki tohumsunuz. Birlikte yeşerecek ve birlikte rüzgârda sallanacaksınız. Ve hiçbiriniz tarlayı sahiplenmeye çalışmayınız. Çünkü büyüme yolundaki bir tohum kendi coşkusunu bile sahiplenemiyordur. Bugün ben sizinleyim. Yarın Batıya doğru gideceğim, ama gitmeden evvel ilk önce size "komşunuz sizin görünmez benliğinizin görünür hale gelmesidir" demem gerekir. Onu sevgiyle arayın ki kendinizi bilesiniz, çünkü bu gidişle sadece benim kardeşlerim olursunuz.

Sonra tutkusunun Sonbaharı geldi. Ve şarkısının baharında Celile de konuşmuş olsa da bize özgürlükten konuştu, ama şimdi sözleri derin anlayışımızı arardı. O sadece rüzgârda uçarken şarkı söyleyen yapraklardan bize bahsetti ve başka bir meleğin susuzluğunu gidermek için yetkili melek tarafından doldurulan bir kadeh gibi olan insanı anlattı. Bu kadeh dolu ya da boş olsa da yine de yüceler yücesinin masasında kristal yerinde yer alacaktır. O "Siz hem kadeh hem de şarapsınız. Tortusuna kadar kendinizden için ya da beni hatırlayın susuzluğunuz giderilecektir" dedi. Ve Güneye doğru yolumuz üzerinde O dedi ki "Yükseklerde gururla duran Kudüs, Cehennemin karanlık vadi Cehennemin(jahannum) derinliğine inecek ve kendi ıssızlığının ortasında yalnız duracaktır. Tapınak toza dönüşecek ve revakı etrafında dul ve yetimlerin çığlıklarını duyacaksınız, korku içinde kaçıp kurtulmak isteyen insanlar kardeşlerinin yüzlerini tanıyamayacaklar, çünkü korku hepsinin üzerinde olacaktır. Ama orada bile eğer aranızdan iki kişi karşılaşır ve adımı anarak Batıya bakacak olursa beni görecek ve benim bu sözlerim tekrar kulaklarınızı ziyaret ediyor olacaktır. Ve biz Bethany tepesine ulaştığımızda şöyle dedi "Gelin Kudüs'e gidelim. Şehir bizi bekliyor. Şehir kapısından bir tay üzerinde giriş yapacağım ve kalabalığa sesleneceğim. Beni zincire vurmak isteyenlerin sayısı çok ve alevimi söndürmek isteyenler çok ama ölümümle siz hayat bulacak ve özgür

olacaksınız. Onlar tarla ile yuvası arasında uçan kırlangıç gibi kalp ile zihin arasında uçan nefesi arayacaklar. Ama benim nefesim zaten onlardan kaçıp kurtulmuştur ve benim üstemden gelemeyecekler. Babamın etrafıma inşa ettiği duvarı aşağı indiremeyecekler ve O'nun yarattığı Kutsal dönümü kirletemeyecekler. Şafak söktüğünde, güneş başımı taçlandıracak ve günle yüzleşmek için sizinle birlikte olacağım. Ve o gün uzun olacak ve dünya onun akşam vaktini göremeyecek. Din bilginleri ve Ferisiler toprağın benim kanıma susadığını söylüyorlar. Ben kanımla toprağın susuzluğunu gidereceğim. Ama damlalar meşe ve akçaağaçları yükseltecek ve Doğu, diğer topraklara meşe palamudu taşıyacaktır."

Ve sonra şöyle dedi "Yudeanın bir kralı olacak ve o Roma lejyonlarına karşı yürüyecektir. Onun kralı ben olmayacağım. Siyon diademleri daha az kaşlar için tasarlandı. Ve Süleyman'ın yüzüğü bu parmak için küçük kalıyor. Elime bakın. Bir asayı tutmak için fazla güçlü ve sıradan bir kılıç için aşırı kuvvetli olduğunu görmüyor musunuz? Hayır, ben Romalılara karşı Suriye ordusuna komuta vermeyeceğim. Ama sözlerimle bu şehri siz uyandıracaksınız ve ruhum onun ikinci şafağında konuşacak. Benim sözlerim atlı ve arabalı birlikte görünmez bir ordu olacak ve balta ve mızraksız ben Kudüs rahipleri ve Caesar'ları fethedeceğim. Ben kölelerin oturduğu ve diğer kölelere hükmettiği bir tahtta ne oturacağım ne de İtalya oğullarına karşı isyan edeceğim. Ama onların gökyüzünde bir fırtına ve ruhlarında bir şarkı olacağım. Ve ben hatırlanacağım. Onlar beni İsa Kutsal olan diye çağıracaklar." O şehre girmeden önce Kudüs duvarları dışında bu şeyleri söyledi. Ve sözleri keski ile kazınmış gibi kazındı.

NATANYEL

(İsa ezik değildi)

Onlar Nasıralı İsa'nın mütevazı ve ezik olduğunu söylüyorlar. Onlar O'nun dürüst ve salih olmasına rağmen zayıf biri olduğunu ve sık sık güçlü kuvvetli kişileri şaşırttığını ve otorite sahibi kişilerin huzuruna geldiği zaman aslanlar arasında kalan bir kuzudan başka bir şey olmadığını söylüyorlar. Ama ben size İsa'nın insanlar üzerinde otoritesi ve gücünün farkında olduğunu, Yudea ve Finike şehirlerinde, Celile tepeleri arasında bunu ilan ettiğini söylüyorum. Hangi insan verimli ve yumuşak bir şekilde "Ben hayat ve hakikate giden yolum' diyebilirdi?" Hangi ezik ve düşük adam "Ben Tanrı, Babamızın içinde ve Tanrı, Babamız benim içimde yaşıyor" diyebilirdi? Kendi gücünden habersiz olan hangi adam, "Bana inanmayan ne bu hayatta ne de sonsuz olan Ötekine inanıyor?" diyebilirdi.

Hangi yarına güvenmeyen adam, benim sözlerim ölmeden evvel sizin dünyanız ölecek ve dağılmış küllerden başka bir şey kalmayacaktır diye ilan eder. Bir fahişe ile karşısına çıkıp onu yıkmaya çalışanlara "günahsız olan her kimse ilk taşı o atsın" dediğinde kendisinden kuşku duyuyor muydu? Rahipler tarafından yönetilmesine rağmen tapınağın mahkemesine sarrafları sürdüğü zaman o otoriteden korkuyor muydu? "Benim krallığım sizin dünyevi krallıkların üzerindedir" diye haykırdığı zaman kanatları kırpılmış mıydı? O tekrar ve tekrar "Bu tapınağı yıkın ve üç gün içinde size yeniden inşa edeceğim", dediği zaman sözlere sığınmayı mı arıyordu? Yetkililerin karşısında elini sallayan ve onları "yalancı, alçak, pis ve yozlaşmış" olarak telaffuz eden biri bir korkak mıdır? Yudeada hüküm sürenlere karşı bunları söylemek için yeterince cesur bir adam mütevazı ve ezik sayılabilir mi? Hayır, Kartal ağlayan söğüde yuvasını kurmaz. Ve aslan eğrelti otları arasında kendi dengini aramaz. Ben tiksiniyorum, ben İsa'yı mütevazı ve ezik olarak tanımlayan

solmuş kalplerin kendi solmuş kalpliliklerini haklı çıkarmak için konfor ve arkadaşlık namına İsa'dan yanlarında parlayan bir solucan olarak söz ettiklerini duyduğum zaman içimdeki bağırsaklar çalkalanarak yukarı çıkıyor. Evet, böyle insanlardan midem bulanıyor. Ben böyle kudretli bir deha ve dağlar kadar geniş ve yenilmez olan bir ruhtan vaaz vermek istiyorum.

ANTAKYALI SABA

(Tarsuslu Saul üzerine)

Bugün Tarsuslu Saul'un bu şehrin Yahudilerine Mesih hakkında vaaz verdiğini duydum. Şimdi kendisine Pavlos Centillerin elçisi diyor. Ben onu gençliğimde tanıyordum ve o günlerde Nasıralının arkadaşlarına zulmederdi. Yoldaşları İstefan denilen parlak bir genci taşlarken memnuniyetini iyi hatırlıyorum. Bu Pavlos gerçekten de garip bir adamdır. Onun ruhları özgür bir adamın ruhu değildir. Bazı zamanlar ormanda kovalanan vahşi bir hayvan gibi sanki dünyadan kendi acılarını gizlemek için bir mağara arıyor gibi görünüyordu. O ne İsa'dan konuşuyor ne de onun sözlerini tekrarlıyor. O eski peygamberlerin kehanette bulunduğu Mesih'ten vaaz veriyor. Kendisi eğitimli bir Yahudi olmasına rağmen yoldaşlarına Yunanca hitap ediyor ve Yunancası sakat ve sözlerini kötü seçiyor. Ama o gizli güçlerin adamı ve onun varlığı etrafında toparlananlar tarafından teyit edilmiştir. Ve zaman zaman kendisinin emin olmadığı konularda diğerlerine teminat verir. Bizler İsa'yı tanıyan ve O'nun öğretilerini dinlemiş kişiler olarak şunu söylüyoruz ki, O insanlara geçmişlerinden özgür olabilmek için kendi tutsaklıklarının zincirlerini nasıl kıracaklarını öğretti. Oysa Pavlos yarının insanına için zincirler yaratıyor. O tanımadığı birinin adına örsün üzerine kendi çekiciyle vurmayı arzular. Nasıralı bizim saati coşku ve tutku içerisinde yaşamamızı

isterdi. Tarsusun adamı bizim defterlere kaydedilen eski yasalara dikkat etmemizi istiyor. İsa nefessiz ölüme Onun nefesini verdi. Ve kendi yalnız gecelerimde ben inanıyor ve anlıyorum. O masaya oturduğunda anlattıkları hikâyeler misafirlere mutluluk verdi ve O'nun sevinci et ve şarabın baharatı oldu. Ama Pavlos ekmek ve kadehimizi reçetelendirmek isterdi. Gözlerimi başka bir yola çevirmem için bana acı çektirmeyin.

BİR KADIN DOSTU SALOME

(Yerine getirilmemiş bir istek)

O güneşte parıldayan kavaklar gibiydi
Ve yalnız tepelerin arasında bir göl;
Güneşte parlayan;
Ve dağların zirvesindeki kar gibiydi;,
Güneşte bembeyaz,
Evet, O, bütün bunlara benzerdi
Ve sevdim ben O'nu

Oysa varlığından korkuyordum.
Ve ayaklarım sevgi yükümü taşımak istemedi ki
Ben ayaklarını kollarımla kuşatayım
Ben O'na derdim,
"tutkulu bir saatte ben arkadaşını öldürdüm.
Bana günahlarımı affeder misin?
Ve merhamet için gençliğimi azat etmez misin?
Kendi kör amelinden ki
Senin ışığında yürüyebilsin?"

O benim dans edişimi affetmiş olurdu biliyorum
Arkadaşının aziz başı için.
Biliyorum içimde görecekti
Kendi öğretisinden bir nesne.
Çünkü ulaşamadığı hiçbir açlık vadisi
Ve aşamadığı hiçbir susuzluk çölü yoktu

Evet, O hatta akçaağaçlar gibiydi
Ve tepelerin arasında göller ;
Ve Lübnan üzerinde ki kar gibiydi.
Ve ben dudaklarını O'nun giysi kıvrımlarında serinletmek isterdim.
Ama O benden uzaktı ,
Ve ben utanmıştım.
Ve annem beni uzak tuttu;
O'nu arama arzusuna açık olduğumda
O her geçtiği zaman, kalbim onun hoşluğuyla yandı.
Oysa annem O'na hor görü ile çattı kaşlarını
Ve pencereden uzaklaştırmak için acele ederdi
yatak odama kadar.
Ve yüksek sesle haykırırdı
"O ancak çölde çekirge yiyen birinden başka kim olabilir ki?
O ancak bir alaycı ve bir dönekten
kışkırtıcı isyan çıkaran ve bizi asa ve taçtan mahrum bırakacak bir soyguncu
Ve tilki ve çakallara lanetli yurdunu teklif eden
salonlarımızda feryat ederek tahtımıza oturmak isteyen
başka ne olabilir ki
Bu günden itibaren git yüzünü gizle
Ve başının düşeceği gün bekle
Ama tabağı üzerine değil."

Bunlar dedi annem.
ama yüreğim tutmazdı onun sözlerini
Ve gizlice sevdim ben O'nu
Ve benim uykum alevler ile kuşatıldı
O şimdi artık gitti.
Ve içimde olan bir şey de birlikte gitti.
Belki de giden gençliğim oldu
Burada oyalanmak istemedi
Gençliğin Tanrısı öldürüldüğü için

KADIN ŞAKİRT RAHEL

(Vizyon İsa ve İnsanoğlu üzerine)

Ben sık sık İsa'nın bizim gibi etten ve kemikten bir insan ya da bedensiz olan bir düşünce, zihin de ya da insanoğlunun vizyonunu ziyaret eden bir fikir olup olmadığını merak ediyorum. Çoğu zaman bana öyle görünüyor ki O sayısız kadın ve erkeklerin aynı anda uykuların en derin uykusunda ve şafakların en sakin şafağında hep birlikte rüyasını gördükleri en derin rüyadan başka bir şey değildi. Ve bu rüya ile ilgi olarak, birinden diğerine, biz bunu gerçekten olmuş sayarak hayallerimiz de ona bir beden ve özlemlerimizde ona bir ses verdik, kendi maddemizden bir madde yarattık gibi geliyor. Ama gerçekte O bir rüya değildi. Biz O'nu üç yıl boyunca tanıdık ve ölülerinin yüksek dalgasında açıkgözlerle O'nu izledik. Ellerine dokunduk ve bir yerden diğerine O'nu takip ettik. Biz O'nun söylemlerini duyduk ve işlerine tanık olduk. Bizim düşünce arayan daha fazla düşünce ya da hayaller bölgesinde bir rüya mı olduğumuzu düşünüyorsunuz? Doğaları doğamızda kök salabilmiş olsa da, büyük olaylar her zaman, bizim günlük yaşantımıza yabancı görünmüştür. Ama gelişleri ani bir geliş ve geçişleri ani bir geçiş olsa da gerçek etkileri yıllar ve nesiller içindir. Nasıralı İsa kendisi, büyük bir Olguydu. Babası, annesi ve kardeşlerini bildiğimiz bu adam Yudea'a kazınan bir mucize idi. Evet, O'nun tüm kendi mucizeleri, eğer O'nun ayaklarının önüne serilse yine de O'nun ayak bileklerinin yüksekliğine kadar erişemez. Ve yılların tüm nehirleri O'nu bizim hatıralarımızdan alıp uzağa taşıyamaz. O gecede yanan bir dağdı, yine de teperin ötesinde yumuşak bir parıltıydı. O gökyüzünde bir fırtınaydı, yine de şafağın sisinde bir esintiydi. O yükseklerden ovalara dökülen ve yoluna çıkan her şeyi yok eden bir seldi. Ve O çocukların kahkahasıydı. Ben her yıl Baharın bu vadiyi ziyaret etmesini bekledim. Ben Lilyum ve siklamen için beklemiştim ve her yıl ruhum da benimle

birlikte üzülmüştü; baharla sonsuz özlemle sevinmeyi istiyordum ama yine de yapamıyordum. Ama İsa benim mevsimime girdiğinde, O gerçekten bir bahar oldu Ve O'nda gelecek tüm yılların umudu vardı. O kalbimi neşeyle doldurdu ve O'nun gelişinin ışığında, ben utangaç bir şey, menekşeler gibi büyüdüm. Ve şimdi dünyaların değişen mevsimleri, hatta bizim dünyanın da, yine O'nun sevecenliğini dünyamızdan silemez. Hayır, İsa ne bir aldanış, nede ozanlara özgü bir algıydı. O sizin ve benim gibi bir insandı. Ama yalnızca görüntü, dokunuş ve işitme yönünden aynıydı; diğer tüm açılardan bizden farklıydı. O sevincin adamıydı ve bu sevinç yolu üzerindeydi ki O tüm insanoğullarının üzüntüleriyle buluştu. Ve acılarının yüksek çatılarındandı ki O tüm insanoğullarının sevinçlerini izledi. O bizim göremediğimiz bir vizyonu gördü ve duyamadığımız sesleri duydu ve sanki görünmez kalabalıklara konuşuyordu ve çoğu zaman bizim aracılığımızla henüz doğmamış ırklara seslendi. Ve İsa sık sık tek başına idi. O aramızdaydı ama bizimle birlikte değildi. O yeryüzündeydi ama göklerdendi. Ve sadece kendi yalnızlığımızda belki biz O'nun yalnızlık ülkesini ziyaret edebiliriz. O bizi hassas bir sevgiyle sevdi. Kalbi bir üzüm cenderesiydi. Siz ve ben O'na bir kadehle yaklaşıp ondan içebilirdik. İsa da anlamaya alışamadığım bir şey vardı. O dinleyicileri ile neşe vermek istiyordu. O şakalar yapar ve kelimelerle oynardı; gözlerinde mesafe ve sesinde hüzün olsa da O kalbinin tüm dolgunluğuyla gülerdi. Ama şimdi anlıyorum.

Ben dünyayı genellikle ilk çocuğuna gebe bir kadın olarak düşünüyorum. İsa doğduğunda ilk çocuktu ve öldüğünde de ölen ilk insanoğlu oldu. Yeryüzünün o karanlık Cuma günü suskun olduğunu ve göğün göklerle savaşta olduğunu sizde fark etmediğiniz mi? Ve O'nun yüzü gözlerimizin önünde kaybolduğu zaman biz siste boş anılardan başka bir şey olmadığımızı hissetmediniz mi?

BETRONYALI KLEYOPAS

(Yasa ve Peygamberler üzerine)

İsa konuştuğu zaman bütün dünya dinlemek için susturulurdu. O'nun sözleri kulaklarımız için değil, daha ziyade Tanrı'nın dünyayı yarattığı elementler içindi. O denize, bizi doğuran geniş annemize konuştu. O dağa, zirvesi bir Söz olan ağabeyimize konuştu. Ve O, denizin ötesinde meleklerle ve güneşte henüz kilimiz kuruyup sertleşmeden evvel hayallerimizi emanet ettiğimiz dağlara konuştu. Ve hâlâ söylemleri içimizde yarı unutulmuş bir aşk şarkısı gibi dönüp duruyor ve bazen tutuşarak hafızamıza yükseliyor. Konuşması basit ve neşe doluydu, sesi kurak topraklarda serin su gibiydi. Bir keresinde O gökyüzüne doğru elini kaldırdı ve Parmakları bir çınar ağacının dalları gibiydi ve gür bir sesle şöyle dedi "Eskinin peygamberleri size konuştu ve kulaklarınız onların konuşmalarıyla dolduruldu. Ama ben size duyduklarınızdan kulaklarınızı boşaltın diyorum."

"Ve ben size Isa'nın bu sözleri, ne ırkımızdan ne de dünyamızdan bir insan tarafından söylenmedi, daha ziyade Yudea gökyüzünde yürüyen Serafimlerin ev sahibi olan biri tarafından söylendi, diyorum." Yine tekrar ve tekrar O Yasa ve Peygamberlerden alıntı yapardı ve sonra "Ama ben size diyorum ki" derdi. Ah ne yakıcı sözler, aklımızın kıyılarına bilinmeyen ne denizlerin dalgalarıydı "Ama ben size diyorum ki" sözleri. Hangi yıldızlar ruhun karanlığını arar ve hangi uykusuz ruh şafağı bekler. İsa'nın konuşmasını anlatabilmek için insanın bu konuşmasına sahip olması ya da ondaki yankıyı yakalamaya ihtiyacı var. Ben de ne konuşması ne de yankısı bulunuyor. Bitmez bir hikâyeye başladığımdan size beni affetmeniz için yalvarıyorum. Ama son henüz dudaklarımın üzerinde değil. O rüzgârda hâlâ bir aşk şarkısı.

GADARALI NAAMAN İSTEFAN'IN ARKADAŞI

(Istefan'ın ölümü üzerine)

O'nun şahitleri hâlâ dağılmış bir halde. O kendisi idam edilmeden evvel onlara acıyı miras bıraktı. Onlar ceylan ve tarladaki tilkiler gibi avlanıyorlar ve avcının titreyişleri hâlâ oklarla dolu. Ama onlar yakalanıp ölüme gönderildikleri zaman bile yine de neşeliler ve yüzleri düğün şöleninde olan bir damadın yüzü gibi parlıyor. Çünkü O onlara sevinci de miras bıraktı. Benim kuzey ülkesinde bir dostum vardı adı İstefan'dı ve İsa'yı Tanrı'nın oğlu ilan ettiği için onu pazar yerine sürükleyip taşladılar. Ve İstefan yığılıp yere düştüğü zaman o sanki Efendisinin öldüğü şekle gelmek istercesine kollarını açtı. Kolları uçuşa hazır kanatlar gibi yayıldı. Ve ışığın son parıltısı onun gözlerinde kaybolduğu zaman ben kendi gözlerimle dudakları üzerinde bir gülümseme gördüm. Bu gülümseyiş, baharın geliş müjdesi ve sözü gibi, kış sonundan önce gelen bir nefes gibiydi. Bunu nasıl tarif edebilirim ki? Sanki İstefan "Eğer ben başka bir dünyaya gitsem ve orada başka insanlar beni taşlamak için Pazar yerine götürseler, hatta o zaman bile O'nun içinde olan gerçek ve şimdi benim de içimde olan gerçek için ben yine O'nı ilan ederdim" der gibi görünüyordu. Ve ben orada yakınında duran ve İstefan'nın taşlanmasını zevkle izleyen bir adamı fark ettim. Onun adı Tarsuslu Saul idi ve Istefan'ı rahip ve romalılara veren ve taşlamak için kalabalığa teslim eden oydu. Saul kafa olarak kel, kalafat olarak kısaydı. Omuzları çarpık ve görüntü özellikleri kötü sıralıydı ve ben ondan hoşlanmıyordum. Bana onun şimdi evlerin damlarında artık İsa'yı vaaz ettiği söylendi. İnanması güç bir şeydir. Ama mezar Isa'yı O'na karşı çıkanları terbiye etmek ve esir almak için düşmanlarının kapına yürümekten alıkoyamadı. Bana İstefan'nın ölümünden sonra onun Şam yolun-

da fethedilip terbiye edildiği söylense de ben o Tarsuslu adamı sevemedim. Ama gerçek bir mürit olabilmesi için kafası kalbinden çok daha büyük. Ve yine de belki ben yanılıyorum. Sık sık yanıldığım olmuştur.

TOMASO

(Kuşkuların ataları üzerine)

Bir avukat olan dedem bir zamanlar şöyle dedi "Gelin gerçeği gözlemleyelim ama sadece gerçek bize ortaya koyulduğu şekliyle" İsa beni çağırdığında ben O'nu önemsedim, çünkü O'nun emri benim irademden daha güçlüydü, yinede danışmanlığımı korudum. O konuştuğu zaman ve diğerleri rüzgârda sallanan dallar gibi eğildiğinde ben kıpırdamadan dinledim. Yine de O'nu sevdim. Üç yıl oldu O bizi, O'nun adını seslendirecek ve uluslara O'nun tanıklığını yapacak dağılmış kitleyi bırakıp gittiği. O zamanlar bana kuşkucu Toması denirdi. Dedemin gölgesi hâlâ üzerimdeydi ve her zaman gerçeğin gözle görülür şekliyle apaçık ortaya konmasını isterdim. Hatta acıma inanmadan evvel önce elimi kendi yarama basarak kanı hissetmeyi isterdim. Şimdi kalbiyle seven bir insan üzer yine de zihninde bir kuşku barındırıyorsa o kadırgasında ellerinde kürekleri ile yatan ve Efendisinin kırbacı onu uyandırana dek özgürlük düşleri gören bir köle olmak dışında başka bir şey değildir. Ben kendim böyle bir köleydim ve ben özgürlük hayalleri kurardım ama dedemin uykusu üzerimde idi. Etime kendi günümün kırbacı gerekti. Hatta Nasıralının huzurunda bile küreğe zincirlenmiş ellerimi görmemek için gözlerimi kapamıştım. Kuşku, imanın kendi ikiz kardeşi olduğunu bilmek için gereğinden fazla yalnız bir acıdır. Kuşku mutsuz ve sapık bir sokak çocuğu ve kendisini doğuran anne onu bulup kucaklasa da, o kararsız ve korku içinde geri çekilecektir.

Çünkü kuşku kendi yaraları şifa bulup iyileşmeyene kadar gerçeği tanımayacaktır.
O kendini bana apaçık gösterene ve elimle O'nun yaralarına dokunana kadar İsa'dan kuşkulandım. Sonra ben kendi dünüm ve atalarımın dününden kurtulduğumda, gerçekten inandım. İçimdeki ölü kendi ölülerini gömdü ve yaşayanlar, hatta insanoğlu olan kişi bile Kutsanmış Kral için yaşayacaktır. Daha dün onlar bana Persler ve Hindulara gidip O'nun adını dillendirmemi söylediler. Ben gideceğim. Ve bugünden ve ömrümün son gününe dek, şafakta ve akşam vaktinde, ben Rabbimin haşmetle yükseldiğini görecek ve O'nun konuştuğunu duyacağım.

MANTIKÇI ELMADAM

(İsa bir serseri)

Siz bana İsa, Nasıralıdan konuşmayı önerdiniz ve söyleyecek çok şeyim var ama henüz zamanı gelmedi. Yine de şimdi size anlatacağım her şey gerçeğin kendisidir. Çünkü gerçeği açıklamadıkça, yapılan tüm konuşmalar değersizdir. Gördüğünüz, tüm düzene karşı gelen düzensiz bir adam, tüm malvarlığına karşı olan bir dilenci ve sadece düzenbaz ve serseriler arasında mutlu olan bir ayyaştı. O ne bu devletin gururlu bir oğlu ne de bu imparatorluğun korumalı bir vatandaşıydı; bu nedenle O hem bu devleti hem de bu imparatorluğu hor gördü. O havada uçan kuşlar gibi hür ve sorumsuz yaşamak istiyordu ve bu nedenle avcılar oklarıyla O'nu yere indirdi. Hiç kimse atalarının sel kapılarını açarak suların altında kalmaktan kurtulamaz. Yasa budur ve o Nasıralı yasayı yıktığı için akılsız takipçileriyle birlikte yok edildi. Ve orada O'nun gibi, kaderimizin seyrini değiştirmek isteyen başkaları da yaşıyordu. Onlar kendileri değişmişti ve kaybedenler onlar kendileri oldu. Şehir duvarları yanında

yetişen asmasız bir üzüm var. Yukarı doru sürünerek taşlara tutunur. Bu üzüm yüreğinden 'Ben gücüm ve ağırlığımla bu duvarları yok etmeliyim mi' demeli. Diğer bitkiler buna ne demeli? Elbette onlar onun bu aptallığına gülerdi. Şimdi Efendim, ben bu adam ve onun tedbirsiz havarilerine sadece gülerim ancak.

MERYEMLERDEN BİRİ

(O'nun hüznü ve gülümseyişi üzerine)

O'nun başı daima dikti ve Tanrı'nın alevi gözlerindeydi. Sık sık hüzünlüydü ama hüznü acı çekenlere gösterilen sevecenlik ve yalnızlığa adanan bir dostluktu. O gülümsediğinde bu gülümseyişi bilinmeyenin özlemini çekenlerin açlığı gibiydi. Bu çocukların göz kapaklarının üzerine düşen yıldızların tozu ve boğazdaki bir lokma ekmek gibiydi. O hüzünlüydü, yine de bu hüzün dudaklara yükselip bir gülümseyiş olurdu. Sonbahar dünya üzerindeyken bu ormanda altından bir duvak gibiydi. Ve bazen göl kıyılarındaki mehtap gibi görünüyordu. Yine de yoldaşları üzerinde havalanmak istemeyen kanatlının hüznü gibi hüzünlüydü.

YUNANLI ŞAİR ROMANUS

(Ası. Ozan)

O bir ozandı. O bizim gözlerimiz için gördü ve kulaklarımız için işitti ve sessiz sözcüklerimiz O'nun dudaklarındaydı ve hissedemediklerimize O'nun parmakları dokundu. Kalbinin içinden kuzeye ve güneye sayısız şarkı söyleyen kuşlar uçtu ve tepenin eteklerindeki küçük çiçekler adımlarını cennetlere kaldırdı. Çoğu zaman O'nun eğilerek çimenlerin dallarına dokunduğunu gördüm. Ve yüreğimde O'nun "Küçük yeşil şeyler tıpkı Besan ve Lübnan meşeleri gibi

krallığımda benimle birlikte olacaksınız" dediğini duydum. O sevecenlikle, çocukların utangaç yüzlerini, Güneyden mürt ve buhur dâhil her şeyi sevdi. O bir nar ya da iyilik olsun diye O'na verilen bir kadeh şarabı sevdi; O'na sunulanın handaki bir yabancı ya da zengin bir ev sahibi tarafından sunulup sunamamasının bir önemi yoktu. Ve O bademçiçeklerini severdi. Onları avuçlarına toplayarak ve sanki dünyadaki tüm ağaçları sevgisiyle kucaklamak istercesine telekler arasına yüzünü gömdüğünü gördüm. O denizleri ve cennetleri biliyordu ve ışığı bu ışıktan olmayan inciler ve gecelerimizin ötesindeki yıldızlardan bahsederdi. O dağları kartalların bildiği gibi ve vadileri dere ve akarsuların bildiği gibi bilirdi. Ve O'nun sessizliğinde bir çöl ve konuşmalarında bir bahçe vardı. Evet, O kalbi yükseklikler ötesinde bir çardakta yaşayan bir ozandı ve şarkısı kulaklarımız için söylense de, başka kulaklar ve hayatın her daim genç ve vaktin hep şafak vakti olduğu başka ülkelerin insanları için de söylendi. Bir vakitler bende kendimi ozan sanırdım ama Bethany de O'nun önünde durduğum vakit, tüm enstrümanlara hâkim olan birinin karşısında sadece tek dizeli bir enstrümanı tutmanın ne demek olduğunu bildim. Çünkü sesinde gök gürültüsünün kahkahası, yağmurun gözyaşları ve rüzgârda neşeli ağaçların dansı vardı. Ve bunu bıldiğimden tek dizeli lirim ve sesim ile ne dünün anısını ne de yarının umutlarını örüyorum, lirimi bir kenara koydum ve sessiz kalacağım. Ama alacakaranlıkta her zaman kulak vereceğim ve tüm ozanlara egemen ozanı dinleyeceğim.

ŞAKİRT LEVİ

(Isa'ya ayıplayanlar üzerine)

Bir akşamüzeri evimin önünden geçti ve ruhum içimde şahlandı. O benimle konuştu ve dedi ki "Levi gel ve beni izle."

Ve ben o gün O'nu izledim. Ve ertesi gün akşam vakti evime gelmesi ve benim konuğum olması için O'na yalvardım.

Ve O ve O'nun arkadaşları benim eşiği geçtiler, beni ve eşim ve çocuklarımı kutsadılar. Ve benim diğer misafirlerim de vardı. Onlar publicans ve öğrenme erkekler vardı, ama onlar yüreklerinde O'na karşı idi. Onlar vergi memuru ve öğrenim adamlarıydı, ama onlar yüreklerinde O'na karşı idiler. Biz masanın etrafında otururken hancılardan biri İsa'yı sorgulayarak "Siz ve müritlerinizin yasaları çiğnediği ve Sabbat günü ateş yaktığınız doğru mudur?" dedi. Ve Isa ona yanıt vererek şöyle dedi "Biz gerçekten Sabat günü ateş yakıyoruz. Biz Sabat gününü tahrik etmek ve dokunuşumuzla tüm günlerin kuru anızını yakmak istiyoruz." Ve başka bir vergi memuru "Sizin handa kirli olanlarla oturup şarap içtiğiniz bize söylendi" dedi Ve İsa "Evet, onları da teselli etmek istiyoruz" diye yanıtladı. Biz burava taçsız ve ayakkabısız olanla ekmek ve kadehi paylaşmak dışında içinize neden geldik? Birkaç, evet, çok az sayıda tüysüz rüzgâra cesaret eder ve kanatlı ve tam teşekkürlü olanlar çok ancak henüz yuvadalar. Ve biz onların hepsini gagamızla besleyeceğiz, hem zayıf hem de atık olanı. Ve başka bir vergi memuru O'na şöyle dedi "Kudüs fahişelerini koruyormuşsunuz" Sonra İsa'nın yüzünde sanki Lübnan'ın yüksek kayalıklarını gördüm ve O şöyle cevap verdi "Doğrudur"

"Hesap günü bu kadınlar Baba'mın tahtı önünde yükselecekler ve kendi gözyaşları ile aklanacaklar, Ama siz kendi hükümlerinizin zincirleriyle ile aşağıda kalacaksınız." Babil kendi fahişeleri tarafından yakılmadı. Babil ikiyüzlülerin gözleri bir daha gün ışığı görmesin diye küle dönüştü. Ve diğer memurlarda O'nu sorgulayacaklardı ama ben işaret ettim ve susmalarını söyledim çünkü O'nun onları şaşırtacağını biliyordum ve onlarda benim misafirlerimdi ve utandırılmalarını istemiyordum. Ve gece yarısı olurken memurlar evimden ayrıldılar ve ruhları topallıyordu. Sonra ben gözlerimi kapadım ve sanki bir vizyondaymış gibi beyaz giysiler içinde yedi kadının İsa'nın önünde durduklarını gördüm. Onların kolları göğüslerinde kamet bağlamış ve başları aşağı eğikti ve ben düşümdeki sisin içine derinden

baktım ve yedi kadından birinin yüzünü izledim ve bu benim karanlığımda parlıyordu. Bu Kudüs'te yaşamış bir fahişenin yüzüydü. Sonra gözlerimi açtım ve O'na baktım ve O bana ve masadan ayırmayan diğerlerine gülümsüyordu. Ve ben yine gözlerimi kapadım ve bir ışıkta O'nun etrafında duran beyaz giysiler içinde yedi adam gördüm. Ve ben bunlardan birinin yüzünü seyrettim. Bu sonra sağ elinden çarmıha gerilen bir hırsızın yüzüydü. Ve sonra İsa ve yoldaşlar yola çıkmak için evimden ayrıldılar.

CELİLE'DE BİR DUL

(İsa, Zalim)

Oğlum benim ilk ve tek doğan çocuğumdu. Tarlalarımızda emek verir ve hayatından memnundu ta ki İsa denilen adamın kalabalıklara konuştuğunu duyana kadar. Sonra oğlum, sanki Yabancı ve zararlı yeni bir ruh, onun ruhunu kuşatmış gibi aniden değişti. O tarlayı ve bahçeyi terk etti ve beni de terk etti. O değersiz biri ve yolların yaratığı oldu. O Nasıralı İsa kötü biriydi, yoksa hangi iyi insan oğlunu annesinden ayırır? Çocuğum bana söylediği son şey bu oldu: "Ben O'nun müritlerinden biriyle Kuzey Ülkesi'ne gideceğim. Hayatım Nasıralı üzerine kurulmuştur. Beni sen doğurdun ve bunun için sana minnettarım. Ama Benim mecburen gitmem gerekir. Sana zengin toprağımızı ve gümüş ile altınları bırakarak gitmiyor muyum? Giydiğim giysiler dışında başka bir şey almayacağım." Böylece oğlum konuştu ve ayrıldı.

Ve şimdi Romalılar ve rahipler Isa'yı ele geçirdiler ve O'nu çarmıha gerdiler ve iyi de yaptılar. Anne ve oğlu ayıran bir adam dindar olamaz. Centilmenlerin şehirlerine bizim çocuklarımızı gönderen bir adam bizim dostumuz olamaz. Oğlumun bana geri dönmeyeceğini biliyorum. Ben onun gözlerinde bunu gördüm. Ve bana sürülmemiş bir tarla ve solmuş bir bahçeye sebep olan kişi, Nasıralı İsa'dan bu nedenle nefret ediyorum. Ve O'na sükreden tüm herkesten

nefret ediyorum. Pek gün olmadı bana İsa'nın birinde "Babam, annem ve kardeşlerin benim sözlerimi duyan ve beni takip edenlerdir" dediğini söyledikleri. Ama oğullar neden O'nun ayak izlerini takip etmek için annelerini terk etmeli? Ve neden benim mememin süt henüz tadılmamış bir çeşme için unutulmalıdır? Ve kollarımın sıcaklığı soğuk ve düşmanca Kuzey ülkesi için terk edilmeli? Evet, ben Nasıralıdan nefret ediyorum ve ömrümün son günlerine kadar da edeceğim çünkü O beni ilk doğanım ve tek oğlumdan soydu.

İSA'NIN KUZENİ YAHUDA

(Vaftizci Yahyanın ölümü üzerine)

Ağustos ayında bir gece üzeri biz gölden fazla uzakta olmayan bir kırda Efendi ile birlikte idik. Kıra eskiler tarafından Kafatası Çayırı deniyordu. Ve İsa çayırın üzerine uzanmış ve yıldızlara bakıyordu. Ve aniden iki adam nefes nefese aceleyle bize doğru geldiler. Onlar sanki acı içinde kıvranıyorlardı ve İsa'nın ayaklarına secde düştüler. Ve İsa ayağa kalktı ve dedi, "siz nereden geldiniz?" Ve adamlardan biri "Machaereus'ten" diye yanıtladı. Ve İsa ona baktı ve rahatsız oldu, ve, "Yahya'ya ne oldu?" dedi. "Yahya bugün zindan hücresinde öldürüldü" dedi. Ve adam "Hücresinde kafası kesildi" diye ekledi. Sonra İsa başını kaldırdı. Ve ardından yürüyerek bizden biraz uzaklaştı. Bir süre sonra O yeniden aramızda durdu. Ve "kral, peygamberi bugünden daha önce de öldürebilirdi. Gerçekte kral, tebaasının arzusunu test etmiştir" Eski zaman kralları bir peygamberin kafasını kafa avcılara vermek için bu kadar yavaş hareket etmezlerdi. Ben Yahya için üzülmeyeceğim, aksine kılıcın inmesine izin veren Herod'a üzülüyorum. Zavallı kral, yakalanan bir hayvan gibi ve çember ve iple yönlendiriliyor. "Zavallı küçük Tetrarkh'lar kendi karanlıklarında kaybolurken tökezleyerek aşağı düşüyorlar." Ve durgun denizden

ölü balıktan başka ne bekleyebilirsin ki? Krallardan nefret etmiyorum. Bırakın insanoğullarını yönetsinler, ama sadece onlar insanoğlundan daha akıllı oldukları sürece. Ve efendi iki kederli yüze baktı ve sonra bize baktı ve tekrar konuştu ve şöyle dedi "Yahya yaralı olarak doğdu ve onun yaralarının kanı sözleriyle birlikte ileriye aktı. O özgürlüktü yine de kendin özgür değil ve sadece dürüst ve adil olana sabır gösterirdi. Gerçekte o sağırlar yurdunda haykıran bir sesti ve ben onu acısı ve yalnızlığı içinde sevdim. Ve ben kafasını toza vermeden evvel kılıca verecek gururunu sevdim." Size söylüyorum "Zekeriya oğlu Yahya kuşkusuz ırkının son adamı ve tıpkı ataları gibi o da tapınağın eşiği ve mihrabın arasında öldürüldü." Ve İsa tekrar bizden uzak yürüdü. Sonra döndü ve şöyle dedi "Bir saat yönetenler yılları yönetenleri öldürdüğü her daim var olmuştur. Ve sonsuza dek mahkeme tutacak ve henüz doğmamış birini kınadığını ilan edecek ve o suçu işlemeden evvel ölüm kararnamesini verecekler. Zekeriya oğlu krallığımda benimle birlikte yaşayacak ve günleri uzun olacak. Sonra Yahya'nın öğrencilerine döndü ve "her eylemin kendi sabahı vardır" dedi. Ben kendim belki bu eylemin sabahı olabilirim. Geri gidin arkadaşlarımın arkadaşları ve onlara benim onlarla olduğumu söyleyin. Ve iki adam bizden ayrılarak gittiler ve daha az ağır kalpli görünüyorlardı. Sonra İsa çimenlerin üzerine tekrar uzandı ve kollarını açtı ve tekrar yeniden yıldızlara baktı. Şimdi artık geç olmuştu. Ve ben O'ndan pek uzakta yatmıyordum ve mecburen dinlenmem gerekiyordu ama uykumun kapısını bir el tıklıyordu ve ben uyanık kaldım ta ki İsa ve şafak beni tekrar yola çağırana kadar.

ÇÖLDEN GELEN ADAM

(Para sarrafları üzerine)

Ben Kudüs'te bir yabancıydım. Ben kutsal şehre büyük Tapınağı görmeye ve eşim kabileye ikiz oğul verdiği için sunakta kurban vermek için gelmiştim. Ve kurbanımı verdikten sonra ben tapınağın revakında durdum ve sarraflara ve kurbanlık için güvercin satanlara baktım ve mahkemeden yükselen büyük gürültüyü dinledim. Ve ben yerimde hâlâ duruyorken sarraflar ve güvercin satıcılarının ortasına anıden bir adam geldi. O heybetli bir adamdı ve hızla geldi. Elinde keçi derisinden bir ip tutuyordu ve sarrafların tezgâhlarını devirdi ve iple kuş tezgâhlarına vurmaya başladı. Ve ben onun yüksek sesle "bu kuşları yuvaları olan gökyüzüne bırakın" dediğini duydum. Erkek ve kadınlar ondan kaçıyordu ve o kum tepelerin üzerinde dönen rüzgâr gibi aralarında dönüyordu. Bütün bunlar bir anda olup bitti ve sonra tapınak mahkemesi sarraflardan boşaldı. Sadece adam orada yalnızca durdu ve takipçileri ona mesafede duruyordu. Sonra yüzümü döndüm ve tapınağın revakında başka bir adam gördüm. Ve ben ona doğru yürüdüm ve şöyle dedim "Efendim tıpkı bir tapınak gibi orada yalnız duran bu adam kim?" Ve o "Bu Nasıralı İsa, Celilede son dönem peydahlanan bir peygamber. Burada Kudüs'te tüm insanlar ondan nefret eder" dedi. Ve ben "Kalbim onun kamçısı olacak kadar güçlü ve ayaklarına eğilecek kadar verimlidir" dedim. Ve İsa kendisini bekleyen takipçilerine doğru döndü. Ama onlara ulaşmadan önce tapınağın üç güvercini uçtu ve biri onun sol omzuna diğer ikisi ayaklarının önüne kondu. Ve o her birine şefkatle dokundu. Sonra yürümeye devam etti ve attığı her adımında ışıklar vardı. Şimdi söyleyin bana muhalefet görmeden yüzlerce kadın ve erkeğe saldırtıp dağıttıran hangi güç vardı bu adamda? Bana herkesin ondan nefret ettiği söylendi, yine de o gün onun

önünde kimse durmadı. O tapınak mahkemesi yolunda nefretin dişlerini mi sökmüştü?

PETRUS

(Takipçilerinin sabahı üzerine)

Birinde günbatımında İsa bizi Beytsayda kasabasına yöneltti. Biz yorgun bir gruptuk ve yolların tozu üzerimizdeydi. Ve biz bahçe ortasında büyük bir eve geldik ve ev sahibi kapıda duruyordu. Ve İsa ona şöyle dedi "Bu adamlar yorgun ve ayakları şişmiş. İzin ver evinde uyusunlar. Gece soğuk ve onların dinlenecek sıcak bir yere ihtiyaçları var." Ve zengin adam "Onlar benim evimde uyumayacaklar" dedi ve İsa, "Bahçenizde uyumakla onları muzdarip edin" dedi. Ve adam "Hayır, onlar benim bahçemde de uyuyamazlar" diye yanıtladı. Sonra İsa bize dönüp, "sizin yarınınız böyle olacak, şimdiki mevcut an geleceğiniz gibi olacak. Tüm kapılar yüzünüze kapanacak ve yıldızların altındaki bir bahçe bile döşeğiniz olamayacak" dedi. Ayaklarınız gerçekten yolda sabırlı olur ve beni takip ederse, belki bir lavabo ve bir yatak bulabileceksiniz ve belki ekmek ve şarap da. Ama eğer bunlardan hiçbirini bulamadıysanız çöllerimden biri geçtiğinizi unutmayın. Gelin ilerleyelim. Ve zengin adam rahatsız olmuştu ve yüzü değişmişti ve kendi kendisine duyamadığım kelimeler mırıldandı ve o bizden küçülerek çekildi ve bahçesine döndü. Ve biz yolun üzerine Isa'yı izledik.

MELAİKE BABİLLİ GÖKBİLİMCİ

(İsa'nın Mucizeleri)

Sız beni İsa'nın mucizeleri hakkında sorguluyorsunuz. Her bin yılda bir güneş, ay ve bu dünya ve kardeş gezegenler düz bir çizgide buluşarak bir an görüşüp birlikte teselli olu-

yorlar. Sonra yavaş yavaş dağılarak ve başka bir bin yılın geçişini bekliyorlar. Orada mucizeler ötesinde mevsimler yok ancak yine de sessiz ve ben her mevsimi bilmiyoruz. Ve ya eğer bir mevsim bir adam şeklinde tezahür ederse ne yapılabilir? İsa'da, vücudumuz ve hayallerimizin unsurları yasaya göre bir araya geldi. O'nun önünde zamansız olan tüm her şey O'nda zamanla doldu.

O'nun körlere göz verdiği, felçlileri yürüttüğü ve kaçıklardan şeytanları çıkardığını söylerler. Farz et körlük karanlık düşüncelerin üstesinden gelinecek yanan bir alevden başka bir şey değil; farz et kavruk bir uzuv enerjiyle canlandırılabilecek bir aylaklıktan öte bir şey değil ve belki şeytanlar, yaşamımızın bu huzursuz unsurları, barış ve dinginlik meleklerince dışarı atılıyorlar. Onlar O'nun ölüleri hayata döndürdüklerini söylüyorlar. Eğer siz bana ölümün ne olduğunu anlatabilirseniz sonra ben hayatın ne olduğunu size söyleyeceğim. Bir tarlada ben bir meşe palamudunu, hareketsiz ve görünüste yararsız görünen bir şeyi izledim. Ve ilkbaharda ben bu meşe palamudunun kök salıp bir meşe ağacının başlangıcı olarak güneşe doğru yükseldiğini gördüm. Elbette siz bunu bir mucize sayardınız, yine de bu mucize her sonbahar uyuşukluğunda her ilkbahar tutkusuyla binlerce kere dövünecektir. Neden o insanoğlunun kalbinde dövünmesin ki? Mevsimler mesh edilen bir insanoğlunun ellerinde ya da dudaklarında toparlanmamalı mı? Eğer tohum görünüşte ölü göründüğü halde Tanrı toprağa onu barındırma sanatını veriyorsa, görünüşte ölü görünse dahi başka bir insanın kalbine nefes veren bir insana neden bunu vermesin? Ben insanoğlunun en büyük mucizenin ta kendisi olduğu, bir yolcu olan, cürufumu altına dönüştüren, benden nefret edenleri sevmemi bana öğreten ve böyle yapmamla bana teselli ve uykularıma tatlı rüyalar veren kişinin yanında size bahsettiğim küçük saydığım mucizelerdendi. Bu benim kendi hayatımın mucizedir. Benim ruhum kör benim ruhum topaldı. Ve ben huzursuz ruhlar tarafından ele geçirilmiş ve ölmüştüm. Ama şimdi apaçık görüyor ve dimdik yürüyorum. Huzurluyum ve kendi öz varlığımı

günün her saati açıklayıp ilan etmek için yaşıyorum. Ve ben O'nun takipçilerinden biri değilim. Ben ancak mevsimde bir boş arazileri ziyaret eden ve göklerin yasaları ve bunların mucizeleri dikkatte alan eski bir gökbilimcisiyim. Ve ben zamanımın alacakaranlığındayım ama her ne zaman onun şafağını arasam İsa'nın gençliğini ararım. Ve sonsuza dek gençliği arayacağım. İçimde simdi vizyonları arayacak bilgi duruyor.

BİR FİLOZOF

(Merak ve güzellik üzerine)

Bizimle olduğu zaman O bize ve dünyamıza meraklı gözlerle bakardı çünkü O'nun gözleri yılların perdeleriyle perdelenmemişti ve gördüğü her şey gençliğinin ışığında net görünüyordu. O güzelliğin derinliğini bilse de yine de onun huzuru ve heybeti karşısında daima hayret ederdi ve O dünyanın karşısında ilk gününün önünde duran ilk insan gibi dururdu. Duyuları körelmiş olan bizler ise tam gün ışığında bakıyor ama yine de göremiyorduk. Kulaklarımızı kabartır ama duyamıyordu, kollarımızı uzatır ama dokunamıyorduk ve Arabistan'ın tüm tütsüleri yakılmış olsa da yoluma devam eder ve kokusunu alamıyorduk. Biz ne akşam vakti tarlasını sürmekten evine dönen çiftçiyi görüyor, ne sürüsünü bayıra süren çobanın kavalını duyuyor ne de günbatımına dokunmak için kollarımızı açardık ve burun deliklerimiz artık Şaron gülünün kokusunun açlığını çekmiyordu. Hayır, biz ne krallıkları olmayan kralları şereflendiriyor ne dizeleri insan eli tarafından dizginlenmeyen arpları duyuyor ne de sanki kendimiz genç bir zeytin ağacıymışız gibi zenginliklerimizde oynayan çocukları görüyorduk. Bütün kelimelerin etten dudaklardan yükselmesi gerekiyordu, yoksa birbirimizi sağır ve dilsiz sayardık. Gerçekte bizler bakar ama göremeyiz ve kulak verir ama işitemeyiz; biz yer içer ama bir tat alamayız. Ve işte Nasıralı İsa ile aramızdaki fark burada yatar. O'nun duyuları daima yenileniyor ve

O'na dünya her zaman yeni bir dünya oluyordu. O'na bir bebenin ığıl tısı tüm insanlığın çığlığından daha değersiz değildi, oysa bize bu sadece bir ığılıydı. O'na bir çiçeğin kökü Tanrı'ya duyulan özlemdi, oysa bize bu sadece bir kökten başka bir şey değildi.

ÜRİYA NASIRALI YAŞLI BİR ADAM

(O aramızda bir yabancıydı)

O aramızda bir yabancıydı ve hayatı karanlık perdeler ardında gizliydi. O bizim Tanrı'mızın yolunda yürümedi ancak hata ve rezillerin yolunu izledi. O'nun çocukluğu ayaklandı ve doğamızın tatlı sütünü reddetti. Gençliği tıpkı gece yanan kuru otlar gibi tutuşmuştu. Bu tür adamların tohumları insanlığın iyilik dalgasının kıyısında atılır ve kutsal olmayan fırtınalarda doğarlar. Ve bu fırtınalar içinde hayatı bir gün ve ölümü sonsuza dek yaşarlar. Siz O'nu bizim bilgin büyüklerimizle tartışan ve onların haysiyetlerine gülen aşırı mağrur çocuğu hatırlamıyor musunuz? Ve O'nun testere ve keski aletiyle yaşadığı gençlik zamanını hatırlamıyor musunuz?

O tatillerde bizim oğul ve kızlarımıza eşlik etmek istemiyor, yalnız yürümek istiyordu. Ve ona selam verenlerin selamını almazdı sanki kendisi bizden üstünmüş gibi. Ben kendim onunla bir kez tarlada karşılaşırken selam verdim, o sadece gülümsedi ve bu gülümsemesinde ben kibir ve hakareti gördüm. Bundan kısa süre sonra kızım arkadaşlarıyla üzüm toplamak için bağlara gitti ve onunla konuştu ama o kızıma cevap vermedi. Sanki kızım aralarında değilmiş gibi o bütün üzüm toplayıcılarına bir grup halinde konuştu. Kendi halkını terk edip bir serseriye dönüştüğü zaman bir gevezeden başka bir şey olmadı. Sözleri etimizde bir pençe gibiydi ve sesi belleğimiz de hâlâ bir ağrıdır. O bize ve atalarımızın atalarına mutlak kötülük çekerdi. Ve dili zehirli ok gibi bağrımızı arardı.

Isa böyleydi. O benim oğlum olsaydı onu Roma ordusuyla Arabistan'a taahhüt eder ve düşman okçuları onu hedef alsın ve beni onun saygısızlığından özgürleştirsinler diye, savaşın en ön saflarına yerleştirmesi için kaptana yalvarırdım. Ama benim oğlum yok. Ve belki de buna minnettar olmalıyım. Halkının düşmanı ve ağaran saçlarımı ve beyaz sakalımı utanç içinde yere indiren Ya benim oğlum olsaydı?

OZAN NİKODİM SANHEDRİN'DEKİ YAŞLILARIN EN GENCİ

(Aptallar ve hokkabazlar üzerine)

İsa'nın kendi yolunda kendi kendine muhalefet ederek durduğunu ve kendi zihnini bilmediğini ve bu bilginin eksikliğinden kendisini şaşırmış olduğunu söyleyen aptalların sayısı çok. Kendi öttükleri şarkılar dışında başka şarkı tanımayan gerçekten çok baykuşlar var. Siz ve ben Pazar yerine kafalarını sepette taşıyan ve sonra karşılaştıkları ilk alıcıya satan ve sadece kendilerinden daha büyük bir hokkabaza saygı duyan söz hokkabazlarını biliyoruz. Biz Gök-adamını kötüye kullanan pigmeleri biliyoruz. Ve ot'un meşe ve sedir ağacına ne diyeceğini biliyoruz. Engin boyutlara yükselemedikleri için onlara acıyorum. Mevsime karşı durmaya cesaret eden karaağacı kıskanan büzüşmüş dikene acıyorum. Tüm meleklerin pişmanlıklarıyla kuşatılsalar dahi acımak onlara ışığı getirmez. Çürümüş giysilerinin bile mısırın içinde çarpan ancak yine de kendisi hem mısıra hem de rüzgârın şarkısına ölü olan bostan korkulukları biliyorum. Uçan her şeye ağ ören kanatsız örümceği biliyorum. Ben surlara üfleyen ve kendi gürültülerinden ne tarladakini ne de doğu rüzgârının sesini duyan davullara vuran boynuzlu kurnazları biliyorum. Ben akıntıya karşı kürek çeken ama akıntının kaynağını bulamayan, tüm nehirlerle akarken de-

nize cesaret edemeyenleri biliyorum. Tapınağı inşa edecek olana vasıfsız ellerini sunan ve o vasıfsız eller reddedilince kendi kalbinin karanlığında "ben inşa edilecek her şeyi yok edeceğim diyenleri biliyorum. Ben bütün bunları biliyorum. Onlar İsa'nın bir gün "size esenlik getiriyorum" ve diğer bir günde "kılıç getiriyorum" dediğine itiraz eden insanlardır. Onlar aslında gerçekte İsa'nın "ben iyi niyetli insanlara barış getiriyorum ve barışı yeğleyenler ile kılıcı yeğleyenler arasına bir kılıç uzatıyorum" dediğini anlamıyorlar. Onlar O'nun "benim gerçek krallığım bu dünyadan değil derken aynı zamanda Sezara Sezarın hakkı olanı da verin deyip demeyeceğini merak ediyorlar ve bilmiyorlar ki tutkularının krallıklarında özgürce girmek istiyorlarsa eğer o zaman kendi ihtiyaç kapılarındaki muhafiza direnmemeleri gerekir. Bu şehre girmek için bunu hüzünle ödemeleri onların memnuniyet ve yararlarına olacaktır." Orada "O hassasiyet, nezaket, sevecenlik ve sevgiyle vaaz verirken Kudüs sokaklarında onu arayan annesi ve kardeşlerini duymuyor bile" diyenler var. Onlar annesi ve kardeşlerinin sevgi dolu korkuları içinde yeni bir günün şafağına gözlerimizi açtığı marangoz tezgâhına dönmesini istediklerini bilmiyorlar. Annesi ve kardeşleri onun ölümün gölgesinde yaşmasını istiyorlardı ama O kendisi uykusuz belleğimizde yaşamak için uzak tepenin üzerinde ölüme meydan okuyordu. Ben bu hiç bir yere varmayan çukurları kazan köstebekleri biliyorum. Onlar kalabalığa "Ben kurtuluş yolu ve kapısıyım" ve hatta kendisini yaşam ve dirilış olduğunu iddia ederek kendisini yüceltttiğini söyleyen İsa'yı suçlayanlar değil miydi? Ama Isa Mayıs ayının en yüksek döneminde iddia ettiğinden daha fazla bir şey iddia etmedi. O çok parlak olduğu için parıldayan gerçeği anlatmamalı mıydı?

Gerçekten kendisinin yol ve yaşam ve kalbin dirilişi olduğunu söyledi ve ben kendimde O'nun bu geçeğinin ifadesının bır kanıtıyım. Siz beni, kanun ve kararnameler dışında başka bir şeye inanmayan ve yıldönümlerine daima boyun eğen beni, Nikodim'i hatırlamıyor musunuz? Ve şimdi bana bakın hayat ile yürür ve o tepelerin arkasında yatağına vere-

ne kadar dağın üzerine ilk gülümsediği andan itibaren güneşle gülümseyen bir adamım işte. Siz kurtuluş kelimesi karşısında neden topallıyorsunuz? Ben kendim kendi kurtuluşuma onun aracılığıyla ermiş oldum. Yarın bana ne olacağı umurumda değil çünkü biliyorum ki İsa uykumu hızlandırdı ve uzak hayallerimi yoldaşlarım ve yol arkadaşlarım yaptı. Ben büyük bir adama inanıyorum diye daha değersiz bir insan mı oluyorum? Etin ve kemiğin engelleri yere düştü ben Celileli Ozanı dinlediğim zaman ve bir ruh tarafından kucaklandım ve yüksek boyutlara kaldırıldım ve havadayken kanatlarım tutkunun şarkısını topladı. Ve rüzgâr atından indiğimde Sanhedrin de piyonlarım söküldü yine de kaburgalarım, tüysüz kanatlarım bu şarkıyı korudu. Tüm ovaların yoksulluğu beni bu hazinemden mahrum edemez. Yeterinde konuştum. Vücudunun elleri mıhlanıp kanarken onun düzenleyip tuttuğu lirinin sesinden memnunum ben.

ARAMATYALI YUSUF ve ON YIL SONRA

(İsa'nın kalbindeki iki akım)

Nasıralının kalbinde Onun baba dediği Tanrı krallığı ve üst dünya krallığı dediği sevinç akımı diye iki akım vardı. Ve yalnızlığımda ben Onu düşünürdüm ve bu iki akımı onun kalbine kadar izlerdim. Birisinin kıyısında kendi ruhumla buluştum ve bazen ruhum bir dilenci, bazen bir gezgin ve bazen de kendi bahçesinde olan bir prensesti. Sonra kalbindeki diğer akımı izledim ve yolumda dayak yiyen ve tüm altınları soyulan birine rastladım ve o gülümsüyordu. Ve daha sonra ilerde onu soyanı gördüm ve yüzünde akmamış gözyaşları vardı. Sonra bu iki akarsuyun hırıltısını kendi bağrımda da duydum ve sevinçliydim. Ben Pontus Pilatusten ve büyüklerin onu ele geçirdiği günden önceki gün İsa'yı ziyaret ettiğimde uzunca konuştuk ve ben O'na birçok soru sordum ve O benim sorularımı zarifçe yanıtladı

ve ayrıldığımda O'nun Rab ve bu bizim dünyanın efendisi olduğunu biliyordum. Bizim sedir ağacı düşeli uzun zaman oldu ama kokusu hâlâ devam ediyor ve sonsuza dek dünyanın dört bir köşesini arayacağız.

BEYRUTLU YORGİ

(Yabancılar üzerine)

O ve arkadaşları benim çitin ötesinde çam koruluğundaydılar ve O, onlarla konuşuyordu. Ben çite yakın durdum ve dinledim. Ve kim olduğunu biliyordum çünkü daha o kendisi buraya gelmeden evvel ünü bu kıyılara ulaşmıştı. O konuşmasını bitirdikten sonra ben O'na yaklaştım ve dedim ki; " Efendim, bu adamlarla birlikte gelin beni ve çatımı onurlandırın. "

Ve O bana gülümsedi ve dedi ki "Bugün değil, dostum. Bugün değil." Ve O'nun sözlerinde bir nimet vardı ve O'nun sesi soğuk bir gecede bir giysi gibi beni kuşattı. Sonra O arkadaşlarına döndü ve dedi ki "Bizi bir yabancı saymayan bir adama bakın bizi bugünden önce burada görmemesine rağmen bizi kendi eşiğine davet ediyor. Kuşkusuz benim krallığımda hiçbir yabancı yoktur. Bizim hayatlarımız ancak diğer tüm insanların hayatıdır, hepsini bilelim ve bu bilgi dahilinde onları sevebilelim diye bize verildi. Tüm insanların eylemleri bizim eylemler hem gizli hem de açıkta olanlar. Sizi tek bir öz olmaktan ziyade ev sahibi, evsiz olan, çiftçi toprakta uyuklamadan önce tahılı alan serçe ve şükranla veren verici ve gurur ve kabulle verileni alan alıcı birçok öz canlar olmanızı istiyorum. Günün güzelliği sadece kendi gördüklerinde değil ancak başka insanların gördüklerindedir. Bunun için beni seçenlerin birçoğunun arasından ben sizi seçtim.

Sonra tekrar bana döndü, gülümsedi ve dedi ki "Ben de size bunları söylüyorum ve siz de bunu hatırlamalısınız."

Sonra O'na yakardım ve dedim ki, efendim evime ziyarete gelmez misiniz? O da yanıtladı "ben sizin yüreğinizi biliyo-

rum ve sizin daha geniş evinizi ziyaret ettim." Ve o müritleriyle uzaklaşırken "İyi geceler ve evinizin yurdun tüm gezginleri barındıracak kadar büyük olmasını dilerim" dedi.

MECDELLİ MERYEM

Ağzı bir narın kalbi gibiydi ve gözlerindeki gölgeler derin idi. Ve kendi gücünü dikkate alan bir adam gibi O nazik ti. Rüyalarımda bu dünyanın krallarını Onun huzurunda huşu içinde görürdüm. Onun yüzünü anlatmak isterdim ama nasıl anlatabilirim ki? Bu karanlığı olmayan bir gece gibi ve gürültüsü olmayan gündüz gibiydi. Bu hüzünlü bir yüz ve sevinçli bir yüzdü. Ve elini bir kez gökyüzüne doğru nasıl kaldırdığını iyi hatırlıyorum ve ayrılmış parmakları karaağacın dalları gibiydi. Ve O'nun akşama volta attığını hatırlıyorum. O yürümüyordu. Kendisi yol üzerinde bir voldu; hatta dünyayı yenilemek yeryüzünün üzerine inen bir bulut gibiydi. Ama ben O'nun önünde durduğum ve O'na konuştuğum zaman, O bir insandı ve yüzünü seyretmek kuvvetliydi. Ve O bana "Ne arzulardınız Meryem" dedi. Ben O'na cevap vermek istemiyordum ama kanatlarım sırrımı sardı ve beni ısıttı. Ve çünkü ben O'nun ışığını artık taşıyamadığım için dönüp uzaklaştım ancak utanç içinde değil. Ben sadece utangaçtım ve O'nun parmakları kalbimin dizleri üzerindeyken yalnız kalmak istiyordum.

NASIRALI YOTAM BİR ROMA'LIYA

(Yaşam ve Varlık üzerine)

Dostum, diğer tüm Romalılar gibi sende hayatı yaşamak yerine onu tasavvur etmeyi istiyorsun. Siz ruhlar tarafından yönetilmekten ziyade ülkeleri yönetmek istiyorsunuz. Siz Roma'da kalmak, mesut ve mutlu olmaktan ziyade ırkları fethetmek ve onlar tarafından lanetlenmek istiyorsunuz. Siz

sadece yürüyen ordular ve denizlerde konuşlandırılan gemileri düşünürsünüz. Öyleyse siz Nasıralı İsa'yı, kalplerde bir krallık ve ruhun serbest alanlarında bir imparatorluk kurmak için ordusuz ve gemisiz gelen bu basit ve yalnız adamı nasıl anlayabilirsiniz?

Nasıl anlayacaksın savaşçı olmayan fakat yüce göklerin gücüyle gelen bu adamı? O bir Tanrı değildi bizler gibi bir insandı; ancak O'nun içinde toprağın mürü göklerin buhuruyla buluşmak için yükseldi ve sözlerinde kekelemelerimiz görünmez olanın fısıltısıyla kucaklandı ve O'nun sesinde dipsiz bir şarkı duyduk biz. Evet İsa bir insandı, bir Tanrı değil ve işte şaşkınlık ve merakımız burada yatar. Oysa siz Romalılar Tanrılardan başka hiç bir şeyi merak etmezsiniz ve hiç bir insan sizi şaşırtamaz. Bu yüzden Nasıralıyı anlayamıyorsunuz. O aklın gençliğine siz de onun eski çağına aitsiniz. Bugün bizi yöneliyorsunuz; ama biz o başka bir günü bekleyelim. Ne ordusu ne de gemileri olan bu adamın yarına hükmedeceğini kim bilebilir ki? Ruhu izleyen bizler O'nunla yolculuk ederken kan terleyeceğiz ama Roma beyaz bir iskelet gibi güneşte yatacaktır. Biz çok acı çekeceğiz yine de tahammül edecek ve yaşayacağız. Ama Roma mecburen toza dönüşecektir. Yine de eğer Roma boyunları bükük ve alçaldığı zamanda O'nun adını telaffuz ederse O Romanın sesine kulak verecektir. Ve O tekrar yeryüzünün kentleri arasında yükselsin diye kemiklerine yeni bir nefes üfleyecektir. Ama bunu ordusu olmadan ve ne kadırga kürekle ne de kölelerle yapmayacak. Bunda tek başına olacaktır.

RİHALI EFRAİM

(Diğer Düğün)

O tekrar Rihaya geldiğinde onu aradım ve Ona dedim ki; "Efendim, oğluma bir eş alacağım yarın sizden düğün şölenimize katılmanızı rica ediyor ve Celileli Kana'nın düğünü-

nü şereflendirdiğiniz gibi bizim düğünü de şereflendirmeniz için yalvarıyorum." Ve O, "Ben bir kez düğün şöleninde konuk olduğum doğrudur, ama ben tekrar bir konuk olmayacağım. Ben kendim şimdi artık bir damat'ım" diye yanıtladı. Ve "Ben Efendim, oğlumun düğününe gelmeniz için, size yalvarırım" dedim. Ve O, beni sanki azarlayacakmış gibi gülümsedi ve dedi ki "Neden bana yalvarıyorsunuz? Şarabınız yeterli değil mi?" Ve ben "Benim testiler, tamamen dolu Efendim yine de oğlumun düğününe gelmeniz için ısrar ediyorum sizden" dedim.
Sonra O "kim bilir belki gelebilirim, eğer yüreğin tapınağında bir sunaksa belki kesin gelebilirim" dedi. Ve ertesi gün oldu oğlum evlendi ama İsa düğün şölenine gelmedi. Tüm kalabalık konuklara rağmen kimse gelmemiş gibi hissettim... Belki de O'nu çağırırken yüreğim bir sunak değildi. Belki de başka bir mucize istiyordum.

SURLU TÜCCAR BARKA

(Alım satım üzerine)

Ben ne Romalıların ne Yahudilerin ne de halen O'nun adını öğreten şakirtlerinin Nasıralı İsa'yı anladıklarına inanmıyorum. Romalılar O'nu katlettiler ve bu bir gaftı, Celileliler O'ndan bir Tanrı yaratmak istediler buda bir hataydı. Isa insanoğlunun kalbiydi. Ben yedi denizlerde yelken açtım, kralları prensesler ve uzak şehirlerin Pazar yerlerindeki hilekâr ve kurnazlarıyla takas yaptım ama asla onun gibi tüccarları anlayan biriyle hiç karşılaşmadım. Birinde bir meselini anlattığını duydum. "Bir tüccar kendi ülkesini yabancı bir ülke için terk etti." Onun iki hizmetçisi vardı ve o her birine bir avuç dolusu altın vererek şöyle dedi "Ben yurtdışına gittiğim zaman siz de ileri çıkıp kar arayın doğru takas yapın ve alma vermede hizmetinize dikkat edin." Ve bir yıl sonra tüccar geri döndü. Ve o iki hizmetçisine onun altınlarıyla ne yaptıklarını sordu. "İlk hizmetçi 'Bakın Efendim ben hem

alım hem satım yaptım ve kar kazandım" dedi. Ve tüccar "kâr sizin olsun çünkü iyi iş yaptın ve hem bana hem de kendine sadık kaldın" diye yanıt verdi. Sonra diğer hizmetçi ileri çıktı ve şöyle dedi "Efendim, ben kaybetmekten korktuğum için ne alım ne de satım yaptım. Bakın, hepsi burada çantanızda duruyor." Ve tüccar altınları aldı ve "sizin inancınız çok az. Takas ederek kaybetmek korku yüzünden ilerleyememekten daha iyidir" dedi. Hatta tüccar rüzgâr gibi tohumunu dağıtsa ve beklediği meyveyi yok etse dahi bundan sonra başkalarına hizmet etmek senin için uygundur." Kendisi bir tüccar olmadığı halde, İsa böyle konuştu, O ticaretin sırrını açıkladı. Ayrıca, O'nun benzetmeleri çoğu zaman bana seyahatlerimden daha uzak gelse de evime ve mallarıma yakındı. Ama genç Nasıralı bir Tanrı değildi ve O'nun takipçilerin böyle bir bilgeden bir tanrı yapma arayışları üzücüydü.

SAYDALI BAŞRAHİBE PHUMİA'DAN DİĞER RAHİBELERE

(Bir ağıt)

Arpınızı alın, size şarkı söyleyeyim;
Dizelerinizi altın ve gümüşten vurun;
Çünkü Vadide ejderhayı öldüren
Sonra öldürdüğüne merhametle bakan
Korkusuz adamın şarkısını söyleyeceğim

Arpınızı alın benimle şarkı söyleyin
Yüksekteki yüce meşe
Gök kalpli ve okyanus elli olan
Ölümün solgun dudaklarını öpen adam
Henüz şimdi havanın ağzında titriyor

Arpınızı alın şarkı söylevelim

Canavarı nişan alan, görünmez okuyla vuran;
Boynuz ve fildişini yeryüzüne indiren;
Korkusuz avcı

Arpınızı alın benimle şarkı söyleyin
Dağ kentlerini ve kumda kıvrılan yılan gibi ova şehirlerini fetheden yiğit genç
O pigmelere değil etimize acıkan, kanımıza susayan
Tanrılara karşı savaştı
Ve ilk altın şahin gibi
Yalnız kartalları rakip seçti çünkü
Kanatları geniş ve gururluydu;
Ve az kanatlı olanı kanatsız bırakmak istemedi
Arpınızı alın benimle şarkı söyleyin;
Deniz ve uçurumu neşeli şarkısını
Tanrılar öldü;
Ve onlar unutulmuş adanın unutulmuş denizinde yatıyorlar
Ve onları öldüren tahtında oturur
O sadece bir delikanlı
Bahar henüz ona sakal vermemiş
Ve yazı henüz tarlasında genç
Arpınızı alın benimle şarkı söyleyin
Kuru ve yapraksız dalları kesen;
Yine de yaşayan kökleri derin besleyen toprağın bağrına gönderen;
Ormandaki fırtına
Arpınızı alın benimle şarkı söyleyin
Sevdiklerimizin ölümsüz şarkısını
Hayır, kızlarım ellerinizi alın Arpınızın yanına yatırın
Onu şimdi seslendiremeyiz
Ne şarkımızın hafif fısıltısı onun fırtınalarına ulaşabilir
Ne de heybetli sessizliğini delebilir
Arpınızın yanına yatın, yakınımda etrafıma toplanın
Onun sözlerini size yineleyeceğim
Ve size amellerini anlatacağım
Çünkü sesinin yankısı tutkularımızdan derindir.

KÂTİP BENYAMİN

(Bırakın kendi ölülerini ölüler gömsünler)

İsa'nın Roma ve Yudea'nın düşmanı olduğu söylendi ama ben size İsa hiç kimsenin ve hiç bir ırkın düşmanı olmadığını söylüyorum. Ben O'nun "Havadaki kuşlar ve dağın zirveleri, kendi karanlık deliklerindeki yılanları düşünmezler. Bırakın kendi ölülerini ölüler gömsünler. Yaşayanlar arasında kendiniz olun ve yükseklere uçun" dediğini duydum. Ben O'nun şakirtlerinden biri değildim. Ben sadece O'nun yüzünü izlemek için O'nunla giden birçok kişiden biri idim. O Roma'ya sonra Romanın köleleri olan bizlere oyuncaklarıyla oynayan ve daha büyük oyuncak için birbirleriyle itişen çocuklarına bakan bir baba gibi baktı. Ve bulunduğu yükseklikten güldü.
O devlet ve ırklardan daha büyüktü. O devrimlerden daha büyüktü... Tek başına ve yalnızdı. Ve O bir uyanıştı O bizim tüm dökülmemiş gözyaşlarımıza ağladı. Ve tüm isyanlarımıza gülümsedi. O henüz doğmamışlarla doğmanın kendi gücü idaresinde olduğunu ve onlara kendi gözleriyle değil O'nun bakış açısıyla görmelerini önerebileceğini biliyordu. Isa yeryüzünde yeni bir krallığın başlangıcıydı ve bu krallık kalıcı olacaktı. O, ruhun krallığını inşa eden tüm kralların oğlu ve torunu idi. Ve dünyamızda sadece ruhuyla kralları hüküm sürmüştür.

ZAKAY

(İsa'nın Kaderi üzerine)

Siz söylendiğini duyduklarınıza inanıyorsunuz. Söylenmeyene inanın çünkü insanoğlunun sessizliği onun kelimelerinden daha çok gerçeğe yakındır. Siz İsa'nın kendi utanç

verici ölümünden kaçarak ve takipçilerini zulümden koruyup koruyamayacağını soruyorsunuz. Ben size eğer isteseydi gerçekten kaçabilecekti diye cevap veriyorum ama O ne güvenliği ne de sürüsünü gecenin kurtlarından koruma arayışındaydı. O kendi kaderini ve O'nu daimi severlerin yarınını biliyordu. O'na her birimize neyin isabet edeceği kehaneti müjdelenmişti. O kendi ölümünü aramadı ama O ölümü mısırını toprakla kundaklarken kışı kabul eden ve ardından bahar ve hasat dönemini bekleyen bir karı koca gibi ve en büyük taşı temele yerleştiren bir inşaat ustası gibi kabul ederdi. Biz Celileli insanlarız ve Lübnan'ın yamaçlarındanız. Efendimiz kendi, yaşlılık gelene ve yıllara geri dönmemizi fısıldayana dek kendi bahçelerimizde onun gençliğiyle yaşamamız için bizi ülkemize yönlendirebilirdi. Bir şeyler O'nun, diğerlerinin peygamberleri okuduğu ve ardından kalplerini ifşa ettiği köyümüzün tapınaklarına geri getiren yolunu engellemiş miydi? O, "Şimdi batı rüzgârı ile doğuya gideceğim" diyemez miydi ve bunu demekle dudaklarında bir gülümseme ile bizi azledemez miydi? Evet, O "Akrabalarınıza geri dönün. Dünya henüz benim için hazır değil; Ben bin yıl sonra geleceğim; Benim dönüşümümü beklemek için çocuklarınızı eğitin" diyebilirdi. O böyle yapabilirdi eğer yapmayı seçseydi. Ama O görünmez bir tapınağı inşa etmek için köşe taşını kendi koyması ve kendisine yakın çimento olarak küçük çakıl taşları olan bizi koyması gerektiğini biliyordu. O ağacının özsuyunun köklere yükselmesi gerektiğini biliyordu ve O köklerin üzerine kanını döktü ve O'na göre bu bir kurban değil bir kazanç idi. Ölüm bir açıklamaydı. İsa'nın ölümü O'nun hayatını açıkladı. O sizden ve kendi düşmanlarından kaçmış olsaydı, dünyanın fatihleri siz olurdunuz. Bu nedenle O kaçmadı. Sadece her şeyi arzulayan her şeyi verebilir. Evet, İsa düşmanlarından kaçabilir ve yaşlana kadar uzun ömür yaşayabilirdi. Ama O mevsimlerin geçişini biliyordu ve onların şarkısını söylemek istedi. Silahlanmış dünyaya karşı duran hangi insan çağların üstesinden gelebilmek için anlık yenilgiyi kabul etmez? Ve siz şimdi gerçekte İsa'yı kim katletti,

Romalıların mı yoksa Kudüs'ün rahipleri mi diye soruyorsunuz. O'nu ne Romalılar ne de Rahipler katletti. Bütün dünya bu tepenin üzerinde O'nu onurlandırmak için durdu.

JONATHAN

(Su zambaklar arasında)

Bir gün sevdiğim ve ben tatlı su gölü üzerinde kürek çekiyorduk. Ve Lübnan'ın tepeleri etrafımızda yükseliyordu. Ağlayan söğütlerin yanına hareket ettik ve söğüdün yansımaları çevremizi derinden sarmıştı. Ben bir kürek ile tekneyi kumanda ederken, sevdiğim eline udunu aldı ve şunları seslendirdi.

"Lotus'tan hariç hangi çiçek suları ve güneş bilebilir?
Lotusun kalbinden hariç hangi kalp hem yer hem de gökyüzünü bilebilir?
Derinlik ve yükseklik arasında yüzen altın çiçek, aşkımı seyret.
Tıpkı senle ben ebedi var olan aşk arasında yüzdüğümüz gibi
Ben de ebediyen var olacağım
Aşkım küreğini daldır
Ve dizelerime dokunmama izin ver
Gel söğütleri izleyelim ve su zambaklarını bırakmayalım
Nasırada bir Ozan yaşar ve O'nun kalbi nilüfer gibi
O kadının ruhunu ziyaret etti
O onun susuzluğunun suların dışına taştığını
Ve dudakları tok olsa da güneşe olan açlığını biliyor
Onlar O'nun Celilede yürüdüğü söylüyorlar
Ben ise bizimle birlikte kürek çektiğini söylüyorum
O'nun yüzünü göremiyor musun aşkım?
Söğüt dalının eğilerek yansımasıyla buluştuğu yerde
Biz hareket ettikçe bizimle hareket ettiğini görmüyor musun?
Sevgili, hayatın gençliğini bilmek iyidir.

Onun şarkı söyleyen sevincini bilmek iyidir.
Keşke her zaman senin küreğin
Ve Benim de telli udum
Lotusun güneşte güldüğü
Ve söğüdün sulara daldığı
Ve O'nun sesinin dizelerimin üzerinde olduğu yerde olsa.
Küreğini daldır benim sevgilim
Ve dizelerime dokunmama izin ver
Nasırada bizi bilen ve seven bir ozan var
Küreğini daldır sevgilim
Ve dizelerime dokunmama izin ver"

BETHSAİDA'LI HANNAH

(Babasının ablası hakkında konuşuyor)

Babamın ablası kendi babasının eski bağının yanında bir kulübede yaşamak için gençliğinde bizden ayrılmıştı. O yalnız yaşıyordu ve kırsal bölgenin halkı onu hastalıklarında arardı ve o onları yeşil otlar ve güneşte kurutulmuş kök ve çiçeklerle iyileştirdi. Ve onlarda onu bir kâhin sayarlardı ama ona bir cadı ve bir büyücü de diyenler vardı. Bir gün babam bana şöyle dedi "Ablama bu buğdaydan somun ekmekleri götür ve al bu şarap testisini ve kuru üzüm sepetini de götür." Hepsi bir tayın sırtına yüklendi ve ben bağa ve babamın ablasının oturduğu kulübeye varana dek yolu izledim. Ve o çok sevinmişti. Şimdi biz günün serinliği altında birlikte otururken yol üzerinden bir adam geldi ve babamın ablasına "Akşamın iyiliği ve gecenin bereketi üzerinize olsun." diyerek selam verdi. Sonra o ayağa kalktı ve sanki huşu içindeymiş gibi O'nun önünde durdu ve "İyi akşamlar size de bütün iyi ruhların Efendisi ve tüm kötü ruhların fatihi." dedi. Adam ona şefkatli gözlerle baktı ve ardından geçip gitti. Ama ben yüreğimden gülüyordum. Babamın ablasının kaçık olduğunu zannettiğim için. Ama şimdi onun kaçık olmadığını biliyorum. Kaçık olan bunu anlamayan bendim. Gizlenmiş olsa da benim kahkahamdan

o bunu biliyordu. Ve o konuştu ama öfke ile değil. Şöyle dedi "Kızım dinle, sözlerime kulak ve aklında tut; Ta şimdi buradan geçen adam güneş ve yeryüzü arasında uçan bir kuş gölgesi gibi Sezar ve Sezar'ın imparatorluğunu yenecektir. O Chaldea'lı taçlı boğa ve Mısırın insan başlı aslanı ile güreşecek ve onlara galıp gelecek ve O, dünyaya hükmedecek. Ama O'nun şimdi üzerinde yürüdüğü bu ülke bir boşa gidecek ve tepelerin zirvesinde gururla oturan Kudüs, ıssızlık rüzgârın dumanında sürüklenecektir." O bunları konuştuğu zaman böylece benim kahkahalarım sükûnete dönüştü ve ben sessiz kaldım. Sonra ben şöyle dedim "Kim bu adam ve hangi ülke ve kabileden geliyor? Ve O nasıl büyük krallar ve büyük krallıkların imparatorluklarını fethedecektir?" Ve o yanıt verdi "O, bu topraklarda, burada doğmuş olan biri, ama biz özlemimizde O'nu yılların başından itibaren tasavvur ettik. O tüm kabilelerden biri vine de hiçbirinden. O ağzından çıkan Sözler ve ruhunun alevi ile fethedecektir." Sonra o aniden kalktı ve bir kaya doruğu gibi ayakta durdu ve şöyle dedi "Bu sözleri telaffuz ettiğim için Rabb'in melekleri beni af etsin; O öldürülecek ve gençliği kefenlere sarılacak ve toprağın dilsiz kalbinin yanında sessizlik içinde yatırılacaktır. Ve Yudea bakireleri O'nun için ağlayacaklar." Sonra o göğe doğru elini kaldırdı ve tekrar konuştu ve dedi ki "Ama O, sadece vücut olarak öldürülecektir. Ruhla O dirilecek ve ilerleyerek güneşin doğduğu bu ülkeden, güneşin akşam vakti öldürüldüğü ülkeye doğru sahibine öncülük edecektir. Ve Onun adı insanoğulları arasında ilk olacaktır." O bu şeyleri söylediği vakit yaşlı bir kâhındi ve ben de bir genç kız, henüz sürülmemiş bir tarla, duvar olmamış bir taştım. Ama onun zihin aynasında izlediği her şey geldi geçti, hatta benim günlerim de bile. Nasıralı İsa öldükten sonra dirildi ve kadın ile erkeleri günbatımı kavmine yönlendirmek için onlara öncülük etti. O'nu yargıya veren şehir, imhaya verildi ve yargılanarak mahkûm edildiği mahkeme salonunda baykuşlar ağıtlarını çağırıyor ve gecede kalbinin çiğini düşmüş mermerlere siliyor. Ve ben yaşlı bir kadınım ve yıllar belimi bükmüş. Hal-

kım artık yok ve ırkım da ortadan kalktı. Ben O'nu o günden sonra bir kez daha gördüm ve bir kez daha sesini duydum. Bu bir tepe üzerinde O arkadaş ve takipçilerine konuştuğu zamandı. Ve şimdi ben artık yaşlı ve yalnız biriyim, yine de rüyalarımda hâlâ beni ziyaret ediyor. O piyonları olan beyaz bir melek gibi gelir ve lütfü ile karanlık korkularımı susturur. Ve O henüz daha uzakta ki rüyalara beni yüceltir. Ben hâlâ sürülmemiş bir tarla ve düşmek istemeyen olgun bir meyveyim. En çok sahip olduğum güneşin sıcaklığı ve O adamın hatırası. Ben kendi halkımın arasından bir daha böylesi ne kral ne peygamber ne de rahip yükselmeyeceğini biliyorum, tıpkı babamın ablasının önceden anlattığı gibi. Biz nehirlerin akışı ile geçip gideceğiz ve isimsiz olacağız. Ama O'nu orta akışta geçenler, orta akışta O'nu geçişleriyle hatırlanacaklar.

MANAŞŞE, KUDÜS'TE BİR HUKUKÇU

(Isa'nın Konuşması ve jesti üzerine)

Evet, ben genelde O'nun konuşmalarını dinlerdim. Dudakları üzerinde her zaman hazır bir söz vardı. Ama bir lider olmaktan ziyade ben ona bir insan olarak hayrandım. O bazen benim hoşlandığımın ötesinde, belki de mantığımın ötesinde vaaz verirdi. Ben hiçbir kimsenin bana vaaz vermesini istemiyordum. Ben O'nun konuşmasının içeriğine değil O'nun sesi ve jestlerine tutuldum. O beni cezbetti ama ikna asla; çünkü zihnime ulaşmak için çok belirsiz, çok mesafeli ve çok karanlıktı. Ben O'nun gibi başka insanlar da tanıdım. Onlar ne sabit ne de tutarlıdırlar. Düşmanlarının O'nu yüzleştirerek konuyu zorlamaları yazık oldu. Bu gerekli değildi. Ben düşmanlıklarının O'nun yüceliğine katkıda bulunduğuna ve ılımlığını kudrete dönüştürdüğüne inanıyorum. Çünkü bir insana muhalefet etmekle ona cesaret veri-

leceği garip değil, öyle değil mi? Ve ayaklarını tutmakla ona kanat verirsiniz? Ben O'nun düşmanlarını tanımıyorum yine de kendi korkuları içinde zararsız bir adama kendi güçlerini vererek O'nu tehlikeli kıldıklarından eminim.

SEZARİYELİ YEFTAH

(İsa'dan yorulan bir adam)

Bu sizin günlerinizi dolduran ve gecelerinizi avlayan adam bana itici geliyor. Yine de O'nun sözleriyle gözlerimi ve eylemleriyle zihnimi yormak istiyorsunuz. Ben O'nun sözlerinden ve yaptığı her şeyden yoruldum. Onun ismi ve geldiği kısalın isminden dahi beni rahatsız ediyor. Onunla ilgili hiç bir şey istemiyorum Gölgeden başka bir şey olmayan bir adamı neden peygamber yapıyorsunuz? Bir kum tepesi içinde neden bir kuleyi ya da bir aya izinde toplanan yağmur damlalarından neden bir göl hayal ediyorsunuz? Ben ne mağaradaki yankıyı ne de günbatımındaki uzun gölgeyi hor görüyorum ama ben ne kafalarınızın içindeki mırıldanan aldatmacaları dinlemek ne de gözlerinizdeki yansımalarını incelemek istiyorum.
İsa Halliel'in dillendirmediği hangi sözleri dillendirdi? O Gamaliele ait olmayan hangi hikmeti ortaya çıkardı? Philo'nun sesine karşı onun kekelemeleri ne olabilir ki? O kendi yaşamında önce çalmamış olan hangi çanı çaldırdı? Ben mağaradan vadiye uzanan yankıya kulak veriyor ve günbatımının uzun gölgelerini izliyorum ama ne bu adamın kalp yankısını, ne de başkasının kapı sesini duymak ne de onu peygamber ilan egen kâhinlerin gölgelerini görmek istiyorum. Yeşaya konuştuktan sonra hangi insan konuşabilir ki? Davut'tan sonra kim şarkı söylemeye cüret edebilir ki? Ve dilleri kılıç ve dudakları alev olan peygamberlerimizi ne yapacağız? Onlar bu Celilelinin toplaması için aralarında bir kamış mı ya da düşmüş bir meyve mi bıraktılar bu Ku-

zey ülkesi dilencisine? Onda atalarımızın zaten pişirmiş olduğu ekmeği bölmekten ve zaten onların kutsal ayaklarından geçen eski üzümlerin şarabından dökmekten hariç kayda alınacak başka bir şey yoktu. Ben çömleği satın alan adamı değil çömlekçinin elini onurlandırırım. Giysiyi giyen hödükten ziyade onun tezgâhında oturanları onurlandırırım. Bu Nasıralı İsa kimdi ve o nedir? Düşüncelerini yaşamaya cesaret edemeyen bir adam. Bu nedenle unutulmaya yüz tuttu ve bu da onun sonudur. Size yalvarıyorum benim kulaklarımı onun sözleri ya da eylemlerine yüklemeyin. Benim kalbim eski peygamberlerle dolup taşıyor ve bu da bana yeterli.

SEVİLEN HAVARİ YAHYA

(Yaşlılığında, Söz olan İsa üzerine)

Siz benim İsa üzerine konuşmamı istiyorsunuz, ama dünyanın tutku şarkısını içi boş bir kamışa ben nasıl cezbede bilirim? Günün her yönüyle İsa Babanın farkındaydı. O O'nu bulutlarda ve yeryüzü üzerinden geçen bulutların gölgesinde görürdü. O Baba'nın yüzünün yansımasını durgun havuzda ve kumda solmuş ayak izlerini görürdü ve çoğu zaman O'nun kutsal gözlerinin içine bakmak için gözlerini kapardı.

Gece O'na Baba'nın sesi ile konuşur ve yalnızlıkta O Rabb'in meleklerinin O'nu çağırdıklarını duyardı. Ve O uykuya yatarken rüyalarında cennetlerin fısıltısını işitirdi. Çoğu zaman bizim ile mutluydu ve bizi kardeşleri olarak tanımlardı. Bakın ilk SÖZ olan bizi kardeşleri olarak tanımladı, oysa biz daha dün heceliyorduk. Bana O'na neden ilk SÖZ dediğimi soruyorsunuz? Dinleyin, size yanıt vereceğim "Başlangıçta Tanrı evrende hareket ederdi ve O'nun sayısız karıştırmalarından dünya ve bundan da mevsimler doğmuş oldu. Sonra Tanrı tekrar hareket etti ve hayat ileri

aktı ve yaşamın özlemi yükselişi ve derinliği aradı ve kendi özünden daha fazla istedi. Sonra Tanrı böylece konuşmuş oldu ve O'nun sözleri insanoğlu oldu ve insanoğlu Tanrı'nın ruhu tarafından doğrulan bir ruh oldu. Ve Tanrı bu şekilde konuşmaya başladığı zaman Mesih O'nun ilk Sözü oldu ve ne mükemmel bir Sözdü ve Nasıralı Isa dünyaya geldiği zaman ilk Söz biz mutlak oldu ve sesi et ile kana büründü. Isa kutsanmış olan, Tanrı'nın insanoğluna mutlak olan ilk Sözüdür, hatta bir meyve bahçesindeki elma ağacının diğer ağaçlardan önce tomurcuklanıp çiçek açması gerektiği bir gün gibi. Ve Tanrı'nın bahçesinde o gün bir sonsuzluk oldu. Hepimiz Yücelerin Yücesinin oğulları ve kızlarıyız ama Kutsanmış olan, Nasıralı İsa'nın bedeninde yaşayan O'nun ilk doğanıydı ve O aramızda yürüdü ve biz onu izledik.

POMPEY'Lİ MANNUS'TAN BİR YUNANLIYA

(Semitik Tanrı üzerine)

Komşuları Pompey'li ve Araplar gibi Yahudiler de rüzgârda bir an dinlenmekle Tanrılarını mağdur etmek istemezler. Onlar Tanrılarına karsı aşırı hassaslar ve birbirlerinin dua, ibadet ve kurbanlarında aşırı gözetleyiciler. Biz Romalılar Tanrılarımıza mermer tapınaklar inşa ederken bu insanlar daha ziyade Tanrılarının doğasını tartışmayı tercih ederler. Biz coşku içindeyken Mars ile Venüs, Jüpiter ile Juno sunakları etrafında şarkı söyleyip dans ediyoruz ama onlar tutsaklıklarında çul giyinir, başlarını küllerle örterler ve hatta onları doğuran güne ağıt yakarlar.
Ve İsa ya Tanrı'yı bir mutluluk kaynağı olarak gösteren bu adama işkence ettiler ve sonra O'nu öldürdüler
Bu insanlar mutlu bir Tanrı ile mutlu olamazlar. Onlar sadece kendi acılarının Tanrılarını tanırlar. Hatta O'nun neşesini bilen ve kahkahalarını duyan arkadaş ve müritleri bile

bir hüznü resmediyor ve bu resme tapıyorlar. Ve bu tapmalarında Tanrılarına yükselemezler, sadece Tanrılarını kendi seviyelerine alçaltırlar. Ben yine de bu filozof, Sokrates'ten pek farklı olmayan İsa'nın kendi ırkına ve dolayısıyla başka ırklara da hâkim olacağına inanıyorum. Çünkü hepimiz hüzün ve küçük kuşkuların yaratıklarıyız. Ve bir kişi bize "Gelin Tanrılarla neşelenelim" derse biz onun sesine kulak veririz. Bu adamın acısının bir ayine dönüştürülmüş olması gariptir. Bu insanlar başka bir Adonis, ormanda öldürülen başka bir Tanrı keşfetmek ve O'nun öldürülmesini kutlamak istiyorlardı. Yazık O'nun kahkahalarını duyamıyorlar. Ama Romalıdan Yunanlıya itiraf edelim. Biz kendimiz de Sokrates'in kahkahalarını Atina sokaklarında duyuyor muyuz? Dionysios tiyatrosunda bile baldıran fincanını hiç unutabiliyor muyuz?

Doğrusu babalarımız hâlâ sokak köşelerinde sıkıntıları hakkında sohbet etmiyor ve tüm büyük adamlarımızın hüzünlü sonlarını anımsadıkları için bir anlık mutlu olmuyorlar mı?

PONTUS PİLATUS

(Doğu Ayinler ve Mezhepler)

O benim önüme getirilmeden evvel karım onunla defalarca konuşmuştu, ama ben bundan endişe duymamıştım. Karım bir hayalperest ve o da mertebe sahibi pek çok Romalı kadın gibi Doğu kült ve ritüellerine kendini vermişti. Ve bu kültler imparatorluk için tehlikelidirler ve onlar bizim kadınların kalplerine bir yol bulunca yıkıcı olmaya başlıyorlar. Arabistan Hyskos'u ona kendi çölünün tek Tanrısını getirdikten sonra Mısır yok oldu. Ve Ashtarte ile yedi bakiresi Suriye kıyılarına geldikten sonra Yunanistan'ın da üstesinden gelindi ve toz oldu. Isa'ya gelince, O'nun kendi milletinin ve aynı zamanda Roma'nın düşmanı, bir erkek faktörü olarak bana teslim edilmeden önce ben bu adamı hiç görmemiştim.

Yargı salonuna kolları iplerle bedenine bağlı olarak getirildi. Ben kürsüde oturuyordum ve o uzun, kararlı adımlarla bana doğru yürüdü, sonra doğruldu, başı dik duruyordu. Ve o anda bana ne oldu anlayamadım, kendi iradem olmasına rağmen aniden kürsüden aşağı inip onun ayaklarına kapanmayı arzuladım. Roma'dan da daha büyük olan adam, sanki Sezar içeri girmiş gibi hissettim. Ama bu sadece bir an sürdü. Ve sonra ben karşımda sadece kendi halkı tarafından ihanetle suçlanan bir adam gördüm. Ve ben O'nun hâkimi ve yargıcı idim. Ben O'nu sorguladım, ama cevap vermedi. O sadece bana baktı. Ve sanki o benim hâkimim ve yargıcımmış gibi bakışlarında acıma vardı. Sonra insanların çığlıkları oradan yükseldi. Ama O sessiz kaldı ve hâlâ gözlerinde acıma ile bana bakıyordu. Ben sarayın merdivenlerine çıktım ve insanlar beni görünce haykırmayı durdurdular. Ve ben "Bu adama ne yapmak istiyorsunuz?" dedim. Ve onlar hep bir ağızdan "Biz O'nu çarmıha germek istiyoruz. O bizim düşmanımız ve Roma düşmanıdır." dediler. Ve bazısı, "O, tapınağı yok edeceğini söylemedi mi? Ve bu krallığın sahibi olduğunu iddia eden O değil miydi? Bizim Sezar'dan başka kralımız yok" seslendiler. Sonra ben onları bıraktım ve tekrar mahkeme salonuna döndüm ve ben O'nu hâlâ orada yalnız ayakta gördüm ve başı hâlâ dik duruyordu. Ve ben "Yalnız adam güçlü bir adamdır." diyen bir Yunan filozofu okuduğumu hatırladım. O anda Nasıralı kendi ırkından daha büyüktü. Ve O'na karşı hoşgörülü değildim. O benim hoşgörümün ötesinde idi. Ben O'na sonra "Sen Yahudilerin Kralı mısın?" diye sordum. O bir söz dahi etmedi. Ve ben O'na tekrar sordum; "Sen Yahudilerin Kralı olduğunu söylemedin mi?" Ve O bana baktı. Sonra sakin bir sesle "Siz kendiniz beni bir kral ilan ettiniz. Belki de bu amaçla doğdum ve bu uğurda hakikate şahitlik etmek için geldim" dedi. Böyle bir anda gerçeği konuşan bir adama bakın. Sabırsızlığım içerisinde Ona olduğu kadar kendime de yüksek sesle "Hakikat nedir? Ve cellâdının eli üzerinde olan bir masum için hakikat nevi ifade eder?" dedim.

Sonra İsa güçlü bir şekilde "Ruh ve hakikat olmadan hiç kimse dünyaya hükmedemeyecektir" dedi. Ve ben Ona "Siz Ruhtan mısınız?" diye sorarak konuştum. O "Farkında olmasanız da sizde öylesiniz" diye yanıt verdi. Ben, devlet uğruna ve kendi eski ayinlerine kıskançlık içinde onlar için, masum bir adamı ölümüne teslim ettiğim zaman Ruh neydi ve hakikat neydi? Hiçbir insan, hiçbir ırk, hiçbir imparatorluk kendini gerçekleştirme yönünde yol alan bir hakikatin önünde duramayacaktır. Ve ben tekrar "Sen Yahudilerin Kralı mısın?" dedim. Ve O, cevap verdi "Bunu siz kendiniz söylüyorsunuz. Ben bu saatten evvel dünyayı fethettim." Maden Roma dünyayı ele geçirmişti, söylediği bütün şeyler arasında bu en yakışıksız olanıydı. Ama şimdi insanların sesleri yeniden yükseldi ve bu gürültü öndekinden daha büyüktü. Ve ben kürsümden aşağı indim ve O'na "Beni takip edin."dedim. Ve ben yeniden sarayın merdivenlerine çıktım ve O'da benim yanımda duruyordu. Halk O'nu görünce kükreyen gök gürültüsü gibi kükrediler: Ve onların feryatları arasında "O'nu çarmıha ger, O'nu çarmıha" demelerinden başka bir şey duymadım. Sonra ben O'nu benim elime veren rahiplerin eline verdim ve onlara "Bu dürüst adama ne yapacaksanız yapın. Dilerseniz O'nu korumak için yanınıza Roma'nın askerlerini de alın" dedim. Sonra O'nu aldı ve ben çarmıhta O'nun başının üstünde "Nasıralı İsa, Yahudilerin Kralı" yazılmasını hükmettim. Bunun yerine ben, "Nasıralı İsa bir Kral" demeliydim. Ve adam soyuldu ve dövülerek ve çarmıha gerildi. O'nu kurtarmak benim elimdeydi fakat O'nu kurtarmak bir isyana sebep olurdu ve fethettiği bir ırkın dini vicdanına hoşgörüsüz olmamak, bir Roma eyaletinin yöneticisi için her zaman akıllıca olacağını biliyordum. Bu saate kadar o adamın sadece bir isyancıdan daha fazla olduğuna inanıyorum. Verdiğim karar benim iradem için değil, Romanın iyiliği için verildi. Çok zaman geçmeden biz Suriye'yi terk ettik ve o günden beri benim karım hüznün kadın oldu. Bazen burada bu bahçede bile ben onun yüzünde bir trajedi görüyorum. Bana onun Romalı diğer kadınlara çok bahset-

tiği söylendi. Bakın ölümünü hükmettiğim bir adam gölgeler dünyasından dönüyor ve benim kendi evimin içine giriyor. Ve ben kendime tekrar tekrar soruyorum, 'Hakikat nedir ve ne değildir? Bu Suriyeliler gecenin sessiz saatlerinde bizi fethedivor olabilirler mi?' Bu hakikaten de böyle olmalı. Çünkü Romanın kendi karılarımızın kâbuslarına hâkim olması gerekir.

EFES'TEKİ BARTHOLOMEO

(Köle ve serseriler üzerine)

İsa'nın düşmanları O'nun köle ve serserilere hitap ettiğini ve onları efendilerine karşı durmaya teşvik ettiğini söylerler. Onlar bunu O'nun düşük olduğu, kendi türünü çağırdığı, buna rağmen yine de kendi kökenini gizlemeye çalıştığı için söylüyorlar. Ama gelin biz İsa'nın takipçileri ve O'nun liderliğini bir göz atalım. Başlangıçta O, Kuzey Ülkesinden yoldaşları olarak birkaç adamı seçti ve bunlar adamlardı. Bunların vücudu güçlü ve ruhu cesur idi ve bu son iki yılda onlarda ölüme karşı cesaretle meydan okuma isteği vardı. Bu adamların köle ya da serseriler olduklarını düşünüyor musunuz? Ve siz Lübnan ile Ermenistan'ın gururlu prenslerinin Tanrı'nın bir peygamber olarak İsa'yı kabul etmekle duraklarını unuttuklarını ya da Antakya, Bizans, Atina ve Romanın soylu doğan kadın ve erkeklerinin kölelerin lideri olan bir ses tarafından durulabileceğini mi düşünüyorsunuz? Hayır, Nasıralı ne hizmetçilerle efendisine karşı ne de efendi ile hizmetçilere karşıydı. O başka birine karşı olan hiçbir insanla birlikte değildi. O insanoğlu üstünde bir insandı ve O'nun damarlarında akan nehir kudret ve tutkuyla şarkı söylüyordu. Eğer asalet koruyucu olmakta yatıyorsa, O tüm insanoğlundan daha asildi. Eğer özgürlük düşünce, söz ve eylemde ise O tüm insanoğullarından daha özgürdü.

Eğer kutsal doğum sadece aşka verimli olan gururun içindeyse ve sokulganlık, ebedi zarafet ve nezaket ise, o zaman O doğan insanoğullarından en kutsal doğanı idi. Unutmayın ki, sadece güçlü ve hızlı olan yarışı ve şöhreti kazanır. İsa O'nu sevenler, onlar bunu bilmese de aynı zamanda düşmanları tarafından da taçlandırılmıştı. Hatta O şimdi bile onun Tapınağının gizli yerlerinde Artemis rahipleri tarafından her gün taçlandırılmaktadır.

MATTA

(Cezaevi duvarı yanında İsa üzerine)

Bir akşamüzeri İsa Davut'un Kulesi'nde bulunan bir hapishanenin önünden geçmekteydi. Ve biz de O'nun arkasında yürüyorduk. Birdenbire duraksadı ve cezaevi duvarının taşlarına yanağını dayadı. Ve bu şekilde konuşmaya başladı: Benim eski gün kardeşlerim, benim kalbim parmaklıklar arkasındaki kalplerinizle birlikte çarpıyor. Keşke özgürlüğüm içinde özgür olsaydınız, ben ve yoldaşlarım ile birlikte yürüseydiniz. Siz sınırlandırıldınız ama yalnız değilsiniz. Açık sokaklarda yürüyen mahkûmların sayısı çoktur. Onların kanatları kırpılmadı ama tavus kuşu gibi çırpınırlar, ancak uçamıyorlar. İkinci günümün kardeşleri, yakında sizi hücrelerinizde ziyaret edecek ve yükünüze omuzlarımı vereceğim. Çünkü masumlar suçludan ve önkolun iki kemiği gibi birbirlerinden asla ayrılmazlar. Aynı zamanda günüm olan bu günümün kardeşleri, siz onların mantıklarının akıntısına karşı yüzdünüz ve yakalandınız. Onlar ben de bu akıntıya karşı yüzmem gerektiğini söylüyorlar. Belki bende yakında yasa ihlalcileri arasında bir yasa ihlalcisi olarak yanınızda olacağım. Henüz gelmemiş bir günün kardeşleri, bu duvarlar yıkılacak ve taşlarına tokmağı ışık olan ve keskisi rüzgâr olan tarafından başka şekiller verilecek ve benim

yeni günümün özgürlüğünde özgür olacaksınız. Isa bu şekilde konuştu ve ardından yürümeye devam etti ve Davud'un Kulesi'ni geçene kadar eli cezaevi duvarının üzerine idi.

ANDREAS

(Fahişeler üzerine)

Ölümün acısı O'nusuz bir hayattan daha az acıdır. O sessiz olduğu zaman günler susturulur ve sessiz kalıyordu. Sadece belleğimin yankısı O'nun sözlerini tekrarlıyor. Ama sesini değil. Bir kez O'nun şöyle dediğini duydum; Kendi özleminizde tarlalara doğru ileri gidin ve lilyumların yanına oturun ve burada güneşin uğultularını duyacaksınız. Onlar ne giysiler örüyor ne de orman ya da sığınak olacak taşları büyütürler, yine de şarkı söylüyorlar. Gecede çalışan kişi onların ihtiyaçlarını karşılar ve onun lütfünün çiy damlası onların telekleri üzerindedir. Ve ayrıca siz onun ne yorulan ne de dinlenen refakatçileri da değil misiniz? Ve birinde O'nun şöyle dediğini duydum "Tıpkı kafanızdaki saç tellerinin sayılı olduğu gibi Gökyüzünün kuşları da sayılmış ve Baba tarafından kaydedilmiştir. O'nun iradesi olmadan ne bir kuş okçunun ayaklarının önüne serilecek ne de kafanızdaki bir saç teliniz yılların boşluğuna girerek ağarabilir." Ve O bir kez daha şöyle dedi "Ben kalplerinizin içindeki mırıldanmalarınızı duydum. Bizim Tanrımız O'nu başlangıçta bilmeyenlerdense, bilse, İbrahim'in çocuklarına daha merhametli olmalı. Ama ben size "Bağını biçmek için şafakta işçisini çağıran ve günbatımında çağırdığı başkasına da ilk çağırdığı gibi ücretini veren bir bağ sahibi gerçekten de adaletli bir adamdır diyorum. O kendi cüzdanı ve kendi hür iradesi dâhilinde bu ödemeyi yapmıyor mu? Babam da kendi konağının kapısını tıpkı sizin çaldığınız da açtığı gibi onu çalan Centillere de aynı şekilde açacaktır.

Çünkü O'nun kulakları nasıl sıkça duyduğu bir şarkıyı sevgiyle sakınıyorsa yeni melodiyi de aynı sevgiyle sakınacaktır. Ve kendi kalbinin en genç karışımı olduğu için özenle karşılayacaktır. Ve bir kez daha O'nun şöyle dediğini duydum "Bunu Unutmayın: Bir hırsız muhtaç bir insan, bir yalancı korku içinde olan bir insandır; sizin gece bekçileriniz tarafından avlanan bir avcı aynı zamanda kendi karanlığının bekçisi tarafından da avlanmaktadır." Sizden hepsine merhamet etmenizi istiyorum. Onlar evinize gelecek olsa, onlara kapınızı açıp masalarınız da oturmalarına özen gösterin. Eğer onları kabul etmiyorsanız onların işledikleri her ne olursa olsun siz ondan özgür olamazsınız. Ve bir gün onu takip eden diğerleri gibi ben de O'nu Pazar yerine takip ettim." Ve O bize savurgan bir oğul benzetmesini ve bir inciyi satın almak için tüm varlığını satan tüccar benzetmesini anlattı. Ama O konuşurken Ferisiler kalabalığın ortasına fahişe olarak tanımladıkları bir kadını getirdiler. Ve İsa'yı yüzleştirerek O'na şöyle dediler "O evlilik yemini kirletti ve bunu yaparken suçüstü yakalandı." Ve O, ona baktı ve onun alnına elini koydu ve gözlerinin içine derinden baktı. Sonra O'na onu getiren adamlara döndü ve O, onlara uzun uzun baktı ve yere eğildi ve parmaklarıyla toprağın üzerine yazmaya başladı. O her adamın ismini yazdı ve her ismin yanına işledikleri günahlarını yazdı. O bunları yazarken her biri kaçarak utanç içinde sokaklara dağıldılar. Ve O yazmayı bitirmeden evvel karşısında sadece o kadın ve biz kalmıştık. Ve O, tekrar onun gözlerinin içine baktı ve dedi ki: Siz aşırı çok sevdiniz. Sizi buraya getiren onlar ise sadece az seviyorlar. Ama onlar sizi tuzaklığıma bir tuzak olarak bana getirdiler. "Ve şimdi huzur içinde gidin. Bunların hiçbiri sizi yargılamak için burada değiller. Ve eğer sevdiğiniz kadar akıllı da olmak istiyorsanız o zaman beni arayınız çünkü insanoğlu sizi yargılayamayacaktır." Ve ben O'nun bunu kendisi de günahkâr olmadığı için mi söyleyip söylemediğini merak ettim. Ama o günden beri uzun zaman düşündüm ve şimdi ölü suların susuzluğunu sadece kalbi temiz olanın affedebileceğini biliyorum. Ve sendeleyen birine sadece ayakları

sağlam yere basan destek verebilir. Ve yine tekrar tekrar diyorum ölümün acısı O'suz bir hayattan daha az acıdır.

VARLIKLI BİR ADAM

(Mal varlığı üzerine)

O varlıklı insanlar hakkında kötü konuşurdu. Ve bir gün ben O'nu sorgulayarak şöyle dedim "Efemdim ruhun huzuruna erişmek için ben ne yapabilirim?" Ve o bana sahip olduklarımı yoksullara vererek onu takip etmemi söyledi. Ama hiçbir şeye sahip değildi; bu nedenle O ne malın verdiği güvence ve özgürlüğü biliyor ne de bunda yatan hassasiyet ve öz saygıyı biliyordu. Benim evimde bağ ve bahçelerimde ve bazıları da gemilerimi uzak adalara yönlendiren yedi farklı kategoride köle ve hizmetkârlar vardır. Şimdi beni onu sakınarak mal varlığımı yoksullara verseydim, benim köle ve hizmetkârların ve onların karı ve çocuklarına ne olacaktı? Onlar da kentin kapısında veya tapınağın revakında birer dilenci olacaklardı. Hayır, O iyi adam mal varlığının sırrını anlayamamıştı. Kendisi ve takipçileri başka insanların lütuflarıyla yaşadıkları için başkalarının da aynı şekilde yaşamasını istiyorlardı. Bir çelişki ve bir bilmeceye bakın; zengin bir insan kendi zenginliğini yoksulların üzerine mi saçmalı ve yoksul zengin adamı masasına davet etmeden evvel onun fincanı ve somununa mı sahip olmalı? Ve bir kulenin sahibi kendi kulesinin efendisi olarak kendisini ilan etmeden evvel, önce kiracısının kiracısı mı olmak zorunda? Kışlık yiyecek depolayan karıncalar bir gün şarkı söyleyen ve başka bir aç kalan bir çekirge daha bilgedir. Son Şabatta takipçilerinden bir Pazar yerinde şöyle dedi "İsa'nın sandaletini bırakabildiği cennetin eşiğine bile, başka hiçbir insan başını bırakmaya layık değildir." Ama ben soruyorum, bu dürüst serseri hangi evin eşiğine sandaletini bırakmış

olabilirdi ki? Onun kendisinin ne bir evi ne de bir eşiği vardı ve O genellikle sandaletleri olmadan yürüyordu.

PATMOS'LU YAHYA

(Rahman İsa)

Bir kez daha ben O'dan söz etmek istiyorum. Tanrı bana konuşmak için ses ve tutuşan dudaklar verdi yine de Söz'ü vermedi. Ve dolgun Söz'ün layığı değilim yine de kalbimi dudaklarıma çağırmak istedim.
İsa beni sevdi ve ben neden olduğunu bilemiyorum.
Ve ben O'nu ruhu boyumun ötesinde boyutlara ve derinliğimin ötesinde derinliklere yücelterek hızlandırdığı için ben O'nu sevdim. Aşk kutsal bir sırdır.
Sevenler için, sonsuza dek sözsüz kalır; Ama aşkı Bilmeyenler için, o kalpsiz bir jestten başka bir şey değildir. İsa beni ve kardeşlerimi biz tarlada emek verirken çağırdı. Ben o zamanlar gençtim ve sadece şafağın sesi kulaklarımı ziyaret etmişti.
Fakat O'nun sesi ve sesinin trompeti emeğin sonu ve tutkumun başlangıcı oldu. Ve bundan sonra güneşte yürümek ve anın hoşluğuna tapmaktan başka bir şey yoktu benim için. Heybetli birisine lütfen görkemli olabilir misiniz ve çok parlak bir güzelliğe daha güzel görünebilir misiniz diyebilir miydiniz? Rüyalarınızda coşkulu utangaç bir sesi duyabilir miydiniz? O beni çağırdı ve ben de O'nu izledim. O akşam benim diğer cübbemi almak için babamın evine döndüm. Ve ben anneme "Nasıralı İsa onlara eşlik etmemi istiyor" dedim. Ve o bana "O'nun yoluna git oğlumu tıpkı kardeşin gibi" dedi. Ve ben O'na eşlik ettim. Onun koku beni aradı ve bana emretti, ama sadece beni azat etmek için. Aşk misafirleri için zarif bir ev sahibidir yine de davetsiz olana evi bir serap ve bir alaydır.

Şimdi benden İsa'nın mucizeleri açıklamamı istiyorsunuz. Hepimiz anın mucizevî jestleriyiz; Rabbimiz ve Efendimiz o anın merkezidir. Yinede jestlerinin bilinmesi O'nun arzusu değildi. Ben O'nun topala "Ayağa kalk ve evine git ama rahiplere benim seni iyileştirdiğimi söyleme" dediğini duydum. Ve İsa'nın zihni sakata ile değil, daha ziyade güçlü ve dik duranla idi. Ve O'nun zihni başka zihinleri arar bulurdu ve ruhunun tamamı başka ruhları ziyaret ederdi. Ve böyle yapmakla ruhu bu zihinleri ve ruhları bu değiştirirdi. Bu mucizevî gibi görünüyordu, ama Rabbimiz ve Efendimizle bu sadece günlük havayı solumak gibiydi.

Ve şimdi başka şeylerden bahsetmeme izin verin. Bir gün O ve ben yalnız bir tarlada yürürken ikimizde acıkmıştık ve yabani bir elma ağacına vardık. Dal üzerinde asılı sadece iki elma vardı. Ve O ağacın gövdesini kollarıyla sardı ve ve onu salladı ve iki elma yere düştü. O ikisini aldı ve birini bana verdi. Diğerini elinde tuttu. Açlığımda ben elmayı yedim ve hızlı da yedim. Sonra O'na baktım ve O'nun hâlâ diğer elmayı elinde tüttüğünü gördüm.

Ve O, bunu bana vererek şövle dedi "Bunu da yiyin." Ve ben elma aldım ve utanmaz açlığım da onu da yedim. Biz yürürken O'nun yüzüne baktım. Ama ne gördüğümü size nasıl anlatacağım?

Mumların uzayda yandığı bir geceyi;

Erişebildiğimizin ötesinde bir rüyayı;

Bütün çobanların huzurlu ve sürülerinin otlatmasıyla mutlu olduğu bir öğleni; günbatımı, bir sessizlik ve bir eve dönüşü;

Sonra bir uyku ve bir rüyayı;

Ben O'nun yüzünde tüm bu şeyleri gördüm. Bana iki elma vermişti. Ve ben kendimde olduğum gibi onun da aç olduğunu biliyordum. Ama şimdi biliyorum O bana bunları vermekle memnun olmuştu. O Kendisi başka bir ağaçtan başka meyve yemişti. Ben size O'nsan daha fazla şey anlatmak isterdim ama nasıl anlatabilirim ki? Aşk geniş bir aşka dönüştüğü zaman sözsüz olur. Ve zihin aşırı yüklendikçe derin sessizliği arıyor.

PETRUS

(Komşuluk üzerine)

Birinde Rabbim ve Efendim Kapernaum'da şu şekilde konuştu "Komşun bir duvarın arkasında yaşayan senin diğer özündür. Bunu anlamakla tüm duvarlar yıkılacaktır. Kim komşunun başka bir beden giyen kendi yüce özünden başka biri olmadığını bilir ki? Kendinizi sevdiğiniz gibi onu sevmeye bakın. O da bilmediğiniz Yüce Kudretin bir tezahürüdür. Komşunuz umutlarınızın baharının yeşil giysileri içinde yürüdüğü bir tarla ve arzularınızın kışının hayalini kurduğu karlı zirvelerdir. Komşunuz içinde teveccühünüzün sevinçle güzelleştirdiği ve kendinizin paylaşmadığı hüznünüzün olduğu bir aynadır. Ve ben sizden komşunuzu benim sizi sevdiğim gibi sevmenizi istiyorum." Sonra ben O'na sorarak şöyle dedim "Ben nasıl beni sevmeyen ve malıma göz diken bir komşuyu nasıl sevebilirim? Benim malımı çalmak isteyen birini?" Ve O yanıt verdi "Siz toprağı sürerken ve ardınızdan uşağınız tohumları ekerken siz işinizi durdurup geriye bakarak, tohumların bir kaçıyla beslenen bir serçeyi kovalamaya kalkışır mısınız? Bunu yapacak olursanız, o zaman hasatın bereketine layık değilsiniz?" İsa bu sözleri söyledikten sonra, ben utandım ve sessiz kaldım. Ama ben endişeli değildim çünkü O bana gülümsüyordu.

KUDÜS'TE BİR AYAKKABICI

Ben O'nu sevmiyordum ama O'ndan nefrette etmiyordum. Ben O'nun sözlerini işitmek için değil, daha ziyade O'nun sesinin sesini duymak için dinlerdim; çünkü sesi beni memnun ediyordu. Söylediği tüm her şey benim zihnime yabancıydı ama bunların müziğine kulağım açıktı. Başkalarının

O'nun öğretisi hakkında bana söylediklerinden olmasa O'nun Yudea'ya karşı mı değil mi olup olmadığını bilemeyecektim.

NASIRALI SUZANNAH, MERYEM'İN BİR KOMŞUSU

(İsa'nın ergenliği ve gençliği üzerine)

Ben O marangoz Yusuf'un eşi olmadan önce ve ikimiz de henüz evlenmeden önce İsa'nın annesi Meryem'i tanıyorum. O günlerde Meryem öngörüde bulunuyor ve sesler duyuyordu ve hayallerini ziyaret eden göksel elçilerden bahsederdi. Ve Nasıra halkı ona dikkat eder ve onun gidiş gelişlerini gözlerlerdi. Ve onun kaşlarını ve attığı adımların mesafelerine bakarlardı. Ancak bazıları ona musallat olunduğunu söylerdi. Böyle söylerlerdi çünkü o sadece kendi işleriyle ilgilenmek istiyordu. O henüz gençken ben onu yaşlı saydım çünkü çiçek açmasında bir hasat ve ilkbaharında olgun meyvesi vardı. O aramızda doğdu ve yetiştirildi yine de Kuzey ülkesinden bir uzaylı gibiydi. Gözlerinde her zaman yüzümüze henüz asina olmayan birinin şaşkınlığı vardı. Kardeşleriyle birlikte Nil'den vahşi doğaya yürüyen eskilerin mağrur Meryem'iydi. Sonra Meryem marangoz Yusuf'a nişanla verildi. Meryem İsa'yla ağır yüklüyken o teperler arasından yürüyor ve akşam vakti hosluk ve gözlerinde bir acıyla dönerdi. Ve İsa'nın doğduğu zaman bana Meryem'in annesine şöyle dediği söylendi "Ben değmemiş bir ağaçtan başka bir şey değilim. Bu meyveye bakar mısınız? Ebe Martha Onu duymuştu. Üç gün sonra ben onu ziyaret ettim. Ve gözlerinde merak vardı ve göğüslerini çekti ve kolları inciyi saran kabuk gibi ilk doğanının etrafını sarılmıştı. Hepimiz Meryem'in bebeğini sevdik ve onu kolladık çünkü varlığında bir sıcaklık vardı ve O hayatının hızıyla zonkluyordu. Mevsim geçti ve O, kahkaha ve küçük göçebeliklerle dolu bir çocuk oldu. Hiçbirimiz O'nun ne

yapacağını bilemiyorduk, çünkü o her zaman ırkımızın dışında gibi görünüyordu. Ama maceraperest ve aşırı cesur olmasına rağmen, asla azarlanmadı. Diğer çocukların O'nunla oynamasından ziyade O onlarla oynardı. O on iki yaşındayken, bir gün kör bir adamı derenin karşısından açık yolun güvenliğine yönlendirdi. Ve minnettarlık içinde kör adam "Küçük çocuk sen kimsin?" diye O'na sordu. Ve O, "Ben küçük bir çocuk değilim, ben Isa'vım" diye yanıt verdi. Ve kör adam "Baban kim?" dedi

Ve O, "Tanrı benim babam" diye yanıtladı. Ve kör adam güldü ve cevap vererek, "Eh benim küçük oğlum, Ama senin annen kim?" Ve İsa, "Ben senin küçük oğlun değilim. Ve benim annem topraktır" diye cevap verdi. Ve kör adam "O zaman bak dere boyunca bana Tanrı ve toprağın Oğlu önderlik etti öyleyse" dedi. Ve İsa, ona "Gitmek istediğiniz her yere sizi götürecek ve gözlerim ayaklarınıza eşlik edecek" diye yanıtladı. Ve O, bizim bahçelerde değerli bir palmiye ağacı gibi büyüdü. O on dokuz yaşındayken bir kalp gibi alımlı idi ve gözleri bal ve günün sürpriziyle dolu gibiydi. Ve O'nun ağzı üzerinde çöl sürünün göl susuzluğu vardı. O tarlaları yalnız vürümek istiyor ve gözlerimiz ve Nasıralı tüm kızların gözleri de O'nu izlerdi. Ama biz O'dan utanarak çekiniyorduk. Aşk güzelliğin sonsuza utangaçlığı yine de güzellik sonsuza dek aşk tarafından takip edilecektir. Sonra yıllar O'ndan Tapınak ve Celile bahçelerinde konuşmaya başlamasını istediler. Ve zaman zaman Meryem O'nun Sözlerini ve kendi kalbinin sesini dinlemek için O'nu takip ediyordu. Ama O ve O'nu sevenler birlikte Kudüs'e gittikleri zaman Meryem gitmek istemedi. Çünkü Kuzey ülkesinden olan bizlerle çoğu zaman Kudüs sokaklarında, tapınağa kurbanlarımıza taşımak için gitmiş olsak dahi alay ediliyor. Ve Meryem Güney ülkesine boyun ekmek için fazla gururluydu. Ve İsa, Doğu da ve Batı da başka toprakları ziyaret etti. Biz O'nun ne topraklar ziyaret ettiğini bilmiyorduk yine de kalplerimiz O'nu izledi. Ama Meryem eşiğinin üzerinde O'nu bekledi ve her akşamüzeri O'nun eve döneceği yolu izledi. Yine de O'nun dönüşünde

o bize "O benim oğlum olmak için fazla geniş, sessiz kalbim için fazla anlamlı. Ben nasıl onu sahiplenebilirim ki?" diyordu. Öyle görünüyordu ki Meryem düzlüğün sapı doğurduğuna inanmıyordu; yüreğinin beyazlığında o bu sırtın zirve için bir yol olduğunu göremiyordu. O adamı biliyordu ama O onun oğlu olduğu için O'nu tanımaya cesaret edemiyordu. Ve Isa balıkçılarla olmak için göle gittiği bir gün o bana şöyle dedi "İnsanoğlu yeryüzünde dirilecek bu huzursuz varlıktan ve yıldızları arzulayan bir özlemden başka ne olabilir? Oğlum bir özlemdir. O yıldızların özlemini çeken hepimizdir. Oğlum mu dedim? Tanrı beni affetsin. Yine de kalbimde annesi olmak isterim."

Şimdi, Meryem ve onun oğlu hakkında daha fazla konuşmak zor ama boğazım tıkansa ve sözlerim koltuk değnekleri kullanan topal gibi size ulaşsa da yine de ben ne gördüm ve ne duyduysam onun hakkında konuşmaya mecburum. Yılların gençliğinde, daha kızıl anemonlar tepeler üzerindeyken İsa müritlerini çağırdı ve onlara şöyle dedi "Benimle Kudüs'e gelin ve Hamursuz Bayram için kuzunun katledilişine tanık olun." O günün ta kendisinde Meryem benim kapıya geldi ve dedi ki "O Kutsal Şehri aramaktadır. O'nu takıp etmek için ben ve diğer kadınlarla gelir misin?" Ve biz Kudüs'e ulaşana kadar biz Meryem ve oğlunun arkasından o uzun bir yolu yürüdük. Ve orada bir grup kadın ve erkekler kapıda bizi selamladılar, çünkü O'nun gelişi sevenlerine müjdelenmişti. Ama aynı gece İsa adamlarıyla şehri terk etti. Bize O'nun Bethany'e gittiği söylendi. Ve Meryem dönüşünü beklerken bizimle handa kaldı. İzleyen Perşembe akşamının arifesinde O surlar dışında yakalanarak tutsak edildi. Ve O'nun esir olduğunu duyduktan sonra Meryem'in tek kelime ettiğini duymadık ama bakışlarında o daha Nasıra da genç bir gelin iken gözlerinde görülen vaat edilmiş acı ve sevincin yerine geldiğini izledik. O ağlamadı. O sadece oğlunun hayaletine hayıflanmayan bir annenin hayaleti gibi aramızda gezindi. Biz alçakta, zeminde oturmuştuk ama o ayakta duruyor ve yukarı aşağı volta atarak yürüyordu. Pencere yanında duruyor ve Doğuya doğru bakıyor ve ardından

parmaklarıyla saçlarını tarayarak arkaya doğru atıyordu. Şafakta o hâlâ vahşi doğada sahipsiz bir direk gibi aramızda duruyordu. Biz ağlıyorduk, çünkü oğlunun yarınını biliyoruz, ama O'na neyin isabet ettiğini kendisi de bildiği için o ağlamıyordu. Kemikleri bronz ve damarları antik karaağaçtandı ve tıpkı gökyüzü gibi gözleri geniş ve cesurdu. Siz hiç yuvası rüzgârda yanarken şarkı söyleyen pamukçuğu duydunuz mu? O anda ben pelerinimi yüzüme kapatmak ve Kuzey ülkesine kaçmak istedim. Ama aniden Meryem'in şöyle dediğini duydum "Benim oğlum olmayan, oğlum, sağ elinin yanındaki adama onu acısı içinde mutlu edecek ne dedin? Ölümün gölgesi hafif yüzünde ve o senden gözlerini çeviremiyor. Şimdi bana gülümsüyorsun ve gülümsediğin için fethettiğini biliyorum." Ve İsa annesine baktı ve dedi ki "Meryem, bu saatten sonra Yahya'nın annesi olacaksın." Ve Yahya'ya "Bu kadına sevgili bir oğul ol. Onun evine git ve bırak gölgen benim bir zamanlar durduğum eşiğe gölgen ilişsin. Bunu benim anım için böyle yap" dedi. Ve Meryem sağ elini O'na doğru kaldırdı ve o tek dalı olan bir ağaç gibiydi. Ve o tekrar haykırdı "Benim oğlum olmayan oğlum, eğer bu Tanrı'dan geldiyse Tanrı bize sabır ve dolayısıyla dayanacak bilgeliği versin. Ama eğer insanoğlundan geldiyse Tanrı onu sonsuza dek affetsin. Eğer Tanrı'dan geldiyse Lübnan'ın karları kefenin olsun ama eğer rahip ve askerlerdense o zaman çıplaklığın için sana bu giysiyi getirdim. Benim oğlum olmayan oğlum Tanrı'nın burada inşa ettiği yok olmayacak ve insanoğlunun yıkacak olacağı yıkılmadan kalacak ama onun göreceği şekilde değil. Ve o anda Gökyüzü O'nu bir haykırış ve bir nefes gibi yeryüzüne verdi. Ve Meryem de bir yara ve bir deva gibi O'nu insanoğluna verdi. Ve Meryem şöyle dedi: Şimdi O gitti. Savaş bitti. Yıldızlar ileri parladı. Gemi limana ulaştı. Bir zamanlar kalbimde yatan o artık evrende zokluyor. Ve biz ona yakın geldik ve o bize şöyle dedi: Ölümde bile O gülümsedi. O fethetmişti. Ben gerçekte bir fatihin annesi olacaktım. Ve Meryem genç mürit Yahya'ya yaslanarak Kudüs'e döndü. Ve O tekâmül etmiş bir kadındı. Ve biz şehrin kapısına

vardığımızda, ben onun yüzüne bakarken şaşkındım çünkü o gün insanlar arasında İsa'nın başı en dik durandı ve yine de Meryem'in de daha az dik değildi. Bütün bunlar yılın baharında gerçekleşti. Ve şimdi sonbahar oldu. Ve Isa'nın annesi Meryem yaşadığı yere tekrar geldi ve o yalnızdır. İki Şabat önce kalbin sinemde bir kaya gibiydi, çünkü oğlum Sur'lu bir gemi için beni terk etmişti. O denizci olmak istiyordu. Ve o bana artık dönmeyeceğini söylemişti. Ve bir akşamüzeri ben Meryem'i aradım. Onun evinden içeriye girdiğim zaman, o tezgâhında oturuyordu, ama dokumuyordu. O Nasıra ötesindeki gökyüzüne bakıyordu. Ve ben ona "Selam Meryem" dedim. Ve o kollarını uzattı ve şöyle dedi "Gel şöyle yanıma otur ve güneşin kanını tepelere döküşünü izleyelim." Ve ben bankta yanına oturdum ve pencereden Batıya doğru baktık. Ve bir süre sonra Meryem şöyle dedi "Bu güneşi akşamüzeri çarmıha geren kimdir merak ediyorum." Sonra dedim ki "Ben teselli bulmak için size geldim" Oğlum deniz için beni bıraktı ve yolun kenarındaki evde yalnızım ben. Sonra Meryem "Ben seni teselli etmek istiyorum, ama nasıl edebilirim ki?" dedi. Ve ben "Eğer sadece Oğlunuzdan bahsederseniz ben teselli olurum" dedim. Ve Meryem bana gülümsedi ve elini omzuma koyarak şöyle söyledi "O'ndan bahsedeceğim. Seni teselli eden bana da teselli verecektir." Sonra o Isa'dan konuştu ve başlangıçta olan tüm her şeyden uzun uzun bahsetti. Ve öyle görünüyordu ki o konuşmasında kendi oğlu ile benim oğlum arasında bir fark göremiyordu. Çünkü o bana dedi ki "Benim oğlum da bir denizciydi. Neden benim ona güvendiğim gibi sen de kendi oğlunu dalgalara vermeye güvenmiyorsun? Kadın sonsuza dek bir ana-rahmi ve bir beşik olacak ama asla bir mezar değil. Parmaklarımız asla giyemeyeceğimiz elbisenin ipliğini dokusa da belki yaşama hayat veririz diye öleceğiz. Ve asla tadamayacağım balıklar için ağ atacağız. Ve bunun için üzülüyoruz, yine de sevincimiz bütün bunlarda yatar." Meryem benimle bu şekilde konuştu. Ve ben ondan ayrıldım ve evime geldim ve gün

ışığı geçmiş olmasına rağmen giysiden daha fazla dokumak için tezgâhıma oturdum.

JUSTUS NAMI DİĞER YUSUF

(Seyyah İsa)

Onlar O'nun görgüsüz, sıradan tohumun sıradan bir tohumu eğitilmemiş kaba bir adam olduğunu söylüyorlar. Saçlarını sadece rüzgârın taradığını ve giysilerini bedeniyle sadece yağmurun birleştirdiğini söylüyorlar. Onlar O'nu kaçık sayıyor ve sözlerini şeytanlara bağlıyorlar. Oysa bakın işte, hor görülen adam meydan okumayı seslendirdi ve bu ses asla yok olmayacak. O bir şarkıyı seslendirdi ve bu melodiyi hiç kimse tutsak edemeyecek. Bu nesilden nesle devam edecek ve onu doğuran dudakları ve beşikte sallayan kulakları hatırlayarak evrenden evrene yükselmeye devam edecek. O bir yabancı idi. Evet, O bir yabancı, türbe yolundaki bir seyyah, kapımızı çalan bir ziyaretçi, uzak bir ülkeden gelen bir konuktu. Ve zarif bir ev sahibi bulamadığı için kendi mekânına geri döndü.

FİLİPUS

(Ve O öldüğü zaman tüm insanlık da öldü)

Bizim sevdiğimiz öldüğü zaman tüm insanlık da öldü ve her şey boşlukta sessiz ve griye dönüştü. Sonra Doğu kararadı, oradan bir fırtına fışkırdı ve ülkeyi sardı. Göğün gözleri açıldı, kapandı, yağmur seller gibi aktı ve O'nun el ve ayaklarından akan kanı taşıdı. Ben kendim de öldüm. Ama dalgınlık anımın derinliklerinde O'nun konuşarak şöyle dediğini duydum "Baba onları bağışla, çünkü ne yaptıklarını

bilmiyorlar." Ve sesi boğulan ruhumu aradı ve ben tekrar kıyıya getirildim. Ve gözlerimi açtım ve buluta karşı asılı duran beyaz bedenini gördüm ve duymuş olduğum Sözleri içimde şekillendi ve yeni bir insana dönüştü. Ve ben artık üzülmedim. Kim yüzünü açıklayan bir denize ya da güneşte gülen bir dağ için üzülür ki? O kalp delinirken insanın kalbinden hiç bu tür sözler söylemek geçiyor muydu? İnsanoğlunun hangi yargıcı onun hâkimlerini serbest bırakmıştır. Ve hiçbir zaman kendinden bu kadar emin bir şekilde sevgi nefrete karşı gelebilmiş miydi? Hiç böyle göy ile yeryüzü arasında bu tür bir trompet duyulmuş muydu? Öldürülenin katiline merhamet ettiği daha önce hiç görülmüş müydü? Ya da meteorun ayak izlerini köstebeğe bırakması? "Baba onları bağışla, çünkü ne yaptıklarını bilmiyorlar". Sözleri tükenmeden evvel Mevsimler yorulacak ve yıllar yaşlanacaktır. Ve siz ile ben tekrar tekrar doğsak dahi bunları koruyacağız. Ve şimdi ben artık evime giderek yüce bir dilenci gibi O'nun kapısında duracağım.

YAMUNİ'Lİ BİRBARAH

(Sabırsız İsa'nın üzerine)

Kışın baharı beklediği gibi İsa aptal ve alçaklara karşı sabırlıydı. O Rüzgârda bir dağ gibi sabırlıydı. O düşmanlarının sert sorgulamalarını lütufla yanıtlardı. O hatta tartışma ve anlaşmazlıklarda da sessiz kalırdı çünkü güçlüydü ve güçlü olan kendisini tutabilirdi. Ama İsa aynı zamanda sabırsızdı da. O ikiyüzlüleri bağışlamazdı. O ne kurnaz insanlara ne de laf cambazlarına boyun eğmezdi. Ve O yönetilmek istemiyordu. O kendileri gölgede yaşadıkları için ışığa inanmayanlara ve kendi kalpleri yerine gökyüzünde bir işaret arayanlara karşı sabırsızdı. O şafak ya da akşama hayallerini

güvenle teslim etmeden evvel hem günü hem geceyi ölçüp tartanlara karşı sabırlıydı.
İsa sabırlıydı. Yine de insanlar arasında en sabırsızıydı. O tezgâhla kumaş arasında yıllarınızı harcasanız dahi sizden keteni dokumanızı isterdi. Ama dokunan kumaştan bir inç de bir damla yaş istemiyordu.

PİLATUS'UN KARISI BİR ROMALI KADINA

Ben hizmetçilerimle Kudüs'ün dış bahçelerinde yürüdüğüm bir zaman da etrafında oturmuş bir kaç kadın ve erkekler O'nu gördüm ve O onlara benim sadece yarısını anlayabildiğim bir dilde onlara konuşuyordu. Ama bir ışık sütununu veya kristal bir dağı algılamak için insanın bir dile ihtiyacı yoktur. Kalp dilin asla dillendiremeyeceğini ve kulakların asla duyamayacağını biliyor. O arkadaşlarına sevgi ve dirayetten bahsediyordu. O'nun sevgiden konuştuğunu biliyordum çünkü sesinde bir melodi vardı ve dirayetten konuştuğunu biliyordum çünkü jestlerinde ordular vardı. Hatta kocam bile böyle bir yetkili sesle konuşamasa da yine de o ılımlıydı. O benim geçtiğimi gördüğü zaman bir an konuşmayı durdurdu ve nezaketle bana baktı. Ve ben tevazu içindeydim ve ruhumun içinde ben bir Tanrı'nın yanından geçtiğimi biliyordum. O günden sonra bir kişinin hiçbir kadın veya erkek tarafından ziyaret edilmek istemediği gizlik anımda onun görüntüsü beni ziyaret etti ve gözleri kendi gözlerim kapalıyken ruhumu aradı. Ve O'nun sesi gecelerimin sessizliğini yönetir. Ve ben sonsuza dek tutuldum ve acımın içinde huzur ve gözyaşlarımda özgürlük var. Sevgili Dostum, sen o adamı hiç göremedin ve asla da göremeyeceksin. O duyularımızın ötesine gitti ama tüm insanoğullarından O bana şimdi daha yakındır.

KUDÜS'ÜN DIŞINDA BİR ADAM

(Yahuda üzerine)

Yahuda Cuma günü, Hamursuz Bayramı'nın arifesinde evime geldi ve o şiddetle kapımı çaldı. O içeri girdiği zaman ben ona baktım ve yüzü kül gibiydi. Elleri rüzgârda sallanan kuru dallar gibi titriyordu ve giysileri sanki nehirden yeni çıkmış gibi ıslaktı çünkü o akşam büyük fırtınalar vardı. O bana baktı ve gözlerinin yuvaları karanlık mağaralar gibiydi ve gözlerini kan bürümüştü. Ve o, "Ben Nasıralı İsa'yı O'nun düşmanlarına ve benim düşmanlarıma teslim ettim." dedi. Sonra Yahuda ellerini sıktı ve İsa O'nun tüm düşmanları ve halkımızın düşmanlarının üstesinden edeceğini açıkladı. Ve ben inandım ve ben O'nu izledim. İlk O'na bizi çağırdı zaman, O bize güçlü ve geniş bir krallık vaat etti ve niyetimizde biz O'nun mahkemesinde onurlu bir durak bulabiliriz belki diye O'nun iyiliğini aradık. Kendimizi, onlar bizi ele geçirdiği gibi biz de Romalıları ele geçiren prensler gibi gördük.

Ve İsa kendi krallığı hakkında çok şey dedi ve ben O'nun beni arabalarına bir kaptan ve savaşçılarına bir lider olarak seçtiğini düşündüm. Ve ben O'nun ayak izlerini isteyerek takip ettim. Ama İsa'nın aradığının ve bir krallık olduğunu ne de bizi Romalılardan özgürleştirme olduğunu fark ettim. O'nun krallığı kalbin krallığından başka bir şey değildi. Ben O'nun sevgi, hayırseverlik ve mağfiret üzerine konuştuğunu duydum ve yol kenarlarında kadınlar memnuniyetle dinliyorlardı ama kalbimin acısı büyüdü ve ben gaddar oldum. Benim vaatli Yudea kralım aniden kaval çalanı gezginlerin ve serseriler zihinlerini yatıştırana dönüştürmüştü. Ben O'nu kabilemden O'nu seven diğerleri gibi sevdim. Ben O'na yabancıların boyunduruğundan bir umut ve kurtuluşu gösterdim. Ama O' bizi o boyunduruktan azat etmek için ne bir söz etti ya da ne bir el kaldırdı ve hatta Sezar'ın oldu-

ğunu Sezar'ın hakkı kıldığında o zaman beni umutsuzluk sardı ve umutlarım öldü. Ve ben dedim ki: Umutlarımı öldüren kendisi de öldürülmeli çünkü benim umut ve beklentilerim herhangi bir adamın 'hayatından daha değerlidir.' Sonra Yahuda dişlerini gıcırdattı ve başını yere eğdi. Ve tekrar konuştuğunda dedi ki "Ben O'nu yukarı teslim ettim. Ve O, bu gün çarmıha gerildi. Yine de O çarmıhta öldüğü zaman bile bir kral olarak öldü. O fırtınada teslim edenlerin öldüğü gibi, kefen ve taşın ötesinde yaşayan geniş insanlar gibi öldü. Ve O ölmek üzere olduğu tüm anlarda hep zarafet ve nezaket içindeydi ve kalbi merhametle doluydu. O acıyordu, hatta O'nu yukarı teslim eden bana bile acıyordu." Ve ben "Yahuda sen ciddi bir yanlış yaptın" dedim ona. Ve Yahuda cevap verdi "Ama O bir kral öldü. Neden bir kralı yaşamak istemedi?" Ve ben tekrar "Ciddi bir suç işledin." dedim, o orada bankonun üzerine oturdu ve bir taş gibi sessizdi. Ama ben odada ileri geri yürüdüm ve bir kez daha tekrar "Sen büyük bir günah işledin" dedim. Ancak Yahuda tek kelime dahi etmedi. O toprak gibi sessiz kaldı. Ve bir süre sonra ayağa kalktı ve benimle yüzleşti ve sanki daha uzun boylu görünüyordu ve konuştuğu zaman sesi kırık bir araç gibiydi ve o "günah kalbimde değildi" dedi. Bu gece de ben O'nun krallığını arayacağım ve huzurunda duracak ve O'na beni bağışlaması için yalvaracağım. "O bir kral öldü ve ben bir suçlu olarak öleceğim. Fakat kalbimde O'nun beni affedeceğini biliyorum." Bu sözleri söyledikten sonra etrafına ıslak cübbesini sardı ve dedi ki "Ben size sıkıntı getirmiş olsam bile bu gece size geldiğim iyi oldu. Siz de beni affeder misiniz? Siz oğullarınıza, oğullarınızın oğullarına deyin ki: Yahuda İskariyot Nasıralı İsa'yı O'nun düşmanlarına verdi çünkü İsa'nın kendi ırkının düşmanı olduğuna inanıyordu. Ve Yahuda'nın yaptığı büyük hatanın aynı gününde kendi ruhunu teslim ederek yargılanmak için kralı kendi tahtının basamaklarına kadar takip ettiğini de söyleyin. Ben kendi kanımın da çim için sabırsızlandığını ve sakat ruhumun azat olmak istediğini O'na anlatacağım." Sonra Yahuda geri başını duvara yaslandı ve hay-

kırdı "Ey Tanrım korkulan ismini dudaklarına ölümün parmakları dokunmadan evvel hiçbir insanın mutlak etmeyen birine, neden ışığı olmayan bir ateşle yaktın beni? Neden Celilelire bilinmeyen bir ülkenin tutkusunu ve ne akraba ne de kalpten kaçan bir arzu yükünü neden verdiniz? Ve Yahuda, elleri kana bulanmış olan bu adam kimdir? Bana onu, bu eski giysiyi, yırtık pırtık bir kuşumu armam için bir el ödünç ver. Bunu bu gece yapmam için bana yardım et. Ve tekrar bu duvarların dışında durmam için izin ver. Ben bu kanatsız özgürlük yoruldum. Keşke büyük bir zindan olabilsem. Ben acı denize gözyaşından bir nehir akıtırdım. Ben kendi kalbinin kapısını çalan biri olmaktan ziyade merhametinin bir adamı olmak isterdim." Yahuda bu şekilde konuştu ve bunun üzerine kapıyı açtı ve tekrar dışarı fırtınanın içine çıktı. Üç gün sonra Kudüs'ü ziyaret ettim ve olup biten tüm her şeyi duydum. Ve Yahuda'nın da yüksek kayalıkların zirvesinden kendini aşağı attığını duydum. Ben o günden sonra uzunca düşündüm ve ben Yahuda'yı anlıyorum. Büyük peygamber zirvelere yükselirken o bu toprakları süpüren sis ve Romalıların esiri olan küçük hayatını tamamladı. Bir adam bir krallıkta özlemini çektiği bir prens olmak istiyordu..Başka bir adam da içinde tüm adamların prens olacağı bir krallık istiyordu.

SARKİS KAÇIK DENİLEN YAŞLI BİR RUM ÇOBAN

(İsa ve Pan)

Bir rüyada ben Isa'yı ve kendi Tanrım Pan'ı ormanın kalbinde birlikte otururlarken gördüm. Onlar yakınlarında akan dereyle birlikte birbirlerinin konuşmalarına gülüyorlardı ve İsa'nın kahkahası daha neşeliydi. Ve onlar uzun uzun konuştular. Pan dünya ve onun sırları, toynaklı kardeşleri ve boynuzlu kız kardeşlerinden ve onun hayallerin-

den konuştu. Ve o kökler ve onların yavrularından, uyanıp yükselen ve yaza şarkı söyleyen özsuyundan konuştu. Ve İsa, ormandaki sürüngenlerden, çiçek ve meyvelerden ve onları henüz gelmemiş bir mevsime taşıyacakları tohumlardan konuştu. O havadaki kuşlardan ve onların üst dünyadaki şarkılarından konuştu. Ve O Tanrı'nın onlara çobanlık yaptığı çöldeki beyaz kalpleri anlattı. Ve Pan yeni Tanrı'nın konuşması ile memnun oldu ve burun delikleri titredi. Ve aynı rüyada ben, Pan ve İsa'yı yeşil gölgelerin sessiz ve durgunluğunda büyüdüklerini izledim. Ve sonra Pan kamışlarını aldı ve İsa' ya çalmaya başladı. Ağaçlar sarsıldı ve eğrelti otları titredi ve üzerime bir korku yoktu. Ve İsa, "İyi kardeşim, siz kayran ve kayalıkların yüksekliği olan kamışlara sahipsiniz." Sonra Pan İsa'ya kamışları verdi ve dedi ki "Artık çalma sırası sende." Ve İsa, "Bu kamışların sayısı benim ağzıma çok fazla. Bende bu kaval var" dedi. Ve O kavalını aldı ve çalmaya başladı. Ve ben yapraklarda yağmurun sesini ve tepelerin arasında derenin şarkısını ve dağın tepesine düşen karı duydum. Bir zamanlar rüzgâra yenik düzen sonra yeniden geri gelen kalp atışlarım ve dünlerimin tüm dalgaları kıyılarımdaydı ve ben tekrar çoban Sarkistim ve İsa'nın kavalı sayısız sürüleri çağıran sayısız çobanlara dönüşmüştü. Sonra Pan İsa'ya "Aenin gençliğin benim yıllarıma kamışlarımdan daha akraba' dedi. Ve bu sessizliğimden çok evvel ben şarkınızı ve adınızın mırıltılarını duymuştum. İsminiz güzel bir sesi var; özsuyuyla dallara iyi yükselecek ve bu tepelerin arasında toynaklarla iyi koşacak. Babam beni ismimle çağırmasa da bu bana çok garip gelmedi. Bunu belleğime geri getiren senin kavalın oldu. Ve gel şimdi birlikte kamışlarımızı çalalım." Ve onlar birlikte çalmaya başladılar. Ve müzikleri yeri ve göğü cezalandırdı ve bir terör tüm canlıları vurdu. Ben hayvanların feryadını ve ormanın açlığını duydum. Ve ben yalnız insanların çığlığını ve bildiklerinin hasretini çekenlerin şikâyetini duydum. Ben bir bakirenin sevgilisi için iç çekişini ve şansız avcının duasındaki nefesini duydum. Ve sonra onların müziğine huzur

geldi ve yerle gök birlikte şarkı söyledi. Rüyamda ben bütün bunları gördüm ve bütün bunları duydum.

BAŞRAHİP ANNAS

(Ayaktakımı İsa üzerine)

O ayaktakımından, bir haydut, bir şarlatan ve bir öztrompetçiydi. O sadece kirli ve mirassız olanlara hitap ederdi ve bunun için O'nun, tüm kusurlu ve kirlilerin yolunu yürümesi gerekti. O biz ve yasalarımızla oynadı; o onurumuz ve şerefimizle alay etti. O hatta tapınakları yok edeceğini ve kutsal yerlere hakaret edeceğini söyledi. O utanmazdı ve bunu için utanç verici bir ölümle ölmesi gerekti. O Centillerden Celileli bir yabancı, Adonis ve Ashtarte'nin hâlâ İsrail ve İsrail Tanrısına karşı güç iddia ettiği Kuzey ülkesinden bir adamdı. O peygamberlerimizin konuşmalarını dillendirirken kekeleyen ve düşük doğan piçlerin kaba dilini konuşurken kulakları yaran kişi. Onun ölümünü ilan etmekten başka hangi seçeneğim vardı? Ben tapınağın koruyucusu değil miyim? Yasaların muhafaza eden değil miyim? Ben ona sırtımı dönebilir ve sakin bir şekilde "O kaçıklar arasında bir kaçık. Bırakın çılgınlığıyla kendini bitirsin; çünkü kaçık ile çılgınlar ve şeytanın musallat olduklarından Israil'in yolunda bir şey olmayacaktır diyebilir miydim? O bize yalancı dediği zaman ben münafık, kurt, engerekler ve engerek oğullarına karşı sağır olabilir miydim?" Hayır, ben ona karşı sağır olamazdım çünkü o bir kaçık değildi. O kendi kendisine musallat olmuş ve kendi büyük sondajlı aklıyla o bizi kınadı ve hepimize meydan okudu. Bunun için ben onu çarmıha gerdirdim ve çarmıha gerilişi bir işaret ve aynı lanet mührü ile damgalanmış başkalarına bir uyarıydı. Bundan sorumlu tutulduğumu biliyorum hatta Sanhedrin deki bazı büyükler tarafından da. Ama ben halkın bir kişi tarafından yoldan çıkarılmasındansa o kişinin halk için silmesi gerektiği konusunda o zamanda dikkat ediyordum şimdi de. İsa dışarıdan bir düşman tarafından

fethedildi. Ben Yudeanın içinden bir düşman tarafından tekrar fethedilmemesini sağlayacağım. Lanetli Kuzeyden hiç bir kimse ne kutsal kutsallığımızın ne de Ahit Sandığı'nın üstüne kendi gölgesini düşürebilir.

BİR KADIN, MERYEMİN BİR KOMŞUSU

(Bir Ağıt)

O'nun ölümünün Kırkıncı gününden sonra kadın komşuların tümü onu teselli etmek ve ağıtlar yakmak için Meryem'in evine geldiler. Ve onlardan biri şunu seslendirdi:
Nereye benim Baharım, nereye?
Ve başka hangi evrene parfümün yükseliyor?
Başka hangi tarlalarda yürüyeceksin?
Ve kalplerimize seslenmek için hangi gökyüzüne başını kaldıracaksın?
Bu vadiler kısırlaşacak
Ve biz kurumuş ve kurak tarlardan başka bir şey olmayacağız
Tüm yeşillikler güneşte kuruyacak
Ve bahçelerimiz ekşi elmalar yetiştirecek
Ve üzüm bağlarımız acı üzümler
Biz şarabına susayacağız
Ve burun deliklerimiz kokunun özlemini çekecek
Nereye ilkbaharımızın çiçeği nereye?
Ve bir daha dönmeyecek misin?
Yaseminin bizi tekrar ziyaret etmeyecek;
Ve siklamenin yolumuzun kenarında durarak
Bizim de köklerimizin toprağın derinliğinde olduğunu anlatmak için
Ve bitmeyen nefesimizin sonsuza dek gökyüzüne tırmanacağını söylemeyecek misin?

Nereye İsa Nereye?
Komşum Meryem'in oğlu
Ve oğlumun yoldaşı
Nereye ilkbaharımız ve hangi başka tarlalara?
Bize tekrar dönecek misin?
Kendi Aşk gelgitinde bizim rüyaların çorak kıyılarını ziyaret edecek misin?

ŞİŞMAN AHAZ

(Han sahibi)

Ben Nasıralı İsa'yı son kez gördüğüm zamanı iyi hatırlıyorum. Yahuda o Perşembenin öğlen saatinde bana geldi ve İsa ile O'nun arkadaşlarına akşam yemeği hazırlamamı benden istedi. Bana iki gümüş akçe verdi ve dedi ki "Yemek için gerekli gördüğün bütün her şeyi al." Ve o gittikten sonra karım bana şöyle dedi "Bu gerçekten bir ayrıcalıktır." Çünkü İsa bir peygamber olmuş ve O çok sayıda mucizeler yaratmıştı. Alacakaranlıkta O ve O'nun takipçileri geldiler ve üst odada masanın etrafına oturdular yine de sessiz ve sakinlerdi. Onlar geçen yıl ve ondan önceki yıl da geldiklerinde neşeliydiler. Ekmeyi koparıp şarabi içer, eski sularımızı seslendirirlerdi ve İsa gece yarısına kadar onlarla konuşurdu. Bunun ardından üst odada yalnız O'na bırakır ve uyumak için diğer odalara giderlerdi çünkü gece yarısından sonra yalnız kalmak onun arzusu idi. Ve O, uyanık kalırdı ve ben yatağımda yatarken O'nun ayak seslerini duyardım. Ama bu son kez O ve O'nun arkadaşları mutlu değillerdi. Eşim Celile Gölü'den balıklar hazırlamıştı ve Houran'dan gelen sülünleri pirinç ve nar taneleri ile doldurmuştu. Ben de onlara selvi şarabımdan bir testi taşıdım. Ve sonra ben onları bıraktım çünkü yalnız kalmak istediklerini hissettim. Tam karanlık olana kadar kaldılar ve sonra hepsi üst odadan aşağı indiler ama merdivenin dibinde İsa biraz durakladı. Ve O, bana ve eşime baktı ve elini kızımın kafasına

koyarak şöyle dedi "Hepinize iyi geceler. Biz üst odaya tekrar geleceğiz, ama sizi bu kadar erken bir saatte terk etmeyeceğiz. Güneş ufkun üzerinde yükselene kadar kalacağız. Kısa bir süre sonra gelecek ve sizden biraz daha ekmek ve şarap isteyeceğiz. Siz ve eşiniz bize iyi ev sahipliği yaptınız ve biz konağımıza geldiğimiz ve masamızın etrafında oturduğumuz zaman sizleri hatırlayacağız." Ve ben şöyle dedim "Efendim, size hizmet etmek bir onurdur. Diğer han sahipleri bizi ziyaret ettiğiniz için kıskanıyorlar ve gururumla onlara pazar yerinde gülümsüyorum." Hatta bazen onlara surat yapıyorum. Ve O dedi ki "Tüm han sahipleri hizmetle gurur duymalılar. Çünkü ekmek ve şarap veren kimseler bizim ve harman yeri için toparlayan ve üzümü cenderede ezenlerin kardeşleridir. Ve hepiniz naziksiniz. Hatta aç ve susuz olarak lanetlere bile lütufta bulunuyorsunuz. Sonra grubun çantasını tutan Yahuda İskariyot'a döndü ve "Bana iki şikel ver" dedi.

Ve Yahuda ona iki şikel vererek şöyle dedi "Bunlar benim çantamdaki son gümüş akçelerdir." İsa ona baktı ve dedi ki "Yakında, çok yakında çantanız gümüşle doldurulacaktır." Sonra avucuma iki akçeyi koydu ve dedi ki "Bu ile kızınız için ipeksi bir kuşak satın alın ve ona beni anmak için Hamursuz Bayramı gününde giymesini söyleyin." Ve kızımın yüzüne tekrar bakarken eğildi ve alnını öptü. Ve sonra O bir kez daha, "Hepinize iyi geceler." dedi ve ayrılarak gitti. Bana onun bizimle konuştuklarının arkadaşları tarafından bir parşömenin üzerine kaydedildiği söyledi ama ben bunu size sanki onun dudaklarından dökülmüş gibi tekrarlıyorum. Ben onun "Hepinize iyi geceler" dediği zamanki sesini asla unutmayacağım. Onun hakkında daha fazla bilmek istiyorsanız kızıma sorun. O şimdi artık bir kadın ama kızlık çağının hatıralarına değer verir. Ve onun sözleri benimkinden daha açıktır.

BARRABAS

(Isa'nın Son Sözleri)

Onlar beni bıraktı ve O'nu seçtiler. Sonra O yükseldi ve ben aşağı düştüm. Ve O'nu bir kurban olarak tuttular ve Hamursuz Bayramı için kurban ettiler. Ben zincirlerimden kurtulmuş, O'nun arkasındaki kalabalık ile yürüyordum ama ben kendi mezarına giden yaşayan bir adamdım. Ben çöle utancın güneşle yandığı yere kaçmalıydım. Yine de benim suçu taşıması için onu seçenlerle yürüyordum. Onu çarmıha gerdikleri zaman ben oradaydım. Ben görüyor ve duyuyordum ama sanki bedenimin dışındaydım. Onun "Sağda çarmıha gerilmiş hırsız da sen, sen bile, Nasıralı İsa benim ile birlikte mi kanıyorsun?" dedi. Ve İsa cevap verdi ve "Elimi tutan mıhtan olmasa elimi uzatır ve elini sıkardım" dedi. Biz birlikte çarmıha gerildik. Keşke senin haçını bana yakın dikselerdi. Sonra O aşağı baktı, annesi ve onun yanında olan bir genci seyretti. O "Anne, oğlun senin yanında duruyor işte" dedi. "Kadın, bak işte kanımın damlalarını Kuzey ülkesine taşıyacak bir adam." Ve O Celileli kadınların feryatlarını duyunca şöyle dedi "Bak, onlar ağlıyor ve ben susuyorum. Gözyaşlarına ulaşmak için çok yüksekte duruyorum. Ben bu susuzluğu gidermek için sirke ve safranı almayacağım." Sonra Gözleri gökyüzüne doğru genişçe açıldı ve dedi ki "Baba, neden bizi terk ettin?" Ve sonra merhamet içinde şöyle dedi "Baba onlar ne yaptıklarını bilmiyorlar, onları bağışla." Bu sözleri dillendirdiği zaman ben saki bu adamın çarmıha gerildiği için bütün insanların af dilemek için Tanrı'nın önünde durup yalvardıklarını gördüm. Sonra tekrar gür bir sesle Baba senin elime ruhumu tekrar geri veriyorum. Ve son olarak başını kaldırdı ve dedi ki "Şimdi bitti artık ama sadece bu tepenin üzerinde." Ve gözlerini kapadı. Sonra yıldırım karanlık gökyüzünü yardı ve büyük bir gök gürültüsü oldu. Şimdi artık biliyorum ki Benim yerime O'nu öldürenler bana sonsuz azabı verdiler.

Onun çarmıha gerilişi bir saatten fazla sürmedi ama ben ömrümün sonuna kadar çarmıha gerileceğim.

CALAUDİUS ROMALI NÖBETÇİ

(Stoacı İsa)

O alındıktan sonra O'nu bana emanet ettiler. Ve ertesi sabaha kadar O'nu gözaltında tutmak bana Pontius Pilatus tarafından emredildi. Ve askerlerim onu esir aldı ve O, onlara itaat etti. Gece yarısı ben Karımı ve çocuklarımdan ayrıldım ve cephaneliği ziyaret ettim. Her şeyin yolunda olup olmadığını görmek için Kudüs'teki taburlarıma bakmak benim alışkanlığımdı ve o gece onun bulunduğu cephaneliği ziyaret ettim. Benim askerlerim ve birkaç genç Yahudi onunla alay ediyorlardı. Onu giysilerinden soymuşlardı ve kafasına geçen yılın yaban gülü dikeninden bir taç koymuşlardı. Onu bir sütuna karşı oturtmuş ve önünde dans edip bağırıyorlardı. Ve elinde tutmak için O'na bir kamış vermiştiler. Ben içeri girerken birisi "Bakın, ey Kaptan, Yahudilerin Kralı" diye bağırdı. Ben O'nun önünde durdum ve O'na baktım ve ben utandım. Nedenini bilmiyorum. Ben Gallia ve İspanya'da savaşmış ve kendi adamlarımla ölümle yüz yüze gelmiştim. Yine de asla ne korkmuş ne de korkak olmuştum. Ama ben bu adamın önünde dururken ve o bana baktığı zaman ben kalbimi yitirdim. Sanki dudaklarım mühürlendi ve ben hiçbir kelime dahi edemedim. Ve ben hemen cephaneliği terk ettim. Bu otuz yıl önce tezahür etti. O zamanlar bebek olan oğullarım şimdi artık erkek oldular. Ve onlar Sezar ve Roma'ya hizmet ediyorlar. Ama çoğu zaman ben onlara tavsiyelerde bulunduğum zaman ölümle yüz yüzeyken bile dudaklarında hayatın özsuyu ve kendisini katledenlere karşı merhametli bakışları olan adamdan onlara bahsediyorum. Ve şimdi ben bir yaşlıyım. Ve ben yılları dolu dolu yaşadım. Ve ben ne Pompey ne de Sezar'ın bu Celileli adam kadar büyük bir komutan olduklarını düşünüyorum. Çünkü O'nun direnişsiz ölümünden beri

benim ordum yeryüzünde yükselerek onun için mücadele etmiştir. Ve Sezar ve Pompey hayatta olmaları ve onun ölü olmasına rağmen O ordu tarafından daha iyi hizmet görmüştür.

YAKUP EFENDİ'NİN KARDEŞİ

(Son akşam yemeği)

O gece ben hatıralar tarafından bin kere ziyaret edildim. Ve biliyorum ki binlerce kez daha ziyaret edileceğim. Ben o geceyi unutmadan evvel Toprak bağrı üzerinde sürülmüş olukları ve bir kadın doğumun acısı ve sevincini unutacak. Öğleden sonra Kudüs duvarlarının dışındaydık ve İsa, "Gelin şimdi şehre gidelim ve akşam yemeğini handa yiyelim" dedi. Han'a vardığımızda karanlıktı ve biz açtık. Hancı, bizi karşıladı ve bir üst odaya götürdü. İsa bize masanın etrafında oturmamızı söyledi ama kendisi ayakta kaldı ve gözleri üzerimizde dinleniyordu. Ve O hanın sahibiyle konuştu ve dedi ki "Bana bir havza ve su dolu bir sürahi ve bir havlu getir." Ve O, bize tekrar baktı ve yavaşça, "Sandaletlerinizi çıkarın" dedi. Biz bundan bir şey anlamdık ama O'nun emri üzerine onları çıkardık. Sonra han sahibi havza ve sürahiyi getirdi ve İsa, "Şimdi ben senin ayaklarını yıkayacağım çünkü antik yolun tozlarından ayaklarınızı özgürleştirmem ve onlara yeni bir yolun özgürlüğünü vermem gerekiyor" dedi. Ve hepimiz utanmış ve çekingendik. Sonra Simon Petrus ayağa kalktı ve şöyle dedi "Ben Efendim ve Rabbime nasıl ayaklarımı yıkamakla nasıl ağırlık verebilirim ki?" Ve İsa, "Ben sizin ayaklarınızı yıkayacağım ki insanlara hizmet eden insanın insanlar arasında en büyük olduğunu unutmayasınız" diye yanıtladı. Sonra O, her birimize tek tek baktı ve dedi ki "Onun kardeşleri olarak sizi seçen İnsanoğlu, o ki ayakları daha dün Arabistan mürü ile meshedildi ve bir kadın saçları ile kurtulan kişi sizin ayakları yıkamak istiyor." Ve O havzayı ve sürahiyi aldı, diz çöktü ve Yahuda

İskariyot'tan başlayarak ayaklarımızı yıkadı. Sonra bizimle birlikte masaya oturdu ve yüzü, mücadele ve kan dökülen bir gecenin ardından savaş alanı üzerine yükselen şafak gibiydi. Ve han sahibi eşiyle birlikte geldi ve yemek ile şarap getirdiler. Ve İsa ayaklarımın önüne diz çökmeden önce aç olsam da şimdi yemek için hiç bir iştahım kalmamıştı. Ve boğazımda şarapla söndüremeyeceğim bir alev vardı. Sonra İsa bir somun ekmeğini aldı ve bize vererek şöyle dedi "Belki biz tekrar bu ekmeği bölüşemeyeceğiz, Gelin Celiledeki günlerimizin anısına bu lokmayı yiyelim." Ve O bir kadehe testideki şaraptan döktü ve içti ve bize de vererek şöyle dedi "Bunu birlikte yaşadığımız susuzluğun anısına için. Ve yeni bir bağbozumu umudu için de için. Ben kucaklandığım ve artık aranızda olmadığım ve siz burada ya da başka yerde buluştuğunuzda ekmeği bölün ve şarabı dökün ve tıpkı şimdi yaptığınız gibi yiyin ve için. Sonra etrafınıza bakın ve belki de benim sizinle birlikte oturduğumu göreceksiniz." Bunu söyledikten sonra O yavrularını besleyen bir kuş gibi hepimize balık ve sülün lokmaları dağıttı. Az yememize rağmen kesildik ve bir damladan fazla içmedik çünkü kadehin sanki bu toprak ve başka topraklar arasındaki bir mesafe gibi hissettik. Sonra İsa "Bu masayı terk etmeden önce gelin ayağa kalkalım ve Celilelin neşeli, ilahileri seslendirelim" dedi. Ve biz ayağa kalktık ve hep birlikte söyledik ve O'nun sesi seslerimizin üzerindeydi ve kelimelerinin he sözünde bir titreşim vardı. Ve o hepimizin yüzlerine teker teker baktı ve şöyle dedi "Şimdi size veda diyorum" Gelin bu duvarların ötesine çıkalım. Gethsemane'ye gidelim. Ve Zebedi oğlu Yahya dedi ki "Efendim, siz bu gece neden bize veda diyorsunuz?" Ve İsa "Yüreğinizi rahatsız etmeyin. Ben sadece Babamın evinde size yer hazırlamak için sizlerden ayrılıyorum. Ama eğer bana ihtiyacınız olursa ben size tekrar döneceğim. Beni çağırdığınız yerde, sizi duyacağım ve her nerede ruhunuz beni ararsa orada olacağım. Unutmayın susuzluk üzün cenderesine ve açlık düğün şölenine götürür. Sizin Insanoğlunu bulmanız gerektiği özlemleriniz de duruyor. Çünkü özlem

coşkusu çeşmenin musluğu ve Babaya giden yoldur." Ve Yahya tekrar konuştu "Eğer siz gerçekten bizi terk edecekseniz, biz nasıl müsterih olabiliriz?" Ve siz neden ayrılıktan bahsediyorsunuz? Ve İsa şöyle dedi "Avlanan ceylan o böğründe bunu hissetmeden önce avcının okunu ve nehir denizi onun kıyılarına varmadan evvel bilir. Ve insanoğlu insanoğlunun yollarından yürüdü. Başka bir badem ağacı güneşe kendi çiçeklerini sermeden önce benim köklerim başka bir bahçenin kalbine ulaşacaktır." Sonra Simon Petrus dedi ki "Efendim, bizi şimdi bırakma ve varlığının sevincinden mahrum etmeyin. Ve nereye gidecekseniz bizde oraya gideceğiz ve katlandığınız nereyse bizde orada olacağız." Ve İsa Simon Petrusun omuzuna elini koydu ve ona gülümseyerek şöyle dedi "Gece bitmeden siz beni inkâr edecek ve ben sizi terk etmeden siz beni terk edebileceğinizi sizden öte kim bilebilir ki?" Sonra birdenbire "Şimdi gelin buradan gidelim" dedi. Ve O hanı terk etti ve bizde onu izledik. Ama biz şehir kapısına ulaştığımızda Iskariyot'lu Yahuda artık bizimle değildi. Ve biz Jahannam(cehennem) vadisini geçtik. İsa bizden çok ileride ve biz de birbirimize yakın yürüyorduk. O bir zeytinliğe ulaştığında durdu ve bize doğru döndü ve şöyle söyledi "Burada bir saat dinlenin." Dut sürgünlerini ve elma ağaçları çiçeklerini açmış bir baha olsa da akşam serindi. Ve bahçeler şirindi. Her birimiz bir ağacın gövdesini aradık ve orada uzandık. Ben kendim cübbemi sarındım ve bir çam ağacının altına yattım. Ama İsa bizi bıraktı ve zeytinlikte tek başına yalnız yürüdü. Diğerleri uyurken ben O'nu izledim. O birden duraksıyor sonra tekrar yukarı aşağı yürümeye başlıyordu. Bunu birçok kez yaptı. Sonra gökyüzüne doğru yüzünü kaldırdığını ve Doğu ile Batıya doğru kollarını açtığını gördüm. Birinde "Cennet, toprak ve cehennem de insan içindir" demişti. Ve ben şimdi O'nun sözünü hatırladım, zenginlikte dolanan bu adamın insanoğluna dönüştürülen cennet olduğunu bildim ve ben toprağın rahminin ne bir başlangıç ne de bir son olduğunu daha zivade bir araç, bir durak ve bir hayret ve bir sürpriz olduğunu anımsaya-

rak, hatta O'nun ve Kutsal şehrin arasında bulunan Jahannam vadisinde cehhennemi de gördüm. O orada dururken ve ben de giysilerime sarılmış olarak uzanmışken konuşan sesini duydum. Ama O bize konuşmuyordu. Üç kez O'nun Baba sözcüğünü telaffuz ettiğini duydum. Ve bütün duyduklarım bu oldu. Bir süre sonra Kollarını aşağı düştü ve O, gözlerim ile gök arasında bir selvi ağacı gibi sessiz duruyordu. Ve sonunda aramıza tekrar döndü ve bize "Uyanın ve ayağa kalkın, benim saatim geldi Dünya savaş için silahlı hazır bizi bekliyor" dedi. Ve sonra O, "Bir an evvel Babamın sesini duydum. Eğer sizi tekrar göremesem unutmayın ki fetheden kendisi fethedilmeden huzur bulamayacaktır" dedi. Ve biz ayağa kalkıp O'na yakın geldiğimiz zaman Yüzü çölün üstünde yıldızlarla dolu bir cennet gibiydi. Sonra her birimizi yanaklarımızdan öptü. Dudakları yanağıma dokundu ve onlar ateş içinde olan çocuğun eli gibi sıcaktı. Aniden çok sayıda kalabalıktan geliyormuş gibi mesafeden büyük bir gürültü duydum ve yaklaşırken bunlar fener ve kölelerle gelen bir grup insandı. Ve onlar aceleyle geliyorlardı. Onlar korunun çitine ulaştıklarında, İsa bizi bırakıp ileri gitti ve onlarla karşıladı. Ve İskariyot'lu Yahuda onlara önderlik ediyordu. Orada kılıç ve mızraklı Roma askerleri ve sopa ve kazmalarıyla Kudüslü adamlar vardı. Ve Yahuda İsa'ya geldi ve O'nu öptü. Ve sonra silahlı adamlara "İşte bu adamdır" dedi. Ve İsa, Yahuda'ya "Yahuda bana sabırlı davrandın. Bu dün olabilirdi" dedi. Sonra O silahlı adamlara döndü ve dedi ki "Şimdi beni alın. Ama kafesinizin bu kanatları kapsayacak kadar büyük olduğundan emin olun." Sonra onlar üzerine çöktüler ve hepsi bir ağızdan bağırıyorlardı. Ama biz korkumuz içinde kaçtık ve saklanmaya çalıştık. Zekilikle yalnız kaçarken ben de ne ihtiyatlı olmak için güç ne de içimde korkudan başka bir ses vardı. O geceden geri kalan bir iki saatini ben kaçıp gizlenerek geçirdim ve şafak vakti Eriha yakınlarında bir köy buldum. Neden O'nu bırakmıştım? Bilmiyorum. Ama üzüntüme rağmen ben O'nu terk etmiştim. Ben bir korkaktım ve O'nun düşmanlarının huzurundan kaçmıştım. Sonra

kalbimde tiksiniyor ve utanıyordum ve Kudüs'e geri döndüm ama O bir mahkûmdu ve hiçbir arkadaşı O'nunla konuşturulmuyordu. O Çarmıha gerildi ve kanı dünyadan yeni bir kil yarattı. Ve ben hâlâ yaşıyorum, ben O'nun tatlı hayatın petek üzerinde yaşıyorum.

CYRENE OLAN SİMON

(O Haç'ı taşıyan kimse)

O'nun Haçını taşıdığını gördüğüm zaman tarla yolundaydım ve kalabalıklar O'nu takip ediyordu. Sonra bende O'nun yanında yürümeye başladım. Yükü, O'nu birçok kez durdu çünkü Vücudu bitkindi. Sonra Romalı bir asker bana yanaştı ve dedi ki: Gel, sen güçlü ve sağlam yapılısın bu adamın haçını taşı. Ben bu sözcükleri duyduğumda kalbim içimde kabardı ve ben minnettar oldum. Ve ben O'nun haçını taşıdım. Bu kış yağmurlarından ıslanmış bir kavaktan olduğu için ağırdı ve İsa bana baktı. Ve alnının teri O'nun sakalı üzerine akıyordu. O tekrar bana baktı ve dedi ki "Siz de mi bu fincandan içiyorsunuz? Siz gerçekten zamanın sonu dek benimle birlikte onun ağzından yudumlayacaksınız." Böyle söylerken elini benim boş olan omzuma koydu. Ve biz Kafatası Tepesine doğru birlikte yürüdük. Ama şimdi haçı ağırlığını hissetmiyordum. Sadece O'nun elini hissediyordum. Bu benim omzumda sanki bir kuşun kanadı gibiydi. Sonra tepe zirvesine O'nu orada çarmıha gerecekleri yere ulaştık. Sonra ben ağacın ağırlığını hissettim. O, O'nun elleri ve ayaklarını mıhladıkları zaman ne tek kelime etti ne de bir ses çıkardı. Ve O'nun uzuvları çekiç altında titremedi. Elleri ve ayakları sanki ölmüştü ve sade kanda yüzerken tekrar dirilecek gibi görünüyordu. Yine de sanki mıhları asayı arayan bir prens gibi arıyor ve yüksekliklere yükseltilmek için yalvarıyor gibi görünüyordu. Ve kalbim ona acımayı düşünmüyordu, bunun için fazladan merakla doluydum. Şimdi haçını taşıdığım adam benim hacım haline

geldi. Bana tekrar soracak olsalar "Bu adamın haçını taşı" diye ben yolun mezara vardığı ana kadar yine taşırdım. Ama ondan elini omzuma koymasını isterdim. Bu uzun yıllar önce oldu ve her ne zaman ben tarladaki karıkları takip ettiğim zaman ve uyumadan önce uyuklama anında ben o sevgili adamı düşünüyorum. Ve ben onun kanatlı elini burada sol omzumda hissediyorum.

CYBOREA

(Yahuda'nın Annesi)

Benim oğlum iyi bir adamdı ve dürüsttü. Bana karşı zarif ve kibardı ve kendi akraba ve yurttaşlarını severdi. O düşmanlarımız, ne bir ipliği eğritmelerine ne de bir tezgâha oturmamalarına rağmen mor giysiler giyen ve ne bir tarlayı sürme ne de bir tohum ekmemelerine rağmen hasatı biçip toplayan lanetli Romalılardan nefret ederdi. Oğlum Roma lejyonları üzüm bağlarımızdan geçerken onlara ok atarken saklandığı zaman sadece on yedi yaşındaydı. Hatta o yaşta bile İsrail'in zaferinden diğer gençlere konuşmak istiyordu ve o benim anlayamadığım pek çok garip şeylerde dillendirirdi. O benim oğlumdu, tek oğlumdu. O şimdi kurumuş olan bu göğüslerden emdi ve ilk adımlarını bu bahçede attı şimdi kamış gibi titreyen bu parmaklara tutundu. Bu ellerin, o zamanlar Lübnan'ın üzümleri gibi genç ve taze olan ellerin ta kendisi ile Annemin bana verdiği bir keten örtünün içine ilk sandaletlerini sakladım Onları hâlâ orada pencerenin önündeki sandıkta tutuyorum. O benim ilk doğanımdı ve o ilk adımlarını attığı zaman ben de ilk adımlarımı attım. Çünkü kadınlar çocuklarıyla birlikte seyahat etmek dışında yalnız bir yere gidemiyorlardı. Şimdi bana onun kendi eliyle öldüğünü arkadaşı Nasıralı İsa'ya ihanet ettiği için pişmanlıktan kendini yüksek kayalıktan aşağı attığını söylüyorlar. Oğlumun öldüğünü biliyorum. Ama onun hiç kimseye iha-

net etmediğini de biliyorum çünkü o akrabalarını sever ve Romalılar dışında kimseden nefret etmezdi. Oğlum İsrail'in zaferini arıyordu ve dudakları ve eylemlerinde bu zaferden başka bir şey yoktu. O karayolu üzerinde İsa ile tanıştığında beni bırakıp onu takip etti. Ve yüreğim biliyordu o herhangi birini izlemekle yanlış yaptığını. Bana veda ettiği zaman ona hata yaptığını söyledim ama beni dinlemedi. Çocuklarımız bize kulak vermiyor; bugünün yüksek dalgası gibi dünün yüksek dalgasından öğüt almak istemiyor. Yalvarırım size bana oğlum hakkında beni daha fazla sorgulamayın. Ben onu seviyordum ve sonsuza kadar da seveceğim. Eğer sevgi sadece ette olsa ben onu kızgın demirlerle yakar ve huzura ererdim ama bu ruhtadır, erişilemez. Ve şimdi ben artık konuşmak istemiyorum. Gidin Yahuda'nın annesinden daha şerefli başka bir kadını sorgulayın. İsa'nın annesi gidin. Kılıç ayrıca onun da yüreğinde; beni size o anlatacak ve o zaman anlayacaksınız.

BİBLOS'TAKİ KADIN

(Bir ağıt)

Ağlayın benimle siz Ashtarte kızları ve Tamouz'un tüm âşıkları
Kalplerinizi eritin, doğrulun ve kandan gözyaşları dökün
Altın ve fildişinden yaratılan O artık yok
Karanlık bir ormanda yabani domuz O'nun üstesinden geldi
Ve domuzun dişleri etini deldi,
Şimdi O, geçmişin yaprakları ile boyanmış yatıyor
Ve artık O'nun ayak izleri baharın koynunda uyuyan tohumları uyandırmayacak.
Sesi şafakla birlikte pencereme gelmeyecek
Ve sonsuza dek yalnız olacağım

Ağlayın benimle siz Ashtarte kızları ve Tamouz'un tüm âşıkları

Çünkü
O, nehriler gibi konuşan;
O, sesi ve zamanı ikizi;
O, ağzı tatlandırılmış kızıl acı;
O, dudak safrası bala dönüşen; sevgilim benden kaçtı.

Ağlayın benimle siz Ashtarte kızları ve Tamuz'un tüm âşıkları
Benimle birlikte cenaze teskeresi etrafında ağlayın, tıpkı yıldızların ağladığı;
Ve ayın yaprakları yaralı vücudunun üzerine düştüğü gibi.
Sevgilimin bir zamanlar rüyamda burada yattığı;
Ve uyandığımda uzağa gitmiş olduğu;
Yatağımın ipeksi örtüsünü gözyaşlarınızla ıslatın.
Sizi hükümlü kılıyorum Ashtarte kızları ve Tamouz'un tüm âşıkları
Bağrınızı açın ağlayın ve bana teselli verin
Nasıralı İsa'nın öldüğü için.

MECDELLİ MERYEM

(Otuz yıl sonra) (Ruhun tekrar dirilişi üzerine)

Bir kez daha söylüyorum, ölümle, İsa ölümü fethetti ve mezardan bir ruh ve bir kudret olarak yükseldi. Ve O bizim yalnızlık ta yürüdü ve tutku bahçelerimizi ziyaret etti. O taşın arkasındaki yarık kayanın ardında yatmıyor. O'nu seven bizler O görmemizi sağladığı bu gözlerle O'nu izledik ve bize uzatmayı öğrettiği bu ellerimizle O'na dokunduk. Ben O'na inanmayan sizleri biliyorum. Ben sizden biriydim ve sayınız çoktu ama sayınız eksilecektir. Oradaki müziği bulmanız için arp ve lirinizi mi kırmanız gerekir? Ya da meyve taşıdığına inanmadan evvel bir ağacı kesemiz mi gerekir? Kuzey ülkesinden birisi O'nun Tanrı'nın Oğlu olduğunu söylediği için İsa'dan nefret ediyorsunuz. Ama birbirinizden nefret ediyorsunuz çünkü her biriniz diğerinin kardeşi olabilmesi için O'nu çok daha büyük sayı-

yorsunuz. O'ndan nefret ediyorsunuz çünkü birisi O'nun insanoğlunun tohumundan değil bir bakireden doğduğunu söyledi. Ama siz ne bekâretle mezara giden anneleri ne de susuzluklarından boğularak mezara giren insanları biliyorsunuz. Siz ne dünyanın güneşle evliliğe verildiğini ne de dünyanın bizi dağ ve çöle doğru ileri gönderen olduğunu biliyorsunuz. O'nu sevenler ve O'ndan nefret edenler; O'na iman eden ve etmeyenler arasında esneyen bir uçurum vardır. Ancak yıllar bu uçurumun üzerine köprü kurduğu zaman siz aramızda yaşayan O'nun Tanrı'nın oğlu ve ölümsüz olduğunu ve bizim de Tanrı'nın çocukları olduğumuzu ve tıpkı bizim kocasız bir dünya tarafından doğduğumuz gibi O'da bir bakire tarafından doğmuş olduğunu anlayacaksınız. Dünyanın inanmayanlara kendi göğsünden emmek için ne kök ne de yükselerek uçabilecek ve boşluğunu dolduran çiğden içmek için izin vermeyeceği garip kaçıyor. Ama ben bilmem gerekeni biliyorum ve bu da yeterli.

LÜBNANLI BİR ADAM

(19 yüzyıl sonra)

Efendi, şarkıların efendisi
Söylenmemiş sözlerin ustası, Yedi kere doğdum ve yedi kere öldüm ben;
Son aceleci ziyaretin ve bizim kısa karşılamamızdan beri.
Ve bak ben bir geceyi hatırlayarak tekrar yaşıyorum;
Medcezirin bizi yukarı kaldırınca;
Tepelerin arasında bir gün.
Bundan sonra birçok toprak ve denizleri aştım ben
Ve eyer veya yelkenler önderliğinde gittiğim her yerde;
Adınız duam ya da dayanağım oldu.
İnsanoğlu ya sizi kutsuyor ya da lanetliyordu
Lanet, başarısızlığa karşı bir protesto,
Kutsallık ta;
Teperden eşine hükümle gelen,

Avcının ilahisi
Arkadaşlarınız teselli ve destek için henüz bizimle
Ve düşmanlarınız da; güç ve güvence için
Anneniz de bizimle;
Tüm annelerin yüz simalarında O'nun yüzünün parlaklığını;
yumuşakça beşiği sallayan elini; hassasiyetle kundaklayan elini gördüm.
Ve önce hayatın sirkesinden ardından şarabından içen
Mecdelli Meryem hâlâ aramızda.
Ve Yahuda, acı ve küçük emellerin adam
O da yeryüzünde yürüyor;
Hatta şimdi açlığı başka bir şey bulmayınca kendi üzerine dua eder
Ve kendini imha da kendi büyük özünü arar.

Ve Yahya, gençliği güzelliği sevdin de, burada
Ve önemsenmese de, şarkı söylüyor.
Ve sizin için yaşamayı inkâr eden sabırsız Simon Petrus'ta ocağımız etrafında oturuyor.
Sizi O, başka bir günün şafağından evvel tekrar inkâr edebilir.
Yine de emellerin için carmıha gerilip kendisini bu onuruna layık görmezdi.
Ve Caiaphas ve Annas hala, kendi günlerini yaşıyor
Ve suçlu ve masumları yargılıyor
Onlar tüylü yataklarında uyurken
Yargıladıkları kişi kırbaçlarla dövülüyor.
Ve zina suçundan alıkonan kadın
O da şehrimizin sokaklarında yürüyor
Ve henüz pişmemiş ekmeğin açlığını çekiyor
Ve bomboş bir evde yalnız içinde kalıyor
Ve Pontius Pilatus da burada:
O, sizin önünüzde huşu içinde duruyor
Ve hala, sizi sorguluyor
Ama ne kendi makamını riske atmaya ne de yabancı bir ırka karşı gelmeye cüret ediyor

Ve hâlâ ellerini yıkıyor.
Hatta Şimdi Kudüs havzayı ve Roma ibrik tutuğunda bile
Ve iki bin arasında bin el beyazlığına yıkanır oldu

Efendi Ozanların efendisi
Söylenen ve dile getirilen sözlerin ustası
Onlar adını ağırlamak için tapınaklar inşa ettiler
Ve bütün tepelere haçını diktiler
Şımarık ayaklarına bir sembol ve bir işaret olması için; değil sevincin için
Çünkü sevinciniz onların görüleri ötesinde bir tepe,
Ve onları teselli etmez
Onlar bilinmeyen birini onurlandırmak isterler
Ve kendilerine benzer bir adamın nezaketi;
Aşkı kendi aşklarına benzeyen bir Tanrı;
Ve rahmeti kendi merhametlerinde olan biri onlara ne teselli verebilir ki?
Onlar bunu, yaşayan bir adamı, gözlerini ilk açan ve titremeyen gözkapaklarıyla güneşe bakan kişiyi onurlandırmak istemiyorlar.
Hayır, onlar O'nu bilmiyorum ve
O'nun gibi olmak istemiyorlar.
Onlar bilinmeyen ve bilinmeyenler alayında yürüyenler olarak kalmak istiyor.
Onlar üzüntüyü, kendi üzüntülerini taşımak istiyor.
Ve sizin sevincinizle teselli olamıyorlar.
Ağrıyan kalpleri sözlerinizde teselli aramıyor ve bunların şarkısını söylüyor.
Kendi hüzünlü ve şekilsiz sessizliklerinde
Buda onları yalnız ve ziyaretsiz yaratıklar yapıyor; soyum ve türüme sarılmalarına rağmen yoldaşsız korkuyla yaşarlar.
Yine de yalnız olmak istemezler;
Batı rüzgârı eserken Doğuya eğilirler
Size kral diyorlar ve huzurunuzda olmak isterler
Sizi Mesih olarak telaffuz ettiler
Ve kendileri kutsal yağ ile yağlanmak istediler

Evet, onlar sizin hayatınız üzerinde yaşamak istediler.
Efendi Sanatkârların efendisi
Sizin gözyaşlarınız Mayıs yağışları
Ve kahkahalarınız beyaz denizin dalgaları gibi
Siz konuştuğunuz zaman bu dudaklarında ateş gibi
tutuşturması gerekirken sözleriniz uzak bir fısıltı oldu.
Siz onların henüz kahkahaya hazır olmayan kemiklerindeki
ilik için güldünüz ve henüz kurumuş olan gözleri için
ağladınız.
Sesiniz düşünceleri ve anlayışlarına babalık;
sizleri ve nefeslerine annelik etti.
Yedi kez doğrum ve yedi kez öldüm ben
Ve şimdi tekrar yaşıyor ve sizi;
Savaşçılar arasındaki savaşçı,
Ozanların Ozanı kralların kralını seyrediyorum;
yoldaşlarınızla yarı çıplak bir adam
Piskopos her gün başını eğer adınızı telaffuz ederken
Ve her gün dilenciler şöyle söylüyor "İsa'nın aşkına, ekmek
satın almak için bize bir kuruş verin."
Biz birbirimizi çağırıyoruz, ama geçekte istek ve
arzularımızın bahar seli gibi size
çağrı da bulunuyoruz.
Ve sonbaharımız gelgit dalgası gibi geldiğinde; yüksek ve
alçakta adınız dudaklarımızda, sonsuz merhametin efendisi.

Efendi, yalnız saatlerimizin efendisi
Burada ve orada beşik ile tabut arasında ben özgür olan,
zincirlenmemiş, anneniz dünya ve evrenin oğulları,
kardeşlerinizle karşılaştım.
Ve ovadaki zambaklar gibi.
Onlar hayatınızı yaşıyor ve düşüncelerinizi düşünüyorlar.
Ve şarkınızı yankılıyor ama elleri boş.
Ve onlar büyük çarmıha mıhlanmadılar
ve burada yatar onların acısı.
Dünya onları her gün mıhlıyor ama sadece küçük yollarda
Gökyüzü sarsılmıyor ve yeryüzü kendi ölümünün doğum
sancılarını çekmiyor.

Onlar çarmıha gerildi ve acılarına tanık olacak kimse yok
Yüzlerini sağa ve sola çevirirler ve kendi krallığında onlara
bir durak vaat eden kimseyi bulamıyorlar
Yine de tekrar tekrar çarmıha gerilmek isterler ki
Sizin Tanrı'nız onların Tanrısı ve sizin babanız onların ba-
bası olsun diye.

Efendi aşkın efendisi
Prenses kendi kokulu odasında
Ve evli bekâr kadın kendi kafesinde
ve kendi utancının sokaklarında ekmek arayan fahişe
ve kocası olmayan manastırındaki rahibe gelişinizi bekler.

Ve çocuksuz kadın da,
soğuğun cama ormanı kazıdığı yerde,
kendi penceresi önünde
o simetri de sizi bulur ve size annelik yaparak teselli bulmak
istiyor.

Efendi Şairlerin efendisi
Sessiz arzularımızın ustası
Kalbinizin atmasıyla dünyanın kalbi titriyor ama şarkınızla
yanmıyor.
Dünya sakin coşkuyla oturup sesinizi dinler.
Ama teperinizin sırtlarını büyütmek için koltuğundan
kalkmaz.
İnsanoğlu hayallerinizin hayallerini kurmak ister.
Ama hayallerin en büyüğü olan şafağınıza uyanmayı değil.
O vizyonunuzla görmeyi ister ama ağır ayaklarını sizin
tahtınıza sürüklemeyi değil.
Yine de birçoğu sizin adınıza tahta çıkarıldı
Ve gücünüzle şev edildi ve altın ziyaretinizi kafaları için bir
taç ve elleri için bir asaya dönüştürdüler.

Efendi Işığın efendisi
Gözleri körün parmaklarında yaşayan
Siz hâlâ hor görülüyor ve alay ediliyorsunuz

Tanrı olmak için zayıf ve sakat olan bir insan
Ve hayranlık uyandırmak için fazladan insan olan bir Tanrı
Onların zikir ve ilahileri;
Ayin ve tespihleri kendi tutsaklıkları içindir
Siz yine de onların mesafeli
Özü, uzak haykırışları ve tutkularısınız.
Ama Efendi, gökyüzü kalpli adil rüyalarımızın şövalyesi
Bu günün üzerine hâlâ basıyorsunuz
Ne yay ne de mızrak adımlarınızı durduramayacak
Tüm oklarımızın üzerinden yürüyecek
Bize gülümseyecek ve hepimizden daha gene olsan da
Siz bize babalık edeceksiniz.
Şair, Ozan, Yüce Kalp
Tanrımız adınızı ve sizi taşıyan rahmi ve emziren göğüsleri
korusun.
Ve Tanrı hepimiz affetsin.



(Türkçesi: Gülay Oktar)

Ruhumun sevdiği varlığın yamacına oturdum ve sözlerine kulak verdim. Öyle, dikkatle, tek kelime bile etmeden dinlerken, sevdiceğimin sesinde, kalbimi titreten ve ruhumu tensel kılıfından çıkaran bir güç hissettim. O vakit ruhum, bedenin daracık hücresinden çıkıp, ne sınır ne ölçü tanıyan bir boşlukta, evreni bir rüya gibi seyre dalarak yol almaya başladı.

Ben, kulaklarımı başka her türlü sözden uzak tutan sözlerinin anlamını yitirirken, bir garip büyü sevdiğimin sesine karışıp duygularımı alt üst etti.

Bu musikiydi, dostlarım. Sevdiğimin bazı kelimenin ardından her iç çekişinde, yenilerini dile getirirken gülümseyişinde duyuyordum onu. Yarıda kesilmiş, kimisi birbirine karışan, kimisi hâlâ dudaklarının arasında alıkonulmuş kelimelerle konuştuğunda duyuyordum.

Sevdiğimin duygularının güzelliğini, kulaklarımla görüyordum; duygularının, beni söylediklerinin özünden bile uzaklaştıran harikuladeliği, bir musikide vücut buluyordu, ruhun sesinin musikisinde.

Musiki gerçekten ruhların dilidir ve ezgiler kalbin kirişlerini titreten tatlı esintilerdir. Duyguların kapısını çalıp hafızayı uyandıran o usta parmaklardır musiki. O vakit hafıza, geçmişinin, gecelerin kefenlediği o güçlü olaylarını mezarlarından çıkarıverir.

Eğer kederli iseler trajik anların, yok eğer neşeli iseler, huzur ve sevinç anlarının hatıralarını hafızanın yüzeyine çıkaran o usta ezgilerdir musiki.

İşittiğin, göğsünü acıyla doldurmak ve sana sefaletin hayaletini göstermek için seni alıkoyan melankolik tınıların birlikteliğidir.

Algıladığın, sevinçle ve şaşkınlıkla dans etmek için doğrudan kalbine giden neşeli ezgilerin birleşimidir.
Sevilen bir varlığın uzaklaşmasının ıstırabının ya da kaderin acı veren ısırığının sebep olduğu ateşli bir gözyaşı damlası olarak gözlerinden geri çıkmak için, havadaki dalgalarla taşınıp kulaklarına giren bir telin titreşimidir. Dudaklarının arasından, gerçekte, mutluluğun ve esenliğin işareti olan bir gülümseme olarak çıkması da muhtemeldir.
Musiki, son nefesten olma, ruhu soluktan, aklı kalpten ibaret bir bedendir.

§

İnsan dünyada var olduğundan beri, musiki, tüm diğer dillerden farklı, göksel bir lisan olarak göstermiştir ona kendini. İçinde sakladığı aracılığıyla kalbe konuşur, kalplerin karşılıklı konuşmasıdır bu. Aşka denktir, tesiri herkese yayılır. İlkel zamanlarda çöllerde şarkı olarak dillenir. Saraylarda kralların tüylerini ürpertir. Çocuklarını kaybeden analar ağıtlarına ortak ederler onu, o zaman taşların kalbini toz haline getiren bir iniltiye dönüşür. Çok sevinçli insanlar neşelerine katarlar onu, talihin darbesini yiyenleri büyüleyen bir ilahiye dönüşür. Işınlarıyla kırlardaki tüm çiçekleri selamlayan güneşe benzer.
Tıpkı bir fener gibi, ruhun karanlığını kovar musiki ve gizli kalan derinliklerini açığa çıkarmak için kalbi aydınlatır. Benim gözümde ezgiler, gerçek 'ben'in hayaletleri ya da canlı duyguların gölgeleridir. Ruh, olayların ve varoluş sebeplerinin karşısına dikilmiş bir ayna gibidir, içinden bu hayaletlerin suretleri ve bu gölgelerin resimleri yansır.
Ruh, yazgının rüzgârına bırakılmış narin bir çiçektir. Sabah esintileri bedenini sarsar ve çiğ damlaları boy-

nunu eğer. Aynı şey insanı uyuşukluğundan çekip çıkaran bir kuşun cıvıltısı için de geçerlidir. İnsan sonunda dinlemeye, yeniden hissetmeye, hatta bu billur ezginin yaratıcı bilgeliğini ve kuşun ince duygularını yüceltmeye başlar. Bu cıvıltı insanın düşünce gücünü uyarır; o zaman o da bu basit kuşun yarattığı ezginin nasıl olup da kendisini neşelendirebildiğini ve kendisinden önceki kuşakların kitaplarında hiçbir zaman yazılmamış duyguları ortaya çıkararak kalbinin tellerini nasıl titretebildiğini sorgular. Kuşun kır çiçeklerine sırrını açıp açmadığını ya da ağaçların hışırtısını, su akışının mırıltısını taklit edip etmediğini ya da doğanın bütünü eşliğinde sarhoş olup olmadığını sorar kendine. Bununla birlikte sorularına bir cevap bulmayı başaramaz.

İnsan dalların uçlarına tüneyen kuşun ne dediğini anlamaz, ne taşların üzerinden seken ırmağın söylediklerini anlar, ne de dalgaların yavaşça ve tatlılıkla kıyıya eriştiklerinde anlattıklarını. Bardaktan boşanırcasına yağan yağmurun ağaçların yaprakları üzerine hızla düşerken ya da narin parmaklarıyla penceresinin camlarını tıkırdatırken anlattıklarına akıl erdiremez. Esintinin kır çiçeklerine ne dediğini de anlayamaz. Oysa kalbinin tüm bu seslerin anlamını delip geçtiğini hisseder, böylece, kâh musikinin büyüleyici etkisiyle ürperir, kâh kederinin ve melankolisinin tesiri altında iç çeker. Bu sesler insana, insanlık var olmadan önce bilgelik tarafından yaratılmış gizli bir dilde fısıldanırlar, öyle ki ruhu ve tabiat konuştuğu zaman, çoğunlukla şaşkın kalır, boğazı düğümlenir, gözyaşları kim zaman sözcüklerinin yerini alır. Oysa gözyaşları yorumcuların en etkilisidir.

§

Ey aydın olan! Bugün yok olmuş milletlerde musikinin yerini görmek için benimle hafızanın tiyatrosuna gel. Gidip Adem'in torunlarının her birinin devirlerindeki tesirini seyredelim onun.

Keldaniler ve Mısırlılar, överek ve önünde secde ederek, büyük bir tanrısallık atfederek taptılar musikiye. İranlılar ve Hintliler musikinin Tanrı'nın insanlar arasındaki Ruhu olduğuna inandılar. İranlı bir şair şöyle diyordu özetle: "Musiki tanrıların cennetinde bir huriydi, Adem'in soyundan gelen birine bağlanıp ona kavuşmak için göklerden indi. Bunu öğrendiklerinde öfkelenen Tanrılar, korkunç bir rüzgâra onun peşine düşmesini emrettiler. Rüzgâr da havada dağıtıp şu ölümlü dünyanın dört bir bucağına serpti parçalarını. Ruhu ise hiç ölmedi, insanoğlunun kulağında hep yaşadı." Öte yandan bir Hint bilgesi "Ezgilerin yumuşaklığı yüce bir sonsuzluğun var olduğuna dair inancımı güçlendiriyor."diyordu.

Yunanlılarda ve Romalılarda, musiki güçlü bir tanrısallıktaydı. Onun adına, bize hâlâ bu halkların büyüklüğünü anlatan görkemli tapınaklar, üzerine en güzel hediyelerini ve en hoş kokulu tütsülerini bıraktıkları şatafatlı sunaklar inşa ettiler. Bu tanrısallığa Apollon adını verip bir heykelde bedene kavuşturdular onu. Sol elinde, sağ eliyle tellerine şöyle bir dokunduğu bir lir tutuyor. Soylu başı saygınlığını ifade ediyor. Sanki bir şeylerin derinliklerini görüyormuşçasına uzaklara bakıyor.

Derler ki Apollon'un lirinin tellerinin tınısı tabiatın sesinin yankısıdır. Bu ezgili sesler, ağaçların hışırtısı kadar kuşların cıvıltısından, suların mırıltısından ve esintilerin soluğundan alır kaynağını.

Denir ki müzisyen Orfeus'un tellerinin tınısı, hayvanların, bitkilerin ve minerallerin yüreğini titretti, yırtıcı hayvanlar bile izlerdi onu ve o geçerken, çiçekler bo-

yunlarını uzatır, dallar önünde eğilir, taşlar titrer ardından ufalanırdı.

Yine denir ki, Orfeus eşini kaybettiğinde, sonunda tüm tabiatı dolduran acı çığlıklar atarak ağladı ardından. Tabiat da ağlamaya koyuldu kendi payına ta ki tanrılar bile yumuşayıp ruhların dünyasında sevdiğine kavuşabilsin diye Orfeus'a sonsuzluğun kapısına açana dek.

Ormanın kızları, diye anlatılır, Orfeus'u öldürür, kesik başını ve lirini denize atarlar; onlar da suyun üzerinde kalarak Yunanların Şarkı Adası (ç.n. Midilli Adası) dedikleri bir adaya varırlar.

Yine anlatılır ki, Orfeus'un başını ve lirini taşıyan dalgalar, o zamandan beri, boşluğu doldurup sonunda denizcilerin kulağına kadar ulaşan hüzünlü şarkılar ve kederli ezgiler bestelemeye devam ederler.

Bu halkların görkemi yok olduktan sonra, bu efsaneler, hayal gücünün yaratıları, hayal dünyasından çıkma rüyalar sayıldı. Yine de, bu söylenceler, musikinin Yunanlarının yüreğini ne denli derinden etkilediğini ve onu meşruluğuna ikna olacak kadar önemsediklerini gösteriyor. Eğer bu söylenceleri, duyguların eşsizliğinin ve güzelliğe duyulan sevginin doğal sonucu, bir şiirsel anlatım olarak nitelendiriyorsak, bunun bize ne zararı olabilir ki? Şiir sanatının ustaları da böyle bir tasvir yapmaz mı?

Asurluların geride bıraktıkları, bize kadar ulaşan izler arasında, kralların, müzik aletleri taşıyan adamların arkasında ilerlediği geçit törenlerini tasvir eden resimler var. Tarihçilerinin kaleme aldığına göre, musiki, törenlerde şanın göstergesi, kutlamalar sırasında mutluluğun sembolüydü. Musikisiz mutluluk, dili kesilmiş bir genç kıza benzer. Musiki dünya üzerindeki tüm milletlerin dilidir. Onlar tanrısallıklarını kasidelerle onurlandırdılar, işte tapınaklarda sunulan dualar ve tapılan güce adanmış ateşler gibi –günümüze kadar- bir zorunluluk

olan dinsel şarkılar da böyle doğdu. Bu kutsal alevlerin temelinde, ruhun coşkusu vardır. Kalp yoluyla ve duyguların ürpermesiyle arınmıştır bu dualar. Bugüne kadar hiçbir söz bu özgür solukların yanına yaklaşamadı, ancak kral Davut'un pişmanlığını harekete geçiren soluklar gibi etraflarında dolandılar. O kral ki, şarkıları İsrail topraklarını kapladı ve kederi, kaynağını vicdan azabının yarattığı düş kırıklığından ve ruhun üzüntüsünden alan çok dokunaklı ezgiler yarattı. Davut'un hataları için af dileyen ilahileri, arabulucu olarak, tanrı ile arasında yerlerini aldılar. Lirinin titreşimleri, kanıyla birlikte ta parmaklarına kadar yayılmak için çıkıyordu sanki yaralı kalbinden. O vakit, parmaklarının hareketi tanrıların ve ölümlülerin gözüne fevkalade göründü. Şöyle diyen de o oldu: "Trompet sesiyle Tanrı'ya minnetinizi gösterin, flüt ve lirle, davul ve tefle, gitar ve orgla, gong ve zille onurlandırın onu ve her esinti Tanrı'ya övgü şarkıları söylesin." Kutsal kitaplarda denir ki, zamanın sonunda, göğün melekleri trompetlerini üfleyerek dünyanın dört bir köşesine gelecek. Onların sesleriyle uyanan ruhlar, o en yüksek yargıcın önüne götürecekler bedenlerini. Bu yazıyı meydana getiren, Tanrı'nın insan ruhuna gönderdiği bir hediye mevkiine çıkartır musikiyi. Çağdaşlarının inanışlarına uygun metaforlardan ve simgelerden yararlanarak yüceltir onu.

Yine denmiştir ki, Tanrı'nın oğlunun dramı başlarken, müritleri, İsa'nın yakalandığı Zeytin Dağı'na doğru yola çıkmadan önce, kasideler söylediler. O anda ben hala, barış elçisinin başına neler geleceğini bilerek acı çeken ruhların içinden yayılan o ezgiyi duyuyordum. İç çekişlerden oluşan bu heyecan verici ezgi, veda sözcüklerine karışıyordu.

§

Musiki, savaşa doğru yola çıkmış askerlerin önünde yürüyordu, ilerleyişlerindeki kararlılığı artırmak ve onları mücadelelerinde daha da güçlendirmek için. Bir mıknatıs gibi, ayrılmaz sıralar halinde birleştiriyordu onları. Savaş alanına, ölüm ülkesine ilerlemekte olan süvari birliğinin önünde tek bir şair, tek bir hatip yürümüyor, tek bir kitap, tek bir kalem eşlik etmiyordu onlara. Önlerinde, güçsüz düşmüş bedenlerine tarifi imkansız bir güç ve kalplerinde galibiyet aşkı yaratan bir coşku üfleyerek büyük bir general misali ilerleyen şey musikiydi. Açlığı, susuzluğu, yürüyüşün bitkinliğini yenmeyi, bedenlerinin tüm gücüyle kendilerini savunmayı ve düşmanın nefret dolu toprağına doğru ölümü izleyerek, neşe ve hayranlıkla yürümeyi işte böyle başardılar. Böylece Adem'in soyundan gelenler, kötülüğü yeryüzüne yaymak için evrendeki en kutsal şeylerden birini kullandılar.

Musiki, çobanın yalnızlığında yoldaşıdır. Sürüsünün ortasında, kavalıyla koyunlarının tanıdığı bir ezgi üflemek için bir kayanın üzerine oturduğunda, koyunlar huzur içinde otlar. Çoban için, kavalı, sonsuza dek kalbinde yaşayan değerli bir dost, aynı zamanda birlikte demleneceği nazik bir arkadaş gibidir. Kaval, vadilerin korkunç sessizliğini içinde insan yaşayan bahçelere dönüştürür, ıssızlıklarını heyecan verici ezgilerle yener ve havayı incelik ve tatlı bir sihirle doldurur.

Musiki, yattıkları döşekte eşlik eder yolculara, yorgunluklarını hafifletir ve önlerinde uzayıp giden yolları kısaltır. Develer de çölde böyle, devecinin sesini dinleyerek yürür, ağır yükler altında, boyunlarına asılı çıngırakların şıngırtısıyla kafile halinde ilerlemez mi? Günümüzde de akıl bahşedilmiş insanların ezgilerle hayvan eğitmesinde ve tatlı seslerle onları evcilleştirmesinde şaşılacak bir şey yoktur.

§

Musiki ruhlarımıza yoldaşlık eder ve yaşamın evrelerini bizimle birlikte geçer. Neşemizi ve kederimizi paylaşır, iyi günde ve kötü günde. Mutlu günlerimize tanıklık ederken, mutsuz günlerimizde acımızı paylaşan bir yakınımıza dönüşür.

Bir bebek, görülmeyen dünyadan yeryüzüne geldiğinde, ebe ve ailesi sevinçli şarkılar ve neşeli ilahilerle karşılar onu. Işığı gördüğünde, yeni doğan ağlayarak ve çığlık atarak selamlar onları ve diğerleri de 'bravo' 'yaşasın' nidalarıyla karşılık verirler ona, sanki ona, musiki aracılığıyla, kutsal bilgeliği öğretmek için zamanın ötesine geçmek isterlermiş gibi.

Bir süt bebeği ağladığında, annesi ona yaklaşır, tatlılık ve şefkat dolu melodik bir sesle şarkı söyler ve bebek ağlamayı keser; annesinin sevgi dolu ezgileriyle yatışmış halde uyur. Annenin ezgilerinde ve sesinin tınısında çocuğun gözkapaklarını kapatan, uykuya çağıran bir güç vardır. Bu ezgiler tatlılıklarıyla sessizlikle birleşir, onun büyüsünü artırır, hatta yerini sihirle doldurmak için ağırlığını yok ederler, ta ki bebek uykusuzluğu yenip uykuyla buluşana kadar. O andan sonra, ruhu düşünceler âleminde uçar. Eğer annesi onunla Cicero gibi konuşsa ya da İbn-i Fârid okusaydı ona, çocuk uyuyamazdı.

İnsan hayattaki eşini seçer ve ruhları evlilik bağıyla birleşir, böylece yaradılıştan beri bilgelik tarafından kalplerine yazılı olan gerçekleşir. O vakit, yakınları ve arkadaşları, ilahiler ve şarkılar söylemek için toplanır, aşkın evlilikle perçinlendiğine şahit kılarlar musikiyi. Evlilik günü, sihirle karışık ulu bir ses gibi belirir musiki, yarattıkları aracılığıyla Tanrı'yı yücelten bir ses, uyukla-

makta olan hayatı yürümeye ve dünyanın yüzeyini kaplayana kadar yayılmaya çağıran bir ses.
Ölüm hayat adlı piyesin son sahnesini oynamak için geldiğinde, kederli bir ezgi duyarız, o ezgi ki gözümüzün önünde, trajedinin hayaletlerinin göğünü doldurur. Bu acı veren anda, ruh, sonsuzluğun denizine yelken açmak için bu güzel dünyanın kıyılarına veda etmektedir. Maddesel konutunu müzisyenlerin ve keder ve pişmanlık şarkıları mırıldanan cenaze şarkıcılarının ellerine bırakır, onlar da bu bedeni toprakla kapatır ve ona karşı son görevlerini, ıstırap ve acı dolu ezgiler ve şarkılarla yerine getirirler. Nice ezgi tekrarlandı toz tozu kaplarken; kendileri boğuklaşsalar bile yankıları mümkün olduğunca zamana direnecektir ki kalp artık var olmayanları hatırlasın.

§

O, Tanrı'nın tatlı bir sesle onurlandırdığı ve musiki biliminin mutlak egemenliğinde rehberlik ettiğine yoldaşlık ettim. Etrafında, küçücük ve kulak kesilmiş, sessizliğin etkisi altında nefeslerini tutmuş dinleyiciler gördüm, sanki onlara şaşırtıcı sırlar fısıldayan canlı bir güçten esinlenen şairlermiş gibi gözlerini ona dikmişlerdi. Ve o şarkı söylemeyi bitirdiğinde, "Ah! Ah!" diye haykırıyorlardı. Kalplerinden geliyordu bu haykırışlar, çünkü ezgiler, dile getirmekten keyif aldıkları gizli coşkularını uyandırıyordu. Bu "ah! ah" nidaları hatıranın susuzluğunu giderdiği susamış kalplerinden geliyordu. Bu "ah" küçücük bir kelime, ama çok şey söylüyor. Şarkıcının sözlerini dinleyen ya da yüzüne bakan biri tarafından telaffuz edilmiyor da, geçmiş hayatını sahneye koyan ya da ona kalbinde saklı tutulan bir sırrı açıklayan kesik ve canlı nefeslerle dokunmuş bir şarkı-

ya kulak veren biri tarafından bir iç çekişle dökülüyor sanki.

Kim bilir kaç defa duyarlı bir dinleyicinin yüzünü hayranlıkla izledim ve yüz çizgilerinin ezgideki değişimleri takip edere kah gerildiğini kah gevşediğini gördüm. Böylece, fiziksel kişiliği sayesinde manevi kişiliğini anlayabildim ve dış görünüşü yoluyla içinde gizli olanı konuşturabildim.

Musiki, şiir ve resim gibi, insanın farklı durumlarını gösterir, kalbin arzularının siluetini resmeder, ruhun yamaçlarındaki gölgeleri aydınlatır, zihinde amaçsızca dolanana biçim verir, bedenin en güzel arzularını tasvir eder.

NİHAVENT

Nihavent, aşıkların ayrılmasını ve memleket hasretini ete kemiğe büründürür adeta. Her şeyden üstün tutulurken çekip giden birinin son bakışını tasvir eder. Arzuyla yanan bir göğsün, duyduğu keskin acıdan inlemesini anlatır. Nihavent, üzgün ruhun derinliklerinden kaynaklanan bir sestir. Ayrılık onu eritip bitirmeden yaşamak için elinde kalan azıcık şey için merhamet dileyen terkedilmiş bir aşığı cisimleştiren bir ezgidir. Nihavent, düş kırıklığından doğan umutsuzluğun inleyişleridir. Sabrını ve direnme gücünü kaybetmesine neden olan biri tarafından acı çektirilen bir umutsuzun özgür bıraktığı iç çekişlerdir. Sonbaharı ve rüzgârın şakalaşıp dağıttığı sarı yaprakların sessiz sakin düşüşünü somut hale getirir. Oğlu uzak topraklara giden, ruhunu istila eden umutsuzlukla mücadele eden ve ayrılığa sabır ve umutla direnen bir annenin dualarıdır. Nihaventte bir anlam, hatta anlamlar ve kalbin farkına varıp ruhun kavradığı sırlar vardır. Dil bu sırları ifşa etmeyi dener,

kalemse üzerlerindeki örtüyü kaldırmayı, oysa ikincisi gücü tükenmiş bulurken kendini, ilki çoktan parçalara bölünmüştür.

ISFAHAN

Isfahanı dinledim ve aşktan yorgun düşmüş, sevdiği ölmüş, böylece umutlarıyla bağını koparmış ve sonu gelmeyen iç çekişlerle yoğrulmuş bir insanın hikâyesinin son bölümünü, kulağımla gördüm. Bedeninin son hayat belirtileriyle çığlık attı ve hayatının son soluğuyla inledi. Isfahan, can çekişen bir varlığın ölüm gemisinin bordasında, hayatın kıyısıyla sonsuzluk denizi arasındaki son nefesidir. Isfahan derin iç çekişler gibi, kesik ve sürekli hıçkırıklarla dolu bir yakarıştır. Yankısının ezgisi, tıpkı gözyaşının yumuşaklığı ve sadakat gibi, ölümün acı tadıyla ve trajediyle karışmış dinginliktir.
Eğer Nihavent biraz umutla yaşayan birinin iç çekişiyse, Isfahan, hiç umudu olmayanın hüzünlü şarkısıdır.

SABA

Sabayı dinlediğimizde, kederli kalplerimiz, göğüs kafesimizin içinde dans etmek için uyanır. Çünkü Saba, insana acılarını unutturan neşeli bir ezgidir. O vakit şarap ister canı, tuhaf bir keyifle içer ve sanki bu neşenin şarabının, ezgiyle rekabet etmeye çalıştığını biliyormuş gibi, kadehini bir kez daha doldurur. Şarap sonunda bilinci fetheder. Saba, kaderle mücadele eden, küçük düşürülmeye katlanan, kendinden geçmiş bir aşığın anlattığıdır; geceler, onu neşe ve sevinçle dolduran ve hayran olunacak kadar güzel bir sevgiliyle karşılaşma ayrıcalığı bulduğu ıssız bir yer sunmuştur ona.

Saba, gurur ve neşeden titreyen kır çiçeklerine şöyle bir dokunup geçen doğu rüzgârının esintileri gibidir.

RAST

Gecenin dinginliğinde, Rastın duygular üzerindeki çarpıcı etkisi, uzak bir ülkede yaşayan ve uzun zamandır haber alınamamış çok sevilen birinden gelen bir mektubun kelimelerinin etkisine benzer. Bu mektup umut duygusunu canlandırır ve bir karşılaşma beklentisine yol açar. Benim gözümde, Rast şarkıcısı bize tan vaktinin yaklaştığını ve karanlıkların yok olmaya başladığını haber verir gibidir. "Eğer gece üzerine indiyse, o vakit Rast söyle" denmez mi zaten?
'Baalbek Atâbâ'sında, eleştiri ile sert bir uyarı arasında gezinen kurnazca bir paylama vardır; ezgisi heyecan verici Nihaventle, neşelendirici Sabanın karışımıdır bu ve ruh üzerindeki etkisi ikisinin birleşiminden hiç de farklı değildir.

§

Bugün, bu sayfaları yazdıktan sonra, kendimi, tanrı ilk insanı yarattığında melekler tarafından söylenen uzun ilahiden bir kelime kopyalamış bir çocuk gibi hissediyorum. Ya da zamanın başlamasından önce, bilgelik tarafından yazılmış duygular kitabındaki bir cümleyi ezberleyen okuma yazma bilmeyen biri gibi.
Ey musiki! Ey kutsanmış Euterpe! Kız kardeşlerin, sanatın ilham perileri, nesiller birbirini izlerken yüzyıllar boyunca dans ettiler. Sen ruhun tiyatrosundan vazgeçmeden onlarla alay ederken, onlar sadece bir günde, başka yüzyılları unutuşun kalesine emanet ettiler. Öyle görünüyordu ki sen Adem'in Hava'nın dudaklarına

kondurduğu o ilk öpücüğün tekrarıydın, nesilden nesle devredip yeniden hayat bulan ama aynı zamanda her şeyi sarmalayıp canlandıran başka öpücükler yollamaktan vazgeçmeyen bir yankıydın. Bu yankı üzerine kafa yoranlar yorucu çalışmalarından keyif duydular ve bu yankıyı beğenenler onu dinleyerek, huzur veren doğasında neşe buldular.

Ey ruhun ve sevginin kızı! Ey içinde düş kırıklığının üzüntüsünü ve tutkulu sevginin yumuşaklığını barındıran balçık! Ey insan kalbinin boş hayalleri! Ey üzüntünün meyvesi ve neşenin çiçeği! Ey duygular buketinden yayılan güzel koku! Ey aşıkların dili ve sevgililerin sırlarını açığa çıkaran ses! Ey gizli duyguların gözyaşlarının kuyumcusu! Ey şiir sanatının vezin kolyesini takmış ilham perisi! Ey düşünceleri bir avuç sözcükle yeniden birleştiren ve güzelliğin etkilerinden doğan duyguların bestecisi! Ey kalp sarhoşlarını hayaller dünyasının zirvesine çıkaran içki! Ey askerlerin uyarıcısı ve paraya tapan ruhların arıtıcısı! Ey ruhani dalgalar, ruhun hayaletlerinin ulakları! Ey nezaket ve iyilik denizi, senin dalgalarına bırakıyoruz ruhlarımızı ve senin derinliklerine emanet ediyoruz kalplerimizi, onları maddenin ötesine götür hadi ve görünmeyenin dünyalarının ne sakladığını göster bize.

Daha da kalabalıklaşın ey ruhun heyecanları! ve daha görkemli olun ey kalbin duyguları! ve bu yüce tanrıça adına tapınaklar inşa etmek için kolları olanların havaya kalksın elleri! Yeryüzüne in ey ilham meleği! Şairlerin kalplerini ve hayal güçlerini bu kutsal tanrıçaya övgüler ve methiyelerle doldur. Daha büyük ol, ey ressamların ve heykeltıraşların hayal gücü! ve hayaller ve hayaletler yarat ona.

Ey yeryüzünün konukları! Onun rahiplerine ve rahibelerine saygı gösterin ve hizmetkârlarının hatırasına, onlar adına heykeller dikin. Dua edin ey milletler ve

Orfeus'u, Davud'u ve el-Mawsili'yi selamlayın. Beethoven'ın, Wagner'in ve Mozart'ın hatırasını yüceltin. Şari el-Harabi'nin adına şarkı söyle ey Suriye! ve Abdû el-Hâmuli'nin adına şarkı söyle ey Mısır! Soluklarını göklere yayanların, havayı ince ruhlarla doldurup insana kulağıyla görmeyi ve kalbiyle dinlemeyi öğretenlerin büyüklüğünü ilan et ey evren! Amin.

sus kalbim

(Türkçesi: Selma May)

Durdum ve birbirlerine toz toprak atarak gülüp çığlık atan çocukları izliyorum. Sanki bulutlara yazılmış gençlik kasidesini okuyormuş gibi yüzlerini yukarı doğru kaldıran erkek çocukları baktım. Güneşin pırıl pırıl parlayan ışığında dizilmişler

Sonra, ağacın dalları gibi oradan oraya sallanan genç kızlara baktım; çiçek gibi gülümserken gözkapaklarının altından gençleri izliyorlar. Hissettikleri aşk ve yumuşak arzularla titriyorlar.

Yaşlılıktan iki büklüm olmuş yavaş yürüyen ihtiyarlara baktım gözlerini dikmiş yere bakıyorlar, yaşlı az gören gözleri sanki parlak kayıp bir mücevheri arıyor

Penceremin yanı başında durdum ve şehirde essizce dönüp dolaşan tüm şekil ve gölgeleri izledim

Sonra şehirden öte uzaklara, vahşi doğaya baktım

Ve orada var olan onun bütün korkunç güzelliğini ve sessizliğe çağrısını;

Onun yüksek höyükleri ve küçük vadilerini; onun üzengi ağaçları ve ürkek otlarını; onun parfüm kokan çiçekleri ve fısıldayan nehirlerini; onun yabani kuş şarkılarını ve kanatlı yaşamının uğultusunu gözledim

Vahşi doğanın ötesine baktım ve orada okyanusu; tüm derin güzellikleri ve gizemli sırları ile sakladığı hazinelerini gördüm.

Orada tüm bunları onun azgın ve dalgalı köpüklü suyunda gördüm; yükselen dalgaları alçalınca saçtığı buharda

Ben okyanustan çok öteye baktım ve uzayın sonsuzluğunu seyrettim; devinen âlemleri, parıldayan takımyıldızlarını; 'güneşler ve ayları'; sabit ve patlayan yıldızlarını gördüm

Ve orada sonsuz savaşlar içinde devinen elementleri, devinirken yaratıp değiştirdiğini ve ne sonu ne de başlangıcı olan sonsuz bir kanun içinde tutsak olduklarını düşündüm

Küçük penceremden tüm bunları düşünürken ömrümden yediğim yirmi beş yılımı ve onları takip eden yüz yılları, onların ardından gelecek ömürleri unuttum.

Sonra, kendi vahiy ve gizemleriyle karım, bana sanki uçsuz bucaksız derinliğin boşluğunda kalmış, çırpınan bir çocuk gibi geliyor.

Ancak yine de bu atom, ben dediğim bu öz beni, sürekli çalkalayarak yaygara çıkarıyor.

Açmış kanatlarını geniş semalara; dünyanın dört bir köşesine doğru elini uzatmış kendisine bilinçli hayatı veren zamanın çarkı üzerinde duruyor.

Sonra Yücelerin Yücesi bir yerden; yaşayan bu kıvılcımın uyuduğu yerden bir ses yükseliyor ve şöyle diyor:

Barış seninle olsun, Hayat

Barış seninle olsun, Uyanış

Barış seninle olsun, Gerçekleşme

Barış seninle olsun, ışığı dünyanın karanlığını kuşatan Gündüz

Barış seninle olsun, karanlığı cennetin ışığını parlatan Gece

Barış sizinle olsun, Mevsimler

Barış seninle olsun, toprağı tazeleyen Bahar

Barış seninle olsun, güneşin zaferini çevreleyen Yaz

Barış seninle olsun, emeğin meyvesini bağışlayan ve zahmeti hasat eden Sonbahar

Barış seninle olsun fırtınalarına ile tekrar doğaya mukavemet veren Kış

Barış seninle olsun, yılların gizlediğini açıklayan ömür
Barış seninle olsun, yüzyılların yıktıklarını tekrar inşa eden Yaş
Barış seninle olsun bizi muhteşem güne taşıyan Zaman
Barış seninle olsun güneşin bizden gizlediği hayatın yağmurunu sağduyuyla koruyan Ruh.
Barış seninle olsun, kendin göz yaşı içinde yüzerken, sevgiyle barışı taşıyan kalp
Barış seninle olsun, kendin acı ekmeğinden yerken barışı çağıran dudaklar

SUS KALBİM

Sus kalbim, Uzay sesini duyamaz
Sessiz ol kalbim hüzün ve ağıtla dolu evren senin şarkını taşıyamaz
Sus kalbim gecenin hayaletleri gizemli fısıltılarını saklayamaz
Ve karanlığın alayı hayallerinin önünde durmayacaktır
Sus kalbim sus şafağa kadar sessiz kal
Çünkü sabırla sabahı bekleyen onu mukavemetle selamlayacak
Ve ışı seven ışık tarafından sevilecek
Sus kalbim sus ve sözlerime kulak ver
Rüyamda azgın bir volkanın ağzı üzerinde şarkı söyleyen bir karakuşu duydum
Karın altından başını kaldıran zambağı gördüm;
Mezartaşları arasında dans eden bir huriyi;
Ve kafataslarıyla oynarken gülen bir bebeği gördüm
Bütün bunları bir rüyada gördüm
Uyanıp etrafıma baktığımda ise
Volkanın öfkesini boşalttığını gördüm ama kara kuşun şarkısını duyamıyordum
Cennetin dağlara ovalara kar yağdırdığını gördüm
Beyaz kefeniyle sessiz zambakları giydiriyordu.
Yılların huzuruyla sıra sıra dizilmiş mezarlar gördüm, ancak hiçbiri ne dans ne de dua ediyordu
Sonra kafataslarından oluşan bir dağ gördüm ancak orada rüzgârın kahkahalarından başka kahkaha yoktu
Uyakken keder ve hüzünden başka bir şey görmedim
Nereye gitti rüyanın sevinci.
Uykularımızın görkemi nerede saklanıyor

Ve nasıl kayboldu bu görüntü
Ve ruh kendi özlemlerinin gölgeleri uyuyana kadar, bunu nasıl sabırla taşıyacak
Sus kalbim sus ve sözlerime kulak ver
Daha dün ruhum bir ağaçtı, yaşlı ve güçlü;
kökleri toprağın kalbine inen ve dalları ebediyete uzanan;
baharda çiçek açan yazda meyve veren

Sonbahar geldiğinde meyvelerimi gümüş tepside topladım ve yol ağzına koydum
Ve yoldan geçen yolcular meyveye erişti, ondan yedi ve yollarına gittiler
Sonbahar gittiğinde ve şarkısı bir ağıt ve bir direğe dönüştüğünde
Tepsilerime baktım
Ve gördüm ki insanoğlu tek bir meyve bırakmış geriye
Bu meyveden tattığımda onun acı ve yeşil üzüm gibi ekşi olduğunu gördüm
Sonra kendi kendime şöyle dedim:
Yuh bana, ben insanoğlunun dudakları üzerine bir lanet ve tabaklarına düşmanlık bıraktım
Ey ruhum şimdi ne olacak, köklerinin toprağın kalbinden emdiği tat ve güneşin ışığından içen dalların kokusuyla mı bunu yaptın?
O an işte ruhumun yaşlı ve güçlü ağacının köklerini söktüm
Geçmişinden ayırarak bin baharlar ve sonbaharların hatırasından kurtardım
Ve ruhumun ağacını başka bir yere diktim
Onu zamanın yolundan çok uzak bir bahçeye ektim
Ve gecelerimi uykusuz geçirdim yanı başında
Ona içmesi için kan ve gözyaşımı verirken şöyle dedim:
Kan da bir tat ve göz yaşında bir tatlılık var

Bahar tekrar döndüğünde ruhumun ağacı yeniden çiçek açtı ve yaz mevsiminde meyve verdi
Ve sonbahar geldiğinde olgun meyveleri bir kez daha topladım ve altın tepsilerde yolların buluştuğu yere koydum
Ve önünden gelip geçen insanlar uzanıp meyveden almadılar
Sonra ben aldım ve yedim
Bu Meyvenin bal gibi tatlı, nektar gibi sulu yasemin çiçeğinin nefesi gibi kokulu ve Babil şarabı gibi yıllanmış olduğunu gördüm

Ve ben yüksek sesle haykırdı. Dedim ki: İnsanoğlu dudaklarının üstünde kutsallık ve tabaklarında gerçeği görmek istemiyorlar
Çünkü kutsallık gözyaşlarının kızı ve gerçekte sadece acının oğludur
Sonra geri döndüm ve zamanın yollarından çok uzakta olan ruh ağacımın altına geçtim oturdum
Sus kalbim sus, şafağa kadar sessiz kal
Sus çünkü evren ölü şeylerin kokusuyla dolup taşıyor senin canlı nefesini soluyamaz
Sus kalbim sus ve sesimi dinle
Daha dün düşüncelerim bir gemi gibi denizdeki dalgalarda yüzüyor ve rüzgârla kıyıdan kıyıya gidiyordu.
Ve düşüncelerimin gemisi boştu ancak içinde sadece yedi renkle ağzına kadar dolu yedi şişe ve gökkuşağının yedi rengine yer açtı.
Bir zaman geldi ki su üzerinde sürüklenmekten yoruldum ve şöyle dedim:
Ben doğduğum şehrin limanına düşüncelerimin boş gemisiyle döneceğim
Ve yelken açtım:
Genın etrafını yedi renkle boyamaya başladım

Ve o güneş gibi sarı, gökyüzü gibi masmavi ve kan kızılı bir anemon gibi kıpkırmızı parladı.
Ve yelkenler ile güverletesine göz cazibesi için şekiller çizdim
Ve tüm bunlar bittikten sonra düşüncelerimin gemisi bir ihtişamlı bir Ermişe benzedi;
İki sonsuz âlem arasında yüzen, tıpkı deniz ile sema gibi
Şimdi gemim limana ulaştığı zaman, bak herkes beni karşılamaya geldi.
Sevinç çığlıklarıyla hoş karşıladılar ve alıp şehre götürdüler; tefleri ve kamış flütleri eşliğinde
Bütün bunları gemimin gözlerini büyülediği için yaptılar ancak hiç kimse ne gemiye bindi ne de limana boş çektiğimi algıladı.
Sonra kendi kendime şöyle dedim:
İnsanları aldattım ve yedi rekle dolu şişelerle hem onların iç hem de diş gözlerini boyadım.
Ve bir yıl geçtikten sonra düşüncelerimin gemisine tekrar bindim ve denize açıldım
Doğunun adasına yelken açtım ve orada mür, buhur ve sandal ağacı toplayarak gemime yükledim
Güney adasına yelken açtım ve orada altın yeşim taşı, zümrüt ve tüm mücevher taşlarını alarak Kuzey adasına yelken açtım ve orada nadir ipek, kadife ve her türlü kumaşları buldum
Ardından Batı adasına geldim orada kendime mızrak, kılıç ve farklı silahlar edindim
Böylece düşüncelerimin gemisine dünyanın en kıymetli ve garip şeylerini doldurdum ve doğduğum kendi şehrimin limanına geldim; kalbimden şöyle geçirdim:
Şimdi halkım beni övgüye layık bir adam gibi övmeli ve şimdi gerçektende beni Pazar yerine şakı ve tezahürle götürmeliler.

Ancak bak limana ulaştığımda hiç kimse beni karşılamaya gelmedi ve hoş geldin demedi.
Yalnız girdim kendi şehrimin sokaklarına ancak kimse dönüp yüzüme bakmadı.
Hatta Pazar yerine gidip onlara getirdiğim dünyanın tüm meyveleri ve güzelliklerini de anlattım ancak insanlar yüzlerinde bir kahkaha ve dudaklarında bir alayla bana baktılar, sonra benden sırt çevirdiler.
Bununla ben yıkılarak yere düştüm ve tekrar limana döndüm
Gözlerim gemime ilişir ilişmez kendi iyi kargo seyahatim ve arayışımda eksik olan bir şeyi fark ettim: Ben hiç aldırmamıştım
Utanç içinde haykırdım: Bak denizin dalgaları gemimin yedi rengini silmişti
Şimdi sadece kemikten bir iskelet gibi duruyor
Ve Rüzgâr, fırtına ve güneşin sıcağı yelkenlerin göz cazibesini silmişti
Onlar şimdi solmuş yırtık pırtık bir giysiye benziyordu.
Şüphesiz dünyanın en kıymetli hazinelerini su yüzünde yüzen bir sepette getirdim ve halkıma geri döndüm ancak onlar bana sırtını döndü
Çünkü onların gözü dış gösterişten başka şeyi görmüyor.
Ve bir anda ben düşünce gemimi terk ettim ve beyazlamış mezar taşları arasında oturarak gizemlerini çözmeye çalıştığım ölüm şehrini aramaya başladım
Sus kalbim sus ve şafağa kadar sessiz kal
Sus, fırtınalar derinliğinin fısıltılarıyla alay etse de yarınlar onu şefkatle kucaklayacaktır.
Bak kalbim, şafak söktü
O halde; Konuş, eğer sende hâlâ sözlerin kuvveti varsa
Bak kalbim sabahın alayına bak
Gecenin sessizliği sabahı selamlamak için derinliğini bir arkıyla karıştırmadı mı?

Bak güvercin ve kara kuşların vadiler üzerinde uçuşlarına bak
Gecenin huşusu onlarla uçabilesin diye kanatlarına güç katmadı mı?
Bak sürüsünü kırlara süren çobana bak
Gecenin gölgeleri arzularını çayıra salmaya dürtmüyor mü?
Bak bağlara koşuşturan genç kız ve erkeklere bak
Sen de koşup onlara katılmak istemiyor musun?
Uyan kalbim Uyan ve şafakla hareket et.
Çünkü geceler geldi geçti ve gecenin korkularında onların karanlık rüyalarıyla birlikte kayboldu
Uyan kalbim ve şarkı söyle
Çünkü şafağa şarkıyla katılmayan karanlığın çocuğudur.

GECE

Ey bitmez tükenmez gece, şair, aşık ve şarkıcıların meskeni gece
Ey, özlem, arzu ve anılarımızı kucaklayan gece
Bodur akşam bulutları ve şafak köprüleri arasındaki kocaman dev
Huşu kılıçlarıyla kuşanmış, ayla taçlandırılmış ve sessizlikle giydirilmiş;
Hayatın derinliğini bin gözle gözeten;
Ve ıssızlığın iç çekişi ve ölümü bin kulakla dinleyen gece.
Senin karanlığındır bize cennetin ışığını açıklayan
Çünkü gün ışığı bizi dünyanın karanlığıyla örtmüş
Senin vaatlerindir ebediyete gözlerimizi açan
Çünkü zaman ve mekan dünyasında bizi bir kör gibi tutan gündüzün gururudur
Senin huzurlu sessizliğindir bize sürekli uyanık ve huzursuz olan ruhların sırlarını açıklayan
Çünkü gün ruhların hırs ile arzuların pençesi altında yattığı çalkantılı bir yaygara
Ey gece sen uykunun katları arasında toplanan zavallının rüyası ve güçlünün de umudusun
Sen gizemli parmaklarıyla berbat halde olanın göz kapaklarını kapatan ve kalplerini bu dünyadan daha güzel olan bir dünyaya havalandıran bir kahinsin
Senin gri giysilerinin katları arasında aşıklar kameriyelerini buldu
Ve Cennetin şebnemiyle nemlenmiş ayaklarının üzerine gözyaşlarını akıttı

Bağ ve bahçe kokulu avuçlarına yabancılar özlem ve umutsuzluklarını bıraktı
Aşıklara sen bir dost; yalnızlara bir teselli; ıssızlara bir hansın
Derin gölgelerinde şair çalkantıyı düşlüyor; bağrında ihtişamlı kalp uyanıyor; kaşların üstünde hayaller yazıyor
Çünkü şaire sen egemenlik, ermişe vizyon ve düşünüre samimiyetsin.
Ruhum insanoğlundan yorulduğunda ve gözlerim gün yüzüne bakmaktan bitkin düştüğünde geçmiş zamanların gölgelerinin uyuduğu uzak mekanları aradım
Orada dağ ile ovaların zirvesinde dolanan karanlık ve sessizliğin içinde durdum; karanlığın gözlerinin içine bakarken görünmez kanatların çırpınışını dinledim
Orada kalıpsız giysilerin dokunuşunu hissettim ve görünmez olanın dehşetiyle titredim
Orada ben seni gördüm Gece; trajik, güzel ve muhteşem
Cennet ile dünya arasında, üzerine bulutla sisi giyinip kuşanarak durmuş;
Güneşin ışığına gülüyor ve gündüzün üstünlüğüyle alay ediyor;
İdolleri karşısında diz çöken sayısız köleleri tezyif ediyor ve pek yataklarında uyumuş rüyalar gören kralları azarlıyordun.
Orada hırsızların gözlerini korkuturken, uyuklayan körpe bebeleri koruduğunu; fahişelerin gülümsemesine ağladığını ve aşıkların gözyaşlarına gülümsediğini gördüm
Ve sağ elinle alçak gönüllüyü yücelttiğini ve kötü ruhluları ayakların altına aldığını gördüm
Orada ben seni gördüm Gece ve sen de beni
Sen kendi dehşet güzelliğinle bana bir baba gibi geldin ve ben de rüyalarımda sana bir oğul oldum

Çünkü var olmanın perdeleri aralandı ve şüphenin peçesi düşmüştü
Sen bana kendi amaçlarının sırrını açıkladın ve bana kendi umutlarım ile arzularımı anlattın
Sonra heybetin en tatlı çiçeğin fısıltısından daha güzel bir melodiye dönüştü
Ve korkularım; kuşların hissettiği güvenden daha büyük bir güvene dönüştü.
Ve sen beni kaldırıp omuzlarına koydun
Ve sen gözlerime görmeyi; kulaklarıma duymayı; dudaklarıma konuşmayı ve kalbime sevmeyi öğrettin
Büyülcyici parmaklarınla düşüncelerime dokundu; düşüncelerim öne sıçradı ve bir şarkı gibi çağlayarak akarken tüm solmuş otları aldı götürdü
Ve dudaklarınla ruhumu ötün bu alev onu tutuşturdu ve ölü ve ölecek olan her şeyi yaktı bitirdi.
Ben seni takip ettim Ey Gece senin gibi olana kadar
Senin arzuların benim arzularım olana kadar yoldaşın gibi yanında yürüdüm
Bütün varlığım senin kırık bir imajın olana kadar seni sevdim
Çünkü kendi karanlık özümün içinde, onları tutkunun akşam vakti saçtığı ve şüphenin şafak vakti topladığı parıldayan yıldızlar var
Ve kalbimin içinde çelişen ay; şimdi kalın bulutlarla kaplı ve evreni dolduran hayallerle alayda.
Şimdi uyanan kalbimin içinde aşıkların sırlarını ve müminlerin dualarını açıklayan bir barış deviniyor
Ve kafamın üstünde ölümüm çırpınışlarının yırtarak parçalayacağı bir gizem perdesi var ancak onu gençliğin şarkısı tekrar örecek
Ben sana benziyorum
Ey gece eğer insanoğlu beni övünmekle yargılarsa o zaman kendilerinin güne benzeyişlerini de yargılamazlar mı?

Ben sana benziyorum ve tıpkı senin gibi ben de olmadığım şeylerle suçlanıyorum
Bütün hayallerim, umutlarım ve benliğimle sana benziyorum
Seher beni altın ışınlarıyla taçlandırmasa da ben sana benziyorum
Sabah son kıyafetimi inci ve güllerle süslemede ben sana benziyorum
Henüz samanyoluyla kuşatılmasam da ben sana benziyorum
Ben de bir geceyim, geniş ve huzur dolu, ancak yine de engellenen bir asi
Benim karanlığımın başlangıcı yok ve derinliğimin sonu yok
Göçüp gitmiş ruhlar sevincin ışığıyla yükselirken gece ruhum hüznünün karanlığında alçalacaktır
Ben sana benziyorum ey Gece ve şafağım söktüğünde sonun da gelecektir.

ÖLÜLER ŞEHRİNDE

Daha dün şehrin yaygarasından kaçtım ve sessiz bağlarda yürümek için harekete geçtim
Ve doğa kendi bereketli elleriyle üzerine hediyelerini saçtığı yüksek bir tepeye vardım
Tepeden yukarı doğru tırmanırken dönüp arkamdan şehre baktım
Ve oradan fabrikalarından yükselen kalın siyah bulutların altından tüm kule ve tapınaklarıyla şehir göründü.
Ve ben oturdum, uzaktan insanoğlunun icraatlarını düşündüm; yaptıklarının çoğu boşa ve nafile geldi
Ve içtenlikle düşüncelerimin yüzünü Ademoğullarının icraatlarından çevirdim
ve Tanrı'nın tahtı olan kırlara baktım,
Ve onların ortasında mezartaşları mermer ve içinde selvi ağaçları olan bir mezarlık gördüm
Orada ben yaşayanlar şehri ve ölüler şehri arasında oturdum
Ve hayatın bitmez tükenmez çekişmeleri ile yaygarasına ve sarıp sarmalayan sessizlik ile ölümün hassasiyetine şaşı baktım
Bir yanda umut ile umutsuzluk, sevgi ile nefret, zenginlik ile fakirlik, inanç ile inançsızlık
Diğer yanda doğa tozu toprağa katan, yeşilliğinde yeşertip şekillendiren ve gecenin derin sessizliğinde büyüten şeylerdi baktıklarım
Ben bütün bunları düşünürken baktım yavaş ilerleyen bir kalabalık dikkatime üzerine çekti
Ve bir anda havayı kasvetli tonlarıyla bir müzik kuşattı.

Gözlerimin önünden insanoğlunun iyilik ve kötü amellerinden bir alay geçti
Hep birlikte zengin ve güçlü birinin cenaze alayında yürüyorlardı
Önde ölü ardında onu takip eden hayatta olanlar
Ve bunlar yüksek sesle ağlayıp sızlanırken günü feryat ve ağıtla kuşattılar, hatta mezarın başında bile
Ve burada duran Rahip dua ile buhranlarını salladı
Be borazancılar borularını yala öttürdü
Hatipler sesli sözlerle methiyeleriyle öne çıktılar
Ve şairler ezbere şiirlerini seslendirerek hayıflandılar, tüm bunlar devam etti ta ki her şey yorucu bir hal alana kadar
Ve kalabalık alayı dağıldı, taş ustasının emekle oyduğu heybetli bir mezar taşı ve hamarat parmakların ördüğü çiçek ve çelenkler birlikte ortada göründü.
Sonra uzaktan şaşkınlık içinde izlediğim alay geri dönmek için tekrar şehre doğru döndüler
Tam o anda baktım, ne göreyim, iki adam omuzlarında ağaçtan bir tabut taşıyor
Artlarında onlarla birlikte üstü başı eski püskü bir kadın kucağında bir bebekle yürüyor
Sadece bunlar vardı yoksul ve alçakgönüllü bir adamın cenaze alayında
Hüznünün ifadesi sessiz gözyaşları olan karısı, annesinin ağladığı için ağlayan bir bebek ve beşeri yasında sahibini son yolculuğunda da takip eden sadık bir köpek.
Ve onlar mezar yerine ulaştığında tabutu mermertaşların çok uzağında bir yerde bir çukura indirdiler
Sonra sessiz sedasız başından ayrılıp gittiler
Ve uzaklaşıp giderken ağaçların ardından artık görünmeyene kadar köpeğin gözleri sık sık efendisinin yattığı son yere doğru döndü baktı.

Bunun ardından ben gözlerimi önce yaşayanlar şehrine çevirerek şöyle dedim: Bu varlıklı ve saygın kişi içindi
Sonra ölülerin şehrine döndürdüm gözlerimi ve haykırdım.
Dedim ki 'Hani yoksul ve sefilin saygın yeri, hani nerede, Ey Tanrım'?
Bunu haykırmaz haykırmaz gözlerim güneşin heybetli altın ışıklarıyla parıldayan bulutlar cennetine döndü, onları oraya çevirirken içimden yükselen bir sesin 'İşte orası' dediğini hissettim.

ŞAİR

Bu dünya içinde bir mülteciyim ben
Bir mülteci ve yalnızım, işkencesi altında düşüncelerimin beni taşıdığı gizemli bir bilinmezde ve rüyalarımı mesafeli görünmez olanın gölgeleriyle kuşatan bir âlemdeyim ben.
Akraba ve halkımdan uzak sürgündeyim ben ve onlardan biriyle karşılaşacak olsam o zaman kendi kendime şöyle sorarım:
Bu kimdi?
Onu nereden tanıyorum?
Onunla bağım ne ve nedir beni ona yakın oturmaya iten sebep?
Kendimden kaçan mülteciyim ben ve dilimin söylediği kulaklarıma yabancı
Bazen içime dalıyor ve orada saklı, gizemli özüme bakıyorum; orada gülüp ağlayan; cesur ve korkak olabilen bir öz görüyorum
Sonra benliğim benliğimi şaşırtıyor ve ruhum öz ruhumu sorguluyor. Yine de mülteci kalıyorum, bir yabancı, sessizlik bulutuyla kuşanmış bir siste kayboluyorum
Kendi bedeninden kaçan bir mülteciyim ben ve aynanın önü geçince, henüz ruhumun inmediği yüzümü ve derinliğimi henüz kavramamış gözlerimi görüyorum
Şehrin sokakları üzerinde yürüdüğümde, arkamdan takip eden çocuklar şöyle bağırıyor: Ona yaslanabileceği bir yardımcı verelim, diyorlar ve ben hızla onlardan kaçıp uzaklaşıyorum.

Ve genç kızlar sürüsüyle karşılaşırsam; giysilerime tırmanıp şöyle şakıyorlar: O bir taş gibi sağır. Gelin kulaklarını tatlı aşk ve tutkuyla dolduralım ve ben onlardan da kaçıyorum.

Ve her ne zaman pazarda orta yaşlılara yaklaşsam etrafıma toplanıp şöyle diyorlar: O bir mezar gibi sessiz. Gelin zayıf diline güç verelim diyorlar ve ben onlardan korkuyla kaçıyorum

Ve yaşlı ihtiyarların önünden geçersem, titreyen parmaklarını bana uzatıp; O deli bir. Aklı dengesini cin ve gulyabaniye kaptırmış diyorlar

Bu dünyanın içinde sürgündeyim ben.

Bir mülteciyim ben, çünkü dünyayı Doğudan Batıya dolaştım, yine de ne doğduğum yeri ne de beni tanıyan bilen birini buldum

Sabah uyandığımda tavanı engerekli, duvarları binbir tür haşere tehlikesi altındaki bir mağarada hapis buluyorum kendimi

Dıştaki ışığı aradığımda ise, ruhumun gölgeleri nereye gittiği belli olmayan ve ne olduğunu anlamadığım, ihtiyaç duymadığım şeyleri kavramak için benden önce önde yürürler.

Akşam olduğu ve diken ile türden yatağıma döndüğüm zaman, beni hüzün ve sevinçleriyle işgal etmeyi arzulayan acı tatlı garip düşüncelerim kuşatıyor.

Gece olduğu ve kadim zamanların gölgesi üzerimi örttüğü zaman ben unutulmuş mekanların ruhu ziyarete geliyorlar. Ben onları da görüyor ve konuşarak kadim şeyleri soruyorum. Ve onlar şefkatle gülümseyerek cevap veriyorlar, ancak yanımda kalmalarını istediğimde kaçıp sanki havadaki dumandan başka bir şey değillermiş gibi buharlaşıp gidiyorlar.

Bu dünyanın içinde sürgündeyim ben

Bir mülteciyim ve hiçbir insanoğlu ruhumun dilinden anlamaz

Dönüp doğayı süzüyorum ve ne göreyim derecikler vadilerin derinliğinden dağa doğru tırmanıyorlar
Gözlerimin önünde çıplak ağaçlar çiçek açıyor meyve veriyor ve yaprak döküyorlar aynı anda.
Ve gözlerimin önünde kurumuş dallar yere düşüp, kara yılanlara dönüşüyor.
Çünkü ben sabah vakti şarkı söyleyerek kanatlanan kuşların sonra şarkıyı ağıta dönüştürdüğünü gördüm
İndikleri zaman değişerek gözlerimin önünde saçları açık çıplk bir kadına dönüştüklerini izledim. Aşka boyanmış baldan tatlı dudaklarıyla bana gülümserken, mür ve buhur kokan beyaz ellerini bana uzattıklarını gördüm. Ve hatta titrek bir sis gibi yok olup gittiklerini de gördüm
Bu dünyanın içinde sürgündeyim ben
Bir şair, hayatın doğrudan şaştıklarını mısralarda toplayan biri ancak yine de bir mülteciyim ve ölüm gelip vatanıma götürene dek sürgünde kalacağım.

vadiler perisi

(Türkçesi: Gülay Oktar)

Nesillerin Külleri ve Ebedi Ateş

GİRİŞ

M.Ö. 116 YILININ İLKBAHARI

Gecenin huzurlu kolları sokakları sarmaladı ve Güneşin Şehri'nde hayat uykuya daldı. Defne ve zeytin ağaçları arasına inşa edilmiş görkemli tapınakların etrafına serpiştirilmiş evlerde kandiller söndü. O vakit ay yükseldi ve ışıkları, tanrıların sunakları başında nöbet bekleyen süt rengi mermer sütunların üzerine aktı. Bu sütunlar, Lübnan'ın uzak tepelerine nazır surlarına gurur ve hayranlıkla bakan devler gibi dikilmişti gecenin dinginliğinde.

İşte, rahip Hiram'ın oğlu Nathan, uyuyanların ruhlarının sonsuzluk düşleriyle buluştuğu bu büyülü saatte geldi İştar'ın tapınağına. Taşıdığı meşalenin aydınlığında içeri girip, titreyen eliyle mumları ve buhurdanlıkları yaktı. Reçinenin ve tütsülerin güzel kokusu hemen etrafa yayıldı ve tanrıçanın kutsal heykelini, arzunun insan kalbini çepeçevre sarması misali ince bir tülün ardına gizledi. Nathan, fildişi ve altınla kaplı sunağın önünde diz çöktü, ellerini dua eder gibi kaldırdı. Göğe diktiği gözlerinden ardı ardına yaşlar yuvarlanıyordu. Derin keder ve acının boğuklaştırdığı bir sesle, hıçkırıkların böldüğü sözcüklerle yakardı:

"Merhamet et ey muhteşem İştar! Merhamet et ey aşkın ve güzelliğin tanrıçası! Acı bana ve ruhumun senin iradenle seçtiği sevgiliden uzaklaştır ölümün elini... Ne

hekimlerin ilaçları, tozları, ne rahiplerin okuyup üflemeleri, ne de kahinlerin büyülü sözleri yaradı işe. Son çarem senin kutsal ismin. Yakarışlarıma cevap ver, paramparça olmuş kalbime bak ve gör çektiğim acıyı. Ruhumun diğer yarısını hayatta tut ki senin aşkının gizemlerine ve göz kamaştırıcı güzelliğine birlikte kavuşalım.

"Sana ruhumun derinliklerinden sesleniyorum ey kutsanmış İştar! Gecenin koyu karanlıklarının ardında, şefkatine sığınıyorum. Dinle beni, ben, hayatını senin sunağına adamış olan rahip Hiram'ın oğlu Nathan, kulunum senin. Bir genç kızı sevdim, kendime eş seçtim onu. Ama karanlık dünyanın perileri kıskandılar bizi, garip bir hastalık üflediler onun narin bedenine. Ardından ölüm meleğini gönderdiler, onu alıp büyülü mağarasına götürsün diye. Şimdi o, siyah kanatlarıyla sevdiğimin yatağının yanında çöreklenmiş, aç bir kaplan gibi tehditkâr, kükrüyor, onu benden söküp almak için pürtüklü ellerini uzatıyor. Bense sana itaat etmeye geldim. Acı bana ve bırak yaşasın eşim. Henüz hayatın güzelliğinin tadına varmamış bir çiçek o, dilindeki neşeli gençlik şarkısı henüz sona ermemiş bir kuş. Onu ölümün pençelerinden kurtar, kurtar ki, seni öven şarkılar söyleyerek gösterelim sevincimizi, senin şerefine ateşler yakalım, kurbanlar getirelim sunağına, yıllanmış şaraplar ve güzel kokulu yağlarla dolduralım mahzenlerindeki küpleri, güller ve yaseminlerle donatalım tapınağının girişini, ardından tütsüler ve tatlı kokulu zambak ağacı kabukları yakalım heykelinin önünde. Ey mucizeler tanrıçası! Kurtar bizi, sen ki ölümün ve aşkın tanrıçasısın, izin ver, aşk ölüme galip gelsin."

Bir an sustu, acısı gözyaşları halinde yanaklarından süzülüyor, iç çekişleriyle ses buluyordu. Ardından devam etti: 'Ah! Düşlerim yerle bir oldu, ey kutsanmış İştar! Son nefesim tükenmek üzere, kalbim durdu duracak,

gözlerimden kanlı gözyaşları süzülüyor. Bağışlayıcılığınla beni yeniden hayata getir ve sevdiğimi benim için koru."

O anda, hizmetkarlarından biri girdi tapınağa ve sessizce yaklaşıp kulağına şu kelimeleri fısıldadı: "Gözlerini açtı efendim, yatağının etrafına baktı, sizi göremeyince, ısrarla adınızı tekrarlamaya başladı. Ben de sizi çağırmaya geldim."

Nathan kalktı, ardında hizmetkarıyla çıktı tapınaktan. Sarayına vardığında, hastanın odasına girdi, yatağın yanına diz çöküp bir deri bir kemik kalmış elini avuçlarının arasına aldı. Sanki bu harap olmuş bedene kendi canından yeni bir hayat üflemek istermiş gibi, defalarca öptü dudaklarını. Yüzü ipek yastıklara gömülmüş sevdiği ona doğru döndü, yavaşça aralandı gözkapakları, dudaklarının üzerinde bir gülümsemenin gölgesi belirdi, narin bedeninde kalmış bir parça hayat, veda etmekte olan ruhunun son ışığı-yakında duracak bir kalbin yankısı gibi bir gülümsemeydi bu.

Ardından, yoksul bir annenin kucağındaki aç bir çocuğun iç çekişlerine benzer bir sesle, kesik kesik şunları söyledi: "Tanrıça çağırıyor beni, ey ruhumun eşi! Ve ölüm beni senden ayırmaya geldi. Üzülme, çünkü iradesi kutsaldır tanrıçanın ve adaletlidir ölümün arzusu. Şimdi gidiyorum, ama aşkın ve gençliğin kadehleri ellerimizde dolup taşmaya devam edecek ve hayatın güzel yolları aralıksız uzayıp gidecek önümüzde. Gidiyorum ey sevgili! Ruhlar tiyatrosuna doğru yola çıkıyor ruhum, ama geri geleceğim. Çünkü muhteşem İştar, aşkın ve gençlik coşkusunun tadını çıkaramadan sonsuza giden aşıkların ruhlarını geri çağırıyor bu dünyaya. Yeniden karşılaşacağız ey Nathan! Nergislerin kadehinden sabah çiyini içeceğiz birlikte ve kırlardaki kuşlarla beraber güneş ışıklarının tadını çıkaracağız. Görüşmek üzere sevgilim."

Sesi zayıfladı, sustu ama dudakları gündoğumu esintileri karşısında titreyen bir krizantem çiçeği gibi titremeye devam etti. Nathan sarılıp kendine çekti onu ve gözyaşlarıyla ıslattı boynunu. Dudaklarını yaklaştırdığında, dudaklarının buz gibi olduğunu fark etti. Korkunç bir çığlık atıp üstünü başını yırtmaya başladı. Kederli ruhu hayatın kıyıları ve ölümün uçurumu arasında gidip gelirken, sevdiğinin cansız bedenin üzerine bıraktı kendini.

O gecenin mistik sükûnetinde, uyuyanların gözkapakları titredi, civardaki tüm kadınlar korkuyla sıçradılar yataklarından ve çocukların ruhları ürktü; İştar'ın rahibinin sarayından civara yayılan acılı yakarışlar ve vahşi çığlıklar, koyu karanlıkların gölgelerini ikiye katlamıştı çünkü.

Gün doğumunda, halk, taziyelerini bildirmek, teselli etmek amacıyla Nathan'ı aradı, ama hiçbir yerde bulamadılar onu.

Günler sonra, doğudan gelen bir kervancı başı, kayıp Nathan'ı ülkenin ücra bir yerinde, ceylan sürüleriyle birlikte amaçsızca dolanırken gördüğünü söyledi.

§

Nesiller kendilerinden önce gelenlerin izlerini görülmez ayaklarıyla silerek geçip gitti. Tanrılar ülkeden uzaklaştılar ve yok etmeyi seven, yakıp yıkmaktan keyif alan, öfkeli başka tanrılara bıraktılar yerlerini. Heliopolis'in görkemli tapınakları yerle bir edildi, göz kamaştırıcı sarayları yıkıldı; ışık saçan bahçeleri kurudu ve verimli tarlaları susuzluktan kavruldu. O eski hayaletlerin anısını yaşatan ve ruha görkemli bir geçmişin yankılarını gönderen yıkıntılardan başka bir şey kalmadı o topraklarda. Ruh kederli ve acılıydı.

Ama geçip giderken insanın yarattıklarını ayaklarıyla ezen nesiller, ne rüyalarını yok edebildi onun, ne de zayıflatabildi duygularını.
Evrensel ruhun ebediliği gibi, rüyalar ve duygular da sonsuza kadar sürer çünkü. Arada kayboldukları, göze görünmedikleri zamanlar vardır, gece inerken güneşin, sabah yaklaşırken ayın yaptığı gibi, hepsi bu.

M.S. 1890 YILININ İLKBAHARI

Gün sonuna yaklaşırken, güneş Baalbek'in ovalarının üzerinden kaldırdı ışıklı örtüsünü ve aydınlık hiçbir iz bırakmadan ortadan kayboldu. Ali El-Hüseyni, tapınağın yıkıntıları arasında otlayan sürüsünün başına geldi, devrilmiş sütunların yanına oturdu. Savaşın yere yıktığı, kıyafetleri üzerinden lime lime dökülen kimsesiz bir askerin dağılmış kaburgalarına benziyordu bu sütunlar. Koyunları, kavalının sesini dinleyerek, güven duygusu içinde, etrafına çöktüler.

Gece yarısı, gök, koyu karanlıkların derinliklerine ertesi günün tohumlarını serperken, Ali'nin yarı uykulu gözleri, nihayet, gördüğü hayaletlerden yoruldu, zihni, korkutucu bir sessizlik içinde yıkıntıların duvarları arasından geçen gölgelerin dansından sıkıldı. Ali, başını kolunun üzerine dayadı ve uyku, ince bir sisin durgun bir gölün yüzeyini okşaması gibi, peçesinin kıvrımlarıyla okşadı duygularını. İnsan kanunlarının ve bilgisinin ötesine geçip düşlerle yoğrulmuş ruhani benliği ile karşılaşmak için bedensel benliğini unuttu genç adam. Hayalin daireleri gözlerinin önünde genişledi ve sırlar önüne serildiler. Ruhu, hiçliğe doğru koşan zamanın kafilesinden uzaklaştı ve tek başına, itişip kakışan, bir düzen içinde toparlanmaya çalışan düşüncelerin önünde durdu. Hayatında ilk defa, gençliği boyunca onu inatla takip eden ruhani açlığın nedenlerini anladı ya da anlamaya hazırlandı; hayatın tatlı yanlarıyla düş kırıklıklarını birleştiren bir açlıktı bu; özlemin iç çekişi ile memnuniyetin sükûnetini bir araya getiren bir susuzluktu; dünyanın görkemlerinin yok edemeyeceği ve

yüzyılların akışının dindirmeyi başaramadığı bir arzuydu. Ali El-Hüseyni, tapınağın yıkıntılarının onda yarattığı bu garip duyguyu hayatında ilk defa hissetti. Belki buhurun buhurdanlık için ne anlama geldiği ile kıyaslanabilir, bulanık bir anı gibi karmaşık bir duyguydu bu; hislerinin üzerinde, bir müzisyenin parmaklarının sazının telleri üzerinde gezinmesi gibi gezinen sihirli bir duygu; hiçlikten ya da her şeyden doğan, büyüyen ve kendi manevi varlığını kucaklayacak kadar yayılan, ardından ruhunu yorgun bir sevgiyle ve hüzünle yumuşatılmış hoş bir acıyla dolduran yeni bir duyguydu; uykuyla kardeş tek bir dakikanın parçalarından gelen bir duygu. Oysa tek bir dakikada şekillendi nesiller, tıpkı milletlerin tek bir tohumdan büyüyüp çoğaldığı gibi.

Ali yıkıntı halindeki tapınağa baktı ve uyku manevi bir uyanışa dönüştü. O vakit, sunaktan geri kalanlar gözünün önünde eski hallerine bürünmeye başladı, devrilmiş sütunlar yerlerinde doğruluyor, yıkık duvarlar temelleri üzerinde belirginleşiyordu. Kalbi heyecanla çırpınırken şaşkın bakışları gördükleri üzerinde dolanıyordu. Gözleri ansızın açılıp ışığı bulan bir kör gibi, görmeye, düşünmeye ve olan biteni hayranlıkla seyretmeye başladı. Düşüncesindeki karmaşa ve sudaki halkalar gibi büyüyen hayranlığı, ruhunda gizli kalmış bulanık bir anının hayaletlerini ortaya çıkardı ve zihni hatırladı- gururla inşa edilen bu görkemli sütunları hatırladı. Tapılan ve çok korkulan bir tanrıçanın heykelinin etrafına yerleştirilmiş gümüşten şamdanları ve buhurdanlıkları hatırladı. Kurbanlarını fildişi ve altından bir sunağa bırakan saygıdeğer rahipleri hatırladı. Davul çalan genç kızları, aşk ve güzellik tanrıçasına övgü şarkıları söyleyen genç erkekleri hatırladı. Hatırladığı tüm bu görüntüler, aydınlanmış zihninde net bir şekilde canlandı. İçinin derinliklerindeki sessizliği harekete geçiren gizemlerin tesirini hissetti. Oysa, geçmiş ya-

şamlarımızda gördüğümüz bedenlerin hayaletlerinden başka bir şey değildir hatıraların geri getirdiği ve sadece önceden işittiğimiz seslerin yankısıdır kulaklarımıza ulaşan. Bu kaynağı belirsiz anılarla, çadırların arasında doğmuş, hayatının baharını kırlarda koyun sürüsü otlatarak geçiren genç bir adamın geçmiş yaşamı arasında nasıl bir bağ olabilirdi ki?

Ali doğruldu, bu uzak anılar, unutuşun örtüsünü, bir örümcek ağını aynasından sıyırıp atan bir genç kız gibi, zihninden kaldırıp atarken, yıkılmış taşların arasında yürüdü. Tapınağın ortasına geldiği anda, sanki toprağın bağrında ayaklarını olduğu yere mıhlayan bir mıknatıs saklıymış gibi, birden bire durdu. Parçalanmış halde yerde yatan bir heykel gördü. Titreyerek heykelin yanına diz çöktü, duyguları, açık yaradan fışkıran kan misali midesine hücum etti. Kalp atışları, kıyıya vurup geri çekilen dalgalar gibi, bir hızlanıp bir yavaşlıyordu. Karmaşık duygular içinde, karşısında kendini küçücük hissederek baktı heykele, acıyla inleyip sıcak gözyaşlarıyla ağladı. Çünkü ruhunu yaralayan bir yalnızlıktı hissettiği ve kendisini o dünyaya gelmeden önce de var olan bu güzellikten ayıran vahşeti tüm hücreleriyle duyumsuyordu.

Ruhunun özünün, Tanrı'nın, zamanın sona ermesinden hemen önce, kendisinden kopardığı yakıcı bir alevin kıvılcımından başka bir şey olmadığını hissetti.

Yanan kaburga kemiklerinde ve iradesini kaybetmiş beyninin etrafında, uçuşan kanatların hışırtısını hissetti. Kalbini fethedip nefesine sahip olan bu güçlü ve büyük aşkın varlığını hissetti; kalbe kendi sırlarını açan, tesiriyle ruhu ağırlıklarından özgür kılan bir aşktı bu; hayatın tüm lisanları sustuğunda sesini duyduğumuz ve koyu karanlıklar her şeyi örttüğünde bir ışık sütunu gibi dikildiğini gördüğümüz bir aşk. İşte bu aşk, bu tanrısal sükûnet saatinde, Ali El-Hüseyni'nin gönlüne

yerleşti ve orada, güneşin dikenli çalıların ortasında çiçekler açtırması gibi, tatlı ve acı heyecanlar uyandırdı.
Ama hangi aşktı bu? Nereden geliyordu ve bu yıkıntı halindeki tapınağın ortasında sürüsüyle birlikte kendi kabuğuna çekilmiş genç adamdan ne istiyordu? Genç kızların bakışları karşısında hiç heyecanlanmamış bakir bir kalbe akan hangi şaraptı bu? Bir bedevinin şimdiye kadar hiçbir kadın şarkısının değip de zevk vermediği kulaklarına ulaşan hangi tanrısal şarkıydı?
Hangi aşktı bu, nereden geliyordu ve hiçbir dünyevi tasası olmayan, hayatı koyunları ve kavalından ibaret Ali'den ne istiyordu? Bir dişi bedevinin kalbinin dişlilerinin ortasına gizlice attığı bir tohum muydu bu? Ya da sis tarafından örtülmüşken, şimdi ruhunu tümüyle aydınlatmak için ortaya çıkan bir ışık huzmesi miydi? Gecenin sükûnetinde, duygularını alaya alan bir rüya mıydı? Ya da ezelden beri var olan ve zamanın sonuna kadar varlığını sürdürecek bir gerçek miydi?
Ali yaşla dolu gözlerini kapattı ve sadaka için yalvaran bir dilenci gibi, ellerini uzattı. Ruhu, varlığının derinliklerinde titredi ve bu titreyişlerden, yakınmalar ve arzularla dolu hıçkırıklar doğdu. İç çekişlerden bir tek kelimelerin belli belirsiz ahengiyle ayrılabilen bir sesle şöyle dedi: "Kimsin sen, ey kalbime yakın, gözüme ırak olan? Sen ki beni benliğimden ayıran, sen ki bugünümü unutulmuş zamanlara bağlayan, kimsin sen? Bana hayatın beyhudeliğini ve insanın zafiyetini göstermek için sonsuzluğun dünyasından gelen bir hurinin hayaleti misin? Ya da aklımı başımdan alıp beni kabilemin gençlerinin alay konusu yapmak için toprağın yarıklarından çıkmış karanlıklar kraliçesinin ruhu musun? Kimsin sen? Kalbimi avucunun içine alan nasıl bir büyü ki bu, beni aynı anda hem ölüme çağırıp hem hayatı hatırlatıyor? Nasıl bir heyecan ki bu, göğsümü ışıkla ve ateşle dolduruyor? Kimim ben? Bana yabancı olduğu

halde 'ben' dediğim bu yeni varlık da kim? Gökteki meleklerle ab-ı hayattan içip, sır kapılarının arkasını gören ve duyan bir meleğe mi dönüştüm? Ya da beni mantığın kabul ettiği gerçeklere kör eden kötü bir ruhun sunduğu içkiden sarhoş mu oldum?"

Bir an sustu, kalbi genişlik, ruhu yücelik kazandığında devam etti: "Ey sen ruhu görünür ve yakın kılan, sen gecenin saklayıp uzaklaştırdığı -ey rüyalarımın göğünde süzülen güzel ruh- çiçeklerin karın altında saklı tohumları gibi uyuklayan duygular uyandırdın bende, kırların soluğunu taşıyan bir esinti gibi, titreyip ağaçların yaprakları gibi sallanan duygularıma şöyle bir dokunup geçtin! Eğer maddeden yapılmış bir kıyafet giyiyorsan, varsa bir bedenin, izin ver göreyim seni. Ya da eğer toprağın balçığından kurtulmuşsan, kopmuşsan dünya gerçeğinden, emret uykuya gözkapaklarımı indirsin ki seni rüyamda göreyim. İzin ver dokunayım sana. Sesini duyur bana. Yırt varlığımı gizleyen bu örtüyü ve tanrısallığımı gizleyen bu binayı yık. Eğer orada yaşıyorsan, bana bir çift kanat ver ki arkandan göklerin krallığına doğru uçabileyim. Ya da eğer sen bir periysen, sihirli parmaklarınla gözüme şöyle bir dokun ki seni karanlıkların karmaşık dünyasında bulabileyim. Eğer peşinden gelmeye layıksam, görünmez elini kalbimin üzerine koy ve sahip ol bana."

Ali, kalbinin derinliklerindeki bir ezginin yankısından doğan bu kelimeleri koyu karanlıkların kulağına fısıldarken, gecenin hayaletleri, alev saçan bakışlarından yükselen duman kıvrımları gibi, gözünün önünde silikleşiyor, tapınağın duvarlarının üzerinde, gökkuşağı renginde sihirli görüntüler beliriyordu.

Bir saat böyle geçti, hayatın görüntüleri ağır ağır silikleşir, sihirli ve ürkütücü, tuhaf bir rüyaya dönüşürken, kalbinin vuruşlarını dinleyerek, bir yandan gözyaşlarının tadını çıkarıyor, bir yandan da kederinden haz du-

yuyordu. Bakışlarından gizlenen bir güçten vahiy bekleyen bir peygamber gibi, gökteki yıldızları hayranlıkla seyrederken, sakin solukları düzensizleşip hızlandı. Ruhu, sanki bu yıkıntılar arasında kaybettiği değerli birini arıyormuş gibi, görünmez kanatlarını çırparak etrafında dolaşmak için bedenini terk etti.

§

Gün ağarıyordu, sabah esintisi sükûneti ürpertirken, bulutların arasından mora çalan bir ışık süzüldü. Ardından, Ali'nin rüyasındaki sevgilinin hayaleti gibi gülümsedi gök. O vakit yıkık duvarların çatlakları arasından günün gelişini haber veren kuşlar belirdi, sütunlar arasında uçmaya ve cıvıldaşarak birbirlerine sırlarını fısıldamaya başladılar. Ali kalktı, elini yanan alnına koyup bakışlarıyla etrafı taradı ve Tanrı'nın soluğuyla can bulup gözleri açılan Adem gibi, gördüğü her şeye şaşkınlıkla baktı. Ardından koyunlarını yanına çağırdı. Koyunlar silkinerek kalktılar, yeşermekte olan otlaklara doğru sakince izlediler onu. Kocaman açılmış gözlerini berrak göğe dikmiş olan Ali, sürüsünün başında yürüdü. Maddi dünyayla ilgisini kesmiş duyguları, varoluşun gizemlerini ve sırlarını açıkladılar ona ve göz açıp kapayıncaya kadar geçen zamanda, ona geçmiş nesilleri ve onlardan geriye kalanları gösterdiler. O kısacık anda, bu duygular ona her şeyi unutturup arzu ve özlem tohumları ektiler kalbine. Gözün ışıktan kaçınması gibi, ruhunun bakışlarından kaçındı. Derin derin iç çekti ve bu iç çekişle, yanan kalbinden bir alev fışkırdı.

Mırıltılarıyla kırların sırlarını açığa vuran dereye vardığında, kıyısına oturdu. Söğüt ağaçları, sanki serinliğini içlerine çekmek istermiş gibi suyun yüzeyine eğmişti dallarını. Sabah çiyinin beyaz tüyleri üzerinde pırıldadığı koyunlar otlamaya koyuldular. Bir müddet sonra,

kalp atışlarının hızlandığını ve zihninde düşüncelerin titreşmeye başladığını hissetti Ali. Güneş ışınlarının üzerine vurduğu bir uykucu gibi silkinip döndü. O vakit gördü omzunda bir testi taşıyan genç kızı. Ağaçların arasında birdenbire belirmişti kız, çiy damlaları çıplak ayaklarını ıslatırken, küçük adımlarla dereye yaklaşıyordu.

Dere kenarına varıp da testisini doldurmak için eğildiğinde, karşı kıyıya baktı ve o anda gözleri Ali'nin gözleriyle karşılaştı; aniden geriye sıçradı kız ve elinden testisini düşürdü. Ardından, bakışlarını Ali'den ayırmadan hafifçe geriledi, işte o vakit anladı kaybolduğunu ama aynı zamanda onu bulup geri getirecek biriyle karşılaştığını... Bir dakika akıp geçti, saniyeleri birini diğerinin kalbine yönlendiren kandillere benziyordu. O saniyeler ki, sessizliğin içinde, ikisinin de ruhuna gizemli anıların yankısını gönderen tuhaf ezgiler yarattı. İkisi de kendilerini oradan farklı bir yerde gördü, bu dereden ve ağaçlardan uzakta, hayaller ve hayaletlerle çevrili. Her biri yalvaran bakışını diğerinin yüzüne dikmiş, oradaki hoş çizgileri okuyor, diğerinin iç çekişlerini kalbiyle dinliyor ve ruhunun tüm lisanlarında sır değiş tokuş ediyordu. Böylece sonunda ruhları birbirini anladı ve tanıştılar. Görünmez bir gücün esir aldığı Ali, dereyi geçip genç kıza yaklaştı. Sıkıca sarıldı ona, dudaklarına bir öpücük kondurdu, bir tane boynuna, birer tane de gözlerine. Kollarının arasındaki kız, sanki kucaklanmanın zevki tüm iradesini elinden almış, sanki dokunuşun eşsizliği tüm gücünü ele geçirmiş gibi, hiç kıpırdamadı. Havadaki esintiye karşı mücadeleyi bırakan yasemin kokusu gibi, kendini bıraktı. Sonunda dinlenme fırsatı bulmuş çok yorgun biri gibi, başını Ali'nin göğsüne yasladı, daralmış kalbinin ferahladığını, ruhundaki derin uykunun bir uyanışla sona erdiğini anlatan bir soluk çekti ciğerlerine. Ardından başını kaldırdı ve bakışlarını

Ali'ye dikti, konuşmayı değersiz bulan, sessizliğin diline -ruhların dili- aşık birinin bakışıydı bu, aşkın ruhunun sözcüklerde ete kemiğe bürünmesini reddeden birinin bakışı.

Söğütlerin arasında yürüdü iki aşık. Aşkın sessiz sözcüklerine kulak kesilmiş, gözleri sadece mutluluğun görkemine açık, aralarındaki mükemmel uyumdan bahsediyorlardı hiç konuşmadan. Koyunlar otların, çiçeklerin saplarını kemirerek onları izliyordu, geçtikleri her yerde onları karşılayan kuşlarsa, durmaksızın gündoğumu şarkıları söylüyordu!

Vadinin çukuruna vardıklarında, güneş, uzak tepelerin üzerine altından bir giysi bırakarak çoktan doğmuştu, gölgesine menekşelerin sığındığı bir kayanın yakınına oturdular. Esinti, sanki görünmeyen dudaklarıyla öpmeye çalışıyor gibi saçlarıyla oynuyordu genç kızın, başını kaldırdı, bakışları Ali'nin siyah gözlerinde kayboldu. Genç adamın parmakları dudaklarını okşarken, büyülenmiş gibiydi. Ali'nin içine işleyen yumuşaklıkta bir sesle şöyle dedi:

"Ey sevgili, Tanrıça İştar ruhlarımızı bu hayatta bir araya getirdi ki aşkın ve gençliğin keyfinden yoksun kalmayalım."

Bu sözlerin ahengi çok sık gördüğü bir rüyayı hatırlattı Ali'ye, gözlerini kapattı. Görünmez kanatların bedenini taşıyıp tuhaf görünüşlü bir odaya, üzerinde güzel bir kadının cesedinin yattığı bir yatağın yanına bıraktığını hissetti. Ölüm, dudaklarının sıcaklığını alıp gitmişti kadının. Bu korkunç sahne Ali'yi öyle derinden etkiledi ki, bir çığlık atıverdi. Ardından gözkapakları aralandı, dudakları aşkla gülümseyen ve bakışları yaşam saçan genç kızın yanında buldu kendini. O vakit yüzü aydınlandı, ruhu yeniden hayat buldu, hayalindeki gölgeler dağıldı ve Ali geçmişi unuttu, ne çok eski zamanları hatırlıyordu artık, ne de dünü...

İki aşık birbirlerine sıkıca sarılıp dudak dudağa, sarhoş olana dek aşk şarabını içtiler. Sonra birbirilerinin kollarında uykuya daldılar, ta ki gölgeler uzayıp güneşin sıcak kolları bedenlerini sararak onları uyandırana kadar.

BÜTÜN ESERLERİ 2



Elvis Presley ölmeden önce onu okuyordu.

Herkes onu "Doğu'nun Nietzsche"si olarak adlandırdı.

Rodin, onun "20. yüzyılın William Blake'i" olduğunu ilan etti.

Kitapları gençliği zehirlendiği gerekçesiyle memleketinde kilise tarafından aforoz edildi.

60 ve 70'li yılların savaş karşıtı ve çiçek gençliğinin olduğu kadar duvar yazılarının da idolüydü.

Bir Damla Yaş ve Bir Gülümseyiş
Gezgin
Haberci
İnsanoğlu İsa
Musiki
Sus Kalbim
Vadiler Perisi

Yaşayan en büyük şair Adonis, ki o da Lübnanlıdır; Cibran'ın "edebiyat güneşinin yörüngesinin dışında kendi evrensel anlamıyla yalnız gezen bir göktaşı" olduğunu söyler.

Başyapıtlarından bir kabul edilen "Ermiş" (The Prophet) bugün bütün dünya tarafından 20. yüzyılın en kült birkaç kitabından birisi olarak kabul edilmektedir. Kırktan fazla dile çevirilmiş olan "Ermiş" ilk yayınlandığı 1923 yılından bu yana yüzlerce milyon kopya satmıştır. Bu eser hakkında sayısız tez ve makale yayınlanmıştır. Türkçede ilk kez bir arada ve yeni çevirileri ile yayımlanan HALİL CİBRAN'ın BÜTÜN ESERLERİ'ni gururla sunuyoruz.

kafekitap.com
ISBN 978-605-143-084-3
20,00 TL
KAFEKÜLTÜR / Sufi